UDH

T.C. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Ulaşan ve Erişen Türkiye 2012

Kasım 2012

Çalışmadan, üretmeden rahat yaşamayı
alışkanlık haline getirmiş toplumlar;
önce haysiyetlerini, sonra hürriyetlerini,
daha sonra da istikbâllerini kaybederler.

“Ulaştırma, enerji ve haberleşme kalkınmanın temel altyapısıdır. Yol medeniyettir.”

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

2023'E 10 KALA

10 YILLIK İSTİKRAR, ÖZGÜVEN VE GELİŞME

Dünyanın seyir defterine göz atıldığı zaman görülecektir ki, kalkınmanın ve gelişmenin yegâne anahtarı istikrardır. İstikrar; rejimlerin ve ekonomilerin özgüvenlerini pekiştirirken, gelişme kapılarını sonuna dek açmaktadır.

Dünya devleri olarak değerlendirilen ülkeler, ekonomik buhranlar ve sarsıntılar altında ezilirken; BÜYÜK TÜRKİYEMİZ, BÜYÜK MİLLETİMİZİN kendisine son 10 yılda bahşettiği istikrar ile bütün güçlüklerin üstesinden gelmeyi başarmıştır. Ülkemiz, 2003 yılından bu yana edinilen birikimler, donanımlar ve kazanımlar sayesinde CUMHURİYETİMİZİN 100. kuruluş yıldönümü olan 2023'e 10 kala refah devletine hızlı adımlarla ilerlemeyi sürdürmektedir.

Yapılan azimli ve hummalı çalışmalar, refah devletine ve bilgi toplumuna dönüşümün ivmesini her geçen gün artırmaktadır. TÜRKİYEMİZ; genç, hevesli ve iştahlı nüfusunun sağladığı ve sağlayacağı avantajları optimum şekilde değerlendirip, seyir defterine kaydetmektedir.

Bu çerçevede Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımız istikrardan payına düşeni almıştır, almaya devam etmektedir. 10 yıllık edinimler ve kazanımlar önümüzdeki apaydın süreci görmeye yetmektedir. Refah devletine doğru atılan adımların en önemli unsurlarından olan ulaştırma hizmetleri her geçen gün yenilenip artırılırken; haberleşme hizmetleri, toplumumuzun bilgi çağına ayak uydururken hiçbir zorlukla karşılaşmaması gerektiği bilinciyle yerine getirilmektedir. Belirlediğimiz hedeflere ulaşmak için çalışmalarımızı bütün samimiyetimiz ve özverimizle sürdürüyoruz. 2023 Hedeflerimiz adına en ufak sapmaya dahi mahal vermeme azmimiz ve tahammülsüzlüğümüz bizi doğru yolda tutan etmenlerdendir. Büyük hedefin bizi doğrulttuğu noktaya ilerlemek adına Bakanlık olarak üzerimize düşeni yapmaktan hiçbir şekilde imtina etmeyeceğimizi tüm kararlığımızla ifade etmek isteriz.

BÜYÜK MİLLETİMİZİN ulaştırma ve haberleşme hizmetlerinden en aktif biçimde yararlanabilmesi amacı; bizi hep daha iyisini yapmaya motive etmektedir. Katılımcı, esnek, üretken, bilinçli bireylerin oluşturduğu bir toplumun fertleri olmaktan gurur duymaktayız. Bu bilgi ışığında katettiğimiz yollar ile aştığımız engeller artık zorluk olmaktan çıkıp, seyrimizi keyifli hale getiren ögeler olmuştur. En önemli hasleti büyüklük olan milletimizin önderliğinde çıktığımız yolculuk bizi gerçeğe götürmektedir. GERÇEK BÜYÜK GÜÇ'tür. GERÇEK 2023'tür.

Bu minvalde Bakanlık olarak 10 yıldan beri sürdürdüğümüz altyapı atılımını önümüzdeki yıllarda katlayarak devam ettireceğimizin sözünü verirken hiçbir çekince duymamaktayız. Son on yılda gerçekleştirdiğimiz projeler ile ülkemize kattığımız değerler, bundan sonrası için gerekli doneleri vermektedir. Yaptıklarımız, yapabileceklerimizi görmeye de yaramaktadır. Hâlihazırda kullandığımız üretkenlik potansiyelinin katsayısını artırarak geliştirdiğimiz ulaştırma, haberleşme ve denizcilik stratejileri ile takvimlendirme yapılmıştır. Uygulamaya koyduğumuz 4'er senelik planlamalar; neyi, ne zaman, nasıl yapacağımızı göstermektedir.

Kara, demir, hava, deniz yollarımızın en elverişli şekilde kullanımını öngörmekteyiz. Bunun için ulaştırma alanında denge politikası gütmekteyiz. Her bir ulaştırma unsurumuza aynı önemi vererek, eş güdüm ile geliştirme çalışmaları yürütmekteyiz. Hepsinin bir arada geliştiği ve mükemmelleştiği bir ortam sunmak için emek harcamaktayız. Güzel ülkemizin kıtaları birbirine bağladığı gerçeğinden hareket etmekteyiz.

Coğrafi konumumuz hasebiyle bütün yol ağlarımızı kusursuzlaştırmak gerektiğinin bilincindeyiz. Bu sayede ülkemizin ekonomisine ve dolayısıyla, toplum refahına en üst düzey katkıda bulunmayı amaçlamaktayız.

Hâlihazırda 22.018 km olan bölünmüş yollarımızın uzunluğunu 2015'te 26.500, 2019'da 31.000, 2023'te 36.500 km'ye çıkaracağız. 2.236 km olan otoyol uzunluğumuza 2023'e kadar 5.550 km ilave edeceğiz. İstanbul Avrasya Tüneli, Boğaza 3. Köprü, İstanbul-İzmir Otoyolu ve Körfez Geçişi; CUMHURİYETİMİZİN 100. yılına kadar gerçekleştireceğimiz projelerin bir kısmıdır.

Bugün yalnızca ülkemizin değil dünyanın da yakından takip ettiği MARMARAY Projesi ve Hızlı Tren Projeleriyle üzerindeki ölü toprağını silkip atan demiryollarımız gelişmeden ve iyileştirmeden payını almaya devam edecektir. Gerçekleştirilen hummalı çalışmalarla Yüksek Hızlı Trenine kavuşan Ankara, Eskişehir ve Konya'dan sonra; Bursa, İstanbul, İzmir ile birlikte Sivas ve Erzincan'ın da bir an önce Yüksek Hızlı Tren hattına kavuşması için çalışmalarımız sürmektedir. Yürütülen bu projelerle birlikte Yüksek Hızlı Tren hattı uzunluğumuz 2015'te 3.500 km'ye, 2019'da 6.500 km'ye 2023'te ise 10.000 km'ye çıkarılacaktır. 4.000 km yeni konvansiyonel demiryolu hattı inşa edilecektir. 8.000 km hat elektrikli ve sinyalli hale getirilecektir. Yılda en az 500 km mevcut demiryolu ağının yenilenerek standartlarının yükseltilmesi çalışması sürdürülmektedir.

Havacılık ve uzay sektöründe atılacak adımlar bu konuda ileri gelen ve referans gösterilecek bir ülke olmamızın önünü açacaktır. İstanbul'a inşa edilecek olan 3. Havaalanı mevcut projelerimizin en önemlileri arasında yer alırken, yeni yapılacak havaalanları ile mevcut havaalanlarının kapasite artırım çalışmaları sonunda yolcu kapasitesi toplam 386 milyon yolcu/yıla ulaşacaktır. 2023'te havayolunu kullanan yolcu sayısı 350 milyona çıkarılacaktır. Tüm havaalanları "Engelsiz" ve "Yeşil Havaalanı" statüsüne kavuşturulacaktır. Türk sivil hava taşımacılığı filo yapısı, 200'ü bölgesel uçak olacak şekilde 750 uçaklık bir yapıya ulaştırılarak iki katına çıkarılacaktır. Türk Uzay Kurumu kurulacaktır. Türkiye'de yürütülen ve yürütülecek tüm uzay faaliyetlerinde merkezi koordinasyon ve uluslararası temsil yapısı geliştirilecektir. Bütün bunlarla birlikte

Denizcilik faaliyetlerinde lider ülke pozisyonuna yükselmek için gerekli altyapı çalışmaları tüm hızıyla devam etmektedir. Ana limanlar demiryolu ağına bağlanacaktır. Kıyı şeridi olan her bölgemizde en az birer adet ana aktarma limanı tesis edilecektir. En az bir limanın dünyanın en büyük on limanı arasına girmesi temin edilecektir. Limanlarımızın tamamı elektronik bilişim sistemleri ile donatılacaktır. Türk sermayeli filoların sayısı her geçen gün artmaktadır. Ülkemizin gemi inşa kapasitesi 3.6 milyon DWT'den 10 milyon DWT'ye yükseltilecektir. Gemi inşa sanayisine yönelik OSB'lerin kurulması, yerli malzeme ve makine ile gemi inşa edilmesi sağlanacaktır. Bugün yapımı devam eden ve en önemli projelerimiz arasında yer alan Kuzey Ege Limanı; Avrupa'nın 10 büyük limanı arasında yer alacak, İzmir'in, Ege Bölgesi'nin ve Türkiye'nin küresel pazarlara açılan önemli bir kapısı olacaktır.

Bugün ülkemizin ve uluslararası pek çok ülkenin yakından takip ettiği FATİH Projesi ile geleceğimizi emanet ettiğimiz gençler, kendi uydularını yapabilecek yeterlilikte mühendisler olacak ve 2015 yılından itibaren kendi uydusunu üretmeye başlayacak olan Türkiye yine hayallerin nasıl adım adım gerçeğe dönüştüğüne tanıklık edecektir... Bu doğrultuda, Türkiye'nin bilgi toplumunun öncülerinden olması için hiçbir fedakarlıktan kaçınılmayacaktır. Buna dönük adımlar haberleşme ağımızı mükemmelleştirilerek atılacaktır. 2023'te bilişim sektörünün büyüklüğü 160 milyar dolara çıkarılacaktır. Sabit ve Mobil iletişim, mobil geniş bant erişim altyapısı nüfusun tamamını kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacaktır. Fiber internet erişimi hizmetlerinin yaygınlaşması sağlanacaktır. Bilişim sektörünün hacminin GSYİH'deki payı %8'e çıkarılacaktır. Ar-Ge harcamalarında bilişim sektörünün payı %50'ye çıkarılacaktır. Türkiye uluslar arası e-dönüşüm sıralamasında ilk on ülke arasına girecektir.

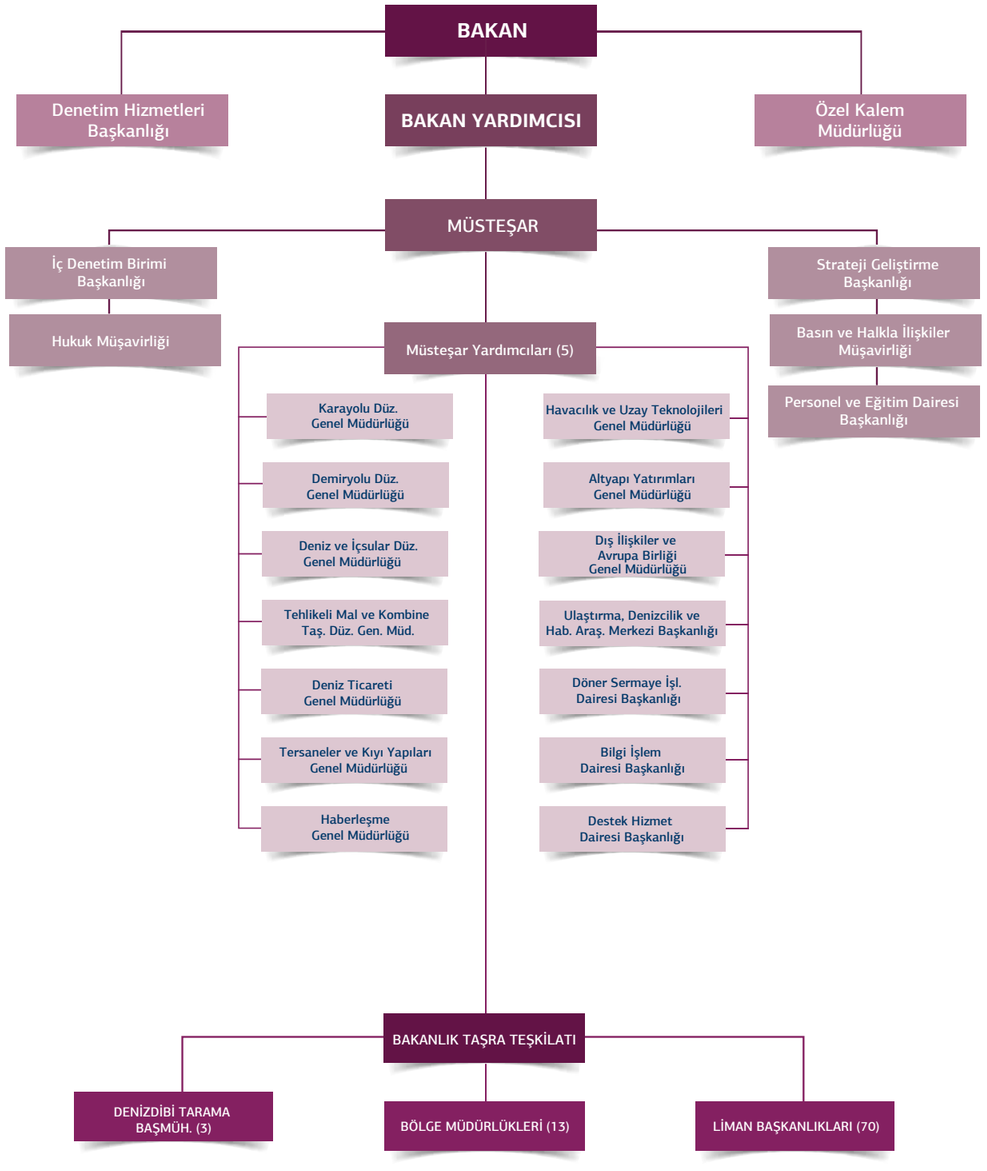
Bütün bunlar Bakanlığımızın öngördüğü yenilikçi ve sürdürülebilir hamlelerin özetidir. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı olarak tüm iyi niyetimiz ve azmimiz ile tevazuyu elden bırakmadan BÜYÜK MİLLETİMİZİN GERÇEĞE seyrinde yanında olmaktan kıvanç duymaktayız. Demokrasinin temel ilkeleri olan açıklık ve şeffaflıktan yola çıkarak hazırladığımız bu çalışmanın içinde gerekli doneleri ve yol haritasını bulabileceksiniz.

Binali YILDIRIM
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

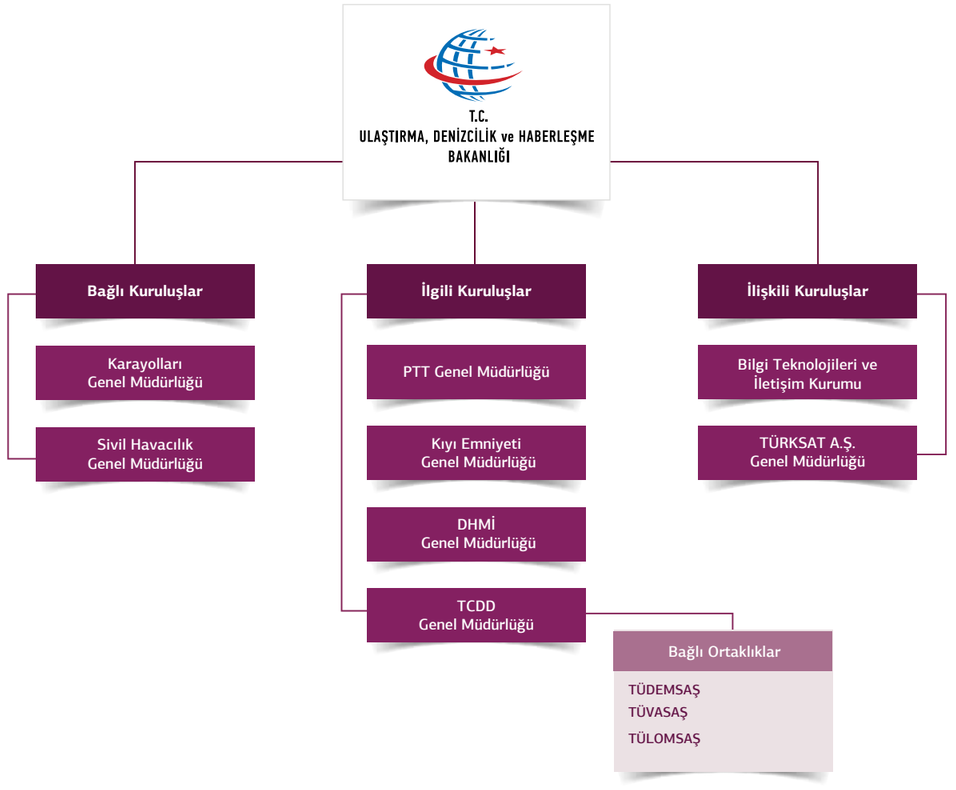
İÇİNDEKİLER

vii		***2023'E 10 KALA*** *10 YILLIK İSTİKRAR, ÖZGÜVEN VE GELİŞME*
13		*Düşten Gerçeğe Uzanan Gelişmiş Bir Ülke İçin...* ***TÜRKİYE İÇİN...***
	18	**KARAYOLU**
	90	**DEMİRYOLU**
	152	**HAVACILIK ve UZAY TEKNOLOJİLERİ**
	214	**DENİZCİLİK**
	296	**HABERLEŞME (BİLGİ TEKNOLOJİLERİ ve İLETİŞİM)**
375		*DIŞ İLİŞKİLER ve AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ*
395		*2023 HEDEFLERİ*
409		*BÜTÇE*
413		*PERSONEL*
415		*MEVZUAT*
441		*KISALTMALAR*

ORGANİZASYON ŞEMASI

Bağlı, İlgili ve İlişkili Kuruluşlar

Düşten Gerçeğe Uzanan Gelişmiş Bir Ülke İçin...

TÜRKİYE İÇİN...

"İnsana Hizmet Ülkeye,
Ülkeye Hizmet Geleceğe Hizmettir."

Toplumun refahı bir ülkenin geleceğinin en büyük teminatıdır. Devlet insanlarına hizmeti eşit şartlarda ulaştıran bir kurum olarak, toplumun kendinden beklediği güveni sağlamak ve hizmetin hiyerarşik bir şekilde insanlara ulaştığı düşüncesini bertaraf etmek durumundadır. Zira, hizmete eşit şekilde ulaşan insanların yaşadığı bir toplumda iç huzursuzluk da minimum düzeyde olacaktır ve keza toplumun her kesiminde güvenin içselleştirilmesi beraberinde de gelişmeyi getirecektir. Bir başka deyişle; kaygılarından arınmış bir toplum gelişme ve ilerlemeye açıktır. Kaygılarından arınmış bir toplum hayallerine de aynı güvenle sarılır, ilerlemenin önündeki engelleri korkmadan kaldırır. Bu haliyle bir toplumdaki güven unsurunun pekiştirilmesi hizmetin insana ulaştırılmasıyla eş anlamlıdır. Toplumun her kesimine hizmetin ulaştırıldığı ana arter ise ulaşım ve iletişim faktörleridir.

Türkiye, Asya'dan Avrupa'ya uzanan özel coğrafi konumuyla uluslararası arenada bu konumunu yıllarca avantaja dönüştürmeye çalışmış, ancak ne yazık ki başarılı olamamıştır. Nitekim kendi gelişmesini tamamlayamamış bir ülkenin uluslararası arenada başarı sağlaması da düşünülemez. O halde "gelişme"yi insana hizmetle başlayarak uluslararası arenaya kadar uzanan bir süreç olarak tanımlamak yanlış olmaz.

Toplumca içselleştirilmiş güvenden bir ülkenin uluslararası arenada söz sahibi olmasına kadar uzanan gelişme sürecini anlamak için geçmişteki manzarayı hatırlamak yararlı olacaktır.

Türkiye'ye ait geçmişteki tabloda hizmet anlayışının "insan" faktörünü devre dışı bırakan, yalnızca prosedürde işleyen bir hizmet anlayışıyla eş değer algılandığını görmek zor değildir. Hâlihazırdaki işleyişin devam ettirilmesinden ibaret olan bu hizmet anlayışı, bir süre sonra ihtiyaçlara cevap vermenin de gerisinde kalarak günün koşullarına dahi uyum sağlayamaz hale gelmiştir.

Yıllara inat yerinde sayan, geleceğe uzanmak yerine geçmişte yapılanlarla yetinen bir ülkenin gelecek beklentisi de bir o kadar kısırdır. Nitekim bahsi geçen manzara; Cumhuriyetimizin ilk yıllarındaki hizmet seferberliği tarihe adını altın harflerle yazarken, birkaç on yıl sonraki manzaranın 50 yıl boyunca aynı kaldığı bir Türkiye manzarasıdır.

Bir tarafta hızla büyüyen şehirler ve iş imkanlarına sahip belli bölgeler bir diğer tarafta kaderine terk edilmiş bir başka Türkiye...

Yolu olmayan köylerin, ulaşılamadığı için öğretmen gönderilemeyen okulların olduğu bir Türkiye...

Hizmet almak ve iş bulmak için büyük şehirlere göç eden insanların, hizmete ulaşmak için canhıraş koşturanların, yıllarca şehirlerine yatırım bekleyenlerin ülkesi...

Kısaca yatırıma hasret bir ülke ve beklentisi "hatırlanmak"tan ibaret olan bir toplum...

Ülkemizde 2002 yılına kadar uzanan bu manzarada ulaşım ve iletişim altyapısındaki eksikliklerin etkisi göz ardı edilemeyecek kadar büyüktür. Yol gö-

türülemeyen yere hizmet götürmekten söz edilmesi mümkün değildir. Bir diğer deyişle; hizmet insana ulaştırılmak isteniyorsa önce insana ulaşacak yolun yapılması gerekir. Öyleyse insana ulaşma isteğinin olduğu her yerde ulaşım ve iletişim yatırımları kendini gösterecektir.

Çok değil bundan 10 yıl öncesine kadar bir ülkenin kaderiymiş gibi görünen tablo, "insan" faktörünün merkeze alınmasıyla birlikte baştan aşağı değişmiştir. Son on yıllık süreçte insana hizmetin ülkeye hizmet, ülkeye hizmetinse geleceğe hizmet olarak temellendiği yeni bir vizyonla; bu ülkenin kaderi olarak görülen birçok aksaklığın aslında hantallaşan hizmet anlayışından kaynaklandığı gözler önüne serilmiştir.

2002'de devralınan manzaranın ideal hale getirilmesi ülke gerçeklerinin dürüstçe masaya yatırılmasıyla başlayan yeni bir devrin başlangıcı olmuştur. Eksikliklerin tespitiyle başlayan yeni dönem, profesyonel hamlelerin belirlendiği bir yol haritasıyla desteklenmiştir. Kısa vadeli planlar belirlenen uzun vadedeki hedeflere ulaşmak için bir yol olarak görülmüştür. Tıkanan damarların birer birer açılmasıyla daha ilk birkaç yıl içinde dahi ülkemiz uluslararası olumsuz öngörüleri bertaraf etmiştir. Bunun en güzel örneklerinden biri Uluslararası Havacılık Örgütü'nün 2015 yılına ilişkin Türkiye tahminlerinin, daha 2005 yılındaki rakamlarla yakalanmış olmasıdır. Bugünün rakamlarıyla ise 2015'e üç kala bahsi geçen tahminin 2 katına ulaşılmış, hatta aşılmıştır.

Bir diğer örnek yıllarca denizci ülke olarak anılan bir toplumun, yüzyıl önce dünyanın en büyük filosuna sahip denizci bir milletin uluslararası arenada giderek silikleştiği bir dönemde, 2002 yılından sonra alınan kararlar ve beraberindeki düzenlemelerle nasıl yön değiştirdiğidir. Zira o yıllardaki denizcilik ne yazık ki şu kelimelerle özetlenebilir: Cep yakan akaryakıt fiyatları, sulara açılmaya korkan denizciler, giderek atıllaşan tersaneler, Kara Liste günleri, Türk Bayrağından kaçan tekneler... Bugün ise bu manzara tersine çevrilmiş, denizciliğimiz bir devrimle geçmişteki kötü imajını çok gerilerde bırakmıştır.

Bugün Türkiye bir yandan uluslararası düzeyde yakından takip edilen MARMARAY Projesiyle 100 yıllık bir rüyanın nasıl adım adım gerçeğe dönüştüğüne tanıklık ederken bir yandan da FATİH Projesiyle birçok ülkeye örnek olmaktadır.

Kısaca önce insanına ulaşmayı hedefleyen bu sürecin uluslararası başarılarla perçinlendiği açıktır. Zira Türkiye'de 10 yıl önce başlayan farkındalık söylemde değil gerçek hayatta karşılığını bulmaya başlayan bir gelişme miladının da başlangıcıdır.

Bu milatla; kendi insanına ulaşmaktan aciz, ulaştırma ve iletişim altyapısını tamamlayamamış, teknolojik gelişmeler ışığında bu altyapıları besleyememiş bir ülke için gelişmiş ülke tezahüründen söz etmenin mümkün olmadığı gerçeğiyle yüzleşilmiş, ardından ulaştırma ve iletişim alanında kapsayıcı ve sürdürülebilir politikalarla harekete geçilmiştir.

Kalkınmanın Kilit Taşı: Sürdürülebilir Ulaştırma ve Bilgi İletişim Politikaları

Kalkınmanın anahtarı, sürdürülebilirlik ilkesinden yola çıkılarak pratiğe aktarılan doktrinlerdir. Doktrinler, politika üretim sürecinde çerçeve belirlemede öncelikli başvuru kaynaklarıdır. Geçmiş pratiklerden medet ummadan tamamen inovatif düşünerek hazırlanmış öğretilerden uygulanabilir hale getirilerek oluşturulan siyasalar, krizlerin ülkemiz üzerindeki etkisini sıfıra indirmiştir. Hükümetimizin çekinmeden ve büyük bir kararlılıkla attığı her adım, olumlu sonuçlar vermiştir. Ekonomi politiği açısından sürdürülebilirlik kavramının altının kalın çizgilerle çizilmesinde fayda vardır. Zira bu kavram zenginleşmenin özüdür.

Ulaştırma ve bilgi iletişim teknolojileri kalkınma planlamaları yapılırken üzerinde öncelikle durulması gereken iki sektördür. Bunlar ekonomik ve toplumsal ilerlemenin iki ana unsurudur. Zira dünyanın geldiği noktada globalleşme kavramının en belirgin hususu olan entegrasyonu temin edecek ve onunla dirsek teması halindeki dallardır. Küreselleşmenin neredeyse tepe noktasına erişmesinde ulaştırma faaliyetlerinin ve bilgi iletişim teknolojilerinin katkılarının vurgulanması elzemdir.

Ulaştırma sektörü enerjinin ana kullanım alanlarından birisidir. Ulaşım talebi, sosyoekonomik örgütlenmenin ve buna bağlı olarak gerçekleştirilen etkinliklerin sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Ulaştırma tarımın, sanayinin, ticaretin, turizmin, kültürün vazgeçilmez unsurudur. Hızlı ve ekonomik bir ulaştırma, tarım verimliğinin artırılması, ticaretin gelişmesi, turizmin milli ekonomiye katkısının artırılması, sanayinin çağa ayak uydurabilmesi ve kültürel zenginliklerin aktarılmasında en önemli araçtır. Uluslararası ticaretin gelişmesinde en önemli pay, hiç kuşkusuz ulaştırma sistemlerinindir. Mal ve hizmet alış verişleri, ulaştırma sistemlerinin ve bilgi iletişim teknolojilerinin bugünkü haline gelmesine ve büyük aşamalar kaydetmesine vesile olmuştur.

Bugün gelinen noktada Türkiye, büyüme eğilimi her geçen sene ivme kazanarak yoluna devam eden bir ülkedir. 2010 ekonomik krizinin olumsuz etkileri başta Avrupa Birliği'nin önde gelen ülkeleri (İngiltere, İspanya, Yunanistan, vb.) olmak üzere bütün dünyayı kasıp kavururken, ülkemiz bu buhrandan etkilenmeden çıkmayı başarmıştır. Bunda, geliştirilen ve tereddütsüz uygulamaya konan ekonomik ve siyasi altyapı politikalarının önemi yadsınamaz. Büyüme hızımızın devam etmesinde büyük önemi haiz unsur kuşkusuz 10 yıllık istikrardır.

10 Yıllık İstikrarın Tablosu

Ülkemiz son 10 yıldır sürdürülen istikrarlı yatırım politikalarıyla geçmişteki hantal görünümünden tamamen arınmıştır. Bugün gelinen nokta hayallerin icraata dönüşebileceğinin en büyük kanıtıdır.

2012 yılının ilk altı ayında Türkiye'de oluşan Gayrisafi Yurt İçi Hasıla'nın yüzde 15,4'ü ulaştırma ve bilgi iletişim teknolojilerine aittir. Bu, yılın ilk altı ayında ülke sathında üretilen bütün mal ve hizmetlerin yaklaşık 7'de birinin bu iki ana dalda yürütülen faaliyetler sonucu ortaya çıktığını göstermektedir. Son on yılda ulaştırma ve bilgi iletişim sektörlerinin Gayrisafi Yurt İçi Hasıla'daki payı ortalama yüzde 14,5 düzeyindedir. Sektör olarak 2010 ve 2011 yıllarında ortalama büyüme hızımız yüzde 10,6 olarak gerçekleşmiştir. 2012'nin ilk altı ayı için bu oran yüzde 4,5 olarak belirlenmiştir. Ulaştırma, denizcilik ve haberleşme hizmetleri için son 10 yılda toplam 134 milyar Türk Lirası harcanmıştır. Karayollarına 86 milyar 610 milyon, demiryollarına 24 milyar 71 milyon, havayollarına 7 milyar 69 milyon, denizcilik hizmetlerine 2 milyar 238 milyon, haberleşme hizmetlerine 14 milyar 187 milyon Türk lirası aktarılmıştır. Bu veriler Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığımızca yürütülen etkinliklerin ekonomik değerinin göstergesidir. Hizmetlerimizin ekonomik karşılığı toplumsal gelişmenin önünün açılması ve bilgi toplumu yolunda emin adımlarla ilerlemedir.

2012 itibarıyla, bölünmüş yol uzunluğumuz 21.901 km'ye, otoyol uzunluğumuz 2236 km'ye ulaşmıştır. Gelişmişlik göstergelerinin ana faktörlerinden olan, ancak 2003 yılına kadar ihmal edilen demiryolu modumuzda son on senede gerçekleştirilen çalışmalarla Yüksek Hızlı Tren hattı ile tanışan ülkemizin demiryolu ağı ana hat uzunluğu 9.931 km'ye çıkmıştır. Havayollarımız seçkincilik eğilimlerinin tutsağı olmaktan çıkmıştır. Halkın yolu havayolu kullanımında 2003'e göre yüzde 241 oranında artış sağlanmıştır. 2012'de 117 milyon 347 bin kişi havayollarımızdan yararlanmıştır. Denizcilikte son on yılda dünya filo sıralamasında dört basamak birden atlayarak 15. sıraya kadar çıkılmıştır. Bu, sözde değil, özde denizci olduğumuzun kanıtıdır.

Küreselleşme motivasyonu, entegrasyon kavramına yapılan atıfları güçlendirmektedir. Entegrasyonun iki temel dayanağından biri bilgi iletişim teknolojileridir. Bilişim sektörümüzün gelirleri 2012 yılında 44 milyar dolar düzeyine erişmiştir. Haberleşme altyapısında gerçekleştirilen çalışmalarla mobil abone sayısı 67 milyon 200 bin kişiye ulaşmıştır. Yurt sathına yayılmış PTTBank şubeleri sayesinde 245 çeşit işlem yapabilme kapasitesi sağlanmıştır.

Türkiye'de 2003 yılı öncesinde oluşan bölgesel eşitsizlikleri ortadan kaldırmak için atılan adımların büyüklüğü artırılmaktadır. Sadece kamu gücüne bağlı ekonomik kalkınmanın yeterli olmadığı aşikardır. Özel sektörün yatırım hamlelerine dahil olmasının temini ve kamu-özel sektör işbirliğinin önünün açılmasını temin etme çalışmaları sürdürülmektedir. Bir yandan, ulaştırma ve bilgi iletişim teknolojilerini içeren 2003 yılından önce oluşan açıkların kapatılmasına gayret edilmekteyken, uzun vadeli çözümlerle geleceğe odaklanmak tutumu unutulmamaktadır. Bilgi toplumu kavramının günümüz dünyasının önceliği olduğu gerçeğini herkes kabul etmiştir. Avrupa ve dünyayla entegrasyonun en önemli parçası olarak görülen bilgi toplumu mefhumunun Türkiye'de önünü açmak için gerekli tüm çaba gösterilmektedir.

Türkiye'de son on yıldır hüküm süren istikrar; başa gelen ve gelebilecek badirelerin atlatılmasında, krizlerin teğet geçmesinde başrol oynamıştır. Her türlü güç koşulda yanımızda durmayı bilen, desteğini istikrardan yana katlayarak sürdüren Türk milletinden aldığımız sonsuz güç; uygulanan politikaların ne kadar doğru ve yerinde olduğunun kanıtıdır.

6'dan 74'e, Doğudan Batıya...

2003 yılında 6 il olarak devralınan 6.101 km bölünmüş yol uzunluğu bugün itibariyle %257'lik artışla 21.901 km'ye ulaştırılmış, sadece 6 ilimiz bölünmüş yollarla birbirine bağlıyken 74 ilimiz birbirine bölünmüş yollarla bağlanmıştır. Bu rakam 2003 yılına kadar yapılmış olan bölünmüş yol uzunluğunun 2,5 katından fazladır. Bölünmüş yollar sayesinde yakıt ve işgücünden yıllık 14,4 milyar TL tasarruf sağlanmaktadır.

2003 yılından bu yana yapılan bölünmüş yollar sayesinde; seyahatte hareketlilik artmasına rağmen yaralanmalı, ölümlü ve maddi hasarlı kaza sayılarında önemli ölçüde azalma gerçekleşmiştir. Kaza istatistiklerimize göre 100 milyon TaşıtXKm başına düşen can kaybı sayısı 2003 yılında ortalama 5,72 iken; 2009 yılında 4,41seviyesine, 2011yılında da 3,37 seviyelerine inerek % 41 oranında azalmıştır.

2.2 Milyar Dolardan 15 Milyar Dolara...

Aktif Havalimanı sayısını 26'den 48'e çıkarılmış, sektörde yapılan düzenlemeler ile 2003 yılında yaklaşık 34,5 milyon olan toplam yolcu trafiği 2011 yılsonunda % 243 artışla 118 milyona ulaşmıştır. 9,5 yılda 10 milyondan fazla vatandaşımız ilk defa uçakla yolculuk yapmıştır. 2003 yılında havacılık sektörünün toplam cirosu 2.2 milyar dolarken 2012 yılı itibariyle havacılığımızın toplam cirosu 15 milyar dolardır. Bu %581'lik bir artış anlamına gelmektedir.

Avrupa'da 6. Dünyada 8.

2003 yılından günümüze toplam 888km YHT hattı yapılmış ve Japonya'nın 1957'de, Avrupa'nınsa 1965 yılında tanıştığı hızlı trenle Türkiye tarihinde ilk defa Ankara-Eskişehir etabının hizmete girmesiyle 13 Mart 2009'da tanışmıştır. Ankara-Konya hattını devreye koyan Türkiye 3 yıl gibi kısa bir süre içinde Avrupa'da 6. Dünyada 8. Yüksek Hızlı Tren işletmecisi konumuna yükselmiştir.

Bu gelişmeyle birlikte ülkemizde hızlı tren setleri ve modern metro araçlarının üretimine başlanmıştır. Sakarya, Konya, Afyon, Erzincan, Karabük, Sivas ve Çankırı'da kurulan tesislerle hızlı tren ve hızlı trenle ilgili tüm malzemeler kendi ülkemizde üretilmektedir.

Krize Rağmen Gelişen Denizcilik

ÖTV'siz yakıt uygulaması ile toplamda 2 milyar 858 milyon TL ÖTV tahsil edilmeyerek sektöre önemli bir destek sağlanmıştır.

Halen ülkemizde kamu ve özel sektör tarafından işletilmekte olan 43 adet yat limanı ve yat çekek yeri bulunmaktadır. Mevcut 17.500 olan yat kapasitemizin, inşaatı devam eden ve planlanan yat limanları ile 2015 yılında 20.000'e çıkarılması planlanmıştır.

Yürütülen Çalışmalarla Ekonomiye Destek

Gerçekleştirilen çalışmalarla 2003 yılından bu yana mobil abone sayısında %141 ve genişbant abone sayısında % 103.349 oranında artış yaşanmıştır. 3G olarak bilinen 3. Nesil mobil telefon lisansları verilerek, hem hazineye 2 milyar TL kazandırılmış, hem de internet erişiminde müthiş bir ivme sağlanmıştır. Bugün Çağrı merkezlerinin ülkemizde kurulması yönündeki çabalarımız sonuç vermiş ve 24 ilde faaliyette olan çağrı merkezlerinde toplam 62.000 kişiye istihdam olanağı sağlanmıştır.

Bilişim sektörünün geliştirilmesi için yürütülen çalışmalar ve yapılan düzenlemelerle; 2003'de 11,5 milyar dolar olan bilişim sektörü toplam gelirleri, 2011 yılı sonunda 40 milyar dolara yükselmiştir. 2012 yılı sonuna kadar ise sektörün toplam gelirlerinin 44 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Avrupa Birliği ve TRACECA

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Türkiye'nin Avrupa Birliği hedefine yönelik çalışmalarda üzerine düşen görevin bilinciyle hareket etmektedir. Bakanlık, Avrupa Birliği'yle bütünleşme yolunda en önemli parça olduğunun farkındadır. Entegrasyonun bir an önce hayata geçmesi için edinim ve kazanımlar her geçen gün artırılmaktadır. Avrupa Birliği'nin kendi bünyesindeki ulaştırma sektörü için 2050 yılına kadarki öngörülerini içeren ve 2011'de yayımlanan Beyaz Kitap'ta (White Paper) geçen değerlendirmeler ve tespitler büyük bir özen ve dikkatle incelenmektedir. Özellikle "daha az tıkanıklık, daha az emisyon, daha çok istihdam, hız çıtası yükseltilmiş bir büyüme, daha çok gelir, daha kaliteli hizmet, daha güvenli yolculuk, daha az petrole bağımlı ulaştırma" ilkesi benimsenmiştir. Beyaz Kitap'ta bulunan bu ve benzeri ilke, değerlendirme ve öngörülerin tamamı ülkemiz koşulları açısından değerlendirilip, gerekli tedbirler alınmaktadır. Uluslararası rekabet koşullarının giderek arttığı mevcut düzende, Türkiye'nin coğrafi anlamdaki avantajları en iyi şekilde kullanılarak ulaştırma sistemiyle ilgili yeni planlamalar yapılmaktadır. Kısa adı TRACECA olan Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaşım Koridoru'nun en mühim ögesi Türkiye'dir. Kıtaları birleştiren ülkemiz, "Yeni İpek Yolu" olarak değerlendirilen TRACECA'da köprü işlevi konumundadır. Uluslararası ticaretin yeni dünya düzenindeki konumlanışı sayesinde Türkiye, bu projeden en büyük payı alacaktır. Bakanlığımız bu koridor vasıtasıyla ülke ekonomisine katkılarını artırmaya devam edecektir. Bu çalışmalar sadece Avrupa Birliği üyeliği için değil, milletimizin daha kaliteli, daha konforlu, daha ekonomik ve daha temiz hizmetler alabilmesi için yapılmaktadır. Önceliğimiz Türk milletidir.

olarak bilinen 3. Nesil mobil telefon lisansları verilerek, hem hazineye 2 milyar TL kazandırılmış, hem de internet erişiminde müthiş bir ivme sağlanmıştır. Bugün Çağrı merkezlerinin ülkemizde kurulması yönündeki çabalarımız sonuç vermiş ve 24 ilde faaliyette olan çağrı merkezlerinde toplam 62.000 kişiye istihdam olanağı sağlanmıştır.

Bilişim sektörünün geliştirilmesi için yürütülen çalışmalar ve yapılan düzenlemelerle; 2003'de 11,5 milyar dolar olan bilişim sektörü toplam gelirleri, 2011 yılı sonunda 40 milyar dolara yükselmiştir. 2012 yılı sonuna kadar ise sektörün toplam gelirlerinin 44 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Avrupa Birliği ve TRACECA

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Türkiye'nin Avrupa Birliği hedefine yönelik çalışmalarda üzerine düşen görevin bilinciyle hareket etmektedir. Bakanlık, Avrupa Birliği'yle bütünleşme yolunda en önemli parça olduğunun farkındadır. Entegrasyonun bir an önce hayata geçmesi için edinim ve kazanımlar her geçen gün artırılmaktadır. Avrupa Birliği'nin kendi bünyesindeki ulaştırma sektörü için 2050 yılına kadarki öngörülerini içeren ve 2011'de yayımlanan Beyaz Kitap'ta (White Paper) geçen değerlendirmeler ve tespitler büyük bir özen ve dikkatle incelenmektedir. Özellikle "daha az tıkanıklık, daha az emisyon, daha çok istihdam, hız çıtası yükseltilmiş bir büyüme, daha çok gelir, daha kaliteli hizmet, daha güvenli yolculuk, daha az petrole bağımlı ulaştırma" ilkesi benimsenmiştir. Beyaz Kitap'ta bulunan bu ve benzeri ilke, değerlendirme ve öngörülerin tamamı ülkemiz koşulları açısından değerlendirilip, gerekli tedbirler alınmaktadır. Uluslararası rekabet koşullarının giderek arttığı mevcut düzende, Türkiye'nin coğrafi anlamdaki avantajları en iyi şekilde kullanılarak ulaştırma sistemiyle ilgili yeni planlamalar yapılmaktadır. Kısa adı TRACECA olan Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaşım Koridoru'nun en mühim ögesi Türkiye'dir. Kıtaları birleştiren ülkemiz, "Yeni İpek Yolu" olarak değerlendirilen TRACECA'da köprü işlevi konumundadır. Uluslararası ticaretin yeni dünya düzenindeki konumlanışı sayesinde Türkiye, bu projeden en büyük payı alacaktır. Bakanlığımız bu koridor vasıtasıyla ülke ekonomisine katkılarını artırmaya devam edecektir. Bu çalışmalar sadece Avrupa Birliği üyeliği için değil, milletimizin daha kaliteli, daha konforlu, daha ekonomik ve daha temiz hizmetler alabilmesi için yapılmaktadır. Önceliğimiz Türk milletidir.

KARAYOLU

- KARAYOLU DÜZENLEME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ
- TEHLİKELİ MAL VE KOMBİNE TAŞIMACILIK DÜZENLEME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ
- KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ
  - OTOYOLLAR
  - BÖLÜNMÜŞ YOLLAR
  - TEK PLATFORMLU YOLLAR

- KÖPRÜ ÇALIŞMALARI
- AR-GE ÇALIŞMALARI
- BÜTÇE
- GAP (GÜNEYDOĞU ANADOLU) VE DAP (DOĞU ANADOLU) İLLERİ İÇİN YAPILANLAR

Ulaştırma altyapı ihtiyacı talep ve arzın karşılıklı etkileşimi bağlamında ortaya çıkmaktadır. Ulaşım hizmetine olan talep, sosyal, kültürel ve ekonomik aktivitelerin sonucu oluşur. Pazar ekonomilerinin etkisiyle giderek ekonomisi büyüyen ve zenginleşen dünyamızda yolcu ve yük taşıma talebinin güvenli, en kısa sürede, konforlu, güvenilir ve zamanında karşılanma isteği ön plana çıkmaktadır. Günümüzde hemen her ülke için karayolu, demiryolu, denizyolu, havayolu ve boru hatlarının teknik ve ekonomik açıdan en uygun yerlerde kullanıldığı dengeli, sürdürülebilir ve rasyonel bir ulaştırma sistemine sahip olunmasının önemi büyüktür.

Küreselleşen dünyamızda bilim ve teknolojideki atılımların yönlendirdiği ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmelerin etkisiyle hammadde ve işlenmiş ürünlerin, üretim merkezlerinden tüketim noktalarına, tüm ulaşım modlarının birbirinin tamamlayıcısı olarak kullanıldığı kombine taşımacılık ile düşük maliyetli ve zamanında ulaştırılması gerekli olmuştur. Türkiye'de bugün itibariyle oluşan yük ve yolcu taşıma talebi iki kaynaktan beslenmektedir. Bunlar; iç dinamiklerin oluşturduğu kaynak ile dış dinamikler yani Türkiye üzerinden yapılan transit geçişlerdir. Türkiye için büyük öneme sahip Anadolu odaklı transit karayolu geçişi büyük öneme sahiptir. Türkiye; konumu itibariyle Asya, Avrupa, Kuzey Afrika arasında bir aktarma merkezi ve köprü oluşturmasından kaynaklanan avantajlı konumu ve son yıllarda gerçekleştirilen ulaştırma altyapı yatırımları ile birçok otorite tarafından lojistik üssü olma iddiasını gerçekleştirme kararlılığındadır.

Karayolu sektöründe; bölünmüş yol yapım çalışmaları, ağır taşıt trafiği yüksek güzergâhların Bitümlü Sıcak Karışım (BSK) kaplamalı hale getirilmesi, trafik güvenliği altyapısı ve denetim hizmetlerinin iyileştirilmesi, Kaza kara noktaların giderilmesi, çevreci yolların yaygınlaşması ve geometrik standartlarının iyileştirilmesi yanı sıra son yıllarda yeni strateji ve gerçekleştirilen karayolu altyapı yatırımlarımızla yollarımızdaki hizmet seviyesini, seyahat konforunu ve trafik güvenliğini arttırmak gayreti içerisindeyiz.

YİD Modeliyle dev otoyol ve tünel yatırımlarına başlanması, kamu özel işbirliğinin devlet ve il yollarının yapım ve bakım çalışmalarında hayata geçirilmesi, akıllı ulaşım sistemlerinin tüm yollarımızda yaygınlaşması, teknolojik köprü ve tünellerin projelendirilerek yapılması, kuzey-güney aksı yol yapım çalışmaları vb çalışmalarla yüksek kalite standartlarında hizmet veren, güvenli ve diğer taşıma türleri ile uyumlu bir karayolu ağının oluşturulması sağlanmaktadır. Bu çalışmalar aynı zamanda diğer sektörlere dinamizm ve ülke ekonomisine de canlılık kazandırmaktadır.

Ayrıca; 2011 yılında karayollarını kullanan araçların yük ve yolcu taşımasında, 190.4 milyon ton x km ve 226.9 milyon yolcu x km değerlerinin 2012 yılında 215.3 milyon ton x km ve 255.6 milyon yolcu x km değerlerine ulaşması; 1.000 kişiye düşen 108 otomobil ve 214 toplam taşıt sayısı ile gelişmiş ülkelerin ortalama değerleri olan 350-500 otomobil ve 450-650 toplam taşıt sayısı değerlerinin oldukça altında yer alması; özellikle otomobil sahipliliğinin Türkiye'de doyum noktasının çok altında bulunduğu ve önümüzdeki onlu yıllarda ekonomik gelişmelere bağlı olarak çok daha üst seviyelere yükseleceği gerçeğiyle karayolu altyapımızın da geliştirilmesi elzemdir.

Son on yılda karayolu ağı bakımından öncelikli hedefimiz; mevcut ağın trafik güvenliğini artıracak, taşıt işletme maliyetini düşürecek ayrıca tüm ülkede yerleşme birimlerine her mevsim hizmet götürülmesine olanak sağlayacak geometrik ve fiziki iyileştirmelerin yapılması idi. Yol ağının genişletilmesi ve standartların seçimine yönelik kararlarda, beklenen trafik artışı yanında bölgesel gelişmeye katkı, sağlanacak konfor ve zaman kazancı, trafik güvenliği, iç ve dış turizme getireceği yarar, ulusal güvenlik, diğer ulaşım türleri ile bütünleşme, ulusal ve uluslararası bağlantıların parçası olma gibi bir çok kriter göz önüne alınmıştır.

KARAYOLU

Ülkemize bu güne kadar biçilen "koridor ülkesi kavramı", "üç kıtanın birleştiği dünyanın en kritik kavşağı" olarak değişmiştir. Türkiye'nin özellikle doğu ve güney komşularına bağlanan yüksek nitelikli karayolu ulaşım koridorları yeterli bulunmamaktadır. Kavşak anlayışı, Türkiye'nin ulaşım alt yapısını doğu-batı yanı sıra **kuzey-güney** eksenlerine göre yeniden ele alma imkânı doğurmuştur. Bu çerçevede, Kuzey-Güney koridorları yol yapım çalışmalarımızda 18 akstan oluşan 11.777 km uzunluğundaki hedefimizin 8.684 km'sini tamamladık, 1.664 km'sinde çalışmalarımız ihaleli olarak devam etmekte, kalan 1.428 km'nin ise ihale hazırlık çalışmaları hızla sürdürülmektedir.

Bu çalışmaların sonucunda; Karayolları Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğu altındaki yol ağı 1 Kasım 2012 tarihi itibarıyla, 31.384 km (% 48) devlet yolu, 31.814 km (% 48,6) il yolu ve 2.236 km (% 3,4) otoyol olmak üzere toplam **65 434 km**'ye ulaşmıştır. Bu yol ağımızın 22.018 km'si yani bir diğer deyimle üçte biri bölünmüş yoldur. Özellikle 2003 yılı sonrası yapılan **15.917 km** bölünmüş yolun başarıyla bitirilmesi, küresel finans krizinin bütün dünyayı etkileyen bir dönemde gerçekleşmesi; Türkiye'nin kriz sonrasında mukayeseli avantajlarının değiştiğini kavrayarak, yatırımlarını ulaştırma, altyapı ve enerji sektörlerine yöneltmesi ve bu akıllı stratejinin sonuçları tüm dünyada ibretle ve gıpta ile izlenmektedir.

Ekonomik istikrarı yakalayıp bu uzun soluklu sürece kendini alıştırma gayretindeyken, diğer yandan da iş bulma olanaklarını geliştirmede karşılaşılan güçlükleri gidermeye daha fazla akıl yormamız gerektiğini çok iyi bilmekteyiz. Çünkü aktif istihdam politikaları; geniş anlamıyla ekonomik gelişmeyle birlikte aynı zamanda eşitliği ve sosyal güvenliği sağlamak amaçlarına da yönelik olduğundan, refah devletin önemli bir unsurudur. Karayolları Genel Müdürlüğü 2012 yılında 1.772 adet şantiyede 16.020 adedi kendi personeli olmak üzere 90.750 kişi istihdam ederek işsizlik sorunuyla da başarıyla mücadele etmektedir.

Ayrıca kaliteli bir karayolu taşımacılık hizmeti verilmesini ve güvenli araçların seyretmesini sağlamak üzere hayata geçirilen yeni araç muayene sistemi ile yol kenarı denetim istasyonlarında toplam 6.000 kişiye istihdam sağlanmıştır.

Karayolu altyapı hizmetlerinin gelişim süreci yıllar bazında ve Karayolları Genel Müdürlüğünün faaliyetleri kapsamında incelendiğinde, ülkenin ekonomik kalkınması ve refahın gelişimi ile karayolu altyapısı politikalarının paralellikler taşıdığı görülmektedir: 1923-1950 Erişebilirlik, 1950-1960 Yaz-Kış Geçit Veren Yollar Yapımı, 1960-1970 Asfalt (Sathi Kaplama), 1970-1980 Bitümlü Sıcak Karışım Kaplama (BSK), 1985 Otoyol Yapım, 2003-2011 Bölünmüş Yollar (Acil Eylem Planı), 2011-2023 YİD Otoyol Projeleri.

Türkiye karayolu ağında 1985'li yıllarda otoyol yapımı öne çıkmış, ana arterlerde planlanan otoyol ağının büyük kısmının TEM otoyolu ile örtüşen ve trafiğin yoğun olduğu kesimlerde olmak üzere inşaatı tamamlanmış ve işletmeye açılmıştır (2.236 km). Merkezi Bütçe imkanlarının yetersiz olduğu durumlarda yolların Yap-İşlet-Devret (YİD) modeline göre yapılması hedeflenmiştir. Bu model ile İstanbul-İzmir Otoyolu, Kuzey Marmara Otoyolu (3.Boğaz Köprüsü Dahil) ve Sabuncubeli Tünelinin ihalesi gerçekleştirilerek yapımlarına başlanmıştır. Dünya'da otoyolların gelişimine bakıldığında, ülkelerin otoyol ağları arasında entegrasyonun sağlanarak birbirleri ile kesintisiz bağlı olduğu ve süreklilik oluşturduğu görülmektedir. Bu nedenle, Avrupa'yı, Kafkaslara, Ortadoğu›ya ve Orta Asya'ya bağlayan, köprü konumunda olan Türkiye'nin, batıdan doğuya kesintisiz ulaşım imkânı sağlayacak otoyol ağını oluşturması zorunluluğu ile 2023 otoyol proje hedefleri belirlenmiştir.

2023 yılına kadar YİD modeliyle 5.550 km otoyol yapımını hedefliyoruz. 2023 yılında Türkiye'nin otoyol ağ uzunluğu 7.827 km'ye bölünmüş yol uzunluğu ise 29.000 km'ye erişecektir. Böylece toplamda bölünmüş yol uzunluğumuz 36.827 km'ye (Yol ağımızın % 53'ü), toplam yol ağımız ise tamamı BSK Kaplamalı olmak üzere 70.000 km'ye ulaşacaktır.

Karayolu ulaşımında tüm bu gelişmelerin sağlanmasında büyük payı olan Bakanlığımız;

- *Karayolu taşımacılığının ekonomik, teknik, sosyal ve ulusal güvenlik ihtiyaç ve amaçlarına uygun olarak yapılmasını ve bu hizmetlerin diğer ulaştırma türlerine uyumunu sağlayıcı önlemleri alarak;*
- *Karayolu ulaştırma hizmetlerinin gerektirdiği uluslararası ilişkileri ve gerekli anlaşmaları yaparak,*
- *Karayolu ulaştırmasında uluslararası mevzuatı, teknolojik ve ekonomik gelişmeleri takip ederek ve kurallara uygun yeni çözümler geliştirerek,*
- *Karayolu taşımacılık faaliyetlerinde bulunacak taşımacı, acente, komisyoncu, organizatör ve benzeri işletmelerin yeterlilik şartlarını düzenleyip, gereken durumlarda yetki belgesi vererek ve denetleyerek,*
- *Karayolu taşımacılığında kamu ve özel sektör tarafından yürütülen faaliyetlerin kamu yararı ve piyasa ihtiyaçlarına göre gelişmesini sağlayıcı tedbirleri alarak,*

daha iyi bir karayolu ulaşım hizmetinin güvenli, kaliteli ve ekonomik sunulması için önemli çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Temmuz 2003 tarihinde yürürlüğe giren 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu kapsamında yürürlüğe konulan yönetmeliklerle karayolu taşımacılık sektöründe reform niteliğinde yeni bir dönem başlatılmıştır. Söz konusu yeni düzenlemelerle; mesleki yeterlilik, mali yeterlilik ve mesleki saygınlık ilkeleri mevzuatımıza taşınmış ve bu ilkelere sahip işletmelerin faaliyet gösterebileceği bir karayolu taşımacılık sektörünün yasal çerçevesi oluşturulmuştur.

Temmuz 2003'ten itibaren yürürlüğe konulan yasal düzenlemelerle karayolu taşımacılığına ilişkin tüm hizmetler ve bu hizmetleri yürütmekle görevli birimler Bakanlığımız çatısı altında toplanmıştır.

KARAYOLU DÜZENLEME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve bu Kanun kapsamında yürürlüğe konulan yönetmeliklerle karayolu taşımacılık sektöründe reform niteliğinde yeni bir dönem başlatılmıştır.

Bu dönemde yapılan yeni düzenlemelerle; mesleki yeterlilik, mali yeterlilik ve mesleki saygınlık ilkeleri mevzuatımıza taşınmış ve bu ilkelere sahip işletmelerin faaliyet gösterebildiği bir taşımacılık sektörünün temelleri atılmıştır.

YETKİ BELGESİ FAALİYETLERİ

Karayolu Taşıma Yönetmeliği kapsamında faaliyette bulunanlara/bulunacaklara **2003 yılı** başı itibariyle **4.176** adet yetki belgesi düzenlenmişken, **1 Kasım 2012** tarihi itibariyle **487.640** adet yetki belgesi düzenlenmiştir.

Karayolu Taşıma Kanunu ve Karayolu Taşıma Yönetmeliğine göre düzenlenen yetki belgesi sayıları Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Düzenlenen Yetki Belgesi Sayıları

BELGE TÜRÜ	VERİLEN BELGE SAYISI
A TÜRÜ TOPLAM	295
B TÜRÜ TOPLAM	252
C TÜRÜ TOPLAM	2.427
D TÜRÜ TOPLAM	40.679
F TÜRÜ TOPLAM	2.435
G TÜRÜ TOPLAM	1.513
H TÜRÜ TOPLAM	1.168
L TÜRÜ TOPLAM	176
M TÜRÜ TOPLAM	40
N TÜRÜ TOPLAM	205
P TÜRÜ TOPLAM	61
R TÜRÜ TOPLAM	1.143
T TÜRÜ TOPLAM	257
K TÜRÜ TOPLAM	436.989
GENEL TOPLAM	487.640

Bu Alanda Yapılan Düzenlemeler Sonucunda;

- *Sektör mali ve mesleki yeterlilik ile mesleki itibar çerçevesinde kayıt altına alındı.*
- *Hizmet sunanlar ile hizmetten yararlananların hak ve yükümlülükleri belirlenerek, yasal boşluğa son verildi.*
- *Sektöre girişler kontrol altına alınarak atıl kapasitenin önüne geçildi.*
- *Sektörde çalışanların uzmanlaşması ve bu sayede kurumsallaşma teşvik edildi.*
- *Vatandaşa sunulan hizmetin kalitesi artırıldı.*

MESLEKİ YETERLİLİK

2003 yılına kadar herhangi bir eğitime tabi olmadan ticari taşımacılık faaliyetlerinde bulunan **işletme sahiplerine ve şoförlere Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliği ile mesleki yeterlilik eğitimi alma zorunluluğu** getirilmiş ve bu yönetmelik kapsamında mesleki yeterlilik eğitimi vermek üzere **01.11.2012** tarihine kadar **222** adet kurum Bakanlığımızca yetkilendirilmiştir.

Bu kurumlarda eğitim alan kişiler için bugüne kadar **212.681** kişinin katılımı ile **24** adet merkezi sınav yapılmış olup, bu sınavlar her üç ayda bir tekrarlanmaktadır.

Ayrıca müktesep hak çerçevesinde eğitim ve sınav şartı aranmayanlar için **01.11.2012** tarihi itibariyle hak sahiplerine teslim edilen mesleki yeterlilik belge sayısı **3.132.773** adet olmuştur.

Bu Alanda Yapılan Düzenlemeler Sonucunda;

- *Sektör çalışanlarına mesleki eğitim verilmeye başlandı.*
- *Ülke genelinde bu alanda uzmanlaşmış eğitim kurumları oluşturuldu.*
- *Sektörün; konusunda uzman kişiler tarafından yönetilmesi sağlandı.*
- *Şoförlük mesleğine araç sürme becerisine ilave olarak taşımacılık mesleğine yönelik bilgi ve nitelik kazandırıldı.*

AĞIRLIK VE BOYUT KONTROL İSTASYONLARI

Araçların ağırlık ve boyut kontrollerinin yapılması görevi, 2918 sayılı Kanunda 5495 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle Bakanlığımıza verilmiş ve mevcut 21 adet sabit ağırlık ve boyut kontrol istasyonu Karayolları Genel Müdürlüğünden devralınmıştır.

Bugün itibariyle toplam 71 adet YKDİ için kantar, boyut ölçüm ve kapalı devre kamera sistemi tamamlanmış ve hizmete alınmıştır.

DENETİM

Bakanlığımızca yapılan denetimlerde;

-2008 yılında **3.622.570** adet araç,

-2009 yılında **4.095.882** adet araç,

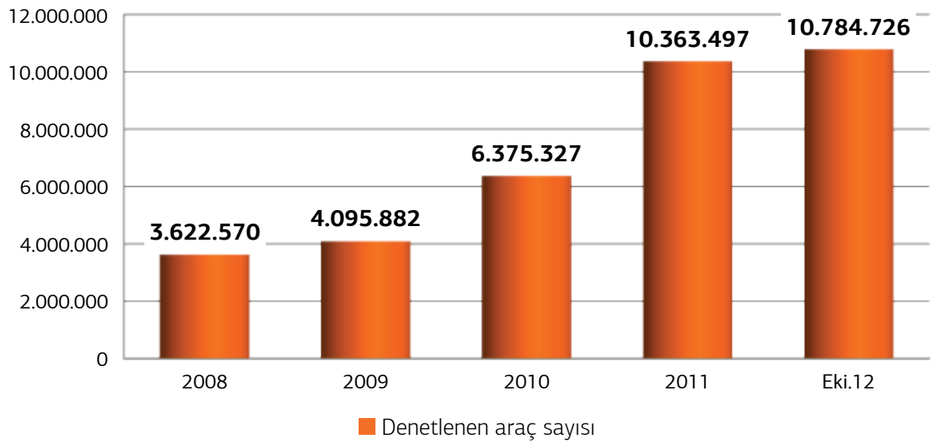
-2010 yılında **6.375.327** adet araç,

-2011 yılında **10.363.497** adet araç,

-1 Ocak-1 Kasım 2012 tarihleri arasında ise **10.784.726** adet araç kontrol edilmiştir (Grafik 1).

-2012 yılında asgari 12 milyon aracın denetlenmesi hedeflenmektedir.

Grafik 1 Denetim Hizmetleri

Bu Alanda Yapılan Düzenlemeler Sonucunda;

- *Sektör faaliyetlerinin yasal ve teknik kurallara uygun gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.*
- *Karayolu taşımacılık sektöründe haksız rekabetin önüne geçilmiştir.*
- *Karayollarının ömrü uzatılmıştır, karayolu bakım-onarım maliyetleri düşürülmüştür.*
- *Araç amortisman ve işletme giderleri düşürülmüştür.*
- *2.224 kişiye istihdam sağlanmıştır.*

ARAÇ MUAYENE İSTASYONLARI

2918 sayılı Kanunda 5228 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle araç muayenelerini yapma ve yaptırma görevi Bakanlığımıza verilmiştir.

Karayolunda seyreden motorlu ve motorsuz araçların teknik muayenelerini daha etkin ve sağlıklı bir şekilde yapacak gerçek ve tüzel kişilere ait muayene istasyonlarının açılması ve işletilmesine yönelik kuralları belirleyen "Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelik'in yürürlüğe girmesinden sonra araç muayene hizmetleri özelleştirilmiştir. Bu çerçevede ülke genelinde **01.11.2012** tarihi itibariyle 81 ilde toplam **193 sabit ve 73 seyyar** istasyon ve İstanbul ilinde **2 adet Motosiklet muayene istasyonu** hizmete açılmıştır.

Bu istasyonlarda; **01.11.2012** tarihi itibariyle **21.879.860** adet araç muayeneye tabi tutulmuş olup, **8.272.949** adet araç muayene tekrarı ile birlikte toplam muayene sayısı **30.152.809** adete çıkmıştır.

Bu Alanda Yapılan Düzenlemeler Sonucunda;

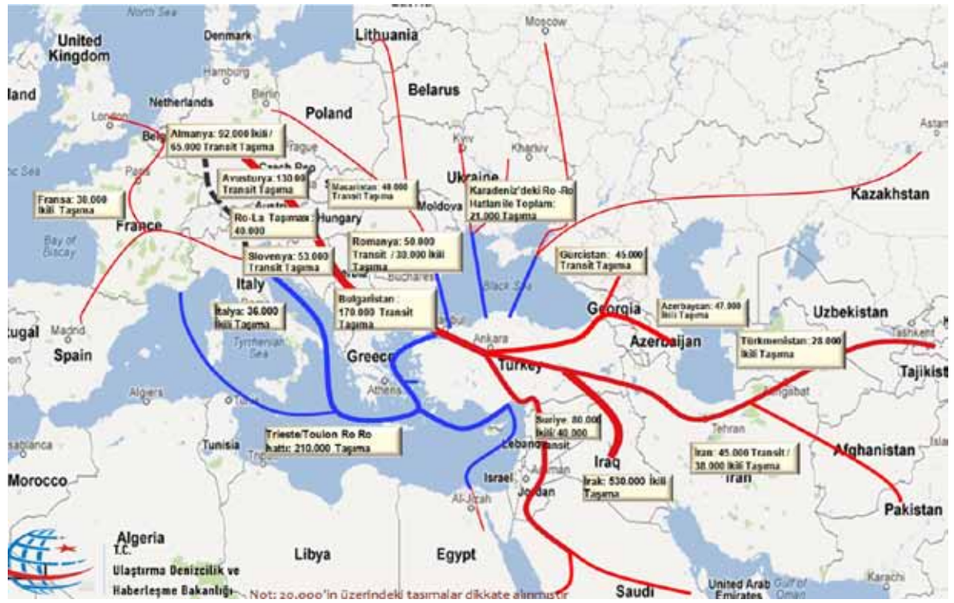
- *Teknik muayene işinin yeterli fiziki altyapı ve yetkin teknik personel eliyle gerçekleştirilmesi sağlanmıştır.*
- *Böylece trafiğin 3 ana unsurundan biri olan araçların güvenli olmaları sağlanmış ve her 10 araçtan 4'ü güvensiz iken güvenli hale getirilmiştir.*
- *Araçların yakıt ve işletme giderlerinden tasarruf edilmiştir.*
- *Yedek parça ve piyasada yapılan onarımlar disipline edilmiştir.*

ULUSLARARASI KARAYOLU TAŞIMACILIK FAALİYETLERİ

AB mevzuatına içerik olarak % 98 oranında uyum sağlanmıştır. Böylece, karayolu taşımacılığı, AB'ye adaylık sürecinde en hazır sektörlerden biri haline getirilmiştir.

58 ülke ile İkili Karayolu Taşıma Anlaşmamız mevcuttur. Türk taşımacısı Avrupa, Asya ve Afrika'yı kapsayan geniş bir dünya coğrafyasında faaliyet göstermektedir (Harita1).

Harita 1. Türk Taşımacılar Tarafından Kullanılan Ana Güzergâhlar

İkili anlaşma ve protokollerle uluslararası geçiş kotalarında sağlanan 3 misli artışla taşımacılarımızın hareket kabiliyetleri daha da artırılmıştır.

Ayrıca, 43 ülke arasında İkinci en büyük kota olan UBAK belgeleri ile uluslararası eşya taşımacılığı alanında taşımacılarımıza Avrupa Birliği'nde daha serbest bir dolaşım hakkı sağlanmıştır.

Temel hedefimiz; 2023 yılına kadar tüm ülkeleri kapsayan geçiş belgesiz ve kotasız bir uluslararası eşya taşımacılığı düzeni oluşturmaktır.

ESKİ MODEL TAŞITLARIN PİYASADAN ÇEKİLMESİ

Taşımacılık piyasasındaki mevcut arz fazlalığını azaltmak amacıyla 2007 yılında başlatılan proje kapsamında, 4925 sayılı Kanunda 5228 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle ekonomik ve teknik ömrünü doldurmuş **25 yaşın üzerindeki kamyon, çekici, tanker, otobüs, minibüs ve kamyonet** cinsi ticari taşıtlar; taşıt sahiplerine herhangi bir zorunluluk getirilmeksizin bedeli karşılığında Bakanlığımız tarafından satın alınmış ve hurdaya ayrılma işlemleri kapsamında **31 Aralık 2011** tarihine kadar **76.390** adet araç için taşıt sahiplerine toplam **347.874.392 TL** ödeme yapılmıştır.

1990 model ve öncesi yıllarda üretilen araçların hurdaya ayrılması ile ilgili olarak 5338 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun yayımlanmıştır. Bakanlığımızca bu konuda yayımlanacak tebliği takiben araç alımına devam edilecektir. Ayrıca söz konusu Kanun gereğince bu şekilde hurdaya ayrılacak araçların varsa MTV borçları ve trafik para cezaları faizleri ile birlikte silinecektir.

Sağlanan Faydalar:

- *Trafik güveliği artırılmaktadır.*
- *Atıl kapasite azaltılmaktadır.*
- *Yakıt tasarrufu sağlanmaktadır.*
- *Gürültü ve egzoz kirliliği azaltılmaktadır.*
- *Rekabet şartları iyileştirilmektedir.*

SALDIRI SONUCU HAYATINI KAYBEDEN ŞOFÖR YAKINLARINA YARDIM YAPILMASI

4925 sayılı Kanunda 5228 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, 01.01.2003 tarihinden sonra uluslararası taşımacılık yaparken uğradıkları saldırı sonucu hayatını kaybeden şoförlerimizin ve beraberindeki Türk vatandaşlarının varislerine 40.000 TL'ye kadar yardım yapılması uygulaması başlatılmıştır. Bahsi geçen uygulama kapsamında; hayatını kaybeden **90** şoförümüzün ailelerine **bugüne kadar toplam 3.320.000 TL** ödeme yapılmıştır.

SAYISAL TAKOGRAF SİSTEMİ (STS)'NE GEÇİŞ

Uluslararası karayolu taşımacılığında kullanılan ve yeni tescil edilen tüm araçlara (ağırlığı 3,5 tondan fazla kamyon ve çekici ile 9 kişiden fazla yolcu taşıyan otobüsler) sayısal takograf cihazı takılması amacıyla Sayısal Takograf Sistemine geçiş Avrupa Birliği'nde 1 Mayıs 2006 tarihinden itibaren zorunlu hale gelmiştir. AB üyesi olmayan ülkeler için ise sisteme geçiş 01 Ocak 2011 tarihi itibariyle öngörülmüştür.

Sayısal takograf uygulamasıyla profesyonel sürücülerin davranışlarına/ faaliyetlerine ilişkin daha fazla ve güvenilir veri toplayarak, karayolu güvenliğinin artırılması amaçlanmaktadır. Bu cihaz sürücülerin araç kullanma ve dinlenme sürelerini ölçen, özel **çipli** kartlar ile çalışabilen, kural dışı davranışları engelleyen bir sistemdir.

1 Ekim 2010 tarihi itibariyle Sayısal Takograf Sisteminde kullanılan 4 farklı akıllı kartın basım ve dağıtımına başlanmış ve devam etmektedir (Tablo 2).

Sayısal takograf sistemi uygulamasından sorumlu ulusal otorite olan Bakanlığımız, bazı teknik iş ve işlemleri yerine getirmek üzere Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ni (TOBB) yetkilendirmiştir.

Yapılan Yetki Devri çerçevesinde; takograf kartlarına ilişkin başvuruların alınması, değerlendirilmesi, kartların sertifikalandırılması, kişiselleştirilmesi ve sahiplerine dağıtılması sürecindeki iş ve işlemler 2011 yılı itibariyle Bakanlığımızın kontrol ve denetimi altında TOBB-STAUM (Sayısal Takograf Araştırma ve Uygulama Merkezi) tarafından yürütülmektedir.

Sayısal takograflarda kullanılan 4 farklı akıllı karttan birini **(sürücü kartı, denetim kartı, firma kartı ve atölye kartı)** almak isteyen kişi, kurum veya kuruluşlar; **www.staum.org.tr** internet adresinde ilan edilen il merkezlerindeki Ticaret veya Ticaret ve Sanayi Odalarına doğrudan başvurabilmektedirler.

Tablo 2. 01.11.2012 Tarihi İtibariyle Teslim Edilen Kart Sayısı

KART TİPİ	Başvuru Sayısı		Üretilen Kart Sayısı	Teslim Edilen Kart Sayısı
	Toplam Başvuru	Başvurusu Onaylanan		
SÜRÜCÜ KARTI	47.806	47.764	47.735	45.365
SERVİS (ATÖLYE) KARTI	265	236	232	221
ŞİRKET KARTI	745	744	744	732
DENETİM KARTI	494	494	491	491
TOPLAM	49.310	49.238	49.202	46.809

YATIRIM FAALİYETLERİ

Yatırım programı kapsamında, 2007E040330 proje numaralı "Ağırlık ve Boyut Denetim İstasyonları Projesi" yürütülmekte olup, söz konusu projenin finansmanı Döner Sermaye İşletme Dairesi Başkanlığı bütçesinden sağlanmaktadır.

Bu kapsamda, mevcut istasyonların yenilenmesi ve ilave istasyon kurulumu kapsamında toplam 71 ağırlık ve boyut denetim istasyonunun yenileme ve yapım işlemleri tamamlanarak işletmeye açılmıştır.

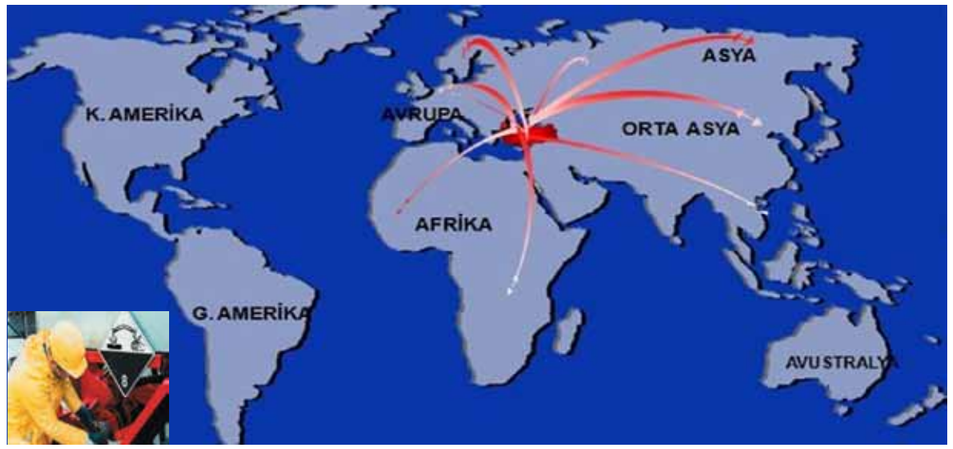

TEHLİKELİ MAL VE KOMBİNE TAŞIMACILIK DÜZENLEME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ

Ülkemizde yük ve yolcu taşımacılığının yaklaşık % 90'ı karayoluyla yapılmaktadır. Ulaştırma sisteminin tek bir mod üzerine bu oranda yoğunlaşması modlar arasında dengesizlik olduğu gerçeğini bir kez daha gözler önüne sermektedir. Bu durum, taşıma maliyetlerinin ürün maliyetlerine olan olumsuz etkisi, yatırımların belli alanlara yoğunlaşması ve yoğun enerji maliyeti oluşturması gibi makro düzeyde ülke ekonomisine verdiği zararların yanı sıra, diğer taşıma modlarına yapılacak yeni yatırımları olumsuz etkilerken çevre ve insan sağlığını da tehdit eder düzeye ulaşmıştır.

2008 yılında revize edilen, AB'ne sunulan Ulusal Program ve 2009-2013 Ulaştırma Strateji Planında da yer aldığı üzere, tüm ulaştırma sistemleri arasında dengeli ve sürdürülebilir bir şekilde bütünleşmeyi sağlayacak düzenlemeleri yapacak, teşvik edici ve planlayıcı politikalar oluşturacak bir kamu otoritesi kurulmasına karar verilmiştir (Harita 2).

Harita 2. Çok Modlu Taşımacılık

Öte yandan; tüm taşıma modları (karayolu, denizyolu, havayolu ve demiryolu) ile yapılan tehlikeli mal taşımacılığının tek bir elden koordine edilmesi ve tüm ulaştırma modları arasında bütünleşmeyi sağlayan dengeli, ekonomik, verimli ve çevre dostu bir yapıya sahip olan kombine taşımacılığı geliştirmek üzere 01 Kasım 2011 tarih ve 28102 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 655 Sayılı "Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" kapsamında "Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü" kurulmuştur. Genel Müdürlük 14.06.2012 tarihinden itibaren fiilen faaliyetlerine başlamış olup, teşkilatlanma çalışmalarını tamamlamıştır.

TEHLİKELİ MAL TAŞIMACILIĞI

Tehlikeli Malların Karayoluyla Taşınması

Tehlikeli yüklerin insanlara, hayvanlara, mallara ve çevreye zarar vermeden, uluslararası sözleşmelere, standartlara uygun, en güvenli ve elverişli bir şekilde taşınması temel hedef olarak alınmış olup, bu yönde mevzuata ve uygulamaya yönelik düzenlemeler yapılmaktadır.

Türkiye 22.03.2010 tarihi itibariyle Tehlikeli Malların Karayolu ile Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşması'na (ADR) taraf olmuştur. 02.07.2010 tarih ve 27629 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2010/547 sayılı "Bazı Anlaşmaların Yürürlülük Tarihlerinin Tespit Edilmesi Hakkında Karar" ile anlaşmanın yürürlülük tarihi onaylanmıştır.

"Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik" 31.03.2007 tarih ve 26479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Ancak bu yönetmelik 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren kademeli olarak yürürlüğe girmiştir.

17.06.2010 tarihinde "Karayoluyla Tehlikeli Madde Taşıyan Araç Şoförlerine Yönelik Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönergesi" yayımlanmıştır. Bu kapsamda tehlikeli madde taşıyan araç şoförlerine yönelik eğitim verecek kurumlar Bakanlığımızca yetkilendirilmektedir. Yetkilendirilen eğitim kurumlarında eğitimini başarıyla tamamlayan sürücülere, yılda 6 kez yapılan sınavda, başarılı olmaları halinde Tehlikeli Mal Taşımacılığı Mesleki Yeterlilik Belgesi (SRC5) verilmektedir.

Bu güne kadar;

- *11 eğitim merkezi yetkilendirilmiş,*
- *5.832 kişi eğitim almış,*
- *2.218 kişiye SRC5 belgesi verilmiştir.*

Tehlikeli mal taşımacılığında kullanılan araçların, ambalajların ve çeşitli teknik ekipmanların onay, sertifikasyon ve periyodik muayenelerine ilişkin olarak bazı kurum ve kuruluşlara yetki devri yapılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

"Tehlikeli Mal Taşımacılığı Konusunda Destek" konulu bir AB Eşleştirme Projesi AB Komisyonuna sunulmuş olup proje önerisi AB tarafından uygun bulunmuştur. 2012 yılı sonunda ihaleye çıkılacaktır.

Proje Kapsamında;

- *Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü'nün teknik ve idari kapasitesinin güçlendirilmesi,*
- *Ulusal mevzuat ile AB mevzuatının karşılaştırılması ve bir ihtiyaç analiz raporunun hazırlanması,*
- *Politika oluşturma, Uygulama, Denetim ve İzleme konularında personelin eğitilmesi,*
- *Teknik muayene, onay, test, sertifikalandırma, eğitim ve sınav uygulamaları konusunda idari ve teknik kapasitenin arttırılması, kılavuzların hazırlanması,*
- *Yol kenarı denetimleriyle ilgili taslak bir mevzuat hazırlanması*

planlanmıştır.

Tehlikeli Malların Denizyoluyla Taşınması:

Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesinin (SOLAS- Safety of Life At Sea) Tehlikeli Yüklerin Taşınması ile ilgili bölüm (Bölüm VII) kapsamında hazırlanan "Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod'un (IMDG - International Maritime Dangerous Goods IMDG) gerekleri ile ilgili olarak "Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod Kapsamında Eğitim ve Yetkilendirme Yönetmeliği", 4 Şubat 2011 tarih ve 27836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik kapsamında; 5 kuruluşa genel eğitim, 11 liman işletici kuruluşa sadece kendi personeline eğitim vermek üzere toplam 16 kuruluş IMDG Kod Kapsamında eğitim seminerleri düzenlemek üzere İdare adına yetkilendirilmiş olup, bu çerçevede yaklaşık 3000 kişiye eğitim verilmiştir.

Tehlikeli Malların Demiryoluyla Taşınması:

Uluslararası Demiryolu Taşımacılığı Hükümetlerarası Örgütü (OTIF), 9 Mayıs 1980'de imzalanan ve I Mayıs 1985'de yürürlüğe giren Uluslararası Demiryolları Taşımacılığı Sözleşmesi (COTIF) ile kurulmuştur. Tehlikeli Malların Demiryolu ile Uluslararası Taşınmasına İlişkin Yönetmelik (RID), Uluslararası Demiryolları Taşımacılığı Sözleşmesi'nin Eki'dir. Ülkemiz, 27 Mart 1985 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 3172 sayılı Kanunla COTIF'e taraf olmuştur.

Bu Sözleşmeye (COTIF) göre, OTIF'in temel amacı; taraf ülkeler arasında uluslararası mal, yolcu ve bagaj taşımacılığına yönelik tek tip bir hukuk sistemi oluşturmaya yönelik çalışmaları yapmaktır. Bu sistemin, karayolu, deniz ve içsuyolları taşımacılığına da uygulanabilir hale getirilmesi de OTIF'in amaçları arasında yer almaktadır. Ayrıca, tehlikeli maddelerin demiryolu ile taşınmasında uygulanacak kuralların tespiti de örgütün görevleri arasında yer almaktadır.

Ülkemizde yurt içinde ve uluslararası alanda; can, mal, sağlık, işçi ve çevre güvenliği sağlanarak tehlikeli maddelerin emniyetli bir şekilde yüklenmesi, boşaltılması, depolanması ve demiryoluyla taşınmasına ilişkin usul ve esaslar kapsamında, gerekli önlemleri belirlemek amacıyla; Tehlikeli Maddelerin Demiryolu İle Taşınması Yüklenmesi, Boşaltılması ve Depolanmasına Ait **505 Numaralı Emir** TCDD tarafından 01.06.2012 tarihinde uygulamaya konmuştur. Bu genel emir, RID ve konuyla ilgili diğer uluslararası anlaşma hükümleri göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Ülkemizde gerek Ulusal ve gerekse uluslararası demiryoluyla tehlikeli malların taşımacılığı bu mevzuat çerçevesinde yapılmaktadır.

Tehlikeli Malların Havayoluyla Taşınması:

Tehlikeli maddelerin havayoluyla ulusal ve uluslararası taşımacılığında Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonu (ICAO) kapsamında geliştirilen ve uygulanan Havayoluyla Tehlikeli Malların Güvenli Taşınması için Teknik Talimatlar (ICAO-TI) ile Uluslararası Havayolu Taşımacılık Birliği (IATA) kapsamında yürütülen Tehlikeli Maddelere ilişkin Düzenlemeler (DGR) hükümleri uygulanmaktadır. Tehlikeli mal taşımaları ile ilgili eğitimler ülkemizde yetkilendirilmiş kişilerce IATA ve ICAO tarafından ortak geliştirilen eğitim programları dikkate alınarak verilmektedir.

KOMBİNE TAŞIMACILIK:

Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğünün yapılanma sürecinin tamamlanmasına müteakip, ulaştırma modları arasında bütünleşme ve tüm ulaşım modlar arasında dengeli bir dağılım sağlayacak, modlar arasında sağlıklı bir rekabet ortamını oluşturacak, insan ve çevre sağlığını koruyacak, enerji ve zaman tasarrufu sağlayacak ve gerek taşıtan ve gerekse taşıyanlarla, bu konuda yatırım yapacakları teşvik edecek, amaçlar doğrultusunda kombine taşımacılık faaliyetlerine ilişkin gerekli çalışmalara başlanmıştır.

2008 yılında yayımlanan "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı" kapsamında, Bakanlığımızca taahhüt edilen 54 adet ikincil düzenlemeden birisi de "Kombine Mal Taşımacılığı Yönetmeliğidir." Söz konusu yönetmelik ile karayollarında mevcut ağır trafik yükünün diğer ulaştırma modlarına kaydırılarak; kazaların önlenmesi, enerji tasarrufunun sağlanması, çevre kirliliğinin azaltılması, kara deniz ve demiryolunda yapılan taşımacılıkta, taşıyanların, her türlü aracın, operatör ve sürücülerin, sorumluluk, yükümlülük ve eğitimleri düzenlenecektir.

Bu çerçevede, Türkiye – AB Mali İşbirliği kapsamında; Türkiye'de Intermodal Taşımacılığın Güçlendirilmesi AB Eşleştirme Projesi başlatılmıştır. Projede İspanya Krallığı proje ortağı olarak seçilmiş olup, resmi olarak 3 Kasım 2011 tarihinde proje başlamıştır.

1 Milyon Euro bütçeli ve iki yıl sürecek Proje kapsamında;

- *AB mevzuatıyla uyumlu bir Kombine Taşımacılık Yönetmeliği hazırlanmaktadır.*
- *Bir Ulusal Intermodal Strateji Belgesi hazırlanmaktadır.*
- *İlgili Kamu ve özel sektör kurum personeli eğitilmektedir.*

Kombine taşımacılığın ana unsurundan biri olan Ro-Ro taşımacılığı alanında ülkemizde hem kabotaj hem de uluslararası hatlarda faaliyetler yürütülmektedir. Bugün itibariyle, uluslararası Ro-Ro taşımacılığı 12 Türk limanından 14 yabancı limana 17 düzenli hat üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde ayrıca, kabotajda da 25 hatta 32 liman arasında araç taşımacılığı yapılmaktadır.

Uluslararası taşımacılığın ve ticaretin geliştirilmesi için, belli ülkelerle, Karayolu-denizyolu (Ro-Ro, Deniz Otoyolları), karayolu-demiryolu (Ro-La) intermodal taşımacılık hatları /zinciri oluşturmak, bu ülkelerle İkili Kombine Taşımacılık Anlaşmaları yapmak için çalışmalar başlatılmıştır. Azerbaycan, Bulgaristan ve Macaristan ile ikili Kombine Taşımacılık Anlaşması taslakları hazırlanmıştır.

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ

Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM); 11 Şubat 1950 tarih ve 5539 sayılı Kanun ile kurulmuş, Bayındırlık ve İskân Bakanlığına bağlı, tüzel kişiliğe sahip Katma Bütçeli bir Kuruluş iken; Başbakanlık Makamının 30 Ağustos 2007 tarih ve 10667 sayılı Kararının 31 Ağustos 2007 tarih ve 26629 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile Bakanlığımıza bağlanmıştır.

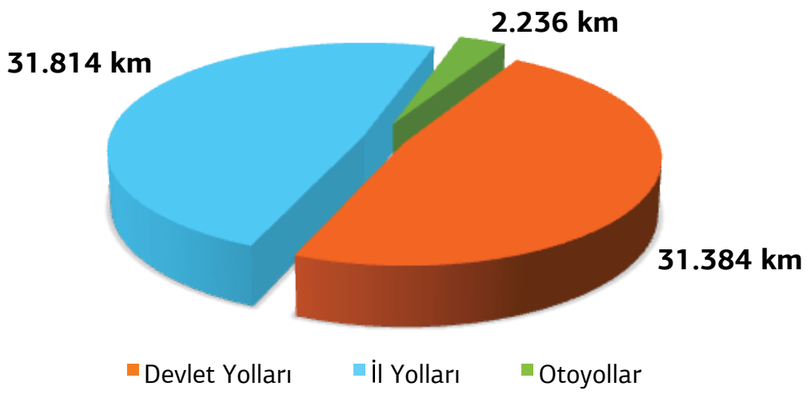
Türkiye Büyük Millet Meclisinde 25 Haziran 2010 tarihinde kabul edilen ve 13 Temmuz 2010 tarih ve 27640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6001 sayılı "Karayolları Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" ile KGM, kamu tüzel kişiliğe sahip Özel Bütçeli Kuruluşlar kapsamına alınarak yeniden yapılandırılmıştır. Kanun ile Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat yapısı;

- Merkez Teşkilatı; *Genel Müdür, 4 adet Genel Müdür Yardımcısı, 10 adet Ana Hizmet Birimi, 3 adet Danışma ve Denetim Birimi, 3 adet Yardımcı Hizmet Birimi,*
- Taşra Teşkilatı; *Genel Müdürlüğe bağlı 18 adet Bölge Müdürlüğü, 1 adet İkmal Müdürlüğü ve 1 adet Atölye Müdürlüğü şeklinde oluşturulmuştur.Ayrıca aynı Kanunla, Karayolları Genel Müdürlüğünün görevleri; otoyollar, devlet ve il yolları ağına giren karayolları güzergâhlarını tayin ve tespit etmek, plan ve programlar gereğince bu ağlar üzerindeki yol ve sanat yapılarını inşa etmek, onarmak, bu hususlarda teknik esasları tespit etmek, yolların sürekli açık tutulması ile ilgili bakım ve onarımı ile kâr mücadelesini yapmak ve tarif edilen işlerle ilgili diğer tamamlayıcı işleri gerçekleştirmek şeklinde açıklanmıştır.*

Karayolları Genel Müdürlüğü Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği 5 Eylül 2011 tarihli ve 28045 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yol Ağı Durumu (65.434 km)

Bugün Karayolları Genel Müdürlüğünün yol ağında **2.236 km** otoyol, **31.384 km** devlet yolu ve **31.814 km** il yolu olmak üzere toplam **65.434 km** yol bulunmaktadır (Grafik 2).

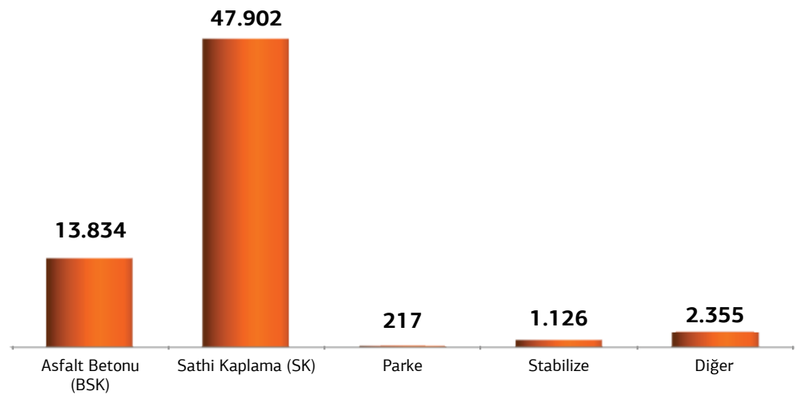

Bu yol ağının 22.018 km'si bölünmüş yoldur.

Grafik 2. Yol Ağı Durumu

Üstyapı Satıh Durumu (65.434 km)

Grafik 3. Üst Yapı Satıh Durumu

Bölünmüş Yolların Satıh Durumu (22.018 km)

Tablo 3. Bölünmüş Yolların Satıh Durumu

BÖLÜNMÜŞ YOL	BSK (km)	SK (km)	TOPLAM (km)
2002 SONU	*3.890*	*2.211*	*6.101*
2003-2012	*3.175*	*12.742*	*15.917*
TOPLAM	*7.065*	*14.953*	*22.018*

ULUSLARARASI KARAYOLU GÜZERGAHLARI

Ülkemiz Asya, Afrika ve Avrupa'nın birbirine en yakın olduğu ve Avrupa ile Asya'nın birleştiği bir noktada olması nedeniyle tarihte birçok büyük uygarlığın doğduğu yer olmuştur.

Türkiye'nin coğrafi konumu ülkemize Asya, Avrupa, Orta Doğu ile Kafkasya arasında geçiş bölgesi olarak stratejik bir önem kazandırmakta, Avrupa ile Asya'dan gelen karayolu bağlantılarının geçişine imkân sağlamaktadır.

Asya ve Avrupa kıtaları arasında geniş bir alanda bulunan Türkiye'ye doğu batı eksenli bu genişlik önemli bir jeopolitik konum sağlamakta ve uluslararası ulaştırma koridorları çerçevesindeki çalışmalarda rolümüzün önemini arttırmaktadır. Bu nedenle, bu bölgeler arasında yapılacak olan her türlü ulaştırma faaliyetinin geçiş bölgesinde olan Türkiye' de ulaşım koridorları büyük önem arz etmektedir.

Bu kapsamda, Ülkemiz bölgesel ve bölgeler arası karayolu bağlantısını sağlamaya yönelik birçok uluslararası projede yerini almaktadır.

KARAYOLU

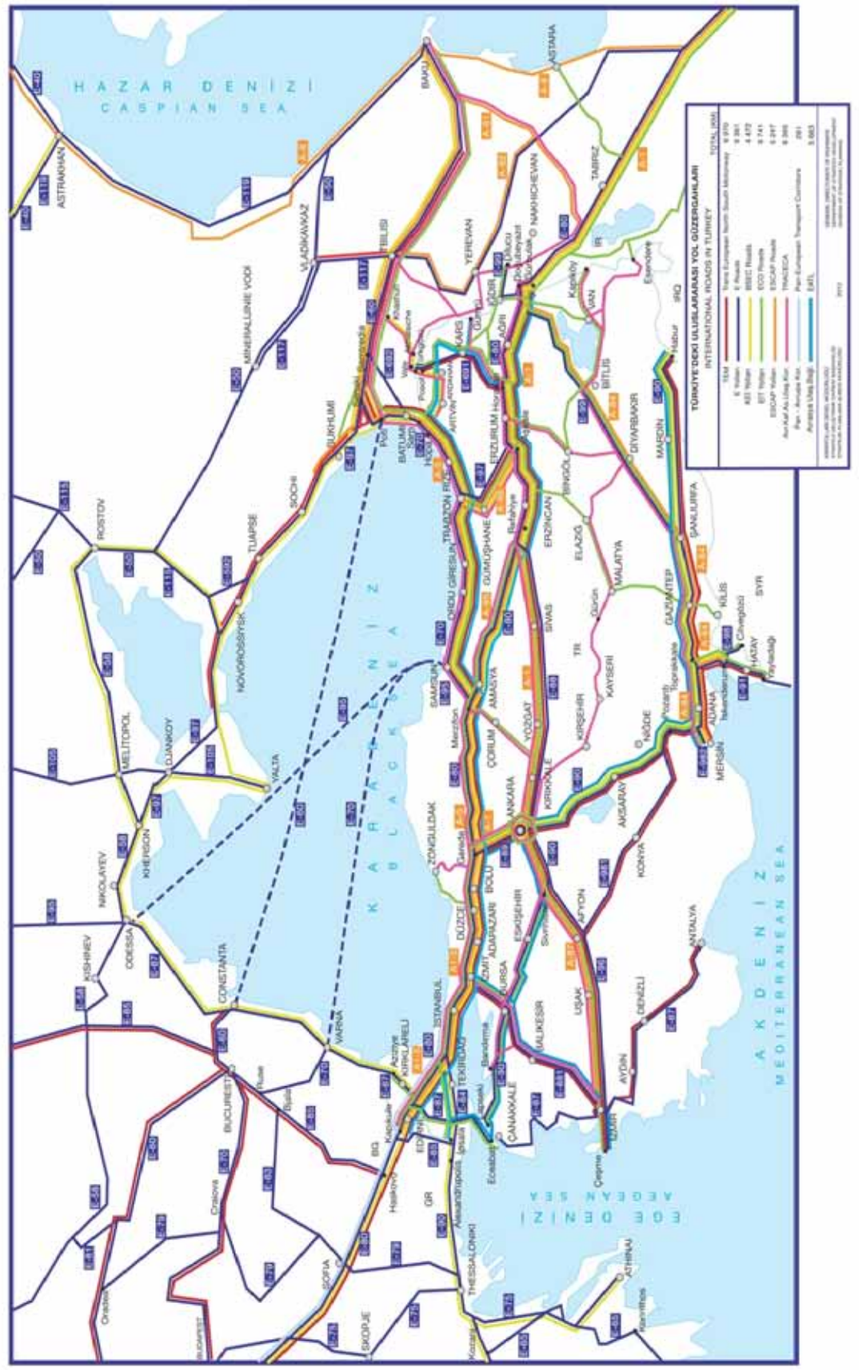
Trans Avrupa Kuzey-Güney Otoyolu (TEM), Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BM/AEK – UN/ECE) E-Yolları - Ana Trafik Arterleri Avrupa Anlaşması (AGR), Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ - BSEC), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT - ECO), Asya ve Pasifik Ekonomik ve Sosyal Komisyonu (ESCAP), Avrupa – Kafkasya – Asya Ulaştırma Koridoru (TRACECA), Pan Avrupa Koridorları ve Avrasya Ulaştırma Bağlantıları (EATL) gibi uluslararası organizasyonlar ve projeler çalışmalarına aktif olarak katıldıklarımızdır (Harita 3).

Türkiye'nin de yer aldığı organizasyonlar ve projelerde kabul edilen uluslararası karayolu ağı uzunlukları aşağıda verilmektedir. Ülkemiz sınırları içerisinde uluslararası karayolu ağı toplamı 12.573 km'ye erişmiştir (Tablo 4).

Uluslararası karayolu güzergahları aynı zamanda Karadeniz, Akdeniz ve Ege'de yer alan limanlara da bağlantı sağlayarak bölgesinde ticaret ve turizmin gelişimine katkı sağlamaktadır.

Tablo 4. Uluslararası Karayolu Güzergahları

GÜZERGAHLAR	UZUNLUK (KM)
TRANS AVRUPA KUZEY-GÜNEY OTOYOLU (TEM)	*6 970*
E – YOLLARI (UN/ECE) ANA TRAFİK ARTERLERİ AVRUPA ANLAŞMASI (AGR)	*9 361*
KARADENİZ EKONOMİK İŞBİRLİĞİ – KEİ (BSEC)	*4 472*
EKONOMİK İŞBİRLİĞİ TEŞKİLATI – EİT (ECO)	*9 741*
ASYA ve PASİFİK EKONOMİK ve SOSYAL KOMİSYONU (ESCAP)	*5 247*
AVRUPA, KAFKASYA ve ASYA ULAŞTIRMA KORİDORU (TRACECA)	*8 365*
PAN – AVRUPA KORİDORLARI	*261*
AVRASYA ULAŞTIRMA BAĞLANTILARI (EATL)	*5 663*

Harita 3. TÜRKİYE'NİN ULUSLARARASI KARAYOLU KORİDORLARI (01.11.2012)

AVRASYA TÜNELİ

Harita 4.

Anadolu Yakasında İstanbul-Ankara Devlet Yolu (E-5 Karayolu) ile Avrupa Yakasında tarihi yarımadadaki Kennedy Caddesini (Sahilyolu) birleştirecek, sadece otomobil ve minibüsler gibi hafif araçların kullanabileceği 5,4 km uzunlukta, tek tünelden çift kat, 2 gidiş-2 geliş olarak projelendirilmiştir. (Harita 4).

Teknik Özellikler

- *Toplam Hat Uzunluğu : 14.6 KM,*
- *TBM Tünel Uzunluğu : 5.4 KM.*
- *Yapım Süresi : 4 YIL 7 AY.*
- *İşletme Süresi : 26 YIL*

İnşaat tekniği olarak denizin altında kalan yerler için ileri teknoloji ürünü Tünel Açma Makineleri (Tunnel Boring Machine- TBM), diğer bölümler için ise ‹›Aç-kapa›› ve Yeni Avusturya Metodu (New Austrian Method - NATM) tünel açma yöntemleri uygulanacaktır.

OTOYOLLAR

Mevcut 2.236 km uzunluğundaki otoyol ağımız Avrupa ile Ortadoğu Ülkeleri arasında ulaşımı sağlamakta ve ülkemiz sınırları içerisindeki TEM Otoyolunun önemli bir kesimini oluşturmaktadır.

İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Adana gibi büyük şehirlerimizin civarında hizmet veren bu yollar ülkemizin en yoğun trafiğe sahip güzergahları üzerinde bulunmaktadır.

Ocak 2003 itibariyle **1.714 km** olan otoyol ağımız Kasım 2012 itibariyle 2.236 km'ye ulaşmıştır.

Kemerhisar-Pozantı 8 km Otoyolu, bağlantı yolları hariç Kasım 2012'de tamamlanacaktır. Halen **34.3 km** uzunluğundaki otoyol ve bağlantı yolunda çalışmalar sürdürülmektedir. Bu yollar; İzmir Çevreyolu (7.5 km), İzmir-Aydın Otoyolu (Aydın Çevreyolu) (10 km), Bursa Çevreyolu (Samanlı Bağlantı Yolu) (6 km), Kemerhisar-Pozantı (Gölcük-Kemerhisar) (8 km), Konak Tüneli (2.8 km).

YAP-İŞLET-DEVRET MODELİ İLE YAPILACAK OTOYOL PROJELERİ

Avrupa'yı, Kafkaslara, Ortadoğu'ya ve Orta Asya'ya bağlayan, köprü konumundaki Türkiye'nin, batıdan doğuya kesintisiz ulaşım imkânını sağlayacak otoyol ağı 2023 yılına kadar planlanmış olup Yap-İşlet-Devret modeliyle **5.550 km** uzunluğundaki **15 adet** projenin yapımı gerçekleştirilecektir (Harita 5).

Bu projelerden 523 km'lik kesiminde yapım çalışmaları devam etmekte olup kalan 5.027 km'lik kesimde ise proje çalışmaları sürdürülmektedir.

Bu projeler;

YİD MODELİ İLE YAPIMI PLANLANAN PROJELER/UZUNLUĞU (km)

İhalesi Yapılıp Yapım Çalışmalarına Başlanan Kesimler (523 km);

1- Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu	421
2/a- Kuzey Marmara Otoyolu / Odayeri – Paşaköy Kesimi (İstanbul 3.Boğaz Köprüsü Dahil)	95
3- Sabuncubeli Tüneli	7

Planlanan Kesimler (5.027 km);

4- Ankara-Niğde Otoyolu	342
5- Ankara-Kırıkkale-Delice-Samsun Otoyolu	472
6- Aydın-Denizli-Burdur Otoyolu	330
7- Ankara-İzmir Otoyolu	535
2/b- Kuzey Marmara Otoyolu	319
8- Kınalı-Tekirdağ-Çanakkale-Balıkesir Otoyolu	359
9- Afyonkarahisar-Antalya-Alanya Otoyolu	490
10- Sivrihisar-Bursa Otoyolu	202
11- Şanlıurfa-Habur Otoyolu (Diyarbakır Bağlantısı dahil)	442
12-a Gerede-Merzifon-Gürbulak Otoyolu, Gerede-Merzifon Kesimi	357
12-b Gerede-Merzifon-Gürbulak Otoyolu, Merzifon-Gürbulak Kesimi	919
13- Yalova-İzmit Otoyolu	81
14- Mersin-Silifke (Taşucu) Otoyolu	98
15- Çiğli-Aliağa-Çandarlı Otoyolu	81

Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu

(İzmit Körfez Geçişi ve Bağlantı Yolları Dahil) (421 km)

Yap-İşlet-Devret modeli ile yapılması planlanan birinci öncelikli projemiz Gebze-Orhangazi-İzmir (İzmit Körfez geçişi ve bağlantı yolları dâhil) Otoyolu Projesi'nin yapım çalışmaları başlamıştır.

377 km otoyol ve 44 km bağlantı yolu olmak üzere toplam 421 km uzunluğundadır.

Samanlı Tüneli Çıkış Portalı

Projenin Amacı;

Gebze-Yalova-Bursa-Balıkesir-Manisa-İzmir (İzmit Körfez Geçişi Dâhil) Otoyolu güzergahı, Avrupa Yolları kapsamında bulunan E–Yolları ağında yer almaktadır. Aynı zamanda TEM (Trans European North-South Motorway Project) güzergâhının bir parçası olan bu yol, Türkiye'nin hem yük hem de yolcu taşımacılığında trafik talebinin en yoğun olduğu ana karayolu koridorlarındandır.

Ayrıca;

- *Marmara Bölgesi ile Ege Bölgesi Otoyol ağı ile bağlanmış olacak ve mevcut Gebze-Orhangazi-İzmir aksının trafik yükü % 30 nispetinde azalacaktır.*
- *Seyahat süresi İstanbul'dan; Bursa'ya 3 saatten 1 saate, İzmir'e 8 saatten 4 saate, Eskişehir'e 4 saatten 2,5 saate inecektir.*
- *Marmara Bölgesinden büyük turizm potansiyeli olan Güney Ege Bölgesine ve Antalya'ya ulaşım daha kısalacaktır.*
- *Balıkesir ve Manisa sanayi yatırımları için yeni çekim alanı olacaktır.*
- *Güzergâh çevresinde yer alan Eskişehir-Bozüyük-Bilecik Bölgesinin sanayisine olumlu katkı sağlayacaktır.*
- *İzmir Limanı, Marmara Bölgesi Limanları ve yapımı planlanan Çandarlı Limanı ile bağlantı sağlanacaktır.*
- *Körfeze yapılacak asma köprü ile Körfezi geçme süresi 1 saatten 6 dakikaya inecektir.*
- *Taşıt işletme giderleri düşecektir.*
- *Olumsuz çevresel etkiler (trafik sıkışıklığının neden olduu emisyon artışları, gürültü kirliliği vb.) en aza inecektir*
- *Yolun geometrik standardının yetersizliğinden kaynaklanan trafik kazalarında azalma sağlanacaktır.*

Kasım 2012 itibariyle;

- *İzmit Körfez Geçişi Köprüsünün projelendirmesi tamamlanmış olup asma köprünün kule ve ankraj temeli ile ilgili hazırlık çalışmalarına başlanmıştır.*
- *Gebze – Orhangazi arasında otoyol gövdesindeki sanat yapıları ve toprak işleri imalatları ile Samanlı Tüneli'nde yapım çalışmaları devam etmektedir.*
- *Projenin öncelikli bölümü olan Gebze – Orhangazi – Bursa arasında toplam 41 km'lik otoyol bölümünün kamulaştırma işlemleri tamamlanmıştır.*

Kuzey Marmara Otoyolu / Odayeri–Paşaköy Kesimi (İstanbul 3.Boğaz Köprüsü Dahil) (95km)

İstanbul 3.Boğaz Köprüsü

Projenin Amacı;

• Türkiyenin gayri safi yurt içi milli hasılasına en yüksek katkıyı sağlayan, ülke ekonomisinin belkemiğini oluşturan ve nüfusun önemli bir bölümünün yaşadığı Marmara Bölgesinde mevcut yollarda artan trafik yoğunluğu sonucunda, yol güvenliği, seyahat süresinin uzaması gibi problemlerle karşı karşıya kalınmaktadır.

• Ülkemizin en büyük metropolitanı ve sanayi kenti olan İstanbul'un önemli bir ekonomik, kültürel, turistik ve sosyal merkez olması nedeniyle, mevcut ulaşım sistemleri özellikle boğaz geçişlerinde kapasitelerinin üzerinde bir trafik yükü altındadır.

• Yaklaşık 16-17 yıl önce hizmete giren İstanbul civarındaki TEM Otoyolunun bütün kesimlerinde (İzmit-Kınalı arasında) kapasitenin üzerinde trafik hacmi oluşmuştur. Son üç yılda trafik yoğunluğu, Avrupa Yakasındaki O-3 (TEM) Otoyolunda %16, %13 ve %10, Asya Yakasındaki O-4 (TEM) Otoyolunda ise %21, %16 ve %12 oranlarında artmıştır. Bu oranların bir diğer sonucu ise yakın gelecekte, bu otoyollarda daha fazla araç kuyruğunun olacağı ve dur-kalk düzeninin Hadımköy ile Kurtköy arasında fazlasıyla görülmeye başlanarak, trafiğin daha da aksayacağı gerçeğidir. Bu durum, ülke ekonomisini de olumsuz etkileyecektir. Bu güzergâhlarda; olumsuz hava şartları ve kaza anlarında, kapasitenin düşmesi nedeniyle ulaşım tamamen aksamakta ve şehir içi trafiği de olumsuz etkilemektedir. Ayrıca hava kirliliği, çevre sorunları ve ekonomik kayıplara sebep olmaktadır.

Kuzey Marmara Otoyolu / Odayeri – Paşaköy Kesimi (İstanbul 3. Boğaz Köprüsü Dahil) projesinin hizmete girmesiyle;

• İstanbul'daki transit trafik yükünün hafifletilmesi, araçların şehir içi trafiğine girmeden erişim kontrollü, yüksek standartlı, kesintisiz, emniyetli ve konforlu bir yol ile zamandan tasarruf edilerek transit geçişin sağlanması,

• Diğer ulaşım modları ile entegrasyonun sağlanmasıyla, İstanbul şehir içi trafiğinde yaşanan yoğunluğun azaltılması,

• Yoğun trafikten kaynaklanan hava kirliliği ve çevre sorunlarının ortadan kaldırılması,

• Yılda yaklaşık 1.450 milyar Doları enerji, 335 milyon Doları işgücü kaybı olmak üzere toplam 1.785 milyar Dolar ekonomik kaybın önüne geçilecektir.

Proje güzergahı;

• Odayeri Kavşağından başlayarak Paşaköy Kavşağı sonrasında proje sonuna kadar, yaklaşık 60 km uzunluğundaki 2x4 şeritli otoyol kesimi;

• Odayeri Kavşağından başlayarak, mevcut Mahmutbey Batı Kavşağına gerekli düzenlemeler yapılarak bağlanacak şekilde, yaklaşık 22 km 2x3 şeritli otoyol bağlantı yolu;

• Reşadiye Kavşağından başlayarak Çamlık Kavşağına kadar, yaklaşık 13 km 2x4 şeritli otoyol bağlantı yolunu kapsamaktadır.

• Odayeri - Paşaköy arası otoyol kesiminde, toplam uzunluğu 1875 metre olan 2x4 şeritli 3. Boğaz Köprüsü öncesinde Uskumruköy Kavşağı, sonrasında ise sırasıyla Riva, Paşamandıra, Reşadiye, Alemdağ ve Paşaköy Kavşakları bulunmaktadır.

• Reşadiye Kavşağından ayrılan bağlantı yolu Ümraniye bağlantısını sağlarken; Odayeri Kavşağında ayrılarak mevcut Mahmutbey Batı Kavşağına kadar uzanan bağlantı yolu üzerinde sırasıyla, Işıklar, Fenertepe, Başakşehir, Başakşehir Merkez, İkitelli ve İstoç Kavşakları yer almaktadır.

Projede; aynı platformda 2x4 şeritli otoyol ile 2x1 şeritli demiryolu geçişi bulunan 1.875 m uzunluğunda bir asma köprü, 73 adet büyük sanat yapıları ile 15 adet kavşak mevcuttur.

Sabuncubeli Tüneli (7 km)

İzmir – Manisa arası ulaşımın uzun yıllardır riskli bir bölgesi olan Sabuncubeli geçişinde yapılacak tünel ile trafik güvenliği, seyahat konforu, zaman tasarrufu sağlanacaktır. Projenin ihalesi 01.06.2011 tarihinde Yap-İşlet-Devret modeli ile yapılmış olup, yapım çalışmaları devam etmektedir. Bağlantı yolları ile toplam 7 km olup, 3.970 m.si çift tüp tüneldir.

İzmir-Manisa Karayolunun yaklaşık 21. km'sinden başlayan proje, bu yol üzerindeki Beşyol köyü ayrımından 500 metre sonra başlamaktadır.

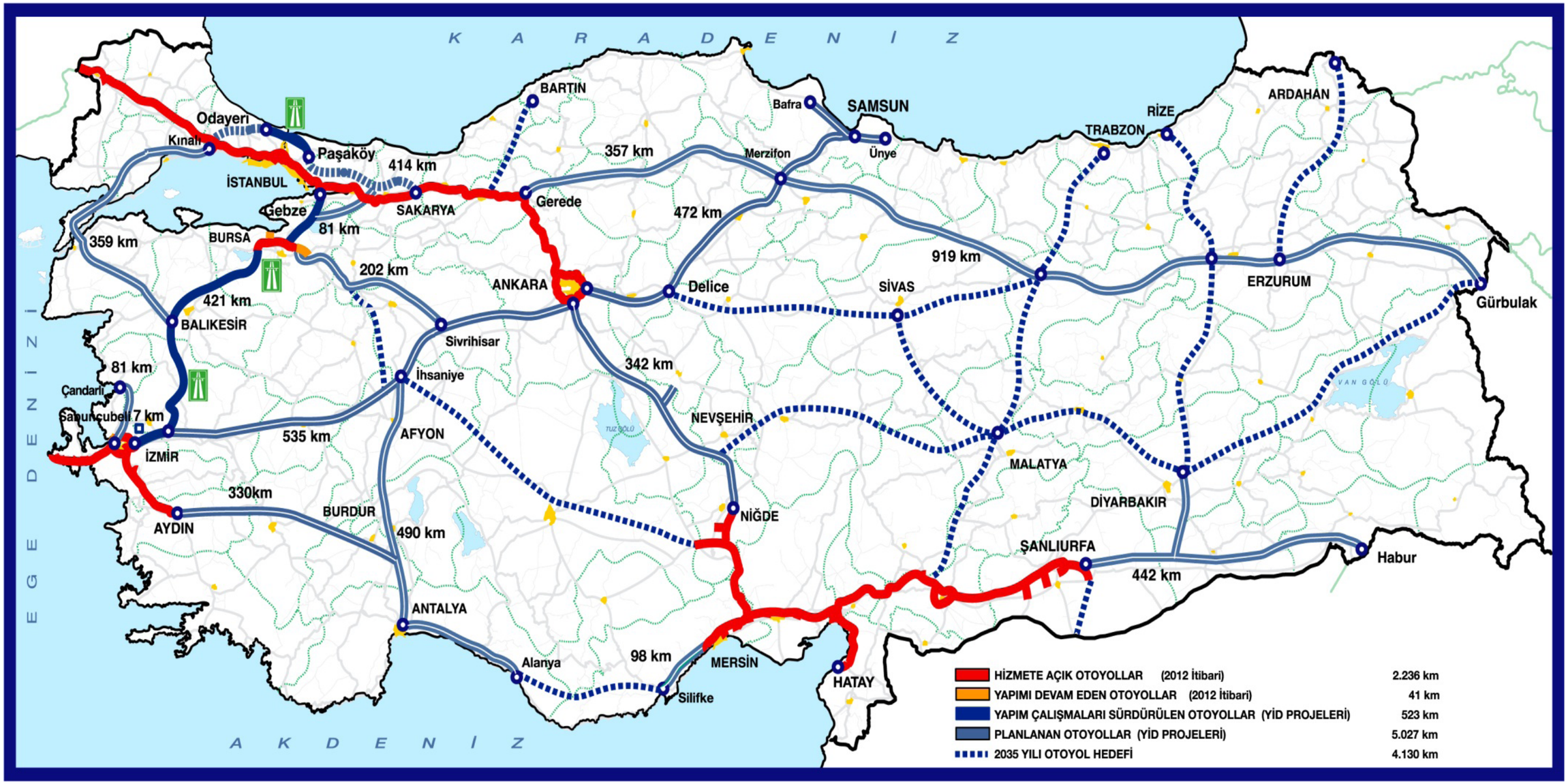
Projenin Amacı;

Projenin tamamlanmasıyla İzmir-Manisa karayolunun standardı yükselecek, seyahat süresi 15 dakikaya inecektir. Ayrıca kış dönemlerinde sık sık kar mücadelesinin yanında yağışlı havalarda da özellikle ağır tonajlı ve uzun araçların viraj ve rampalarda kayması sonucu trafikte uzun süreli kesintiler yaşanmayacaktır. Projenin tamamlanması ile kar mücadelesine gerek kalmadan kesintisiz, konforlu ve güvenli ulaşım imkânı sağlanmış olacaktır.

Kasım 2012 itibariyle;

Tünel portallerinde şantiye kuruluş çalışması ve portal yapısında kazı çalışmaları tamamlanmış olup tünel kazılarına devam edilmektedir. İzmir tarafında portal ve şev yapısı oluşturulmuş, bu kesimde aç-kapa yapıları inşaatı devam etmekte olup, ayrıca tünelde delme çalışması 35 m'ye ulaşmıştır.

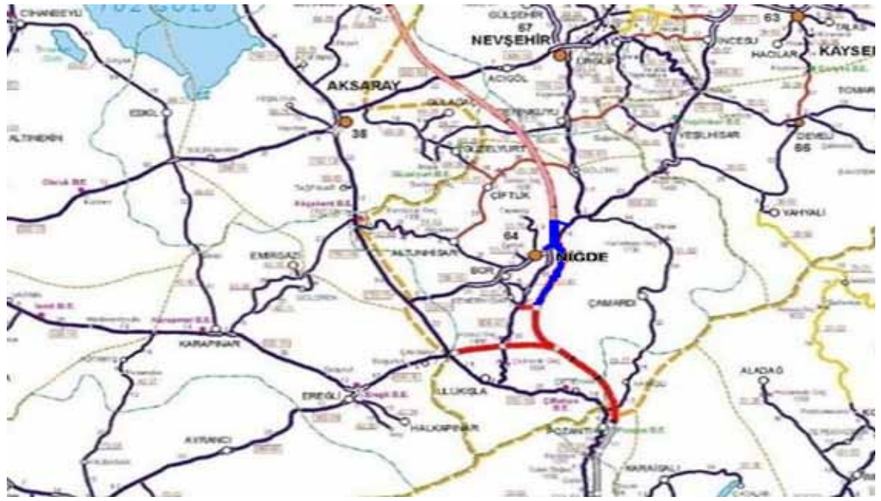
Harita 5. YAP-İŞLET-DEVRET PROJELERİ (2023 ve 2035 YILI HEDEFLERİ)

YAPIMI DEVAM EDEN OTOYOL PROJELERİ

Kemerhisar-Pozantı Otoyolu (Kemerhisar ve Niğde Bağlantı Yolu Dahil)

Harita 6.

Kemerhisar-Pozantı Otoyolu; toplam 139 km uzunluğunda olup; 122 km'si trafiğe açılmıştır. Kalan 17 km'nin 8 km'si 2012'de tamamlanacaktır (Harita 6).

GÖLCÜK-KEMERHİSAR (50.6 km)	*KEMERHİSAR-EMİNLİK (54.9 km)*	*EMİNLİK-ÇİFTEHAN (15 km)*	*ÇİFTEHAN-POZANTI (18.5 km)*
Fiziki Gerçekleşme % 92	*Trafiğe Açık*	*Trafiğe Açık*	*Trafiğe Açık (Servis Alanında ve Devlet Yolunda çalışmalar devam ediyor)*

Gaziantep-Şanlıurfa Otoyolu

Harita 7.

Gaziantep-Şanlıurfa Otoyolu; toplam 226 km uzunluğunda olup yolun tamamı trafiğe açılmıştır (Harita 7).

Özbalaban Viyadüğü (Nizip-Gaziantep)

Suruç-Şanlıurfa

Şanlıurfa

Bursa Çevre Yolu

Harita 8.

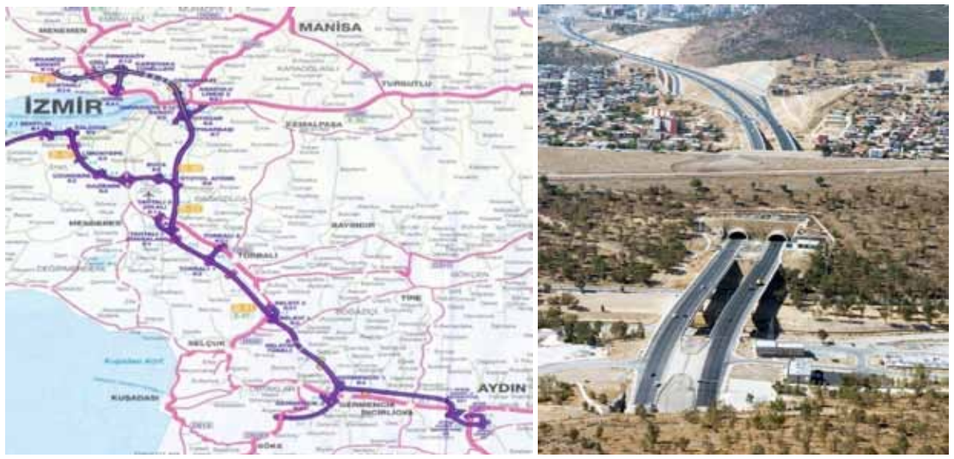

Bursa Çevreyolu toplam 80 km uzunluğunda olup yolun tamamı trafiğe açılmıştır. Samanlı Bağlantı yolundaki (6 km) çalışmalar devam etmektedir (Harita 8).

İzmir Çevreyolu-Aydın Otoyolu

Harita 9.

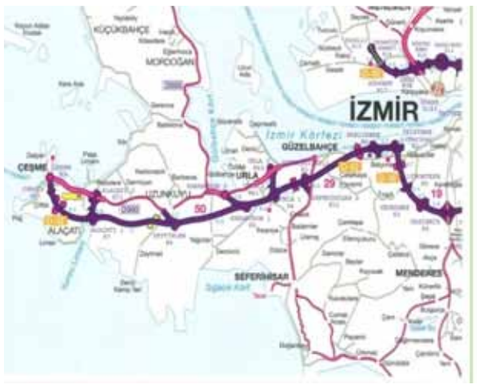

188 km uzunluğundaki İzmir Çevreyolu-Aydın Otoyolu'nun 170,5 km'si tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Kalan 17,5 km'nin 2013 yılında tamamlanması hedeflenmektedir (Harita 9).

İzmir-Urla-Çeşme Otoyolu (İkiztepe-Konak-Doğanlar Kesimi)

Harita 10.

58 km uzunluğundaki İzmir-Urla-Çeşme Otoyolu (İkiztepe-Konak-Doğanlar Kesimi) tamamlanarak trafiğe açılmıştır (Harita 10).

Konak Tüneli

Kentin Güzelbahçe, Narlıdere, Balçova, Çeşme gibi batı yerleşimlerinden, sahil yolunu kullanarak gelen ve doğuda Bornova, Manisa, Kemalpaşa, kuzeyde Karşıyaka, Çiğli, Çanakkale yönüne giden taşıtlar zorunlu olarak kent merkezine girmekte, kent içi yolları ile kentin kilit noktaları olan Basmane ve Alsancak geçişlerini kullanmaktadır. İzmir'in uzun yıllardır kent içi trafiğinin kilitlendiği Mürselpaşa Bulvarı üstünden Mustafa Kemalpaşa Bulvarına bağlanan trafik yoğunluğu, tünel geçişinin devreye girmesiyle sona erecektir.

Proje ile Kordon, Alsancak, Konak ve Çankaya'daki trafik yükü azaltılacak, böylece bu bölgelerde İzmirliler için daha fazla yaşam alanı oluşturulacaktır.

23,8 km'lik İkiztepe-Konak-Doğanlar projesi kapsamında şu ana kadar;

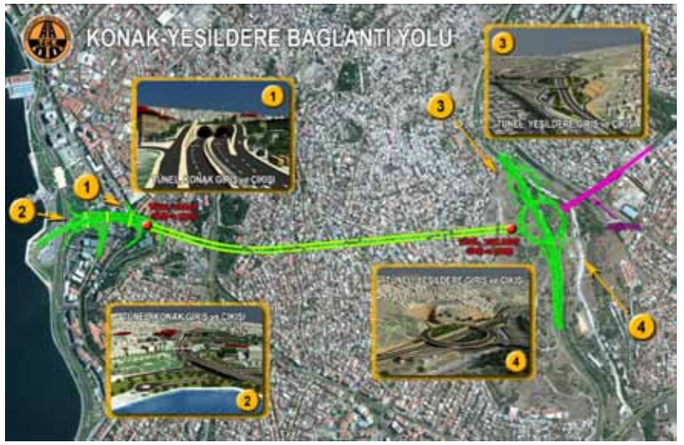
İkiztepe Kavşağı-Konak arası 8,2 km'lik kesim olan Mustafa Kemal Sahil Bulvarı ile 12,6 km'lik Halkapınar Kavşağı-Doğanlar Kavşağı arası kesimler geçmiş dönemlerde tamamlanarak trafiğin hizmetine açılmıştır.

Projenin 3 km'lik kesimini oluşturan Konak- Halkapınar Kavşağı arasındaki kesim (Konak Meydanı-Cumhuriyet Meydanı-Kordon-Liman Viyadüğü) SİT kararları, Danıştay Kararları ve hukuksal nedenler ile yapılamamıştır. Bu nedenle; proje Konak Meydanı ile Yeşildere Caddesi arasında, Konak Köprülü Kavşağından başlayan ve (Eski İzmir-Aydın Yolu) Yeşildere Caddesinde sona eren 1650 m'si 2X2 çift tüp tünel olmak üzere bağlantı yolları da dahil toplam 2750 m ve 2 adet köprü olarak planlanmıştır.

Projenin 23.09.2011 tarihinde temeli atılarak çalışmalara başlanılmıştır. 2012 yılında % 60 seviyesinde tamamlanması hedeflenmiştir. İşin yürütülmesini sağlayacak olan şantiye oluşturulmuş, zemin araştırmaları, sondajlar ve her türlü etüt yapılarak uygulama projeleri üretilmiş ve çalışmalara hız verilmiştir.

Tünelin Yeşildere Portal kesimindeki sağ tüpte bulunan 24 m uzunluğundaki aç-kapa (11,80 m x 8,40 m kutu menfez) yapısı tamamlanmış ve tünel delme çalışmalarına tekrar başlanarak 30 m ulaşılmıştır. Sol tüpte bulunan 24 m'lik aç-kapa yapısının inşasına başlanmış; bitimine müteakip tünel delme çalışmalarına başlanacaktır.

Yeşildere Köprülü Kavşağında bulunan 28 adet viyadük ayağında da çalışmalara devam edilmektedir.

Tüm güzergah ile ilgili İmar Planı tadilatı İzmir Büyük Şehir Belediyesi Meclisince onaylanmış olup, Konak bölgesindeki tünel girişi için kamulaştırma çalışmalarına başlanmıştır. Kamulaştırma çalışmalarını müteakiben Konak tarafından da tünel açma çalışmalarına başlanacaktır.

Projenin 2014 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

BÖLÜNMÜŞ YOLLAR

Ocak 2003'te; **1.714 km**'si otoyol olmak üzere toplam **6.101 km** bölünmüş yol trafiğe hizmet vermekteydi (Şekil 1, Harita 11).

Ocak 2003-1 Kasım 2012 arasında ise **522 km**'si otoyol olmak üzere toplam **15.917 km** bölünmüş yol trafiğe açılmıştır. 1 Kasım 2012 itibariyle Bölünmüş Yol uzunluğu **22.018 km**'ye ulaşmıştır (Şekil 1-Tablo 5-Harita 12). Bölünmüş yollarda iller bazında gerçekleşmeler, Tablo 6'da gösterilmiştir.

2012 yılında 1 Kasım tarihi itibariyle; **222 km**'si BSK kaplamalı, **569 km**'si sathi kaplamalı bölünmüş yol olmak üzere toplam **791 km** bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır. 2023 yılında bölünmüş yollara ilişkin hedeflerimiz harita 13'de gösterilmiştir.

Şekil 1. Bölünmüş Yollarda Gerçekleşme ve Hedefler

Tablo 5.

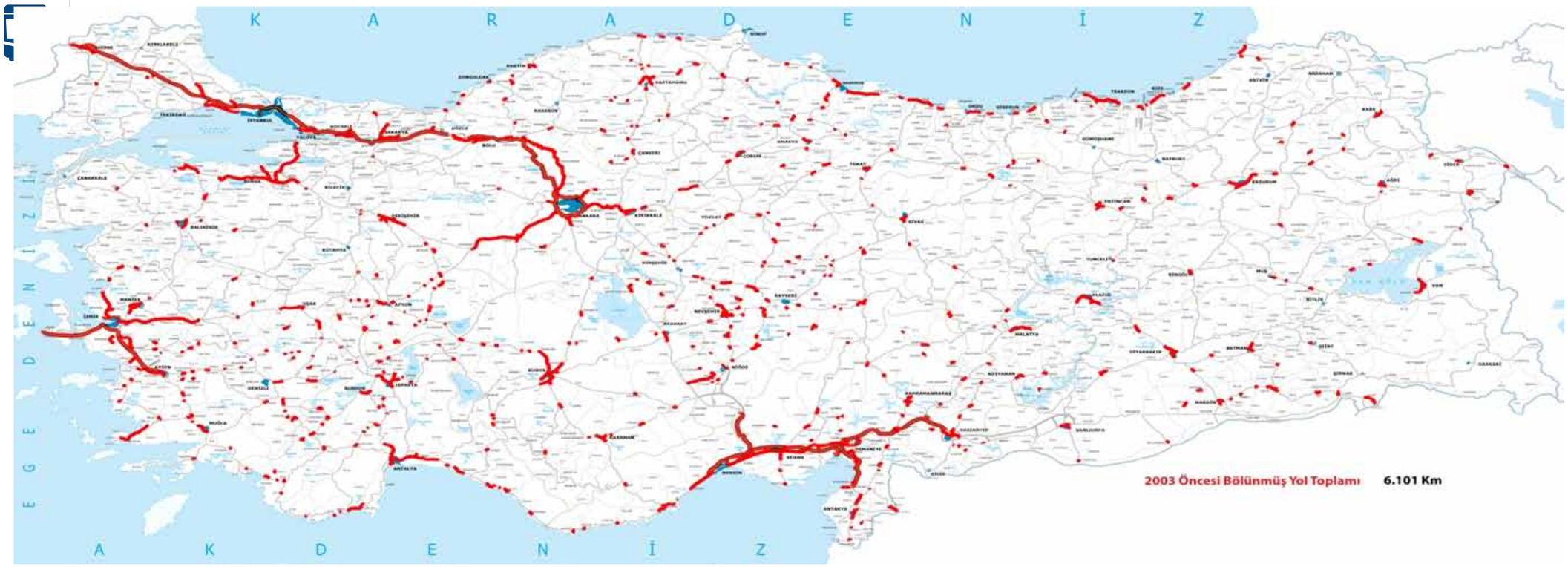
YILLAR	BÖLÜNMÜŞ YOLLAR (km) 01.11.2012				
	DEVLET VE İL YOLLARI			OTOYOLLAR	GENEL TOPLAM
	BSK	SK	TOPLAM	BSK	
2003 ÖNCESİ	2.176	2.211	4.387	1.714	6.101
2003	243	1.080	1.323	39	1.362
2004	261	1.504	1.765	26	1.791
2005	336	1.709	2.045	5	2.050
2006	260	980	1.240	241	1.481
2007	76	1.006	1.082		1.082
2008	396	1.081	1.477	14	1.491
2009	285	1.717	2.002	114	2.116
2010	380	1.776	2.156	72	2.228
2011	194	1.320	1.514	11	1.525
01.11.2012	222	569	791		791
2003-2012 TOPLAM	2.653	12.742	15.395	522	15.917
GENEL TOPLAM	4.829	14.953	19.782	2.236	22.018

Tablo 6. Bölünmüş Yollarda İller Bazında Gerçekleşmeler

SIRA	İL	BÖLÜNMÜŞ YOLLAR (KM)		
		01.01.2003 İtibarıyla Bölünmüş Yollar	2003-2012 Tarihleri Arasında Yapılanlar	01.11.2012 Tarihi İtibariyle Toplam Bölünmüş Yol Ağımız
1	ADANA	249	146,5	395,5
2	ADIYAMAN	23	140,3	163,3
3	AFYON	53,6	405,4	459,0
4	AĞRI	17	263,4	280,4
5	AKSARAY	17	188,1	205,1
6	AMASYA	28,9	212,5	241,4
7	ANKARA	465,5	440,9	906,4
8	ANTALYA	197,1	338,8	535,9
9	ARDAHAN	0	44,2	44,2
10	ARTVİN	22,1	16,2	38,3
11	AYDIN	114,1	219,6	333,7
12	BALIKESİR	75,6	398,4	474,0
13	BARTIN	7,1	60,5	67,6
14	BATMAN	15	107,0	122,0
15	BAYBURT	2	76,5	78,5
16	BİLECİK	22	134,8	156,8
17	BİNGÖL	5	121,0	126,0
18	BİTLİS	19	241.4	260.4
19	BOLU	173	98,3	271,3
20	BURDUR	47	143,9	190,9
21	BURSA	199,6	239,5	439,1
22	ÇANAKKALE	13,8	225,8	239,6
23	ÇANKIRI	17.9	206.1	224.0
24	ÇORUM	58,7	228,9	287,6
25	DENİZLİ	67	229,0	296,0
26	DİYARBAKIR	44	324,8	368,8

SIRA	İL	BÖLÜNMÜŞ YOLLAR (KM)		
		01.01.2003 İtibarıyla Bölünmüş Yollar	2003-2012 Tarihleri Arasında Yapılanlar	01.11.2012 Tarihi İtibariyle Toplam Bölünmüş Yol Ağımız
27	DÜZCE	78	82,3	160,3
28	EDİRNE	70	178,2	248,2
29	ELAZIĞ	33	299,1	332,1
30	ERZİNCAN	13,7	285,6	299,3
31	ERZURUM	49	482,6	531,6
32	ESKİŞEHİR	90	215,5	305,5
33	GAZİANTEP	116,2	219,7	335,9
34	GİRESUN	27,5	86,4	113,9
35	GÜMÜŞHANE	1	29,5	30,5
36	HAKKARİ	1	66.9	67.9
37	HATAY	150,5	267,3	417,8
38	IĞDIR	10	157.8	167.8
39	ISPARTA	92	45,4	137,4
40	İÇEL	278,6	156,6	435,2
41	İSTANBUL	468	92,2	560,2
42	İZMİR	402,7	212,5	615,2
43	K.MARAŞ	72,3	211,4	283,7
44	KARABÜK	7.3	107.6	114.9
45	KARAMAN	19	64,4	83,4
46	KARS	22	147.8	169.8
47	KASTAMONU	46,6	230,2	276,8
48	KAYSERİ	82,6	381,2	463,8
49	KIRIKKALE	39	188,3	227,3
50	KIRKLARELİ	77	120,5	197,5
51	KIRŞEHİR	20,5	117,7	138,2
52	KİLİS	1.5	30.7	32.2
53	KOCAELİ	153	83,2	236,2
54	KONYA	167	705,3	872,3
55	KÜTAHYA	22,5	152,2	174,7
56	MALATYA	36	264,0	300,0
57	MANİSA	80.5	286.9	367.4
58	MARDİN	28	212,6	240,6
59	MUĞLA	90,1	274,2	364,3
60	MUŞ	16	82,1	98,1
61	NEVŞEHİR	87,1	179,3	266,4
62	NİĞDE	53,8	209,8	263,6
63	ORDU	50,2	63,7	113,9
64	OSMANİYE	105,1	36,5	141,6
65	RİZE	20,2	94,2	114,4
66	SAKARYA	133	142,3	275,3
67	SAMSUN	119,9	173,2	293,1
68	SİİRT	7	105,0	112,0
69	SİNOP	4	91,0	95,0
70	SİVAS	23,8	689,7	713,5
71	Ş.URFA	28	495,0	523,0
72	ŞIRNAK	25	139,0	164,0
73	TEKİRDAĞ	86,5	203,4	289,9
74	TOKAT	16	212,5	228,5
75	TRABZON	73	114,8	187,8
76	TUNCELİ	2	34,1	36,1
77	UŞAK	29	112,1	141,1
78	VAN	36	390,0	426,0
79	YALOVA	25	24,2	49,2
80	YOZGAT	43,5	295,1	338,6
81	ZONGULDAK	21,6	151,5	173,1
AĞDAN ÇIKARILAN YOLLAR		295,4	170,7	466,1
TOPLAM		**6.101,2**	**15.916,9**	**22.018,1**

Harita 11. BÖLÜNMÜŞ YOL YAPIM ÇALIŞMALARI (01.01.2003)

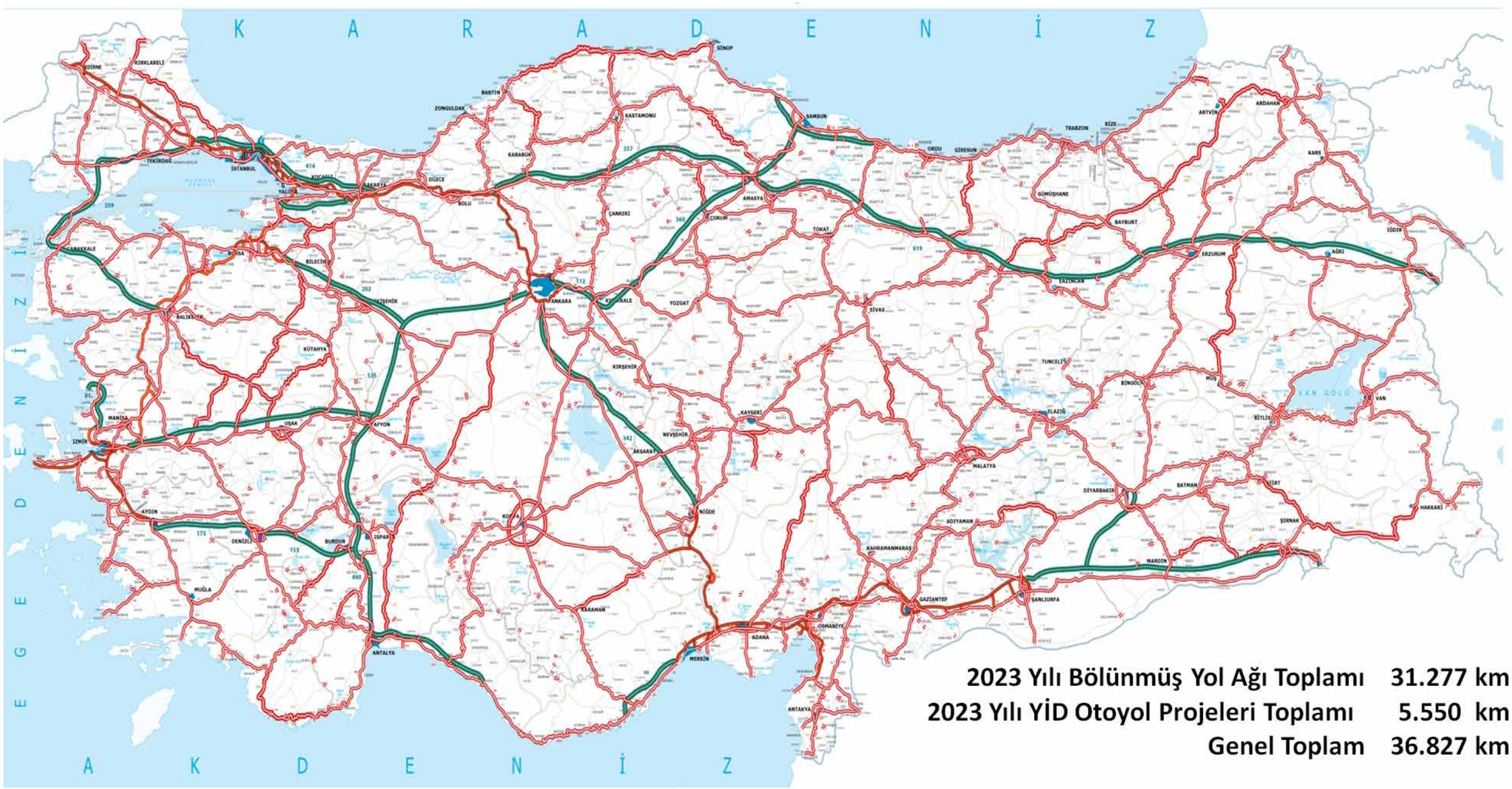

01.01.2003 Bölünmüş Yol Toplamı 6.101 km

Harita 12. BÖLÜNMÜŞ YOL YAPIM ÇALIŞMALARI (01.11.2012)

01.11.2012 Bölünmüş Yol Toplamı 22.018 km

Harita 13. 2023 YILI BÖLÜNMÜŞ YOL HEDEFİ

2023 Yılı Bölünmüş Yol Ağı Toplamı	31.277 km
2023 Yılı YİD Otoyol Projeleri Toplamı	5.550 km
Genel Toplam	36.827 km

2023 Yılı Bölünmüş Yol Hedefi 36.827 km

Bölünmüş Yolların Trafik Güvenliğine Etkisi

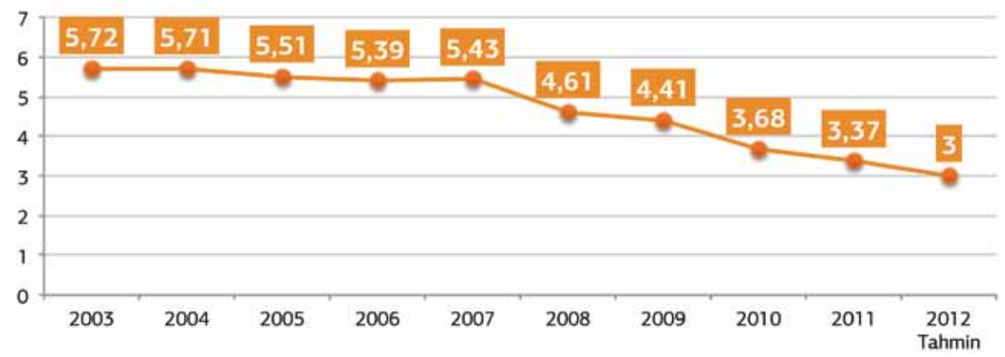
Tablo 7. Bölünmüş Yolların Trafik Güvenliğine Etkisi

YIL	Taşıt xKm (Milyon)	Can Kaybı (100 Milyon Taşıt xKm)
2003	52.349	5.72
2004	57.767	5.71
2005	61.129	5.51
2006	64.577	5.39
2007	69.609	5.43
2008	69.771	4.61
2009	72.432	4.41
2010	80.124	3.68
2011	85.495	3.37
2012 Tahmini	90.625	3.00

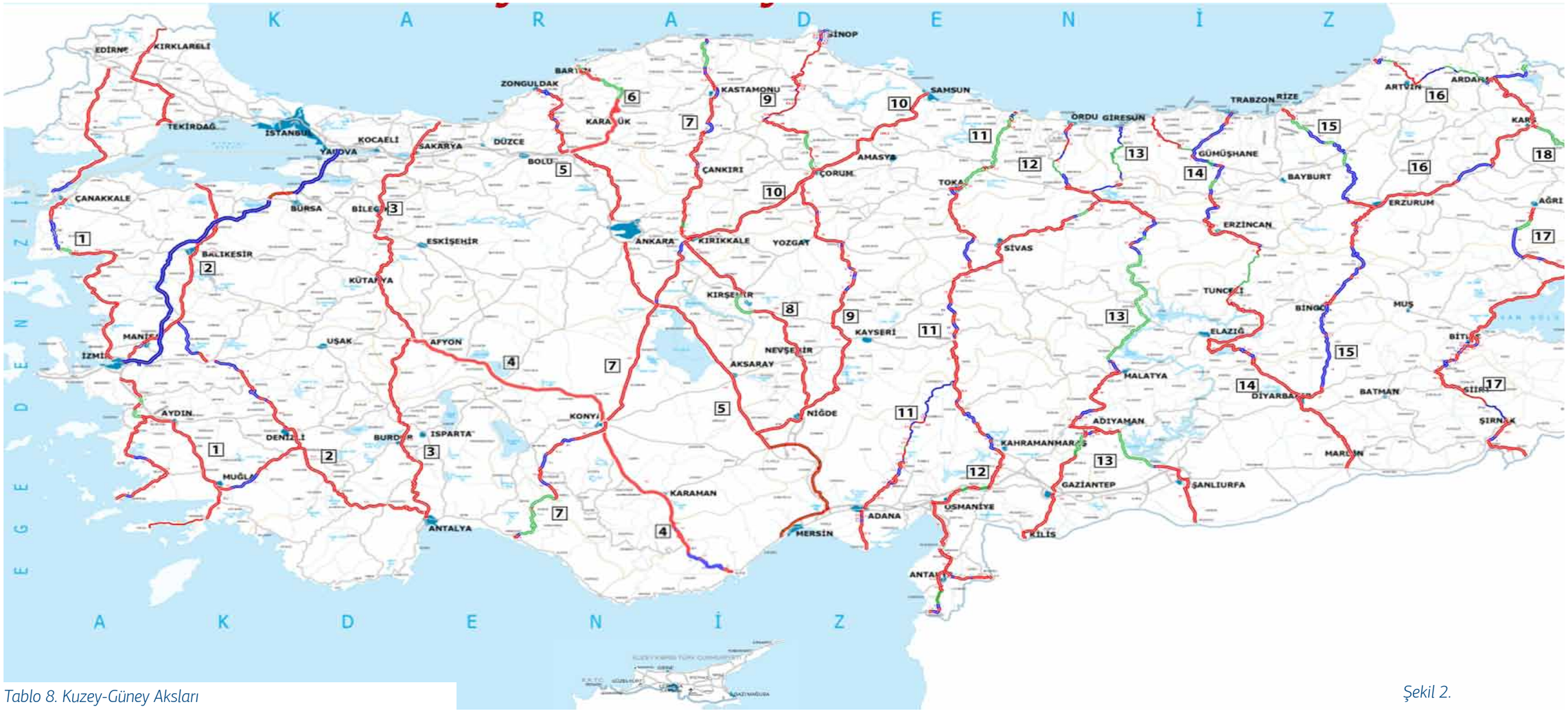
100 Milyon TaşıtxKm başına düşen can kaybı sayısı **2003**yılında **5,72** iken, **2009** yılında **4.41** seviyesine, **2011** yılında ise % 41 azalma ile **3.37**'ye düşmüştür. 2012 yılı sonunda **3**'e düşeceği tahmin edilmektedir (Tablo-7).

Grafik 4. Can Kaybı 100 Milyon Taşıt X Km

Kuzey-Güney Aksları Yol Yapım Çalışmaları

Harita 14. "Kuzey-Güney Aksları" Yol Yapım Çalışmaları

Şekil 2.

Tablo 8. Kuzey-Güney Aksları

	BÖLÜNMÜŞ YOL	TEK YOL	TOPLAM
TAMAMLANAN KESİMLER	*8.162*	*522*	*8.684*
DEVAM EDEN KESİMLER	*1.439*	*226*	*1.664*
İHALE EDİLECEK KESİMLER	*1.140*	*288*	*1.428*
GENEL TOPLAM	*10.741*	*1.036*	*11.777*

Kalan 3.093 km uzunluğundaki kesimin 1.664 km'si ihaleli olarak devam etmekte olup 1.428 km sinin ise ihale hazırlıkları sürmektedir **(Şekil 2)**.

Aks Toplam Uzunluğu : 11.777 km

Tamamlanan Kesim: 8.684 km (% 74)

Kalan Kesim: 3.093 km

BÖLÜNMÜŞ YOL ÇALIŞMALARINDAN KESİTLER

BORNOVA-TURGUTLU-SALİHLİ YOLU

93 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 2003-2012 yılları arasında 91 km'sinin BSK (aşınma) kaplaması tamamlanmıştır. Kalan 2 km'nin ise 2012 yılı sonuna kadar tamamlanması için çalışmalar sürdürülmektedir.

İZMİR-UŞAK-AFYONKARAHİSAR-ANKARA

579 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

İZMİR-MANİSA-BALIKESİR-BURSA-İSTANBUL

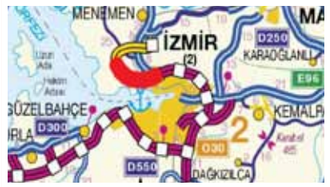

561 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

MENEMEN- MANİSA

34 km uzunluğundaki bölünmüş yolun; 25 km'si sathi kaplamalı, 9 km'si ise BSK kaplamalı olarak tamamlanıp trafiğe açılmıştır.

AFYONKARAHİSAR-KONYA

216 km uzunluğundaki bölünmüş yolun tamamı bitirilmiş ve trafiğe açılmıştır. Muhtelif kesimlerde altgeçit çalışmaları devam etmektedir. Yolun BSK ihalesi yapılmış olup Konya-Kadınhanı arasında çalışmalara devam edilmektedir.

DÜZCE-AKÇAKOCA-K.EREĞLİSİ

72 km uzunluğundaki bölünmüş yolun tamamı trafiğe açılmıştır.

SİVRİHİSAR-ESKİŞEHİR-BOZÜYÜK

120 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

ANKARA ÇEVRE OTOYOLU AYRIM –KULU AYRIMI

83 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

ERDEMLİ-SİLİFKE-TAŞUCU-13.BL.HD.

227 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 158 km'lik kesimi tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Kalan kesimlerin 2015 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

SİLİFKE-MUT-3.BÖLGE HUDUDU

112 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 57 km'lik kesimi tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Kalan kesimlerin 2015 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

K.MARAŞ-GÖKSUN–6.BL. HD.

124 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 80 km'lik kesimi tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Kalan kesimlerin 2015 yılında tamamlanması hedeflenmektedir

GAZİANTEP-KİLİS

57 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

KAYSERİ-KIRŞEHİR-KIRIKKALE-ANKARA (BSK YAPIM)

182 km uzunluğundaki yolumuz bölünmüş yol standardında tamamlanarak trafiğe açılmış olup, BSK kaplama çalışmaları devam etmektedir.

DELİCE AYR.-YERKÖY-YOZGAT-SORGUN-AKDAĞMADENİ

221 km uzunluğundaki yolumuz bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmış olup, BSK çalışmaları devam etmektedir.

KIRŞEHİR-NEVŞEHİR

91 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

15. BÖLGE HD. – OSMANCIK – AMASYA – ERBAA - 16.BÖLGE HD.

333 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 324 km'si tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Kalan kesimlerin 2014 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

SAMSUN - SİNOP

151 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 130 km'si tamamlanmıştır. Kalan kesimlerin 2013 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

BİNGÖL-MUŞ

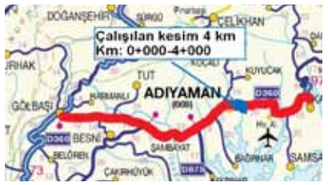

70 km uzunluğundaki Bingöl-Solhan-11. Bl. Hd. bölünmüş yolunda kalan 5 km bitme aşamasındadır. Kalan kesimlerin 2012 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

GÖLBAŞI-ADIYAMAN-KAHTA

98 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 96 km'si tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Kalan kesimlerin 2013 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

(ELAZIĞ-BİNGÖL) AYR.-TUNCELİ

47 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

SİVAS-KAYSERİ

125 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

AMASYA-TURHAL-TOKAT-16.BL.HD.

145 km uzunluğundaki bölünmüş yolun tamamı trafiğe açılmıştır.

SAMSUN-ORDU-PİRAZİZ

183.5 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

TRABZON-AŞKALE (KÖSTERE-GÜMÜŞHANE ARASI)

31 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 4,5 km'si tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Kalan kesimlerin 2015 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

İYİDERE-İKİZDERE

Yolun toplam uzunluğu 37 km olup, 17 km'si Bölünmüş Yol olarak tamamlanıp trafiğe açılmıştır. Kalan kesimlerin 2015 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

VAN-BİTLİS

168 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 154 km'si tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Kalan kesimlerin 2014 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

HAKKARİ AYR.-ÇUKURCA

Güzergâhın uzunluğu 72 km olup, 25 km'de sürdürülen çalışmaların 2014 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

VAN-ÖZALP-SARAY-KAPIKÖY

98 km uzunluğundaki yolun 54 km'si bölünmüş yol olarak tamamlanmıştır. Çalışmalar devam etmektedir. Kalan kesimlerin 2015 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

BİTLİS ÇEVRE YOLU

11 km uzunluğunda olup (1.947 m tünel ve 307 m viyadük) hariç Bölünmüş Yol standardında tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

(YENİKÖPRÜ-HAKKARİ) AYR.-YÜKSEKOVA-ESENDERE

75 km uzunluğundaki yolun 31 km'si Bölünmüş Yol standardında tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Çalışmalar devam etmektedir. Kalan kesimlerin 2015 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

ERZURUM-ÇAT-8.BÖLGE SINIRI

81 km bölünmüş yolun 76 km'si tamamlanmıştır. Kalan 5 km'lik kesim 2013 yılında tamamlanarak güzergahın tamamı BY olarak hizmet verecektir. Ayrıca tamamlanan kesimlerde BSK çalışmaları devam etmektedir.

AĞRI-TAŞLIÇAY-DİYADİN

52 km uzunluğundaki yolun tamamı bölünmüş yol standardında trafiğe açılmıştır. BSK çalışmaları devam etmektedir.

(ERZURUM-TORTUM-UZUNDERE)AYR.-OLTU-18.BL. SINIRI

107 km uzunluğundaki yolun 87 km si bölünmüş yol, 20 km'si ise tek yol sathi kaplama olarak tamamlanarak trafiğe açılmıştır. BSK çalışmaları devam etmektedir.

ERZURUM-PASİNLER-HORASAN

74 km uzunluğundaki bölünmüş yolun BSK çalışmalarının 42 km'si tamamlanmış olup kalan 32 km 2014 yılında tamamlanacaktır.

IĞDIR-DOĞUBEYAZIT

49 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

16.BL.HD-TERCAN-AŞKALE

47 km uzunluğundaki BSK kaplamalı bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

ANTALYA BATI ÇEVRE YOLU

13,5 km uzunluğundaki Antalya Batı Çevre Yolunda 22.09.2012 tarihinde çalışmalara başlanmıştır. Kalan kesimlerin 2015 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

SANDIKLI-KEÇİBORLU

69 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

(ANTALYA-BURDUR) AYR.-KORKUTELİ-SÖĞÜT-2.BL.HD.

132 km uzunluğundaki bölünmüş yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır. 27 km' lik kesimde BSK üstyapı çalışmaları devam etmektedir.

BALIKESİR-ÇANAKKALE

221 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 134 km'si tamamlanarak trafiğe açılmıştır. 87 km'lik kesimde BY yapım çalışmalarına devam edilmektedir. Kalan kesimlerin 2016 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

BURSA-İNEGÖL-BOZÜYÜK-4.BL.HD

125 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 121 km'si tamamlanarak trafiğe açılmıştır. Kalan 4km'lik kesimin 2013 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

BURSA-YENİŞEHİR-BİLECİK

114 km uzunluğundaki bölünmüş yolun 73 km'si tamamlanarak trafiğe açılmış olup, kalan 41 km.lik kesimde çalışmalar sürdürülmektedir. Kalan kesimlerin 2015 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

BURSA-ÇANAKKALE

272 km uzunluğundaki bölünmüş yolun tamamı trafiğe açılmıştır. 110 km BSK üstyapı yapım çalışması tamamlanmış olup kalan kesimin 2014 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

SAFRANBOLU-KARABÜK-4.BL.HD.YOLU (BSK)

55 km uzunluğundaki bölünmüş yol ile 51 km BSK üstyapı yapım çalışması tamamlanmıştır. Kalan kesimlerin 2013 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

(DEVREK-ZONGULDAK) AYR.-KARABÜK YOLU

53 km uzunluğundaki yolla birlikte 3 796 m uzunluğunda 16 adet tünel trafiğe açılmıştır.

4.BL.HD.-KURŞUNLU-ILGAZ-TOSYA-7.BL.HD. YOLU (TETEK)

123 km uzunluğundaki yolun 113 km.si bölünmüş yol olarak trafiğe açılmıştır. Bu kesimin 110 km.si BSK kaplamalı olarak tamamlanmıştır. Kalan kesimlerin 2013 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

ZONGULDAK-EREĞLİ

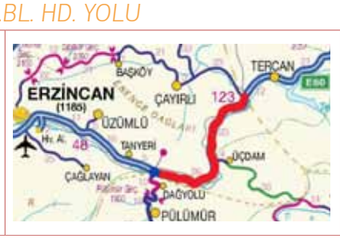

41,5 km uzunluğundaki yolun 17,5km.si bölünmüş yol olarak trafiğe açılmıştır.

(ERZİNCAN-PÜLÜMÜR) AYR.-12.BL. HD. YOLU

50 km uzunluğundaki yolun 49 km'si BSK kaplamalı Bölünmüş Yol olarak trafiğe açılmıştır. Mutu Tünelinde çalışmalar devam etmektedir.

YILDIZELİ-SİVAS-ZARA-İMRANLI, SİVAS-ULAŞ (Hv. Al. Bağ. D.)

187 km uzunluğundaki yolun 145 km'si BSK kaplamalı BY olarak tamamlanıp trafiğe açılmıştır. Sathi kaplamalı 42 km'lik kesimin BSK çalışmalarının tamamlanması için çalışmalar devam etmektedir. Kalan kesimlerin 2014 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.

TEK PLATFORMLU YOLLAR

Ocak 2003-1 Kasım 2012 arasında 836 km'si BSK kaplamalı, 6.021 km'si sathi kaplamalı olmak üzere toplam 6.857 km tek platformlu yol tamamlanmıştır.

Güvenlik yolları dâhil 01.11.2012 tarihi itibariyle 681 km uzunluğundaki tek platformlu yol tamamlanarak trafiğe açılmıştır.

ASFALT YAPIM VE ONARIM ÇALIŞMALARI

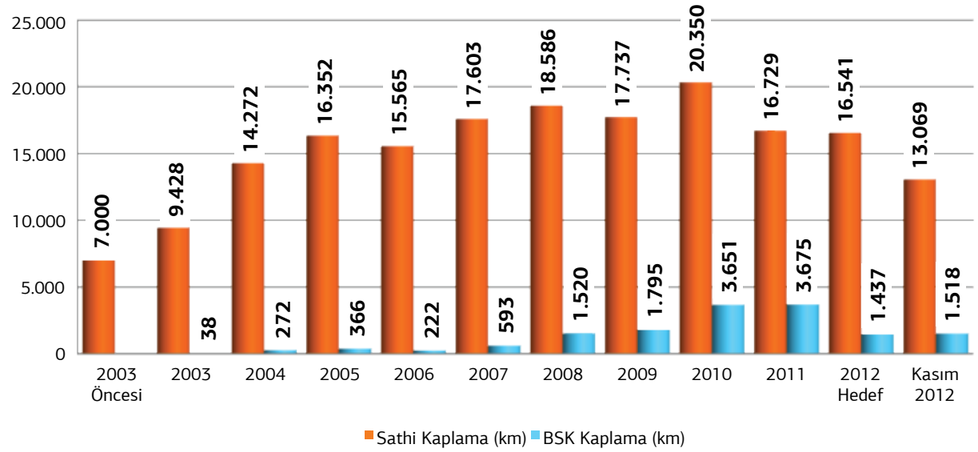
Ocak 2003 öncesi yıllık ortalama **7.000 km** asfalt çalışmaları ve onarımı yapılmakta iken Ocak 2003'ten sonra yıllık ortalama **17.334 km** çalışma yapılmıştır.

1 Kasım 2012 tarihi itibariyle **1.518 km**'si BSK kaplamalı, **13.069 km**'si sathi kaplamalı olmak üzere toplam **14.587 km** yolda asfalt yapım ve onarım çalışması yapılmıştır.

Grafik 5. Asfalt ve Onarım Çalışmaları

BAKIM ÇALIŞMALARI

Rutin olarak yapılan normal bakım çalışmaları ile asfalt yolda satıh bozukluklarının, stabilize yolda ise satıhtaki ondülasyon ve izlerin giderilmesi, köprü, menfez, sanat yapısı gibi yapıların onarılması, taşkın ve erozyonla mücadele, drenaj sistemleri, hendek ve menfezlerin temizlenmesi, yol boyu ağaçlandırılması ve benzeri faaliyetler yürütülmektedir. Rutin Bakım hizmetleri bütün yurt sathına yayılmış 118 Şube Şefliği, 293 Bakımevi olmak üzere toplam 411 merkezden yürütülmektedir.

Normal bakım hizmetlerinde asfalt yama yapılması için, son 10 yılda 12.788.143 m^3 yama malzemesi kullanılmıştır.

Bakım çalışmaları içerisinde kar ve buzla mücadele önemli bir yer tutmaktadır. Kışın yollardaki kar ve buza karşı mücadele ederek trafiğin güvenli ve kesintisiz akışını sağlamak bu faaliyetler içerisinde yer almaktadır. Kar ve Buzla mücadele çalışmalarının yapılması işinde son 10 yılda 477.087 ton tuz ve aşındırıcı olarak 762.081 m^3 agrega kullanılmıştır. 2003 yılında Devlet ve İl yollarında toplam 63.702 m uzunluğunda kar siperi mevcut iken 196.458 m kar siperine ulaşılmıştır.

Çığ Tünelleri

Ses Perdesi

Tablo 9. 2011 – 2012 yılı Kış Programı Kar Mücadelesi

Kar Mücadele Merkezleri (Refüj Mahalli)	*434 Adet*
Makine ve Ekipman	*4.792 Adet*
Mücadeleye Fiilen Katılan Personel Sayısı	*4.568 Adet*

Olağanüstü bakım çalışmalarında ise, heyelan, sel, seylap, deprem gibi doğal afetler sonucu, karayollarının hasar görmesi durumunda olaya mümkün olan en kısa zamanda müdahale edilerek yolun trafiğe açılması için yapılması gereken kazı, dolgu, nakliye ve düzeltme işleri yapılmaktadır.

Bakım çalışmaları içerisindeki, karayolunun doğal çevre üzerindeki olumsuz etkilerini en az düzeye indirmek, şev stabilitesine katkıda bulunmak, gürültü ve egzoz gazlarına karşı engel oluşturmak, yola estetik bir görünüm kazandırarak güvenli trafik akışının sağlanmasına yardımcı olmak ve yolun araziye fonksiyonel

olarak uyumunu sağlamak amacıyla yapılan Yol boyu Gelişimi çalışmaları kapsamında, Karayolları Genel Müdürlüğünce ve yapılan protokoller ile İl Orman Müdürlükleri, Özel işletmeler ve Belediyeler tarafından son 10 yılda 21.792.232 adet yapraklı ve ibreli fidan dikimi gerçekleştirilmiştir. 2012 yılında dikilen ağaç sayısı 01.11.2012 tarihi itibariyle **2.508.500** adettir.

TRAFİK GÜVENLİĞİ ÇALIŞMALARI

Ocak 2003-1 Kasım 2012 arasında **150.869.032 m²** yatay işaretleme, **1.040.655 m²** düşey işaretleme ve **9.539 km** oto korkuluk yapılmıştır. Ayrıca **1.306 adet** kavşağın sinyalize kontrollü kavşak haline getirilmesi ile **910 adet** kaza kara noktası ve kaza potansiyeli yüksek kesimde iyileştirme çalışmaları tamamlanmıştır.

2012 yılında;

- *01 Kasım 2012 itibariyle;* **15.469.014 m²** *yatay işaretleme,* **84.586 m²** *düşey işaretleme ve* **1.560 km** *oto korkuluk yapılmıştır.*
- *01 Kasım 2012 itibariyle;* **129 adet** *kavşağın sinyalize kontrollü kavşak haline getirilmesi çalışmaları tamamlanmıştır.*
- *01 Kasım 2012 itibariyle* **75 adet** *kaza kara noktası ve kaza potansiyeli yüksek kesimde iyileştirme çalışmaları tamamlanmıştır.*

AKILLI ULAŞIM SİSTEMLERİ (AUS)

Dünyada artık hızlı bir bütünleşme süreci yaşanmaktadır. Coğrafi sınırlar ortadan kalkmakta, ülkeler arasında siyasi sınırlar şeffaflaşmaktadır. Bilimde ve teknolojide ulaşılan muazzam yeniliklerin, yakın tarihlere kadar hayal olan birçok düşünceyi, pratiğe taşımakta olduğuna tanık oluyoruz. Her alanda olduğu gibi hiç şüphe yok ki karayolu ulaştırma faaliyetlerini de artık yalnızca ulusal boyutlarda değil, daha ileri giderek bölgesel ve küresel çaplarda ele almamız kaçınılmazdır. GPS ve kablosuz teknolojinin kullanılarak karayolu ağı ve araçlar arasında geliştirilecek ağ aracılığı ile akıllı yollar ve akıllı araçlar tesis edilmektedir.

Otoyollarımız üzerinde; buzlanma, yol kapanması, sis, kaza, yol çalışması gibi durumları sürücüye önceden bilgilendirerek bu nedenlerden dolayı oluşması muhtemel kazaları en aza indirmek ve gerekli önlemleri önceden almak amacıyla Akıllı Ulaşım Sistemleri tesis edilmektedir. Karayolları İzmir, Mersin, İstanbul, Ankara, Trabzon, Van ve Antalya Bölge Müdürlüklerimizde Akıllı Ulaşım Sistemleri Merkezleri kurulmuştur. Kurulan bu merkezlere birçok noktada meteoroloji sistemlerimiz ve değişken mesaj işaretleri ve muhtelif sayıda kamera ile sürücülere sürekli bilgiler verilmektedir. Önümüzdeki dönemde Akıllı Ulaşım Sistemimizin daha da genişletilmesini hedeflemekteyiz.

SANAT YAPILARI ÇALIŞMALARI (TÜNELLER)

Tünel Yapım çalışmaları kapsamında 2003-2012 yılları arasında;

- *Devlet ve il yollarında 32.3 km uzunluğunda 65 adet tek tüp tünel ve 48.3 km uzunluğunda 27 adet çift tüp tünel,*
- *Otoyollarda ise 21 km uzunluğunda 12 adet çift tüp tünel ve 1 km uzunluğunda 1 adet tek tüp tünel yapılmış olup,*

Böylece tüm yollarımızda toplam 55.4 km uzunluğunda 132 adet tek tüp tünel ve 97.2 km uzunluğunda 56 adet çift tüp tünel hizmet vermektedir. (Toplam tek tüp tünel uzunluğu 152.6 km'dir) (Tablo 10-11).

2023 yılına kadar mevcut tünel envanterimize ek olarak 165.8 km uzunluğunda 68 adet tünelin tamamlanması hedeflenmektedir.

Bolu Dağı Tüneli

Ordu Nefise Akçelik Tüneli

Van Kusgunkıran Tüneli

Bazı önemli tünel projelerimize değinecek olursak;

Tablo 10. Yapımı Tamamlanan Bazı Tünel Projeleri

Tünel		Uzunluğu	Mevkii	Açılış Tarihi	Önemi ve Sağladığı Faydalar
YAPIMI BİTEN	Bolu	2x3070	Bolu	23.01.2007	Bolu Tünelinin tamamlanmasıyla Ankara-İstanbul yolu 3,5 saate düşmüş olup üçer şeritli, çift yönlü otoyolun getireceği konfor sayesinde başta can ve mal kaybı asgariye düşerek; sadece yakıt, lastik, taşıt işletim giderleri ve zaman kaybının azalmasıyla ülke ekonomisine yılda 40 Milyon ABD Doları katkı sağlanmıştır.
	Karşıyaka 1-2	2x1870 2x318	İzmir	19.01.2007	İzmir Şehir içi trafiğini rahatlatarak güvenli ve konforlu trafik hizmeti vermiştir.
	Kırkgeçit 1-7 / Çakıt	2x4767	Niğde	01.07.2005	Toros geçişlerinde ağır taşıt trafiği dolayısıyla oluşan trafik sıkışıklığı giderilmiştir.
	İğdir	2x485	Bursa	2006	Bursa Şehir içi trafiğini rahatlatarak güvenli ve konforlu trafik hizmeti vermiştir
	Ordu Nefise Akçelik	2x3.825	Ordu	2006	Bolaman-Perşembe yolunun (27 km) trafiğe açılması ile mevcut yol 15 Km kısalmış, seyahat süresi 45 dakika azalmıştır.
	Kusgunkıran	2x2178	Bitlis-Van	24.10.2012	Bitlis - Van arasında karda, buzda rampalarda çile çeken vatandaşlarımız artık konforlu ve güvenli yollarına kavuşacaklar.

Tablo 11. Yapımı Devam Eden Bazı Tünel Projeleri

Tünel		Uzunluğu	Mevkii	Açılış Tarihi	Önemi ve Sağladığı Faydalar
YAPIMI DEVAM EDEN	Ovit	2x14700	Rize (İkizdere)-Erzurum (İspir) Yolu	Hedef : 2015 yılı sonu	Standardı düşük ve yılın 6 ayı kar nedeniyle geçit vermeyen İkizdere-İspir Yolunda Tünelin yapılması ile birlikte Kuzey-Güney koridorlarında en önemli akslardan biri olan 15.aksın yol standartları da yükseltilmiş olacaktır. Söz konusu tünel dahil bu proje, Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamındaki illerin önce Doğu Karadeniz Bölgesine oradan da diğer komşu ülkelere yüksek standartlı bir yol ile bağlanması suretiyle GAP ürünlerinin önemli bir bölümünün Karadeniz limanlarına çıkarılarak Rusya, Ukrayna, Kafkaslar ve Türki Cumhuriyetlere ulaştırılmasında önemli bir potansiyele sahiptir.
	Cankurtaran	2x5300	Artvin (Hopa-Borçka)	Hedef : 2014 yılı sonu	Hopa-Borçka Cankurtaran Tüneli, 5 bin 300 metre uzunluğunda çift tüp şeklinde gerçekleştirilecek ve yolu 5,5 kilometre kısaltacaktır. Cankurtaran Tünelinde; Hopa tarafında 1.200 m ve Borçka tarafında 485 m olmak üzere toplam 1.685 m çift tüp tünel kazı işlemi ve destekleme çalışmaları tamamlanmıştır.
	Kop	2x5000	Erzurum-Bayburt	Hedef : 2015 yılı sonu	Kop Tüneli›nin tamamlanmasıyla Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi›nin ekonomik ve sosyal yapılarında, gerek ülke içi ve gerekse komşu ülkelerle gidiş gelişlerde büyük gelişmeler ve canlılık yaşanacaktır.

SANAT YAPILARI ÇALIŞMALARI (KÖPRÜLER)

Son 10 yılda köprü yapım çalışmaları kapsamında **81,7 km** uzunluğunda **1.206 adet** köprünün yapımı tamamlandı. Ayrıca **574 adet** köprünün bakım ve onarımı ile **87 adet** tarihi köprünün restorasyonu tamamlandı. Böylece ülkemizdeki trafiğe hizmet veren toplam **7.173 adet** köprünün uzunluğu **393 km**'ye ulaşmıştır.

2012 Kasım ayı itibariyle ihaleleri tamamlanan şantiyelerde köprü yapım, köprü bakım ve tarihi köprü çalışmaları devam etmektedir. Devam eden çalışmalardan **68 adet** (4.077 m) uzunluğunda köprünün yapımı ve **50 adet** köprünün onarımı ile **7 adet** tarihi köprü restorasyonu tamamlanmıştır (Tablo12-13).

Malatya Turgut Özal (Beylerderesi) Köprüsü

Ağın (Karamağara) Köprüsü (Elazığ)

Keban Barajında su tutulması nedeniyle Ağın İlçesini Elazığ'a bağlayan yol, su altında kalmış olup ulaşım feribotlarla sağlanmaktadır. (Elazığ-Arapkir) Ayr.-Ağın Yolundaki AĞIN Köprüsünün bitirilmesi ile Ağın İlçesi yeniden kesintisiz kara ulaşımına kavuşacaktır. Ağın Köprüsünde sözleşmeye göre işin bitim tarihi 19.03.2014 olmasına rağmen 2013 yılı sonunda trafiğe açılması hedeflenmektedir.

Nissibi Köprüsü (Adıyaman)

Atatürk Barajında su tutulması sonucunda, Kahta-Narince-Siverek-D.Bakır Devlet Yolunun bir bölümü su altında kalmıştır. Feribotla geçiş sağlanan bu kesime köprü yapımı gerekmiştir. Adıyaman ve Diyarbakır ile birlikte birçok ilin geçiş noktası olacak Nissibi Köprüsünün inşa edilmesi bölgedeki ulaşımın rahat ve güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayacaktır.

610 m uzunluğunda ve 24,50 m genişliğindeki gergin eğik kablo askılı olarak projelendirilen Nissibi Köprüsünde 24.02.2012 tarihinde işe başlanılmış olup, işin süresi 900 takvim günüdür. 2014 yılı içerisinde trafiğe açılması hedeflenmektedir.

Yeni Kömürhan Köprüsü (Malatya)

Elazığ-Malatya karayolunun bölünmüş yola dönüştürülmesi ile mevcut köprünün yanına yeni bir köprünün yapılması ihtiyacı doğmuştur. Yeni Kömürhan Köprüsünün uzunluğu 572.5 metre olup, tek açıklıklı gergin eğik kablo askılı (Cable-Stayed) köprü olarak projelendirilmiştir. Yapım ihalesinin 2012 yılı sonunda yapılması planlanmaktadır.

Tablo 12. Yapımı Tamamlanan Bazı Köprü Projeleri

	Köprü	Uzunluğu (m)	Mevkii	Açılış Tarihi	Önemi ve Sağladığı Faydalar
YAPIMI BİTEN	Turgut Özal (Beylerderesi) Köprüsü	420	Malatya İli, Malatya-Darende -Kayseri Yolu	20.01.2011	Toplam 420 m uzunluğunda ve 80 m yüksekliğindeki köprü kendi sitemindeki köprüler içerisinde Türkiye'nin en büyük orta açıklığa sahip olan köprüdür. Bu mevkideki vadiden geçen yol 2,5 km kısalmıştır.3 yıl gibi kısa bir sürede kendini amorti etmiştir.
	Milli Egemenlik (Turan Emeksiz) ve Sanayi Kavşak Köprüleri	1.375	Malatya Şehir Geçişi	15.12.2010	Malatya Şehir Geçişi trafiğini rahatlatarak, trafik güvenliği sağlanmıştır.
	Uzunköprü Köprüsü	935	Edirne İli, Edirne-Havsa-Uzunköprü Yolu	01.12.2010	Yüzyıllardır tarihi köprü üzerinden işleyen trafik artık yeni köprü üzerinden devam etmekte olup aynı zamanda tarihi köprü de koruma altına alınmıştır.
	Gülburnu Köprüsü	330	Giresun İli, Karadeniz Sahil Yolu, Giresun-Espiye Arası	30.11.2008	Köprünün tamamlanması ile Karadeniz Sahil Yolunda kesintisiz kara ulaşımı sağlanmıştır.
	Elmadağ Viyadüğü	300	Ankara-Kırıkkale	26.11.2009	300 metre boyunda ve 40 metre yüksekliğinde olan Elmadağ Viyadüğünün tamamlanmasıyla Ankara; konforlu, güvenli bir şekilde Karadeniz, Doğu ve Güney Doğu Anadolu'da bulunan 43 ile bağlanmış ve seyahat süresi kısalmıştır.

Tablo 13. Yapımı Devam Eden Bazı Köprü Projeleri

	Köprü	Uzunluğu (m)	Mevkii	Açılış Tarihi	Önemi ve Sağladığı Faydalar
YAPIMI DEVAM EDEN	Nissibi	610	Adıyaman İli, Adıyaman-Kahta-Siverek-Diyarbakır Yolu	Hedef : 2014 yılı sonu	Atatürk Barajında su tutulması sonucunda ulaşım bu noktada feribotla sağlanmaktadır. Yörenin tarih ve kültür turizmi açısından yüksek potansiyele sahip olması, bölgenin sosyo - ekonomik kalkınmasına katkıda bulunması ve bir çok ilin bağlantısını sağlayacak olan köprünün tamamlanması ile yöre halkının mağduriyeti giderilecektir.
	Ağın	520	Elazığ İli, (Elazığ-Arapkir) Ayr.-Ağın Yolu	Hedef : 2013 yılı sonu	Keban Barajında su tutulması sonucu ulaşımı sağlayan yol su altında kalmış ve ulaşım feribotla sağlanmaktadır. Orta açıklığı 280 m, uzunluğu 520 m olan Köprünün tamamlanması ile birlikte Ağın İlçesi tekrar kesintisiz kara ulaşımına kavuşacaktır.
	Kömürhan	572,5	Elazığ-Malatya Devlet Yolu	Proje çalışmaları devam etmektedir.	Stratejik öneme haiz mevcut Kömürhan Köprüsünün ekonomik ömrünü tamamlaması ve trafik yükünü kaldıramaması nedeni ile yeni köprü inşa edilecektir.

TARİHİ KÖPRÜLER

Tarihi Valide Sultan Köprüsü (Kocaeli)

Kocaeli ili, Karamürsel İlçesi, Karamürsel – Yenişehir Yolunda ve Yalak Deresi üzerinde bulunan 70 m uzunluğundaki köprü; Osmanlı Dönemi eseridir. 2012 Yılı Temmuz ayı itibari ile restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır.

Çeşnigir Köprüsü (Kırıkkale)

Kırıkkale ili Keskin ilçesinde bulunan ve Selçuklu Dönemi eseri olan köprü 115 m uzunluğundadır. Baraj gölü altında kalması nedeniyle büyük hasar gören köprüde restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır.

Palu Köprüsü (Elazığ)

Elazığ ili Palu ilçesinde Artuklu Dönemi'nde yapılan ve 4. Murat Döneminde de büyük bir onarım gören köprü 180 m uzunluğundadır. Köprüde restorasyon çalışmaları tamamlanmıştır.

Ongözlü (Dicle) Köprüsü (Diyarbakır)

Diyarbakır İli, Dicle Nehri üzerinde bulunan ve Anadolu'daki ilk İslam köprüsü olma özelliği taşıyan 10 gözlü köprü, 178 m uzunluğundadır. Restorasyon uygulama ve çevre düzenleme çalışmaları ile aydınlatma çalışmaları tamamlanmıştır.

Malabadi Köprüsü (Diyarbakır)

Diyarbakır İli, Diyarbakır-Silvan yolunda, Batman Suyu üzerindeki Artukoğlu İlgazi Timurtaş tarafından 12.yy'da yaptırılan köprü, 188 m uzunluğunda olup, 40.80 m'lik ana kemer açıklığı ile dünyada günümüze ulaşan en büyük kemer açılığına sahip taş kemer köprüsüdür. Köprünün uygulama ve proje ihalesi 2010 yılında yapılmış olup çalışmalar 2013 yılında tamamlanacaktır.

Kesikköprü (Sivas)

Sivas ili Merkez ilçede bulunan ve Selçuklu Dönemi eseri olan köprü 330 m uzunluğundadır. Restorasyon Uygulama projeleri; Temmuz 2012 tarihinde onaylanmış olan köprüde; restorasyon uygulama çalışmaları kapsamında temel ve ayak onarımları devam etmektedir.

Tarihi Şahruk (Şahruh) Köprüsü (Kayseri)

Kayseri İli, Sarıoğlan İlçesinde bulunan 155m uzunluğundaki köprü Selçuklu Dönemi eseridir. Restorasyon Çalışmaları devam etmektedir.

Uzunköprü (Edirne)

Edirne İli, Uzunköprü İlçesinde bulunan 1266 m uzunluğundaki köprü Osmanlı Dönemi eseridir. Restorasyon uygulama projelerinin tamamlanmasından sonra restorasyon uygulama çalışmalarına başlanacaktır.

ATA YADİGARI TARİHİ KÖPRÜLERİMİZ

2003-2012 YURT DIŞINDA RESTORASYON ÇALIŞMALARI TAMAMLANMIŞ OLAN TARİHİ KÖPRÜLER

Mostar Köprüsü (1566) Mostar / Bosna Hersek – Kanuni Sultan Süleyman

Mimar Sinan'ın öğrencilerinden Mimar Hayreddin tarafından 16.yy. inşa edilmiş olan köprü; Yugoslavya iç savaşı sırasında 9 Kasım 1993 tarihinde yıkılmıştır. Tarihi Mostar Köprüsü'nün yeniden yapımı; Dünya Bankası ve UNESCO işbirliği ile KGM teknik danışmanlığında bir Türk firması tarafından gerçekleştirilmiştir. 2004 yılında yeniden yapımı tamamlanan köprü; 15.07.2005 tarihinde UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası Listesine alınmıştır.

Konjic Köprüsü (1682) Konjic / Bosna Hersek – Sultan 4.Mehmet

Köprünün Restorasyon Uygulama Projeleri KGM tarafından hazırlanmış olup, 09.02.2006 tarihinde Bosna-Hersek Kültür ve Spor Federal Bakanlığı, Ulusal Anıtları Koruma Komisyonu tarafından onaylanmıştır. 19.06.2009 tarihinde restorasyon uygulaması tamamlanmış olan köprünün yeniden yapımına ilişkin Kontrollük ve Müşavirlik Hizmetleri TİKA ile imzalanan protokol doğrultusunca KGM tarafından gerçekleştirilmiştir.

2012-2013 YILINDA YURT DIŞINDA RESTORASYON ÇALIŞMALARI DEVAM EDECEK OLAN TARİHİ KÖPRÜLER

SOKOLLU MEHMET PAŞA (DRİNA) KÖPRÜSÜ / 1577 / Vişegrad BOSNA-HERSEK

Vişegrad şehrinde Drina Nehri üzerinde Sokollu Mehmet Paşa tarafından Mimar Sinan' a yaptırılan ve 2007 yılında Dünya Kültür Miras Listesine dahil edilen köprünün Restorasyon Uygulaması işinin Kontrollük Hizmetleri TİKA ile imzalanan protokol gereği KGM tarafından gerçekleştirilecektir.

KALKANDELEN TAŞ KÖPRÜSÜ / 15.yy / MAKEDONYA

Kalkandelen (Tetova) şehrinde Pena Irmağı üzerinde bulunan ve 1979 yılında sel felaketi sonucu yıkıldığı belirtilen tek gözlü köprünün rekonstrüksiyon uygulama projeleri TİKA ile imzalanacak olan protokol gereği KGM tarafından emanet olarak hazırlanacaktır.

SİSMİK TAKVİYE ÇALIŞMALARI (Büyük Sanat Yapıları)

Tablo 14. Sismik Takviye Çalışmaları (Büyük Sanat Yapıları)

PROJE	YAPIM			
Güçlendirme Uygulama Projesi Yapılan BSY	*2012 Yılı Öncesi Güçlendirme Yapım İşi Biten BSY*	*2012 Yılı İçinde Güçlendirme Yapım İşi Biten BSY*	*Halihazırda Güçlendirilme Çalışmaları Devam Eden BSY*	*Geriye Kalan Güçlendirilecek BSY*
321	*125*	*55*	*50*	*91*

Mevcut yapıların yeni deprem şartnamelerine uygun hale getirilerek depremlerde daha iyi bir performans göstermesi amacıyla sismik takviye çalışmaları yapılmaktadır. 180 adet viyadük, köprü ve tünelin sismik takviyeleri tamamlanmış olup, 141 adetinde ise çalışmalar devam etmektedir (Tablo 14).

OGS – KGS - HGS ÇALIŞMALARI

2002
TOPLAM ABONE
196.000 Kişi

OGS
(OTOMATİK GEÇİŞ SİSTEMİ)
196.000

01.10.2012
TOPLAM ABONE
16.189.000 Kişi

KGS
(KARTLI GEÇİŞ SİSTEMİ)
13.788.000

OGS
(OTOMATİK GEÇİŞ SİSTEMİ)
2.290.000

HGS
(HIZLI GEÇİŞ SİSTEMİ)
111.000

HIZLI GEÇİŞ SİSTEMİ (HGS)

Otomatik Geçiş Sistemlerinde (OGS) aktif etiket bedelinin maliyetini düşürmek amacıyla pasif etiketli geçiş sistemi olan Hızlı Geçiş Sistemi(HGS), PTT ile yapılan 2010-OBİ-PTT-173 sayılı protokol kapsamında sistem kurulumları tamamlanarak 17.09.2012 günü saat 06:00 itibariyle Ankara, İstanbul ve İzmir Otoyolları ile Boğaz Köprülerinde, 21.09.2012 günü saat 08:00 itibariyle Güney Otoyolunda hizmete alınmıştır. HGS Sistemi; araç üzerinde bulunan RFID etiketleri ile radyo frekansı kullanılarak nesneleri tekil ve otomatik olarak tanıma yöntemidir. HGS Sistemi engelsiz geçiş, geçiş anında otomatik ücret tahsili, trafik akışında süreklilik, pasif RFID teknolojisi sayesinde uzun kullanım ömrü ve düşük maliyetli olması gibi avantajlar sunmaktadır.

AR-GE ÇALIŞMALARI

Karayolları Genel Müdürlüğü Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı Laboratuvarları yol yapım, bakım ve işletiminde kullanılan tüm malzemelerin testlerinin yapılabildiği uluslararası düzeyde hizmet veren yeni ürün ve sistem geliştiren laboratuvarlar haline getirilmiştir. Bu kapsamda iç piyasa yanında, yurtdışında hizmet veren Türk firmalarının teknik problemlerinin çözüldüğü ve uluslararası geçerliliği olan raporların üretildiği merkez konumundadır.

Günümüzde uzun ömürlü, güvenli, konforlu ve aynı zamanda ekonomik yol üstyapılarına ihtiyaç duyulmakta olup, tasarım, uygulama ve bakım aşamasında teknolojik gelişmeler önem kazanmıştır.

TÜBİTAK destekli projelerle yol üstyapılarının tasarım metotları geliştirilmiş, kazınan asfalt malzemelerin yeniden kullanımı sağlanmış, ileri teknoloji gerektiren sessiz, güvenli ve uzun ömürlü aşınma tabakası geliştirilerek uygulamasına başlanılmış, bitümlü bağlayıcıların iklim ve trafiğe bağlı olarak kullanımı sağlanmıştır. Tüm bunların yanında kurulan Üstyapı Yönetim Sistemi ile kaynaklarımızı etkin kullanımı sağlanmaktadır (Tablo 15).

İnsan ve Çevreye duyarlı Ar-Ge çalışmaları kapsamında; çevre dostu su bazlı yol çizgi boyaları, daha az enerji ve emisyon salınımıyla üretilen ılık asfalt teknolojisi, yarma ve tünel portallerinde kazı imalatını azaltacak tasarım ve yapım teknolojileri, atık lastiklerin asfalt kaplamalarda kullanımı ile çevre dostu buz çözücü ve önleyici sıvılar üzerine çalışmalar yapılmaktadır.

Tüm bu çalışmalarla; Belediyeler, İl özel idareleri gibi kurumların uygulamalarına da ivme kazandırmış, toplam kalite anlayışında değişiklik yapılmıştır.

Tablo 15. TÜBİTAK ve Diğer Kaynaklardan Desteklenen Projeler

Projenin Finansman Edildiği Program	Projenin Adı	Durum (Öneri, Yürürlükte, Sonuçlandı)
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	*Mekanistik – Ampirik Yol Üstyapı Tasarımında Esneklik Modülünün Şartnamelere Uyarlanması*	S
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	*Bitümlü Sıcak Karışım Aşınma Tabakası İçin Performansı Yüksek Karışımların Belirlenmesi*	S
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	*Karayollarında Sathi Kaplama Uygulamalarının İyileştirilmesi ve Performans Modelinin Geliştirilmesi*	S

TÜBİTAK (KAMAG 1007)	*Çevre Dostu Su Bazlı Yol Çizgi Boyası Geliştirilmesi Ve Soğuk Uygulanan Solvent Bazlı Yatay İşaretleme Yol Çizgi Boyası Yol Performans Özelliklerinin Arttırılması*	*Y PST:01.04.2014*
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	*Ilık Karışım Asfalt Katkıları Üretim Teknolojilerinin Geliştirilmesi*	*Y PST:15.09.2015*
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	*Karayolları Köprü Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi*	*S*
TÜBİTAK (KAMAG 1007)	*Türkiye Köprü Mühendisliğinde Tasarım Ve Yapımına İlişkin Teknolojilerin Geliştirilmesi*	*Y*
Katılım Öncesi AB Mali Yardımı 2006 Yılı Programı (TR-0602.09) (Finansman: %75 AB, %25 Türkiye)	*Türkiye'de Karayolu Güvenliğinin Artırılması*	*Y*

Karayolları Genel Müdürlüğünün faaliyet alanlarında yürütülen Ar-Ge projeleri sonucunda; araştırma, proje ve yapım aşamalarında önemli oranlarda ekonomik kazanç ve buna bağlı olarak ülke ekonomisine, toplumsal ve sosyal yaşama doğrudan katkı sağlanmıştır.

Son 10 yılda TÜBİTAK tarafından 7 adet projemiz, AB Mali Yardımı ile 1 adet proje desteklenmiştir. Bunlardan 4 adet proje başarıyla tamamlanmış, 4 adet proje halen yürütülmektedir. Ayrıca 2012 yılı içerisinde 6 adet projenin TÜBİTAK' tan onayı alınmış olup, 3 adet proje çağrı sürecine dahil edilmiştir. Yürütülen Ar-Ge projeleri sonucunda; yol üstyapı tasarımına yönelik TÜBİTAK projesi ile yol üstyapısı maliyetleri % 16.13 azaltılmıştır. BSK performansları üzerine yapılan TÜBİTAK projesi ile bakım maliyetleri azaltılmış, aşınma imalatlarının ömrü % 33 arttırılmıştır. Sathi kaplamaların performansının artırılması projesi ile sathi kaplamanın ömrü % 30 arttırılmaktadır. Bitüm sınıfının seçimi ve üstyapı yönetim sisteminin geliştirilmesine yönelik Ar-Ge projeleri ile üstyapı bakım-onarım maliyetlerinde yaklaşık %30 civarında tasarruf sağlanması öngörülmektedir. Su bazlı yol çizgi boyası ile ilgili proje ile yıllık 8 000 000 TL tasarruf beklenmekte, ayrıca %25 oranında zararlı emisyonların azaltılması planlanmaktadır. Geri kazanım üzerine yapılan Ar-Ge projeleri ile 2011 yılı verilerine göre toplam 546 000 ton malzeme geri kazanılmıştır. Agrega ve bitümün geri kazanımı ile toplam 33 830 000 TL ekonomik geri kazanım sağlanmıştır.

BÜTÇE (Karayolları Genel Müdürlüğü)

2012 YILI BÜTÇESİ

Karayolları Genel Müdürlüğü'ne 2012 mali yılı bütçesi olarak 6 Milyar 185 Milyon 358 Bin TL ödenek ayrılmıştır. Bu ödenek, 2011 mali yılı bütçe başlangıç ödeneği olan 5 Milyar 511 Milyon 382 Bin TL ye göre % 12,23 oranında artışa tekabül etmektedir.

Toplam 6 milyar 185 milyon 358 bin TL olan Karayolları Genel Müdürlüğü 2012 Mali Yılı bütçe ödeneğinin dağılımı şöyledir;

- *807 milyon 426 bin TL Personel Giderlerine (% 13,06),*
- *163 milyon 368 bin TL SGK'ya Ödenecek Prim Giderlerine (% 2,64),*
- *1 milyar 578 milyon 13 bin TL Mal ve Hizmet Alımlarına (% 25,51),*
- *5 milyon 52 bin TL Cari Transfer Giderlerine (% 0.08),*
- *3 milyar 631 milyon 499 Bin TL Yatırım Giderlerine (% 58,71).*

Mal ve Hizmet Alımları için ayrılan 1 Milyar 578 Milyon 13 Bin TL ödenekten 1 Milyar 347 Milyon 589 Bin TL ödenek; bitüm (1 Milyar), akaryakıt (155 Milyon) ile yol bakım-onarım hizmetleri(192 Milyon 589 Bin) için yatırım amaçlı kullanılmaktadır. Böylece yatırımlar için öngörülen ödenek; 4 milyar 979 milyon 88 bin TL ile toplam bütçenin % 81'ine ulaşmaktadır.

2012 yılı sene başı bütçesinde Karayolları Genel Müdürlüğü yatırımlarının kamulaştırmaları için ise toplamı 216 milyon 319 Bin TL ödenek öngörülmüştür. Bu ödeneğin; 60 milyon TL'si Otoyol, 149 milyon 819 Bin TL'si Devlet ve İl Yolları, 6 milyon 500 Bin TL'si ise Turizm Sektörlerindeki kamulaştırma işleri için ayrılmıştır.

Karayolları Genel Müdürlüğü 2012 Yılı Yatırım Programı 14 Ocak 2012 gün ve 28173 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. 2012 yılı Yatırım Programında yer alan 1.731 adet projenin maliyeti 101.190.390.000 TL ve 2012 yılı ödeneği 3.631.499.000 TL'dir.

2012 yılı içerisinde Yatırım Programına yapılan revizyonlarla 1 Kasım 2012 tarihi itibariyle (yeni iş teklifleri, proje bedeli artışları ve ek ödenek) proje bedeli 103.672.099.000 TL'dir. 2012 yılı yatırım ödeneği 3.692.731.000 TL ek ödenek alınarak 7.324.229.992 TL'ye ulaşmıştır. Yatırım ödeneği ile cari ödenekler içinde yer alan ve yatırım amaçlı kullanılan bitüm, akaryakıt ve yol bakım-onarım hizmetleri (1.347.589.000 TL) dahil edildiğinde toplam bütçe içindeki yatırım payı; alınan bu ek ödeneklerle birlikte (8.671.818.992) % 86 seviyesine çıkmıştır.

01.11.2012 tarihi itibariyle toplam yatırım harcamamız 633.087.314 TL'si kamulaştırma harcaması olmak üzere 7.080.953.723 TL'dir. Kısaca 2012 yılı revize yatırım ödeneğinin % 97'si harcanmıştır.

2012 yılı sene başı bütçesinde Karayolları Genel Müdürlüğü yatırımlarının kamulaştırmaları için ise toplamı 216 milyon 319 Bin TL ödenek öngörülmüş olup yıl içinde 457 milyon TL ek ödenek alınarak 673 milyon 319 bin TL'ye ulaşmıştır.

2012 yılında yıl içinde Yatırım Programına yeni alınan işlerle birlikte 339 münferit proje ve 1732 global proje sayısına ulaşılarak toplam proje stoku 2.071 adet olmuştur. Ayrıca; Kalkınma Bakanlığında bekleyen revize proje bedeli artışları ile birlikte toplam proje stokumuz 118.672.099.000 TL'ye ulaşacaktır.

2013 YILI BÜTÇESİ

Karayolları Genel Müdürlüğü'ne 2013 mali yılı bütçesi olarak 6 Milyar 962 Milyon 374 Bin TL ödenek ayrılmıştır. Bu ödenek, 2012 mali yılı bütçe başlangıç ödeneği olan 6 Milyar 185 Milyon 358 Bin TL' ye göre % 12,5 oranında artışa tekabül etmektedir.

Toplam 6 milyar 962 milyon 374 bin TL olan Karayolları Genel Müdürlüğü 2013 Mali Yılı bütçe ödeneğinden;

- *1 milyar 3 milyon 128 bin TL Personel Giderlerine (% 14,40),*
- *193 milyon 394 bin TL Sosyal Güvenlik Kuruluşlarına Ödenecek Prim Giderlerine (% 2,80),*
- *1 milyar 943 milyon 992 bin TL Mal ve Hizmet Alımlarına (% 27,92),*

- *5 milyon 860 bin TL Cari Transfer Giderlerine (% 0.08),*
- *3 milyar 816 milyon TL Yatırım Giderlerine (% 54,80)*

ayrılmıştır. (Tablo 16)

Mal ve Hizmet Alımları için ayrılan 1 milyar 943 milyon 992 bin TL ödenekten 1 milyar 692 milyon 204 bin TL ödenek; bitüm (1 Milyar 326 Milyon 500 Bin), akaryakıt (164 Milyon) ile yol bakım-onarım hizmetleri (201 Milyon 704 Bin) yol bakım-onarım hizmetleri için yatırım amaçlı kullanılacaktır. Böylece yatırımlar için öngörülen ödenek; 5 milyar 508 milyon 204 bin TL ile 2013 yılı toplam bütçesinin % 79,11'e ulaşmaktadır.

2013 yılı sene başı bütçesinde Karayolları Genel Müdürlüğü yatırımlarının kamulaştırmaları için ise toplam 223 milyon 960 bin TL ödenek öngörülmüştür. Bu ödeneğin; 60 milyon TL'si Otoyol, 157 milyon 460 bin TL' si Devlet ve il Yolları, 6 milyon 500 bin TL'si ise Turizm Sektörlerindeki kamulaştırma işleri için ayrılmıştır.

Tablo 16. 2013 Yılı Karayolları Genel Müdürlüğü'nün Yatırım Bütçesinin Sektörler Bazında Dağılımı

AÇIKLAMA	2012 YILI BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ (TL)	2013 YILI BAŞLANGIÇ ÖDENEKLERİ TEKLİFİ (TL)
Otoyollar	*500.000.000*	*528.000.000*
Devlet ve İl Yolları	*2.811.180.000*	*2.953.540.000*
Turizm	*50.000.000*	*52.500.000*
Enerji	*54.000.000*	*57.000.000*
Tarım Sulama		*1.000.000*
Kamulaştırma	*216.319.000*	*223.960.000*
TOPLAM	*3.631.499.000*	*3.816.000.000*

GAP (GÜNEYDOĞU ANADOLU) VE DAP (DOĞU ANADOLU) İLLERİ İÇİN YAPILANLAR

GAP İLLERİ

GAP illerine 2003-2012 yılları arasında toplam 1.773 km Bölünmüş yol yapılarak toplam 5 milyar 238 milyon TL yatırım yapılmıştır.

ADIYAMAN

2003 öncesi 23 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 140,3 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 163,3 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 65.563.123 TL harcanmışken 2003-2012 arası 350.925.260 TL harcanmıştır.

BATMAN

2003 öncesi 15 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 107 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 122 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 10.419.211 TL harcanmışken 2003-2012 arası 245.345.217 TL harcanmıştır.

DİYARBAKIR

2003 öncesi 44 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 324,8 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 368,8 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 33.628.990 TL harcanmışken 2003-2012 arası 761.169.431 TL harcanmıştır.

GAZİANTEP

2003 öncesi 116,2 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 219,7 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 335,9 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 636.458.155 TL harcanmışken 2003-2012 arası 1.322.699.200 TL harcanmıştır.

KİLİS

2003 öncesi 1,5 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 30,7 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 32,2 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 5.584.639 TL harcanmışken 2003-2012 arası 55.887.149 TL harcanmıştır.

MARDİN

2003 öncesi 28 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 212,6 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 240,6 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 14.934.630 TL harcanmışken 2003-2012 arası 386.972.716 TL harcanmıştır.

SİİRT

2003 öncesi 7 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 105 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 112 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 13.544.132 TL harcanmışken 2003-2012 arası 358.374.941 TL harcanmıştır.

ŞANLIURFA

2003 öncesi 28 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 495 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 523 km'ye çıkarılmıştır.

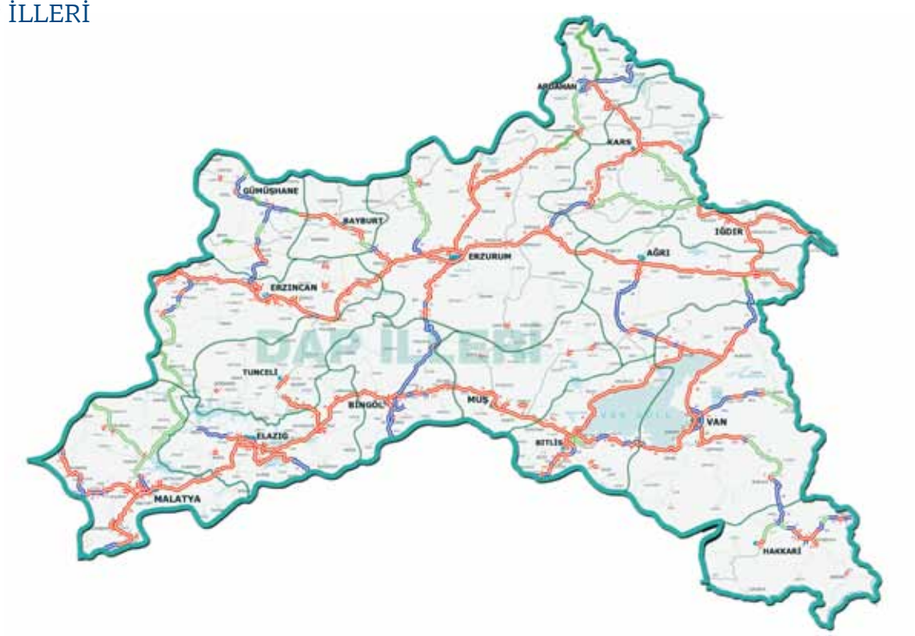
1998-2002 arası 298.801.905 TL harcanmışken 2003-2012 arası 1.279.966.663 TL harcanmıştır.

ŞIRNAK

2003 öncesi 25 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 139 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 164 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 32.600.734 TL harcanmışken, 2003-2012 arası 477.520.908 TL harcanmıştır.

DAP İLLERİ

DAP illerine 2003-2012 yılları arasında toplam 2.884 km Bölünmüş yol yapılarak toplam 9 milyar 830 milyon TL yatırım yapılmıştır.

AĞRI

2003 öncesi 17 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 263,4 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 280,4 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 23.745.517 TL harcanmışken 2003-2012 arası 431.626.505 TL harcanmıştır.

ARDAHAN

2003 öncesi bölünmüş yol yokken 2003-2012 yılları arasında 44,2 km bölünmüş yol yapılmıştır.

1998-2002 arası 42.425.072 TL harcanmışken 2003-2012 arası 146.508.788 TL harcanmıştır.

BAYBURT

2003 öncesi 2 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 76,5 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 78,5 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 13.397.314 TL harcanmışken 2003-2012 arası 115.484.864 TL harcanmıştır.

BİNGÖL

2003 öncesi 5 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 121 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 126 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 31.004.541 TL harcanmışken 2003-2012 arası 359.890.332 TL harcanmıştır.

BİTLİS

2003 öncesi 19 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 241,4 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 260,4 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 57.717.608 TL harcanmışken 2003-2012 arası 1.537.608.727 TL harcanmıştır.

ELAZIĞ

2003 öncesi 33 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 299,1 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 332,1 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 31.946.980 TL harcanmışken 2003-2012 arası 659.349.458 TL harcanmıştır.

ERZİNCAN

2003 öncesi 13,7 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 285,6 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 299,3 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 25.407.859 TL harcanmışken 2003-2012 arası 1.106.607.536 TL harcanmıştır.

ERZURUM

2003 öncesi 49 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 482,6 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 531,6 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 157.727.655 TL harcanmışken 2003-2012 arası 1.252.535.479 TL harcanmıştır.

GÜMÜŞHANE

2003 öncesi 1 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 29,5 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 30,5 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 86.544.535 TL harcanmışken 2003-2012 arası 463.636.352 TL harcanmıştır.

HAKKARİ

2003 öncesi 1 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 66,9 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 67,9 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 4.174.377 TL harcanmışken 2003-2012 arası 613.138.041 TL harcanmıştır.

IĞDIR

2003 öncesi 10 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 157,8 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 167,8 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 6.267.809 TL harcanmışken 2003-2012 arası 86.086.865 TL harcanmıştır.

KARS

2003 öncesi 22 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 147,8 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 169,8 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 17.188.303 TL harcanmışken 2003-2012 arası 226.098.548 TL harcanmıştır.

MALATYA

2003 öncesi 36 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 264 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 300 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 55.116.328 TL harcanmışken 2003-2012 arası 759.984.926 TL harcanmıştır.

MUŞ

2003 öncesi 16 km bölünmüş yol varken 2003-2012 yılları arasında 82,1 km bölünmüş yol yapılarak bölünmüş yol uzunluğu 98,1 km'ye çıkarılmıştır.

1998-2002 arası 18.375.367 TL harcanmışken 2003-2012 arası 482.542.761 TL harcanmıştır.

DEMİRYOLU

- DEMİRYOLU SEKTÖRÜNÜN SERBESTLEŞMESİ
- SEKTÖRDEKİ GELİŞMELER
- DEMİRYOLU YATIRIMLARI
  - Yüksek Hızlı Demiryolu Projeleri
  - Konvansiyonel Demiryolu Projeleri
  - Demiryolu Yenilemeleri
- KENT İÇİ RAYLI SİSTEM PROJELERİ
  - Egeray
  - Başkentray
  - Gaziray
  - Marmaray
- METRO İNŞAATLARI
  - Ankara Metroları
- İŞLETME FAALİYETLERİ
- DEMİRYOLU AR-GE PROJELERİ
- ULUSLARARASI İŞBİRLİKLERİ
- TCDD BAĞLI ORTAKLIKLARINA AİT FAALİYETLER
  - TÜDEMSAŞ
  - TÜLOMSAŞ
  - TÜVASAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Demiryolu işletmeciliğine başlanması ve yaygınlaşması sadece dünya taşımacılığında ve ticaretinde değil, Sanayi Devrimi sonrası hemen her alanda dünyanın şekillenmesinde etkin olmuştur. Gerek milli ölçekte ve gerekse küresel ölçekte demiryolu taşımacılığı İkinci Dünya Savaşı sonlarına kadar dünyada etkinliğinden ve öneminden bir şey kaybetmemiştir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan başlayarak otomotiv sanayinin gelişmesi ve karayolunun kapıdan kapıya taşıma esnekliğini sağlamasıyla beraber demiryolunun ulaştırmadaki tekel dönemi de sona ermiştir. Bu süreçte demiryolu sektörü, ulaştırma alanında varlığını sürdürebilme mücadelesini vermeye başlamış, neredeyse tüm ülkelerin demiryolları bu durumdan olumsuz yönde etkilenmiştir.

Demiryolu sektöründeki ikinci sıçrama noktası, 1964 yılında Japonya'da 210 km'/s hız yapılabilen Tokyo-Osaka hattının işletmeye açılması olmuştur. Bu önemli gelişme ile Japonya'nın yanı sıra Fransa, Almanya, İtalya, İspanya, Güney Kore, Türkiye ve Çin gibi ülkelerde yüksek hızlı tren hizmetleri yaygınlaşmaya başlamış ve bu durum demiryollarına önemli bir pazar imkânı oluşturmuştur. Aynı zamanda, karayolu ulaştırmasında yaşanan tıkanıklıklar ve çevreyle ilgili duyarlılıkların artması, demiryolu ulaşımına daha fazla önem verilmesine sebep olmuş ve bu alanda yeni teknolojilerin gelişmesine zemin hazırlamıştır.

Diğer taraftan, dünya genelinde küresel ticaretin gelişmesine paralel olarak ortaya çıkan ulaştırma koridorları, demiryollarının da küreselleşmenin oluşturduğu düzene ayak uydurabilmesi için önemli yapısal ve teknik değişim sürecinden geçmesine neden olmaktadır. Yapısal değişim süreci içinde demiryollarının, hem kendi yapıları hem de devletle ilişkileri yeniden düzenlenmektedir. Dünya demiryollarının hemen tümünde yeniden yapılanma çalışmaları çeşitli biçimlerde sürdürülmektedir. Günümüzde, demiryolu sektörünün sadece diğer ulaştırma sistemleri karşısında rekabet gücünü arttırmaya değil, aynı demiryolu altyapısı üzerinde birden fazla işleticinin faaliyetine imkan vererek sektör içinde rekabet oluşturulmaya çalışılmaktadır. Sektör içinde rekabetin oluşturulması, demiryolu altyapısının kullanım kurallarının belirlenmesi ve bu kuralların ülkeler arasında uyumunu gündeme getirmiştir. Teknik değişim süreci içinde ise demiryollarının uluslararası entegrasyonu amacıyla teknik altyapının (özellikle sinyalizasyon, telekomünikasyon ve çeken-çekilen araçlar) birbirine uyumluluğu (interoperability) sağlanmaya çalışılmaktadır.

Avrupa Birliği; taşımacılığı modern ekonomilerin anahtarı olarak ele almakta ve ulaştırma politikalarında dengenin demiryolu, denizyolu ve iç suyolları lehine artırılmasını sağlamaya çalışmaktadır. Bu amaçla, Avrupa genelinde tek tip pazar oluşturmak ve tüm Avrupa ülkelerini dolaşabilen kesintisiz bir demiryolu altyapısı tesis etmek amacıyla;

- *Demiryolu kuruluşlarının özerkliğini,*
- *İşletme ile altyapının birbirinden ayrılmasını,*
- *Yeni işleticilerin hatlara erişim hakkının sağlanmasını,*
- *Altyapı kullanım bedellerinin ayrımcı olmayan bir şekilde belirlenmesini sağlamak için,*

üye ülkeleri yapısal değişimler yönünde zorlamaktadır. Bu çalışmalara paralel olarak Avrupa Birliği'nde, ülkelerin milli demiryolu şebekelerini bir araya getiren, Orta ve Doğu Avrupa ülkelerini de içine alan bir Avrupa yüksek hızlı tren şebekesinin gerçekleştirilmesi yönünde de süreç devam etmektedir.

Dünyada ilk olarak İngiltere'de 1827'de işletilmeye başlayan demiryolunun ülkemizde yapımına ilk olarak İzmir-Aydın arasında 1856 yılında başlanmıştır. 1856-1922 yılları arasında yapılan yaklaşık 9.000 km demiryolunun ulusal sınırlar içinde sadece 4.136 km'si kalmıştır. 1923-1950 yılları arasında ise 3.764 km demiryolu yapılmıştır. 1951-2003 yılları arasında ise 945 km demiryolu yapılmıştır. 2003 yılından itibaren demiryolu

yapımı yeniden devlet politikası haline getirilmiştir. 2004-2012 arasında 1.086 km yeni demiryolu yapılmıştır. Şu anda 3.434 km demiryolunun yapımı devam etmektedir (Harita 1).

Demiryolunun devlet politikası olarak benimsenmesiyle birlikte birbirini tamamlayan çalışmalar eş zamanlı olarak başlatılmıştır.

Bu başlıkları;

- *Başta çekirdek hızlı tren ağı olmak üzere hızlı tren hatları yapımı,*
- *Mevcut yolların ve araç parkının yenilenmesi, mevcut demiryolu ağının üretim merkezlerine ve limanlara bağlanması,*
- *Mevcut yolların elektrikli ve sinyalli hale getirilmesi,*
- *Özel sektörle birlikte yerli demiryolu endüstrisi oluşturulması,*
- *Lojistik merkezler kurularak, ülkemizin bölgesinde önemli bir lojistik üs haline getirilmesi,*
- *Uzak Asya'dan Batı Avrupa'ya uzanacak olan Modern İpek demiryolunun hayata geçirilerek iki kıta arasında kesintisiz demiryolu koridoru oluşturulması,*
- *Demiryollarımızın, dünya demiryollarında olduğu gibi yeniden yapılandırılarak daha etkin ve verimli bir kuruluş haline getirilmesi, özel sektörün demiryolu işletmeciliği yapabilmesinin sağlanması,*

şeklinde özetlemek mümkündür.

Demiryoluna verilen önem yatırım planlamasında da kendisini göstermiş; 2003 yılında 480 milyon TL olan Demiryolu sektörü ödeneği 16 kat artarak 2013 yılında 7,968 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Harita 1: Demiryollarının Tarihsel Gelişimi

CUMHURİYET ÖNCESİ DEMİRYOLU AĞI	4.136	km	ANAHAT
CUMHURİYETİN İLK YILLARI (1923-1950)	3.764	km	ANAHAT (Ortalama 134 km)
1951'DEN 2003'E KADAR	945	km	ANAHAT (Ortalama 18 km)
2004' TEN 2011'E KADAR	1.086	km	ANAHAT (Ortalama 136 km)
İNŞAATI DEVAM EDEN	3.434	km	ANAHAT

DEMİRYOLU SEKTÖRÜNÜN SERBESTLEŞMESİ

Ülkemizde demiryolu ulaşım faaliyetlerinin ticari, ekonomik, sosyal ihtiyaçlara ve teknik gelişmelere bağlı olarak, serbest, adil ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında yapılmasını ve bu faaliyetlerin diğer ulaştırma türleriyle birlikte ve birbirlerini tamamlayıcı olarak hizmet vermesini sağlamak amacıyla 655 sayılı KHK ile Bakanlığımız bünyesinde Demiryolu Düzenleme Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Sektör serbestleştirilerek devlet tekelinde bulunan demiryolları hizmetindeki kısıtların kaldırılması suretiyle demiryolu sektörünün, AB müktesebatına uyumlu şekilde özel sektörün yatırım ve işletmesine açılması; emniyetli, adil ve sürdürülebilir bir rekabet ortamında karşılıklı işletilebilirlik esasları dahilinde trenlerimizin Avrupa ülkelerinde dolaşımının sağlanması amaçlanmaktadır.

Ülkemizde demiryolu ulaştırma faaliyetlerinin düzenlenmesi için çıkarılacak mevzuat; demiryolu sektöründe çalışan personele verilecek eğitimler, demiryolu sektörü alanında verilecek olan lisans, yetki, onay, kabul ve benzeri belgeler uluslararası mevzuat ve kurallara göre oluşturulacaktır.

Lojistik merkezlerin asgari nitelikleri, kurulması, işletilmesi, arazi temini, ilgili kuruluşların koordinasyonuna ilişkin usul ve esasları belirleyen ikincil mevzuat oluşturulacaktır.

Demiryolları altyapı ve tren işletmecileriyle diğer faaliyetleri yapacakların hizmet esasları ve mali yeterliklerini belirlemek; tren işletmecileri, altyapı işletmecileri ve diğer taşımacılık faaliyetlerinde bulunanlar arasında adil, sürdürülebilir bir rekabet ortamının oluşması için gerekli düzenlemeleri yaparak mevzuat oluşturulacaktır.

SEKTÖRDEKİ GELİŞMELER

2003'ten itibaren yapılan yatırımlar sonucunda Ülkemiz Yüksek Hızlı Tren işleten ülkeler arasında Dünyada 8. Avrupa'da 6. sırada yer almıştır.

Ankara-Eskişehir ve Ankara-Konya Yüksek Hızlı Tren hatları tamamlanmış ve hizmete alınmıştır.

İlk kez 39 yıl aradan sonra bir il merkezi, Tekirdağ-Muratlı hattı ile demiryolu ağına bağlanmıştır.

Hat kapasitesinde darboğaz yaşanılan kesimlere ikinci hat yapılarak trafik rahatlatılmış, seyir hızı arttırılmış ve tehirler azaltılmıştır.

Demiryolunun rekabet gücünü artırmak için, yüksek taşıma potansiyeline sahip fabrika, liman ve OSB'lere bağlantı hattı yapılarak ucuz taşıma imkânı sağlanmıştır.

Ülkemizin ilk demiryolu Aydın-İzmir hattı 156 yıl sonra altyapısıyla birlikte yenilenmiştir. Ayrıca Adana-Mersin, Eskişehir-Kütahya, Gaziantep-Karkamış-Nusaybin hatları dahil toplam 6.525 km'lik demiryolu hattı yenilenmiştir.

Demiryolu yerli sanayinin geliştirilmesi için kamu-özel sektör işbirliği ile ray, tekerlek, ray bağlantı elemanları, makas ve travers fabrikaları kurulmuş, hızlı tren araçları ülkemizde üretilebilir hale getirilmiştir.

Daha önce ray üretemeyen KARDEMİR, verilen teknik destek sonucu Hızlı Tren Hatlarında kullanılan UIC 60'lık rayları üretmeye başlamıştır.

Yol bakım ve onarım ekiplerinin mekanize hale getirilmesi amacıyla 42 adet yol bakım ve onarım makinesi, 65 adet mobil demiryolu aracı ve 19 adet acil müdahale ve kurtarma aracı temin edilmiştir.

Çekilen araç filosunun güçlendirilmesi için Eskişehir'de, Adapazarı'nda ve Sivas'ta 5.205 adet yük ve 155 adet yolcu vagonu üretilmiştir. Böylece mevcut filomuza % 22 oranında yeni vagon eklenmiştir.

Yolculara daha konforlu, hızlı ve rahat bir seyahat imkânı sağlayabilmek için, çeken araç filosuna 12 adet YHT seti, 12 adet DMU ve 32 adet banliyö tren seti eklenmiştir. Ayrıca yük ve yolcu taşımacılığımızda çekiş gücümüzü arttırmak için Eskişehir'de 89 adet de Anahat lokomotifi de imal edilmiştir.

Kentlerdeki gar ve istasyonların, cazibe merkezi haline getirilebilmesi için % 96'sının restorasyonu tamamlanarak o kentlerin tarihi, kültürel ve sosyal hayatına kazandırılmıştır.

Trafik güvenliğinin daha da arttırılması için karayolu ile demiryolunun kesiştiği hemzemin geçitlerden 3.350 adedi iyileştirilmiş, 518 adedi ise kontrollü hale getirilmiştir.

2003 yılından bugüne kadar yük ve yolcu taşımalarımızda artışlar görülmüştür:

- *2003 yılında 15,9 milyon ton yük taşınmışken 2011 yılında 25,4 milyon ton yük taşıması gerçekleştirilmiştir. Yük taşıma miktarında % 62 oranında artış sağlanmıştır.*
- *2003 yılında 77 milyon olan yolcu sayısı 2011 yılında % 58'lik artışla 121 milyona ulaşmıştır.*
- *Limanlarımızda 2003 yılında 41 milyon ton yük elleçlenirken 2011 yılında 49 milyon ton yük elleçlemesi gerçekleşmiş ve % 18'lik bir artış trendi yakalanmıştır.*

2004 yılından itibaren blok tren uygulamasına geçilmesiyle birlikte 15 günde taşınan yükler 3 günde taşınır hale getirilmiştir. Böylece zamandan % 80 oranında tasarruf sağlanmıştır.

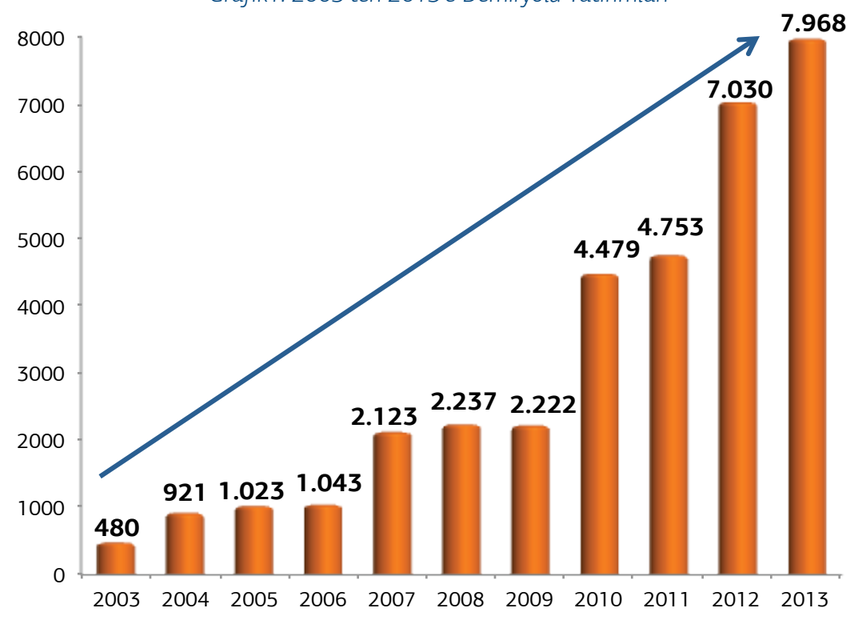
Yerel Yönetimlerimizle yaptığımız işbirliği sayesinde; halkımıza kent içi ulaşımda metro standardında konforlu bir ulaşım imkanı sağlanmıştır. Bu kapsamda İzmir'in trafik sorununa kalıcı bir çözüm üretmek amacıyla Bakanlığımız, TCDD ve İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı işbirliğine gidilerek EGERAY projesi, 2011 yılında hayata geçirilmiştir. Benzer şekilde Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ile birlikte GAZİRAY projesi yürütülmektedir.

Yine Ankara ve İstanbul halkına kent içi ulaşımda metro standardında köklü bir çözüm getirmek ve çağdaş bir ulaşım imkanı sunmak amacıyla Ankara'da BAŞKENTRAY projesi, İstanbul'da ise MARMARAY projesi yürütülmektedir.

DEMİRYOLU YATIRIMLARI

Demiryolunun dönemimizde Devlet Politikası haline getirildiğinin ispatı bu sektöre yapılan yatırımlardır. 2003 yılında demiryollarına tahsis edilen ödenek 480 milyon TL iken, 14 kat artarak 2012 yılında 7.030 milyon TL'ye yükselmiştir. 2013 yılında ise demiryolu yatırım ödeneği 7.968 milyon TL olmuştur (Grafik1).

Grafik1: 2003'ten 2013'e Demiryolu Yatırımları

Demiryoluna yapılan yatırımlardan en önemlisi Yüksek Hızlı Demiryolu projeleridir. Ankara-Eskişehir-İstanbul, Ankara-Konya Yüksek Hızlı Tren hatlarından 13 Mart 2009'da Ankara-Eskişehir, 23 Ağustos 2011'de Ankara-Konya YHT hatları işletilmesine başlanmıştır.

Asrın projesi olarak kabul edilen deniz dibinden iki kıtayı birleştiren Marmaray Projesi, kent içi raylı sistemler ve Metro yatırımları öncelikli olarak ele alınmıştır.

Mevcut konvansiyonel hatların yenilenmesi ve bakımının yapılarak geometrik standardının yükseltilmesine yönelik iyileştirme çalışmaları, çeken ve çekilen araç filosunun yenilenmesi ve modernizasyonu projeleri de diğer önceliklerimiz arasında yer almıştır.

Yüksek Hızlı Demiryolu Projeleri

Ülkemizin ekonomik kalkınmasına, sosyal ve kültürel gelişimine katkı sağlayarak, halkımızın yaşam kalitesini arttıracak, çevre dostu 10.000 km'lik YHT hattı tamamlandığı takdirde yapılacak işletmecilik faaliyeti ile yaklaşık;

- *Büyük çoğunluğu ithalat yoluyla temin edilen enerji tüketiminden yılda 161,4 milyon dolar enerji tasarrufu sağlanacağı,*
- *Karayollarından çekilen araçlarla sakınılan kazaların yıllık 571,1 milyon dolar zararının ortadan kalkacağı,*
- *Yaklaşık 6,8 milyon aracın şehirlerarası seferden çekileceği,*
- *Çevreye yayılan sera gazlarında yıllık 880 bin ton azalma olacağı ve yaklaşık 91,6 milyon dolar çevre maliyetinin azalacağı,*

hesaplanmaktadır.

Yukarıdaki hesaplara göre, YHT'lerin 2023 yılında ülkemize getireceği ekonomik faydanın yıllık 824 milyon dolar olması beklenmektedir.

Ankara-Eskişehir ve Ankara-Konya YHT hatlarının işletmeye açılmasından sonra 2012 Yılında 1.250 YHT yolcusu ve 450 YHT'ye binmemiş kişi üzerinde yapılan "Yüksek Hızlı Trende Beklentiler ve Sosyal Algı Araştırmasına" göre:

Katılımcıların %90'ı YHT'nin ülkemiz için gurur verici bir gelişme olduğunu belirtmiş, kendilerini gelişmiş bir ülkenin vatandaşı olarak hissetmiş, geleceğe güven duymuş, ülkemizde kısa sürede pek çok şeyin değiştiği duygusunu yaşamışlardır.

YHT ile seyahat eden yolcuların %95'i, YHT'lerin konforundan, havalandırmasından, sessizliğinden memnundur.

Araştırmaya katılanların;

- *%78'i YHT'lerin yaşadıkları şehrin ticari yaşamına canlılık getirdiğini,*
- *%80'i turizme katkı sağladığını,*
- *%80'i maliyeti ne olursa olsun YHT yatırımlarının devam etmesini,*
- *%65'i YHT'lerin ülkemizi gelişmiş ülkelerin arasına dahil ettiğini*

düşünmektedir.

Merkezi Ankara olan bir YHT çekirdek ağı oluşturmak üzere Ankara-İstanbul, Ankara-Konya, Ankara-Sivas-Erzincan, Ankara-İzmir, Ankara-Bursa hatlarının çalışmalarına başlanmış ve aşağıdaki projeler Yatırım Programına alınmıştır (Harita 2).

- *Ankara-İstanbul,*
- *Ankara-Konya,*
- *Ankara-Sivas,*
- *Ankara-İzmir,*
- *Ankara-Bursa,*
- *Sivas-Erzincan*

Harita 2: Yüksek Hızlı Demiryolu Hatları

Ankara merkez olmak üzere YHT hatları yaygınlaştırılıyor.

Ankara İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Ülkemizin en büyük iki kenti olan Ankara-İstanbul arasındaki seyahat süresinin azaltılması, hızlı, konforlu ve güvenli bir ulaşım imkânı oluşturulması ve dolayısıyla ulaşımdaki demiryolu payının artırılması amaçlanmaktadır.

Harita 3: Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Sanat Yapıları (755 adet)

Alt Geçit	: 112 Adet
Üst Geçit	: 56 Adet
Köprü	: 43 Adet
Menfez	: 480 Adet
Viyadük	: 21 Adet
Tünel	: 43 Adet
Kazı	: 32 milyon m^3
Dolgu	: 19 milyon m^3

Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi'nde çift hatlı, elektrikli, sinyalli, 250 km/saat hız yapılabilen hattının tamamlanması ile iki büyük kent arasındaki seyahat süresi 3 saat olacaktır (Harita 3).

Projenin Ankara-Eskişehir kesimi tamamlanmıştır. Eskişehir-İstanbul kesiminde ise inşaat çalışmaları devam etmektedir.

YHT ile Konforlu Seyahat

Ankara-Konya Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Ankara-Konya YHT Projesi Türkiye'de ilk defa yerli müteahhit, mühendis ve tamamı öz kaynaklar ile gerçekleştirilmiştir. Ankara-İstanbul projesinin üzerinde bulunan Polatlı'dan güneye ayrılarak 212 km uzunluğunda 300 km/saat hıza uygun bir YHT hattı inşa edilmiştir. Bu projeyle Konya ilimiz Ankara'ya bağlanmıştır. İstanbul hattı tamamlandığında da İstanbul'a bağlanmış olacaktır (Harita 4).

Harita 4: Ankara-Konya Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Sanat Yapıları (246 adet)

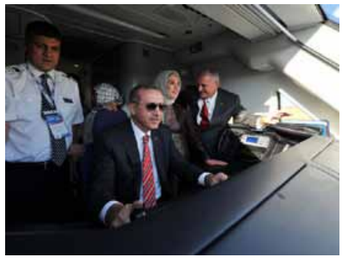
Alt Geçit	: 64 Adet
Üst Geçit	: 33 Adet
Köprü	: 7 Adet
Menfez	: 141 Adet
Viyadük	: -
Tünel	: 1 Adet
Kazı	: 34 milyon m^3
Dolgu	: 13 milyon m^3

Ağustos 2011 tarihinden itibaren ticari yolcu taşımacılığına başlanılan proje ile büyük bir sanayi metropolüne ve üniversite kentine dönüşen Konya'nın Ankara ve Eskişehir'e hızlı ve konforlu bir şekilde bağlanması sağlanmıştır.

Ankara-Konya hattında işletmeciliğe başlanıldığı günden Ekim 2012 sonuna kadar toplam 1 milyon 600 bin yolcu taşınmıştır.

Konya-Karaman arası çalışan DMU Seti

Ankara-Konya Hattında ilk sefer

Ankara-Konya YHT seyahat süresi 1 saat 30 dakikadır. Önümüzdeki dönemde ise 300 km/saat hız yapan tren setlerinin temin edilmesi ile seyahat süresi 1 saat 15 dakikaya indirilecektir.

Karaman ilinin YHT'ler ile Ankara'ya bağlantısını sağlamak üzere Konya'dan Karaman'a DMU setleri ile günde toplam 8 tren seferi yapılmaktadır. Konya-Karaman arası seyahat süresi DMU'larla yaklaşık 1 saat sürmektedir. Ayrıca, Konya-Adana-Mersin illerinde taşıma kapasitesini artırmak amacıyla, yüksek standartlı demiryolu hattının 1. etabı olan 102 km'lik Konya-Karaman arası 2. hat yapım çalışmalarının projeleri tamamlanmış olup 2013 yılında yapımına başlanacaktır.

Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Ankara-Sivas güzergâhı; bir taraftan ülkemizin batı sınırından doğu sınırına kadar uzanan demiryolu ağının boylamasına ana arterinin bir parçasını oluşturmakta, diğer taraftan ise Avrupa-İran, Avrupa-Ortadoğu ve Kafkas ülkelerinin demiryolu bağlantısı üzerinde bulunmaktadır. Ayrıca Pan-Avrupa 4. koridorunun devamında yer almaktadır.

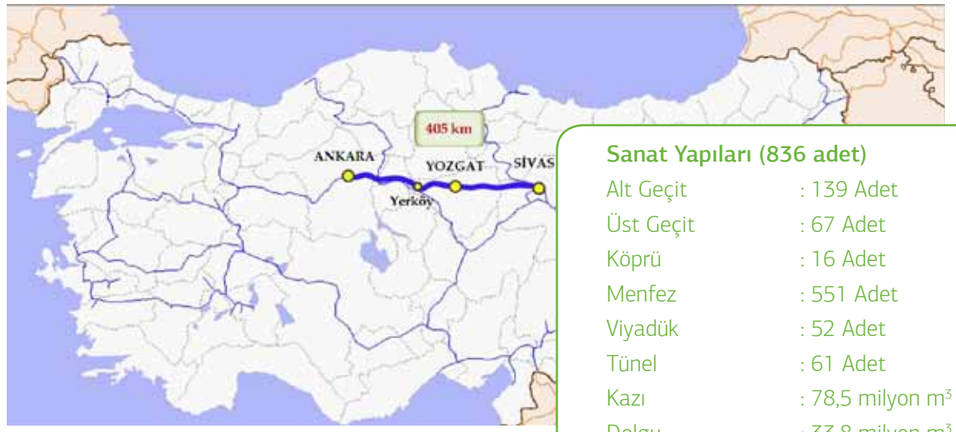

Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu İnşaatından Kesitler

Ankara-Sivas mevcut demiryolu 603 km olup seyahat süresi 12,5 saattir. 250 km/saat hıza uygun, çift hatlı, elektrikli, sinyalli 405 km yeni Yüksek Hızlı Demiryolunun inşası devam etmektedir. Proje tamamlandığında seyahat süresi 2 saat olacaktır (Harita 5).

Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi de, Ankara-Konya Yüksek Hızlı Demiryolu Projesinde olduğu gibi tamamı öz kaynaklarla yapılmaktadır.

Harita 5: Ankara-Sivas Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Sanat Yapıları (836 adet)

Alt Geçit	: 139 Adet
Üst Geçit	: 67 Adet
Köprü	: 16 Adet
Menfez	: 551 Adet
Viyadük	: 52 Adet
Tünel	: 61 Adet
Kazı	: 78,5 milyon m^3
Dolgu	: 33,8 milyon m^3

Ankara-Bursa Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Ankara-Bursa Yüksek Hızlı Demiryolu İnşaatından Kesitler

Bursa-Mudanya arası 42 km'lik demiryolu hattının yapımına, 1873 yılında başlanmış ve 1891 yılında bitmiştir. 1892-1951 yılları arasında hizmet veren bu hat, 1953 yılında kapatılarak sökülmüştür.

Demiryolu tarihimiz açısından; demiryoluyla ilk tanışan şehirlerimizden biri olan Bursa'nın demiryolu şebekesine bağlantısının sağlanması Hükümetimizce ele alınmış ve Ocak 2012'de inşaatına başlanılmıştır. Sözkonusu 110 km'lik hat, 250 km/saat hıza uygun, çift hatlı, elektrikli, sinyalli olarak inşa edilmektedir (Harita 6).

Projenin tamamlanmasıyla gelişmiş sanayi şehri olan Bursa; İstanbul, Eskişehir ve Ankara'ya bağlanacaktır. Ankara-Bursa arası 2 saat 15 dakika, Bursa-Eskişehir arası 1 saat ve Bursa-İstanbul arası ise 2 saat 15 dakika olacaktır.

Ülkemizin gerek nüfus, gerekse oluşturulan katma değer bakımından önde gelen şehirlerinden biri olan Bursa'nın demiryolu şebekesine bağlanmasıyla sosyo-ekonomik değeri daha da yükselecektir.

Harita 6: Ankara-Bursa Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi

Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolu Projesi ile ülkemizin 3. büyük sanayi, turizm ve liman kenti olan İzmir ve güzergahındaki Manisa, Uşak ve Afyonkarahisar Ankara'ya bağlanmaktadır.

Proje kapsamında Polatlı-Afyonkarahisar kesiminde 29 Haziran 2012 tarihinde yapım çalışmalarına başlanmıştır. Afyon-Uşak (Eşme)-Manisa kesiminde ise uygulama projelerinin yapımı devam etmekte olup, tamamlanmasını müteakip yapım işlerine başlanacaktır (Harita 7).

Harita 7: Ankara-İzmir Yüksek Hızlı Demiryolu Hattı

Sivas-Erzincan Hızlı Demiryolu Projesi

Doğu-Batı koridorunun devamı niteliğinde olan ve Kars-Tiflis Demiryolu projesine de bağlantı sağlayarak tarihi İpek yolunu canlandıracak olan Sivas-Erzincan Hızlı Demiryolunun projelendirme çalışmaları devam etmektedir.

Konvansiyonel Demiryolu Projeleri

Palu-Genç-Muş Demiryolu Deplasmanı

Murat Nehri üzerinde inşa edilecek 4 baraj nedeniyle etkilenen 114 km'lik mevcut demiryolu hattının deplase edilmesi amacıyla gerçekleştirilen projenin Aralık 2011 tarihinde inşaatına başlanılmıştır.

Kayseri Kuzey Geçişi Varyantı

Yük trenlerinin şehir içinden çıkarılması amacıyla toplam 23,3 km uzunluğundaki Kayseri Kuzey Geçişi Varyantı inşaatı 2013'te tamamlanacaktır.

Yeni Demiryolu ve İkinci Hat Yapımları

Mevcut konvansiyonel demiryolu ağının geliştirilmesi için yeni demiryolu hatlarının yapımına başlanmıştır. 2003 yılında 26 km'lik Menemen-Aliağa 2. hat ve 2009 yılında 10 km'lik Kütahya-Alayunt 2. hat yapımları tamamlanmıştır. En son 1971 yılında Van ilimize ulaşan demiryolundan 39 yıl sonra 2010 yılında ilk defa bir ilimize daha yeni demiryolu hattı bağlantısı sağlanmıştır. 2010 yılında 36 km'lik Tekirdağ-Muratlı demiryolu hattının çift hatlı hale getirilmesi ile ilgili çalışmalar bu yıl içinde tamamlanacaktır.

Halen 76 km'lik Kars-Tiflis, 30 km'lik Cumaovası-Tepeköy 2. hat, 30 km'likTekirdağ-Muratlı 2. hat ve 27 km'lik Kemalpaşa-Turgutlu hattı inşaatları devam etmektedir.

Bakanlığımızca yapılan ve 2023 hedeflerinin belirlendiği 10. Ulaştırma Şurası kararları doğrultusunda duble karayollarından sonra duble demiryollarının yapılması amacıyla yaklaşık 1.150 km'lik kesimde yapım, etüt ve proje çalışmaları da sürdürülmektedir.

Ayrıca, çift hat projelerinin dışında, işletme verimliliği ve kapasitesini artırmak için; Toprakkale-Bahçe-Nurdağ-Gaziantep demiryolu, Akçagöze-Başpınar varyantı, Ödemiş-Kiraz ve Biçerova-Bergama arasında yeni demiryolu inşaatları ile ilgili yapım, etüt ve proje çalışmalarına devam edilmektedir.

Yenilemenden önceki yol

Yenilendikten sonra yol

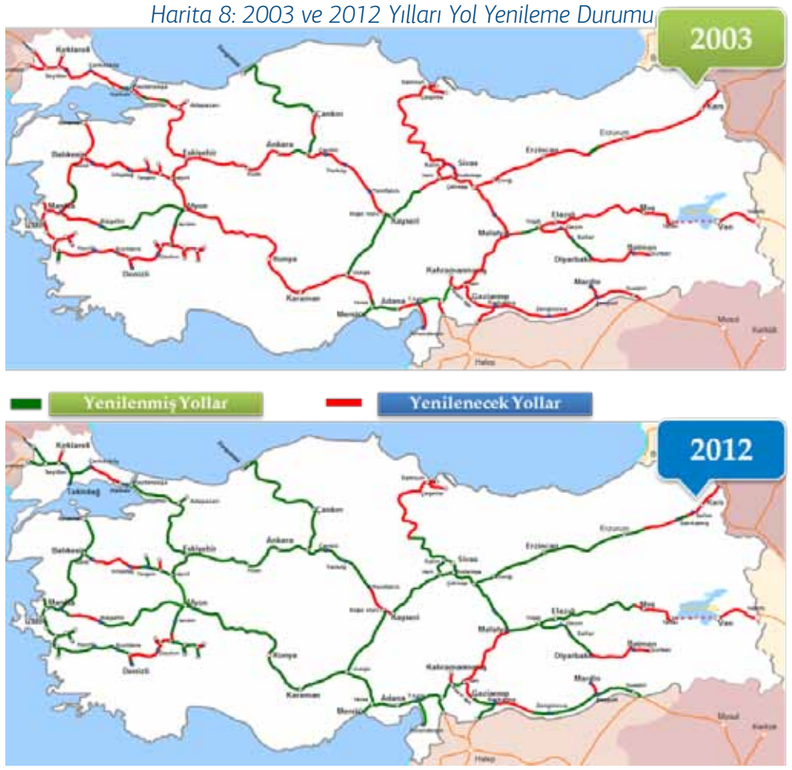
Demiryolu Yenilemeleri

Demiryollarında bir taraftan yeni, hızlı ve konvansiyonel hatlar yapılırken, diğer taraftan da mevcut hatların yenilenmesine ağırlık verilmiştir.

Mevcut hatlarımızın yenileme, bakım ve onarımı için ihtiyaç duyulan rayın Ülkemizde üretilmesini sağlayabilmek amacıyla Bakanlığımızca KARDEMİR'e teknik destek verilmiş ve bu sayede 60 kg/m'lik raylar üretilerek demiryolu yenilemelerinde kullanılmıştır.

Yol yenilemelerinde ilk kez 60 kg/m'lik raylar ve B 70 beton traversler kullanılmaya başlanılmıştır. 60 kg/m'lik raylarla 1.311 km'lik yol yenilemesi yapılmıştır.

Harita 8: 2003 ve 2012 Yılları Yol Yenileme Durumu

2003 Sonrası Yol Yenilemesinden Bir Kesit

Bu çalışmalar kapsamında İzmir-Aydın hattı 156 yıl sonra altyapısıyla birlikte yenilenmiştir. Ayrıca, Adana-Mersin, Kütahya-Eskişehir ve Gaziantep-Karkamış-Nusaybin demiryolu da yenilenen yollar arasındadır.

Son 9 yılda 6.525 km yol yenilemesi gerçekleştirilmiştir. 2003 yılında 69 km yol yenileme ve bakımı gerçekleştirilmişken, 2011 yılında 830 km yol yenileme ve bakımı yapılmıştır. 2012 yılında ise 800 km yol yenilemesi gerçekleştirilecektir (Harita 8).

Sinyalizasyon ve Elektrifikasyon Yapımları

Hat kapasitesini arttırmak, işletme maliyetini düşürmek, karbon salımını azaltmak, güvenli taşımacılığı sağlamak, ulaşımda elektrik enerjisini kullanarak dışa bağımlılığı azaltmak, zaman ve personel tasarrufunu sağlamak amacıyla 2003 yılı itibarıyla % 78'i sinyalsiz ve % 80'i elektriksiz olan konvansiyonel hatlarımızın sinyalli ve elektrikli hale getirilmesi çalışmalarına başlanmıştır (Harita 9-10).

Harita 9: Sinyalizasyon Projeleri

Boğazköprü-Ulukışla-Yenice, Mersin-Yenice, Adana-Toprakkale Elektrifikasyon, Sinyalizasyon ve Telekomünikasyon Tesisleri

Boğazköprü-Ulukışla-Yenice, Mersin-Yenice, Adana-Toprakkale arası yük trafiğinin yoğun olması nedeniyle bu bölgede sinyalizasyon projesinin yapımına başlanmıştır. Sinyalizasyon inşaatında % 65 fiziki ilerleme sağlanmıştır. 2009 yılında yapımına başlanılan sinyalizasyon işi 2013 yılında tamamlanacaktır.

Ayrıca bu hatların elektrifikasyon ihalesi yapılmış olup, 2012 Ekim ayında sözleşme imzalanmıştır (Harita 9-10).

Harita 10: Elektrifikasyon Projeleri

Irmak-Zonguldak Elektrifikasyon, Sinyalizasyon ve Telekomünikasyon Tesisleri

415 km'lik tek hatlı bölgede yapılacak "Irmak-Karabük-Zonguldak Elektrifikasyon, Sinyalizasyon ve Telekomünikasyon Tesisleri Yapımı ve Altyapı İyileştirmesi" projesinde, işe Mart 2012 tarihinde başlanılmış olup, projenin 2016 yılında tamamlanması planlanmaktadır (Harita9-10).

Pehlivanköy–Uzunköprü-Hudut Sinyalizasyon, Elektrifikasyon ve Telekomünikasyon Tesisleri

Proje kapsamında 30 km tek hatlı bölgede maksimum 160 km/saat hıza uygun sinyalizasyon ve elektrifikasyon tesisleri inşa edilmektedir. 2011 yılında inşaatına başlanılan sinyalizasyon ve telekomünikasyon projesinde % 80, elektrifikasyon projesinde ise % 95 fiziki ilerleme sağlanmıştır. Proje, yıl sonuna doğru işletmeye alınacaktır (Harita 9-10).

Eskişehir-Kütahya-Balıkesir Sinyalizasyon, Elektrifikasyon ve Telekomünikasyon Tesisleri

Proje kapsamında 374 km'lik hat kesimi, sinyalli ve elektrikli hale getirilecektir.

Eskişehir-Kütahya-Balıkesir arasındaki sinyalizasyon ve telekomünikasyon projesine Kasım 2011 tarihinde, elektrifikasyon projesine ise Haziran 2012 tarihinde başlanmıştır (Harita 9-10).

Bandırma-Balıkesir-Manisa-Menemen Elektrifikasyon, Sinyalizasyon ve Telekomünikasyon Tesisleri

Bu proje ile 308 km sinyalizasyon, telekomünikasyon ve elektrifikasyon tesisi inşa edilecektir. Sinyalizasyon ve telekomünikasyon projesine Şubat 2012 tarihinde ve elektrifikasyon projesine ise Haziran 2012 tarihinde işe başlanmıştır (Harita 9-10).

Kayaş-Irmak-Kırıkkale-Çetinkaya Elektrifikasyon ve Altyapı İyileştirmesi

Proje kapsamında toplam 791 km'lik hat kesimi elektrikli hale getirilecektir. Kayaş-Irmak-Kırıkkale-Çetinkaya elektrifikasyon ve altyapı iyileştirmesi projesinin yapım ihalesi Haziran 2012 tarihinde yapılmış olup, teklifler değerlendirilmektedir (Harita 9-10).

Tekirdağ-Muratlı Elektrifikasyon, Sinyalizasyon ve Telekomünikasyon Tesisleri

Projenin sinyalizasyon, telekomünikasyon ve elektrifikasyon bölümlerinde Temmuz 2012 tarihinde işe başlanmıştır (Harita 9-10).

Cumaovası-Tepeköy Elektrifikasyon, Sinyalizasyon ve Telekomünikasyon Tesisleri

Projenin sinyalizasyon ve telekomünikasyon bölümünde Temmuz 2012 tarihinde, elektrifikasyon bölümünde ise Ağustos 2012 tarihinde işe başlanmıştır (Harita 9-10).

Yerli Sinyalizasyon Projesi

Ülkemizde ilk defa demiryolu projelerinde, yurt dışından temin edilen sinyalizasyon sistemlerinin yerlilileştirilmesi amacı ile TÜBİTAK 1007 Programı kapsamında; TCDD, TÜBİTAK BİLGEM ve İTÜ işbirliği ile Ulusal Demiryolu Sinyalizasyon Projesi (UDSP) başarıyla tamamlanmış olup Mithatpaşa (Adapazarı) istasyonunda prototip çalışma tamamlanarak devreye alınmıştır.

Proje kapsamında, sinyalizasyon sistemlerinin beyni olarak kabul edilen anklaşman sistemi, trafik kontrol merkezi ve donanım simülatörü olmak üzere 3 ana bileşen geliştirilmiştir.

Ulusal Demiryolu Sinyalizasyon Sisteminin yurt genelinde yaygınlaştırılması hedeflenmekte olup, Afyon-Denizli-Isparta hat kesiminin (21 istasyon ve 338 km) sinyalizasyonu TCDD, TÜBİTAK ve İTÜ ile birlikte yapılacaktır. İlk defa şebekemizde bu büyüklükte milli sinyal projesi yapılmış olacaktır.

Uluslararası firmalar tarafından yapılması durumunda projenin yatırım maliyeti 165 milyon TL iken, bu projeyle yatırım maliyeti 85 milyon TL olacağı beklenmektedir.

Çeken ve Çekilen Araçların Temini ve Modernizasyonu

YHT Setleri Temini

YHT Seti

Ankara-Eskişehir ve Ankara-Konya Hızlı Tren güzergâhında çalıştırılan 12 adet Hızlı Tren setinin tamamı 2010 yılında teslim alınmıştır.

13 Mart 2009 tarihinden itibaren Ankara-Eskişehir arasında işletmeye alınan tren setleri; saatte 250 km hız yapabilen, 419 kişi taşıma kapasiteli, 6'şar adet vagondan müteşekkildir.

Vagonlar business ve 1. sınıf olmak üzere iki tip olup, koltuklar business vagonlarda 2+1 ve 1. sınıf vagonlarda ise 2+2 olarak yerleştirilmiştir. Vagonlarda entegre TFT ekran, klima, tren izleme, anons, müzik ve görsel yayın sistemi yer almaktadır. 1. sınıf vagonlarda ayrıca engelli yolcular için düzenlenmiş bölümler mevcuttur.

YHT Setinin İçinden Görüntüler

DE Anahat Lokomotifi

89 Adet DE Anahat Lokomotif Temini

2003 yılında blok tren işletmeciliğine geçişle birlikte yük taşıma kapasitesinin arttırılması için TCDD'nin bağlı ortaklığı olan TÜLOMSAŞ'ta GM Lisansı ve %51 yerli katkı payı ile 2003-2009 yılları arasında toplam 89 adet dizel anahat lokomotifi imal edilmiştir.

Banliyö Tren Seti

32 Set Banliyö Treni (EMU) Temini

Ankara ve İstanbul banliyösünde çalıştırılmak üzere imal ve temini planlanan üçer adet vagondan oluşan 32 set banliyö treninin tamamı teslim alınarak hizmete sunulmuştur.

Dizel Tren Seti

12 Adet Dizel Tren Seti (DMU) Temini

İki vagonlu 12 adet dizel tren setinin tamamı ülkemize getirilmiştir. Bu setler ile yolcu taşımacılığına başlanmış olup, Aydın-Basmane, Eskişehir-Kütahya-Afyon ve Adana-Mersin hatlarında seferler yapılmaktadır.

80 Adet Elektrikli Anahat Lokomotif

80 Adet Elektrikli Anahat Lokomotifi Temini

Elektrikli lokomotifler dizel lokomotiflere göre 1.000 hamton/km yük taşımasında enerji giderleri açısından 3,6 kat; bakım-onarım giderleri açısından 5 kat daha fazla tasarruf sağlamaktadır. Ayrıca elektrikli lokomotifler ile dizel lokomotiflere göre 2 kat daha fazla taşıma yapılabilmektedir.

Proje kapsamında lisans da temin edilmekte olup, daha sonra TCDD ve komşu ülke ihtiyaçlarının da TÜLOMSAŞ tarafından karşılanması mümkün olacaktır.

80 adet elektrikli lokomotifin işletmeye alınması ile birlikte işletme giderlerinde önemli miktarda tasarruf sağlanmış ve çevre dostu bir taşımacılık gerçekleştirilmiş olacaktır.

Sözkonusu lokomotiflerin prototip üretimine başlanmış olup, ilk lokomotif Nisan 2013'te devreye alınacak ve proje Şubat 2015'te tamamlanacaktır.

Yerli İlk Dizel Tren Seti Temini

İlk Yerli Dizel Tren Seti "Anadolu"

Ülkemiz yerli demiryolu sanayisinin gelişmesi ve dışa bağımlılığın azaltılması için kısa ve orta mesafeli taşımacılıkta, yolcularımıza daha hızlı ve konforlu bir hizmet sunmak ve işletme maliyetimizi düşürmek amacıyla araç filomuz 24 adet dizel tren seti ile yenilenmektedir.

Bu proje, dünya demiryolu pazarında kısa ve orta mesafeli taşımacılıkta kullanılan araçların üretiminde pay sahibi olma hedefimize bizi bir adım daha yaklaştıracaktır.

Bu doğrultuda TÜVASAŞ'ta 24 adet DMU tren setinden ilki olan "Anadolu" 2011 yılında İzmir-Tire hattında sefere başlamıştır. Toplam 9 adet DMU tren seti teslim alınmış olup, geri kalanı 2013 yılında teslim alınacaktır.

65 Adet Mobil Demiryolu ve 12 adet Acil Müdahale Aracı Temini

Mobil Demiryolu Aracı

Yol bakım ve onarımında performansı arttırmak amacıyla mobilizasyon yöntemine başvurulmuştur. Bu kapsamda hem demiryolunda hem de karayolunda gidebilen 65 adet demiryolu bakım-onarım aracının tamamı hizmete alınmıştır. Bu sayede yol bakım-onarım ekiplerimizin tamamı mekanize hale getirilmiştir.

Ayrıca, TCDD hem karayolu hem de rayda giden acil kurtarma araç filosunu da güçlendirmektedir. 12 adet acil müdahale aracının kabul işlemleri tamamlanarak bu araçlar da hizmete alınmıştır.

Çekilen Araçların İmali ve Modernizasyonu

Yolcu ve yük taşımacılığının arttırılması amacıyla hem yolcu hem de yük vagonu temin çalışmaları sürdürülmektedir. 2003-2011 yılları arasında 5.205 adet yük vagonu ve 155 adet yolcu vagonu temin edilmiştir.

Yeni Yolcu Vagonunun İçten Görünüşü

2012 yılı sonuna kadar TÜLOMSAŞ ve TÜDEMSAŞ'ta 682 adet yük vagonu daha üretilecektir.

Yeni Yük Vagonlarından Görüntüler

Lojistik Merkezler

Lojistik Merkez; içerisinde milli ve uluslararası taşımacılık, lojistik ve yükün dağıtımı ile ilgili tüm faaliyetlerin birçok işletmeci tarafından gerçekleştirildiği alandır.

Bir lojistik merkezde;

- *Konteyner yükleme boşaltma ve stok alanları,*
- *Gümrüklü sahalar,*
- *Müşteri ofisleri, otopark, tır parkı,*
- *Bankalar, restoranlar, oteller, bakım-onarım ve yıkama tesisleri, akaryakıt istasyonları, antrepolar,*
- *Tren teşkil kabul ve sevk yolları*

bulunmaktadır.

Lojistik Merkez Kurulması projesi ile etkin karayolu ulaşımı olan ve müşteriler tarafından tercih edilebilir kent merkezlerinin dışındaki alanlarda, lojistikçilerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek özellikte merkezler oluşturulması, teknolojik ve ekonomik gelişmelere uygun olarak, özellikle organize sanayi bölgelerine yakın ve yük potansiyeli yüksek olan bölgelerin de yeniden yapılandırılmaları amaçlanmıştır.

Lojistik Merkezlerinin öncelikle, organize sanayi bölgeleriyle bağlantılı olarak yük taşıma potansiyelinin yoğun olduğu İstanbul (Halkalı), Kocaeli (Köseköy), Eskişehir (Hasanbey), Balıkesir (Gökköy), Kayseri (Boğazköprü), Samsun (Gelemen), Denizli (Kaklık), Mersin (Yenice), Erzurum (Palandöken), Uşak, Konya (Kayacık), İstanbul (Yeşilbayır), Bilecik (Bozüyük), Kahramanmaraş (Türkoğlu), Mardin, Sivas, Kars, İzmir (Kemalpaşa) ve Şırnak (Habur) olmak üzere toplam 19 merkezde inşa edilmesi planlanmıştır (Harita11).

Harita 11: Lojistik Merkez Kurulması

Samsun, Uşak, Halkalı ve Kaklık Lojistik Merkezleri işletmeye alınmıştır. Denizli, İzmit, Eskişehir, Kayseri, Mardin, Erzurum, Balıkesir ve İzmir (Kemalpaşa) lojistik merkezlerinde inşaat işleri devam etmektedir.

GAP Eylem Planı Projeleri

Bölge halkının temel altyapı ihtiyaçlarının karşılanması, ekonomik kalkınmanın ve sosyal gelişmenin hızlandırılması hedefi ile ortaya konan GAP Eylem Planı kapsamında; çift hatlı, elektrikli ve sinyalli yeni demiryolu hatlarının yapılması, 580 km yol yenilemesi, mevcut hatların standartlarının yükseltilmesi, ticari hızın artırılması öngörülmüştür.

Proje hayata geçtiğinde bölge işletmelerinin üretim verimliliği ve rekabet gücü artırılarak bölgede yer alan şehirler (Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt, Kilis, Şanlıurfa, Şırnak) daha cazip hale gelecek, GAP bölgesi ve hinterlandında yer alan illerimizin Ortadoğu'ya yönelik ihraç taşımalarında ucuz ulaşım imkânı sağlanacaktır.

GAP Eylem Planı kapsamında Güney Doğu Anadolu Bölgesi'ndeki başlıca projeler aşağıda sıralanmıştır (Harita 12).

Harita 12: GAP Demiryolu Yapımları

- *Nusaybin Aktarma İstasyonu Düzenlemesi,*
- *Başpınar Lojistik Merkezi Düzenlemesi,*
- *Yol Yenilemesi,*
- *Fevzipaşa Varyantı,*
- *Akçagöze-Başpınar Varyantı,*
- *Toprakkale-Nurdağ-Gaziantep Demiryolu Projesi,*
- *Mustafayavuz-Çobanbey Varyantı,*
- *Mürşitpınar-Şanlıurfa Kuzey Demiryolu,*
- *Nusaybin-Cizre-Silopi-Habur Demiryolu ve Habur Lojistik Merkezi,*
- *GAZİRAY*

Garların Yenilenmesi

Garlarımızın kent merkezlerinde cazibe merkezi haline getirilmesi için 2003-2011 yılları arasında gar ve istasyonlarımızın %96'sının bakımı yapılmış ve kurumsal kimliğe uygun hale getirilmiştir.

Yenilenen Garlarımızdan Görüntüler

Yerli Demiryolu Sanayinin Geliştirilmesi

Adapazarı Hızlı Tren Fabrikasının Kurulması

Adapazarı Hızlı Tren Fabrikası

Türkiye'de teknolojisi bulunmayan her türlü Elektrikli Tren Dizisi ve Hafif Raylı Araçlar ile Hızlı Tren Setleri ve Hızlı Tren yolcu vagonlarının üretimini yapmak üzere Hyundai-ROTEM (Güney Kore), TCDD ve yerli özel sektör kuruluşları ortaklığı ile 4 Temmuz 2006 tarihinde Hyundai-EUROTEM şirketi kurulmuştur.

Hızlı tren setleri ve modern metro araçları üretecek şekilde tasarlanan fabrikada; İstanbul Metrosuna ait 92 vagondan 84'ü ile TCDD'ye ait 32 set banliyö treninin 92 vagonundan 75'inin kısmi üretimi ve montajı bu tesislerde gerçekleştirilmiştir. Marmaray Projesi kapsamında Hyundai-ROTEM tarafından ihalesi kazanılan 440 vagonluk Marmaray araçlarının kısmi üretimi ve montajı ise devam etmektedir.

Çankırı Hızlı Tren Makas Fabrikasının Kurulması

Çankırı Hızlı Tren Makas Fabrikası

Ülkemizde üretilemeyen her türlü konvansiyonel ve yüksek hıza uygun makasların üretimini gerçekleştirmek üzere 26 Mayıs 2010 tarihinde VADEMSAŞ (Voestalpine Kardemir Demiryolu Sistemleri Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi) kurulmuştur. Şirketin, Çankırı'daki üretim tesislerinde teçhizat montajı büyük ölçüde tamamlanarak deneme üretimine başlanmıştır.

Üretimde yerlilik oranı, üretime geçişten itibaren iki yıl içinde % 40 ve üç yıl içinde ise en az % 62 olacaktır.

Ülkemizde bir ilk olan hızlı tren makas fabrikasının tamamen üretime başlamasıyla 140 kişi istihdam edilecektir.

Sivas Modern Beton Travers Fabrikasının Kurulması

Sivas Modern Beton Travers Fabrikası

Ülkemizde yüksek kapasiteli modern bir beton travers fabrikası kurulması için yürütülen çalışmalar neticesinde; SİTAŞ (Sivas Travers İmalat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi) 10 Mayıs 2011 tarihinde kurularak faaliyete başlamıştır. Sivas'taki tesislerde deneme üretimine 22 Haziran 2012 tarihinde geçilmiştir.

Fabrika, yıllık 1.039.500 adet ön germeli beton travers üretim kapasitesine, 8.700 m^2 kapalı alana ve 11.300 m^2 açık alana sahiptir.

Sivas Modern Beton Travers Fabrikasının tamamen üretime geçmesiyle 56 kişilik istihdam sağlanacaktır.

Diğer Yerli Demiryolu Sanayi Yatırımları

TCDD'nin demiryollarında kat ettiği mesafeye paralel olarak yukarıdaki yerli demiryolu sanayi yatırımları haricinde Bakanlığımızın vermiş olduğu teknik destek sayesinde;

- *KARDEMİR önemli yatırımlar yaparak ray üretim tesislerini yenilemiştir.*
- *Sakarya (Pamukova), Konya, Ankara (Polatlı) ve Afyon'da (İhsaniye) kurulu tesislerde hızlı tren traversi üretilmeye başlanmıştır.*
- *Erzincan'da yerli ve yabancı müteşebbis işbirliği ile bağlantı elemanı üretilmeye başlanmıştır.*
- *MKEK tarafından monoblok tekerlek ve tekerlek takımı üretimi için fabrika kurulma çalışmaları sürdürülmektedir.*

Kurumsal Kaynak Yönetim Sistemi

Bu proje ile kaynakların yönetimini sağlayan bir ERP yazılımı üzerinde tren operasyonlarının gerçekleştirilebilmesi açısından dünyada bir ilk olma özelliği taşımaktadır. TCDD'nin muhasebe, yıllık bilançosu, malzeme stok kontrolü, altyapı ve araç bakım, proje yönetim süreçleri, işletme yönetim sistemi süreçleri, uluslararası

bilet satışı, insan kaynakları yönetimi ve uzaktan eğitimi bu sistem üzerinden yürütülmektedir. Ayrıca proje kapsamında kurumsal bilgisayar ağ altyapısı yaklaşık 350 lokasyon ve 5.000 bağlantı noktasına çıkartılmış, donanım ve sistem odası alt yapısı günümüz teknolojilerine uygun hale getirilmiştir. Hizmetlerin daha etkin, verimli, ekonomik ve hızlı olması (e-TCDD) yolunda önemli bir aşama kat edilmiştir.

Feribot Alımı, İskele Tevsii, Bakım-Onarım Tesisi Yapımı

Ülkemiz üzerinden Avrupa-Asya bağlantısını sağlayan yük koridorunda yaklaşık 75 milyar dolar olan taşımacılık hacminden daha yüksek pay alabilmek amacıyla Van Gölü geçişindeki düşük kapasiteli ve teknik ömrünü doldurmuş eski feribotların yerine 2 adet 50 vagon taşıma kapasiteli feribot alımına karar verilmiştir. Böylece, yakıt ve personel tasarrufunun yanında Van Gölü'ndeki taşıma kapasitesi ortalama 7 kat artırılacaktır.

Kuru havuz ve feribot inşaatından görüntüler

Sözkonusu 2 feribottan ilki Nisan 2013'te, ikincisi ise Mart 2014'te teslim alınacaktır.

Ayrıca proje kapsamında iskele onarımı, feribotlar için bakım-onarım tesisi yapım işinin 2013 yılında bitirilmesi hedeflenmektedir.

Üç Adet Otomatik Tren Muayene İstasyonunun Kurulması

Ülkemizde ilk defa yüksek hızlı ve konvansiyonel hatlarda kullanılmak üzere tren trafiğinin yoğun olduğu Afyonkarahisar, Ankara ve Malatya'da dinamik muayene istasyonları kurulmaktadır. Bu sayede tren hareket halindeyken, tüm yürüyen aksamın kontrol ve muayenesi gerçekleştirilecektir.

Otomatik Tren Muayene İstasyonu

Statik muayene istasyonları ile de boji ve tekerlek takımlarını sökmeden tekerlek yapısında oluşan çatlakları tespit edecek, tahribatsız ultrasonik muayene metoduyla testler yapılacaktır. Bu sayede demiryolu araçlarından kaynaklanacak olumsuzlukların minimum seviyeye indirilmesi, demiryolu araçlarının test ve kontrol sürelerinin asgariye çekilerek araçlardan maksimum faydanın elde edilmesi sağlanacaktır.

Sözkonusu muayene istasyonları 2013 yılında hizmete girecektir.

Yol Bakım ve Onarım Makineleri

Yüksek hızlı ve konvansiyonel demiryolu hatlarının bakım ve onarımlarında kullanılmak üzere 2003-2011 döneminde toplam 42 adet son teknolojik ölçüm sistemleriyle donatılmış yol bakım aracı temin edilerek hizmete girmiştir.

Bu araçlarla, YHT hatlarımızın periyodik bakımları yapılabilir ve ayrıca tüm hatlarımızda yapılan ölçümlerin tamamı dijital ortamda kayıt altına alınabilir hale gelmiştir.

KENT İÇİ RAYLI SİSTEM PROJELERİ

Yerel Yönetimlerle işbirliği yapılarak kent içi ulaşımda metro standardında yolcu taşımacılığı sağlayabilmek için aşağıdaki projeler geliştirilmiştir;

- *EGERAY*
- *BAŞKENTRAY*
- *GAZİRAY*
- *MARMARAY*

EGERAY

İzmir'in trafik sorununa kalıcı bir çözüm üretmek amacıyla Bakanlığımız, TCDD ve İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile işbirliğine giderek EGERAY projesini 2011 yılında hayata geçirmiştir. TCDD ve İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından metro standardında ortak banliyö işletmeciliği yapılması için Belediye ile % 50'şer hisseli ortak bir şirket (İZBAN A.Ş.) kurulmuştur.

Egeray

26 Mart 2005 tarihinde İzmir Büyükşehir Belediyesi ile yapılan protokolle başlayan EGERAY projesinde, Aliağa-Cumaovası arasında 06 Mart 2011 tarihinde yolculu seferlere başlanılmıştır.

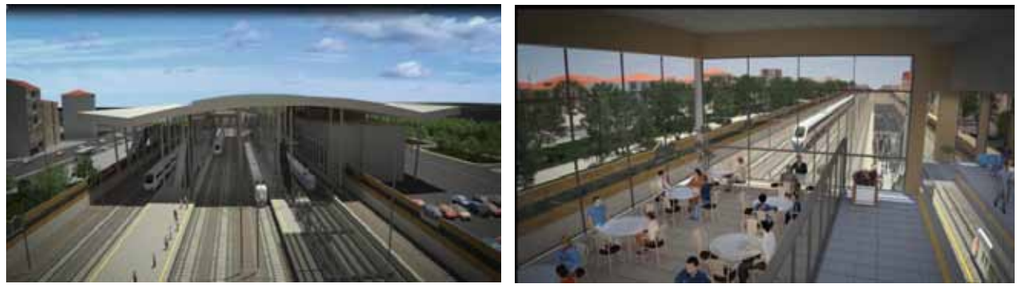
Günde 192 sefer ile yaklaşık 132 bin yolcu taşınmaktadır. 2011 yılında 35 milyon 438 bin yolcu, 2012 yılı Ekim sonu itibariyle 38 milyon 932 bin yolcu taşınmıştır.

Aliağa'dan başlayan güzergâhın Cumaovası'ndan Tepeköy'e kadar uzatılması için altyapı inşaat çalışmalarına Ekim 2011 tarihinde başlanmıştır. Projede altyapı çalışmaları tamamlanmış olup, üstyapı çalışmaları ise devam etmektedir. Sinyalizasyon projesinde Temmuz 2012 tarihinde, elektrifikasyon projesinde ise Ağustos 2012 tarihinde inşaata başlanmıştır.

BAŞKENTRAY

Ankara ilimiz YHT işletmeciliğinin merkezi olacağı için, Ankara'nın doğusunda ve batısında yük-yolcu taşımacılığında yeterli trafik kapasitesi oluşturmak ve Sincan-Kayaş arası banliyö işletmeciliğinde metro standardında çağdaş bir hizmet verebilmek amacıyla BAŞKENTRAY projesi geliştirilmiştir. Ayrıca proje sayesinde Ankaray ve metroya bağlantı sağlanacaktır. Sincan-Kayaş arasında banliyö trenleri, YHT trenleri ile konvansiyonel yolcu ve yük trenlerinin daha konforlu ve düzenli çalışabilmesi için Ankara-Behiçbey arası 6 hat, Behiçbey-Sincan arası 5 hat ve Ankara-Kayaş arası ise 4 hat olacak şekilde projelendirilmiştir. Proje kapsamında, özürlü vatandaşlarımızın ihtiyaçları da dikkate alınarak 25 istasyon binası ve bekleme peronu ile alt-üst geçitler yapılacaktır.

Başkentray'ın 1. etabı olan Ankara-Sincan arasında kuzeyden ilave hat çalışması bu proje kapsamında yapılmakta olup, temeli 22 Şubat 2011 tarihinde atılmış ve bu etabın yapım çalışmalarında %93 fiziki ilerleme kaydedilmiştir. 2. etabın yapım işi ihalesi ise Nisan 2012 tarihinde yapılmış olup, hukuki süreç devam etmektedir.

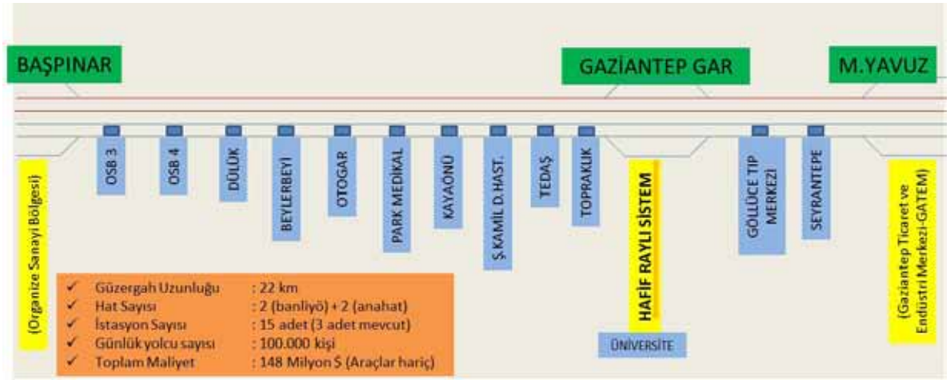

Başkentray'da Metro Standardında Örnek Banliyö Durağı

Başkentray projesi ile bu kesimde demiryolu üzerindeki tüm hemzemin geçitler kaldırılacaktır. Mevcut peronlar yeniden düzenlenerek metro standardına yükseltilecektir.

GAZİRAY

Harita 13: GAZİRAY Banliyö Güzergahı

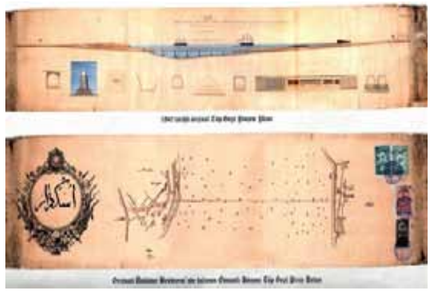

Organize Sanayi Bölgesinden başlayıp Küçük Sanayi Bölgesine kadar uzanan 22 kilometrelik bir banliyö hattı yapılması için Gaziantep Büyükşehir Belediyesi ile yapılan protokol dahilinde, OSB'deki Başpınar İstasyonundan başlayıp, Gaziantep merkezden geçerek Küçük Sanayi Bölgesindeki Mustafayavuz'a (Gaziantep) ulaşacaktır. GAZİRAY'ın uygulama projesi yıl sonuna kadar tamamlanacaktır. Önümüzdeki yıl yapım işine başlanması planlanmaktadır (Harita13).

MARMARAY PROJESİ

Önce hayal edildi.

İstanbul Boğazını deniz altından geçme düşüncesi ilk olarak 1860 yılında Sultan Abdülmecid zamanında ortaya atılmış ve deniz içinde ayaklar üzerine oturtulan bir tüp geçiş ön projesi tasarlanmıştır.

1860 tarihli orijinal Tüp Geçit Projesi Planı

Sonra dönemin öngörüleriyle projesi çizildi.

İstanbul Boğazını deniz altından geçme düşüncesi ilk olarak 1860 yılında Sultan Abdülmecid zamanında ortaya atılmış ve deniz içinde ayaklar üzerine oturtulan bir tüp geçiş ön projesi tasarlanmıştır

1902 tarihli Sarayburnu – Üsküdar Osmanlı Dönemi Tüp Geçit Projesi

Ve sonra gerçeğe dönüştü.

Günümüz teknolojilerinden faydalanılarak proje revize edilmiş, Tüp Tünele dönüştürülmüş ve 09 Mayıs 2004 tarihinde temeli atılarak işe başlanılmıştır (Harita14).

Harita 14: Marmaray projesi

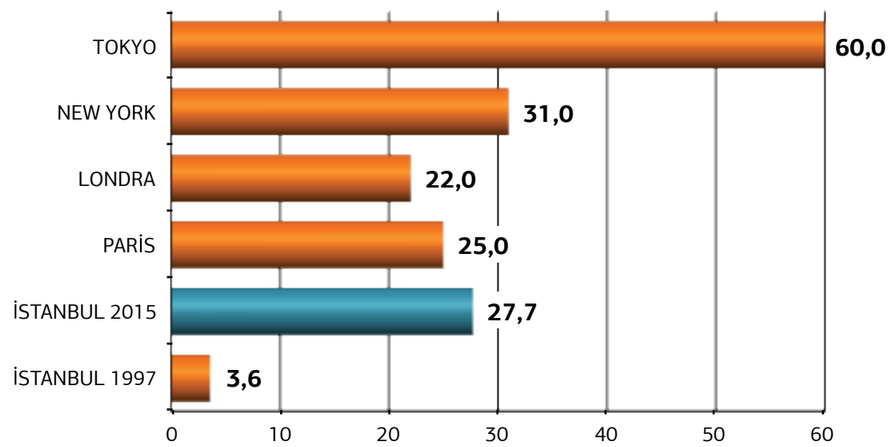
Marmaray projesi

152 YILLIK RÜYA GERÇEK OLUYOR.

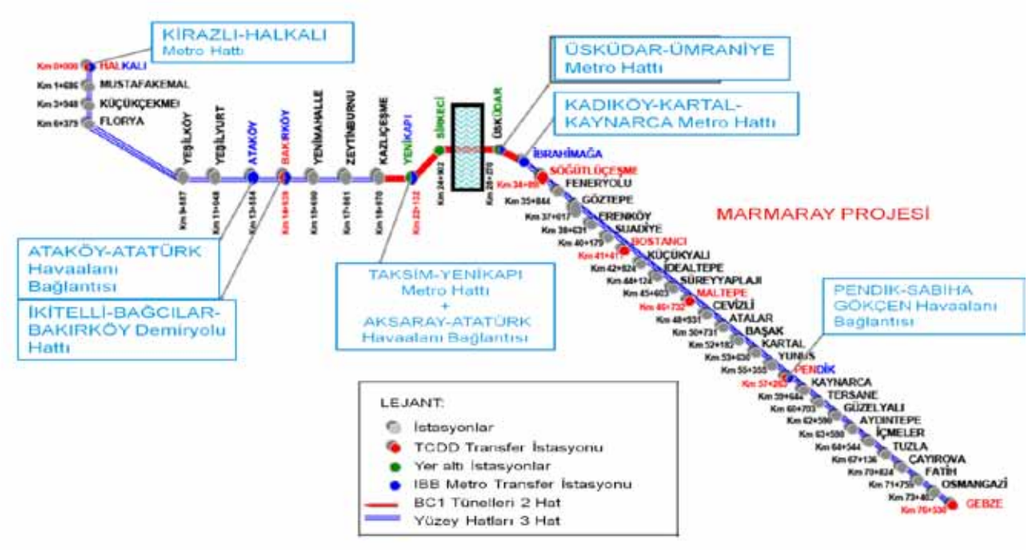

Toplam uzunluğu 76,3 km olan hat boyunca en kısası 225 m. uzunluğunda olan 40 istasyonda 440 araç ile ortalama 100 km hız/saat'te tek yöne 75 bin yolcuya hizmet verecek olan Marmaray sayesinde; uzunluğu 1387m. maksimum derinliği 60,46 m olan batırma tüp tünel 4 dakikada geçilerek Avrupa ve Asya kıtaları birbirine bağlanacak ve İstanbul kent içi ulaşımında raylı sistemin payı %28'lere çıkacaktır (Grafik 2).

Grafik 2: Dünya Kentlerinin Ulaşımındaki Raylı Sistem Oranları (%)

Gebze-Halkalı arası kesintisiz Marmaray hattı ile 105 dakikaya inecek

Harita 15: Marmaray İstasyonları

-Toplam 76,3km-

Marmaray'ın hizmete alınmasıyla,

- *100 yıllık tasarım ömrü olan ve 13,6 kilometresi yer altında olmak üzere toplam 76,3 kilometrelik modern raylı sistemle dünyanın özgün ve saygın kent içi raylı sistemlerinden biri inşa edilmiş olacaktır.*
  - *Mevcut banliyö ve feribot ile (demiryolu-feribot-demiryolu) 185 dakikada gidilebilen* **Gebze-Halkalı** *(toplam hat-76,3 km) arası kesintisiz Marmaray hattı ile* **105 dakikaya,**
  - **Bostancı-Bakırköy** *arası* **37 dakikaya,**
  - **Söğütlüçeşme-Yenikapı** *(yer altı giriş ve çıkış istasyonları -13,6 km) arası* **12 dakikaya,**
  - **Üsküdar-Sirkeci** *(tüp tünel-1.387 m.) arası* **4 dakikaya,**

düşecektir.

Marmaray tüp tünel maketinden bir görünüm

- *Mevcut köprü trafiğinde azalma sağlanarak, araç trafiğinin kentin tarihi dokusuna etkisi ile İstanbul'un kirlilik ve karbon salımında azalma sağlanacak.*
- *İstasyon ve yaya geçitlerinde engelliler için asansör ve rampalar teşkil edilerek engelsiz erişim sağlanacak.*
- *Tüp tünel Asya ve Avrupa arasında kesintisiz demiryolu bağlantısı sağlayarak, Türkiye'nin Trans European Network'e (Trans Avrupa Ağı) bağlanmasında da çok etkili olacaktır (Harita15).*

Yerüstünde olacak Kazlıçeşme istasyonu genel görünüş

BC1 Sözleşmesi ile yapılan Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi (Tüneller ve İstasyonlar), **CR3 Sözleşmesi ile yapılan** Gebze-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi (İnşaat, Elektrik ve Mekanik Sistemler), **CR2 Sözleşmesi ile yapılan** Demiryolu Aracı İmali işleri bulunan Marmaray projesi Mühendislik ve Müşavirlik Hizmetleri işi de dahil olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır.

BC1 Sözleşmesi işi kapsamında; Demiryolu boğaz tüp geçişi (tüneller ve istasyonlar) yapılmaktadır. 3 adet yer altı (Yenikapı, Sirkeci ve Üsküdar) ve 1 adet yüzey istasyonu (Kazlıçeşme) inşa edilmektedir.

Yeraltı istasyonu yapılanYenikapı İstasyonu üst inşaatı

CR3 Sözleşmesi işi kapsamında;Gebze-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi (İnşaat, Elektrik ve Mekanik Sistemler) yapılmaktadır.

76,3 km'lik Gebze-Halkalı arasındaki güzergâhta yapılacak işler;

13,6 km'lik demiryolu boğaz tüp geçişinin elektromekanik işlerinin de dahil olduğu sözleşme ile 43,4 km'si Asya da, 19,6 km'si Avrupa'da bulunan toplam 63 km'lik mevcut 2 hat 3 hatta çıkarılmaktadır. Bu sözleşme kapsamında bulunan 36 adet istasyonun; **Bilet Holü peron düzeyi altında** bulunan 18 adedi A tipi, **Bilet Holü Peron düzeyi üstünde** bulunan 8 adedi B tipi ve 10 adedi **Özel Tip (S tipi)** olmak üzere 3 şekilde teşkil edilmektedir.

CR2 Sözleşmesi işi kapsamında (Demiryolu Aracı İmali) yapılacak işler kapsamında;

10 araçtan oluşan 34 adet ve beş araçtan oluşan 20 adet tren seti olmak üzere 440 adet demiryolu aracı temin edilecektir.

10 araçlık bir trenin setinin yolcu kapasitesi 3040 yolcudur. Araçların ilk 140 adedi Güney Kore'de üretilerek tamamlanmış olup, Türkiye'de EUROTEM fabrikasında üretilecek olan 300 aracın 195'i de tamamlanmıştır.

Marmaray araçları

Asrın Projesi...

Ters yöne iki akıntının olduğu, yüzeyin 60,46 metre derinliğinde, dünyanın en derin batırma tüp tüneliyle iki kıta birleşti. En az yüz yıllık proje ömrüyle, her türlü doğal ve olağanüstü koşullara karşı dayanıklılığıyla güven vermektedir.

İstanbul'un tarih bilgisi değişti...

Marmaray projesinde yapılan kazılarla İstanbul'un 8500 yıldır dünyanın en eski ve önemli kentlerinden biri olduğu belgelendi.

Çevre dostu bir sistem...

Marmaray çalışmaya başlandığında atmosfere yılda 425 bin ton zehirli gaz karışmayacak. Sistem balıkların üreme ve göç yolları dikkate alınarak yapıldı.

METRO İNŞAATLARI

25.06.2010 tarihinde Kanunlaşan ve 13.07/-.2010 tarih ve 27640 Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 6001 sayılı kanunun 9. Maddesinin (a) fıkrasına göre Bakanlığımız şehiriçi raylı ulaşım sistemleri ve metro inşaatlarını yapmakla yetkilendirilmiştir.

Bu kapsamda bazı metro hatlarının yapım işlerinin devri için İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlıkları Bakanlığımıza talepte bulunmuşlardır.

Bazı metro hatlarının yapım işlerinin devri için;

15.07.2010 tarihinde talepte bulunan **İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı** ile Bakanlığımız arasında devir çalışmaları sürdürülmektedir.

30.07.2010 tarihinde talepte bulunan **Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı** ile Bakanlığımız arasında devir işlemleri tamamlanmış olup, inşaat faaliyetleri devam etmektedir.

06.12.2010 tarihinde talepte bulunan **İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı** ile Bakanlığımız arasında devir çalışmalarına başlanmıştır.

01.03.2011 tarihinde talepte bulunan **Adana Büyükşehir Belediye Başkanlığı** ile Bakanlığımız arasında devre ilişkin görüşmeler devam etmektedir.

Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanlığı 17.10.2012 tarihinde bazı metro hatlarının Bakanlığımızca devir alınmasını talep etmiştir.

10/12/2010 tarihli ve 27781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren **Şehir İçi Raylı Ulaşım Sistemleri, Metrolar ve Bunlarla İlgili Tesislerin Ulaştırma Bakanlığınca Devralınması ve Tamamlanmasını Müteakip Devri ile İlgili Şartların Belirlenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı** gereğince;

İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na ait bazı metro projelerinin Bakanlığımızca devralınması yetkilendirilmiştir.

DEVRALMA YETKİSİ VERİLEN METRO PROJELERİ

İSTANBUL Büyükşehir Belediye Başkanlığına Ait Projeler :

- *Bakırköy (İDO)-İncirli-Kirazlı Metro Hattı*
- *Bakırköy-Beylikdüzü Metro Hattı*
- *Otogar-Bağcılar-ikitelli Metro Hattı*

Devir görüşmeleri devam etmektedir.

Ankara Metroları

22 Nisan 2011 tarihinde Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığınca Bakanlığımıza devir edilerek, Bakanlığımız Yatırım Programına dahil edilmesinden sonra, gelinen son durum aşağıda özetlenmiştir.

Yaklaşık 44 km uzunluğunda Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na ait olup yapımı devam eden metro projeleri kapsamında bulunan hatlar;

- *Kızılay-Çayyolu-2, M2 metro hattı.*
- *Batıkent-Sincan (OSB İstasyonu) M3 metro hattı.*
- *Tandoğan –Keçiören M4 metro hattı.*
- *Elektro-Mekanik İşleri ile M2, M3, M4 arasının sinyalizasyon sistemlerinin yapılması ve Ankara Metrosu (M1) sisteminin yeni sisteme uyumu.*

Kızılay-Çayyolu (M2) Metrosu

14.02.2012 tarihinde sözleşmesi imzalanan ve 28.02.2012 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanan projede sözleşmeye göre işin 28.02.2014 tarihinde bitirilmesi gerekirken, 2013 yılında bitirilmesi yönünde çalışmalar hızlandırılmıştır (Harita 16).

- *Hat Uzunluğu : 16,59 km*
- *İstasyon Sayısı : 11*
- *Ulaşım Süresi : 25 dakika*
- *90 saniyede bir seferle günde toplam 1.188.000 yolcu taşıması hedeflenmektedir.*

Harita16: Kızılay-Çayyolu (M2) Metrosu

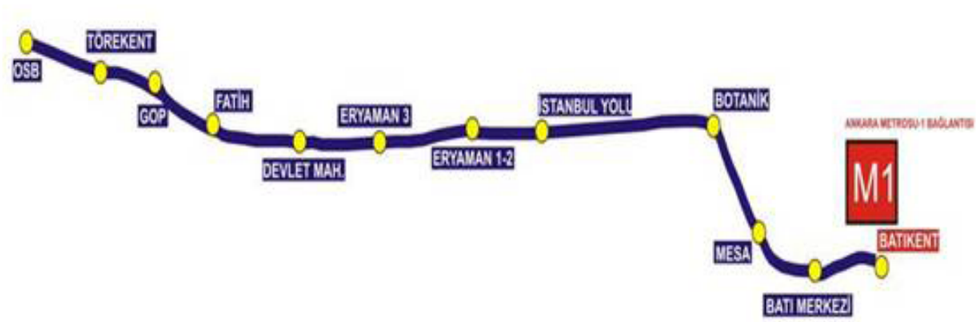

Batıkent-Sincan (M3) Metrosu

14.02.2012 tarihinde sözleşmesi imzalanan ve 28.02.2012 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanan projede sözleşmeye göre işin 28.02.2014 tarihinde bitirilmesi gerekirken, 2013 yılında bitirilmesi yönünde çalışmalar hızlandırılmıştır (Harita17).

- *Hat Uzunluğu : 15,36 km*
- *İstasyon Sayısı : 11*
- *Ulaşım Süresi : 23 dakika*
- *90 saniyede bir seferle günde toplam 1.188.000 yolcu taşıması hedeflenmektedir.*

Harita 17: Batıkent-Sincan(M3) Metrosu

Tandoğan-Keçiören (M4) Metrosu

03.02.2012 tarihinde sözleşmesi imzalanan ve 09.02.2012 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanan projenin 2014 yılında bitirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca, Tandoğan–Keçiören (M4) Metro Hattının, Hızlı Tren Garına bağlantısı için proje çalışmaları devam etmektedir. Hattın tamamı 10.582 m ve 11 istasyonlu olup, bu kapsamda ATATÜRK Kültür Merkezi–Gazino istasyonları arası 9.220 m ve 9 istasyon olarak yapılmaktadır (Harita18).

- *Hat Uzunluğu : 9,22 Km (Tandoğan'a kadar 10,582 Km)*
- *İstasyon Sayısı : 9 (Tandoğan'a kadar 11 İstasyon)*
- *Ulaşım Süresi : 16 dakika*
- *90 saniyede bir seferle günde toplam 1.188.000 yolcu taşıması hedeflenmektedir.*

Harita 18: Tandoğan-Keçiören (M4) Metrosu

Tandoğan ve Akm arası başka bir proje ile yapılacaktır.

Ankara Metrosu Elektromekanik İşleri

3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile 25.10.2012 tarih ve 2010/1115 sayılı Bakanlar Kurulu kapsamında "Ankara Metrosu Elektro Mekanik işleri" 25.04.2011 tarihli protokol ile Bakanlığımıza devredilmiştir. Şu anda Kızılay-Batıkent (M1) Metro Hattında ve Batıkent-Sincan (M3) metro hattında çalışmalar devam etmektedir.

Ankara Metroları Araç Alımı İşleri

Ankara Metrolarında Kullanılacak Olan Aracın Maketi

13.08.2012 tarihinde sözleşmesi imzalanan işte araçların dizayn çalışmaları başlatılmıştır.

Projede kullanılacak araçların gövdesi, paslanmaz çelikten imal edilecektir. Gövde dahil, ilk 75 araçta minimum % 30 yerli katkı oranı, kalan araçlarda ise minimum % 51 yerli katkı oranı ilk defa şart olarak belirtilmiştir.

Projenin 2014 yılında tamamlanması kararlaştırılmıştır.

TÜRKİYE-GÜRCİSTAN (KARS-TİFLİS) DEMİRYOLU İNŞAATI

Türkiye-Gürcistan Demiryolu İnşaatı'nın yapımıyla; Ülkemiz ile Gürcistan, Azerbaycan ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri arasındaki kesintisiz demiryolu bağlantısının sağlanarak, tarihi İpek Yolu'nun canlandırılması ve bu şekilde ülkelerarası ekonomik ve kültürel işbirliğinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

Demiryolu hattının, ülkemizdeki uzunluğu 73 km, Gürcistan tarafındaki uzunluğu ise 29 km'dir. Türkiye - Gürcistan (Kars-Ahılkelek) demiryolu hattı yapımına 2008 yılında başlanmış olup, inşaat faaliyetleri sürdürülmektedir. Ayrıca Ahılkelek-Bakü arasındaki kesimin yenilenme çalışmaları da eş zamanlı olarak devam etmektedir (Harita 19).

Harita 19: Türkiye-Gürcistan (Kars-Tiflis) Demiryolu İnşaatı

"Türkiye-Gürcistan (Kars-Tiflis) Demiryolu Alt ve Üst Yapı İkmal İnşaatı"nın ihalesi; 26.03.2012 tarihinde yapılarak19.06.2012 tarihinde karara bağlanmıştır. İhale kararına itirazlar yapılması üzerine Kamu İhale Kurumu'nun düzeltici işlem yapılması yönündeki karar süreci devam etmektedir.

Türkiye-Gürcistan (Kars-Tiflis) Demiryolu İnşaatı

KEMALPAŞA ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ DEMİRYOLU BAĞLANTI HATTI

Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren 270 adet firmanın mevcut demiryolu ağına bağlanarak yıllık 3 milyon ton civarındaki yükün demiryolu ile taşınması amacıyla planlanan 27 km uzunluğundaki hattın yapım çalışmaları devam etmektedir (Harita 20).

Harita 20: Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Demiryolu Bağlantı Hattı

Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Demiryolu Bağlantı Hattı 2012 yılında tamamlanarak hizmete sunulacaktır.

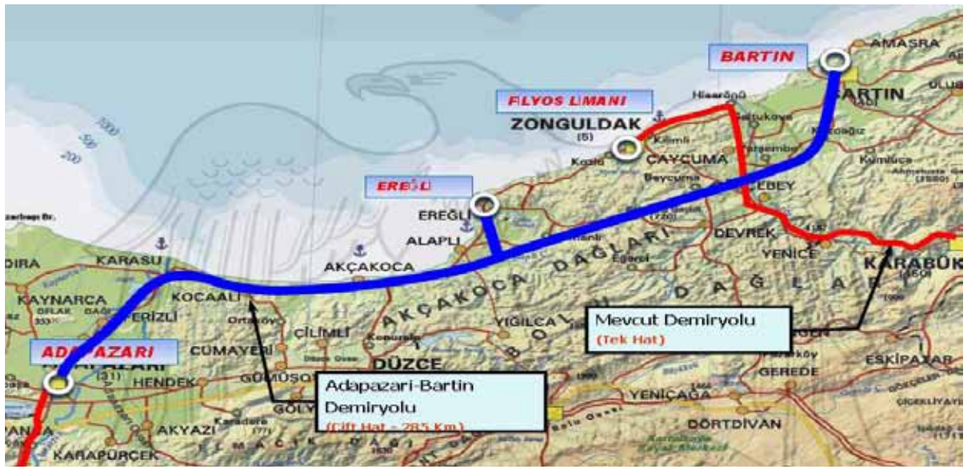
Kemalpaşa Organize Sanayi Bölgesi Demiryolu Bağlantı Hattı

ADAPAZARI-KARASU-EREĞLİ-BARTIN DEMİRYOLU PROJESİ

Bu proje, ülkemizin önemli demir-çelik üretim merkezlerinin limanlar bölgesine demiryolu ile bağlantısının sağlanması, Karadeniz Bölgesinin önemli liman kentleri olan Bartın, Ereğli, Akçakoca, Kocaali ve Karasu'nun mevcut demiryolu ağına bağlanması amacıyla planlanmıştır.

İhalesi 02.11.2010 tarihinde yapılarak işe başlanan ve projenin birinci ayağı olan 62 km'lik "Adapazarı-Karasu Limanları ve Sanayi Tesisleri İle Demiryolu Bağlantısı Alt Yapı İnşaatı" kısmı 05.10.2013 tarihinde tamamlanacaktır (Harita 21).

Harita 21: Adapazarı-Karasu Limanları Ve Sanayi Tesisleri İle Demiryolu Bağlantısı ve İstasyon Tesisleri İnşaatı

İŞLETME FAALİYETLERİ

Taşımacılık Faaliyetleri

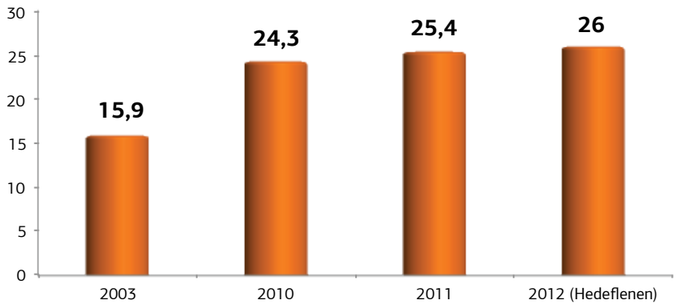
Yük Taşımacılığı

Yeni yollar ve iltisak hatlarının yapılması, mevcut yolların yenilenmesi ve özellikle 2004 yılında blok tren işletmeciliğine geçilmesi sonucu yük taşımaları önemli oranda artırılmış ve bununla birlikte kaynakların daha etkin kullanımı sağlanmıştır.

Kaynakların etkin kullanımı kapsamında taşıma maliyetlerinin azaltılmasıyla birlikte müşteri memnuniyeti de önemli ölçüde artırılmıştır.

Aşağıda grafikte görüldüğü gibi yük taşıma miktarlarında yıldan yıla artışlar olmuştur. 2003 yılında 15,9 milyon ton yük taşınırken, 2011 yılında % 60 artışla 25,4 milyon ton yük taşıması gerçekleştirilmiştir. 2012 yılında ise 26 milyon ton yük taşınması hedeflenmektedir (Grafik 3).

Grafik 3: 2003'ten 2012'ye Yük Taşımaları

Demiryolu yük taşımalarında 2011 yılında 2010 yılına göre % 4 oranında artış olmuştur.

TCDD'de son yıllarda yapılan atılımlar neticesinde taşıma miktarları hızla artmıştır. 2012 yılında 2003 yılına göre taşıma tonajında %62, ton-km'de ise %42 oranında artış sağlanmıştır.

TCDD'nin hedefleri arasında yer alan özel sektörün demiryolu sektörüne katılımını sağlama konusundaki çalışmalardan da olumlu sonuçlar alınmaya başlanmıştır. TCDD hatlarında 2003 yılında 771 adet sahibine ait vagonlarla taşıma yapılırken, 2012 yılında bu değer 3.043 adet vagona yükselmiştir.

Sahibine ait vagonlarla daha çok konteyner taşımacılığı yapılmaktadır. 2011 yılındaki sahibine ait vagonlarla yapılan taşıma miktarı 5,6 milyon ton olup, toplam taşıma içindeki payı %25'lere ulaşmıştır. Diğer bir ifade ile günümüzün ulaşım şekli olan konteyner taşımacılığının ülkemizde de yaygınlaştırılması sağlanarak çağa ayak uydurulmuştur.

Yük taşımalarının artırılmasında uluslararası taşımalardaki artışlar da etkili olmuştur. Türkiye-Avrupa, Türkiye-Orta Doğu, Türkiye-Orta Asya ülkeleri arasında karşılıklı blok yük trenler çalıştırılmaya başlanmıştır (Harita22).

Harita 22: Blok Tren Koridorları

- **Yurt içi ve Uluslar arası demiryolu yük taşımacılığının %80'i Blok Trenler ile sağlanıyor.**
- **4700 adet yurt içi 1000 adet uluslararası olmak üzere aylık karşılıklı 5700 adet blok yük treni çalıştırılmaktadır.**

Blok Yük Treni Taşımacılığı

Uluslararası taşımacılıkta özellikle transit taşımacılığın ülkemiz üzerinden yapılması için Avrupa'da geliştirilen projelere aktif katılımla oluşturulan ulaşım koridorlarında Türkiye'nin de yer alması sağlanmıştır.

2003 yılına göre 2011 yılında ihracat taşımalarında %83, ithalat taşımalarında %46, transit taşımalarında %14 ve toplam uluslararası taşımalarda %60 oranında artış sağlanmıştır.

Özel sektör işbirliğiyle Köln (Almanya)-Köseköy-Köln blok konteyner treni ile ülkemiz ve Almanya arasında otomotiv yedek parça taşımacılığı yapılmaktadır. Demiryolu İdareleri, Otomotiv Sektörü ve Lojistik Firmalarıyla yapılan çalışmalar neticesinde Köseköy-Bükreş (Romanya), Tahran-Köseköy arasında demiryolu ile otomobil taşımacılığı başlatılmıştır.

Avrupa-Asya arasındaki transit koridorlar içerisinde yer alan Güney Trans Asya Demiryolu Hattının gelişimine önemli katkı sağlayacak olan "Pakistan-İran-Türkiye Demiryolu Hattı" ile Pakistan'ın ve Hindistan'ın Avrupa, Orta Doğu, Orta Asya ve Çin bağlantısı sağlanmıştır.

Uluslararası taşımaların kombine taşımacılık yöntemi ile (Demiryolu+Denizyolu) geliştirilmesi yönünde başlatılan çalışmalardan da olumlu sonuçlar alınmıştır. Bu kapsamda Samsun limanında kapak atma rampası, dolfen ve boji değiştirme tesisi bağlantı yolları inşaatı tamamlanarak Türkiye'nin Samsun ve Rusya'nın Kavkaz Limanları arasında kurulan tren feri hattı ile kombine taşımacılık başlatılmıştır.

Samsun-Kavkaz Tren Feri Hattı

Yük taşımasının arttırılmasına yönelik diğer bir uygulama ise yüksek taşıma potansiyeli olan işletmelere doğrudan demiryolu bağlantısı yapılarak kapıdan kapıya taşıma olanağı sağlanmasıdır.

2003 yılında 286 merkezde toplam 390 km olan iltisak hattı mevcut iken, 2011 yılı itibariyle 331 adet merkezde toplam 464 km iltisak hattına ulaşılmıştır.

Ülkemizde mevcut ulaşım sisteminin etkin hale getirilmesi amacıyla, gelişmiş ülkeler ile eş zamanlı olarak lojistik köy projelerine başlanılmıştır. Ekonomik ve güvenli bir ulaşım olanağı sağlamak için yapılan çalışmalar kapsamında 19 yerde lojistik merkez inşasına karar verilerek, inşaat çalışmalarına başlanılmıştır. Lojistik merkezler ülkemizdeki taşıma maliyetlerini istenilen seviyeye çekmekte etkili olacaktır.

Ülkemizdeki 263 adet OSB'den faal bulunan 148 adedinden 7 adedine demiryolu hattı bağlantısı sağlanmış, 20 adet OSB'ye ise demiryolu bağlantısı proje ve yapım çalışmaları sürdürülmektedir.

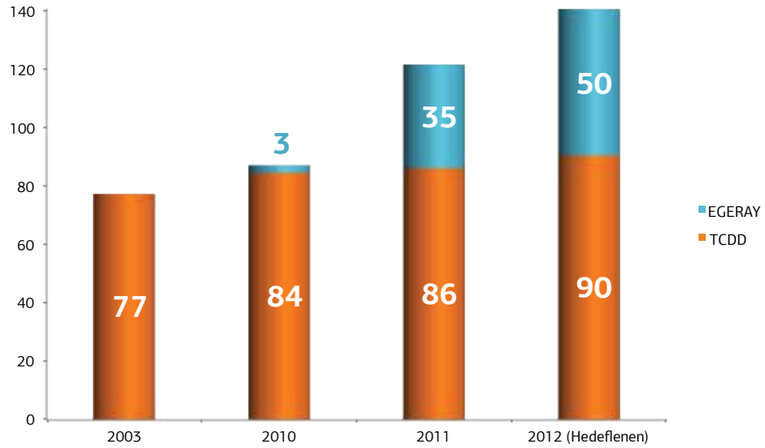
Ülkemizde demiryolu ile yapılan yük taşımacılığının payı; demiryolu alt ve üst yapısında başlatılan projelerin hayata geçirilmesiyle birlikte 2023 yılında %15 seviyesine çıkartılacaktır.

Çevre bilincinin her geçen gün geliştiği günümüzde, çevre dostu demiryolu sisteminden beklentiler giderek artmaktadır. Özellikle Avrupa ülkelerinin karayolu sistemine koydukları kotayı giderek artırdıkları göz önüne alındığında, demiryolu sisteminin geliştirilmesinin önemi daha da iyi anlaşılmaktadır.

Yolcu Taşımacılığı

2003 yılında başlanılan "Demiryolu Seferberliği"nin arkasından demiryolu yolcu taşımacılığında da artışlar görülmüş olup, 2003 yılında 77 milyon yolcu taşınırken, 2011 yılında %58 artışla 121 milyon yolcu taşımasına ulaşılmıştır. Başkentray ve yol yenileme çalışmalarının devam ediyor olmasına rağmen 2012 yılında ise 140 milyon yolcunun taşınması hedeflenmektedir (Grafik 4).

Grafik 4: 2003'ten 2012'ye Yolcu Taşımaları (Milyon Kişi)

Banliyö Taşımacılığı

TCDD, İstanbul'da Anadolu yakasında HaydarPaşa-Gebze, Avrupa yakasında Sirkeci-Halkalı parkurlarında, Ankara'da Sincan-Kayaş, İzmir'de ise % 50 oranında pay sahibi olduğu iştiraki olan İZBAN A.Ş. ile Aliağa-Cumaovası parkurunda banliyö hizmeti vermektedir. Ayrıca, İzmir'de banliyö güzergahının uzatılması yönündeki çalışmalar kapsamında Cumaovası-Tepeköy kesiminde altyapı çalışmaları tamamlanma aşamasına getirilmiş, Tepeköy-Selçuk, Aliağa-Bergama ve Menemen-Manisa kesimlerinde proje çalışmaları devam etmektedir.

Ankara'da BAŞKENTRAY projesi kapsamında ilave yeni demiryolu hatları yapımı, tüm istasyonların metro standardında yeniden inşası çalışmalarının gerçekleştirilebilmesi için Sincan-Kayaş hattında işletilen banliyö trenleri 1 Ağustos 2011 tarihinden itibaren ikinci bir bildirime kadar seferden kaldırılmıştır.

2003 yılında 49,5 milyon yolcu banliyö ile taşınırken 2011 yılında %20 artışla 59,4 milyon yolcu taşıması gerçekleştirilmiştir.

Anahat Yolcu Taşımacılığı

TCDD'de yurtiçi, uluslararası ve kombine yolcu taşımacılığı yapılmaktadır. 2012 yılı Ekim ayı itibariyle günde toplam 36 adet YHT, 4 adet Süper Ekspres, 10 adet Mavi, 14 adet Ekspres, 31 adet Bölgesel Ekspres, 61 adet Ray otobüsü, 55 adet DMU, 26 adet Yolcu, 10 adet Karma, 8 adet Uluslararası Ekspres olmak üzere toplam 255 adet Yurtiçi Ana Hat ve Uluslararası Ekspres işletilmektedir.

Yoğun bölgesel yolcu taşımacılığı yapılan hat kesimlerinde hizmet kalitesinin arttırılması amacıyla temin edilen 12 adet DMU tren setleri İzmir-Denizli ve Adana-Mersin hatlarında hizmete verilmiştir. Sözkonusu setler, İzmir-Nazilli-Aydın-Denizli, Adana-Mersin, Eskişehir-Kütahya ve Yüksek Hızlı Trenin başlamasıyla birlikte Konya-Karaman hatlarında hizmete verilmiştir. Bu kapsamda altyapı çalışmaları tamamlanan Basmane-Nazilli-Denizli arasında DMU tren setlerinden teşkil edilen günlük 15 adet, Adana-Mersin arasında 22 adet, Eskişehir-Kütahya arasında 6 adet ve Konya-Karaman arasında 6 adet olmak üzere karşılıklı toplam 49 tren sefere konulmuştur.

TCDD'de 444 82 33 no'lu Özel Servis Numarası ile verilen hizmetlerin geliştirilmesi ve hizmet ağının genişletilmesi için Çağrı Merkezi Hizmeti kurularak 9 Temmuz 2011 tarihinden itibaren hizmet verilmeye başlanmıştır.

Yüksek Hızlı Trenlerle Yolcu Taşımacılığı

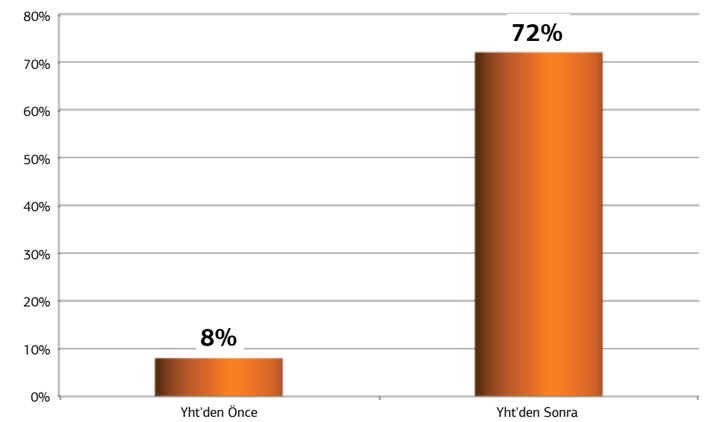

Ankara-İstanbul Hızlı Tren Projesi'nin 1. etabı olan Ankara-Eskişehir arasında 13 Mart 2009 tarihinden itibaren yolcu taşımacılığına başlanmış ve bugün itibariyle günde 20 seferle hizmet verilmektedir.

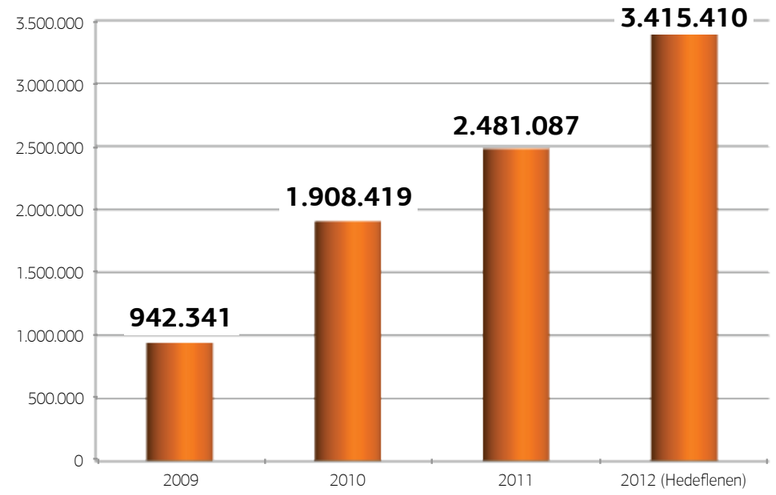
YHT öncesinde konvansiyonel trenlerle günde ortalama 572 yolcu taşınırken, YHT sonrasında bu sayı günde ortalama 7.000 kişiye ulaşmıştır. Daha önce Ankara-Eskişehir arasında %8 olan demiryolu taşıma payı YHT sonrası %72'ye ulaşmıştır (Grafik 5).

Grafik 5: Ankara-Eskişehir YHT'den önce ve sonra yolcu taşımacılığı

YHT'ler ile Ankara-Eskişehir arasında 13 Mart 2009–31 Ekim 2012 tarihleri arasında 23.834 sefer yapılarak 6 milyon 619 bin yolcu taşıması gerçekleştirilmiştir. Ankara-Konya arasında ise 24 Ağustos 2011-31 Ekim 2012 tarihleri arasında 5.733 seferle 1 milyon 521 bin yolcu taşıması gerçekleştirilmiştir. Her iki YHT güzergâhında toplam 29.567 sefer ile 8 milyon 140 bin yolcu taşıması gerçekleştirilmiştir (Grafik 6).

Grafik 6: YHT Yolcu Sayısı

Seyahat halindeki YHT

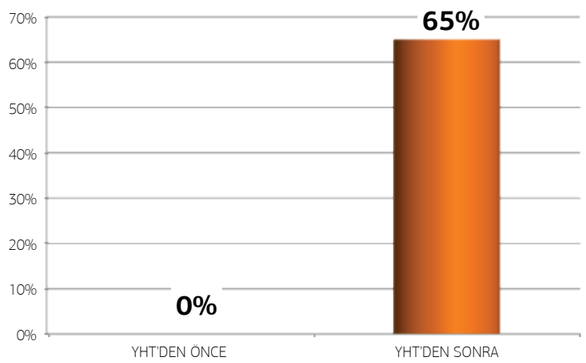
Ankara-Eskişehir YHT'lerin sefere başlamasıyla birlikte Ankara'dan İstanbul, Kütahya ve Afyon'a trenle, Bursa'ya ise otobüsle kombine yolcu taşımacılığına başlanmıştır. Eskişehir-Kütahya arasında 4 (2+2) sefer, Tavşanlı-Kütahya-Eskişehir arasında 2 (1+1) sefer, Eskişehir-Afyon arasında 2 (1+1) sefer ve Eskişehir-Bursa arası 14 (7+7) sefer otobüs ile kombine taşımacılık yapılmaktadır.

Böylece Ankara-Eskişehir ve hinterlandındaki illerde kültürel, ekonomik, sosyal dinamizm ortaya çıkmıştır.

Ankara-Eskişehir kesimi 2009 yılında işletmeciliğe açıldıktan sonra, Ankara-İstanbul arası yolculuk süresi 7 saatten 5 saat 30 dakikaya, Ankara-Kütahya arası yolculuk süresi de 4,5 saatten 3 saate inmiştir. Ayrıca, otobüslerle 6,5 saatte ulaşılabilen Ankara-Bursa arası ise 4 saate indirilmiştir.

Ankara-Konya arası yüksek hızlı tren işletmeciliği 24 Ağustos 2011 tarihinde başlamıştır. Ankara-Konya arasında bugün itibariyle günde 16 seferle hizmet verilmektedir. Ayrıca, Ankara-Konya arasında sefere başlayan YHT'lerin devamında Konya'dan Karaman'a DMU Setleri ile toplam 4 tren bağlantısı verilmiştir (Grafik 7).

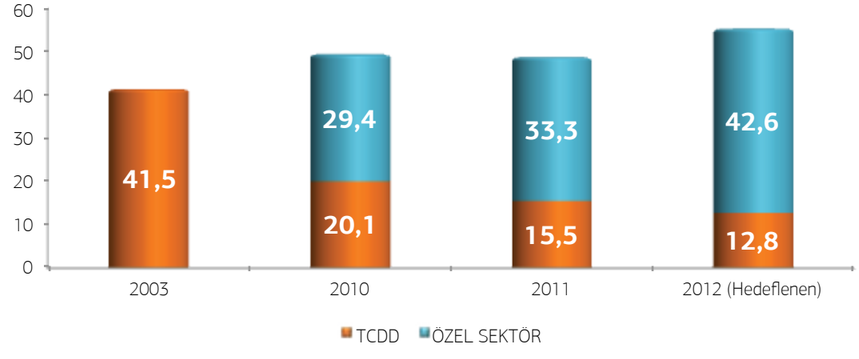
Grafik 7: Ankara-Konya YHT'den Önce ve Sonra Yolcu Taşımacılığı

Liman Faaliyetleri

Yolcu ve yük taşımalarının yanında önemli faaliyetlerden birisi de liman elleçlemeleridir. 2003 yılında 41,5 milyon ton liman elleçlemesi yapılırken özel sektörün dinamizmi ile 2012 yılında %34 artışla liman elleçlemesinin 55,4 milyon ton olması beklenilmektedir (Grafik 8).

Grafik 8: 2003'ten 2012'ye Liman Elleçlemeleri (Milyon Ton)

Liman hizmetleri ülkelerin ağırlıklı olarak dış ticareti ile ilişkili olduğundan, 2008 ve 2009'da dünyada yaşanan ekonomik kriz nedeniyle TCDD'nin liman hizmetleri olumsuz etkilenmiştir. 2011 yılında 48,8 milyon ton elleçleme yapılmış olup, 2012 yılında ise 55,4 milyon ton elleçleme yapılması hedeflenmektedir.

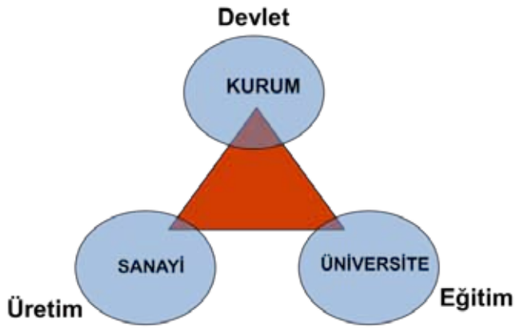

Bandırma Limanı

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 30.12.2004 tarihli ve 2004/128 sayılı kararı ile TCDD tarafından işletilen limanlardan Mersin, İzmir, İskenderun, Samsun, Bandırma ve Derince Limanları, işletme hakkının devri yöntemiyle özelleştirme kapsamına alınmıştır. Bu çerçevede TCDD'ye bağlı 6 limandan; Mersin Limanı 11 Mayıs 2007, Samsun Limanı 31 Mart 2010, Bandırma Limanı 18 Mayıs 2010 ve İskenderun Limanı 23 Ocak 2012 tarihinde, ihaleyi kazanan firmalara işletme hakkının devri yapılmıştır.

DEMİRYOLU AR-GE PROJELERİ

Demiryolu Sektöründe yerli sanayi ile üniversiteler arasında köprü görevi görmesi ve yeni teknolojilerin hayata geçirilmesi için Ar-Ge faaliyetlerine büyük önem verilmektedir.

Demiryolu Araştırma ve Teknoloji Merkezinin Kurulması (DATEM)

Demiryolu alanında dünyadaki gelişmeleri takip etmek, yeni ihtiyaçları tespit ederek Ar-Ge projeleri geliştirmek, yeni çözümler sağlamak ve mevcut çözümleri iyileştirmek amacıyla TCDD bünyesinde DATEM kurulmuştur.

DATEM'e bağlı Jeoteknik Hizmetler Grup Müdürlüğü'nde faaliyetini sürdüren Balast ve Agrega laboratuvarı ülkemizdeki bu alanda akredite olmuş ilk laboratuvardır.

AB 7. Çerçeve Programı Kapsamında Yer Alan Projeler

Bilim, teknoloji ve yenilik alanında Türkiye'nin AB ile araştırma alanında bütünleşmesini sağlamak amacıyla düzenlenmiş bir araştırma programı olan 7. çerçeve programına TCDD de katılmaktadır.

AB 7. çerçeve programı kapsamında katılım sağlanan projeler aşağıdadır:

Cream Projesi

Bu proje kapsamında, Avrupa'daki demiryolu yük taşımacılığında mevcut hukuki, teknik ve performans durumları konusunda ve ana yük taşıma koridorlarına ilişkin olarak araştırma yapmak üzere, altyapı yöneticileri, demiryolu idareleri, yük operatörleri, intermodal operatörleri, nakliyeciler ve müşteriler yer almaktadır. 2007 yılında başlayan proje 2011 yılında sonlandırılmıştır.

Supergreen Projesi

Ulaştırma konu başlığında 2008 yılında açılan "Yüzey Ulaştırmasının Geliştirilmesi" çağrısı altında sunulmuş bir koordinasyon projesidir. Projenin amacı AB Lojistik Eylem Planı'nda bahsedilen yeşil koridorlar kavramının geliştirilmesine yardımcı olmaktır. Devam eden bu proje 2013 yılında sonlandırılacaktır.

Protectrail Projesi

Demiryolu ulaşımının Avrupa çapında entegre güvenliği için demiryolu-sanayi ortaklığını kapsayan bir projedir. Halen devam etmekte olup, 2014 yılında bitirilecektir. Projenin amacı; demiryolu hizmetlerine yönelik güvenlik tehditlerini ve bunların olası etkilerini incelemek, bu tehditlerin önlenmesi için fayda/maliyet yönünden en etkin çözümleri belirlemek ve bu sayede demiryolu işletmecilerinin ve sanayicilerinin rekabetçiliğini güçlendirmektir. Proje konsorsiyumu; 12 ülkede yerleşik 29 kuruluştan oluşmaktadır.

Restrail Projesi

Bu projenin amacı, demiryolu mülkiyet alanlarında meydana gelen kazalar ile ihlalleri azaltmak ve bu olaylar sonucu meydana gelen hizmet aksamalarını ve aksayan hizmet sonucu oluşan maliyet kayıplarını en aza indirmektir. Devam eden Restrail Projesi 2014 yılında bitirilecektir.

Spectrum Projesi

Bu proje ile yükte hafif, pahada ağır, zamana duyarlı ürünlerin taşımacılığında yeni teknoloji ve yöntemlerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Proje kapsamında; piyasa gereksinimlerine ve işlem tesisleri dâhil olmak üzere, demiryolu taşıtları ve altyapı için gerekli olan yatırımlara bağlı olarak bir olabilirlik incelemesi yapmak, yeni pazar gereksinimlerini karşılamak üzere modüler tasarıma sahip, daha yüksek verimli, daha büyük hacimli ve daha düşük maliyetli yük trenlerinin geliştirilmesi, optimum uzunluk ve tasarıma sahip, demiryolu yolcu trafiğini sorunsuzca işletilebilir, gündüz yolcu trafiğine uyumlu bir şekilde mal taşıyan yük trenlerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Spectrum projesi 2014 yılında bitirilecektir.

Mainline Projesi

Proje ile ekonomik kayıplar ve çevresel etkileri azaltmak için demiryolu taşımacılığı altyapısının bakımı, yenilenmesi ve iyileştirilmesi amaçlanmaktadır. Devam eden bu proje 2014 yılında bitecektir.

TÜBİTAK 1007 Programı Kapsamında Yürütülen Projeler

Hafifletilmiş Yeni Yük Vagonu Tasarımı ve Prototip İmalatı Projesi

Projenin amacı; yük vagonlarının kendi ağırlıklarının minimum seviyeye indirilmesidir. TCDD, İTÜ ve TÜLOMSAŞ işbirliğinde sürdürülen proje kapsamında, ülkemizde tamamen öz kaynaklar kullanılarak bir hafifletilmiş yeni yük vagonu tasarımı ve imalatı gerçekleştirilmiş olacak, vagon şasesi ve diğer aksesuarları üzerinde yapılacak modifikasyonlar ile ilgili standart ve emniyet kriterlerinden taviz verilmeden, belirlenmiş yükleme ve seyir şartlarını sağlayan, dara oranı mevcut vagonlara kıyasla çok daha verimli hale getirilmiş bir vagon tasarımı elde edilecektir.

Raylı Sistemler Trafik Eğitim Sistemi Projesi

Projenin amacı; TCDD tren trafiğini yöneten personelin eğitim sürecinin bilişim teknolojisi ile desteklenmesidir. Proje süreçleri halen devam etmekte olup, TCDD ile TÜBİTAK-BİLGEM tarafından yürütülmektedir.

E 1000 Tipi Elektrikli Lokomotif Geliştirilmesi Projesi

Proje kapsamında; TCDD tarafından halen kullanılmakta olan DH 11000 lokomotiflerin E 1000 tipi lokomotife dönüştürülmesi hedeflenmiş olup, proje süreçleri halen devam etmektedir. E 1000 tipi projesi; TCDD, TÜBİTAK MAM ve TÜLOMSAŞ işbirliği ile yürütülmektedir.

ULUSLARARASI İŞBİRLİKLERİ

TCDD demiryolunda yaptığı atılıma paralel olarak birçok uluslararası organizasyonda da Ülkemizi temsil etmektedir.

TCDD'nin üyesi olduğu önemli organizasyonlardan bazıları şunlardır;

- *Dünya çapında 200 üyesi olan Uluslararası Demiryolu Birliği'nin (UIC) Orta Doğu ve Balkanlar Bölgesi Başkanı ve Avrupa Bölgesi üyeliği,*
- *70 üyesi olan Avrupa Demiryolu ve Altyapı İşleticileri Birliğine (CER) üyeliği,*
- *Uluslararası yük ve yolcu demiryolu taşımalar konusunda mevzuat yapan "Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Hükümetler arası Örgüt'e (OTIF) üyeliğidir.*

Uluslararası Demiryolları Birliğinin (UIC) TCDD'ye, TCDD'nin Orta Doğu Demiryolu Eğitim Merkezleri Ağına (MENRTC) öncülük yapması önerisi üzerine 3-4 Haziran 2012 tarihleri arasında Katar'ın Başkenti Doha'da gerçekleştirilen 10. UIC Orta Doğu Bölgesel Kurulu (RAME) toplantısında Orta Doğu Bölgesindeki demiryolu eğitim ihtiyaçlarına çözüm oluşturması, orta ve uzun vadede ortak bir Ortadoğu Demiryolu Alanı oluşturarak karşılıklı işletilebilirliğin gerçekleştirilmesine yönelik olarak TCDD Eskişehir Eğitim Merkezinde"Ortadoğu Demiryolu Eğitim Merkezi"nin (MERTCe) kurulmasına karar verilmiştir. MERTCe, 1-5 Ekim 2012 tarihleri arasında gerçekleştirdiği "UIC Uluslararası Demiryolu İşletme Kursu ve Yüksek Hız Semineri" ile eğitim ve öğretim faaliyetlerine başlamıştır.

TCDD'nin UIC ile müşterek olarak 2007 yılından beri düzenlediği yüksek hız konferanslarının en sonuncusu 1-5 Ekim 2012 tarihlerinde Ankara ve Eskişehir'de gerçekleştirilmiştir.

60 ülkeyle uluslararasında ilişkisi bulunan TCDD, son 10 yılda Almanya, Çin, İspanya, İtalya, Japonya, Fas, Mısır, Ukrayna, Rusya ve Güney Kore başta olmak üzere birçok ülkeyle ikili işbirliği anlaşmaları imzalayarak çeşitli alanda işbirliği yürütmektedir.

ETÜT PROJE ÇALIŞMALARI

Etüt Proje Çalışmaları Tamamlanmış Olan Demiryolu Hatları:

1. *Halkalı-Kapıkule Demiryolu Hattı*
2. *Bandırma-Bursa-Ayazma; Osmaneli Demiryolu Hattı*
3. *Samsun-Çarşamba-Terme-Ünye-Fatsa Demiryolu Hattı*
4. *Tokat-Turhal Demiryolu Bağlantısı Demiryolu Hattı*
5. *Kırşehir-Yerköy Demiryolu Hattı*
6. *Sivas-Kars Demiryolu Hattı*
7. *Van Gölü Kuzey Geçişi Demiryolu Hattı*
8. *Toprakkale-Habur Demiryolu Hattı*
9. *Şanlıurfa-Mürşitpınar Demiryolu Hattı*
10. *Aydın-Çine-Yatağan-Güllük Limanı Demiryolu Hattı*
11. *Bandırma-İzmir Demiryolu Hattı*
12. *Yerköy-Şefaatli-Kayseri Demiryolu Hattı*
13. *Kars-Çıldır-Ardahan Demiryolu Hattı*
14. *Sabiha Gökçen ile Atatürk Hava Limanı Demiryolu Bağlantısı*
15. *Eskişehir-Antalya Demiryolu Hattı*
16. *Dinar-Denizli-Aydın Demiryolu Hattı*
17. *Konya-Karaman-Ulukışla-Mersin Demiryolu Hattı*
18. *Trabzon-Erzincan Demiryolu Hattı*
19. *Sinan-Batman Demiryolu Deplasmanı*
20. *Kars-Iğdır-Aralık Dilucu Demiryolu Hattı*

Etüt Proje Çalışmaları Devam Eden Demiryolu Hatları:

1. *Kırıkkale-Çorum-Samsun Demiryolu Hattı*
2. *Erzincan-Muş Demiryolu Hattı*
3. *Erzincan-Diyarbakır-Mardin Demiryolu Hattı*
4. *Antalya-Konya-Aksaray-Nevşehir-Kayseri Demiryolu Hattı*
5. *Sincan-Çayırhan-İstanbul Demiryolu Hattı*
6. *Diyarbakır-Urfa Demiryolu Hattı*
7. *Kemalpaşa-Torbalı ve Alsancak Limanları Demiryolu Bağlantısı*

Harita 23: TCDD 2023 Vizyonu

TCDD BAĞLI ORTAKLIKLARINA AİT FAALİYETLER

TÜDEMSAŞ

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün bağlı ortaklıklarından biri TÜDEMSAŞ (Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii A.Ş) Genel Müdürlüğü olup, 1939 yılında Cer Atelyesi adı altında Sivas' da kurulmuş, 1975 yılında SİDEMAS (Sivas Demiryolu Makinaları Sanayii Müessesesi) adını, 1986 yılında TÜDEMSAŞ adını alır. Yük vagonu üretim ve onarım faaliyetlerine devam etmektedir.

Faaliyetler

TÜDEMSAŞ'ın son yıllardaki vagon üretimi konusundaki Ar-Ge çalışmaları sonucunda;

Darası Hafifletilmiş Falns Tipi Yük Vagonu

Darası hafifletilmiş, fren sistemi geliştirilmiş, ağırlık merkezi aşağıya çekilmiş, kilitleme sistemi kolaylaştırılmış, taşıma kapasitesi artırılmış, aşınmaya ve korozyona karşı alınan tedbirlerle uzun ömürlü hale getirilmiş yeni Falns tipi cevher taşıma yük vagonundan 2011 yılında 200 adet ve 2012 yılı Ekim ayı itibariyle 307 adet üretilmiş olup, 2012 yılı sonu itibariyle 331 adet, 2013 yılında ise 200 adet olmak üzere toplam 731 adet vagon üretilmiş olacaktır.

Tasarımı TÜDEMSAŞ Mühendislerince Yapılan Habbillnss Tipi Yük Vagonu

Habbillnss tipi yük vagonun montajı 2011 yılı içinde TÜDEMSAŞ tesislerinde gerçekleştirilmiştir. Prototip vagonun UIC ERRI B12 RP 17 standardına göre, dinamik ve statik testleri, Eskişehir'de İTÜ ile işbirliği içinde yapılmıştır. 2012 yılı içerisinde test çalışmaları devam etmektedir.

TÜDEMSAŞ Tarafından Yeni Tasarlanan Balast Vagonu

Balast vagonunun bilgisayar ortamında tasarlanan modeli

TCDD hatlarında kullanılan mevcut balast vagonunun dingil yükünün altında kalan yükleme kapasitesini artırmak ve daha hafif gövde ağırlığına ulaşabilmek için 2011 yılında proje çalışması başlatılmıştır. Vagon taşıma hacmi 30 m^3'den 40 m^3'e çıkarılmıştır. İlk olarak bilgisayar ortamında 3-boyut modellenen vagonun sonlu elemanlar yazılımı (Ansys) ile analiz edilmesiyle gerekli mukavemeti sağlanmış ve aynı zamanda hafifletilmiş bir tasarıma ulaşılmıştır. 2012 yılı ortasında proje çalışması tamamlanan manuel boşaltma tipi balast vagonu talep gelmesi halinde prototip üretimine hazır durumdadır.

Tasarımı TÜDEMSAŞ Mühendislerince Yapılan Hs Tipi Vagon

Hs vagonu

Hs vagonu oturma odası

-25 derece hava şartlarına karşı izolasyonu olan personel mobil konaklama vagonu yaz ve kış şartlarında yol yapımında çalışan personelin konaklama ihtiyacını gidermek için ilk defa TÜDEMSAŞ'da imal edilmiştir. Genel olarak vagonun bölümleri; yatak odası, oturma odası, mutfak ve duş donanımından ibarettir. Yatak odası ve salonda soğutma kliması ve yağlı ısıtma radyatörü, mutfak kısmında evye tezgahı, tek kapılı buzdolabı, iki gözlü elektrik ocağı, duş donanımında PVC kaplama zemin ve duvarlar, polyester duş teknesi, lavabo, elektrikli termosifon, 500 litrelik su deposu bulunmaktadır. Ayrıca pencereler PVC ısıcamlıdır. 4 adet yangın söndürme cihazı vardır. Klimalar mutfak dolapları vs. sökülüp takılabilir tiptedir.

TÜLOMSAŞ

1894 yılında Almanlar tarafından Anadolu-Bağdat demiryolunun inşası sırasında buharlı lokomotif ve vagon tamiri ihtiyacını karşılamak üzere Eskişehir'de kurulan "Anadolu-Osmanlı Kumpanyası" adı verilen küçük atölye; bugünkü, TÜLOMSAŞ'ın (Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii Anonim Şirketi) temelini oluşturmuştur.

Demiryolu araçları üretimi ve bakımı konusunda 118 yıllık deneyime sahip Türkiye'nin tek lokomotif tedarikçisi olan TÜLOMSAŞ, bölgenin sosyo-ekonomik yapısı üzerinde önemli bir etken ve bölgede sanayileşme evresinin başlamasında ve gelişmesinde de büyük bir itici güç olmuştur.

YENİ ÜRÜN İMALAT ÇALIŞMALARI

DE (DİZEL ELEKTRİKLİ) LOKOMOTİF İMALATI

DE 37000 TİPİ LOKOMOTİF İMALATI

DE 37000 Tipi Dizel Elektrikli Lokomotif

Tülomsaş–GE İşbirliği İle Ülkemizde Üretilen İlk Lokomotif Uluslararası Pazara Sunuldu.

- *Stratejik Ortaklık Anlaşması kapsamında 2012-2015 yılları arasında TÜLOMSAŞ tesislerinde GE Firması ile birlikte toplam yapılacak olan 50 Adet "Yeni Nesil Avrupa Platformu DE Lokomotifi" imalatına başlanmıştır.*
- *Üretimi tamamlanan ilk lokomotif Berlin'de yapılan INNOTRANS-Uluslararası Demiryolu Fuarında sergilenmiştir.*
- *Lokomotif, TÜLOMSAŞ mühendis/işçileri, GE teknik elemanları ve yerli sanayimizin katkıları ile üretilmiştir.*

İNGİLTERE'YE İHRAÇ EDİLEN "DE LOKOMOTİF"

Tülomsaş-GE Ortak Üretimi İle Üretilen ve Avrupa'ya İhraç Edilen İlk Türk Lokomotifi

GE firması ile TÜLOMSAŞ arasında Yeni Nesil Avrupa Platformu Lokomotiflerin ortak imalatı ile ilgili stratejik ortaklık anlaşması çerçevesinde imal edilen lokomotif İngiltere'ye ihraç edilmiştir.

İngiltere'ye İhraç Edilen PH37ACmi UK POWERHAUL Dizel Elektrikli Lokomotif

ELEKTRİKLİ LOKOMOTİF İMALATI

2013-2015 yılları içinde % 35 yerli katkı oranı ile TCDD işletmesinin ihtiyacı olan toplam 80 adet Elektrikli Lokomotifin üretimi için ROTEM firması ile birlikte TÜLOMSAŞ tesislerinde faaliyetlere başlanmıştır.

E 68000 Tipi Elektrikli Lokomotif

VAGON İMALATI

TADNS Tipi Manyezit Vagonu

Ülkemizin yük vagonu ihtiyaçları TÜLOMSAŞ'ın liderliğinde % 85 yerli katkı kullanılarak üretilmektedir.

TCDD ve Lojistik firmalarının çeşitli tipte (tenteli, konteyner, kayar duvarlı, cevher, sarnıç, tahıl, vb.) yük vagonu ihtiyaçları karşılanmaktadır.

Tülomsaş-Üniversite-Mühendislik Firmaları ortak çözümleri ile yapılan çalışmalar ile Manyezit, Otomobil Taşıma ve Balast vagonlarının % 100 yerli dizayn ile üretilmesi planlanmıştır.

2004-2011 YILLARI ARASI YERLİLEŞTİRME FAALİYETLERİ

Ürünlerimizde kullanılan ve ithalden temin edilen malzemelerin yerlileştirilmesi kapsamında yaklaşık 200 Milyon TL tutarındaki malzeme yerli üretime dönüştürülmüştür. Bu malzemelerin yıllık sürekli getirisi ise yaklaşık 10 Milyon TL/Yıl'dır.

Yerlileştirme çalışmalarımız her yıl artan bir ivmeyle sürdürülmekte olup yerli demiryolu araç sanayisinin gelişimine katkıda bulunulmaktadır.

AR-GE FAALİYETLERİ

E 1000 ELEKTRİKLİ LOKOMOTİF PROJESİ

İlk Milli Lokomotif

- *Ar-Ge faaliyetleri kapsamında, TÜRKİYE'nin ilk Milli Elektrikli Lokomotif tasarımı ve üretimi olan "E1000 Tipi Elektrikli Lokomotif Geliştirme" Projesi, TCDD'nin desteği ile TÜBİTAK ve TÜLOMSAŞ işbirliği ile sürdürülmektedir.*
- *Türkiye'de ilk defa yerlileştirme kapsamında olan ve Dünya'da birkaç firma tarafından üretilen Cer konvertörü, Merkezi Kontrol Ünitesi (MKÜ), kumanda masası ve Cer Kontrol Ünitesi (CKÜ)'nin tasarımı ve imalatı TÜBİTAK MAM ile birlikte yürütülmektedir.*
- *Ayrıca, yerlileştirme kapsamında yer alan lokomotifin Cer Trafosu ve Yardımcı Konvertör Ünitesi ilk kez Türkiye'de yerli üreticiler tarafından imal edilmektedir.*

HAFİFLETİLMİŞ YÜK VAGONU PROJESİ

Hafifletilmiş Konteyner Vagonu

- *TCDD'nin desteği ile Hafifletilmiş Yük Vagonu tasarımı ve prototip imalatı projesi TÜLOMSAŞ, İTÜ ve TÜBİTAK işbirliği ile devam etmektedir.*
- *Proje çok amaçlı, yeni bir platform vagon tasarımı olup; TCDD ve lojistik firmalarının en çok ihtiyaç duyduğu, en fazla talep ettiği vagon tiplerinden birisidir.*
- *Proje tamamlandığında konteyner, blok mermer, boru, uzun demir kütük, ağaç kütük vb. yükler taşınabilecek; hem yurt içi hizmetinde çağdaş koşullarda taşıma yapılabilecek, hem de uluslararası piyasada rekabet edecek bir ürün geliştirilerek ülkeye döviz kazandırılacaktır.*

ÜRETİM FAALİYETLERİ

DE 37000 Tipi Dizel Elektrikli Lokomotif

TÜLOMSAŞ-GE işbirliği ile yeni nesil Dizel Elektrikli lokomotif imalatları devam etmektedir. Bu kapsamda; 2015 yılı sonuna kadar toplam 50 adet lokomotifin imalatı planlanmıştır.

ROTEM firması ile 2015 yılı sonuna kadar, birlikte döviz kazandırıcı faaliyet kapsamında 72 adet elektrikli lokomotifin imalatı planlanmıştır.

TCDD için aşağıda resimleri görülen Rilnss ve Eanoss Tipi yük vagonu imalatı yapılmaktadır.

Rilnss Tipi Vagon

Eanoss Tipi Vagon

Van Gölü Feribotları için 8 adet Dizel Jeneratör seti siparişi alınmış olup, ilk 4 setin imalatları Türk Loydu denetim ve gözetimi altında tamamlanmıştır. Kalan 4 adet setin imalat ve testlerinin de yıl sonuna kadar tamamlanması planlanmıştır.

- *Tayland'ta yerleşik bir firma ile Dizel Motor onarımlarının yapılmasına yönelik stratejik ortaklık anlaşması yapılmış ve iki adet tesis kurulması sağlanmıştır. Bu anlaşma ile Tayland demiryollarının elinde bulunan lokomotiflere ait dizel motor bakım-onarım ve revizyonlarının gerçekleştirilmesindeki teknik desteğimiz ile yedek parça tedarikinde önemli bir ihracat avantajı yakalanmıştır.*
- *Fransa'ya dizel motor yedek parça ihracatımız devam etmektedir.*

Marmaray Araçları Cer Motoru

Eurotem-Marmaray araçlarında kullanılmak üzere 240 adet cer motoru imalatı devam etmektedir.

Yerlileştirme kapsamında 2012 yılında TCDD'nin DE 33000 tipi Lokomotiflerine ait 50 adet Cer motoru imalatı yapılmaktadır.

D 78 Tipi Cer Motoru

Boji

Eurotem-Marmaray Araçları için 480 adet Tekerlek-Aks seti montajı ve 180 adet cer motorlu boji montajı yapılmaktadır.

TCDD için Tekerlek Seti onarımları devam etmektedir.

Tekerlek Setleri

Gaziantep Büyük Şehir Belediyesine geçen yıl teslim edilen 15 adet tramvaya ilave olarak, 10 adet tramvay seti modernizasyonu ve modifikasyonu daha yapılmaktadır.

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi'ne Ait Tramvay

RAYLI SİSTEMLER AR-GE VE TEST MERKEZİ

TÜLOMSAŞ tarafından desteklenen ve Eskişehir'de kurulması için çalışılan Ar-Ge ve test merkezine yönelik faaliyetlerimiz sürdürülmektedir.

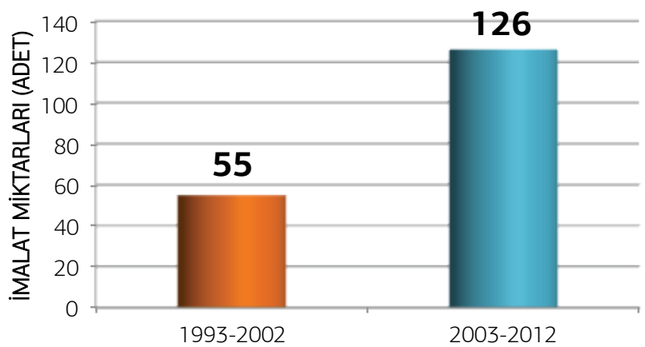
Bu proje kapsamında kurulması planlanan Raylı Sistemler Mükemmeliyet Merkezi Projesi için Kalkınma Bakanlığı'ndan onay almıştır (Türkiye'de tek merkez olacaktır).

Mükemmeliyet Merkezine yönelik çalışmalar Anadolu Üniversitesi, TCDD, TÜLOMSAŞ ve diğer bağlı ortaklıklar ile birlikte sürdürülmektedir.

SON ON YILDA GERÇEKLEŞTİRİLEN ÜRETİMLER ve İLKLER

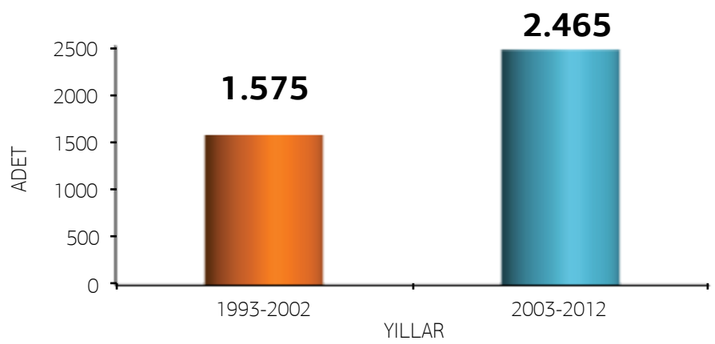
- *DE 33000 tipi lokomotiflerin üretimdeki yerli katkı oranı %20'den %55'e çıkarılarak ülke ekonomisine yaklaşık 80 milyon dolar katkı sağlanmıştır.*
- *2003-2012 yılları arasında 126 adet lokomotif imalatı gerçekleştirilmiş ve 1993-2002 dönemine oranla %129,09 artış sağlanmıştır (Grafik 9).*

Grafik 9: Lokomotif İmalatları

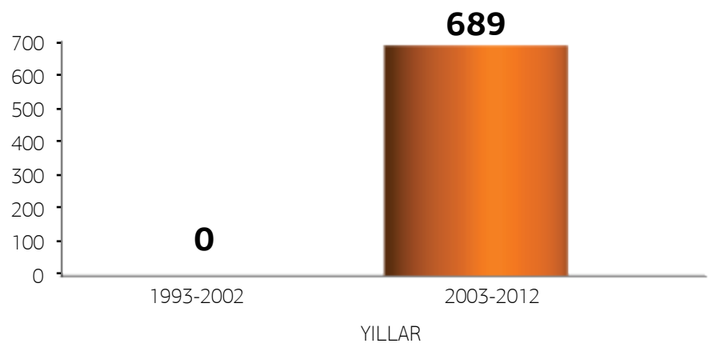

Vagon imalatında; 2003-2012 döneminde 2.465 adet vagon üretilerek, 1993-2002 dönemine oranla % 56,50 oranında artış sağlanmıştır (Grafik 10).

Grafik 10: Vagon İmalatları

2003 yılına kadar özel sektöre vagon imal edilmezken, 2003-2012 döneminde 689 adet vagon üretimi yapılmıştır (Grafik 11).

Grafik 11: TCDD Dışı Vagon İmalatları

Ayrıca

- *2003 yılına kadar TCDD ve 2 müşterimiz mevcut iken, bu gün itibariyle müşteri sayımız ana ürünler bazında 25'e ulaşmıştır.*
- *2003 yılı itibariyle TCDD dışına yapılan satışlarımız, ana ürünümüz olan lokomotif ile sınırlı iken, bugün itibariyle ana ürün ve alt kompenentleri bazında 15 ürüne çıkmıştır.*
- *Lokomotiflerde kullanılan dizel motorların ilk kez denizcilik sektöründe de kullanılmasına yönelik dizel jeneratör seti imalatı başlatılmıştır.*
- *5 kıtada 20'den fazla ülkeyle ihracat ile ilgili işbirliği çalışmaları neticesinde ürün konseptimiz birçok ülke ve firma tarafından tanınmaktadır.*
- *Avrupa'ya ihraç edilmek üzere ilk kez bu dönemde lokomotif imalatı yapılmıştır.*
- *Kaynak Eğitim ve Teknoloji Merkezi kurulmuş ve ilk kez kaynak mühendisleri yetiştirilmiştir.*
- *ATS sisteminin lokomotiflere ilk kez bu dönemde montajı yapılmıştır.*

TÜVASAŞ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ülkemizde 1866 yılında başlayan demiryolu ulaşımı, tamamı ithal edilen ve bakım-onarımları da dışa bağımlı olarak sürdürülen araçlarla yapılmaktaydı. Bu durum demiryolu işletmeciliğinde sürekli sorun ve kesintilere yol açmakta, maliyetleri yükseltmekteydi.

Bu sorunların telafisi maksadıyla 25 Ekim 1951 tarihinde Vagon Tamir Atölyesi adı altında kurulmuş ve yıllar itibariyle farklı isimler alan Türkiye Vagon Sanayi A.Ş. (TÜVASAŞ) bugünkü statüsünü 1985 yılında kazanmıştır. Kuruluşundan itibaren bu hedefe yönelik çalışmalarını imkanlar dahilinde başarı ile sürdürmüştür. Son-yıllarda demiryollarına verilen olağanüstü önem ve buna bağlı olarak verilen destekler sayesinde hem ürün çeşidini artırarak yepyeni projelere imza atmış hem de yurt dışına açılarak AB ülkelerine yolcu vagonu ihraç edecek duruma gelmiştir.

2003-2012 Eylül döneminde TCDD İşletmesi için farklı tiplerde 199 adet, Irak Demiryolları için 12 adet ve Bulgaristan Demiryollarına 30 adet olmak üzere toplam 241 adet yolcu vagon imalatı, EUROTEM (HYUNDAI/ROTEM, TCDD ve ASAŞ Ortaklığı) tarafından muhtelif tipte 434 adet set ve Metro aracı üretilmiştir.

Bunun yanında Modernizasyon Projesi çerçevesinde kullanım ömürlerini tamamlamış RIC tipi vagonlar kaliteli ve konforlu yolcu vagonlarına dönüştürülmüştür. 243 adet M + K serisi yolcu vagonu modernizasyonu ve 4.924 adet de yolcu vagon onarımı yapılmıştır.

160 km/saat hıza sahip Yerli Dizel ve Elektrikli Tren Setlerinin üretimleri için çalışmalar başlatılmış olup çalışmalar 2 yıl içerisinde bitirilecektir.

Bu dönemde rutin işletme faaliyetlerinin yanı sıra ilk kez gerçekleştirilen proje çalışmalarımız şunlardır:

Gerçekleştirilen Projeler

Modern Salon Vagon Projesi

Salon Vagon iç görünüşü

Konferans Vagonu Projesi

Konferans Vagon İç Görüntüsü

Irak Demiryolları için Jeneratör Vagon projesi.

Irak Jeneratör Vagonu

Irak Jeneratör Vagonu

Hafif Raylı Sistem Araçları

Hyundai/ROTEM Firması ile birlikte İstanbul Büyükşehir Belediyesi için "hafif raylı sistem" ve TCDD İşletmesi için "elektrikli tren seti (banliyö) aracı" üretimi çerçevesinde; İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne üretilen 84 adet araç ile TCDD İşletmesi için üretilen 75 adet elektrikli tren seti (Banliyö) aracının imalatı tamamlanmıştır.

Hafif Raylı Taşıt Projesi

M- K Serisi yolcu vagonları"

M ve K serisi modernizasyon projeleri ile kullanım ömrünü tamamlamış RIC tipi yolcu vagonları aşağıda resimleri görülen kaliteli ve konforlu yolcu vagonlarına dönüştürülmüştür.

M+K Serisi Vagon Modernizasyonu

M+K Serisi Vagon

Dizel Tren Seti (DMU) Üretimi Projesi

2010 yılı Ağustos ayından itibaren DMU araçlarının imalatına başlanmıştır. Ülkemizde ilk defa üretilmekte olan 3 ve 4 araçlı 12'şer set olmak üzere toplamda 84 araç dizel tren setlerinden (DMU), 12 adet 3 lü diziden 10 dizi TCDD'ye teslim edilmiştir.

DMU Teslim Töreni

Marmaray Araçları İçin Yapılan Çalışmalar

TÜVASAŞ, 275 adet Marmaray aracının ve bu araçlara ait 220 adet T tipi (Treyler) bojinin ortak imalatı kapsamında 2010 yılında 40 adedini, 2011 yılında 144 adedini tamamlanmıştır. 2012 yılında yapılacak olan 91 adet araçtan 49 adedi üretilmiştir.

Bulgaristan Demiryolları

Bulgaristan Demiryollarına (BDZ EAD) üretilecek olan 30 adet Yataklı Vagonun 25 adedinin üretimi tamamlanmış, 5 adet engelli vagonun üretimi son aşamaya gelmiştir.

BDZ projesi ile Konvansiyonel Yolcu Vagonları için TSI (Karşılıklı İşletilebilirlik Standartları) sertifikası alan ilk kurum TÜVASAŞ olacaktır.

HAVACILIK VE UZAY TEKNOLOJİLERİ

- ÜLKEMİZİN 2012 YILI HAVA ULAŞIM SEKTÖRÜNDEKİ YERİ
- SEKTÖREL İŞLETMELER
- UÇUŞ NOKTALARI
- SEKTÖREL DENETİMLER
- ULUSLARARASI FAALİYETLER
- SİVİL HAVACILIK MÜZAKERELERİ
- MEVZUAT ÇALIŞMALARI
- HAVAYOLU KULLANICILARINA YÖNELİK MEMNUNİYET VE BEKLENTİ ARAŞTIRMASI
- HAVALİMANLARI ve TERMİNAL BİNALARI
- İŞLETME FAALİYETLERİ

Ülkemizde ve dünyada ulaşım sektörü, sanayi ve ticaretin gelişmesine, uluslararası bütünleşmenin sağlanmasına katkı sağlayan en önemli sektörlerden biridir. Bununla birlikte, dünyadaki ticaret hacminin hızla artması, ulaşım sektörünü bugün dünya ekonomisinin en önemli sektörlerden biri haline getirmiştir.

Ulaşım sektörü içerisinde havacılık; insanların hızlı, kolay ve güvenilir olarak seyahatlerini sağladığı bir alandır. Bu sebeple ülkemizin ekonomik ve toplumsal gelişimi ile dünyayla entegrasyonu için Bakanlığımızca bu alana özel bir önem verilmiş ve 2003 yılından itibaren Türk Sivil Havacılığı dünyada örnek gösterilen gelişmeler göstermiştir.

Bakanlığımızca sivil havacılık alanında yapılan düzenlemeler ile sektörün önü açılmış ve havacılık sektörü katlanarak büyümüştür. "Her Türk vatandaşı hayatında en az bir kez uçağa binecektir" hedefi, 2003 yılında belirlenmiş; bu hedef doğrultusunda sivil havacılıkta köklü bir değişim ve dönüşüm süreci başlamış, havacılık sektörümüz dünyayı şaşırtan ölçüde büyük gelişme göstermiştir.

HAVACILIK

Havayolu sektöründe başlattığımız serbestleşme, Bölgesel Havacılık Projesi ve çapraz uçuşların sağlanması ile toplam yolcu sayısında 3 katın üzerinde bir artış sağlanmıştır. İç hatlarda uçulan nokta sayısı 2 kata yakın bir artışla 48'e ulaşmıştır. Bu sayede Türkiye hava sahası havayolu ağları ile sarılmıştır.

Bakanlığımızca Havayolu sektöründe yapılan çalışmalar ile havayolu taşımacılığında kullanılan uçak sayılarında 2 katı aşan bir artış sağlanmıştır.

Sektörde istihdamda da büyüme sağlanarak 2003 yılında 65.000 civarında olan çalışan sayısı 151.000'e ulaşmış ve tüm bunların bir sonucu olarak sektörün ekonomiye katkısı 30 milyar TL'yi aşmış bulunmaktadır.

Havacılık Sektörünün gelişen ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünde nitelikli personel ihtiyacını karşılayabilmek için yeni kadrolar ihdas edilmiş ve işlemlerin daha etkin ve verimli bir şekilde yerine getirilebilmesi için, ihtiyaç duyulan birimler oluşturulmuştur.

Ayrıca, denetim faaliyetlerinin daha etkin bir şekilde yürütülmesi ve bağımsız denetim kuruluşlarının da kurulmasına imkân verecek düzenlemeler yapılmıştır.

Başlatılan bu büyüme aynı hızla devam etmekte olup, yapılan projeler ve gelişmeler havayolu sektörümüzün uluslararası alandaki başarısı ile aldığı mesafeyi açıkça gözler önüne sermektedir.

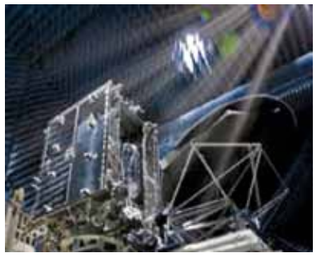
HAVACILIK VE UZAY TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

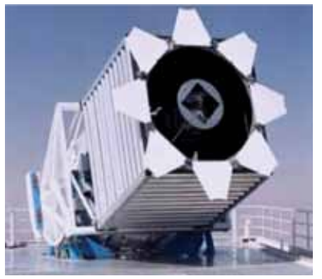
Havacılık ve uzay teknolojileri alanındaki çalışmalar günümüzde büyük hız ve önem kazanmıştır. Dünyada birçok ülke kendi uzay ajansını kurmakta ve bu alanda büyük yatırımlar yapmaktadır.

Ülkemizde; ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde, milli havacılık ve uzay teknolojileri ile uzay politika, strateji ve hedeflerini belirlemek, uzaya ilişkin ulusal egemenlik kapsamındaki hakların kullanımı ve yönetimini sağlamak için gerekli düzenlemeleri yapmak, havacılık sanayi ve uzay teknolojileri ve bilimini geliştirecek yetenekleri kazandırmak ve bu kapsamda bulunan AR-GE faaliyetlerini desteklemek, uzay ortamından ve teknolojilerinden yararlanarak insan sağlığının ve çevrenin korunmasına, doğal afetlerin önceden tespiti suretiyle hasarlarının azaltılmasına, doğal kaynakların değerlendirilmesine ve ülkenin kalkınmasına yönelik çalışmalar yapmak, ülke savunması ve güvenliği söz konusu olduğunda tüm uzay sistemlerinin koordineli kullanılmasını sağlamak ile görevinin gerektirdiği uluslararası ilişkileri yürütmek ve rekabet gücünü arttıracak tedbirler almak üzere; Havacılık ve Uzay Teknolojileri Genel Müdürlüğü kurularak, uzay ve hava araçlarının ülkemizde üretilmesi ve sertifikalandırılması konusunda hukuki altyapı oluşturulmuştur.

Havacılık ve Uzay Teknolojileri Genel Müdürlüğü yapısal oluşumunu tamamlamış ve Havacılık çalıştayına katılmış olup, aşağıdaki faaliyet ve projeleri yapmayı planlamıştır:

- *Türkiye'de havacılık ve uzay teknolojilerinin geliştirilebilmesi için gerekli altyapı oluşturulması ve araştırma-geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi ve teknolojinin doğa yararına kullanılmasını sağlamak ve ülkenin kalkınmasına yönelik çalışmalar yapmak,*
- *Milli havacılık ve uzay teknolojileri ile uzay politika, strateji ve hedefleri doğrultusunda bir uygulama programı hazırlamak ve uygulamaya geçirmek ile finans, yönetim, pazarlama çalışmalarını yapmak,*
- *Uzaya ilişkin Ulusal egemenlik haklarının kullandırılmasına yönelik çalışmalar yapmak, uzay ortamından ve teknolojilerinden yararlanarak, doğal afetlerin önceden tahmini ile insan sağlığını ve çevreyi korumak, hasarların azaltılmasını sağlamak,*
- *Alternatif enerji kaynakları (Güneş enerjisi vb.) ile çalışan uzay araçlarının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak,*
- *Havacılık ve uzay sanayisine ilişkin düzenlemeler ve yetkilendirmeler yapmak, standartlar belirlemek, havacılık ve uzay hukuku ile ilgili çalışmalar yapmak, uluslararası ilişkileri yürütmek, anlaşma ve karma komisyonlarda görev almak,*
- *Havacılık ve uzay sektöründe kullanılacak malzemelerin geliştirilmesi, hava ve uzay araçlarının motor ve diğer önemli parçalarının ülkemizde üretimi için gerekli çalışmalar yapmak, mevcut durumun envanterini çıkarmak,*
- *Milli uydunun geliştirilmesine yönelik politikalar belirlenmesi için çalışmalar yapmak, uydu ve uzay araçları fırlatma istasyonlarının kurulması amacıyla uygun yer belirlemek ve uzaya kendi uydumuzu taşıyacak roket ve sistemler için çalışmalar yapılmak,*
- *Ulusal gözlemevlerinde kullanılmak üzere teleskop yapımı / alımı ve ilgili sistemlerin kurulmasına yönelik çalışmalar yapmak, havacılık ve uzayla ilgili tanıtım, bilgilendirme ve sevdirme faaliyetlerini yürütmek.*

TÜRKSAT 4A VE 4B UYDU PROJESİ

Yeni uydularımız ile 2013 yılı sonunda TV yayınlarımız ve haberleşme sinyallerimiz Afrika Kıtasının tamamına ulaştırılacaktır.

Türksat-4A ve Türksat-4B uydularının uluslararası ihalesi sonucunda 07.03.2011 tarihinde Japon Mitsubishi Electric Corporation (MELCO) firması ile sözleşme imzalanmıştır. Bu proje sadece bir uydu temin projesi olmayıp aynı zamanda uzay teknolojileri alanında Japonya ile Türkiye arasında kapsamlı bir işbirliği yapılmasını da içermektedir. Ayrıca söz konusu uydu tedariki ile birlikte imalatçı firma; benzer uyduların Türkiye'de yapılabilmesi için bilgi paylaşımı ve teknoloji transferi hususlarını da taahhüt etmiştir. Teknik işbirliği yapılması konusunda Japonya'nın ilgili bakanlığıyla Bakanlığımız arasında işbirliği protokolü de imzalanmıştır.

Bu sözleşme; Türksat-4A ve Türksat-4B uydularının tasarımı, üretimi, yer testlerinin yapılması, sigortalanması (yer, fırlatma ve bir yıl yörünge sigortası), fırlatılması ve yörünge testlerinin yapılarak teslimini, uydunun kontrol ve takibinin yapılacağı yer kontrol sisteminin kurulmasını ve Türkiye'nin kendi uydusunu üretebilmesini mümkün kılacak tecrübenin Türk mühendislerine kazandırılmasını sağlamaya yönelik olarak planlanan Türksat Doğrudan Katılım Programını da içermektedir.

Türksat-4A ve Türksat-4B uydularının üretim süreçleri belirlenen takvime göre devam etmektedir. Türksat-4A uydusunun CDR (Critical Design Review: Kritik Tasarım Gözden Geçirme) toplantıları 2012 yılı Nisan ayında, Türksat-4B uydusunun CDR toplantıları 2012 yılı Eylül ayında gerçekleştirilmiştir. Doğrudan katılım programı dahilinde mühendislerimizin eğitimleri ve üretim süreçlerine katılımları da programlandığı şekilde yürütülmektedir.

Türksat 4A ve Türksat-4B uyduları ile;

- *Mevcut uydularımızın kapsama alanında bulunmayan Orta ve Güney Afrika bölümü dahil olmak üzere Afrika kıtasının tamamı da kapsanmış olacaktır.*
- *Türkiye kapsama alanı sayesinde uluslararası spor müsabakaları uydudan şifresiz olarak izlenebilecektir.*
- *Şu an tam kapasite çalışan uydu filomuzda bu yeni uyduların sağlayacağı ilave kapasite ile müşterilerimizin talepleri karşılanabilecektir.*
- *Dünya Telekomünikasyon Birliği (ITU) nezdinde 42° Doğu ve 50° Doğu lokasyonlarında adımıza kayıtlı frekans haklarımız korunacaktır.*
- *Askeri haberleşme ihtiyaçlarının karşılanması hususunda devamlılık sağlanmış olacaktır.*
- *Türksat uyduları üzerinden ilk defa Ka-Bant kapasite sunulmuş olacak, yurt içi ve yurt dışındaki kullanıcılara ve ev kullanıcılarına uydu üzerinden uygun maliyetlerle internet ve veri hizmetleri götürülecektir.*
- *Veri trafiği 50° Doğu lokasyonuna kaydırılarak 42° Doğu lokasyonunun TV yayınları için merkez olması sağlanacaktır.*
- *İlave Ku-bant kapasiteye sahip olunacaktır.*
- *Yurtiçi piyasada henüz olgunlaşmamış ya da diğer operatörlerden hizmet alan talep kaynaklarına alternatif kapasite teklif edilebilecektir.*

ARAŞTIRMA GELİŞTİRME VE UYDU TASARIM ÇALIŞMALARI

Türksat A.Ş., Türkiye'nin uydu ve uzay teknolojileri alanında kabiliyetlerini artırma, Türkiye'de uydu tasarımı ve üretimi için gerekli insan kaynağını yetiştirme çalışmalarını sürdürmektedir. Bu kapsamda, uydu ve uzay yol haritası hazırlanarak, milli haberleşme uydumuz Türksat 5A'nın, 2015 yılı sonunda uzaya gönderilmesi hedeflenmiştir.

Türksat 5A uydumuzun karşılaştırma ve boyutlandırma analizi ile kavramsal tasarımı tamamlanmış olup, söz konusu tasarım ve analizler gizlilik anlaşması çerçevesinde Türk Havacılık ve Uzay Sanayi (TUSAŞ) ile paylaşılmıştır.

2012 yılı Şubat ayında Dünya Telekomünikasyon Birliği'nin (ITU) uydu yörünge haklarıyla ilgili regülasyon değişikliğinin, 31° yörüngemize acilen uydu tedarik edilme ihtiyacını ortaya çıkarması nedeniyle, Türksat 5A Ar-ge projesi ile Mitsubishi MELCO firmasıyla imzalanmış olan sözleşmedeki 3. uydu sipariş opsiyonunun birlikte değerlendirilmesi çalışmasına başlanmıştır. Bu çerçevede tedarik yöntemi ve uydunun özelliklerini belirlemek üzere bir teknik komisyon oluşturulmuş ve uydunun tedarik yöntemi ile teknik özelliklerini içeren komisyon raporu hazırlanmıştır.

TUSAŞ bünyesinde kurulumu devam eden Uydu, Montaj, Entegrasyon ve Test (UMET) Merkezinin Kullanımına İlişkin Protokol; Savunma Sanayi Müsteşarlığı (SSM), TUSAŞ ve Türksat A.Ş. arasında Temmuz 2010 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Türksat A.Ş.'nin de kullanacağı UMET Merkezi çalışmalarında beş personelimiz projenin takibi için görevlendirilmiş, SSM ve TUSAŞ ekibine dahil edilmiştir. Merkezde kullanılacak sistemlerin ön tasarımları tamamlanmış, merkez ekipmanlarının fabrika kabullerine başlanmıştır. Tesisin kurulacağı binanın temeli TUSAŞ yerleşkesinde atılmıştır. İnşaat çalışmaları devam eden UMET Merkezi'nin 2013 yılı sonunda işletmeye açılması öngörülmektedir.

Haberleşme uyduları teknolojilerinde bilgi ve tecrübe kazanmak amacıyla Türksat A.Ş. ile İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) arasında başlayan ortak çalışmalar ile Türk mühendislerince tasarımı yapılan ve bazı modülleri üretilen ülkemizin ilk haberleşme uydusu olacak Türksat-3USAT uydusunun mühendislik modeli, uçuş modeli ve testleri tamamlanmıştır. Dnepr roketi ile Rusya'dan 2013 yılı Ocak ayında fırlatılması planlanmıştır.

Türksat A.Ş.'nin üzerinde çalıştığı bir diğer Ar-Ge projesi olan "Atomik Saat"in Türksat uyduları üzerinden dağıtımı başarı ile tamamlanarak 23 Mart 2012'de "Türksat Saat TV" kanalı üzerinden kullanıma açılmıştır. Türksat yerleşkesinde bulunan atomik saatin tüm Türkiye'de ortalama 1 milisaniye hassasiyetle ve bilgilenme amacıyla iletimi sağlanmıştır.

UYDU VE UZAY MÜZESİ

Uydu ve uzay konularının daha iyi anlaşılması, görsellik kazandırılması ve yeni nesillere bilgi aktarımı için Lagari Hasan Çelebi Uydu ve Uzay Müzesi kurulmuştur. Müzede 1:3 ebatlarında T1A, T1B, T1C, T2A ve T3A uyduları ile birlikte 1:30 ebatlarında uydularımızın fırlatılmasında kullanılan roket maketleri sergilenmektedir.

Ayrıca müzede uydu kontrolünde kullanılan yer sistemleri ile birlikte Türksat uydularına ve uydu haberleşmesine ilişkin görsel bilgilere yer verilmiştir.

ÜLKEMİZİN 2012 YILI HAVA ULAŞIM SEKTÖRÜNDEKİ YERİ

Dünya'da, yolcu trafiği sıralamasında ilk yüz arasında bulunan havalimanlarımızdan; İstanbul Atatürk Havalimanı 2008 yılında 40 ıncı sırada iken, 2012 yılında 30 uncu sıraya yükselmiştir. Antalya Havalimanı 2008 yılında 71 inci sırada iken, 2012 yılında 55 inci sıraya yükselmiştir.

Avrupa yolcu trafiği sıralamasında İstanbul Atatürk Havalimanı 2008 yılında 10 uncu sırada iken, 2011 yılında 8 inci sıraya yükselmiştir. Antalya Havalimanı 2008 yılında 25 inci sırada iken, 2012 yılında 13 üncü sıraya yükselmiştir.

Avrupa'da 45 ülkede bulunan 454 havalimanından 266'sında yolcu trafiğinde artış sağlanırken, 188 havalimanında düşüş kaydedilmiştir. Özellikle Türkiye ve Rusya'da yolcu sayısı artarken, İngiltere, İrlanda ve Yunanistan'da yolcu sayısı önemli derecede düşmüştür.

THY, 2012 ENAC dünya havayolu şirketleri yolcu trafiği sıralamasına göre 19 uncu sırada olup, Havayolu şirketleri içerisinde 2012'de en yüksek yolcu artış oranı (%22,3) ile dünyada birinci sıradadır. 2012'nin ilk çeyreğinde ise %33,5'lik yolcu artış oranı ile dünyada 3 üncü sırada yer almıştır.

Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı Eurocontrol›ün uzun vadeli tahminine göre 2030'a kadar Türkiye›de IFR uçuşlar her yıl ortalama %5,5 ila %4,3 oranında artacaktır.

Türkiye'nin Dünya ve Avrupa Havayolu yolculuklarındaki payı (%)

Yapılan projeler ve gelişmeler havayolu sektörümüzün uluslararası alandaki başarısı ile aldığı mesafeyi açıkça gözler önüne sermektedir (Tablo 1- 2, Grafik 1-2-3).

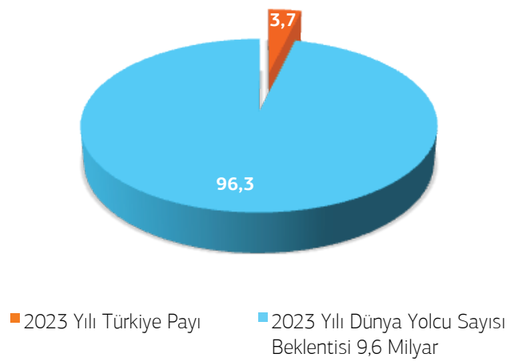
Tablo 1.-Türkiye'nin Dünya ve Avrupa Havayolu Yolculuklarındaki Payı (%)

Yıllar	Türkiye Yolcu Sayısı	Dünya Payı (%)	Avrupa Payı (%)
2003	34.443.655	1,0	3,2
2011	118.292.000	2,1	7,4
2012*	130.784.011		
2023 Yılı Hedefi	350.000.000	3,7	13,5

**2012 Dünya payı ve Avrupa payı henüz yayınlanmadığından tabloya işlenmemiştir.*

Türkiye'nin Dünya Havayolu Yolculuklarındaki ve 2023 Yılı Türkiye Payı Hedefi (%) (Grafik 1)

Grafik 1. Dünya Havayolu Yolculuklarında 2023 Yılı Türkiye Payı Hedefi (%)

Türkiye'nin Avrupa Havayolu yolculuklarındaki 2023 Yılı Hedefi (%) (Grafik 2)

Grafik 2. Avrupa Havayolu Yolculuklarında 2023 Yılı Türkiye Payı Hedefi (%)

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü ICAO Doc.7910'a göre Dünya, Avrupa ve Türkiye'deki Havalimanları sayısı (Tablo 2)

Tablo 2. ICAO Doc 7910'a göre Havalimanları Sayısı*

Dünya	Avrupa	Avrupa Payı	Türkiye'deki Mevcut Havalimanları Sayısı
16.364 Adet	3.716 Adet	23%	68

(*)Havalimanlarının sayıları Mart 2011 tarihli Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Yayını (ICAO Doc. 7910)'nden elde edilmiştir.

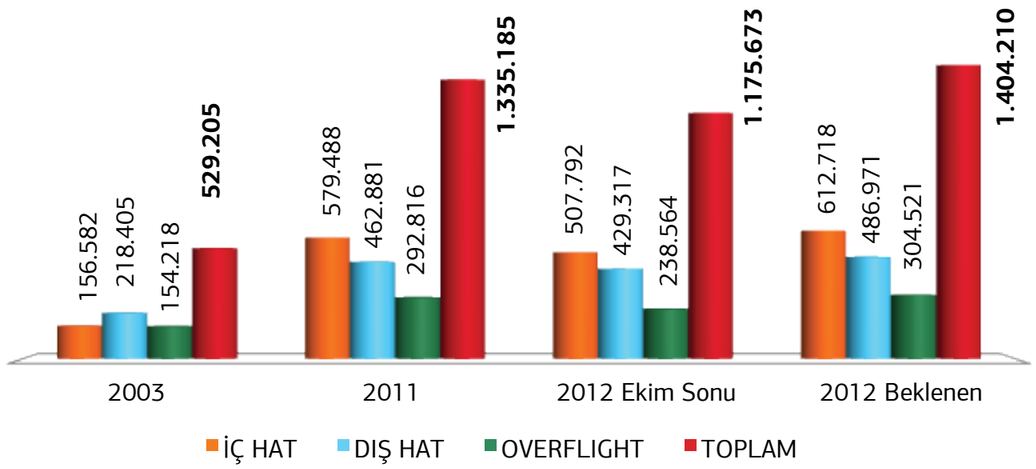
Kaynak: İstatistiklerle Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme 2003-2011 Yayını

Toplam Uçak Trafiğindeki Artış Oranı

Uçak Trafiğinde % 152 Artış

2003 yılında üst geçişlerle birlikte toplam uçak trafiği 529.205 olarak gerçekleşirken, bu rakam 2011 yıl sonunda %152 artarak 1.335.185'e ulaşmıştır. 2012 Ekim sonu gerçekleşmesi % 2,9 artışla 1.175.673 olup, 2012 yıl sonu beklentisi 1.404.210'dur (Grafik 3).

Grafik 3. Toplam Uçuş Trafiği

İç Hat, Dış Hat, Toplam Yolcu Sayısındaki Artış Oranları

İç Hat Yolcu Sayısında %537'lik Artış

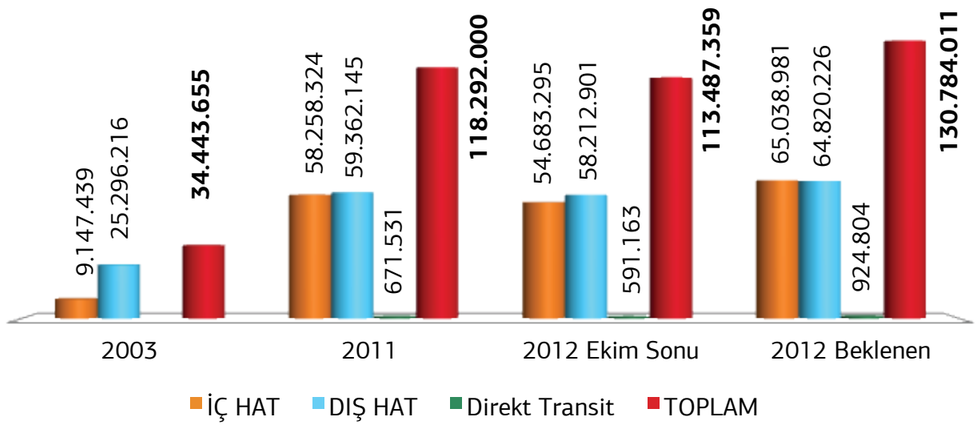
2003 yılında 9 milyon 147 bin olan iç hat yolcu trafiği 2003 yılına göre 2011 yılsonunda % 537 oranında artarak 58 milyon 258 bin'e ulaşmıştır. 2012 Ekim Sonu gerçekleşmesi % 11,8 artışla 54.683.295 olup, 2012 Yıl sonu beklentisi 65.038.981'dir.

Toplam Yolcu Sayısında % 243' lik Artış

2003 yılında 34 milyon 444 bin olan toplam yolcu trafiği 2003 yılına göre 2011 yılı sonunda % 243 artarak 118 milyon 292 bin'e ulaşmıştır. 2012 Ekim Sonu gerçekleşmesi % 10,5 artışla 113.487.359 olup, 2012 yıl-sonu beklentisi 130.784.011'dir (Grafik 4).

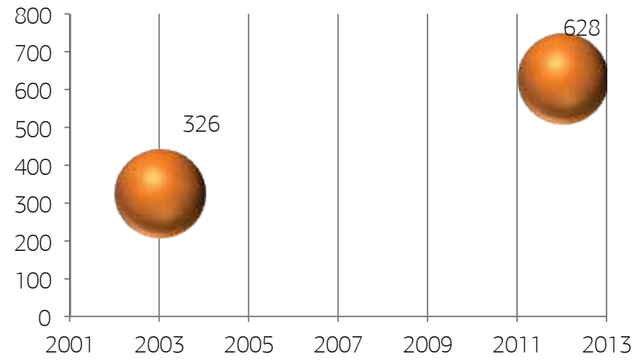
Grafik 4. Toplam Yolcu Sayısı

Uçak Park Yeri Sayısı Grafiği

2003 yılında 326 olan uçak park yeri sayısı % 92,6 artışla 2012 yılında 628'e ulaşmıştır (Grafik 5).

Grafik 5. Uçak Park Yeri Sayısı

SEKTÖREL İŞLETMELER

2003-2012 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren İşletmeler

Hava Taşıma İşletmeleri

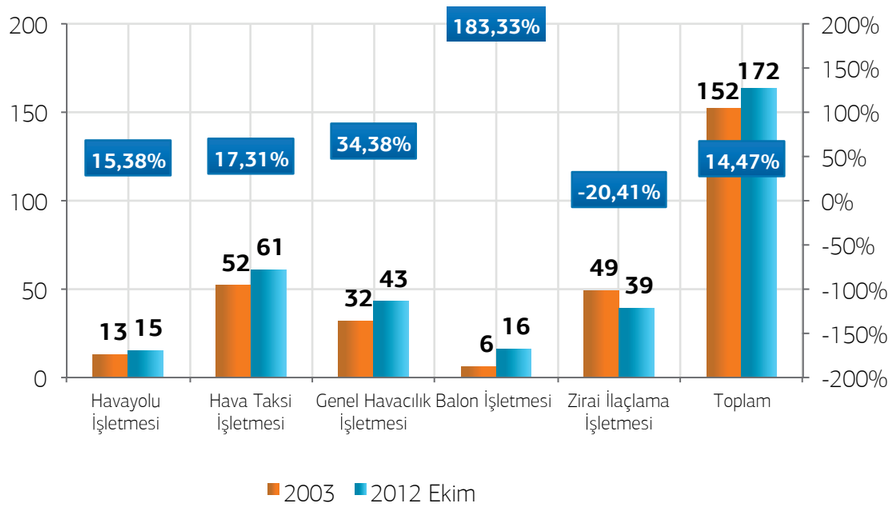
2003 yılında 13 olan tarifeli taşımacılık yapan havayolu işletmesi sayısı, 2012 yılında 3 tanesi kargo taşımacılığı olmak üzere 15'e ulaşmış, Hava taksi İşletmeleri %13'lik bir artışla 58'e, Genel Havacılık İşletmeleri %34'lük bir artışla 43'e, Balon İşletmeleri %166'lık bir artışla 17'ya ulaşmıştır (Tablo 3, Grafik 6).

Hava Taşıma İşletmelerinde %13 artış

Tablo 3. 2003-2012 Havacılık İşletmeleri

	2003	2012 Ekim	Artış-Azalış
Hava Taşıma İşletmeleri Toplamı	**152**	**172**	**13%**
Havayolu İşletmesi	13	15	15,38%
Hava Taksi İşletmesi	52	58	11,54%
Genel Havacılık İşletmesi	32	43	34,38%
Balon İşletmesi	6	16	183,33%
Zirai İlaçlama İşletmesi	49	39	-20,41%

Grafik 6. Hava Taşıma İşletmeleri

Bakım ve Eğitim İşletmeleri

Sivil Havacılık sektöründeki tüm gelişmelere paralel olarak, Bakım ve Eğitim Kuruluşlarında da artış yaşanmış 2012 yılı Ekim ayı itibariyle 65'e ulaşmıştır. (Tablo 4)

Bakım – Eğitim İşletmelerinde %62,5 artış

Tablo 4. 2003-2012 Bakım ve Eğitim İşletmeleri

	2003	2012 Ekim	Artış-Azalış
Bakım ve Eğitim İşletmeleri	**40**	**65**	**62,5 %**
Bakım Organizasyonu	19	35	84,2 %
Uçuş Eğitim Organizasyonu	21	16	42,9 %
Tip Eğitim Organizasyonu		14	

Havaaracı ve Yolcu/Kargo Kapasiteleri

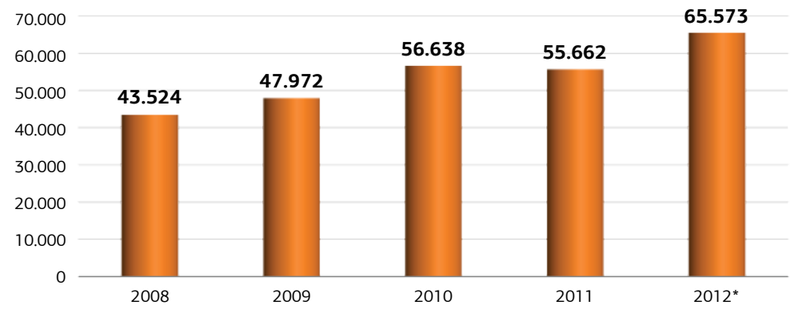
Son 9 yılda Yolcu Uçağı 162'den 373'e, koltuk kapasitesi 27.599'dan 65.573'e, Kargo Kapasitesi ise 302.737 kilogramdan 1.233.513 kilograma ulaşmıştır (Tablo 5, Grafik 7-8-9).

Tablo 5. 2003-2012 Havaaracı ve Yolcu/Kargo (Kg) Kapasiteleri

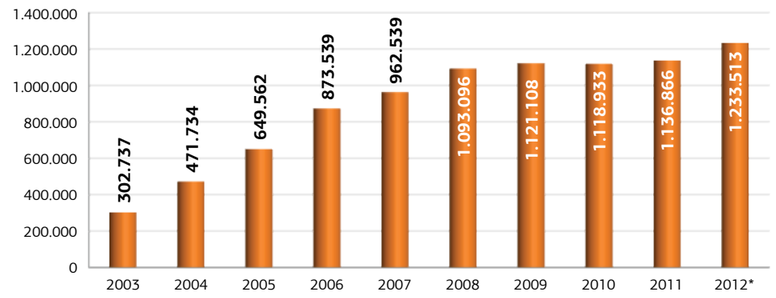
	Havayolu	Hava	Artış-Azalış	Hava Taksi	Genel Havacılık	Balon	Zirai Mücadele
	Uçak Sayısı	Yolcu Koltuk Kapasitesi	Kargo	Hava Aracı Sayısı			
2003	162	27.599	302.737	131	162	34	137
2004	202	34.403	471.734	129	202	36	130
2005	240	39.903	649.562	157	240	36	123
2006	259	42.335	873.539	192	259	43	127
2007	250	40.185	962.539	243	129	44	78
2008	270	43.524	1.093.096	223	136	57	63
2009	297	47.972	1.121.108	254	153	67	60
2010	349	56.638	1.118.933	244	196	97	59
2011	346	55.662	1.136.866	244	241	108	69
2012*	373	65.573	1.233.513	200	231	156	60

** 01.11.2012 tarihi itibariyledir.*

Grafik 7. Yolcu Kapasitesi

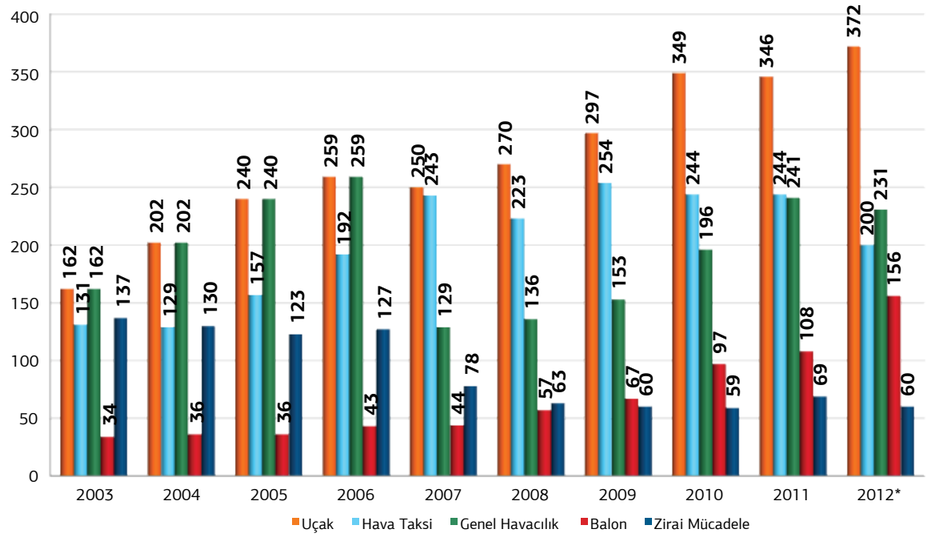

Grafik 8. Kargo Kapasitesi (Kg)

** 01.10.2012 tarihi itibariyledir.*

Grafik 9. Havaaracı Sayıları

İÇ HAT UÇUŞ NOKTALARI

Harita 1. 2003 Yılı İç Hat Uçuş Haritası

Sadece THY tarafından 2 Merkezden 26 Noktaya, Toplam 9.1 Milyon Yolcu

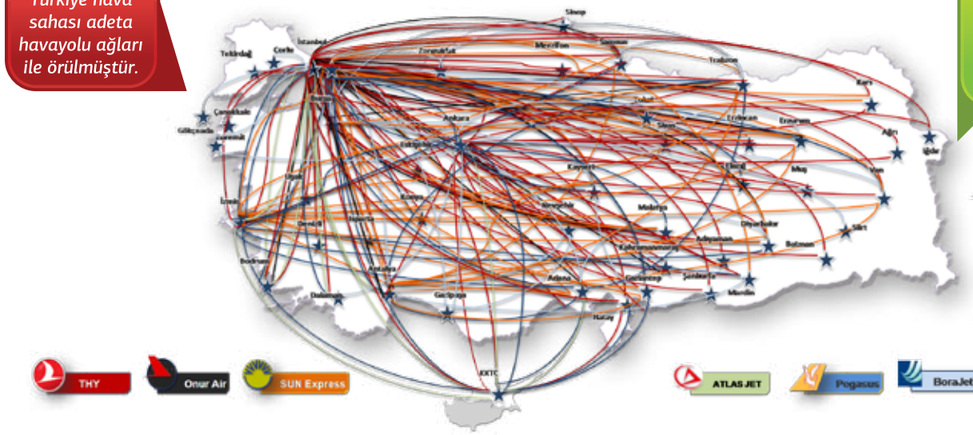

Tek Uçuşla Gidilemeyecek yer kalmayacak.

Harita 2. 2012 Yılı İç Hat Uçuş Haritası

Uçuş ağımıza iç hatlarda 22 yeni nokta ekledik.
6 havayolu şirketi 7 merkezden 48 noktaya TOPLAM
58,3 milyon yolcu
İç hatlarda Avrupa'nın en hızlı büyüyen yıldızı

Türkiye hava sahası adeta havayolu ağları ile örülmüştür.

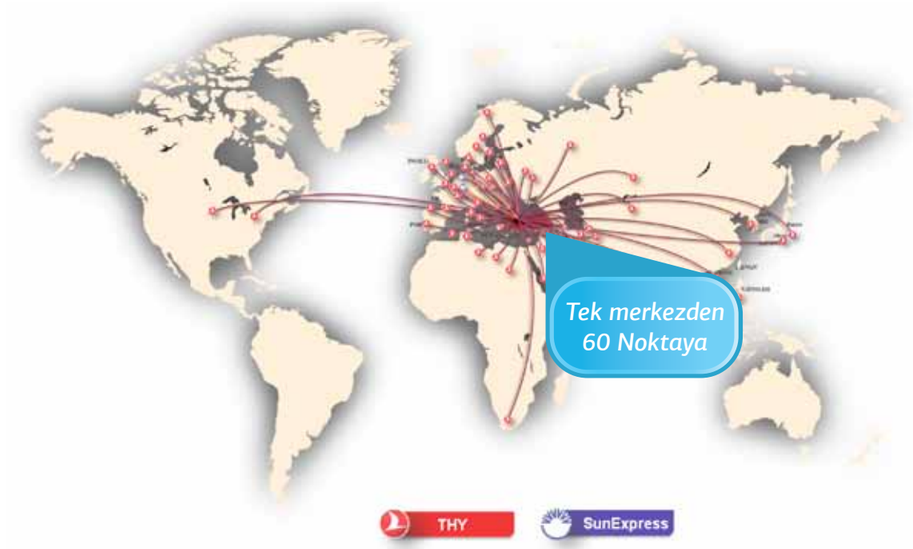

Bugün, 6 Havayolu 7 Merkezden 48 Noktaya TOPLAM 58 Milyon Yolcu

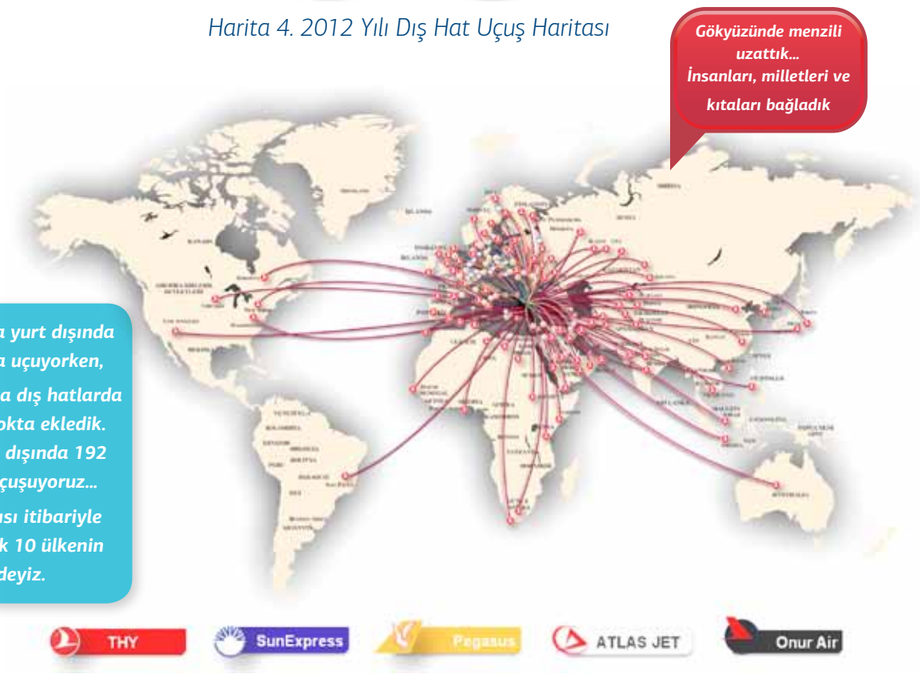
2012

DIŞ HAT UÇUŞ NOKTALARI

Harita 3. 2003 Yılı Dış Hat Uçuş Haritası

Harita 4. 2012 Yılı Dış Hat Uçuş Haritası

RUHSAT VERİLEN ŞİRKETLER

2003 yılından itibaren toplam 550 çalışma ruhsatı verilmiş ve 2012 yılı Ekim ayı itibariyle A, B ve C Grubu Çalışma Ruhsatlı şirket sayısı 46'ya ulaşmıştır (Tablo 6).

Tablo 6. 2003-2012 Ruhsat Verilen Şirketler

Yer Hizmetleri		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Verilen Çalışma Ruhsatı		28	19	4	30	39	157	125	91	43	14
Çalışma Ruhsatlı Şirket Sayısı	A Grubu	2	2	2	2	2	3	4	4	4	4
	B Grubu	14	14	14	13	13	12	11	13	13	14
	C Grubu	21	22	22	25	27	29	26	27	28	28
	TOPLAM	**37**	**38**	**38**	**40**	**42**	**44**	**41**	**44**	**45**	**46**

** 01. 11. 2012 tarihi itibariyledir.*

SEKTÖREL DENETİMLER

Sivil havacılık alanında en önemli öncelik; uçuş emniyeti ile havacılık güvenliğini sağlamak amacıyla sürdürülen çalışmalardır.

Ülkemizde, sivil havacılık sektöründe yaşanan büyük ve hızlı gelişmeyle birlikte, uçuş emniyetini de en üst düzeye çıkartmak üzere, sektör faaliyetlerinin denetimlerinde rekor bir artış yaşanarak, 2011 yılı sonu itibarı ile toplam 5 bin 209 denetim gerçekleştirilmiş, 2012 yılı Ekim ayı itibariyle de denetim sayısı 3500'e yaklaşmıştır (Tablo 7, Grafik 10).

Hedefimiz;

havacılık faaliyetlerini emniyet ve güvenlikten ödün vermeden, uluslararası standartlara uygun ve çevreye duyarlı olarak bölgede lider bir konumda yürütmektir.

2011 yılından itibaren yeni bir yaklaşımla denetimlerin etkinliklerinin daha da arttırılması amaçlanmış, sektörün kendini denetleyen ve kendi içinde performansa bağlı denetimler yapar hale gelmesi ve uçuş emniyetinin arttırılması öncelikli hedef haline gelmiştir.

Bununla birlikte SAFA bulgu ortalaması 0,8'in üstünde olan havayolu firmalarına aylık 20 SACA denetlemesi yapma zorunluluğu getirilmiş ve bu kapsamda 2012 yılında Ekim ayı itibariyle 1640 SACA denetimi gerçekleşmiştir. Alınan bu önlemler ile havayollarımızın SAFA puanı Avrupa birliği üye ülkelerinin değeri olan 0,97 den daha iyi bir değer olan 0,62 değerine getirilmiştir.

MOBİL DENETİM SİSTEMİ İLK KEZ TÜRKİYE'DE

Ayrıca, EASA tarafından da etkinliği kabul edilmiş olan ve bu kapsamda ilk defa Ülkemizde uygulanmasına başlanılan mobil denetim sistemi proje olarak hayata geçirilmiştir.

2011 yılından itibaren denetimlerde öncelikli amacımız, etkinliklerinin arttırılmasıdır.

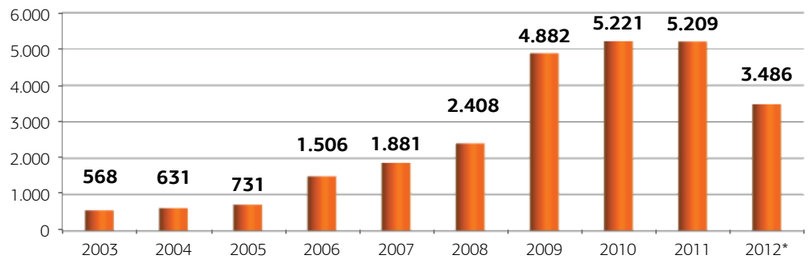
Tablo 7. Sektörel Denetimler

Denetim Sayısı									
2003	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**2008**	**2009**	**2010**	**2011**	**2012***
568	631	731	1506	1881	2408	4882	5221	5209	3486

** 01.10.2012 tarihi itibariyledir.*

EMNİYET VE GÜVENLİKTEN TAVİZ YOK!

Grafik 10. Uygulanan Denetimler

** 01.10.2012 tarihi itibariyledir.*

2012 YILI TÜRK OPERATÖRLERİ SAFA ORANLARI

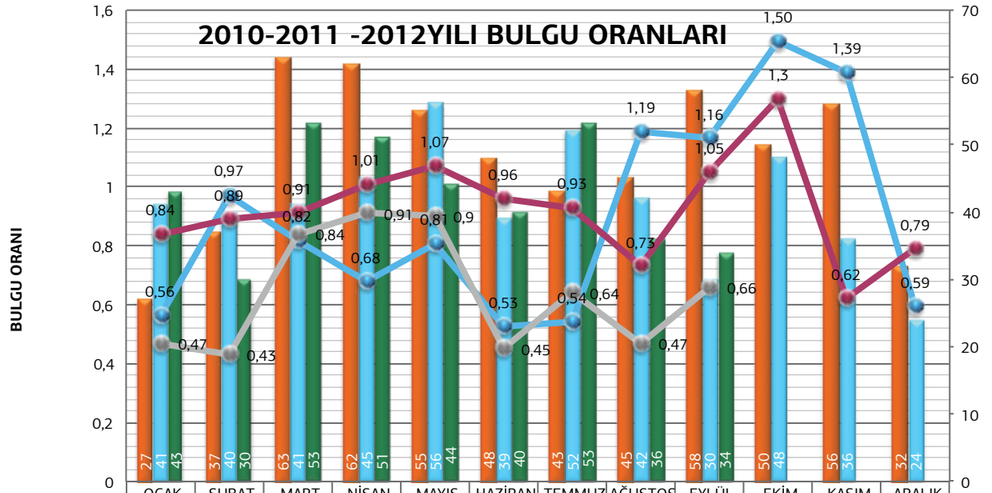
Tablo 8. Türk Operatörleri SAFA Oranları

Denetleme Sayısı	C1	C2	C3	ORAN
383	40	110	58	0,62

Yapılan etkin ve yoğun denetimler ile SAFA Puanımız, Avrupa birliği üye ülkelerinin değeri olan 0,97 den daha iyi bir değer olan 0,62 değerine getirilmiştir.

2012 yılında yerli operatörlere yönelik gerçekleştirilen SAFA denetimleri neticesinde elde edilen bulgu ortalaması 0,62'ye düşmüştür (Tablo 8, Grafik 11).

Grafik 11. 2010-2011-2012 Yılı SAFA Bulgu Ortalamaları

	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
2010 DENETLEME	27	37	63	62	55	48	43	45	58	50	56	32
2011 DENETLEME	41	40	41	45	56	39	52	42	30	48	36	24
2012 DENETLEME	43	30	53	51	44	40	53	36	34			
2010 ORAN	0,56	0,97	0,82	0,68	0,81	0,53	0,54	1,19	1,16	1,5	1,39	0,60
2011 ORAN	0,84	0,89	0,91	1,01	1,07	0,96	0,93	0,73	1,05	1,3	0,62	0,79
2012 ORAN	0,47	0,43	0,84	0,91	0,9	0,45	0,64	0,47	0,66			

** 01.10.2012 tarihi itibariyledir.*

YAPTIRIMLAR

Uçuş emniyeti ve güvenliğinin üst düzeyde sağlanması amacıyla gerçekleştirilen denetimler sonucunda 2003 yılından itibaren uygulanan toplam idari para cezası ve 2012 yılında uygulanan yaptırımlar aşağıda listelenmektedir (Tablo 9).

Tablo 9. 2003 Yılından İtibaren Uygulanan İdari Para Cezaları

Yaptırım Türü	Yaptırım Miktarı	Ceza Tutarı
İdari Para Cezası	298 Adet	9.370.700,00 TL

2012 yılında gerçekleştirilen denetimler neticesinde, sektöre yönelik toplam 578 adet yaptırım uygulanmıştır (Tablo 10).

Tablo 10. 2012 Yılı İçerisinde Uygulanan Yaptırım Faaliyetleri

YAPTIRIM TÜRÜ	GERÇEKLEŞME
Ruhsat Askıya Alma	5
Ruhsat Askı Kaldırma	1
Ön İzin	11
Ruhsat	6
Uçuş Durdurma	1
FTO Yetkisinin Verilmesi	1
FTO Yetkisinin Askıya Alınması	2
TRTO Yetki İptali	1
Yer Hizmetleri İçin Ön İzin Süre Uzatımı	2
Yer Hizmetleri İçin Çalışma Ruhsatı	6
Yer Hizmetleri İçin Geçici Çalışma Ruhsatı	3
Yer Hizmetleri İçin Ruhsat İptali	1
Heliport Ruhsatı	3
Heliport Ruhsat Temdit	6
Heliport Yapım İzni	5
Havalimanı Ruhsatı	1
Havalimanı Ruhsat Temdit	26
Yeşil Havalimanı Sertifikası	5
Yeşil Havalimanı Sertifikası Temdit	2
SHY-33B Ruhsatı	168
SHY-33A Ruhsatı	7
Terminal Ruhsatı	2
SHY-33B Ruhsat İptali	129
SHY-33A Ruhsat Temdidi	83
SHY-33B Ruhsat Temdidi	97
Engelsiz Havalimanı Sertifikası	4
TOPLAM	**578**

Ayrıca, 23 fiilden dolayı 22 farklı şirkete toplamda 166.040,00 TL İdari Para Cezası uygulanmış, 5 farklı şirketin İşletme Ruhsatları 3 ay süreliğine askıya alınmış, 3 farklı şirketin işletme ruhsatları süresiz olarak iptal edilmiştir.

ULUSLARARASI FAALİYETLER

Havacılığımızda gelinen nokta, Uluslararası Kuruluşlarda Etkin Rol Sağladı

2012 yılında da uluslararası kuruluşlarda etkin görevler üstlenilerek Ülkemizin Dünya sivil havacılığında söz sahibi olması sağlanmıştır. (Tablo 11)

Tablo 11. Görev Alınan Uluslar arası Kuruluşlar

Organizasyon	Görev
D8 Sivil Havacılık Komisyonu	Başkanlık
ECAC(Eurepean Civil Aviation Conference) EUROCONTROL	Başkan Yardımcılığı
Geçici Konsey Koordinasyon Komitesi EUROCONTROL	Başkan Yardımcılığı
SRC Emniyet Düzenleme Komisyonu	Başkan Yardımcılığı
JAA –TO (Joint Aviation Authorities – Training Organization)	Yönetim Kurulu Üyeliği, Başkan Yardımcılığı
ICAO Avrupa Kuzey Atlantik Bölgesel Havacılık Emniyet Grubu	Başkan Yardımcılığı

SİVİL HAVACILIK MÜZAKERELERİ

Son yıllarda gerçekleştirilen ikili ve çoklu ülke sayısı Hava Ulaşım Anlaşmaları ile 2003 yılında 81 olan ikili anlaşma sayısı %73 oranında artarak 140'a yükselmiştir (Tablo 12, Grafik 12, Harita 5).

2003 yılından itibaren Türkiye'nin imza altına aldığı ikili anlaşma sayısı 244'e yükselmiş ayrıca, 2012 yılında gerçekleştirilen anlaşmalarla, yurtdışı uçuş ağımıza 220 frekans eklenmiştir (Tablo13).

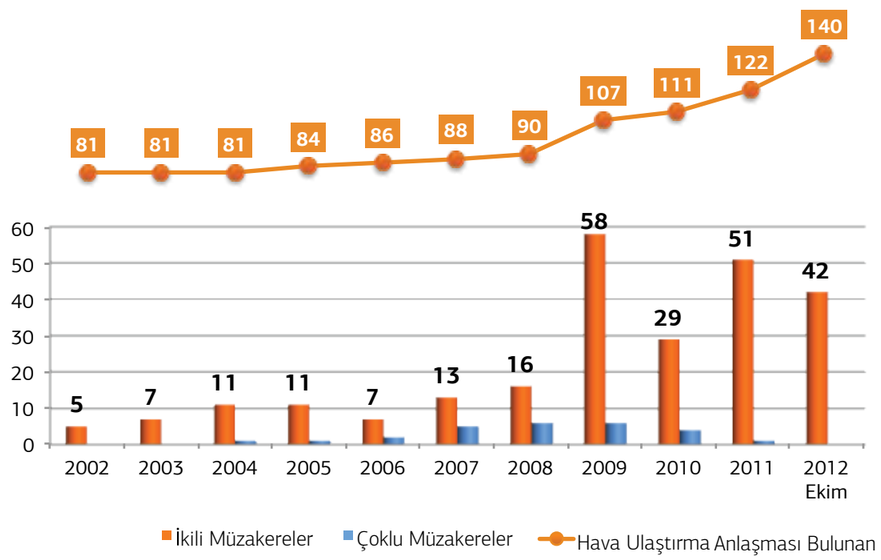
"Afrika Sivil Havacılık Konferansı" 29 Mayıs – 2 Haziran 2012 tarihleri arasında İzmir'de gerçekleşmiş ve bu konferans sonucunda 13 ülke ile yeni hava ulaştırma anlaşması imzalanarak 2 nokta eklenmiş ve toplamda 175 frekans uçuş ağımıza kazandırılmıştır.

Tablo 12. 2012 Yılında Yapılan Müzakereler

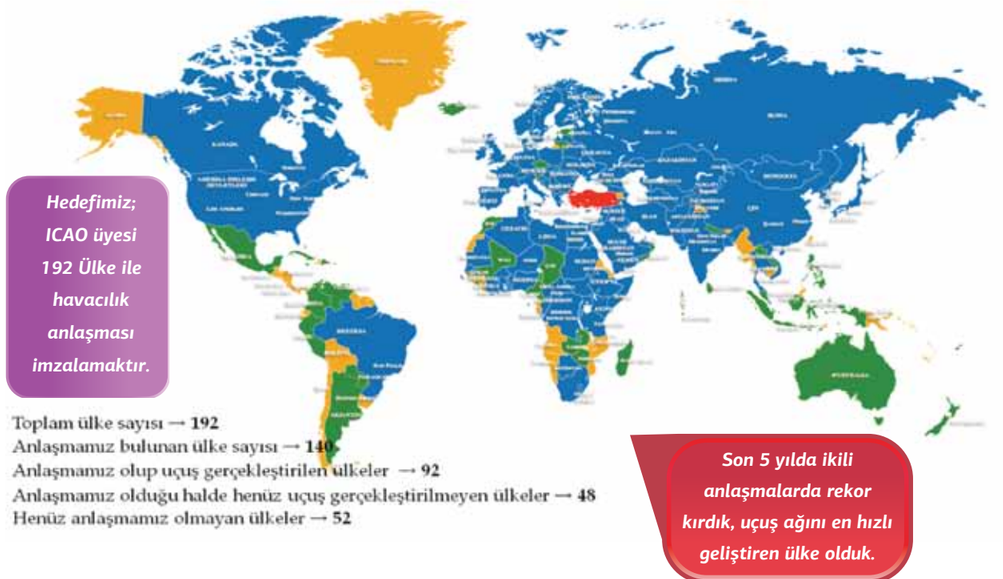
Yıl	İkili Müzakere Sayısı	Çoklu Müzakere Sayısı	Hava Ulaştırma Anlaşması Bulunan Ülke Sayısı
2003	7	0	81
2004	11	1	81
2005	11	1	84
2006	7	2	86
2007	13	5	88
2008	16	6	90
2009	58	6	107
2010	29	4	111
2011	51	1	122
2012*	42	0	140

** 01.11. 2012 tarihi itibariyledir.*

Grafik 12. Müzakereler

Harita 5. Anlaşmamız Bulunan Ülkeler

Tablo 13. 2012* Yılında Müzakere Yapılan Ülkeler

Ülke Adı	Tarih
İran	31.01.2012
Fildişi Sahili	09.02.2012
Kongo Demokratik Cum.	01.03.2012
Kırgızistan	09.03.2012
Karadağ	14.03.2012
Karadağ	14.03.2012
Libya	09.04.2012
Moğolistan	27.04.2012
Moldova	Nisan 2012
Botswana	31.05.2012
Nijer	31.05.2012
Moritanya	31.05.2012
Lesotho	31.05.2012
Benin	31.05.2012
Burkina faso	31.05.2012
Togo	31.05.2012
Kongo	31.05.2012
Orta Afrika Cum.	31.05.2012
Sao Tome & Pri.	31.05.2012
Yeşil Burun	31.05.2012
Güney Sudan	31.05.2012

Ülke Adı	Tarih
Swaziland	31.05.2012
Sierra Leone	31.05.2012
Madagaskar	31.05.2012
Fildişi	31.05.2012
Ruanda	31.05.2012
Burundi	31.05.2012
Komorlar Birliği	31.05.2012
Mali	31.05.2012
Libya	31.05.2012
Tunus	31.05.2012
Somali	31.05.2012
Lüksemburg	12.06.2012
Irak	17.07.2012
Cibuti	31.05.2012
Gabon	31.08.2012
Mozambik	18.09.2012
Ekvador	25.09.2012
Nijerya	03.05.2012
Kırgızistan	26.06.2012
Kırgızistan	06.09.2012
Kazakistan	18.10.2012

** 01.10.2012 tarihi itibariyledir.*

MEVZUAT ÇALIŞMALARI

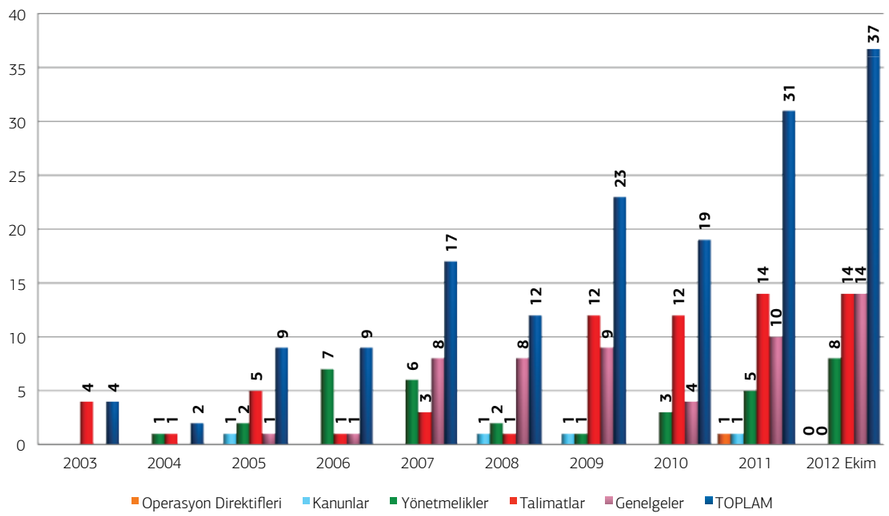
Gelişen sivil havacılık sektörünün ihtiyaç ve beklentileri çerçevesinde uluslararası standartların en üst düzeyde uygulanması amacıyla mevzuat çalışmalarını da tüm hızıyla sürdürmektedir (Tablo 14, Grafik 13).

Tablo 14. Çıkarılan Mevzuat

	2011	2012 *	TOPLAM
Kanun	1	-	4
Yönetmelik	5	8	35
Talimat	14	14	67
Genelge	10	14	55
Operasyon Direktifleri	1	-	1
Seyrüsefer Direktifleri	-	1	1
TOPLAM	**31**	**37**	**163**

** 01.10.2012 tarihi itibariyledir.*

Grafik 13. Mevzuat Sayıları

HAVAYOLU KULLANICILARINA YÖNELİK MEMNUNİYET VE BEKLENTİ ARAŞTIRMASI

2012 yılında 42 havalimanında 10.579 kişi ile gerçekleştirilen Havayolu kullanıcılarının memnuniyet ve beklentileri araştırması sonuçlarına göre (Tablo 15-32);

Artık Dar Gelirliler de Uçabiliyor...

Tablo 15. Yapılan İşe Göre Örneklemin Dağılımı

		%
Ücretli (kamu / özel sektör)	5378	50,9
Kendi hesabına çalışan	1495	14,2
Ev kadını / kızı	1124	10,6
Öğrenci	1060	10,0
Emekli	800	7,6
İşveren	319	3,0
İşsiz	264	2,5
Çiftçi	59	0,6
Ücretsiz aile işçisi	21	0,2
Cevap yok	36	0,3
TOPLAM	**10536**	**100**

Hava Yolu Halkın Yolu Oldu

Tablo 16. Daha Önce Uçakla Seyahat Etmiş Olma Durumu

		%
Hayır	811	7,7
Evet	9768	92,3
TOPLAM	**10579**	**100**

Yolcuların %8'i İlk Defa Uçağa Biniyor.

Yolcuların büyük çoğunluğu "profesyonel" yolcu değil...

Tablo 17. Son Bir Yıl İçindeki Uçuş Sıklığı

		%
1-9	6936	73,8
10-19	1405	15,0
20-29	588	6,3
30-39	232	2,5
40+	235	2,5
TOPLAM	**9396**	**100**

Tablo 17'de araştırma gününden önce en az bir kez uçak yolculuğu yapmış yolcuların son 12 ay içinde araştırma gününde binecekleri de dahil olmak üzere toplam kaç kez uçak yolculuğu yapmış oldukları bilgisi, gruplanmış olarak sunulmuştur.

Toplumun yüzde 10'u son bir yılda uçtu...

Tablo 18. İç Hat Yolcularının Son Bir Yıl İçindeki Ortalama Uçuş Sayısı

İç hat yolcularının sor bir yıl içindeki ortalama uçuş sayısı (sadece daha önce en az bir kere uçmuş olanlar)	7,76
(sadece daha önce en az bir kere uçmuş olanlar)	7,76
2011 iç hat toplam yolcu sayısı	58.329.000
2011 iç hatlarda uçan nüfus (kişi sayısı)	7.515.486
2001 toplam nüfus	74.724.269
Son 1 yıl içinde iç hatlarda uçmuş olan nüfus oranı	10%
Türkiye iç ve dış hatlar için toplam uçmuş nüfus oranı tahmini	12-13 %
ABD (2008) son 1 yıl içinde uçmuş nüfus oranı	44%
İsviçre (2000) son 1 yıl içinde uçmuş nüfus oranı	37%

Tablo 19. Uçakla Seyahat Sıklığında Türkiye-ABD Karşılaştırması

	Türkiye 2012 (sadece iç hatlar)		ABD 2002 (tüm hatlar)	
Uçakla seyahat adedi (yılda) (dönüş yolculukları dahil)	Yolcuların Dağılımı	İlgili grubun ortalama seyahat sayısı	Yolcuların Dağılımı	İlgili grubun ortalama seyahat sayısı
1-4	74%	1,9	81%	2,0
5-9	15%	6,1	12%	6,1
10+	11%	14,0	7%	22,4
TOPLAM	**100%**	**3,9**	**100%**	**3,8**
	58 milyon yolculuk		289 milyon yolculuk	
	7 milyon yolcu (kişi)		76 milyon yolcu (kişi)	

ABD'de yılda 1-4 kere uçakla seyahat edenlerin oranı tüm uçak yolcuları arasında %81 iken, Türkiye'de bu oran %74 olarak ölçülmüştür. Öte yandan 5-9 veya 10+ kere uçakla seyahat eden kişilerin tüm yolcular içindeki payı Türkiye'de ABD'ye oranla daha yüksektir. Bu farklılığın sebebi ABD'de orta sınıf dahil olmak üzere nüfusun önemli bir kesiminin uçakla seyahat etmesi, söz konusu yaygın halk kesimlerinin ise yıllık seyahat sayıların görece daha düşük adetlerde yoğunlaşmasıdır. Türkiye'de de uçakla yolculuk eden nüfusun oranı arttıkça, az seyahat eden grubun toplam uçak yolcuları içindeki payının artması beklenmelidir. Halihazırda Türkiye'deki uçak yolcularının yıllık seyahat ortalaması 2002'de ABD'de ölçülen ortalamadan az farkla yüksektir ve ayrıca, görece sık seyahat edenlerin toplam yolcu nüfusu içindeki payı da daha yüksektir (Tablo 19).

Tablo 20. Öğrenim Durumuna Göre Yıllık Ortalama Uçuş Sayısı

Öğrenim Durumu	Son 1 Yıldaki Ortalama Uçuş Sayısı
Okuryazar değil	2,7
Okuryazar	4,7
İlkokul mezunu	4,5
Ortaokul / İlköğretim mezunu	5,0
Lise veya dengi okul mezunu	6,3
Üniversite mezunu	9,4
Lisansüstü mezunu	10,2

Eğitim düzeyi arttıkça uçuş sayıları da artıyor.

Tablo 21. Yapılan İşe Göre Yıllık Ortalama Uçuş Sayısı

Meslek	Son 1 Yıldaki Ortalama Uçuş Sayısı
İşveren	11,8
Kendi hesabına çalışan	9,8
Ücretli (kamu/özel sektör)	8,6
Öğrenci	6,2
Çiftçi	6,1
Emekli	5,5
Cevap yok	4,9
Ücretsiz aile işçisi	4,4
İşsiz	4,4
Ev kadını / kızı	3,4

İşsizler bile yılda dört kez'den fazla uçuyor.

Ulaşımda havayolunun payı artıyor...

Tablo 22. Havayolu Yolcularının Ulaşım Sistemlerini Kullanma Sıklıkları

	Ulaşım Sistemi			
	Karayolu	**Havayolu**	**Demiryolu**	**Denizyolu**
Çok sık kullanırım	43,8	41,8	2,2	2,2
Ara sıra kullanırım	35,4	42,4	7,2	8,6
Çok seyrek kullanırım	14,5	14,2	17,8	17,4
Hiç kullanmam	6,0	1,1	70,6	69,4
Cevap yok	0,3	0,5	2,2	2,5
TOPLAM	**10573**	**10571**	**10568**	**10565**

Tablo 22'de havalimanlarında rastlanan yolcuların tüm ulaşım sistemlerini kullanma sıklıkları verilmektedir.

2012 itibariyle Türkiye'de havayolunu kullanan kişilerin %42'si havayolunu 'çok sık', yine %42'si ise 'ara sıra' olarak kullandığını beyan etmiştir. Havayolunu 'çok seyrek' kullananların oranı 14'de kalmaktadır. Karayolunun kullanımı açısından benzer oranlar beyan edilmiştir. Havalimanlarında görüşülen yolcuların %44'ü karayolunu çok sık kullandıklarını, %35'i de ara sıra kullandıklarını beyan ederken, karayolunu 'çok seyrek kullanan' veya 'hiç kullanmayanların' toplam oranı %20'de kalmaktadır.

Tablo 23. Ulaşım Sistemlerinin Özellikleri

Belirtilen özellikler hangi ulaşım sistemine daha uygun?	**Özellik**				
	Hız	**Kolaylık**	**Konfor/ Rahatlık**	**Ekonomiklik**	**Güvenli yolculuk**
Karayolu	3,8	8,7	7,5	30,0	10,7
Havayolu	93,8	86,3	84,7	54,1	73,9
Demiryolu	1,0	2,1	4,1	10,5	8,0
Denizyolu	0,5	1,2	1,7	2,4	2,8
Cevap yok	0,9	1,7	2,0	3,0	4,5
TOPLAM	**10571**	**10563**	**10559**	**10561**	**10552**

Havayolu hızlı, kolay, konforlu, güvenli ve ekonomiktir...

Görüşülen yolcuların neden havayolu ile yolculuk yaptıkları, bir başka değişle diğer ulaşım sistemleri karşısında neden havayolunu tercih ettikleri bilgisi verilmektedir. Yolcuların birden fazla neden beyan edebildikleri ve verilen yüzdelerin toplamanın %100'ü aşabileceği unutulmamalıdır. Yolcuların toplamda %91'i havayolunun hız özelliğini, bir başka değişle uçakla yolculuk süresinin daha kısa olmasını neden olarak belirtmektedir. Bu açıdan varılacak yere çabuk ulaşım sağlamasının, havayolunun en önemli tercih nedeni olduğu görülmektedir. Yolcuların %46'sı kolaylık özelliğini, %39'u ise konfor/rahatlık özelliğini tercih nedeni olarak beyan etmiştir (Tablo 23).

Tablo 24. Genel Olarak Uçak Yolculuklarının Amacı (Çoklu Yanıt)

Yolculuk Nedeni	**#**	**%**
İş gezisi	4144	42,5
Tatil	3054	31,3
Memleket veya akraba ziyareti	2724	28,0
Eğitim/okul	601	6,2
Sağlık	179	1,8
Hac, Askerlik, Oy kullanma gibi dini veya resmi görevler	84	0,9
Kültür, Sanat, Spor faaliyetleri	68	0,7
Düğün, Cenaze gibi ailevi törenler	30	0,3
Diğer	25	0,3

Yolcuların uçakla seyahatlerinin amacı Tablo 24'te gösterilmiştir.

Tablo 25. Yolcuların Havayolu ile Seyahatlere Başlangıç Yılı (18-24 Yaş Grubu Hariç)

	#	**%**
2002 ve öncesi	5083	52,5
2003 ve sonrası	4593	47,5
TOPLAM	9676	100

Yolcuların yarısı bu dönemde uçmaya başladı...

Araştırmanın öncelikli bulgusu halihazırda uçağa binen ve araştırma tarihinde 25 yaşın üzerinde olan yolcuların yarısına yakınının (%48) uçağa ilk binişlerinin 2003 yılı veya sonrasında gerçekleşmiş olmasıdır (Tablo 25).

Bu konuda hakkaniyetli bir hesap yapabilmek için 2003 öncesi dönemde kendi başına uçakla seyahat etmesi mümkün olmayan günümüzün 18-24 yaş grubu analiz dışı bırakılmıştır.

2003 yılından sonra fiyatların uygun hale gelmesiyle halk uçmaya başladı.

Tablo 26. Havayolu İle İlk Defa 2003'den Sonra Seyahat Etmeye Başlayanların Başlama Nedeni (18-24 Yaş Grubu Hariç-Çoklu Yanıt)

	#	%
Fiyatlar uygun hale geldi	2368	52,5
Seferlerin artmasıyla her istediğimizde bilet bulmak mümkün hale geldi	636	14,1
Yaşadığım şehirden diğer şehirlere uçak seferleri başladı	628	13,9
Rezervasyon ve bilet satın alma işlemleri basitleşti / kolaylaştı	569	12,6
Yaşadığım şehirde bir havalimanı açıldı / mevcut havalimanı trafiğe açıldı	157	3,5
Daha önce yaşım küçüktü / seyahat etmeye başladım	152	3,4
Yaşadığım şehirden / ilçeden havalimanına ulaşım başladı	69	1,5
Yurtdışına seyahat etmek	67	1,5
Uçağa binmek kolaylaştı	37	0,8
Mecburiyet (iş gereği)	30	0,7
Çocuk, bebek sahibi olmak	20	0,4
Merak etmek	18	0,4
Başka bir yere taşınmak	7	0,2
Diğer	5	0,1

Uçmayan kalmayacak...

Uçak yolcularının sayısı yakın dönemde hızla artarken, bu artışın ve havayollarında yaşanan diğer gelişmelerin havayolu müşterileri tarafından nasıl algılandığı hususu önemli bir inceleme konusudur. Araştırma kapsamında görüşülen yolculara son 10 yıl içinde Türkiye'de havayolu ulaşımında gözle görülür olumlu gelişmeler yaşanıp yaşanmadığı konusundaki görüşleri sorulmuş olup, Tablo 26; araştırmaya katılan tüm yolcuların bu soruya verdikleri yanıtları gösterilmektedir. Görüleceği üzere hâlihazırda uçmaya başlamış olan yolcuların %87'si bu alanda son 10 yılda olumlu gelişmeler yaşandığını kabul etmekte, sadece %5'in altında kalan bir kesim ise bu görüşe karşı çıkmaktadır. Diğer bir %5'lik kesim kısmen olumlu gelişmelerin yaşandığı görüşünü dile getirmiş olup, %4'lük bir kitle ise bu soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Tablo 27. Son 10 Yılda Türkiye'de Havayolu Ulaşımında Olumlu Gelişmelerin Yaşanması ile İlgili Kanaatler

		%
Hayır	492	4,7
Kısmen	546	5,4
Evet	9155	86,6
Cevap yok	376	3,6
TOPLAM	10569	100,0

Havayolu ulaşımında gözle görülür olumlu gelişmeler yaşanıyor ve yolcuların %92'si bunu teyit ediyor...

Tablo 28. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın Havayolu Ulaşımının Gelişmesi Konusundaki Başarısı

		%
Hayır	1219	11,5
Kısmen	2382	22,5
Evet	5487	51,9
Cevap yok	1483	14,0
TOPLAM	10571	100,0

Yolcular, Bakanlığımızı havacılık alanında başarılı buluyor...

Tablo 29. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın Genel Olarak Etkin ve Başarılı Biçimde Çalışması Hakkında Kanaatler

		%
Hayır	1184	11,2
Kısmen	2595	24,6
Evet	5378	50,9
Cevap yok	1410	13,3
TOPLAM	10567	100,0

Yolcular,Bakanlığımızı genel olarak da başarılı buluyor...

Araştırma kapsamında görüşülen yolculara havayolu ulaşımın ötesinde Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın tüm hizmetleri ile birlikte değerlendirildiğinde etkin ve başarılı bir biçimde çalıştığını düşünüp düşünmedikleri de sorulmuş olup, sonuçlar Tablo 29'da sunulmuştur. Sonuçlar Tablo 28'de verilenlerle benzeşmektedir. Yolcuların %52'si Bakanlığı bir bütün olarak başarılı bulurken %22,5'i kısmen başarılı bulmakta, buna karşın başarısız bulanlar %11'de kalmaktadır. Yolcuların %14'ü bu soruyu yanıtsız bırakmışlardır (Tablo 28).

Tablo 30. Yolcuların Aktarmalı Seyahat Etme Durumu

Seyahat Türü	#	Tüm yolcular içinde %	İlgili seyahati yapan yolcular içinde (%)
Sadece iki şehir arasında gerçekleşen seyahat	7812	73,8	73,8
İkiden fazla şehre yolculuk yapılan aktarmalı seyahat	2767	26,2	26,2
TOPLAM	10579	100,0	100,0

Hava Sahamız, adeta havayolu ağı ile örüldü.

Tablo 31. Yolcuların Havalimanları Memnuniyet Karnesi

Kategori	Ortalama Memuniyet Puanı
Genel Memnuniyet Puanu	69,0
Fiziksel Özellikler	65,4
Hizmet Kalitesi	66,6
Personel Kalitesi	75,2

Tek uçuşla gidilemeyecek yer kalmayacak.

Tablo 32. Havalimanlarından Genel Olarak Ortalama Memnuniyet Puanları

Sıra No	Uçağa Binilen Havalimanı	Ortalama Genel Memuniyet Puanı
1	MUĞLA DALAMAN	87,0
2	MUĞLA MİLAS-BODRUM	84,4
3	MALATYA	80,9
4	TEKİRDAĞ ÇORLU	77,9
5	TRABZON	77,3
6	İSTANBUL ATATÜRK	76,7
7	ANTALYA	75,6
8	ANKARA ESENBOĞA	75,5
9	İZMİR ADNAN MENDERES	75,2
10	BALIKESİR MERKEZ	75,1
11	ERZİNCAN	72,9
12	SİVAS NURİ DEMİRAĞ	72,6
13	İSTANBUL SABİHA GÖKÇEN	72,2
14	DENİZLİ ÇARDAK	71,4
15	ÇANAKKALE GÖKÇEADA	71,3
16	BATMAN	71,1
17	BALIKESİR KÖRFEZ	70,8
18	SAMSUN ÇARŞAMBA	70,6
19	AMASYA MERZİFON	69,5
20	ŞANLIURFA GAP	69,0
21	MUŞ	68,4
22	NEVŞEHİR KAPADOKYA	68,4
23	ÇANAKKALE	68,3
24	SİNOP	65,7
25	HATAY	65,4
26	ERZURUM	65,2
27	KOCAELİ CENGİZ TOPEL	65,1
28	GAZİANTEP	64,0
29	ADANA	63,2
30	TOKAT	62,4
31	KAYSERİ	61,9
32	BURSA YENİŞEHİR	59,8
33	ADIYAMAN	59,1
34	DİYARBAKIR	59,0
35	KAHRAMANMARAŞ	58,4
36	KARS	55,7
37	AĞRI	54,7
38	VAN FERİT MELEN	54,5
39	KONYA	54,3
40	ELAZIĞ	53,3
41	SİİRT	51,5
42	MARDİN	50,3
GENEL ORTALAMA		69,0

SİVİL HAVACILIK PROJELERİ

Engelsiz Havalimanı Projesi

27/07/2009 tarihinde başlatılan ve 26/12/2011 tarihinde revize edilen, Havaalanlarında verilen hizmetlere ilişkin olarak, engelli yolculara gerekli tüm kolaylığın sağlanarak, bu yolcuların diğer yolcularla eşit şartlarda seyahat edebilmesine yönelik imkanların, herhangi bir ek ücret talebinde bulunulmaksızın yerine getirilmesi amaçlanmaktadır.

Engelsiz Havalimanı Kuruluşu Unvanı Alan Kuruluşlar

- *Sabiha Gökçen Uluslararası Havalimanı Yatırım, Yapım ve İşl.A.Ş. Terminal İşletmecisi*
- *Fraport IC İçtaş Antalya Havalimanı Terminal Yat. ve İşl. A.Ş. - Terminal İşletmecisi*
- *Turistik Hava Taş.A.Ş. (Corendon Airlines) – Havayolu İşletmesi*
- *TGS- Yer Hizmet Kuruluşu*
- *Sık-Ay Hava Taşımacılık A.Ş.*
- *TAV İstanbul Terminal İşletmeciliği A.Ş.*
- *DHMİ Genel Müdürlüğü (Erzincan)*
- *DHMİ Genel Müdürlüğü (Cengiz Topel Havalimanı)*

Engelsiz seyahat için engelsiz havalimanı

Yeşil Havalimanı Projesi

25/06/2009 tarihinde başlatılan ve 15/12/2010 tarihinde revize edilen, Havaalanlarında faaliyet gösteren kuruluşların çevreye ve insan sağlığına verdikleri veya verebilecekleri zararların sistematik bir şekilde azaltılarak ortadan kaldırılabilmesi amaçlanmıştır.

Bu proje kapsamında bugüne kadar toplam 21 kuruluş projenin tüm gerekliliklerini yerine getirerek "YEŞİL KURULUŞ (GREEN COMPANY)" unvanı almaya hak kazanmıştır (Tablo 33).

Çevreye duyarlı kuruluşlarımızı "indirimlerle destekliyoruz"

Yeşil çevre için yeşil havalimanı

Tablo 33. Yeşil Kuruluş Unvanı Alan Kuruluşlar

Kuruluş Adı - Havalimanı	Yeşil Kuruluş
MRO Teknik Servis Sanayi ve Ticaret A.Ş. Sabiha Gökçen Havalimanı	√
Türk Hava Yolları Teknik A.Ş. Atatürk Havalimanı	√
TAV İstanbul Terminal İşletmeciliği A.Ş. Atatürk Havalimanı	√
S Sistem Lojistik Hizmetler A.Ş. Atatürk Havalimanı	√
Hezarfen Havacılık Ticaret A.Ş. Hezarfen Havalimanı	√
Ayjet Anadolu Yıldızları Hava Taş. ve Uçuş Eğitimi Hizm. A.Ş. Hezarfen Havalimanı	√
ATM Havalimanı Yapım ve İşletme A.Ş. Dalaman Havalimanı	√
HAVAŞ Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş., Dalaman Havalimanı	√
Dalaman Havalimanı Başmüdürlüğü Dalaman Havalimanı	√
Fraport IC İçtaş Antalya Havalimanı Terminal ve Yatırım İşl. A.Ş. Antalya Havalimanı	√
Sık-Ay Hava Taşımacılık A.Ş. Antalya Havalimanı	√
Güneş Ekspres Havacılık A.Ş. Antalya Havalimanı	√
HAVAŞ Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş. Antalya Havalimanı	√
Çelebi Hava Servisi A.Ş. Antalya Havalimanı	√
TGS Yer Hizmetleri A.Ş. Antalya Havalimanı	√
Adriyatik Taşımacılık Ltd. Şti. Antalya Havalimanı	√
Çelebi Hava Servisi A.Ş. Adnan Menderes Havalimanı	√
TAV İzmir Terminal İşletmeciliği A.Ş. Adnan Menderes Havalimanı	√
HAVAŞ Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş. Milas-Bodrum Havalimanı	√
Çelebi Hava Servisi A.Ş. Milas-Bodrum Havalimanı	√
ISG İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı Yatırım Yapım Sabiha Gökçen Havalimanı	√

Helikopterlerin Gece Uçuşu Projesi

Türkiye hava sahasında gündüz şartlarında gerçekleştirilen helikopter uçuşlarının, gece şartlarında da yapılabilmesini teminen yürütülen çalışmalar sonucunda SHT G-VFR-H Talimatı yayımlanmıştır.

Bu talimat ile birlikte, Gece Görüntüleme Sistemi (NVIS) ile Gece Şartlarında da Helikopterlerin HEMS, Ambulans, Arama Kurtarma ve İnsani Yardım Maksatlı Uçuşlarına İlişkin gerekli usul ve esaslar belirlenecek olup, tüm ilgili kurum, kuruluş ve işletmelerden gelen görüşler incelenerek değerlendirilmesini müteakip Talimat (SHT G-VFR-H) yayımlanacaktır. Bu Talimat ile Gece Görüntüleme Sistemi kullanılarak gece görerek şartlarda helikopterlerin HEMS, Ambulans, Arama Kurtarma ve İnsani Yardım uçuşlarını yapmasına olanak tanınacaktır.

Engelsiz Balon Projesi

Halen ülkemizde engelli vatandaşların balon ile uçuş yapmaları mümkün değildir. Bu sebeple balon sepetlerinin yetkili merkezler tarafından modifikasyonunun yapılması ve konu ile ilgili usullerin belirlenmesi gerekmektedir.

Konunun önemini dikkate alarak, uygulanacak usul ve esaslar konusunda çalışma başlatılmıştır. Bu çalışma kapsamında sektör ve balon çalışma grubu ile koordine olunmuş ve konunun uygulanabilirliği değerlendirilmiştir.

Engelsiz havalimanı projesinden elde edilen tecrübeye ve uluslararası uygulamalara dayanılarak uygulama esasları tespit edilmektedir.

Su Üstü Balon Uçuşu Projesi

Ülkemizde halen yürürlükte olan mevzuata göre su üzerinde balon uçuşu yapılamamaktadır. Ülkemizin kapalı göl doğa kaynaklarının zenginliği dikkate alınarak konunun uygulanabilirliği araştırılmış ve ABD başta olmak üzere bazı ülkelerde uygulamalarının yapıldığı tespit edilmiştir. Konu hakkında çalışmalar başlatılmış olup öncelikle Eğridir Gölü üzerinde operasyonun yapılabilirliği görülmüştür. Konu hakkında yapılan mevzuat çalışması tamamlanmış olup, SHT Balon talimatı yayımlanmıştır.

Denetimlerin Mobilleştirilmesi Projesi

Genel Müdürlüğümüzün ana faaliyetlerinden olan denetim hizmetlerinin veri girişinin elektronik ortamda EASA'nın veritabanı ile koordineli şekilde yapılması ve denetim raporlama işlemlerinin daha hızlı bir şekilde yürütülmesi amacıyla hazırlanmış bir projedir.

Mâniaların TÜRKSAT ile Kontrolü Projesi

Havaalanları çevresindeki yapılaşmaların mânia planı kriterlerine göre kontrolünün uydu görüntüleri kullanılarak daha etkin ve sağlıklı bir şekilde yapılması amacıyla hayata geçirilmesi planlanan bir projedir.

YAPIMI TAMAMLANMIŞ (ALT VE ÜST YAPI) HAVALİMANLARI

Havacılık sektöründe 2003 yılı öncesi, sektördeki talep yetersizliği nedeniyle Bakanlar Kurulu Kararları'yla mevcut havalimanları hizmete kapatılmışken, Bakanlığımızca gerçekleştirilen mevzuat düzenlemeleri neticesinde 2003 yılında başlatılmış olan "Bölgesel Havayolu Taşımacılığı" uygulamaları ile uçak trafiğine kapalı bulunan havalimanları açılmış, uçak seferi bulunmayan hava limanlarına uçuşlar başlamış, bunun yanı sıra da sektöre yeni havalimanları kazandırılmıştır.

Bu hava limanları;

- *Sivas Nuri Demirağ Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı)*
- *Tokat Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı)*
- *Uşak Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı)*
- *Balıkesir-Merkez Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı)*
- *Zonguldak Çaycuma Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı)*
- *Sinop Havalimanı (Hava trafiğine yeniden açıldı)*
- *Hatay Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan)*
- *Amasya-Merzifon Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan)*
- *Antalya-Gazipaşa Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan)*
- *Gökçeada Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan)*
- *Cengiz Topel Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan)*
- *Iğdır Havalimanı (Sektöre yeni kazandırılan)*

Ülkemizin, dünya havayolu taşımacılığındaki payı giderek artan ivme ile büyümektedir. Buna paralel olarak da havayolu ulaşımına yapılan yatırım artmış, yeni projeler ile sektöre önemli bir hareketlilik sağlanmıştır.

Ayrıca Bakanlığımız Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün işletmesinde bulunan havalimanlarının pist, apron, taksi yollarının mevcut altyapıları yenilenmiş, terminal binalarının kapasiteleri arttırılmış, meydanların işletme ve elektronik altyapıları güçlendirilmiştir. Tüm bunlar için öz kaynaklar kullanılmıştır.

YAPIMI DEVAM EDEN HAVALİMANI ALT VE ÜSTYAPI YATIRIMLARI

BİNGÖL HAVALİMANI ALT VE ÜST YAPI İNŞAATI

BİNGÖL'ÜN PİSTİ BİTTİ....

- *Bölgenin coğrafi yapısı, ulaşım zorlukları ve stratejik konumu göz önüne alınarak bölgeye güvenli, kolay ve süratli ulaşımı sağlamak amacıyla, havalimanı yapılması planlanmıştır.*
- *Bingöl Havalimanı Alt Yapı İkmal İnşaatının yer teslimi 25.02.2010 tarihinde yapılarak işe başlanılmıştır. İşin yapımı tamamlanmış olup, Geçici Kabul aşamasındadır.*
- *Üst yapıda; iç hatlar terminal binası ile diğer destek binaları, dahili yollar ve otoparklar inşaatı işinin 29.04.2011 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanılmıştır.*
- *Terminal Binası ve kulenin kaba inşaatı tamamlanmış, ince işlere devam edilmektedir.*
- *Üstyapı inşaatı 31.12.2012 tarihinde tamamlanacaktır.*

Bingöl Havalimanının fiziki özellikleri:

- *Pist:* *2.300x45 m*
- *Apron:* *110x120 m*
- *Taksirut:* *167,5x24 m*
- *Çevre Yolu:* *7.100 m*
- *Terminal Binası:* *4.000 m² kapalı alan*
- *500.000 yolcu/yıl*

HAKKARİ YÜKSEKOVA HAVALİMANI ALT VE ÜST YAPI İNŞAATI

2013'TE, HAKKARİ'Yİ SİVİL HAVA ULAŞIMINA KAVUŞTURUYORUZ...

- *Bölgenin ulaşım koşulları ve stratejik konumu göz önüne alınarak bölgeye emniyetli, hızlı ve konforlu ulaşımı sağlamak amacıyla planlanmıştır.*
- *Havalimanı Altyapı İnşaatı işinin yer teslimi 26.04.2010 tarihinde yapılmış olup, PAT sahalarının kaplama beton imalatı tamamlanmıştır.*
- *İşin 31.12.2012 tarihinde tamamlanması kararlaştırılmıştır.*
- *Üst yapıda İç Hatlar Terminal Binası ile diğer destek binaları işinin 05.05.2011 tarihinde yer teslimi yapılarak işe başlanılmıştır.*
- *Betonarme imalatları tamamlanmıştır. Döşeme, tavan, dış cephe vb. imalatları devam etmektedir.*
- *İş 31.12.2012 tarihinde tamamlanacaktır.*

Hakkari Havalimanının fiziki özellikleri:

- *Pist:* *3.000x45 m*
- *Apron:* *240x120 m*
- *Taksirut:* *265x24 m*
- *Çevre Yolu:* *9.170m*
- *Terminal Binası:* *3.500 m² kapalı alan,*
- *500.000 yolcu/yıl*

ŞIRNAK HAVALİMANI ALT VE ÜST YAPI İNŞAATI

ŞIRNAK HAVALİMANI YIL SONUNDA BİTİYOR....

- *Bölgenin coğrafi yapısı, ulaşım zorlukları ve stratejik konumu göz önüne alınarak bölgeye güvenli, kolay ve süratli ulaşımı sağlamak amacıyla, Hakkariye havalimanı yapılması planlanmıştır.*
- *Havalimanı Altyapı İnşaatının Yer Teslimi 21.04.2010 tarihinde yapılarak inşaata başlanılmıştır. İşin 04.06.2013 tarihinde tamamlanması kararlaştırılmıştır.*
- *Üst Yapıda, İç Hatlar Terminal Binası ile diğer destek binaları yapımı işinin yer teslimi yapılarak, 29.04.2011 tarihinde başlanılmıştır. İşin 28.03.2013 tarihinde tamamlanacaktır.*

Şırnak Havalimanının fiziki özellikleri:

- *Pist:* *3.200x45 m*
- *Apron:* *228x120 m*
- *Taksirut:* *265x24 m*
- *Çevre Yolu:* *9.311 m*
- *Terminal Binası:* *6.600 m² kapalı alan,*
- *1.000.000 yolcu/yıl*

ORDU-GİRESUN HAVALİMANI ALT VE ÜST YAPI İNŞAATI

DENİZDE İLK DEFA HAVALİMANI İNŞA EDİYORUZ...

- *Ordu, Giresun ve yöresinin hava ulaşımı ihtiyacını karşılamak amacıyla bir havalimanı yapılması planlanmıştır. Projenin Aralık 2014'de tamamlanması kararlaştırılmıştır.*

Ordu-Giresun Havalimanının fiziki özellikleri:

- *Pist:* *3.000x45 m (Batı-Kuzeybatı, Doğu-Güneydoğu)*
- *Apron:* *240x120 m*
- *Taksirut:* *250x24 m*
- *Terminal Binası:* *29.500m² kapalı alan,*
- *2.000.000 yolcu/yıl*

YAPIMI DEVAM EDEN TERMİNAL BİNALARI

KARS HAVALİMANI İÇ HATLAR VE DIŞ HATLAR TERMİNAL BİNASI YAPIMI İŞİ

Kars Havalimanı Terminal Binası Yapımı İşi ile mevcut durum itibarıyla 2.860 m^2 lik terminal binasında hizmet vermekte olan havalimanı, 35.946 m^2 büyüklüğüne sahip yeni terminal binasına kavuşmuş olacaktır. Söz konusu yatırımın 2013 yılı ilk çeyreğinde bitirilmesi planlanmaktadır.

VAN - FERİT MELEN HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI AKS İLAVE EDİLMESİ İŞİ

Van-Ferit Melen Havalimanı Terminal Binasının 15 Aks büyütülmesi işinin yapımı 2011 yılında tamamlanmıştır. Ancak, 2011 yılında Van ilinde yaşanan deprem neticesinde eski terminal binası yıkımı gerektiğinden 2012 yılı yatırım programında "Van-Ferit Melen Havalimanı Yeni Terminal Binası Aks İlavesi ile Teknik Blok ve Kule Yapımı" adıyla yeni bir proje eklenmiştir. Proje kapsamında yeni terminal binasına 16 adet aks ilavesi ile birlikte yeni teknik blok ve kule yapımının 2014 yılı yılında tamamlanması hedeflenmektedir. İşin ihale hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

ADIYAMAN HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI YAPIMI İŞİ

Adıyaman Havalimanı Terminal Binası Yapımı işinin tamamlanması neticesinde; 1.200 m^2 terminal binasında hizmet vermekte olan Adıyaman Havalimanı, 20.830 $m^{2'}$ lik yeni bir terminal binasına kavuşmuş olacaktır. Projenin 2013 yılı Mart sonunda tamamlanması planlanmaktadır.

AĞRI HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI YAPIMI İŞİ

Ağrı Havalimanı Terminal Binası Yapımı işinin tamamlanması neticesinde; 751 m^2 terminal binasında hizmet vermekte olan Ağrı Havalimanı, 23.000 m^2'lik bir terminal binasına kavuşmuş olacaktır. Projenin 2013 yılı Haziran ayında tamamlanması planlanmaktadır.

KONYA HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI YAPIMI İŞİ

Mevcut terminal binası, 5.166 m^2 olan Konya Havalimanı, proje tamamlandığında; 24.175 m^2 yeni bir terminal binasına sahip olacaktır.

Projenin yer teslimi 02.08.2012 tarihinde yapılmış olup; kazı ve dolgu imalatı devam etmektedir.

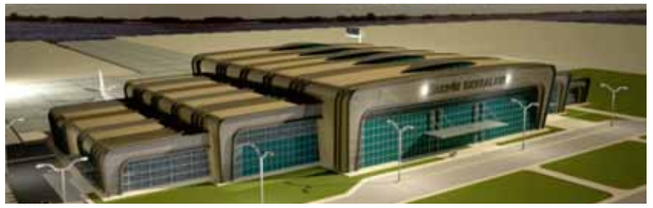
BALIKESİR-KOCA SEYİT HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI YAPIMI İŞİ

Mevcut durum itibarıyla; 1.200 m^2 lik terminal binasında hizmet vermekte olan Balıkesir Koca Seyit Havalimanı, Proje tamamlandığında, 23.000 m^2 yeni bir terminal binasına sahip olacaktır. İşin 2013 yılı Ekim ayında tamamlanması planlanmaktadır.

MARDİN HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI YAPIMI İŞİ

Mardin Havalimanı hali hazırda 1.500m^2'lik terminal binasında hizmet verirken; yapılacak olan terminal binası ile 33.150 m2 büyüklüğünde yeni bir tesise kavuşmuş olacaktır. İşin 2013 yılı Kasım ayında tamamlanması planlanmaktadır.

KASTAMONU HAVALİMANININ HİZMETE VERİLMESİ İŞİ

Mevcut Kastamonu Havalimanının onarılması ve işletmeye açılması için DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından PAT Sahalarını onarımı (pist eni 45 m.'ye banket imalatları ile birlikte 60 metreye), yeni apron yapımının 2012 yıl sonunda tamamlanması planlanmaktadır. İtfaiye ve Garaj Binası yapımının ise 2013 yılı Mayıs ayında tamamlanması hedeflenmektedir.

Valilik tarafından yapılması gereken terminal binası ve mütemmim diğer tesislerin tamamlanmasıyla havalimanının en kısa sürede sivil hava trafiğine açılması planlanmaktadır.

DEVLET HAVA ARAÇLARI HANGARI İLE YABANCI KONUKLAR KÖŞKÜ YAPIMI İŞİ

UÇAK VE HELİKOPTER HANGARI

Devlet hava araçlarının kullanımı için inşa edilen söz konusu uçak ve helikopter hangarı projesi, 25.503 m^2 den oluşmaktadır. Projenin 2012 yılı sonunda tamamlanması planlanmaktadır.

YABANCI KONUKLAR KÖŞKÜ

Ülkemizi ziyaret eden yabancı devlet adamlarının karşılanması ve uğurlanması amacıyla Başkent Ankara'ya yakışır nitelikte inşa edilecek olan Yabancı Konuklar Köşkü, 2.800 m^2 büyüklüğündedir. İşin 2013 yılı Mayıs ayı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

ETÜT PROJE AŞAMASINDA OLAN HAVALİMANI PROJELERİ

GÜMÜŞHANE SALYAZI HAVALİMANI

Gümüşhane Valiliğince 1988 yılında yapımı gündeme getirilen Gümüşhane'ye 67 km. mesafede, Köse Bayburt karayolu üzerinde, Bayburt'a 47 km., Salyazı'ya 5 km., Köse'ye 17 km. mesafede yer alan, alt yapısı Valilik imkanları ve Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünün STOL Havaalimanlarının desteklenmesi amacıyla ayrılan ödeneklerle; 1113 x 30 m. Pist, 60 x 30 m. Apron ve 75 x 18 m. boyutlarındaki Taksiyolundan oluşmuş ve 1995 yılında tamamlanmıştır.

Havalimanının planlanan fiziki özellikleri:

- *Pist: 3500 x 45 m. (07/29) (Batı-KuzeyBatı, Doğu-KuzeyDoğu)*
- *Apron: 240 x120m.*
- *Taksirut: 265 x24 m.*

Gümüşhane (Salyazı) Havalimanı Fizibilite Etüdü ihale edilerek tamamlanmış olup, Fizibilite Etüdü'nün Kalkınma Bakanlığı'nca onaylanması ve Yatırım Programına dahil edilmesi halinde projelendirme ve yapım çalışmalarına başlanabilecektir.

TOKAT HAVALİMANI

Tokat Havalimanı'nda büyük gövdeli uçaklar ile uçuş operasyonları yapılamadığı ve uzatılmasının da manialar nedeniyle operasyonel anlamda yararlı olamaması sebebiyle, yeni bir havalimanı yapılması planlanmıştır.

Tokat İli Kazova mevkiindeki, alternatif havalimanının etüt proje çalışmaları devam etmektedir.

YOZGAT HAVALİMANI

Yozgat ve yöresinin hava ulaşım ihtiyacının karşılanmasına yönelik yapımı planlanan Yozgat Havalimanı için belirlenen Aşağıkarakaya – Babalı, Temrezli – Karaburun, Deremumlu - Fakıbeyli ve Dişli – Günpınar - Aşağıcumafakılı Mevkiileri alternatif alanlarındaki etüt çalışmalarında; arazi yapısı, rüzgar analizleri ve mania yönünden konvansiyonel boyutlarda bir havalimanı yapımına uygunluk açısından Deremumlu-Fakıbeyli Mevkii belirlenmiş olup, etüt proje çalışmaları devam etmektedir.

ÇALIŞMALARI DEVAM EDEN HAVALİMANLARI PAT SAHALARI

- *Hatay Havalimanı Apron Genişletilmesi İle Şerit Sahaların Standart Hale Getirilmesi İşi*
- *Milas-Bodrum Havalimanı Taksiyolunun Piste Dönüştürülmesi İle Hızlı Taksiyolu Yapımı*
- *Tekirdağ-Çorlu Havalimanı Pat Sahaları Genişletilmesi, Onarımı Ve 05 Pist Başı Aydınlatma Sisteminin Cat Iı Standartlarına Dönüştürülmesi*
- *Esenboğa Havalimanı Hızlı Taksiyolu Yapımı*
- *Gaziantep Havalimanı Apron Genişletilmesi*

SEYRÜSEFER YARDIMCI CİHAZLARI YENİLENMESİ PROJESİ

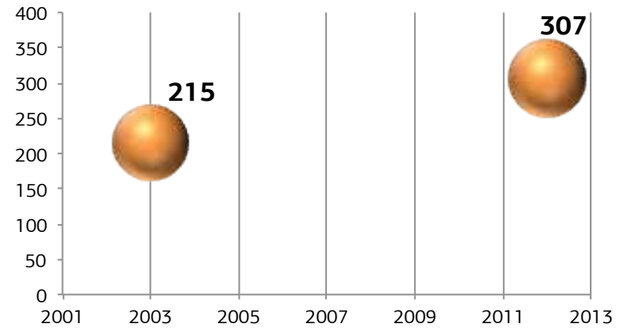
Havacılık sektörü hata kabul etmeyen, önceden belirlenen kural, plan ve usullerin uygulanması ile operasyonların sürdürüldüğü bir ulaşım türüdür. Bunu her zaman göz önünde bulundurarak, hizmetlerin gerektirdiği ileri teknoloji ürünü sistem ve araçlar azami ölçülerde kullanılmaktadır.

Bugün, dünya ve Avrupa havacılık ölçeğinde kullanılan hava seyrüsefer ve havalimanları işletme sistem ve araçları aynı ölçütlerde, hatta daha yeni ürünlerle modernize edilerek kullanılmaktadır.

2003 yılında 215 adet hava seyrüsefer yardımcı cihazı hizmet verirken, büyük bir kısmı yenilenmiş ve 2012 yılı itibariyle 307'ye ulaşmıştır (Grafik 14).

Bu seyrüsefer cihazlarından havalimanlarına tesis edilen ILS sayıları ise 2003 yılında 25 iken 2012 yılında 44'e ulaşmıştır.

Grafik 14. Hizmet Veren Hava Seyrüsefer Yardımcı Cihazı Sayısı

SMART PROJESİ

Ülkemiz hava sahası kapasite talebini karşılamak ve hava trafik kontrol sistemlerinin modernizasyonu ve tüm ülke hava sahasını tek bir hava trafik kontrol merkezinden kontrol etmek amacıyla başlatılan SMART Projesi kapsamında yer alan; Merkezi ACC/APP Kompleksleri işinin toplam maliyeti yaklaşık 86.750 milyon €'dur.

Proje ile birlikte hava trafik kontrol alt yapımız yeni standartlar doğrultusunda yenilenmekte, modern kontrolör fonksiyonlarına kavuşularak geleceğe dönük kapasite artışı da sağlanmaktadır. Ankara/Esenboğa'da bulunan Türkiye Hava Trafik Kontrol Merkezi 08.03.2011 tarihinde hizmete verilmiştir.

Tüm Türkiye hava sahasına hizmet verecek olan Türkiye Hava Trafik Kontrol Merkezi; 41.000 m^2 olarak inşa edilmiş olup, toplam 75 adet

hava trafik kontrolörü çalışma pozisyonu (25+5 ACC sektörü, 3 APP sektörü, 2 SUP, 2 askeri sektör, 3 FDA) mevcuttur. Bina yaklaşık 500 hava trafik kontrolörü ile 200 kişilik teknik personelin görev yapabileceği kapasitededir.

PLANLANAN HAVALİMANI ALT VE ÜSTYAPI YATIRIMLARI

İSTANBUL 3. HAVALİMANI

Artan nüfusu ve konumu itibariyle Güneydoğu Avrupa ve Ortadoğu'nun finans ve ticaret merkezi olma niteliğindeki İstanbul ve çevresinin uzun dönemde oluşacak hava yolu trafiğini karşılamak amacıyla, 10. Ulaştırma Şurası sonuç raporunda da değerlendirildiği şekliyle İstanbul Bölgesine konvansiyonel boyutlarda 3. bir havalimanı yapımı planlanmıştır.

- *150 milyon yolcu/yıl kapasiteli olarak planlanmaktadır.*
- *Yatırım Programımızda 2007E30090 Proje No'su ve İstanbul Bölgesi 3.Havalimanı Etütleri başlığı ile yer alan iş kapsamında; ÇED, Halihazır Harita, Mülkiyet Durumu ve Altyapı Kesin Projelerinin temini 2012 yılı içerisinde tamamlanması hedeflenmektedir.*

İstanbul 3.Havalimanının planlanan fiziki özellikleri:

Birinci etapta; 2 adet Bağımsız Paralel Pist yerleşimin kuzeyinde, 1 adet Cross Pist (3750.00 x 60.00 m) 3 adet Paralel Taksirut (Emergency Pist 3750.00 x 45.00 m), Yüksek Sürat ve Bağlantı Taksirutları, ihtiyaç programına göre Apron, Terminal Binası, Hava Trafik, Haberleşme, Meteoroloji sistemleri ile diğer hizmet binaları gibi tesis ve sistemler yeralacak şekilde değerlendirilmiştir.

Havalimanının gelişim sürecinde; Akpınar yerleşimi tarafına 1 adet Bağımsız Paralel Pist (3750.00 x 60.00 m), 1 adet Paralel Taksirut (Emergency Pist 3750.00 x 45.00 m), Tayakadın – Yeniköy yerleşimleri tarafına da 1 adet Bağımsız Paralel Pist (3750.00 x 60.00 m), 1 adet Paralel Taksirut (Emergency Pist 3750.00 x 45.00 m) ile mevcut yerleşimin güneyine 1 adet Cross Pist (3750.00 x 60.00 m) ve 1 adet Paralel Taksirut (Emergency Pist 3750.00 x 45.00 m) daha düşünülmektedir.

İZMİR ÇEŞME (ALAÇATI) STOL HAVALİMANI

İzmir'in batısında yer alan yarımadada bulunan ve Ülkemizin önemli turizm merkezlerinden olan Çeşme ve Alaçatı'nın Sivil Hava Ulaşım ihtiyacını karşılamak amacıyla planlanmıştır.

Havalimanının planlanan fiziki özellikleri:

- *Pist: 2100 x 45 m.*
- *Apron: 150 x 120 m.*
- *Taksirut: 200 x 24 m*
- *Terminal ve diğer Üst Yapı Tesislerinin yapılarak Sivil Hava Trafiğine kazandırılması.*

İZMİR VECİHİ HÜRKUŞ (KAKLIÇ) HAVALİMANI

Gelişen bir Metropol olan İzmir'in sanayisinin kuzeyde geliştiği, turizm potansiyelinin kuzeye yakın bölgelerde yoğunlaştığı göz önünde bulundurularak, söz konusu bölgenin gelişen hava ulaşım taleplerini karşılamak amacıyla; Alt Yapı Yatırımları Genel Müdürlüğünce yapılarak Hava Kuvvetleri Komutanlığına devredilen Pist-Apron ve Taksirutu kapsayan İzmir Vecihi Hürkuş (Kaklıç) Havalimanı'nın ***"Sivil Havacılık İşletmelerinin Askeri Meydanlardan Yararlanabilmesini Esaslarını Düzenleyen Genel Protokol"*** kapsamına alınarak; İzmir'in Kuzeyinde Kaklıç Bölgesinde ikinci bir sivil havalimanı yapımı planlanmıştır.

Vecihi Hürkuş Havalimanının planlanan fiziki özellikleri:

- *Pist: 3000 x 45 m.*
- *Apron: 240 x 120 m.*
- *Taksirut: 265x 24 m.*
- *Terminal ve diğer Üst Yapı Tesislerinin yapılarak Sivil Hava Trafiğine kazandırılması.*

İHALESİ GERÇEKLEŞENLEŞEN PROJELER

- *Sinop Havalimanı Pist Onarımı ve Tevsii ile Apron ve Taksiyolu Yapımı*
- *Çanakkale Havalimanı Pist Uzatılması, Genişletilmesi ve PAT Sahaları Onarımı*
- *Erzincan Havalimanı Yangın Simülasyon ve Eğitim Tesisi Yapımı*

İHALE AŞAMASINDA OLAN PROJELER

- *Diyarbakır Havalimanı Yeni Terminal Binası Yapımı ve Mütemmimleri ile Pat Sahalarının Yapımı*
- *Van Ferit Melen Havalimanı Yeni Terminal Binasına Aks İlavesi ile Teknik Blok ve Kule Yapımı*

İHALE HAZIRLIK ÇALIŞMASINDA OLANLAR

- *Atatürk Havalimanı PAT Sahaları Onarımı ve Tevsii İnşaatı*
- *Esenboğa Havalimanı PAT Sahaları Onarımı ve Tevsii İnşaatı*
- *Adnan Menderes Havalimanı Apron ile Taksiyolları Yapımı*

GERÇEKLEŞTİRİLEN KAMU ÖZEL İŞBİRLİĞİ PROJELERİ

Havacılık sektöründeki yatırımlarla ilgili olarak; Bakanlığımızın büyük başarıları arasında, kamu-özel sektör işbirliği olarak adlandırılan projeler de yer almaktadır.

Bilindiği üzere; uluslararası rekabetin artmasının bir diğer sonucu olarak da içinde bulunduğumuz yüzyıl, bilimsel ve teknolojik ilerlemelerin büyük bir hızla birbirini izlediği ve küreselleşme sürecinin başladığı bir dönem olmuştur.

Bu süreç, öncelikle devletlerin ekonomideki rollerini küçültme ve özel sektörün dinamizminden giderek daha fazla yararlanma anlayışını gündeme taşımış, bilahare yatırımların finansmanında alternatif kaynak arayışları başlamıştır.

Bu arayış öncelikle "özelleştirme" politikalarını tetiklerken, özelleştirme uygulamalarının yanı sıra da "kamu-özel sektör işbirliği" projeleri olarak adlandırdığımız yeni finansman modelleri ülke yatırımlarında popüler olmuştur.

Dünyada yaşanan bu gelişmelerin ülkemize yansımaları ise, son 15 yıllık dönemde giderek yoğunlaşmış ve özellikle de "Kamu-Özel Sektör İşbirliği Projeleri"nden Yap-İşlet-Devret (YİD) modeli, 1990'lı yıllardan itibaren ülkemizde oldukça yaygın olarak kullanılan bir finansman modeli haline gelmiştir.

Kısa bir süre içerisinde yasal mevzuatı da teşkil edilen bu model, ülkemizde en büyük başarıyı havalimanları uygulamasında yakalamıştır.

Türkiye'de uygulanan YİD modelinin ana amacı; ileri teknoloji ve yüksek maddi kaynak ihtiyacı duyulan projelerin gerçekleşmesinde, kamu kaynağı kullanılmadan özel sektör imkânları ile finansman yaratılması yoluyla yatırımların gerçekleştirilmesidir.

ANTALYA HAVALİMANI I. DIŞ HATLAR TERMİNALİ

Kapasitesi 5 milyon yolcu/yıl olan Antalya Havalimanı I. Dış Hatlar Terminali 01.04.1998 tarihinde hizmete verilmiştir.

ATATÜRK HAVALİMANI DIŞ HATLAR TERMİNALİ

Atatürk Havalimanı'ndaki mevcut 14 milyon yolcu/yıl kapasiteli dış hatlar terminali 2000 yılında hizmete girmiş, mevcut kapasiteyi 20 milyon yolcuya çıkaran ilave tesis ise 22 Mayıs 2004 tarihinde hizmete verilmiştir.

ANTALYA HAVALİMANI II. DIŞ HATLAR TERMİNALİ

YİD modeli ile ihalesi 4 Kasım 2003 tarihinde gerçekleştirilen Antalya Havalimanı II. dış hatlar terminal binası ve artan uçak trafiğine gerekli hizmetlerin verilmesini sağlamak amacıyla gerçekleştirilen II. pist 07.04.2005 tarihinde hizmete açılmıştır. Antalya Havalimanı II. dış hatlar terminal binasının faaliyete girmesiyle, Antalya Havalimanı'nın dış hat yolcu kapasitesi yıllık 10 milyon yolcuya yükselmiştir.

DALAMAN HAVALİMANI DIŞ HATLAR TERMİNALİ

YİD modeli ile ihale edilen 5 milyon yolcu/yıl kapasiteli yeni dış hatlar terminal binası 1 Temmuz 2006 tarihinde hizmete verilmiştir Havalimanının işletim süresi 28.04.2015 tarihinde sona erecektir.

ESENBOĞA HAVALİMANI İÇ HATLAR VE DIŞ HATLAR TERMİNALİ

Esenboğa Havalimanı'nda, kapasitesi 10 milyon yolcu olan ve 24 ay gibi kısa bir sürede tamamlanan yeni iç ve dış hatlar terminali Sayın Başbakanımızın katılımlarıyla 16 Ekim 2006 tarihinde hizmete verilmiş olup, YİD sözleşmesi 24.05.2023 tarihinde sona erecektir.

ADNAN MENDERES HAVALİMANI DIŞ HATLAR TERMİNALİ

YİD modeli ile ihale edilen Adnan Menderes Havalimanı dış hatlar terminalinin açılışı 9 Eylül 2006 tarihinde yapılarak, 13.09.2006 tarihinde işletme süresi başlamıştır. Yılda 5 milyon yolcu kapasiteli tesisin işletme sözleşmesi 10.01.2015 tarihinde son erecektir. Ayrıca yine YİD modeli ile TAV firması tarafından eski dış hatlar terminalinden iç hatlar terminaline dönüştürülen tesis 10 Mayıs 2007 tarihinde hizmete açılmıştır.

MİLAS-BODRUM HAVALİMANI DIŞ HATLAR TERMİNALİ

Yap-İşlet-Devret Modeli kapsamında 5 milyon yolcu /yıl kapasiteli Milas-Bodrum Havalimanı Yeni Dış Hatlar Terminal Binası ve Mütemmimleri 16.05.2012 tarihinde hizmete girmiştir. Mondial Milas Bodrum Havalimanı Uluslararası Terminal İşletmeciliği ve Yatırım A.Ş.'ne 24 ay yatırım ve yatırım süresinden sonra 45 ay işletme hakkı devredilmiştir.

ZAFER (KÜTAHYA-AFYON-UŞAK) BÖLGESEL HAVALİMANI

3996 Sayılı Kanunun 4.madde hükmü ve 94/5907 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde Yap-İşlet-Devret modeli ile uluslararası ihalesine çıkılabilmesini teminen 04.09.2009 tarih ve 2009/T-20 Sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile DHMİ Genel Müdürlüğü görevlendirilmiştir.

Söz konusu YPK Kararı çerçevesinde başlatılan ihale 28.07.2010 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, proje kapsamında;

- *3000m. x 45m. Pist,*
- *Bağlantı Taksi Yolu,*
- *Apron,*
- *Terminal Binası,*
- *Kule,*
- *İtfaiye Garaj Binası,*
- *Genel Maksatlı Garaj Binası,*
- *Giriş Kontrol Binası,*
- *Apron Bariyer Binası,*
- *Güç-Isı Merkezi Binası,*
- *Çevre Tel Örgü.*
- *Çevre Güvenlik Yolu ile Sistem ve Tesisleri,*

ile diğer mütemmim tesisleri bulunan Zafer Havalimanı 25.11.2012 tarihinde açılacaktır.

Zafer Bölgesel Havalimanına ait imzalanmış sözleşme göre, havalimanı 29 yıl 11 ay süreyle görevli şirketçe işletilecektir.

ÇUKUROVA HAVALİMANI

Mersin ve Adana İlleri ile Çukurova Bölgesine hizmet vermek amacıyla, konvansiyonel boyutlarda yapımı planlanan Çukurova Bölgesel Havalimanının 3996 sayılı Kanun ve bu Kanunun uygulama usul ve esaslarını belirleyen 2011/1807 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde YİD Modeli ile ihale edilebilmesini teminen 04.09.2011 tarih ve 2009/T-20 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile DHMİ Genel Müdürlüğü yetkilendirilmiştir.

Projenin yapım süresi 36 ay olup, proje kapsamında;

- *3500m. X 60m. Pist,*
- *3500m.x 45m. Paralel Taksi Yolu (Emergency Pist),*
- *Ana pist sonlarında 60m.x60m. emergency pist sonlarında 45m.x60m. boyutlarında emniyet sahaları ve onların sonunda da 120m.x180m. ve 90m.x180m. boyutlarında RESA sahaları,*
- *İç ve Dış Hatlar Terminal Binası (İdari ofis mahallerini de içeren*
- *Apron,*

ile diğer mütemmim tesisleri bulunan bütünüyle yeni bir bölgesel havalimanı inşa edilecektir.

25.01.2012 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. İşletim süresi 9 yıl 10 ay 10 gündür.

2005-2010 YILLARI ARASI KİRALAMA YOLUYLA İŞLETME HAKKI DEVREDİLEN TERMİNAL BİNALARI

TOPLAM KİRA GELİRİ: 7,1 milyar dolardır.

Yap-İşlet-Devret modeli kapsamında gerçekleştirilen projelerin, işletme sürelerinin bitimini müteakip; işletme hakkının kiralama suretiyle devirleri gerçekleştirilmiştir.

Bu projeler ise;

ATATÜRK HAVALİMANI DIŞ VE İÇ HATLAR TERMİNAL BİNASI, KATLI OTOPARK İLE GENEL HAVACILIK TERMİNALİ

Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminal Binası, Katlı Otoparkı, İç Hatlar Terminal Binası ve Genel Havacılık Terminali, 5335 sayılı Kanun kapsamında 03.07.2005 tarihi itibariyle TAV İstanbul Terminal İşletmeciliği A.Ş.'ye 15,5 yıl süre ile (03.01.2021) 3 Milyar ABD $ bedel karşılığında kiralanmıştır.

ANTALYA HAVALİMANI; I. VE II. ETAP DIŞ HATLAR TERMİNALLERİ, CIP BİNASI, İÇ HATLAR TERMİNALİ İLE BU TERMİNALLERE AİT MÜTEMMİMLER

Antalya Havalimanı; I. ve II. Etap Dış Hatlar Terminalleri, CIP, İç Hatlar Terminali ile Mütemmimleri için Fraport IC İçtaş Antalya Havalimanı Terminal Yatırım ve İşletmeciliği A.Ş. ile 22.05.2007 tarihinde kira sözleşmesi imzalanarak; 2.371.800.000 Euro bedel karşılığında işletme hakkı devredilmiştir. 14.09.2007 tarihi itibariyle I. Etap Dış Hatlar Terminali, İç Hatlar Terminali, CIP Binası ve Mütemmim tesisleri, Kiracı Şirkete devir- teslim edilerek 17 yıl 3 ay 17 gün süre ile kira dönemi başlatılmıştır. II. Etap Dış Hatlar Terminali ile bu Terminallere ait Mütemmimlerinin işletimi ise 23.09.2009 tarihinde başlamış olup, işletme süresi 15 yıl 3 ay 8 gün'dür. Terminallerin işletme süresi 31.12.2024 tarihinde sona erecektir.

ZONGULDAK-ÇAYCUMA HAVALİMANI

Zonguldak/Çaycuma Havalimanının işletimiyle ilgili Zonguldak Özel Sivil Havacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Kuruluşumuz arasında 04.10.2006 tarihinde kira sözleşmesi imzalanmış ve 01.11.2006 tarihinde devir-teslimi yapılmıştır. Zonguldak - Çaycuma Havalimanı 25 yıllığına kiralanmış olup, işletim süresi 20.08.2032 tarihinde sona erecektir.

ANTALYA/GAZİPAŞA HAVALİMANI

Antalya/Gazipaşa Havalimanına ilişkin sözleşme TAV Gazipaşa Yatırım, Yapım ve İşletme A.Ş. ile Kuruluşumuz arasında 04.01.2008 tarihinde imzalanmış ve 01.02.2008 tarihinde devir-teslim işlemi gerçekleşmiştir. Antalya/Gazipaşa Havalimanı 13.07.2009 tarihinde hizmete verilmiş olup, işletim süresi 13.07.2034 tarihinde sona erecektir.

İZMİR ADNAN MENDERES HAVALİMANI MEVCUT DIŞ HATLAR TERMİNALİ, CIP, İÇ HATLAR TERMİNALİ VE MÜTEMMİMLER

İzmir Adnan Menderes Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP, İç Hatlar Terminali ve Mütemmimlerine ilişkin kira sözleşmesi İdaremiz ile kiracı şirket arasında imzalanan kira sözleşmesine istinaden tesis, 02.01.2012 tarihinde kiracıya teslim edilmiş olup, tesisin işletim süresi 31.12.2032 tarihinde sona erecektir.

AYDIN ÇILDIR HAVALİMANI

Aydın Çıldır Havalimanı ihalesi 09.04.2012 tarihinde yapılmış olup, THY Aydın Çıldır Havalimanı İşletme A.Ş. ile 25.06.2012 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. 20.07.2012 tarihinde yer teslimi yapılmış olup, işletim süresi 20 yıldır.

KİRALAMA YÖNTEMİ İLE İŞLETME HAKKI DEVİRLERİ YAPILACAK PROJELER

Dalaman, Nevşehir/Kapadokya ve Samsun Çarşamba Havalimanlarının kiralanması işlemlerine ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Dalaman Havalimanı

Nevşehir-Kapadokya Havalimanı

Samsun-Çarşamba Havalimanı

İŞLETME FAALİYETLERİ

2012 YILI SİVİL HAVACILIK ETKİNLİKLERİ

Uluslararası Sivil Havacılık ve Havaalanları Fuarı AIREX İstanbul 2012

Bakanlığımızın desteği ile gerçekleştirilen ve ülkeden 150'nin üzerinde firmanın katıldığı Uluslararası Sivil Havacılık ve Havaalanları Fuarı (AIREX İstanbul 2012) Sayın Bakanımız Binali YILDIRIM'ın katıldığı törenle 6 Eylül 2012 tarihinde açılmıştır.

EUROCONTROL SRC-CG Toplantısı

Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı (EUROCONTROL) Emniyet Düzenleme Komisyonu (SRC) Koordinasyon Grubu (CG) 22. Toplantısı 06-07 Eylül 2012 tarihleri arasında Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.

Gerçekleştirilen bu toplantıda Türkiye; Haberleşme Seyrüsefer Gözetim (CNS) hizmetlerinden operasyonel olarak çalışmakta olan Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli hakkında yapmış olduğu analiz ve önerileri içerir bir çalışma kâğıdını komisyona sunarak olumlu ve yapıcı eleştiriler almıştır.

Sunulan içerikte, anılan personelin mezuniyet disiplinine ilişkin lisanslandırma kıstasları, beden ve ruh sağlığı açısından elverişliliği, yabancı dil seviyeleri, yetkilendirilecekleri derece alanlarındaki derece düzeylerinin etkinliği, elektronik sınav sistemi ve veri tabanına ilişkin konular yer almıştır.

Ayrıca, Türkiye'nin bölgesel işbirlikleri, küresel gücü, kapasite ve kabiliyetlerine yönelik bilgiler de üye ülke temsilcilerine aktarılmıştır.

Yapılan bir önceki (21.) SRC-CG Toplantısı taslak kararları komisyon gündemine gelerek kabul edilmiş, bir takım EUROCONTROL üye ülkelerinin kendi aralarında yapmış oldukları işbirlikleri neticesinde oluşturulmuş olan FABEC ve NEFAB gibi bölgesel grupların sunumları yapılarak değerlendirmelerine yer verilmiştir.

Türkiye-Afrika Sivil Havacılık Konferansı (İzmir)

Afrika Açılım Programı çerçevesinde Türkiye'nin ev sahipliğinde İzmir'de 29 Mayıs – 02 Haziran 2012 tarihleri arasında gerçekleştirilen ve 31 ülkenin katıldığı Afrika Sivil Havacılık Konferansı'nda, 15 ülke ile yeni havacılık anlaşması imzalanmış ve yeni uçuş noktalarını ve sefer artışlarını içerecek şekilde mevcut anlaşmaları revize eden 23 anlaşmaya daha imza atılmıştır.

İmzalanan anlaşmalar ile 25 yeni şehre uçuş imkanı sağlanarak, 75 milyon nüfuslu bir pazara erişim sağlanmıştır. Bununla birlikte, revize edilen Mutabakat Zaptlarıyla hâlihazırda sefer yapılan ülkelerdeki 5 yeni şehre daha sefer başlatılması kararı alınmıştır.

European SAFA Steering Expert Group ESSG 16. Toplantısı

Uluslararası Faaliyetlerde aktif rol almak amacı doğrultusunda Genel Müdürlüğümüz tarafından söz konusu toplantı 35 ülkenin katılımıyla 27-28 Haziran 2012 düzenlenmiş olup, SAFA programına üye ülkelerde ilk olarak Türkiye'de başlatılmış olan Tablet denetleme kiti uygulaması toplantıda tanıtılmış ve büyük ilgi görmüştür.

Türkiye-AB Havacılık Diyalogu Toplantısı

Türkiye'nin AB'ye tam üyelik müzakerelerinde havacılık sektöründeki son durumu ve önümüzdeki dönemde her iki tarafın atacağı adımları değerlendirmek üzere Türkiye-AB Havacılık Diyalogu Toplantısı 9-20 Nisan 2012 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenmiştir.

Türkiye ile AB arasından 25 Mart 2010 tarihinde parafe edilen Yatay Havacılık Anlaşması'nın imza süreci ve Yatay Anlaşma kapsamında yaşanan gelişmeler sonucunda Türkiye'nin Avrupa Birliği havacılık yapılarına tam entegrasyonu çerçevesinde atılacak adımlar ele alınmış, ayrıca ATM, Emniyet, Çevre ve İklim Değişikliği konularında AB tarafından yapılan düzenlemeler ile Türkiye'nin bu alanlardaki mevzuata uyum derecesi hakkında görüşmelerde bulunulmuştur.

D-8 Toplantısı

Pakistan, Bangladeş, Endonezya, Mısır, İran, Nijerya ve Türkiye kamu ve özel sektör temsilcilerinin katılımı ile 4-5 Nisan 2012 tarihleri arasında Atatürk Havalimanı Airport Otel'de düzenlenen D-8 Havalimanı Yönetimi ve İşletimi ile D-8 Havacılık Endüstriyel İşbirliği Çalıştayları sonucunda alınan kararların önümüzdeki süreçte olgunlaşarak yeni işbirliklerinin önünün açılması sağlanmıştır.

Türkiye'de ilk kez deniz uçağı ile Hava taksi seferleri başladı

Ülkemizde ilk defa hayata geçirilen deniz uçağı ile havataksi seferleri başlatılmıştır.

Deniz-kara entegre havayolu taşımacılığının güvenli bir şekilde bir araya getirilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca, Ülkemizin Akdeniz ve Ege Kıyılarında hava ulaşımı yapılamayan önemli turizm merkezlerini hava taksiyle birbirine bağlamak ve sahillerimizde ulaşıma farklı bir boyut kazandırmaktır.

HAVALİMANLARININ ALDIĞI ÖDÜLLER

HAVALİMANLARI DÜNYA LİGİNDE SINIF ATLADI

İstanbul Atatürk Havalimanı'nın aldığı uluslararası ödüller;

- *"Güney Avrupa'nın En İyi Havalimanı" 2010: İngiltere -Skytrax*
- *"Yüksek Övgüye Değer Ödülü" 2007: 13. Dünya Güzergâh Geliştirme Forumu, Routes*
- *"En İyi 2. Havalimanı" 2003: www.travelquality.com*
- *"Avrupa'nın En Konforlu Dış Hatlar Terminali" 2002: Deutsche Aeroconsult*
- *"Mühendislik Akademi Ödülü" 2002: ACEC-Amerikan Mühendislik Konseyi*
- *"Orta Doğu ve Balkanlar'ın En Güvenli Havalimanı" 2001: Amerikan Sivil Havacılık Otoritesi (FAA)*

İzmir Adnan Menderes Havalimanı'nın aldığı uluslararası ödüller;

- *KATAR'da 2009 yılında düzenlenen DOHA Havacılık zirvesinde yeşil havalimanı dalında İzmir Adnan Menderes Havalimanı birinci seçilmiştir.*

Ankara Esenboğa Havalimanı'nın aldığı uluslararası ödüller;

- *ACI (Airports Council International) tarafından 2009 yılında Avrupa'nın en iyi havalimanı seçilmiştir.*

Antalya Havalimanı'nın aldığı uluslararası ödüller;

- *Antalya Havalimanı 2011 yılında Avrupa Havalimanları Birliği (ACI Europe) tarafından "10-25 milyon yolcu" kategorisinde "Avrupa'nın En İyi Havalimanı" seçilmiştir.*
- *Sürdürdüğü çevre yönetim sistemleri ve kalite politikalarıyla İş Sağlığı, Kalite Yönetimi, Çevre Yönetimi ve Müşteri Memnuniyeti alanlarında dört farklı TSE belgesine sahip tek havalimanı olan ICF Airports Antalya Havalimanı, bu defa da karbon emisyonu azaltımından ötürü 17 Haziran 2011 tarihinde Lizbon'da ACI Avrupa tarafından belgelendirildi.*

Muğla Dalaman Havalimanı'nın aldığı uluslararası ödüller;

- *Mimarisiyle 2006 yılında Londra'da "Çevreye Duyarlılık" ödülü kazanmıştır.*
- *Ayrıca; Havalimanımızın Dış Hatlar Yolcu Terminali hizmete girdiği 2006 yılında "Dünya'nın En İyi Terminalleri" sıralamasında 13. sırada yer almıştır.*

Muğla Milas-Bodrum Havalimanı'nın aldığı uluslararası ödüller;

- *WAF – Dünya Mimarlık Festivalinde, Milas-Bodrum Uluslararası Havalimanı projemiz yarışmaya katıldığı "Ulaşım" kategorisinde 2012 yılının büyük ödülüne layık bulundu.*

İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'nın aldığı uluslar arası ödüller;

- *İstanbul Sabiha Gökçen Uluslararası Havalimanı, Dünya Düşük Maliyetli Havayolları Kongresi (World Low Cost Airlines Congress) tarafından "Dünyanın En İyi Havalimanı' seçildi.*
- *İstanbul Sabiha Gökçen Uluslararası Havalimanı, havacılık sektöründe dünyanın en önemli etkinliği olan Avrupa Güzergâh Geliştirme Forumu'nda (Routes Europe), coğrafi kategoriye göre belirlenen adaylar içerisinde, Güney Avrupa kategorisinde, geçen yıl olduğu gibi 2011 yılında da "Highly Commended" (Yüksek Övgüye Değer) ödülüne layık görüldü.*
- *İstanbul Sabiha Gökçen Uluslararası Havalimanı, dünyanın önemli havacılık haber ve analiz sitesi "anna.aero" tarafından, Avrupa'da yolcu trafiğini en fazla artıran havalimanı seçildi.*

2003-2012 YILLARI ARASI YAPILAN ÖNEMLİ PROJELER

TERMİNAL BİNALARI

GAZİANTEP HAVALİMANI ALTYAPI VE ÜST YAPI TEVSİİ İNŞAATI

Bitiş Yılı : 2003

Tablo 34.Gaziantep Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
58.668	11. 190	**69.858**	6.285.192	798.502	**7.083.694**

BURSA-YENİŞEHİR HAVALİMANI TEVSİİ İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2003

Tablo 35. Bursa-Yenişehir Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
26.412	2.829	**29.241**	345.940	190.107	**536.047**

ERZURUM HAVALİMANI APRON, BAĞLANTI TAKSİRUTU VE DİĞER DESTEK BİNALARI İLE OTOPARK İKMAL İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2005

Tablo 36. Erzurum Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
41.819	1.888	**43.707**	4.503.233	160.321	**4.663.554**

ÇANAKKALE HAVALİMANI GEÇİCİ PREFABRİK TERMİNAL BİNASI VE OTOPARK İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2007

Tablo 37. Çanakkale Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
10.018	149	**10.167**	204.380	1.893	**206.273**

KAYSERİ HAVALİMANI YENİ DIŞ HATLAR TERMİNAL BİNASI, DESTEK BİNALARI İLE OTOPARK VE APRON İLAVESİ İNŞAATI

Bitiş Yılı 2007

Tablo 38. Kayseri Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
37.232	11.317	**48.549**	4.095.936	1.267.031	**5.362.967**

DENİZLİ-ÇARDAK HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI, MÜTEMMİMLERİ VE APRON YAPIMI İKMAL İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2007

Tablo 39. Denizli- Çardak Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
11.281	172	**11.453**	889.734	15.898	**905.632**

ŞANLIURFA-GAP HAVALİMANI İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2008

Tablo 40. Şanlıurfa-GAP Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
10.648	320	**10.968**	1.001.501	29.732	**1.031.233**

AMASYA MERZİFON HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI VE MÜTEMMİMLERİ İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2008

Tablo 41. Amasya-Merzifon Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
2.394	20	**2.414**	223.775	1.304	**225.079**

TRABZON HAVALİMANI İÇ HATLAR TERMİNALİ İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2008

Tablo 42. Trabzon Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
67.246	14.849	**82.095**	8.791.525	374.439	**9.165.964**

GÖKÇEADA HAVALİMANI İNSANİ YARDIM AMAÇLI GİRİŞ ÜNİTESİ İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2009

Tablo 43. Gökçeada Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
338	0	**338**	2.572	0	**2.572**

MALATYA HAVALİMANI TERMİNALİ AKS İLAVESİ İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2010

Tablo 44. Malatya Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
17.776	460	**18.236**	1.491.353	48.269	**1.539.622**

BATMAN HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI VE MÜTEMMİMLERİ, SEDDE İSTİNAD DUVARI VE APRON YAPIMI İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2010

Tablo 45. Batman Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
6.798	2	**6.800**	798.912	0	**798.912**

KAYSERİ HAVALİMANI İÇ HATLAR TERMİNAL BİNASI VE VIP BİNASI YAPIMI İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2010

Tablo 46. Kayseri Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
37.232	11.317	**48.549**	4.095.936	1.267.031	**5.362.967**

SİVAS NURİ DEMİRAĞ HAVALİMANI YENİ İÇ HATLAR VE DIŞ HATLAR TERMİNAL BİNASI VE MÜTEMMİMLERİ İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2010

Tablo 47. Sivas Nuri Demirbağ Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
5.407	185	**5.592**	514.718	16.762	**531.480**

DİYARBAKIR HAVALİMANI TERMİNAL BİNASININ GENİŞLETİLMESİ İŞİ

Bitiş Yılı: 2010

Tablo 48. Diyarbakır Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
32.467	387	**32.854**	3.947.915	42.313	**3.990.228**

ERZİNCAN HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI YAPIMI İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2011

Tablo 49. Erzincan Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
4.312	4	**4.316**	378.373	0	**378.373**

HATAY HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI YAPIMI İNŞAATI

Bitiş Yılı: 2011

Tablo 50. Hatay Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
16.053	5.395	**21.448**	1.740.549	496.248	**2.236.797**

ADANA HAVALİMANI ÇELİK KONSTRÜKSİYON GELEN YOLCU SALONU YAPIMI

Bitiş Yılı: 2011

Tablo 51. Adana Havalimanı Hizmete Verildiği Tarihten İtibaren Gerçekleşen Birikimli Yolcu Ve Uçak Trafiği

Uçak Trafiği			Yolcu Trafiği		
İç Hat	Dış Hat	Toplam Uçak	İç Hat	Dış Hat	Toplam Yolcu
54.068	9.614	**63.682**	5.009.872	1.089.539	**6.099.411**

ELAZIĞ TERMİNAL BİNASI HİZMETE SUNULDU

Büyük gövdeli uçakların operasyonları için 2009 yılında altyapı tesisleri **uluslararası konvansiyonel** boyutlara getirilmiş olup, buna paralel olarak artan yolcu trafiğini karşılamak üzere yeni terminal binası ve destek binaları yapımı planlanmıştır.

27.08.2010 tarihinde yer teslimi gerçekleştirilen "Elazığ Havalimanı Üstyapı Tesisleri" işi 19 Ekim 2012 tarihinde tamamlanarak hizmete sunulmuştur.

Havalimanının fiziki özellikleri:

- *Pist:* *3.000x45m*
- *Apron:* *240x150 m*
- *Bağlantı taksirutu:* *380x24 m*
- *Terminal Binası:* *16.400 m² kapalı alan*
- *VIP Terminal:* *630 m²*
- *2.000.000 yolcu/yıl*

IĞDIR, HAVALİMANINA KAVUŞTU...

Iğdır Havalimanı Alt Yapı İkmal İnşaatı" işine 10.12.2009 tarihinde yer teslimi yapılarak başlanmıştır. %100 fiziki gerçekleşme sağlanarak PAT sahaları tamamlanmış ve uçuşa hazır hale getirilmiştir.

İç Hatlar Terminal Binası ile diğer destek binaları, dahili yollar ve otoparklardan müteşekkil olan "Iğdır Havalimanı Üstyapı" işi tamamlanarak 13.07.2012 tarihinde açılışı yapılarak hizmete sunulmuştur.

Iğdır Havalimanının fiziki özellikleri:

- *Pist:* *3.000x45m*
- *Apron:* *240x120 m*
- *Taksirut:* *250x24f m*
- *Çevre Yolu:* *8.500 m*
- *Terminal Binası:* *3.500 m² kapalı alan,*
- *500.000 yolcu/yıl*

DENİZCİLİK

- DENİZYOLU TAŞIMACILIĞINDAKİ GELİŞMELER
- DENİZ TİCARET FİLOSU
- BAYRAK ve LİMAN DEVLETİ DENETİMİ
- ANA ARAMA KURTARMA KOORDİNASYON MERKEZİ (AKKKM) FAALİYETLERİ
- GEMİ İNŞA SANAYİ
- DENİZCİLİK SEKTÖRÜNDEKİ YATIRIM PROJELERİ
- DENİZ TURİZMİ KIYI YAPILARI AÇISINDAN HEDEFLER
- TÜRKİYE TERSANELER MASTER PLANI
- BAZI ÖNEMLİ BÖLGESEL TEKNE İMAL YERİ PROJELERİ
- ULUSLARARASI İLİŞKİLER
- KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ

DENİZCİLİK SEKTÖRÜ

Okyanusların kıtaları birbirinden ayırdığı dünyamızda ülkeler arasındaki ticaret, bir defada en çok yükün, en güvenli şekilde ve en ucuza taşındığı denizyoluyla gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, taşınan yük miktarı bakımından dünya ticaretinin %75'i denizyoluyla, %16'sı demiryolu ve karayoluyla, %9'u boru hattı ile ve %0,3'ü havayoluyla gerçekleştirilmektedir. Bugün 15 trilyon Dolarlık bir hacme sahip dünya ticareti içerisinde denizyolunun payı 9 trilyon Dolar ile %60'dır. Türkiye bu pastadan daha fazla pay alabilmek için hedeflerini büyütmektedir.

Türk denizciliği son dönemde uygulanan politikalar ile bu hedeflerine adım adım yaklaşmaktadır. Bu çerçevede, atılan adımlardan ilki 2004 yılında başlatılan ÖTV'siz yakıt uygulaması ile kabotaj taşımacılığının canlandırılması olmuştur. Söz konusu uygulamadan kabotajda çalışan yük, yolcu, balıkçı, bilimsel araştırma gemileri ve ticari yatlar ile hizmet araçları yararlanırken, 2009 yılı itibariyle bu kapsama iç sularda faaliyet göstermekte olan kamuya ait yük ve yolcu gemileri de dahil edilerek, ülkemizde iç suyolu taşımacılığının canlandırılması yönünde önemli bir adım atılmıştır.

Bugüne kadar toplamda 2 milyar 858 milyon TL ÖTV tahsil edilmeyerek sektöre önemli bir destek sağlanmıştır. Uygulama sonucunda, 2003 yılına göre kabotaj taşımacılığında elleçlenen yük miktarında %52, taşınan yolcu sayısında %57 ve taşınan araç sayısında %67 artış yaşanmıştır. Bu sayede, kabotaj taşımacılığı canlandırılırken, karayolu ağırlıklı yurt içi taşımacılığın denizyoluna kaydırılması sağlanmıştır.

Ülkemizin uyguladığı ihracata dayalı büyüme modeli kapsamında, toplam dış ticaretimiz 2003 yılında 116,6 milyar Dolar iken, 2011 yılında %222 artışla 375,7 milyar Dolar'a yükselmiştir. Bu kapsamda, denizyolu dış ticaret taşımalarında da büyük artış yaşanmış, 2003 yılında 57 milyar Dolar'dan 2011 yılında %263 artışla 207 milyar Dolar'a yükselmiştir. Bu gelişmeler, ülkemizin dışarıya açılan kapısı olan limanlarımızda yük ve konteyner elleçlemelerinin artmasını sağlamış, 2003 yılına göre limanlarımızdaki toplam yük elleçlemesinde %91, konteyner elleçlemesinde %162 artış gerçekleşmiştir.

Dış ticaretimizdeki tarihi yükselmeye paralel olarak limanlarımızın da bu gelişmeye cevap vermesi icap etmiş bu amaçla bir yandan yeni limanlar devreye sokulurken diğer yandan, mevcut limanların yenilenmesine hız verilmiştir. Türkiye'nin batıya açılan deniz kapısı İzmir Çandarlı'da liman inşaat temeli 2011 yılı içinde atılmış, Karadeniz'e açılan kapısı Filyos'ta İmar Planı onaylanmıştır. Akdeniz'e açılan kapı Mersin Konteyner limanı TINA Türkiye çalışması çerçevesinde öncelikli proje olarak kabul edilmiştir. Limanın AB normlarına göre detay fizibilite ve ÇED çalışması AB fonları çerçevesinde tamamlanmış imar planı çalışmaları sürdürülmektedir.

Yine Akdeniz ve Karadeniz çanağındaki komşu ülkelerle geliştirilen ikili ve çok taraflı ilişkiler kapsamında, kurulan uluslararası düzenli Ro-Ro hatlarında taşınan araç sayısında 2003 yılına göre 2011 yılında %50 artış gerçekleşmiştir.

Kruvaziyer turizminin geliştirilmesine yönelik yapılan çalışmalar sonucunda, limanlarımıza uğrayan kruvaziyer gemi sayısı 2003 yılına göre 2011 yılında %83 artarken, limanlarımızı ziyaret eden kruvaziyer yolcu sayısı 2011 yılında 2003 yılına göre %277 oranında artış göstermiştir. Kruvaziyer turizminde bugün yaşanan en gurur verici gelişme ise İzmir'in Avrupa'nın en iyi kruvaziyer destinasyonu ödülüne layık görülmesidir.

Denizciliğimizin her alanında olduğu gibi deniz ticaret filomuz da büyümüştür. Türk sahipli filomuz 2003 yılında dünyada 19 uncu sırada iken 2012 yılında 22,5 milyon DWT'luk kapasite ile 15 inci sıraya yükselmiştir. Türk bayraklı deniz ticaret filomuzun kapasitesi 2003 yılında 7,6 milyon DWT'dan 2012 yılında 10 milyon DWT'a ulaşmıştır.

Yıllarca kara listede olan Türk Bayraklı gemilerimizin beyaz listeye geçişi sağlanarak ticaret filomuzun uluslararası itibarı artırılmıştır. Yaptığımız yoğun denetimler, ülkemizin 5 yıldır beyaz listedeki konumunu korumasını sağlamıştır.

Jeopolitik konumundan dolayı hassas ve önemli bir coğrafi bölgede bulunan ülkemizin denizlerdeki hak ve menfaatlerinin korunması, ülkemizin ulusal ve uluslararası sorumluluklarını zamanında ve eksiksiz olarak yerine getirmesi, kıyılarımızda seyir, can, mal ve çevre emniyeti ve deniz güvenliğinin arttırılması amacıyla gemi takip ve kontrol sistemleri kurulmuştur. Bu kapsamda, 2003 yılında kurulan Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi ile Boğazlarımız emniyetli bir suyolu haline getirilmiştir. Ayrıca, Karadeniz, Ege ve Doğu Akdeniz'de seyreden SOLAS kapsamına giren ve girmeyen tüm deniz araçlarını anlık olarak takip edebilmek amacıyla Otomatik Tanımlama Sistemi (AIS) faaliyete geçirilmiştir.

Yine, deniz yoluyla olabilecek yasadışı eylemlerin önlenmesi amacıyla geliştirilen Uzak Mesafeden Gemilerin Tanımlanması ve İzlenmesi (LRIT) sistemi ile Türk Bayraklı gemileri Dünya'nın her yerinde, diğer gemileri ise 1000 deniz miline kadar mesafede takip etmek mümkün hale gelmiştir.

Gemi Trafik Yönetim Sistemi Projesi kapsamında gemi trafiğinin yoğun ve riskli olduğu, tehlikeli yüklerin büyük bir kısmının elleçlendiği, yolcu taşımacılığının yapıldığı İzmit, İzmir, İskenderun ve Mersin Körfezlerinde Gemi Trafik Hizmetleri Sistemleri kurulmasına ilişkin çalışmalara devam edilmektedir.

Denizci millet sloganımızın bir uygulaması olarak toplumda deniz sevgisini yerleştirmek, deniz kültürünü yaygınlaştırmak için yurt genelinde amatör denizciliği özendirici çalışmalar yapılmakta ve bu amaçla iç sular ve göllerde kullanılmak üzere tekne yapımı gerçekleştirilmektedir. Dünyanın en kaliteli yatlarını inşa edebilen gemi inşa sanayimiz ulaştığı modern imkânlar sayesinde yılda 3 milyar Dolara yakın ihracat yapmayı başarmıştır. Ülkemiz 2003 yılından bugüne tersane sayısını iki katına çıkararak, fiili teslim kapasitesini 5 kattan fazla artırmıştır.

Bakanlığımız, limanların çevre duyarlılıklarının daha da artırılması ve daha yeşil liman tesislerinin ülkeye kazandırılması için "Yeşil Liman", yaklaşık olarak 7,5 milyon engelli vatandaşımızın yaşadığı ülkemizde, denizyolu taşımacılığını seçen hareket kabiliyeti kısıtlı yolcuların deniz araçlarını daha konforlu, güvenli ve sağlıklı bir şekilde ulaşması ve kullanması amacıyla "Engelsiz Denizler", amatör denizciliğin disiplinli ve düzenli bir şekilde geliştirilmesine katkı sağlamak üzere "Tekne Park" projelerini başlatmıştır.

Artık Bakanlık düzeyinde olan denizciliğimizde ana hedef, dünya denizciliğinin her alanında "lider denizci ülkeler" arasında yer almaktır.

DENİZ TİCARETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Üç tarafını çevreleyen kıyıları ve boğazları ile ülkemiz, dünya deniz ticaretinde söz sahibi olmamızı sağlayabilecek coğrafi bir avantaja sahiptir.

Ekonomik alanda uluslararası rekabetin giderek arttığı günümüzde; belirlenen ulusal denizcilik politikası kesintisiz ve istikrarlı bir şekilde uygulanarak, Türkiye'nin bu coğrafi konumu bir fırsata dönüştürülmüştür. Ülkemizde denizcilik alanında yapılan uygulamalar, uluslararası denizcilik alanında prestijimizin artmasını ve daha etkin bir ülke konumuna gelmemizi sağlamıştır.

Denizcilik sektörümüzü geliştirmemiz, dış ticaretimizin gelişmesi, ekonomimizin dışa açılarak dünya ekonomisiyle bütünleşmesi ve diğer ekonomik hedeflerimizin gerçekleşmesi açısından son derece önemlidir. Bakanlığımızca bu yönde çalışmalar devam ettirilmektedir.

ÖTV'siz Yakıt Uygulaması

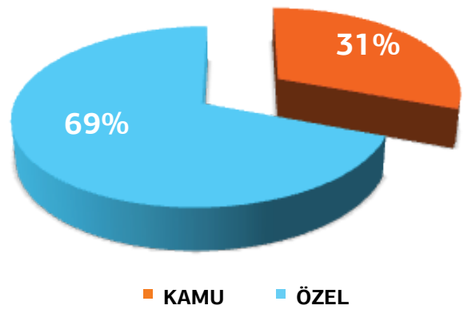
Denizciliğin gelişmesi ve karayolu ağırlıklı dahili taşımacılığın denizyoluna kaydırılması amacıyla, 16 Temmuz 2003 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ve Maliye Bakanlığı'nın 31.12.2003 tarihinde yayımlanan 6 Seri Numaralı Özel Tüketim Vergisi Genel Tebliği ile deniz araçlarında Özel Tüketim Vergisi İndirilmiş Yakıt Uygulaması 01 Ocak 2004 tarihinde başlamıştır.

Uygulamadan, Kabotaj hattında çalışan yük, yolcu, balıkçı, bilimsel araştırma gemileri ve ticari yatlar ile hizmet araçları yararlanmaktadır. Ayrıca, 2009 yılı itibariyle bu kapsama iç sularda faaliyet göstermekte olan kamuya ait yük ve yolcu gemileri de dahil edilmiştir.

ÖTV'siz yakıt uygulamasının başladığı 01.01.2004 tarihinden 01.09.2012 tarihine kadar, toplamda 2 milyar 858 milyon TL ÖTV tahsil edilmeyerek sektöre önemli ölçüde destek sağlanmış olup, bu desteğin %31'i kamu, %69'u özel sektör tarafından kullanılmıştır (Grafik 1)

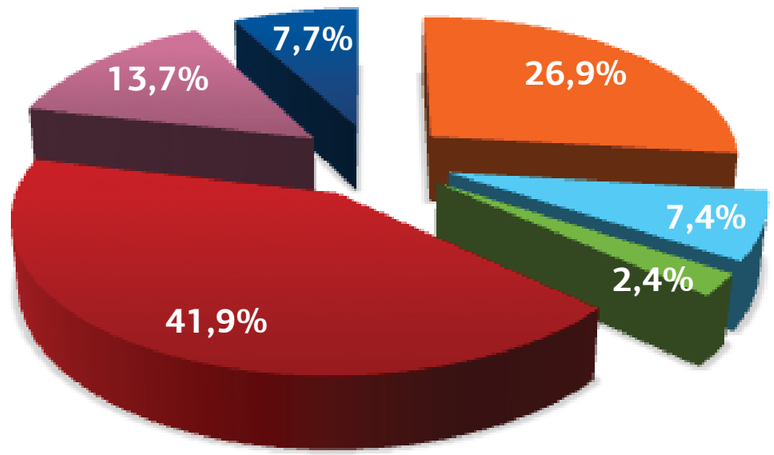
ÖTV'SİZ YAKIT UYGULAMASI İLE SEKTÖRE YILLIK 350 MİLYON TL DESTEK SAĞLANDI

Grafik 1. Verilen Teşvik Miktarı 2004-2012 İlk 9 Ay (TL)

2012 Eylül ayı itibariyle, kullanılan ÖTV'siz yakıt miktarının gemi cinsleri bazında dağılımına bakıldığında; en büyük payı %41,9'luk oranla yolcu gemileri ve feribotların aldığı, en düşük payı ise %2,4'lük oranla ticari yatların aldığı görülmektedir. Balıkçı gemilerinin payı ise %26,9 olarak gerçekleşmiştir (Grafik 2).

Grafik 2. Gemi Cinslerine Göre ÖTV'siz Yakıt Kullanım Oranı 2004-2012 İlk 9 Ay

Kaynak: UDHB

Denizyolu Taşımacılığındaki Gelişmeler

En ucuz ve çevre dostu olan denizyolu ulaşımının teşvik edilmesini sağlayan ÖTV'siz Yakıt Uygulaması karayolu trafiğini büyük ölçüde denize kaydırmıştır.

Denizyolu taşımacılığının geliştirilmesi için alınan önlem ve düzenlemeler neticesinde yapılan uygulamayla; Marmara Denizi'nde birçok yeni hat kurulmuş, mevcut hatlarda ise araç ve yolcu taşıma kapasiteleri artmıştır (Harita 1).

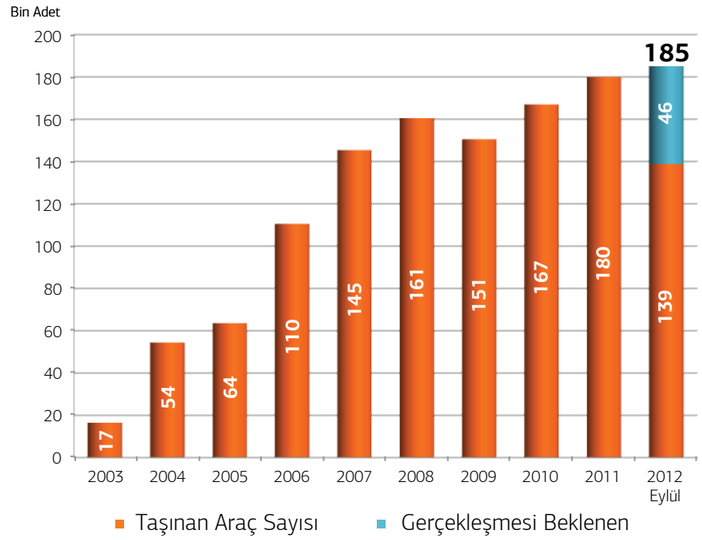
Harita 1. Deniz Otoyolları

Kabotaj Hattı Taşımaları

Ambarlı-Bandırma Hattında özellikle yük taşıyan ağır vasıtaların taşınmasında 2003 yılına göre 2011 yılında % 989 artış gerçekleşmiş olup 2012 yılı sonunda ise % 1.020 artış beklenmektedir (Grafik 3).

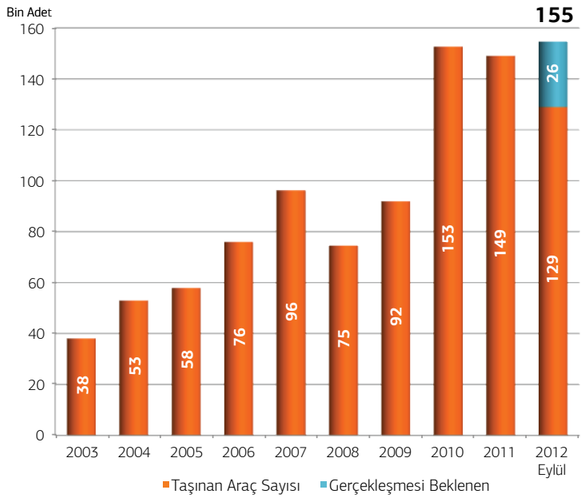
Grafik 3. Ambarlı-Bandırma Hattında Taşınan Araç Sayısı

Kaynak: UDHB

Tekirdağ-Bandırma, Barbaros-Erdek-Karabiga Hatlarında yapılan araç taşınmasında 2003 yılına göre 2011 yılında %291 artış gerçekleşmiş olup 2012 yılı sonunda ise %351 artış beklenmektedir (Grafik 4).

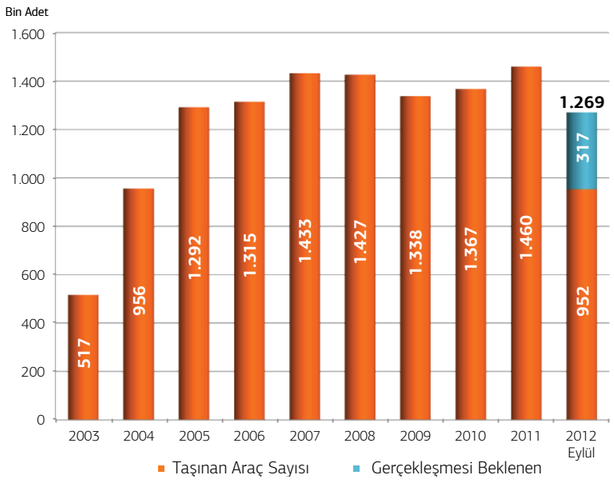
Grafik 4. Tekirdağ-Bandırma, Barbaros-Erdek-Karabiga Hatlarında Taşınan Araç Sayısı

Kaynak: UDHB

İstanbul-Güney Marmara Hatları (Yenikapı-Yalova, Yenikapı-Bandırma, Pendik-Yalova, Yenikapı-Mudanya); Bu hatlarda yapılan araç taşınmasında 2003 yılına göre 2011 yılında %182 artış gerçekleşmiş olup 2012 yılı sonunda ise % 146 artış beklenmektedir (Grafik 5).

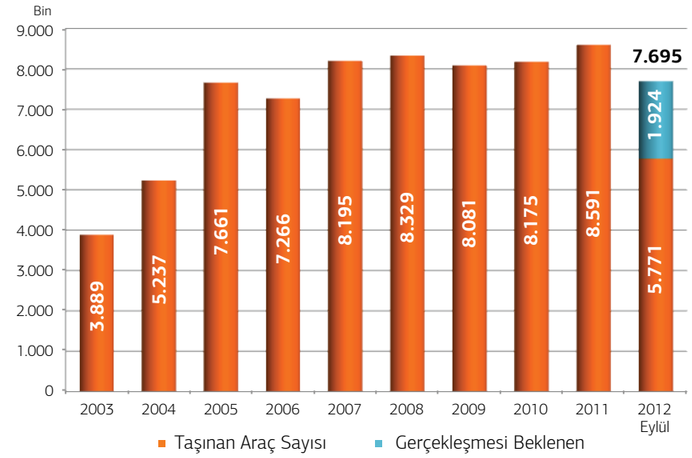
Grafik 5. İstanbul-Güney Marmara Hattında Taşınan Araç Sayısı

Kaynak: UDHB

İstanbul-Güney Marmara Hatları (Yenikapı-Yalova, Yenikapı-Bandırma, Pendik-Yalova, Yenikapı-Mudanya) taşınan yolcu sayısında ise 2003 yılına göre 2011 yılında %121 artış gerçekleşmiş olup 2012 yılı sonunda ise % 98 artış beklenmektedir (Grafik 6).

Grafik 6. İstanbul-Güney Marmara Hattında Taşınan Yolcu Sayısı

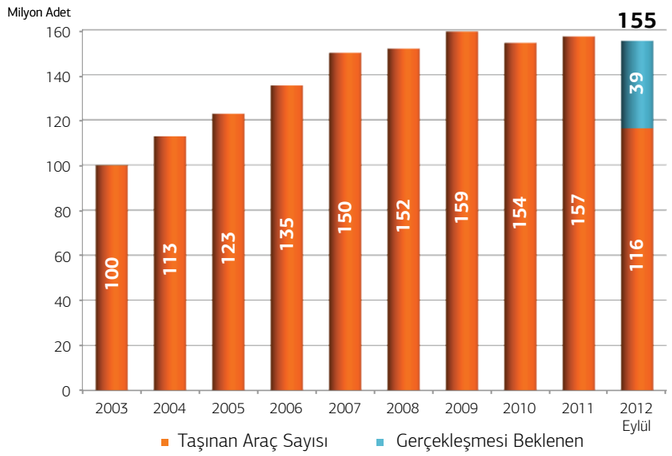

Kaynak: UDHB

Kabotaj Hattında Taşınan Yolcu ve Yolcu x Mil Miktarı

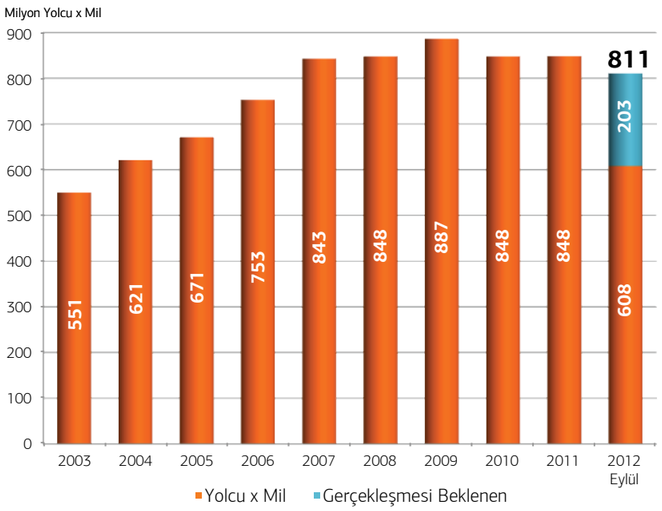
Kabotaj hattında taşınan yolcu miktarında 2003 yılına göre 2011 yılında %57, yolcu x mil miktarında ise %55 artış gerçekleşmiş olup 2012 yılı sonunda ise yolcu miktarında % 55, yolcu x mil miktarında % 47artış beklenmektedir (Grafik 7, Grafik 8).

Grafik 7. Kabotaj Hattında Taşınan Yolcu Sayısı

Kaynak: UDHB

Grafik 8. Kabotaj Hattında Taşınan Yolcu x Mil Miktarı

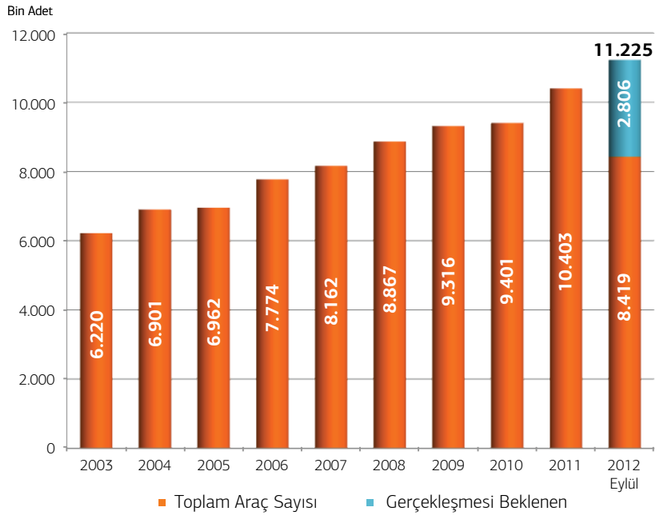

Kaynak: UDHB

Kabotaj Hattında Taşınan Araç ve Araç x Mil Miktarı

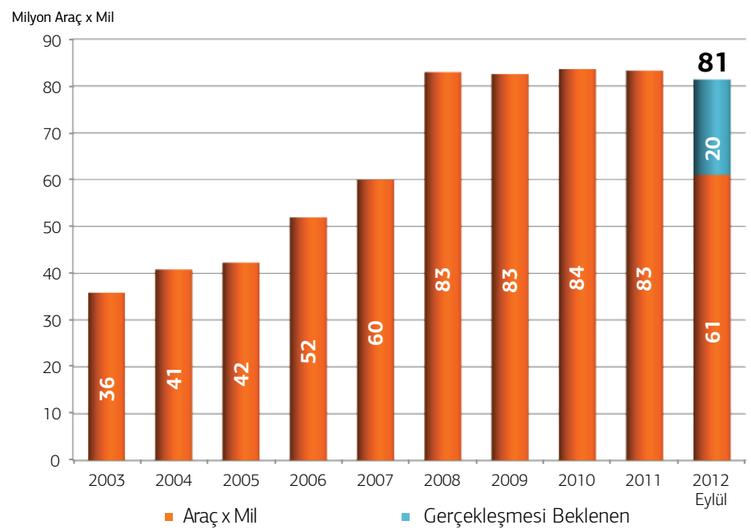
Kabotaj hattında taşınan araç miktarında2003 yılına göre 2011 yılında %67, araç x mil miktarında ise %132 artış gerçekleşmiş olup 2012 yılı sonunda ise araç miktarında % 80, araç x mil miktarında % 127 artış beklenmektedir (Grafik 9, Grafik 10).

Grafik 9. Kabotaj Hattında Taşınan Araç Sayısı

Kaynak: UDHB

Grafik 10. Kabotaj HattıAraç x Mil Miktarı

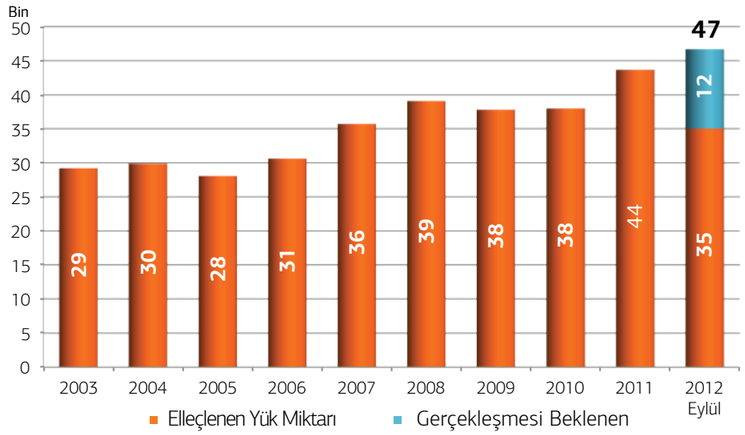

Kaynak: UDHB

Kabotaj Hattında Yük Taşımacılığı (Ton)

Ülke genelinde kabotaj taşımacılığında, elleçlenen yük miktarlarında 2003 yılına göre 2011 yılında %49 artış gerçekleşmiş olup, 2012 yılı sonu itibariyle %60 artış beklenmektedir (Grafik 11).

Grafik 11. Kabotaj Hattında Taşınan Yük Miktarı

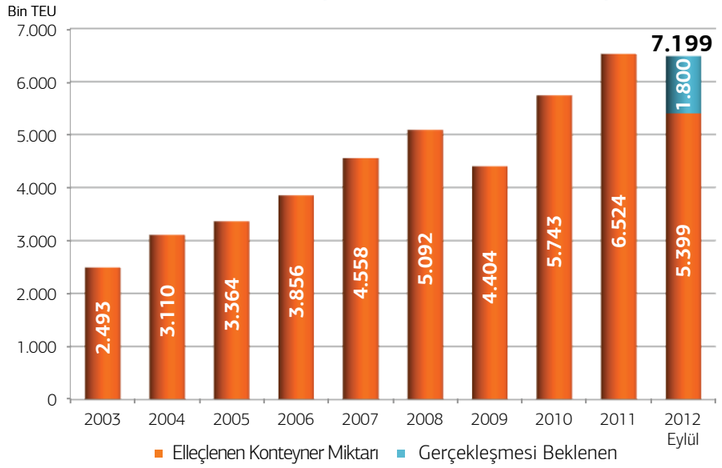

Kaynak: UDHB

Konteyner Taşımacılığı

Limanlarımızda işlem gören toplam konteyner miktarında (TEU bazında), 2003 yılına göre 2011 yılında %162 artış gerçekleşmiş olup, 2012 yılı sonu itibariyle %189 artış beklenmektedir (Grafik 12).

Grafik 12. Limanlarımızda Elleçlenen Konteynerin Yıllık Gelişimi -TEU

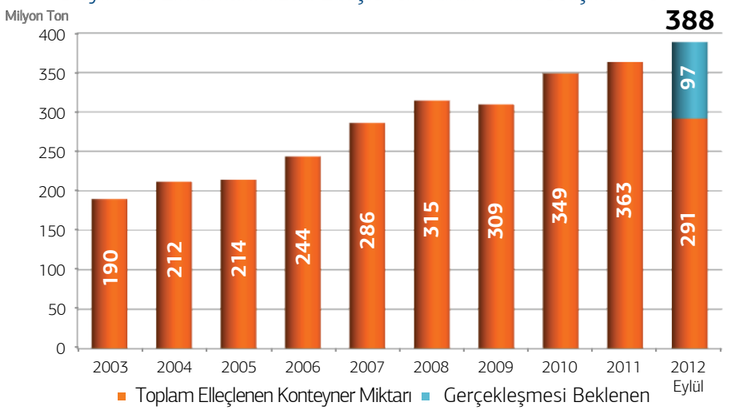

Kaynak: UDHB

Limanlarımızda Elleçlenen Yük

Limanlarımızda elleçlenen yük miktarında 2003 yılına göre 2011 yılında %91 artış gerçekleşmiş olup, 2012 yılı sonu itibariyle %105 artış beklenmektedir (Grafik 13).

Limanlarımızda Elleçlenen Yük Miktarında % 91, Konteyner Miktarında % 162 Artış Sağlandı

Grafik 13. Limanlarımızda Elleçlenen Yükün Yıllık Gelişimi -TON

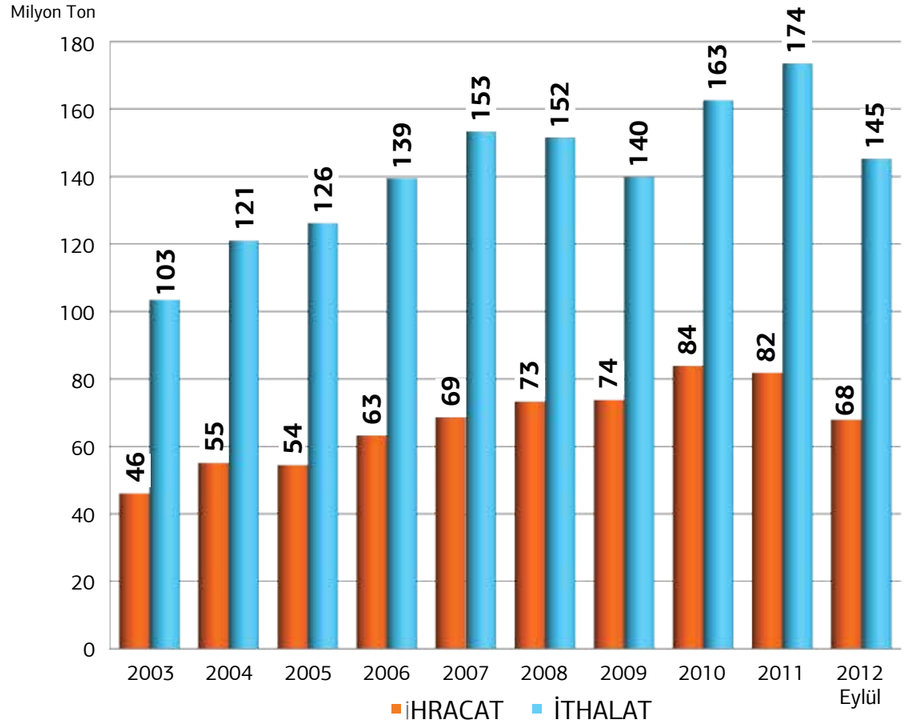

Kaynak: UDHB

Denizyolu Dış Ticaret Taşımaları

Denizyolu dış ticaret taşımalarında 2003 yılına göre 2011 yılında ithalatta %68, ihracatta %78 artış gerçekleşmiş olup, 2012 yılı sonu itibariyle toplam dış ticaret taşımalarında %90 artış beklenmektedir (Grafik 14).

Grafik 14. Denizyolu Dış Ticaret Taşımaları -TON

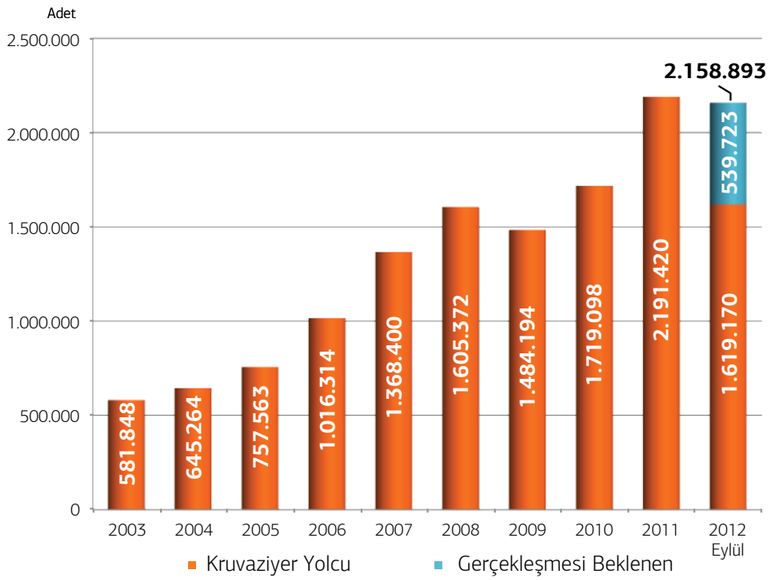

Kaynak: UDHB

Limanlarımıza Gelen Kruvaziyer Gemi ve Yolcu Sayısı

Liman, fener ve tahlisiye ücretlerinde yapılan indirimler neticesinde limanlarımıza büyük tonajlı gemilerin gelmesine bağlı olarak limanlarımızı ziyaret eden kruvaziyer yolcu sayısında 2003 yılına göre 2011 yılında %277, limanlarımıza uğrayan kruvaziyer gemi sayısında ise %83 artış gerçekleşmiş olup 2012 yılı sonunda kruvaziyer yolcu sayısında %271, kruvaziyer gemi sayısında %85 artış beklenmektedir. Günümüzde kruvaziyer turizmin gelişmesi nedeniyle kruvaziyer gemilerin kapasiteleri artmakta ve limanlarımızı ziyaret eden kruvaziyer gemi sayısı fazla artmıyor görünmekle beraber gemilerin büyüklüğü nedeniyle kruvaziyer yolcu sayısında büyük bir artış yaşanmaktadır (Grafik 15, Grafik 16).

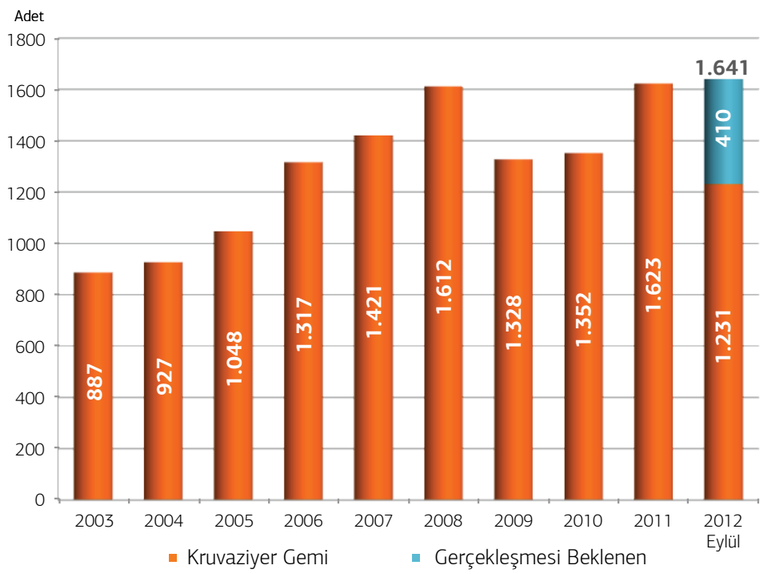
Ro-Ro Taşımacılığında %50, Kruvaziyer Yolcu Sayısında %277 Artış Sağlandı

Grafik 15. Limanlarımıza Gelen Kruvaziyer Yolcu Sayısı

Kaynak: UDHB

Grafik 16. Limanlarımıza Gelen Kruvaziyer Gemi Sayısı

Kaynak: UDHB

Yurt Dışı Bağlantılı Ro-Ro Hatları

Yurt dışı bağlantılı devam eden Ro-Ro seferlerine ilave olarak 2009 yılında Mersin-Trieste, 2010 yılında Tekirdağ-Toulon, Pendik/Ambarlı-Marsilya, Samsun-Kavkaz ve 2011 yılında Mersin-İskenderiye olmak üzere 5 yeni hat açılmıştır.

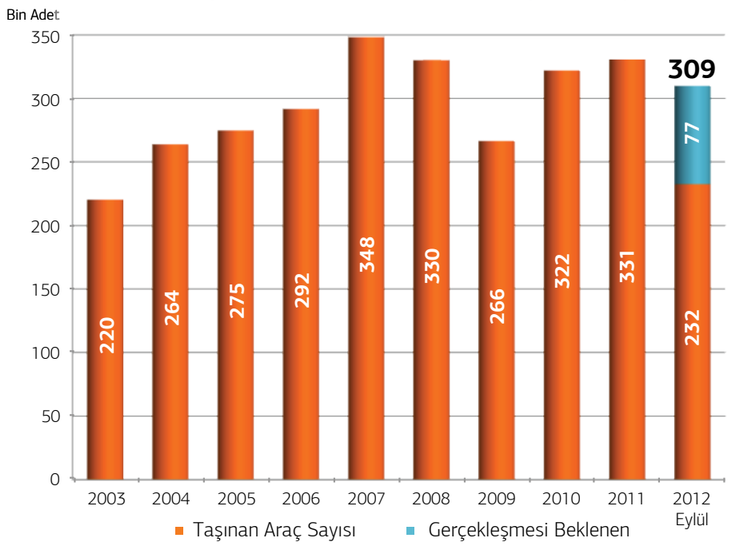
Uluslararası düzenli Ro-Ro hatlarında taşınan araç sayısında 2003 yılına göre 2011 yılında %50 artış gerçekleşmiş olup, 2012 yılı sonunda %41 artış beklenmektedir (Tablo 1, Grafik 17).

Tablo 1. Yurt Dışı Bağlantılı RoRo Hatlarında Taşınan Araç Sayısı

HATLAR	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 Eylül
PENDİK/HAYDARPAŞA-TRİESTE	107.135	112.602	107.640	119.088	160.203	149.062	111.401	116.815	139.270	91.045
AMBARLI - TRİESTE	32.591	37.888	33.333	38.954	41.085	39.998	30.372	27.179	18.017	11.617
ÇEŞME - TRIESTE	27.559	28.280	29.591	30.889	36.717	30.039	24.808	37.627	43.058	32.703
SAMSUN-NOVOROSSISKY	14.582	21.090	26.781	27.120	29.598	21.148	9.280	15.145	10.742	6.977
ZONGULDAK-UKRAYNA	8.739	9.153	15.629	19.147	27.099	23.632	20.476	19.573	23.540	18.205
RİZE-POTI	5.372	5.032	3.648	742	0	0	0	0	0	0
TRABZON-SOCHI	1.609	3.512	3.403	6.574	7.180	10.150	7.066	5.078	637	418
TAŞUCU-GİRNE	13.404	33.241	38.768	35.560	33.393	32.305	31.032	36.071	36.316	26.898
MERSİN-GAZİMAĞUSA	9.354	13.112	15.985	13.488	12.938	23.766	19.966	19.107	18.275	13.601
MERSİN-TRİESTE	0	0	0	0	0	0	12.019	28.571	37.093	29.095
TEKİRDAĞ - TOULON	0	0	0	0	0	0	0	9269	0	0
PENDİK/HAYDARPAŞA - MARSİLYA	0	0	0	0	0	0	0	7480	2.130	0
SAMSUN-KAVKAZ	0	0	0	0	0	0	0	6	1.383	972
MERSİN - İSKENDERİYE	0	0	0	0	0	0	0	0	253	789
TOPLAM	220.345	263.910	274.778	291.562	348.213	330.100	266.420	321.921	330.714	232.320

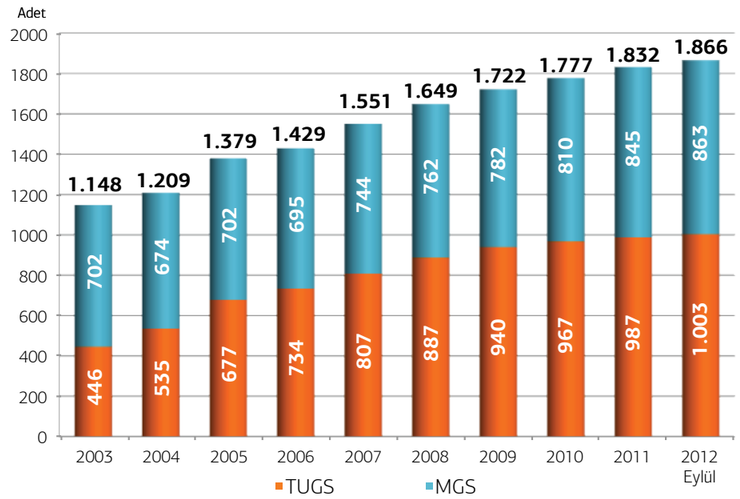
Kaynak: UDHB

Grafik 17 .Yurt Dışı Bağlantılı RoRo Hatlarında Taşınan Araç Sayısı

Kaynak: UDHB

Grafik 18. Türk Bayraklı Filo Adet Gelişimi(150 GT ve Üzeri)12

Kaynak: UDHB

Deniz Ticaret Filosu

Sicillere Kayıtlı Gemi Sayısı (150 GT ve üzeri)

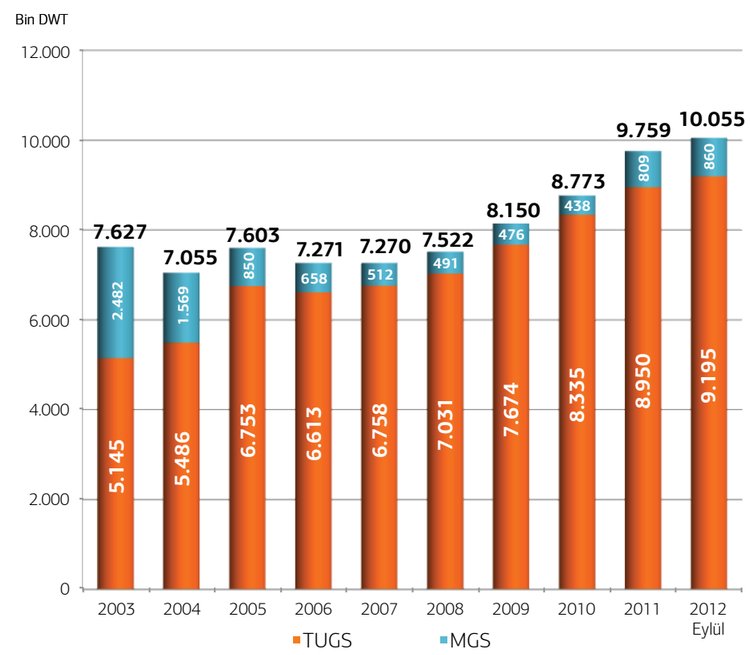
2012 Eylül ayı itibariyle, sicillere kayıtlı deniz ticaret filomuz 2003 yılına göre adet bazında %62, DWT bazında ise %32 artış gerçekleşmiştir (Tablo 2, Grafik 18, Grafik 19).

Tablo 2. Türk Bayraklı Filo (150 GT ve Üzeri)

Yıl	TUGS		MGS		Toplam	
	Adet	DWT	Adet	DWT	Adet	DWT
2003	446	5.145.251	702	2.481.596	1.148	7.626.847
2004	535	5.486.076	674	1.568.854	1.209	7.054.930
2005	677	6.753.346	702	849.944	1.379	7.603.290
2006	734	6.612.967	695	658.083	1.429	7.271.050
2007	807	6.758.218	744	511.523	1.551	7.269.741
2008	887	7.031.012	762	490.907	1.649	7.521.919
2009	940	7.674.388	782	476.200	1.722	8.150.588
2010	967	8.334.764	810	438.387	1.777	8.773.151
2011	987	8.950.157	845	808.779	1.832	9.758.936
2012 Eylül	1.003	9.195.251	863	859.760	1.866	10.055.011

Kaynak: UDHB

Grafik 19 Türk Bayraklı Filo DWT Gelişimi (150 GT ve Üzeri)

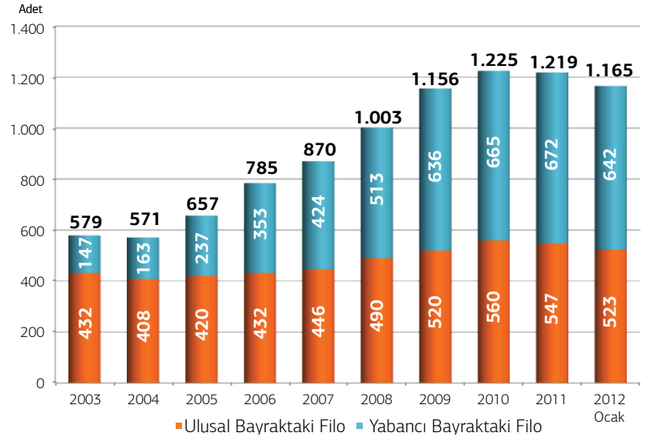

Kaynak: UDHB

Türk Sahipli Deniz Ticaret Filosu

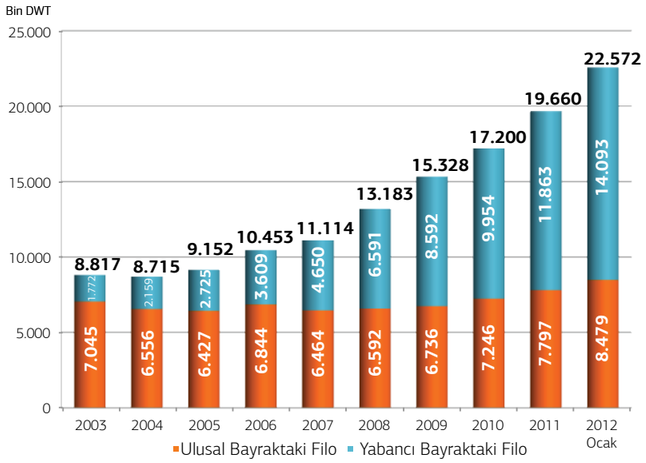
Türk sahipli deniz ticaret filosunda (1000 GRT ve üzeri); 01 Ocak 2012 tarihi itibariyle 2003 yılına göre adet bazında %101, tonaj bazında % 156 oranında artış gerçekleşmiştir (Grafik 20, Grafik 21).

Grafik 20. Türk Sahipli Deniz Ticaret Filosu Gemi Sayısı (1000 GT ve Üzeri)

Kaynak: ISL & Fairplay

Grafik 21. Türk Sahipli Deniz Ticaret Filosu Gemi Tonajı (1000 GT ve Üzeri)

Kaynak: ISL & Fairplay

Türk sahipli deniz ticaret filosu dünya sıralamasında 01 Ocak 2012 tarihi itibariyle 15 inci sıraya yükselmiştir (Tablo 3).

Türk Sahipli Filo Dünyada 15. Sırada

Tablo 3.Ülke Filolarının DWT Bazında Dünya Sıralaması (1.000 GT ve üzeri)

DÜNYA SIRALAMASI (DWT)			ÜLKELER	ULUSAL BAYRAK			KONTROL EDİLEN TOPLAM FİLO			2011-2010 GÖRE DWT DEĞİŞİMİ (%)	YABANCI BAYRAK-ALTINDAKİ ÜLKE FİLOSUNUN DWT PAYI (%)	YABANCI BAYRAK			
2012	2011	2010	2009		ADET	1000 DWT	1000 TEU	ORT. YAŞ (YIL)	ADET	1000 DWT	1000 TEU	ORT. YAŞ (YIL)			
1	1	1	2	YUNANİSTAN	737	64.897	207	12.4	2.477	217.149	940	11.9	7.5	70.1				
2	2	2	1	JAPONYA	633	20.761	11	12.1	3.154	209.767	1.241	7.9	7.6	90.1				
3	3	3	3	ALMANYA	390	17.495	1.248	11.8	3.526	125.496	5.586	8.9	9.4	86.1				
4	4	4	4	ÇİN	1.702	50.150	487	18.9	1.450	115.611	1028	16.6	8.9	56.6				
5	5	5	7	KORE	680	17.343	75	16.4	471	54.534	449	14.0	6.1	68.2				
6	6	7	8	ABD	201	5.141	147	23.9	794	44.471	289	14.6	8.9	88.4				
7	7	8	9	HONG KONG	433	26.819	211	6.5	333	42.362	251	9.4	8.2	36.7				
8	8	6	6	NORVEÇ	500	14.316	63	14.5	949	40.647	274	14.6	8.9	64.8				
9	9	13	5	İNGİLTERE	330	13.172	360	9.0	418	40.279	723	12.0	18.3	67.3				
10	10	10	10	TAYVAN	90	4.214	54	16.2	573	37.676	591	11.4	14.3	88.8				
11	11	9	20	DANİMARKA	327	13.069	591	11.1	581	36.790	1178	9.8	19.6	64.5				
12	12	11	11	SİNGAPUR	534	20.994	323	9.1	313	35.153	409	12.3	17.1	40.3				
13	13	12	-	BERMUDA	12	1.234	-	8.3	232	27.939	56	12.3	-0.1	95.6				
14	14	14	12	İTALYA	553	18.106	71	12.7	202	24.415	112	12.4	6.8	25.8				
15	15	15	16	TÜRKİYE	523	8.479	76	16.5	642	22.572	136	16.3	14.8	62.4				
16	16	17	15	HİNDİSTAN	294	14.767	23	15.2	76	19.392	29	14.7	5.6	23.9				
17	17	16	14	RUSYA	825	4.486	48	28.0	410	19.091	88	24.5	10.3	76.5				
18	18	18	13	KANADA	109	906	7	28.9	225	18.502	341	16.9	9.7	95.1				
19	19	21	19	BELÇİKA	65	5846	2	9.9	108	12.586	35	10.0	0.1	53.6				
20	20	20	17	SUUDİ ARABİSTAN	53	1.823	11	20.0	57	12.333	11	14.4	0.3	85.2				
21	21	22	21	MALEZYA	249	8.288	60	15.1	75	12.294	64	14.7	0.7	32.6				
22	22	23	26	ENDONEZYA	890	9.142	104	23.7	87	11.581	115	22.5	-3.6	21.1				
23	23	26	-	BREZİLYA	74	2.054	20	21.9	40	11.323	20	19.4	20.1	81.9				
24	24	19	18	İRAN	44	438	7	16.6	69	11.255	15	12.6	24.1	96.1				
25	25	27	24	FRANSA	116	3213	178	11.3	139	10.091	636	10.6	13.1	68.2				
26	26	28	28	HOLLANDA	531	5.052	189	9.5	194	8.840	221	10.1	-0.7	42.9				
27	27	25	22	B.A.E	35	276	1	14.8	241	8.342	32	15.8	-0.6	96.7				
28	28	24	23	KIBRIS	58	2.060	11	10.4	146	6.802	126	16.2	-7.5	69.7				
29	29	30	-	KUVEYT	35	3.942	21	15.1	44	6.679	126	13.5	-0.1	41.0				
30	29	29	29	VİETNAM	441	4.662	18	12.2	81	6.669	27	13.9	8.3	30.1				
TOPLAM 30 ÜLKE					11.464	363.143	4.625	15.8	18.107	1.250.639	15.147	12.9	8.6	71.0				
DİĞER					1.903	25	0	22.8	1.899	77.184	751	20.3	...	67.4				
ALT TOPLAM					13.367	363.168	4.625	16.7	20.006	1.327.823	15.898	13.8	...	70.8				
BİLİNMEYEN					...	...	...	...	...	126.018	1.756	20.6	...	...				
TOPLAM DÜNYA FİLOSU									39.124	1.453.842	17.654	14.8	...					

Kaynak: ISL-Ocak 2011

Hat İzni Yönetmeliği İle Yolcu ve Araç Taşımacılığı Düzene Kavuşturuldu

25.11.2010 tarihinde yayımlanan Deniz Yolu İle Yapılacak Düzenli Seferlere Dair Yönetmelik ile kabotaj hattında düzenli sefer yapacak gemilerin hat izni alması zorunlu hale getirilmiştir.

Söz konusu düzenleme kapsamında, hat izni alan işletmecilere, elektronik ortamda İdarenin veri tabanına aktarılabilecek uygun yazılım ve donanım alt yapısını sağlayarak, taşınan araç ve yolcu sayısı ile yük miktarına ilişkin istatistikleri, belirlenen sınıflamalara uygun olarak doğru ve zamanında sisteme girme zorunluluğu getirilmiştir.

Bu itibarla;

1. *Yolcu ve araç sayısı anlık olarak takip edilebilecek,*
2. *Yolcu gemileri ve feribotlar kapasitelerini aşamayacaklar,*
3. *Yolcular sigortalı olacak,*
4. *ISM uygulaması ile yolcu taşımacılığı daha emniyetli yapılacak.*

Kabotaj Taşımacılığının Arttırılması İçin Yapılanlar

Kabotaj hattında denizyolu ile yapılan yük ve yolcu taşımacılığının geliştirilmesi, özellikle karayolu trafiğinin denizlere kaydırılması veya kombine taşımacılık vasıtasıyla karayolu kullanımının azaltılması ile mevcut imkân ve kabiliyetlerin tespit edilerek, sektörün uygun yerlerde ve şartlarla yatırım yapmasına rehber olmak amacıyla 2005 yılında başlatılan "Kabotaj Taşımacılığı Saha Etüt Çalışması" konulu proje 2007 yılında tamamlanmış olup, sektörün yararlanması için Bakanlığımız web sayfasında kullanıma açılmıştır.

Kabotaj dahilinde yolcu ve araç taşımacılığı yapmak için ağırlıklı olarak Marmara Denizi ve Türk Boğazları bölgesinde 40 farklı hatta 104 gemiye hat izni verilerek düzenli taşımacılığa geçilmiştir.

Kabotaj dahilinde yolcu ve araç taşımacılığı yapmak için ağırlıklı olarak Marmara Denizi ve Türk Boğazları bölgesinde 26 firmaya 56 farklı hatta 146 gemiye hat izni verilerek düzenli taşımacılığa geçilmiştir.

Kabotaj taşımacılığını geliştirmek için hazırlanan kabotaj yüklerinin transit yüklerle birlikte aynı gemide taşınmasına ve limanlarda elleçlenmesine yönelik kolaylaştırıcı hususları içeren Tebliğ 20.03.2008 tarihli ve 26822 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Böylece, kabotaj yükleriyle transit yüklerin birlikte aynı gemide taşınmasına ve aynı limanda elleçlenmesine yönelik uygulamalar başlatılmıştır.

Deniz Alacaklarına İlişkin Gemilerin Sigortalandırılması ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik 14 Kasım 2010 tarih ve 27759 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. 300 GT ve üzeri tüm gemilere, LLMC-96 limitlerinde zorunlu P&I sigortası şartı getirilmiştir.

Yönetmelik 01 Temmuz 2011 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, bu tarihten sonra P&I sigortası bulundurmayan gemiler Limanlarımıza alınmamaktadır.

LYBS Kapsamı Dışında Kabotajda Yolcu ve Araç Taşımacılığı İstatistikleri Oluşturma Programı

Marmara havzasında ve İzmir'de hat izni alarak liman çıkış belgesi almaksızın sefer yapan gemilerden yolcu, araç ve araç içi yüklere ilişkin istatistiklerin ilgili firmalardan temin edilmesine yönelik geliştirilen yazılım 01.07.2009 tarihinde devreye alınmıştır.

İlk Defa Yapılanlar

655 Sayılı KHK kapsamında verilen görevler çerçevesinde yürütülen faaliyetler ve başlatılan projeler;

Yeşil Liman Projesi

Ülkemizde son zamanlarda denizyolunun aktif olarak kullanılmasına yönelik geliştirilen ve uygulanan politikalar sonucunda, deniz yoluyla taşınan yolcu ve yük taşımalarında büyük artışlar kaydedilmiştir. Bu taşımalarda lojistik zincirin en önemli parçalarından biri olan limanlar, genellikle kentin merkezinde veya yakınında hizmet vermektedir. Limanların çevre duyarlılıklarının daha da artırılması ve daha yeşil liman tesislerinin ülkeye kazandırılmasının gerekliliği düşünülerek "Yeşil Liman" (Green Port) projesi başlatılmıştır.

Avrupa Birliği Katılım Stratejimizin ana akslarından birisi olan "Temiz Denizler ve Kıyılara Ulaşma" hedefimizle de uyumlu olan bu proje ile Avrupa Birliği'nin çevre ve iklim değişikliği politikaları ile aynı doğrultuda limanlardan kaynaklı kirlenmelerin önüne geçmek için çok önemli bir adım atılmış olacaktır. Avrupa Birliği, Beyaz Kitap'ta 2050 yılı itibariyle ulaştırma sektörünün büyümesi engellenmeden gemi kaynaklı CO2 emisyonunun %40 oranında azaltılmasını hedeflemektedir.

1997 Kyoto Protokolü ve 2009 Kopenhag Protokolü ile zamanımızın en büyük probleminin iklim değişikliği olduğu hususunun altı çizilmiştir. İklim değişikliği etkilerinin bertaraf edilebilmesi için limanlarda düşük emisyonlu teknolojilerin kullanılmasının sürdürülebilir kalkınma ve kirlenmelerin minimize edilmesi açısından zaruri olduğu bilinmektedir.

Dünyanın önde gelen bir birçok liman tesisi tarafından "Yeşil Liman" projelerinin uygulandığı ve bir saygınlık unsuru olarak kullanılmakta olduğu düşünüldüğünde, ülkemizin önde gelen liman tesislerinin beklenen hassasiyeti göstereceği, yapılacak çalışmaların vatandaşlarımızın sağlıklı bir çevre içerisinde hayatlarını sürdürmesi yönünde önemli katkılar sağlayacağı değerlendirilmektedir.

"Yeşil Liman" projesi kapsamında Bakanlığımızca yapılacak çalışmalar ve incelemeler neticesinde belirlenen şartları yerine getiren liman tesislerine "Yeşil Liman" sertifikası ile özel tasarlanan logonun kullanımına izni verilerek, kamuoyuna duyurulması kararlaştırılmıştır.

Engelsiz Denizler Projesi

DTGM

T.C.
ULAŞTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü

Sertifika

Deniz Ticareti Genel Müdürlüğü tarafından başlatılan "Engelsiz Denizler" Projesi kapsamında istenen koşulları yerine getirdiği için

"ENGELSİZ" İSKELE / LİMAN KURULUŞU

unvanını almaya hak kazanmıştır.

Sertifika No: DTGM/ENGELSİZ-0005
Tarih: 16 Ağustos 2012

Dr. Barış TOZAR
Genel Müdür V.

Engellilerle ilgili günümüze kadar sağlanan gelişmelerin temelini; engelli kişinin insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit şekilde yararlanmasını ve topluma tam ve etkin bir şekilde katılımlarını sağlamak oluşturmaktadır.

Bu çerçevede dünyada değişen koşullara göre engellilere yönelik çeşitli politikalar, normlar ve standartlar geliştirilmiştir. Bu gelişmeler, ülkemizde de engelliler konusunun değerlendirilmesi ve politika üretilmesi zorunluluğunu doğurmuştur.

Yaklaşık olarak 7,5 milyon engelli vatandaşımızın yaşadığı ülkemizde, denizyolu taşımacılığını seçen hareket kabiliyeti kısıtlı yolcuların deniz araçlarını güvenli ve sağlıklı bir şekilde ulaşması ve kullanması yönünde gerekli tedbirlerin alınması bu kapsamda daha da önem kazanmıştır.

Bu doğrultuda, Bakanlığımızca denizyolunu tercih eden engelli yolculara direk olarak hizmet veren tesis/işletme/kurum/kuruluşların bu konuda gerekli tedbirleri almaları, yolcuların mağdur edilmemesi ve verilen hizmetlere ilişkin olarak yolculara gerekli tüm kolaylığın sağlanarak, engelli yolcuların diğer yolcularla eşit şartlarda seyahat edebilmesine yönelik imkanların, herhangi bir ek ücret talebinde bulunulmaksızın yerine getirilmesi amacıyla "Engelsiz Denizler Projesi" yürütülmeye başlanmıştır.

Engelsiz Denizler projesi, 2020 Yaz Olimpiyat ve Paralimpik Oyunları için aday adayı şehri olan İstanbul için ayrı bir önem arz etmektedir. Bu kapsamda engelli vatandaşlarımıza yönelik çalışmaların ivedilikle tamamlanmasının da bu açıdan ayrıca değerlendirilmesi gereken bir husustur.

Yürütülen proje ile engelli vatandaşlarımızın tercih ettikleri gemiye liman ve iskeleden ulaşımı ile seyahat sonunda, gemilere giriş ve çıkışlarında yaşadıkları problemleri azaltmaları yönünde işletmelerin gerekli tedbirleri almaları hedeflenmektedir. "Engelsiz Denizler Projesi" kapsamında engelli vatandaşlarımıza tüm yolcu limanı ve iskelelerin daha güvenli bir biçimde hizmet vermeleri amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında, Bakanlığımız ve Uluslararası Taşımacılar Birliği tarafından hazırlanan "Ulaştırma Personeli İçin Engelli Yolcuyla İletişim Rehberi", denizyolu taşımacılığında hizmet veren personelin ve vatandaşların bilgilendirilmesi amacıyla ilgili tüm Kamu/Kurum/Kuruluşlara dağıtımı yapılmıştır.

Liman/iskele işletmecilerine Engelsiz Denizler Değerlendirme formu gönderilerek engelli vatandaşlarımıza yönelik yapılmış idari ve teknik düzenlemelerin ne seviyede olduğuna yönelik durum tespiti yapılarak, işletme bazında değerlendirmelerin yer aldığı bir rapor hazırlanmıştır.

Anılan raporda; engelli tuvaleti olan ve haberleşme noktaları olan iskele oranı %7, ulaşılabilirlik standartlarına uyan iskele oranı yaklaşık olarak %10 dur. Aynı şekilde yardım isteme noktası olan iskele sayısının %6, dinlenme noktaları olan iskele sayısının %14 oranında olduğu tespit edilmiştir.

Söz konusu projenin yaygınlaştırılmasını müteakip, bu oranların üst düzeylere ulaştırılması hedeflenmektedir.

Engelsiz Denizler Projesi kapsamında, özellikle İstanbul, İzmir ve Çanakkale illerimizde bulunan yolcu taşıma şirketlerin filosundaki toplam 259 gemi ve bu gemilerin kullandığı iskele/limanlarda gerekli düzenlemelerin gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Proje kapsamında bulunan denizyolu ile taşıma yapan işletmelerimizin Bakanlığımızca başlatılan bu projeye gerekli ilgi ve desteği sağlamaları beklenmektedir.

Tekne-Park Projesi

Halkının büyük bir bölümü deniz kıyısında veya kıyıya yakın bölgelerde yaşayan ülkemizde amatör denizcilik istenilen ölçüde gelişme sağlayamamıştır. Amatör denizcilik halkımızın gözünde maddi gelirinin çok üzerinde olan lüks bir denizcilik faaliyetidir. Tekne veya yat sahibi olan vatandaşlarımızın da en büyük sorunu güvenli ve uygun maliyetli barınaktır. Ekonomik ve çevre koşullarının iyileştirilerek, halkımızın amatör denizciliğe teşvik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda Tekne Park projesi; tekne sahibi olan vatandaşların teknelerini güvenli ve ucuz bir şekilde barındırabilecek ve tekne bakım-onarım işlemlerini yapmalarına imkân sağlayacak alanlarını oluşturulmasını, 3 tarafı denizlerle çevrili ülkemizde bireysel denizcilik faaliyetlerinin lüks bir yaşam tarzı formatından çıkmasını amaçlamaktadır.

Tekne Park projesi, ekonomik, sosyal ve çevresel faydaları yanında amatör denizciliğin düzenli gelişmesini olumlu yönde etkileyecektir. Ayrıca, kıyı şeridinin düzensiz ve kontrolsüz kullanımın engellenmesi yönünde, yerel yönetimlere kaynak yaratıcı bir uygulama projesi olacağı değerlendirilmektedir.

Denizciliği sevdirmek, tekne sahibi olmayı teşvik etmek, mevcut talebi karşılamak ve vatandaşlara sunulacak hizmet kalitesini arttırmak amacıyla tekne parklar kurulacaktır.

Bu sayede, Deniz ve koylarımızın gelişi güzel kullanımının önüne geçilecek, Düzenli atık alımı ile çevre ve deniz kirliliği önlenecek, teknelerin hâlihazırdaki yetersiz kapasitedeki barınma ihtiyaçlarına cevap verilecek ve halkın denizden daha fazla yararlanması sağlanacaktır.

Proje çalışmaları Temmuz 2012'de başlamıştır.

Deniz Ticareti Analizleri

Bakanlığımızın görev alanları arasında yer alan ulusal ve uluslararası arenada deniz ticareti ile ilgili istatistiklerin de yer aldığı kapsamlı bir raporlama, planlama ve strateji geliştirme misyonu üstlenmektedir.

Bu doğrultuda belirli aralıklarla yayınlanacak olan Deniz Ticareti Analizleri yayın serisinin ilki Ağustos ayında yayınlandı.

- *Dünya ekonomisindeki gelişmeler,*
- *Dünya deniz ticaret filosundaki gelişmeler,*
- *Dünya deniz ticaretindeki gelişmeler,*
- *Navlun piyasaları,*
- *Dünya konteyner piyasaları,*
- *Dünya kruvaziyer piyasaları,*
- *Dünya tanker piyasaları,*
- *Dünya dökme yük piyasaları ve*
- *Türk deniz ticareti*

başlıklarından oluşan yayın, dünya ekonomisindeki son gelişmeler ve dünya deniz ticaretine olan etkileri, dünya deniz ticaret filosunun mevcut durumu, navlun piyasalarının seyri konularında piyasaya ışık tutmayı ve denizcilik sektörünün nabzını tutmayı hedeflemektedir.

Deniz Ticareti İstatistikleri 2012 Kitapçığı

Ana hatlarıyla deniz ticareti istatistikleri genel bilgilerini içeren ve özet başucu kaynağı niteliğinde olan “Deniz Ticareti İstatistikleri 2012” kitapçığı bastırılarak ilgili kurum ve kuruluşlara dağıtımı yapılmıştır.

Deniz Ticareti İstatistikleri- 2012 Kitabı

Bakanlığımız**ın görevleri kapsamında, milli denizcilik ve deniz ticaretine ilişkin politika, strateji, hedef, kısa, orta ve uzun vadeli planların hazırlanabilmesi için** denizcilikle ilgili her türlü istatistiki verilerin tutulması, değerlendirilmesi ve yayımlanması icra edilmektedir.

Bu çerçevede verilerin daha etkin kullanımına olanak veren özel grafik tasarımları ile hazırlanan ve her yıl düzenli olarak yayınlanacak olan “Deniz Ticareti İstatistikleri- 2012” kitabı yayınlanmıştır. Bu kapsamda;

- *Deniz ticareti filo istatistikleri*
- *Denizyolu taşıma istatistikleri*
- *Dahili taşımacılık teşvik istatistikleri*
- *Gemi sanayi istatistikleri*

ana başlıkları altında toplanan, Türk deniz ticaret filosu ve deniz taşımacılığının mevcut durumunun ortaya konulması amacıyla oluşturulan yayının, Türk denizcilik sektörünün geleceğe yönelik hedeflerini belirlemesinde faydalı olması hedeflenmektedir.

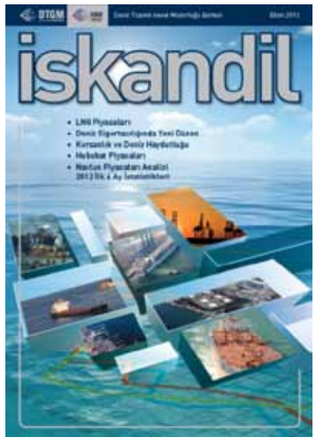

Dünyada ve Türkiye’de Ekonomik Gelişmeler ve Deniz Ticaretine Yansımaları Kitabı

Sektörde yaşanan gelişmeler yakından takip edilerek, ülkemizde ve dünyada oluşan dinamikler sektörle paylaşılmaktadır. Bu ilkeler ışığında “Dünyada ve Türkiye’de Ekonomik Gelişmeler ve Deniz Ticaretine Yansımaları” adlı çalışma yayınlanmıştır.

Ana başlıkları itibariyle;

- *Dünyada yaşanan ekonomik gelişmeler,*
- *Dünya deniz ticaretinde yaşanan gelişmeler,*
- *Türkiye’de yaşanan ekonomik gelişmeler ve*
- *Türk deniz ticaretinde yaşanan gelişmelerin*

ele alındığı çalışmada genel olarak 2004 – 2011 yılları arasında yaşanan gelişmeler karşılaştırmalı olarak ele alınmış, 2004 yılından 2011 yılına gelindiğinde ekonomik ve ticari indikatörlerde gözlenen artış ve azalışlar ulusal ve uluslararası boyutta değerlendirilmiştir.

Deniz Ticareti Bülteni “İskandil”

İçerisinde Bakanlığımızın tüm denizcilik birimlerinin de katkılarıyla oluşturulan yazılarla sektöre ışık tutmayı hedefleyen bülten periyodik olarak yayınlanacaktır.

Ekim 2012 sayısı ilgili kamu ve özel sektör paydaşlarına dağıtılmaya başlanan bültende; deniz ticaret istatistikleri, deniz ticaret hukukunda ve navlun piyasalarındaki son gelişmeler, deniz haydutluğuyla mücadele gibi konuların yanı sıra uluslararası denizcilik ilişkileri, yurt dışında sorun yaşayan gemilere dair bir dosya da yer almaktadır.

Konu yelpazesini sonraki sayılarda daha da genişletecek olan bülten, denizciliğin hemen hemen **tüm konularını “iskandil” ederek sektörün faydasına sunmaya devam edecektir.**

Aylık Bültenler

Türk deniz ticaretindeki gelişmeler hakkında sektörümüzün ve vatandaşlarımızın zamanında ve güncel istatistiksel verilerle bilgilendirilmesi amacıyla, 2012 yılı Ağustos ayından itibaren her ay düzenli olarak yayımlamak üzere aylık bülten hazırlamakta olup, bültenin üçüncü sayısı bu ay yayınlanmıştır.

Ayrıca, Türk deniz ticaretinde Kuru Dökme Yük ve Tanker piyasalarının son durumunu yansıtan 2 bülten hazırlanmıştır.

TERSANELER VE KIYI YAPILARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GEMİ İNŞA SANAYİMİZİN KISA TARİHÇESİ

Selçuklu döneminden Osmanlı dönemine uzanan, Fatih Sultan Mehmet döneminde "Dünyanın En Büyük Tersaneleri" olarak adlandırılan Haliç Tersanelerinden gelen kabiliyetle, 1969'da Haliç ve Boğaz'dan, Tuzla Aydınlı koyuna taşan, günümüzde ise, geleneksel inşa tekniklerinden; kalitesini ve sağlamlığını kanıtlamış, modern tesislere sahip, büyük bir katma değer yaratma kabiliyetinde olan ve hem istihdam sağlayan hem de bağlısı sektörleri sürükleyen gemi inşa sanayimiz, emek-yoğun bir ağır sanayi koludur.

Bu sanayimiz yeni gemi inşa, bakım onarım, yat imalatı ve çevreye duyarlı gemi geri dönüşümden (gemi sökümü) ve yan sanayinden oluşmaktadır.

Kamunun elinde bulunan Pendik Tersanesi 19 Ağustos 1999 depreminden sonra Deniz Kuvvetleri Komutanlığına devredilmiş, Haliç Tersanesi İstanbul Büyük Şehir Belediyesine bağlı ve Camialtı Tersanesi de Türkiye Denizcilik İşletmeleri (TDİ) bünyesinde mevcudiyetini sürdürmektedir.

2000'li Yıllarda Gemi İnşa Sanayimiz

2000'lerin başında gemi inşa sanayimizde artan talep ve denizcilik sektörüne duyulan yoğun ilgi, Bakanlığımız koordinesinde ilgili kamu kurumları ve özel sektörün özverili çalışması ile bir ivme yakalamış, 2002 yılında tespiti ve proje çalışmaları tamamlanan tersane, tekne imal alanlarının 2004 yılında ardarda açılması ile birlikte büyük bir güce sahip olmuştur.

2002 ve 2003 yıllarında 37 adet olan tersane sayımız 2011 yılında 71 adede, kurulu kapasite 550 bin DWT/Yıl'dan, 3,60 Milyon DWT/Yıl'a çıkmıştır. Ancak 2008 yılında başlayan krizin etkisiyle yatırımdaki tersanelerin faaliyete geçme ivmesi düşmüştür (Tablo 4, Tablo 5, Harita 2).

Tablo 4. Faal Tersanelerin Belgelendirme Durumu

İŞLETME İZNİ VERİLEN TERSANELER	*5*
KISMİ İŞLETME İZNİ VERİLEN TERSANELER	*15*
İŞLETME/KISMİ İŞLETME İZNİ BULUNMAYAN TERSANELER	*46*
SERBEST BÖLGELERDE BULUNAN TERSANELER	*5*

Harita 2. Faal Tersanelerin İllere Göre Dağılımı (2012)

Harita 3. Yatırımdaki Tersanelerin İllere Göre Dağılımı (2012)

Tablo 5. Ülkemiz Tersanelerinin Proje Kapasitelerinin Yıllara Göre Değişimi

Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Faal Tersane Adedi	37	38	40	45	51	64	65	69	71	71
Proje Kapasitesi (Milyon DWT/Yıl)	0,55	0,58	1,40	1,81	1,98	3,05	3,48	3,51	3,60	3,60

Yatırımda bulunan tersane sayısı Ekim 2012 itibariyle 52 adettir. (Harita 3)

Yatırımdaki tesislerin faaliyete geçmesi ile yaklaşık 9 Milyon m² lik bir alanda, 12.200 metre deniz cephesi daha faaliyete eklenecektir. Böylece mevcut kapasitemize 3 Milyon 645 bin DWT'luk kapasite gücü eklenerek, kapasitemiz 7 Milyon DWT'un üzerine çıkacaktır.

Mevcut Kıyı Tesisleri

Ülkemiz kıyılarında deniz ticaretine hizmet sunan;

- *Liman ve İskele tesisi: 208 adet (181 adedi ISPS kodlu),*
- *Tersane: 71 adet ,*
- *Marina/Yat Limanı/ Yat Yanaşma Yeri: 44 adet,*
- *Balıkçılık Kıyı Yapısı: 367 adet,*
- *Tekne İmal Yeri: 170 adet*
- *Çekek Yeri :25 adet*
- *Gemi Söküm Tesisi: 21 adet*

Ekim 2012 itibariyle faaliyeti devam eden tüm kıyı yapılarımız toplamı 906 adettir.

Gemi İnşa Sanayimizin Son On Yıllık Gelişimi

İhracat & İthalat

2003 yılında inşa edilen ihraç amaçlı gemiler Türk Bayraklı Gemi sayısına ulaşmıştır. İnşa edilen gemilerin çoğu Avrupa Birliği ülkelerine ihraç edilmekte olup, 2009 yılından itibaren küresel krizin etkisiyle ihracatta düşüş yaşanmıştır.

2011 yılında 1,09 Milyar Dolarlık deniz aracı ihracatı gerçekleştirilirken, 1,05 Milyar Dolarlık ithalat yapılmıştır (Tablo 6).

Tablo 6. Deniz Aracı İthalatı ve İhracatı

Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
İhracat	0,45	0,70	1,25	1,44	1,62	2,65	1,83	1,11	1,27	1,00
İthalat	0,18	0,45	1,18	0,51	1,02	0,87	1,31	1,04	1,51	0,90

Tersanelerde İstihdam

2003 yılında 14 bin seviyelerinde olan istihdam 2007 yılında 34 bin seviyelerine çıkmış, ancak krizin etkisi ile bu rakam Mart 2012 itibariyle yaklaşık 22 bin kişi olarak gerçekleşmiştir. (Tablo 7.)

Emek-yoğun yapıya sahip olan gemi inşa sanayisinde çalışanların sayısı; 2003'e göre 2007 yılında üç kattan fazla artış göstermiştir.

Tablo 7. Tersanelerdeki İstihdam

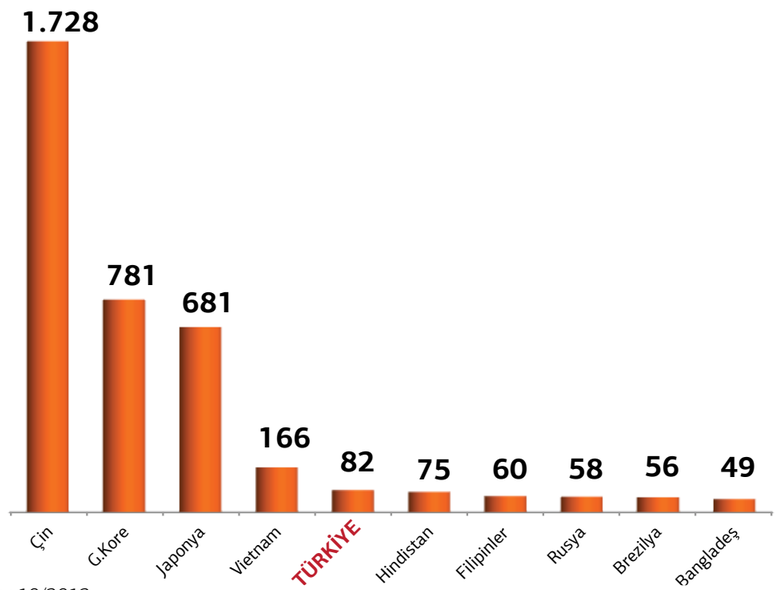
Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü	2003	2007	2012
Tersane	14.000	33.480	23.000
Yan Sanayi	42.000	100.440	65.000

Tersanelerin Gemi İnşa Sipariş Defteri

Türkiye gemi inşaatında siparişlere göre adet bazında dünyada 2003 yılında 23. sırada iken 2008 yılında 5'inci sıraya kadar yükselmiştir.

Fairplay dergisinin Ekim 2012 verilerine göre ülkemiz mevcut 82 adet gemi siparişi ile 166 adet siparişi bulunan Vietnam'ın ardından dünya beşinciliğini korumaktadır. (Grafik 22).

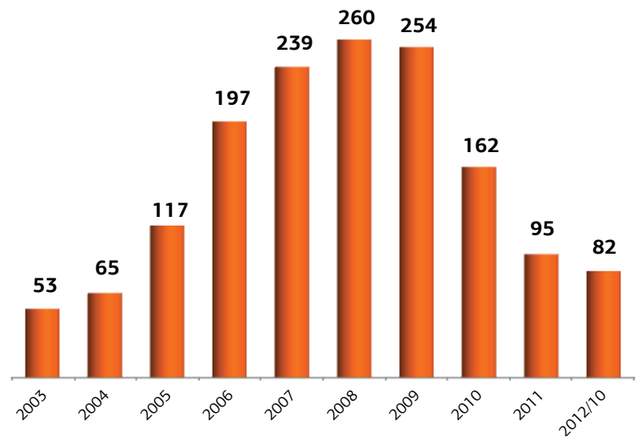
Grafik 22. Tersanelerin Mevcut Siparişleri

Kaynak: Fairplay 10/2012

Tersanelerimiz dünya gemi inşa siparişlerinden 2003 yılında 53 Adet sipariş alırken bu rakam krizden önce 2008 yılında 260 adete çıkmış, krizin etkisi ile giderek azalarak Ekim 2012 itibariyle 82 adet olarak gerçekleşmiştir. (Grafik 23)

Grafik 23. Tersanelerin Yıllara Göre Sipariş Defteri Durumu

Kaynak: Fairplay 08/2012

Tersanelerimiz dünya gemi inşa siparişlerinden 2003 yılında 0,36 milyon DWT sipariş alırken bu rakam krizden önce 2008 yılında 4,34 milyon DWT'a çıkmış, krizin etkisi ile giderek azalarak Ekim 2012 itibariyle 0,63 milyon DWT olarak gerçekleşmiştir

Kuru Havuzlar ve Yüzer Havuzlar

Kamu tersanesi olan Haliç Tersanesinde 3 adet, Pendik Tersanesinde 1 adet, özel sektörde ise 5 adet kuru havuz (Tuzla Gemi Endüstrisi, Deniz Endüstrisi, Ursa Gemicilik, Sefine Tersanesi ve Beşiktaş Denizcilik) faaliyetini sürdürmekte olup, yatırımı devam eden ve planlanan kuru havuz yatırımlarıyla, kuru havuz sayısının 2013 yılından sonraki dönemde 31 adet olması beklenmektedir. (Tablo 8)

Yüzer havuz sayısı 2003 yılında 11 adet iken, 2007 yılı sonunda 15'e, 2011 yılı itibariyle yüzer havuz sayısı 18 adete çıkmıştır. Mayıs 2012 tarihi itibariyle 19'a yükselen yüzer havuz sayısının, kaldırma kapasitesi toplam 317.970 ton'a ulaşmıştır.

Tablo 8. Yüzer Havuz Yatırımları

Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü	2003	2007	2008	2011	2012
Kuru Havuz	4	-	7	9	9
Yüzer Havuz	11	15	-	18	19

Tersanelerimizde Kazaların Önlenmesine Yönelik Alınan Tedbirler

- *Tesislerin 2 yılda bir kez denetlenmesi,*
- *Tesisler için kalite, çevre ile iş sağlığı ve güvenliği belgeleri alma zorunluluğu,*
- *Gemi Mühendisi çalıştırma zorunluluğu,*
- *Her türlü sabit ve hareketli kaldırma vinçleri kullanan operatörler tersanenin daimi personeli olması ve çalıştırılan mühendis, operatör ve kalifiye elemanların, diplomalı/sertifikalı olması zorunluluğu,*
- *Kaldırma ve iletme makineleri, taşınabilir/taşınamaz basınçlı ekipmanları, boru hatları, topraklama ölçümleri, elektrik kabloları ve panolarının kontrollerinin Türk Akreditasyon Kurumundan (TÜRKAK) "A tipi muayene kuruluşu" olarak yetki alan kuruluşa yaptırma zorunluluğu getirilmiş olup ayrıca,*
- *Tersanelerde çalışanlara yönelik eğitim programları düzenlenmiştir.*

Tekne İmal Sanayimiz

Bugün itibariye ülkemizde yaklaşık 170 adedi kıyılarda olmak üzere toplam 465 adet yat ve tekne imal tesisi, faaliyet göstermekte olup, bunlardan 38'si mega yat üretiminde uzmanlaşmıştır. Ayrıca, 25 adedi kıyılarda olmak üzere 52 adet çekek yeri faaliyet göstermektedir.

Ülkemiz mega yat üretiminde Dünya markası haline gelmiştir.

Mega yat inşasında ülkemiz 25 metre üzeri yat inşası siparişlerinde 3. Sırada yer almıştır. (Tablo 9)

Tablo 9. Yat Siparişlerinin Metre ve Adet Bazında Dağılımı (25 m üzeri)

Ülke	Metre	Proje Adet
İtalya	11,399	309
Hollanda	3,372	66
Türkiye	2,845	69
ABD	2,568	64
İngiltere	1,68	51
Almanya	1,471	18
Tayvan	1,048	34
Çin	839	25
Fransa	589	15
Yeni Zelanda	467	11

Kaynak:Boat International

Gemi Geri Dönüşüm Sanayimiz

Gemi geri dönüşümü, çelik ve bakır, çinko, alüminyum gibi diğer metalleri hammadde olarak ilgili sektörlere kazandırmakta, ayrıca, sökülen gemilerden çıkan çok sayıdaki çeşitli ekipman ikinci el ürün olarak değerlendirilmektedir.

Gemi geri dönüşüm sanayisi, yeni düzenlemeler sayesinde küresel krizi fırsata çevirebilmiştir. 2012 yılı Eylül sonu itibariyle sektörde 1.200 kişi doğrudan çalışmaktadır.

Ülkemizdeki gemi geri dönüşüm tesisleri, geri dönüşüm standartlarının yüksekliği, çevreye duyarlılığı, iş sağlığı ve güvenliği, atıkların çevreye duyarlı bir şekilde bertarafı ve depolanması bakımından, uluslar arası çevrelerce örnek olarak gösterilmekte, bu kapsamda gemi geri dönüşüm tesislerimiz, birçok yabancı kuruluş temsilcileri tarafından ziyaret edilmektedir. Ülkemizdeki gemi geri dönüşüm standartlarının yüksekliği, güneydoğu Asya ülkeleri ve Çin'e kıyasla işçilik maliyetlerinin yükselmesine neden olmaktadır.

Gemi geri dönüşüm sektörü; İzmir Aliağa'da 20 firma ile faaliyetini sürdürmekte olup, yıllık gemi söküm kapasitesi 2003 yılında 193 bin LDT olarak gerçekleşmişken, 2012 yılının ilk on ayında gerçekleşen kapasite 235 gemi, 784 bin LDT' a ulaşmıştır. (Tablo 10)

Tablo 10. Yıllar İtibariyle Gemi Geri Dönüşümüne Tabi Tutulan Gemi Tonajı

Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012/10
Sökülen Gemi Adedi	99	136	88	94	76	72	127	229	341	235
Sökülen Gemi Tonajı (x1000 LDT)	193,4	153,6	120,2	114,8	135,9	152,0	297,8	410,4	652,5	784,0

Sektör ortalama 1200 kişiye doğrudan, yan sanayi ve tedarikçisi olduğu demir çelik sektörü ile birlikte bu rakamın birkaç misline dolaylı olarak istihdam imkânı sağlamaktadır.

Gemi Geri Dönüşüm Sektörüne Yönelik Getirilen Düzenlemeler

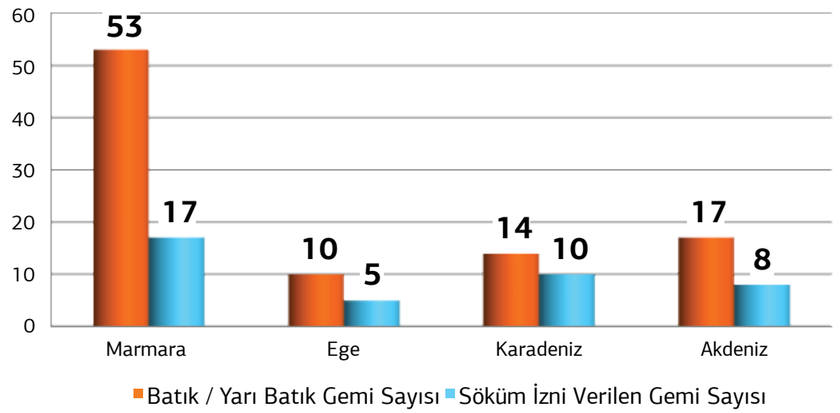
- *Gemi Söküm Yönetmeliği ile bu sektörde faaliyet gösteren firmalara "Gemi Söküm Yetki Belgesi" almaları zorunluluğu getirilmiştir.*
- *Dış Ticaret ve Gümrük mevzuatında yapılan değişiklikle, gemilerden çıkan filika, çapa, zincir, makine, motor gibi parçaları mütemmim cüz kapsamına alınması sağlanmıştır.*
- *Gemi Söküm Yönetmeliği 2004 yılında revize edilerek iş sağlığı ve güvenliği konularında gerekli tedbirlerin alınması sağlanmıştır.*
- *Sahalar betonlanmış, atık ve tehlikeli atık kapsamındaki maddelerin güvenli bir şekilde bertarafı ve depolanması sağlanmıştır.*
- *Gemi Söküm Yönetmeliğinde batık ve terk edilmiş gemilerle ilgili düzenleme yapılarak, 60 adet batık ve yarı batığın yerinde sökümü sağlanmıştır.*
- *IMO nezdinde oluşturulan Güvenli ve Çevreye Uyumlu Gemi Geri Dönüşümü İçin Uluslararası Anlaşma Taslağı Mayıs 2009 da Hong Kong'da imzalanmış, TBMM Çevre Komisyonunda görüşülerek kabul edilmiştir.*
- *Basel Konvansiyonu gereğince, sökülmek üzere ülkemize getirilen yabancı bayraklı gemilerden istenen Notifikasyon (Bildirim) işlemlerinin, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İl Müdürlüklerince yürütülmesi sağlanmıştır.*
- *Sektör temsilcilerine ve İdaremiz uzmanlarına, gemi sökümü, gemilerde kullanılan asbestin tanıtılması, kullanımı, sökümü ve depolanması konularında Germanischer Lloyd (GL) ve Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği uzmanları tarafından kurslar düzenlenmiştir.*

Batık/Yarı Batık Gemiler ve Yerinde Söküm

Aliağa Gemi Geri Dönüşüm Bölgesi dışında, mahallinde yapılmak istenilen kesim/söküm izinleri; **söküm işleminden önce, söküm işlemi sırasında ve söküm işlemi sonrasında** olmak üzere üç aşamada değerlendirme, kontrol ve takip aşamaları dahilinde verilmektedir.

Batık ve terk edilmiş gemi ve deniz araçlarının tespiti tamamlanmıştır. Ülkemiz karasularında batık ve yarı batık durumda olan 134 adet Türk ve yabancı bayraklı geminin varlığı tespit edilmiştir. Bu gemilerden 40 adeti için mahallinde söküm izni verilmiştir. Diğer taraftan, deniz trafiği ve güvenliği açısından risk teşkil etmeyen ve ekonomik değeri kalmamış, balıklar için yuvalama ve yumurtlama ile turizm amaçlı kullanılan batıklara ilişkin ilgili kurumlardan gelen talepler ayrıca değerlendirilmektedir. (Grafik 24)

Grafik 24. Söküm İzni Verilen Gemiler

Kaynak: UDHB

DENİZDİBİ TARAMA FAALİYETLERİ

Ülkemizde son yıllarda deniz dibi tarama faaliyetleri artmış olup; balıkçı barınakları dahil 2007 yılından sonra toplam 9.229.141 m^3 'lük alan taranmıştır. (Tablo 11)

Barınaklar, limanlar, yat limanları, tersaneler ve kıyı yapıları, dere ağızlarının taramaları yapılarak;

- *Deniz ticaretine ve balıkçılığa katkı sağlanmakta,*
- *Seyir emniyeti, can ve mal güvenliği artırılmaktadır.*

Tablo 11. Denizdibi Tarama Başmühendisliklerinin Tarama Verileri

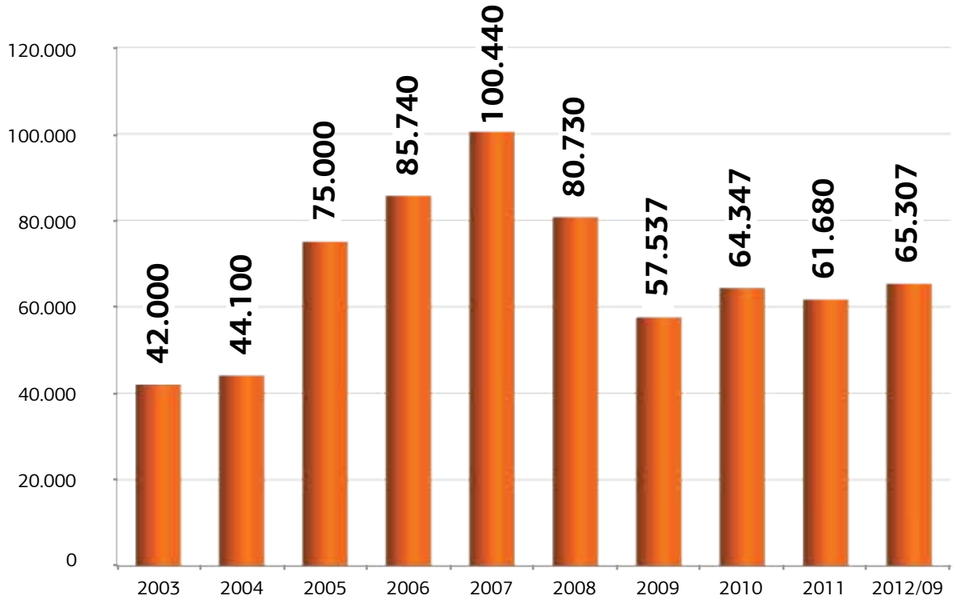
YILLAR	İSTANBUL (m^3)	İZMİR (m^3)	SAMSUN (m^3)
2007	650.210	121.500	719.100
2008	706.230	183.250	663.410
2009	771.880	186.050	540.210
2010	544.369	457.100	411.500
2011	527.750	914.500	434.150
2012 (30 Eylül)	428.500	671.782	327.650
Toplam	3.628.939	2.534.182	3.096.020
Genel Toplam	9.259.141		

GEMİ İNŞA YAN SANAYİSİ

Ülkemiz gemi inşa sektörünün büyümesine paralel olarak gemi yan sanayimizdeki istihdam da sektörün yerli katkı oranı kapsamında 1'e 3 istihdam imkânı vererek ülkemizin en büyük sorunu olan işsizliğin çözümüne katkı sağlamaktadır.

2003 yılında 42.000'lerde olan yan sanayi çalışan sayısı, 2007 yılı sonunda 100.000'e ulaşmıştır. Ancak, küresel krizin de etkisiyle tersanelerimizde yaşanan olumsuzluklara paralel olarak yan sanayideki çalışan sayısı 2012 yılı itibariyle ise yaklaşık 65.000 kişi civarındadır. (Grafik 25)

Grafik 25. Gemi Yan Sanayi İstihdamı

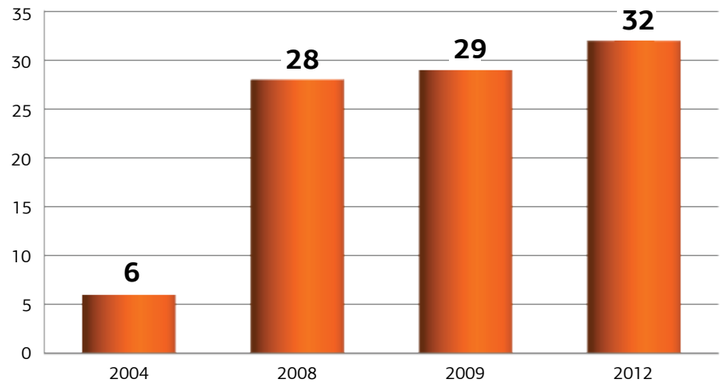

Kaynak: UDHB

Ülkemiz gemi yan sanayisi; bazı ürünlerin üretiminde (ırgatlar, dümen makineleri, elektrik teçhizatı, gemi zincirleri ve çapalar vs.) kendini kanıtlamış olmakla birlikte, bazılarında ise (gemi ana makinesi, gemi kazanı, yağ-yakıt separatörleri, seyir cihazları, algılayıcılar vs.) yetersiz kalmaktadır. Diğer yandan, gemi inşasının hammaddesi olan sertifikalı çelik sac ve profilin ülkemizdeki üretim kapasitesi ise ihtiyacın altındadır.

EĞİTİM

2004 yılında 6 adet meslek lisesinde gemi yapım eğitimi verilirken, 2012 yılı Ekim ayı itibariyle bu sayı 32 adete çıkmıştır. (Grafik 26, Tablo 12)

Grafik 26. Gemi Yapımı Eğitimi Veren Anadolu Denizcilik Meslek Liseleri

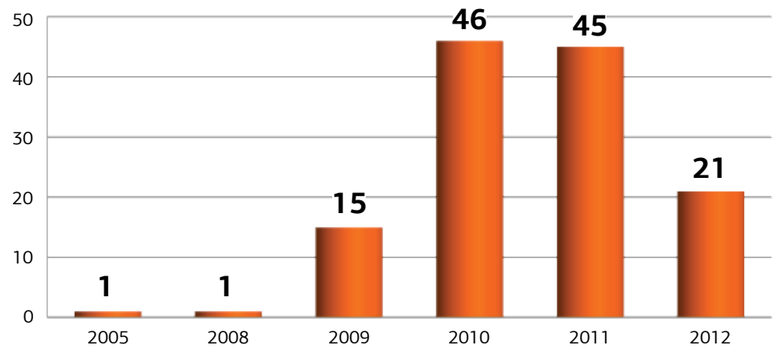

Kaynak: UDHB

Tablo 12. Gemi İnşa Eğitimi Veren Okullar

Gemi İnşa Eğitimi Veren Okullarımız	*Okul Sayısı*
Meslek Lisesi	*32*
Yüksekokul	*5*
Lisans	*4*

Bakanlığımızca 2008 yılından itibaren sektörün ara eleman ihtiyacının karşılanmasına yönelik kurslar başlatılmıştır. Bu bağlamda önceki yıllarda çok az olan sektörel eğitim programı sayısı son yıllarda büyük bir artış içine girmiş olup; 2011 yılında 45 program, Ekim 2012 itibari ile 21 programdır (Grafik 27).

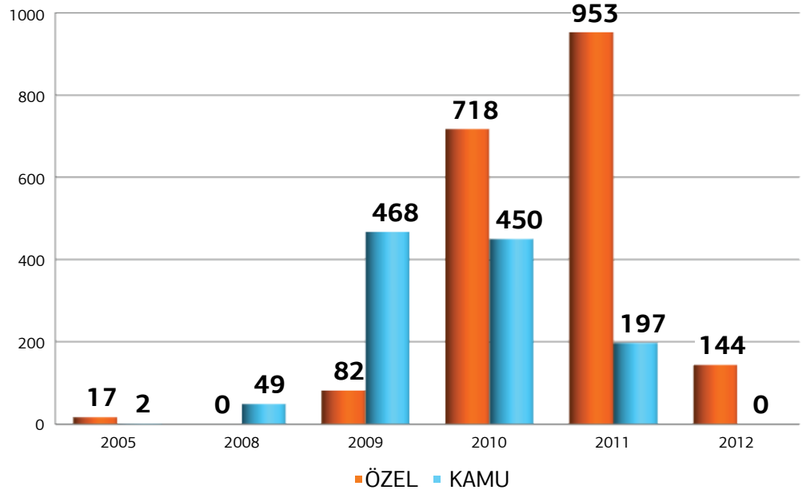
Grafik 27. Düzenlenen Mesleki Kurs Sayısı

Kaynak: UDHB

Bu çerçevede, 2005 ile Mayıs 2012 yılları arsında Bakanlığımızca sektörün ara eleman ihtiyacına yönelik olarak özel sektörden toplam 1.914 kişi, kamu personelinden toplam 1.166 kişi olmak üzere toplam 3.080 kişiye eğitim verilmiştir. (Grafik 28)

Grafik 28. Düzenlenen Mesleki Kurslarına Katılan Kursiyer Sayısı

Kaynak: UDHB

Gezi Teknelerine Yönelik Piyasa Gözetimi ve Denetimleri (PGD)

Bakanlığımız tarafından; Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik 16.02.2005 tarih ve 25729 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 31.05.2005 tarihinden itibaren Gezi Teknelerı Yönetmeliği kapsamındaki teknelere Piyasa Gözetimi ve Denetimi faaliyeti uygulanmaya başlanmıştır.

Bakanlığımız personeline konuyla ilgili teorik ve pratik eğitim verilerek Piyasa Gözetim ve Denetimi hususunda 154 kişi yetkilendirilmiştir. Bu kapsamda; 2009 yılında 1'i şikâyetten olmak üzere toplam 258 ürün, 2010 yıllında 1'i şikâyetten olmak üzere toplam 379 ürün, 2011 yılında 6'sı şikâyetten olmak üzere toplam 291 adet ürün denetlenmiştir. 2012 yılının ilk dokuz ayında yapılan denetim sayısı ise 203' tür. (Tablo 13)

Tablo 13. Piyasa Gözetimi ve Denetimleri (PGD)

Yıllar	*Şikayet*	*Yapılan Denetim*
2009	*1*	*258*
2010	*1*	*379*
2011	*6*	*291*
2012 / 09	*0*	*203*

Kaynak: UDHB

Tersane ve Kıyı Yapılarına Yönelik verilen İmar Planı Görüşleri

2012 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 44 adet imar planı teklifine olumlu, 5 adet imar planı teklifine ise olumsuz görüş verilmiştir.

PROJELER

Tarak Gemisi Temini ve Denizdibi Araçları Modernizasyon Projesi

Bakanlığımız 2013 yılı yatırım planlaması kapsamında;

- *1 adet Kesici Emici Tarak Gemisi İmalatı,*
- *Muhtelif deniz araçlarının havuzlanması,*

olmak üzere denizdibi tarama faaliyetlerine yönelik toplam 19,7 milyon Türk Lirası yatırım planlanmaktadır.

İç Su Feribot Temin Projesi

Geçtiğimiz dönemde Tip A ve Tip B olmak üzere toplamda 9 adet yaptırılan feribotların iç sulara kazandırılması ve bu yaptırılanlardan özellikle Çemişgezek Feribotunun (Bir yılda 50.000 araç ve 400.000 yolcu taşınmıştır), hizmete alındıktan sonraki dönemde sağladığı verimlilik göz önüne alınarak, iç sularda kullanılmak üzere 10 adet daha feribot inşa edilmesine yönelik proje çalışmaları devam etmektedir. (Tablo 14)

Feribotlardan 5 adedi 20 otomobil-40 yolcu, diğer 5 adedi ise 30 otomobil-60 yolcu taşıma kapasitesine sahip olacaktır.

Tablo 14. Çemişgezek Feribotunun taşıma özellikleri

Gemi adı	*ÇEMİŞGEZEK*
Çalıştığı yer	*Pertek/ELAZIĞ*
Yolcu kapasitesi	*90*
Araç kapasitesi	*12 otomobil+8 kamyon*
Ortalama günlük yolcu taşıma sayısı	*2.100*
Ortalama günlük araç taşıma sayısı (Kamyonet ağırlıklı)	*276*
Yıllık toplam araç sayısı	*49.680*
Yıllık toplam yolcu sayısı	*378.000*

Barajların Geri Dönüşümü Projesi

İç sularımız ve baraj göllerimizin, bulunduğu bölgeye ilave ekonomik fayda sağlamasına yönelik yeni projeler değerlendirilmektedir.

Denizli Adıgüzel Barajı örnek alınan projede;

- *Baraj gölünün dip taramasının işletme maliyeti 30 milyon Türk Lirası,*
- *Çıkan toprağın sadece tuğla ve seramik sanayinde kullanımından elde edilecek ekonomik değer 100 milyon Türk Lirası,*

olarak hesaplanan ön araştırma çalışması yapılmıştır.

Denizcilik Ajansı Yapılandırması

- *Kalkınma Ajanslarına benzer,*
- *Denizcilik yatırımlarında ve yurtdışı müşteri ilişkilerinde güvenilir bir kurum yapısında,*
- *Bakanlığımız, Belediyeler, TOBB, DTO, GİSBİR, GESAD, YATEF, DENTUR, Gemi ve Yat İhracatçı Birliği, İl Sanayi ve Ticaret Odaları, Üniversiteler, finans ve sigorta kuruluşları gibi çok geniş bir yelpazeyi temsil eden,*
- *Kendi bütçesini kendi dinamik yapısıyla oluşturacak bir yapı ile çalışacak,*

Denizcilik Ajansının kurulması ve işler hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

YATIRIMI DEVAM EDEN VE PROJE AŞAMASINDA OLAN BAZI ÖNEMLİ TERSANE VE TEKNE İMAL VE ÇEKEK YERLERİ

Samsun Tekkeköy Tersane Bölgesi

- *Kapsam: 5084 sayılı Kanuna göre bedelsiz devir*
- *Toplam Alan: 820 Dönüm*
- *Toplam Yatırım maliyeti: 22 Milyon TL – AYGM*
- *Toplam istihdam: 1700 kişi*
- *Son durum: (5 yıllık sürenin sonu Aralık 2014)*
- *Atilla makine (190 dönüm) firması yatırıma başlamıştır. (5 yılda 700 kişi/31 Milyon TL yatırım) C-M (213 dönüm) firması işlemleri tamamlanmış ancak yatırıma başlanmamıştır. (500 kişi /28 Milyon) Kanlar (191 Dönüm) firması işlemleri tamamlanmış ancak yatırıma başlanmamıştır. (500 kişi /79 Milyon) 1 Tersane alanı (217 Dönüm) boş durumdadır.*
- *Bölgede planlanan 4 adet tersaneden 3 tanesi prosedürlerini tamamlayarak yatırım aşamasına gelmiş, bunlardan 1 tanesi törenle temeli atılarak yatırıma başlamıştır.*

Trabzon Yeniçam Tersane Projesi

Proje kapsamında;

- *1 adet tersane,*
- *10 adet büyük çaplı tekne imal ve çekek alanı,*
- *17 adet atölye şeklinde küçük çaplı imal yeri ve ortak çekek yeri planlaması yapılmıştır.*

Tersane Alanı:

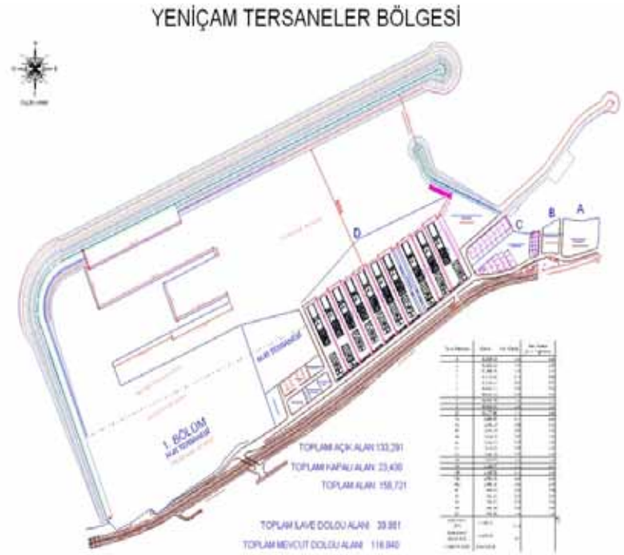
- *Mevcut dolgu alanı: 163.593 m²*
- *Dolgu yapılacak tersane alanı: 172,934 m²*
- *Toplam Tersane Alanı: 336.527 m2*

Kooperatife verilen alanlar**:**

- *10 tekne imal yeri :120.000 m² (yaklaşık)*
- *Ortak Proje Alanı(IPA Projesi):16.700 m² (yaklaşık)*
- *Mevcut (eski alan) tekne imal ve yan sanayi amaçlı kullanılmak üzere: 26.500 m² (yaklaşık)*
- *Toplam Kooperatif Alanı:163.200 m² (yaklaşık)*

Ortak Kullanım alanı : 60.000 m²

Toplam Alan: 560.000 m² (yaklaşık)

Tuzla Dalsan Tersane Projesi

Dalsan Liman İnşaatı, Tarama, Gemicilik San. ve Tic. Ltd. Şti., tarafından Tuzla Tersaneleri mendireğinin yan tarafına gemi inşa sanayi faaliyetlerine yönelik bir proje planlanmıştır. Maliye Bakanlığınca Dalsan firmasına (49 yıl süreli) kullanma izni verilmesi uygun görülmüştür. (Tablo 15)

Proje bittikten sonra 10 yıl boyunca en az 350 kişi istihdam sağlama zorunluluğu vardır.

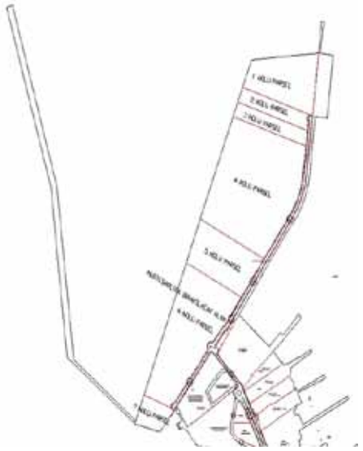
Ancak tam faaliyete geçtiğinde sektörün yoğunluğuna göre en az 5.000 kişinin istihdamı hedeflenmektedir.

Tablo 15. Tuzla Dalsan Projesinin yapım süreci

Proje Başlangıç Tarihi	*30.04.2007*
Süre Uzatımı (*)	*357 Takvim Günü*
Proje Bitiş Tarihi	*18.07.2012*
Proje Dolgu Alanı	*350.000 m^2*
Proje Deniz Alanı	*1.200.000 m^2*
Proje Rıhtım Uzunluğu	*3.000 m.*
Proje Yatırım Maliyeti	*5.000.000 ABD Doları*
Projenin Tümünün Gerçekleşme Oranı	*% 60*
Dalsan'a Ait Toplam Dolgu Alanı ve Parsel Sayısı	*242.307 m^2–6 Parsel*
Bakanlığa Bırakılacak Dolgu Parselin Alanı	*81.289 m^2- 1 Parsel*
Bakanlığa Bırakılacak Rıhtım Uzunluğu ve Alanı	*450 m.*
Bakanlığa Bırakılacak Alanın Gerçekleşme Oranı	*% 60*
(*)Mücbir sebeplerde dolayı süre uzatımı Bakanlık uygun görüş ile Maliyenin Onayına sunulmuştur.	

Tüm yatırımın yaklaşık % 60'ı tamamlanmıştır.

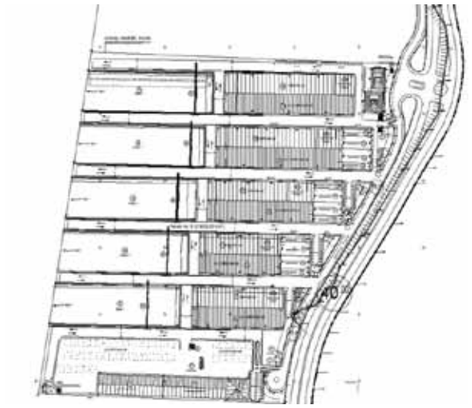

Zonguldak Demir Gemi Tersanesi

Zonguldak ili Alaplı İlçesi Kıranköyü, Kavukkavla deresi ile Ölüce mevkii arasında Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki alan üzerinde bulunmaktadır.

219,02 dönümü tersane alanı ile 127,43 dönümü liman ve mendirek alanı 5084 sayılı kanunun 5 inci maddesi gereğince tersane kurmak üzere Demir Gemi Tersanesi San. ve Tic. LTD. Şirketine verilerek yer tahsisi yapılmıştır.

Firma 01.06.2011 tarihinde yatırıma başlamış, Ağustos 2012 itibariyle 58 dönüm tersane alanı dolgusu yapmıştır. Alanın dolgu çalışması devam etmektedir.

İzmir Çaltıdere Tekne İmal Alanı

İzmir İli Aliağa İlçesi Çaltıdere mevkiinde 1.229 dönüm arazinin İzmir'de faaliyet gösteren Tekne imalatçıların oluşturduğu S.S. Yat ve Tekne İmalatçıları Endüstrisi Toplu İşyeri Yapı Kooperatifine tahsisi Maliye Bakanlığınca uygun bulunmuş ve işlemler devam etmektedir. Alan üzerinde iki aşamalı olarak yatırım yapılması planlanmakta olup, burada 70 adet imalatçı faaliyet gösterecek olup, yaklaşık 3.000 kişinin istihdamı hedeflenmektedir.

Fethiye Karaot Tekne İmal ve Çekek Yeri

Yaklaşık 95.000 m^2 alan üzerinde tesisler kurulacak olup, alanın S.S. Fethiye Yat ve Çekek İmalatçıları Sos. Tesis Kurma ve İşletme Koop.ne (20 üyeli) Maliye Bakanlığınca ön izin verilmiştir. ÇED Olumlu belgesi alınmıştır. İmar planı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı onayına sunulmuş olup çalışmalar devam etmektedir.

Bodrum Ören Tekne İmal ve Çekek Yeri

275.224 m^2 alan üzerine tesisler kurulacak olup, alan S.S. Yat İmalatçıları Bakım-Onarım ve Çekek Yeri Toplu İşyeri Yapı Koop.ne 1 yıl süreli ön izin verilmiştir. Alan askeri stratejik bölge dışına çıkarılmış olup Kooperatif tarafından uzun süreli kiralama işlemleri için çalışmalar devam etmektedir.

Marmaris Bozburun Tekne İmal ve Çekek Alanı

Yaklaşık 156.127 m² üzerinde revize planlama yapılmıştır. Planlanan alan üzerinde dağınık bir şekilde bulunarak faaliyet gösteren mevcut ve Bozburun bölgesindeki diğer tesislere düzenlenecek alan üzerinde tahsis edilecek yerlerle ilgili yeni bir imar planı hazırlanmış olup, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanma aşamasına gelmiştir.

Manavgat Tekne İmal ve Çekek Yeri

263.820 m² yüzölçümlü Manavgat tekne imal ve çekek alanının mera vasfında kalan kısmının mera vasfından çıkartılması ve amacı doğrultusunda bölgede faaliyette bulunan tekne imal ve çekekçilerin oluşturduğu kooperatife tahsis işlemleri doğrultusunda, alanın mera vasfından çıkarılması için ot bedeli olan 1.236.929,80 TL. 02.11.2011 tarihinde Mera Gelirleri Özel Hesabına Gemi İnşa ve Tersaneler Genel Müdürlüğü adına SS. Manavgat Yat ve Çekek İmalatı ve Yap. Sos. Tes. Kur. Ve İşletme Kooperatifi tarafından yatırılmıştır. 02.11.2011 tarih ve 31621 sayılı yazımızla alanın mera vasfından çıkartılarak hazine adına tescil edilmesi Antalya Valiliğinden talep edilmiştir.

Bartın Tekkeönü Tekne İmal ve Çekek Alanı

Bartın İli, Kurucaşile İlçesi, Tekkeönü Beldesinde bulunan Hazineye tescilli 24.700 m² alan ile kamulaştırılacak yaklaşık 30.000 m² alan tekne inşa, bakım onarım ve çekek yeri için planlanmış, imar planları onaylı alan Tekkeönü-Piri Reis Ahşap ve Tekne Kooperatifi'ne (11 firma) 5084 sayılı Kanun kapsamında 1 yıl süreli ön izin verilmiştir. Kooperatifçe ön izin süresi içinde yapılması gereken işlemler ile ilgili çalışmalara başlanılmış olup, çalışmalar devam etmektedir.

Zonguldak Alaplı Yat İmalat Ve Çekek Yeri Kooperatifi Tekne İmal Yeri Ve Çekek Yeri

Zonguldak ili Alaplı İlçesi'nde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yaklaşık 583,86 dönüm alanda tekne imal ve çekek faaliyeti için SS Aytek Alaplı Yat ve Tekne İmalatçıları Yardımlaşma ve İşletme Kooperatifi ile ön izin sözleşmesi imzalanmıştır.

Alanın, ÇED Olumlu Kararı alınmış, dolgu projeleri onaylanmış, alt ve üst yapıların projeleri onaylama aşamasına gelinmiş olup imar planı onaylanacaktır.

Projede; A, A1, A2, A3, B, B1, B2, C tipi olarak 40 adet tesis ve bir adet ortak üretim tesisi ve 479 araçlık otopark bulunacaktır.

- *Toplam Parsel Alanı : 583.863 m²*
- *Toplam İmalat Ünitesi Adedi : 41 adet*
- *Top. İm. Ünitesi Alanı : 150.000 m²*
- *İstihdam Kapasitesi: 4.000 kişi*

Bartın Kurucaşile Tekne İmal ve Çekek Alanı

Bartın ili Kurucaşile İlçesi'nde Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki Kurucaşile liman sahası yanında yer alan 13 dönümlük alan tekne imal ve çekek alanı olarak tespit edilmiştir.

Bölgede dağınık halde bulunan tekne imalcilerin bir araya gelerek kooperatif kurması ve Bartın Valiliği tarafından bu alanın Kooperatife tahsisinin yapılması uygun görülmüş olup işlemler devam etmektedir.

ALTYAPI YATIRIMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DENİZCİLİK SEKTÖRÜNDEKİ YATIRIM PROJELERİ

ÇANDARLI LİMANI

Avrupa ile Orta Doğu arasındaki potansiyel trafikten kaynaklanan kombine taşımacılık zincirinde, aktarma merkezi olarak planlanmıştır.

Türkiye'nin en büyük, Avrupa'nın ise 10'uncu büyük konteyner limanı olarak planlanan Çandarlı Limanının temeli 15.05.2011 tarihinde atılarak işe başlanmıştır.

Aşamalı olarak yapılacak revizyonlarla kapasitesi 12 Milyon TEU/yıl'a (TEU:konteyner) çıkarılacaktır. Terminaller ve üstyapılar YİD (Yap-İşlet-Devret) Modeli ile ihale edilecektir.

FİLYOS LİMANI

Türkiye'nin Karadeniz'e Açılan Kapısı

Harita 4

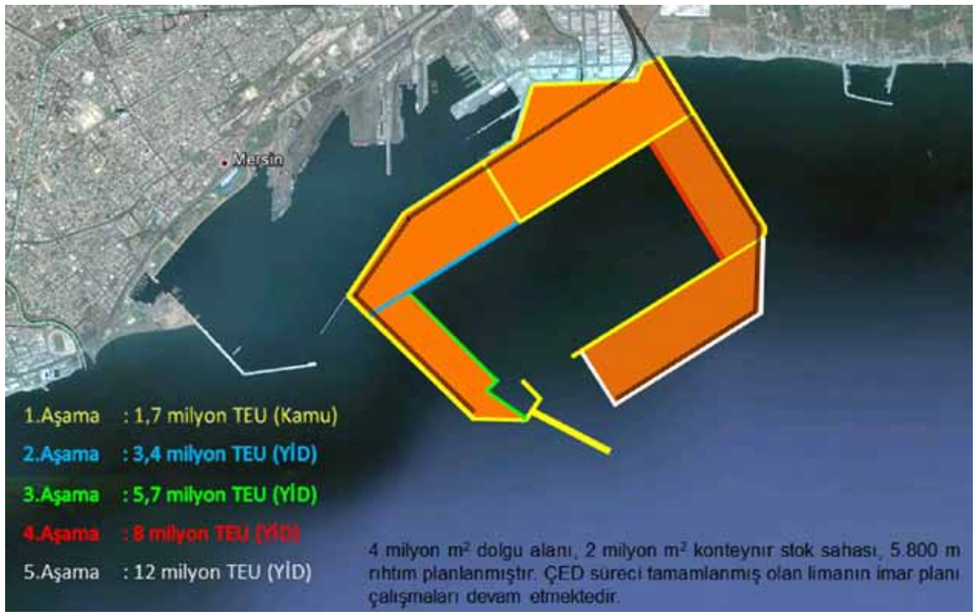
Filyos Limanı Projesi

- *Batı Karadeniz'de kuzey-güney aksında kombine taşımacılık hizmeti verecek bir liman kompleksinin hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır (Harita 4).*
- *Filyos Limanı Projesi aynı zamanda geri sahasında oluşturulması planlanan Sanayi Bölgesi faaliyetleri nedeniyle Bölgesel Kalkınma Projesidir. Batı Karadeniz illerinin gelişimi ve kalkınmasında önemli bir ivme oluşturulacaktır.*
- *Artan gemi trafiği nedeniyle Boğazların karşı karşıya kaldığı tehdit azalacaktır.*
- *Cevher, konteyner, akaryakıt gibi çeşitli yük türlerine hizmet verecek olup, 25 milyon ton/yıl kapasiteye sahip olacaktır.*
- *İmar planı onaylanmıştır.*

MERSİN KONTEYNER LİMANI

Türkiye'nin ve Orta Asya'nın Akdeniz'e Açılan Kapısı

Harita 5

Doğu Akdeniz, Orta Asya ve Orta Doğu'ya yönelik gelecekteki talebi karşılamak üzere, elverişli konumu nedeniyle konteyner aktarma merkezi olarak planlanmıştır (Harita 5).

12 Milyon TEU (konteyner) kapasiteli Mersin Konteyner Limanının İmar Planı çalışmaları sürdürülmektedir.

DENİZ TURİZMİ KIYI YAPILARI AÇISINDAN HEDEFLER:

Akdeniz çanağında dolaşan toplam yat sayısı günümüzde yaklaşık 1 milyona ulaşmış olup, her yıl önemli artışlar olmaktadır. Fransa, İspanya ve İtalya Akdeniz çanağı marina kapasitelerinin %75'ni oluşturmaktadır. Ancak bu ülkelerde yeni yatırım yerlerinin kısıtlı olması, Batı Akdeniz'in kirlenmesi ve işletme ücretlerindeki artış, Doğu Akdeniz ülkelerini cazip duruma getirmiştir.

Kamu ve Özel Sektör tarafından gerçekleştirilmiş ve halen işletilmekte olan yat limanlarına ilaveten ihtiyaç duyulan kapasitenin karşılanması amacıyla kamu imkanları, YİD modeli ve özel sektör dinamikleri ile yat turizmi için zorunlu altyapının oluşturulması ve ülkemizin turizm açısından bölgedeki ayrıcalıklı rolünün belirlenmesi büyük önem arz etmektedir.

Halen ülkemizde kamu ve özel sektöre ait işletilmekte olan 43 adet yat limanı ve yat çekek yeri bulunmaktadır.

Mevcut yat kapasitemiz 17.500 yat olup, inşaatı devam eden ve planlanan yat limanları ile bu kapasitenin 2015 yılında 20.000'e çıkarılması planlanmıştır.

2023 yılında 30.000 yat bağlama kapasitesine ulaşılması hedeflenmiştir.

YİD Modeli İle İhale Edilerek İşletilmeye Açılan Projeler

- *Çanakkale Kepez Limanı*
- *Bodrum Yolcu İskelesi*
- *Güllük Gemi Yanaşma İskelesi*
- *Turgutreis Yat Limanı*
- *Didim Yat Limanı*
- *Çeşme Yat Limanı*
- *Sığacık Yat Limanı*
- *Yalova Yat Limanı*
- *Mersin Yat Limanı*
- *Alanya Yat Limanı*
- *Kaş Yat Limanı*

Alanya Yat Limanı

Mersin Yat Limanı

YİD Modeli İle İhale Edilerek İnşaatı Devam Eden Yat Limanları

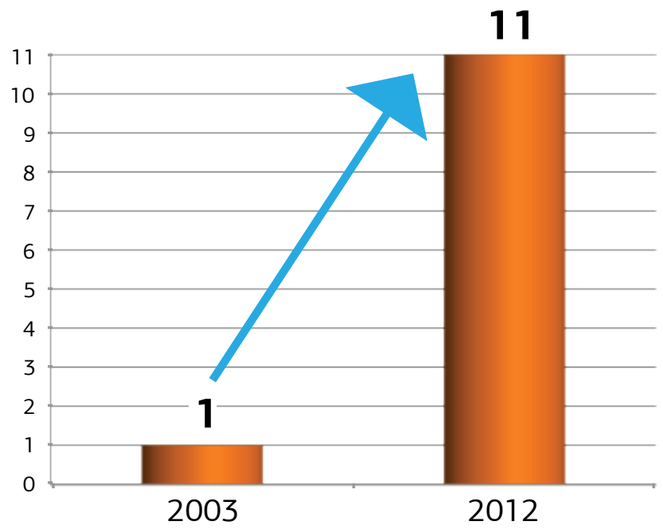
- *Gazipaşa Yat Limanı*
- *Kumkuyu Yat Limanı*
- *Muğla Ören Yat Limanı*
- *Datça Yat Limanı*
- *Dalaman Yat Limanı ve Deniz Otobüsü Yanaşma Yeri*

YİD Modeli İle İhalesi Planlanan Yat Limanları

- *İzmir Karaburun Yat Limanı*
- *İzmir Yenifoça Yat Limanı*
- *Balıkesir Avşa Adası Türkeli Yat Limanı*
- *Silivri Yat Limanı*
- *İzmir Seferihisar Ürkmez Yat Limanı*
- *İzmir Çeşme Şifne Yat Limanı*
- *Tekirdağ Yat Limanı*

Yap-İşlet-Devret Modelli Projeler

Grafik 29. Proje Sayısı

YİD modeli ile (Yap-İşlet-Devret Modeli) 2003 yılına kadar 1 proje bitirilmiş iken, bugün inşaatı tamamlanarak faaliyetine devam eden projelerin sayısı 11'e çıkarılmıştır (Grafik 29). Kamu kaynağı kullanılmadan inşa edilen bu projelerin ekonomiye katkısı yaklaşık 377 Milyon TL/Yıl'dır.

DENİZ VE İÇ SULAR DÜZENLEME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BAYRAK VE LİMAN DEVLETİ DENETİMİ

Türk Bayraklı Gemiler Beyaz Listede

Türk Bayraklı gemilerin deniz emniyeti kurallarına uyumu, yurt dışındaki Liman Devleti Kontrollerindeki performanslarının artırılması ve tutulmaların önlenmesi amacı ile Bakanlığımızca başlatılan Denetim ve Eğitim Seferberliği neticesinde; dünyanın en önde gelen liman denetim rejimi olan Paris Memorandumu Liman Devleti Kontrollerinde Türk bayraklı gemiler 2003, 2004 ve 2005 yılları itibariyle giderek iyileşen bir performans göstererek 2006 yılında "Gri Liste"ye geçmiştir.

Müteakiben Bakanlığımızca yürütülen kararlı ve yoğun çalışma süreci neticesinde, Türk bayraklı gemilerin Paris Memorandumu Liman Devleti Kontrollerindeki performansı iyileşmeye devam etmiş, 2008 yılında ilk kez "Beyaz Liste"ye geçişi sağlanmıştır.

Çoğunluğunu Avrupa Birliği ülkelerinin oluşturduğu Paris Memorandumunun hazırladığı ve ülkelerin durumlarının belirlendiği Kara-Gri-Beyaz Listeler, dünya denizciliğinde ülkelerin denizcilik filolarının deniz emniyeti bakımından karnesi ve prestij açısından da kredibilitesi olarak değerlendirilmektedir.

Paris Memorandumu Sekretaryası tarafından yayımlanan 2011 Yıllık Raporunda Türk bayrağının Beyaz Liste'deki konumunun devam ettiği görülmektedir.

Paris Memorandumuna üye ülkelerin limanlarına giden gemiler denetlenmekte ve eksikliği bulunanlar bekletilmekte, alıkonmakta ve ağır ticari kayıplarla karşılaşmaktadırlar. Bayrağı kara listede olan ülkelerin tüm gemileri olumsuz etkilenmekte olup aynı bayrakta yer alan performansı iyi olan gemiler dahi kara listede değerlendirilmektedir. Bayrağı kara listede olan gemiler, yük sahipleri tarafından takip edilmekte ve bu gemiler yük bulmakta zorluklarla karşılaşmakta, ticari açıdan dezavantajlı duruma düşmektedir.

Ayrıca kara ve gri listedeki teknik açıdan standart altı gemilere Paris Memorandumundaki 27 ülke limanlarına giriş yasağı uygulanmaktadır. Bunun sonucunda gemilerin serbest ticareti giriş yasağıyla engellenmektedir.

Türk Bayraklı gemiler beyaz listeye geçmekle limanlara giriş yasağı kapsamından çıkmış ve Paris Memorandumu limanlarında serbestçe ticaret yapma imkanına kavuşmuştur. Diğer taraftan, Paris Memorandumu limanlarında kara ve gri listedeki gemilerin denetlenme aralığı 6 ay iken, beyaz listedeki gemilerin denetlenme aralığı 2-3 yıla kadar çıkabilmektedir. Bu sayede Türk Bayraklı gemilerin Avrupa limanlarında denetimlerden kaynaklanabilecek günlerce sürebilecek zaman kayıpları önlenmiş, Türk ticaret gemilerimizin yıllık bazda ticari faaliyette bulundukları gün sayısı yükseltilmiş, ticari kayıpların önüne geçilmiş ve bayrağımızın uluslararası itibarı artırılmıştır.

Elektronik Hedefleme Sistemi ve Elektronik Sertifika Programı

Gemilerimizin yurtdışı limanlarda tutulmaması ve teknik standartlarının yükseltilmesi amacıyla uluslararası limanlara seyir yapacak Türk Bayraklı gemilere önsörvey uygulaması yapılmaktadır. Türk limanlarında ön sörvey denetimlerine tabi olacak gemilerin belirlenmesi için, Elektronik Hedefleme Sistemi kurulmuş, bu sistem sayesinde riskli gemilerin belirlenmesi sağlanmış, geçmiş performansı iyi olan gemilere ise, denetim yapılmayarak gereksiz beklemelerin önüne geçilmiştir. Türk Bayraklı gemilerin Belgelendirilmesine yönelik olarak kurulan Elektronik Sertifika Programı ile, Belgelendirme faaliyetlerinde standart sağlanmıştır. Bayrak Devleti uygulamalarının sağlıklı olarak takibini teminen, "Ulusal Veri Tabanı" oluşturulmuş ve bu kapsamda Türk Bayraklı gemilere ilişkin, tüm verilerin sağlıklı ve hızlı şekilde alınması sağlanmıştır.

Liman Devleti Denetimleri

Türk limanlarına uğrak yapan yabancı bayraklı gemilerin denizde can, mal ve çevre emniyeti bakımından denetimleri Liman Başkanlıklarımızda görev yapan ve Liman Devleti Kontrol Uzmanı yeterliği bulunan uzman personel tarafından etkin bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

Türkiye; Akdeniz ve Karadeniz Liman Devleti Denetimi Memorandumlarının üyesidir. Anılan memorandumların üyelerinin her yıl kendi limanlarına uğrak yapan farklı yabancı bayraklı gemilerin en az %25'ini denetleme yükümlülüğü bulunmaktadır.

2011 yılında limanlarımıza uğrak yapan yabancı bayraklı gemilere yapılan Liman Devleti Kontrol oranı % 36 olarak gerçekleşmiş olup, kontrollere etkin bir şekilde devam edilmektedir.

Kabotajda Çalışan Gemilere Yönelik Program Dışı Denetimler

Uluslararası sefer yapmayan ve Türk Limanları arasında yolcu ve araç taşımacılığı yapan gemilerde seyir, can, mal, çevre emniyetine ilişkin standartlarının yükseltilmesi amacıyla "Program Dışı Denetim Uygulaması" yürütülmektedir.

Limanlarımızda çalışan gezi tekneleri, yolcu motorları, feribotlar, yolcu gemileri, Ro-Ro yolcu gemileri, Ro-Ro kargo gemileri araç ve tren ferilerine yönelik olarak denetim uzmanı ekiplerce ani denetimler uygulanmaktadır. Bu sayede hergün önemli sayıda yolcu taşıyan bu teknelerin ulusal deniz emniyeti kurallarına uygunluğu kontrol edilmektedir. Denetimlerde tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesi sağlanmış ve tespit edilen uygunsuzluğun durumuna göre gemilere mevzuat çerçevesinde İdari yaptırımlar uygulanmıştır. Söz konusu denetimler devam etmektedir.

Ayrıca, Marmara Denizi ve Türk Limanlarında ticari gemilere akaryakıt ikmal eden gemiler de Program Dışı Denetim Uygulaması kapsamına alınarak denetlenmektedir. Eksikliği tespit edilen gemilerin takibi yapılmakta, önemli eksikliklerin bulunması durumunda eksiklikler giderilinceye kadar gemilerin seyrine müsaade edilmemektedir.

EĞİTİM VE BELGELENDİRME

Gemiadamları Eğitimi

Ülkemizde denizcilik eğitimi Yüksek Öğretim Kuruluna bağlı lisans ve önlisans düzeyinde eğitim veren üniversiteler, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaöğretim kurumları ve özel öğretim kurumları tarafından verilmektedir.

Ülkemizin de taraf olduğu Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Tutma Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşmenin (STCW 78) I/8 Kuralı gereği denizcilik eğitimi veren eğitim kurumlarının Sözleşmede belirtilen kalite standartları yönünden izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin tamamlanması gerekmektedir. Bu izleme ve değerlendirme faaliyetleri kapsamında bulunan YÖK'e bağlı 22, MEB'e bağlı 47 ve özel öğretim kurumu olarak 58 adet okulda denizcilik eğitimi verilmektedir.

Gemiadamları Online Sınavları

Gemiadamları Sınavları Merkezi (GASM) tarafından yapılan gemiadamları yeterlik sınavları klasik sistemde yazılı olarak yılda üç defa yapılmaktaydı. Sınavların sınırlı sayıda yapılması gemide çalışan personelin çalışma düzenleri göz önüne alındığında sınav tarihlerinde hem gemi şirketleri hem de sınava girecek adaylar için çeşitli sorunlara yol açmaktaydı.

Yukarıda belirtilen sorunların çözümü amacıyla, çeşitli yeterlik dallarında ve çeşitli derslerden oluşan gemiadamları yeterlik sınavlarının çevrimiçi (online) olarak yapılmasına imkan tanıyacak olan Gemiadamları Online (çevrimiçi) Sınav Sistemi (GOSS) programının yazılımı gerçekleştirilmiştir.

GOSS programının uygulanmasına, 15.04.2008 tarihinde İstanbul'da, 02.03.2010 tarihi itibariyle de Ankara, Trabzon, İzmir, Antalya, Kocaeli, Çanakkale ve İskenderun'da açılan online sınav merkezlerinde başlanmıştır.

Böylece, gemiadamları sınav dönemlerini beklemeden, istediği tarihte ve bölgede bilgisayardan randevu alarak sınavlara girebilmektedir. Online sınav merkezleri öncelikle İzmit, Marmaris ve Bodrum olmak üzere diğer bölgelerde de açılarak Türkiye geneline yayılması sağlanmıştır. Mersin'de ve Samsun'da sınav merkezi açılması çalışmaları devam etmektedir.

Gemiadamları Eğitimi ve Denetimi Bilgi Sistemi

Bakanlığımız tarafından, gemiadamları eğitimi veren yetiştirme kurslarında kurs açma, kayıt ve yoklama işlemlerinin web tabanlı bir program üzerinden online olarak yürütülmesi ve izlenmesi için gemiadamları eğitimi bilgi sistemi oluşturulmuştur.

Bu sistemle, verilmekte olan eğitimler, liman başkanlıkları ve kurs merkezlerindeki işlemler online olarak takip edilmektedir. Sisteme 127 eğitim kurumu ve 71 farklı eğitim programı tanımlanmıştır.

Bunun yansıra, ülkemizin de taraf olduğu Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Tutma Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşmenin (STCW 78) I/8 kuralı gereği denizcilik eğitimi veren eğitim kurumlarının Sözleşmede belirtilen kalite standartları yönünden izleme ve değerlendirme faaliyetlerinin takibi için, Gemiadamları Eğitimi Bilgi Sistemine denetim modülü eklenerek, bu kurumların izleme ve değerlendirme faaliyetleri on-line sistem üzerinden izlenmeye başlanmıştır.

Yine 2011 yılı Eylül ayında devreye sokulan öğrenci eğitim takip sistemi modülü ile Türkiye'de denizcilik eğitimi veren tüm okullarda okuyan öğrencilerin STCW 78 Sözleşmesi gereği almaları gereken eğitim ve kurslar ile deniz stajları yine on-line olarak izlenmeye ve kayıt altına alınmaya başlanmıştır

Uluslararası Denizcilik Örgütüne (IMO) ülkemizin STCW Sözleşmesi gereklerinin bütünüyle etkin biçimde uygulanmasına ilişkin "üçüncü ülke raporu" sunulmuştur. Söz konusu rapor IMO tarafından kabul edilmiş ve Türkiye IMO tarafından yayımlanan Beyaz Liste'deki yerini korumuştur.

Avrupa Deniz Emniyeti Ajansı (EMSA), Türk denizcilik eğitimine yönelik olarak ülkemizde yaptığı denetimleri tamamlayarak raporunu Avrupa Komisyonuna sunmuştur. Raporla ilgili Avrupa Komisyonundan alınan mektupta, Türkiye'nin STCW sözleşmesi gerekliliklerini tam olarak karşıladığının onaylandığı, sonuç olarak Türkiye'nin gemiadamları eğitim ve sertifikasyon sisteminin 107/2008/EC sayılı Avrupa Birliği direktifine uygun olarak kabul edildiği bildirilmiştir.

Söz konusu rapora istinaden tüm AB ülkeleri, ayrı bir denetim yapmadan EMSA'nın raporunu kabul edecek ve gemiadamlarımız Avrupa Birliği üyesi ülke bayrağını taşıyan gemilerde serbestçe çalışabilecektir.

Amatör Denizcilik Faaliyetleri

Toplumda deniz sevgisini yerleştirmek ve deniz kültürünü yaygınlaştırmak için; yurt genelinde amatör denizciliği özendirici sosyal-kültürel etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımızca, amatör denizciler ve amatör denizci adayları için "Denizcinin El Kitabı" isimli kitap bastırılarak Kabotaj ve Denizcilik Bayramı etkinlikleri çerçevesinde ücretsiz dağıtılmıştır.

Ulusal mevzuatta kolaylaştırıcı düzenlemeler yapılarak, 2002 yılından önce toplam yaklaşık 42673 Amatör Denizci Belgesi verilmiş olmakla birlikte, 2002 yılından 2012 Eylül ayı sonuna kadar yaklaşık 100.000 kişiye sınavla amatör denizci belgesi verilmiştir. Amacımız bu sayının kısa sürede milyonlar ile ifade edilebilir olmasını sağlamaktır.

Milli Eğitim Bakanlığı ve Bakanlığımız işbirliğinde, toplumda deniz sevgisini yaygınlaştırmak amacıyla, Halk Eğitim Merkezlerinde amatör denizci kursları ve sınavları imzalanan protokol çerçevesinde yapılmaktadır. Bu kapsamda Halk Eğitim Merkezlerinde Amatör Denizci Kursunu tamamlayan vatandaşlara amatör denizci sınavları düzenlenmekte ve başarılı olanlara belgeleri verilmektedir.

Gemiadamı yeterlilik Belgesi Doğrulama

Oluşturulan web tabanlı program ile gemiadamı cüzdanı ve gemiadamları belgesi doğrulama işlemleri, Bakanlığımız ve Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) internet sayfalarından sorgulanabilmektedir.

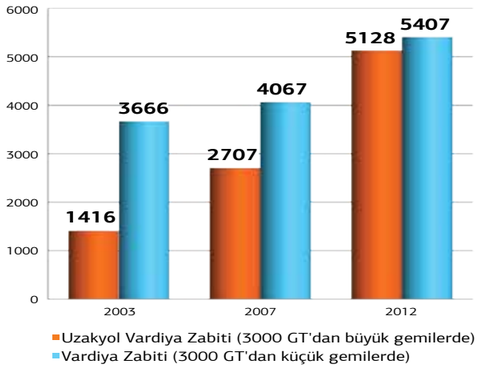

Gemiadamı Cüzdanları

15.12.2003 tarih ve 25317 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4939 sayılı Kanun ile taraf olunan Gemiadamlarının Ulusal Kimlik Kartlarına İlişkin 108 sayılı ILO Sözleşmesi çerçevesinde hazırlanan yeni gemiadamı cüzdanları, Hazine Müsteşarlığı Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından, son teknoloji güvenlik unsurları kullanılarak basılmaktadır. İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü ile varılan mutabakat doğrultusunda, yeni gemiadamı cüzdanları pasaportlarla aynı özellikleri taşımaktadır.

Gemiadamı istatistikleri

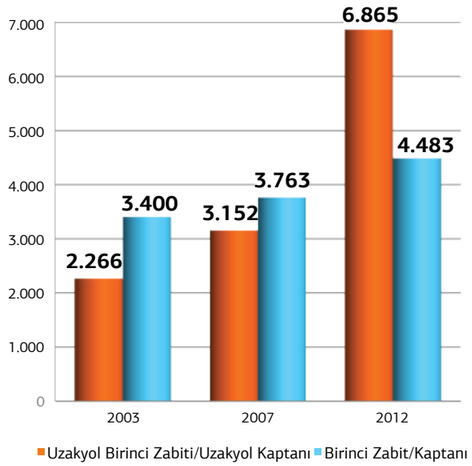
Grafik 30

Kaynak: UDHB

**2012 Ekim ayı zabitan istatistikleri-1*

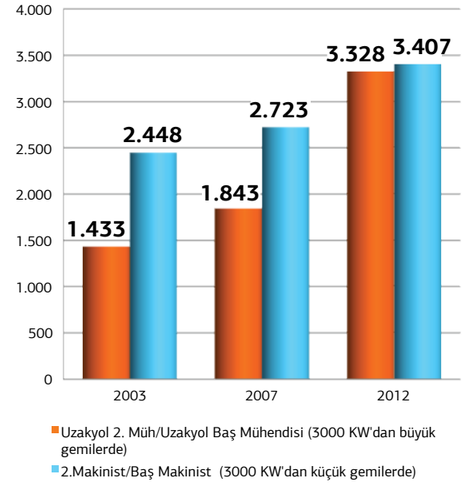
Grafik 31

Kaynak: UDHB

**2012 Ekim ayı zabitan istatistikleri-2*

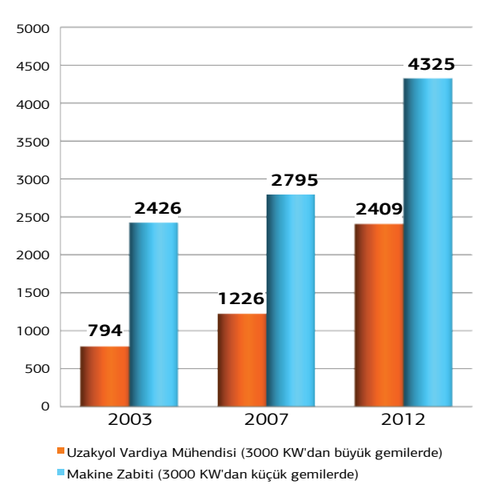
Grafik 32

Kaynak: UDHB

**2012 Ekim ayı zabitan istatistikleri-3*

Grafik 33

Kaynak: UDHB

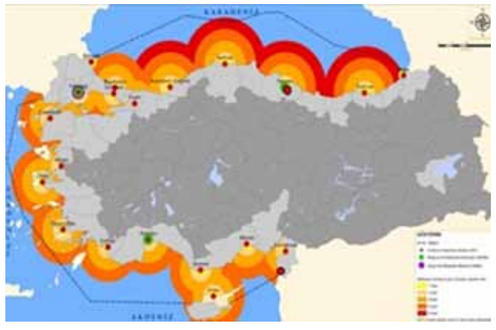
**2012 Ekim ayı zabitan istatistikleri-4*

DENİZ ÇEVRESİNİN KORUNMASI İLE İLGİLİ FAALİYETLER

Acil Müdahale Merkezleri Projesi

Ülkemizin, deniz kazaları sonucu meydana gelebilecek çevre felaketlerine karşı hazırlıklı olmasını sağlamak amacıyla TÜBİTAK ile ortak bir proje gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında; Türkiye deniz ve sahillerinde duyarlılık haritaları, risk yönetim sistemi, coğrafi bilgi sistemi ve petrol yayılım modeli oluşturulmuştur.

Acil Müdahale Merkezlerinin Kurulması

Harita 6. Acil Müdahale Depolama istasyonları erişim haritası.

Tüm Türkiye kıyılarında bölgesel ve ulusal seviyede meydana gelebilecek muhtemel kazalara karşı 20 istasyondan müdahale imkânı planlanmıştır. Bunlardan 2 tanesi merkez, 18 tanesi konteyner depo alanı olarak belirlenmiştir (Harita 6).

Tekirdağ Marmara Ereğlisi Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezi için detay projenin ihalesi sonuçlandırılmış olup, 19 Temmuz 2012 tarihinde ihaleye çıkılmış olup 2 yıl içinde tamamlanması planlanmaktadır."

Antalya Bölgesel Acil Müdahale ve Eğitim Merkezi için detay projenin çizim işi 2011 yılı Mayıs ayında tamamlanmış olup, 25 Ocak 2012 tarihinde yapım işine başlanmıştır.

Petrol Kirliliğine Müdahale Tatbikatları:

Deniz kirliliğinin önlenmesine yönelik mevcut imkân ve kabiliyetlerin uyumlu ve etkin olarak kullanılabilmesine ilişkin planlı tatbikatlar ulusal ve bölgesel boyutta düzenlenmiştir.

- *Karadeniz Ereğli (SULH 2007) - Eylül 2007*
- *İzmit Körfezi - Mayıs 2008*
- *İskenderun Körfezi - Kasım 2008*
- *Aliağa Körfezi - Mayıs 2009*
- *Romanya- Köstence (RODELTA) - Temmuz 2009*
- *Samsun - Ekim 2009*
- *Çanakkale - Mayıs 2010*
- *Antalya - Ekim 2010*
- *İstanbul - Eylül 2011*
- *KKTC – Kasım 2011*

Balast Suyu Projesi

Gemilerin balast suları ile taşınan zararlı sucul organizmaların denizlerimize vereceği ekolojik ve ekonomik zararların en aza indirilmesini sağlayacak bir yönetim sistemi kurulması amacıyla TÜBİTAK ile birlikte 2006-2008 yılları arasında bir proje yürütülmüştür.

Proje kapsamında;

- *Web tabanlı Balast Suyu Raporlama, İstilacı Türler Veri Tabanı ve Balast Suyu Coğrafi Bilgi Sistemi oluşturulmuş,*
- *Tüm limanlarımız için Globallast modeline uygun risk değerlendirmesi yapılmış ve eğitim doküman-ları hazırlanmış, balast değişim alanları belirlenmiş,*
- *Ülkemiz kıyılarına taşınan balast suyu miktarları hesaplanmıştır.*

Balast Suyu Pilot Uygulaması

Balast Suyu Yönetimi uygulamaları 2009 yılında BOTAŞ Liman Başkanlığımız bölgesinde başlatılmış ve uygulama devam etmektedir.

Bu kapsamda;

1. *Gelen gemilere balast değişimi yapma zorunluluğu getirilmiştir.*
2. *Balast değişimi yapmayan gemiler denetime tâbi tutulmaktadır.*
3. *Denetim yapılan gemilerden balast suyu numuneleri alınmakta ve analiz edilmektedir.*
4. *Bölgedeki personele balast numune alma eğitimi verilmiştir.*

Acil Müdahale Konusunda Yetkilendirme

Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale Görevi Verilebilecek Şirket/Kurum/Kuruluşların Seçimine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2009/4) kapsamında 11 adet firma yetkilendirilmiştir.

SEYİR EMNİYETİ VE DENİZ GÜVENLİĞİ

Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri (TBGTH)

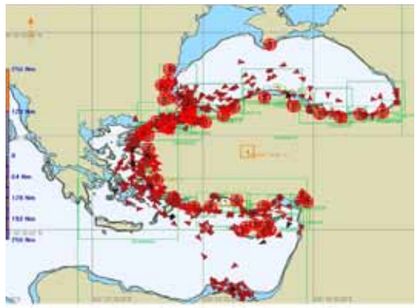

Türk Boğazlarında seyir, can, mal ve çevre emniyetinin arttırılması ile deniz trafiğinin anlık izlenerek yönlendirilmesi amacıyla İstanbul ve Çanakkale Boğazları'na kurulan TBGTH Sistemleri 30 Aralık 2003 tarihinde hizmete açılmıştır. Marmara Denizi ve Kuzey Ege deniz alanlarının kapsanması amacı ile kurulan ilave teçhizatlar ile sistem 2008 yılında tam kapasite ile Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından işletilmeye başlamıştır.

Sistemin devreye girmesi ile Türk Boğazları, Marmara Denizi'nin büyük bölümü ve Kuzey Ege deniz alanı kontrol altına alınarak gemi seyir güvenliğine olumlu katkılar sağlanmış ve ülkemizin uluslararası alanda prestiji artmıştır.

Otomatik Tanımlama Sistemi (OTS)

09.07.2007 tarihinde hizmete girmiş olan Otomatik Tanımlama Sistemi (OTS) ile Karadeniz, Ege ve Doğu Akdeniz'de çok geniş bir alanda OTS cihazı ile donatılmış olan gemiler anlık olarak takip edilmektedir.

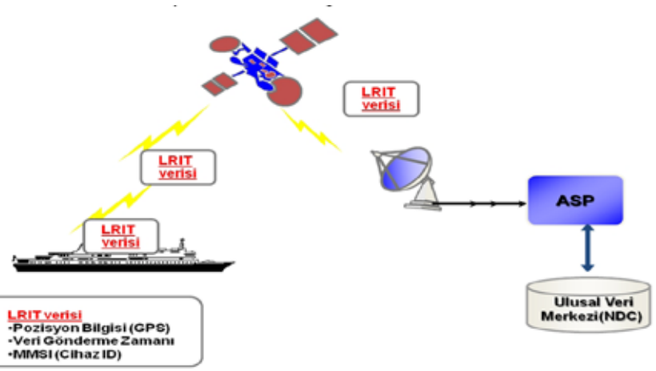

Otomatik Tanımlama Sistemi (OTS) Klas-B CS

Denizde emniyet ve güvenliğin arttırılması, deniz kirliliğinin önüne geçilmesi, yasadışı eylemlerin önlenmesi, kıyılarımızda seyreden SOLAS kapsamına giren ve girmeyen tüm deniz araçlarını izleyerek deniz resminin elde edilmesi, dolayısıyla emniyetli bir deniz ulaştırmasının sağlanması amacıyla SOLAS kapsamı dışındaki gemi ve deniz araçlarının OTS Klas-B CS cihazı ile donatılması 01.01.2010 tarihi itibari ile zorunlu hale getirilmiştir. Söz konusu cihazlar yerli olarak ulusal imkânlarla üretilmiştir.

Gemilerin Uzaktan Tanımlanması ve Takibi Sistemi (LRIT)

LRIT sistemi ile INMARSAT uyduları kullanılarak, dünyanın neresinde olursa olsun tüm Türk Bayraklı gemiler ile kıyılarımızdan 1000 Deniz Mili uzaklığa kadar deniz alanı içerisinde yer alan tüm gemiler izlenebilmektedir.

LRIT Sistemi projesinde, 30.09.2009 tarihi itibariyle küresel olarak veri paylaşımına başlanmıştır. Sistem üzerinden takip edilecek olan Türk bayraklı gemilere LRIT uyum testi yapacak firmalar, Bakanlığımızca yetkilendirilmiş olup, yaklaşık 600 adet uluslararası sefer yapan Türk bayraklı geminin testleri yetkili firmalarca tamamlanmış ve belgelendirilmiştir. Ülkemizin Ulusal LRIT Veri Merkezi, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından koordine edilen ve veri merkezlerinin LRIT küresel sistemine entegrasyonu için zorunlu tutuldukları test sürecini 08.03.2010 tarihi itibariyle başarıyla geçmiştir.

Deniz Haydutluğu Bilgi Sistemi

Aden Körfezi/Somali kıyılarında artış gösteren deniz haydutluğu faaliyetleriyle ilgili olarak; Bakanlığımız tarafından yayımlanan güncel duyuruların, ulusal ve uluslararası rehberlerin gemi kaptanlarına, donatanlarına ve acentelerine daha hızlı bir şekilde iletilebilmesi amacıyla Deniz Haydutluğu Bilgi Sistemi oluşturulmuştur.

Bu sayede bölge, savaş gemilerimiz tarafından takip edilmekte ve korunması sağlanmaktadır.

Deniz Haydutluğu Bilgi Sistemi 04.06. 2009 tarihinde uygulamaya girmiş olup, 2010 yılı içerisinde 350 gemi, 2011 yılı içerisinde 409, 2012 Eylül ayı itibarıyla 366 gemi bildirimli geçiş yapmıştır.

Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Güvenlik Kodu (ISPS CODE)

ABD'de yaşanan 11 Eylül hadisesinden sonra deniz taşımacılığındaki güvenliği arttırmak amacıyla 1 Temmuz 2004'te yürürlüğe giren ve SOLAS bölüm XI–2 eki ile tanımlanan "Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Güvenlik Kodu" (ISPS CODE) tüm dünyada geçerli hale gelmiştir. Kod kapsamında 628 adet Türk bayraklı geminin güvenlik planları onaylanmıştır.

Ayrıca, uluslararası sefer yapan gemilere hizmet veren 185 adet kıyı tesisinin güvenlik değerlendirmesi onaylanmış, 183 tanesinin güvenlik planları onaylanarak bu tesisler sertifikalandırılmıştır.

ISPS Kod Yönetmeliği gereği 2009 yılında, Bakanlığımız koordinesinde ilgili diğer kurum/kuruluşların katılımıyla, Antalya'da, liman ve gemi güvenliğine yönelik başarılı bir tatbikat gerçekleştirilmiş olup, 25 Ekim 2010 tarihinde İzmir'de de aynı mahiyette bir tatbikat icra edilmiştir. 21-22 Eylül 2011 tarihlerinde Zonguldak Erdemir Liman Tesisinde ISPS Kod masa başı tatbikatı gerçekleştirilmiştir.

Limanlar Yönetmeliği

Tüm Liman Başkanlıkları için "Limanlar Yönetmeliği" 31 Ekim 2012 tarih ve 28453 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Liman Başkanlıklarımızdaki uygulamaları kolaylaştıracak ve güncelleyecek olan bu mevzuat Liman Başkanlıklarımızca yürütülen hizmetlerdeki uygulama bütünlüğünü sağlayacaktır.

Liman Kontrol Tekneleri

Liman başkanlıklarımızın geniş sorumluluk alanlarını daha etkin denetim ve kontrol altına alabilmeleri, gemi ve deniz araçları ile birlikte kıyı yapıları ve deniz tesislerinin kurallara uygunluklarının denizde denetimi imkân ve kabiliyetlerinin artırılması amacıyla, 2006 ve 2007 yıllarında üçer adet "liman kontrol teknesi" hizmete alınmıştır.

Liman kontrol tekneleri ile denizde kontrol ve denetim imkanı arttırılmış, kural ihlallerine yerinde müdahale imkanı sağlanmış ve denizde emniyeti yerinde kontrol edebilen bir devriye sistemi elde edilmiştir.

GEMİ ACENTELİĞİ

Limanlarımıza gelen gemilere verilen hizmetler kapsamında, daha önce bir mevzuata tâbi olmaksızın yürütülen acentelik uygulamaları 2005 yılında çıkarılan "Gemi Acenteleri Hakkında Yönetmelik" ile düzene kavuşturulmuş olup, uygulamalarda kazanılan deneyimler ışığında günün koşullarına ve sektörün ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden hazırlanarak 03.05.2012 tarihinde yürürlüğe girmesi sağlanmıştır.

Buna bağlı olarak; 981 acente ve 268 acente şubesi yetkilendirilmiş, 3.550 acente personeline personel tanıtım kartı düzenlenmiştir.

e-Gemi Sicil

Gemi sicil işlemleri ve isim onayları Haziran 2007'den itibaren elektronik ortamda yapılarak, günler süren bürokratik işlemler dakikalara indirilmiştir.

Sicillere ve bağlama kütüğüne kaydedilecek gemilere verilecek adların onayı ve kayıtlı olanların adlarının değiştirilmesi taleplerinin internet üzerinden sağlayan "Gemi İsim Talebi ve Onayı" programı 07.02.2007 tarihinde devreye alınmıştır. Bu programla, gemiye verilmesi düşünülen ilk isim talebi, onayı ve mevcut ismin değiştirilmesi elektronik ortamda yapılmaktadır.

Sicillere kayıtlı gemilerin sicil bilgileri 06.06.2007 tarihinde devreye alınan "Gemi Sicil Bilgi Sistemi" adlı program ile elektronik ortama aktarılmıştır. Sicil işlemleri ve sicil belgelerinin hazırlanması elektronik ortamda gerçekleştirilmektedir. Sicillerimize kayıtlı tüm gemilerimiz program üzerinden takip edilebilmekte bu gemilere ait istatistikler anlık olarak alınabilmektedir.

Bağlama Kütüğü

Özel teknelerden alınan MTV'nin çok yüksek olması amatör denizciliğin gelişmesi önünde büyük bir engeldi. Bu sebeple amatör tekne sahipleri, teknelerini yabancı ülke sicillerine kaydedip yabancı bayrakla sahillerimizde ve marinalarımızda bulundurmakta idiler. Amatör denizciliğin geliştirilmesi ve söz konusu olumsuz durumun düzeltilmesi için yapılan çalışmalar neticesinde 15.05.2009 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 5897 sayılı Kanun ile amatör teknelerden alınan MTV kaldırılmış ve bu kapsamdaki teknelerin bağlama kütüklerine kaydı zorunlu hale gelmiştir.

Yeni uygulama ile;

- *Teknelerden MTV kaldırılmıştır.*
- *Noter satışı kaldırılarak tarafların liman veya yetkili belediye başkanlıkları huzurunda satış sözleşmesi yapmaları teknelerin mülkiyet devir işlemlerini kolaylaştırmıştır.*
- *Münhasıran deniz taşımacılığı ve balıkçılık faaliyetinde kullanılan gemi, deniz ve iç su araçları ile 5 metreden küçük tekneler ruhsatname ve vize harçlarından muaf tutulmuştur. Bağlama kütüğüne kayıtlı ve geçerli ruhsatnameye sahip gemi, deniz ve iç su araçları, her türlü gemi sağlık resmi ve fener ücretinden muaf tutulmuştur.*

Uygulama neticesinde, Türk sahipli olup, yabancı bayrakta bulunan özel teknelerden 1.237 adedinin Türk bayrağına geçişleri sağlanmıştır.

Tüm Tekneler Elektronik Ortamda Kayıt Altına Alınmaktadır

Tüm tekne kayıtlarının elektronik ortamda yapılıyor olması, eski defter kayıtlarının elektronik ortama alınması ve elektronik ortamdaki kayıtların güncellenmesinin tamamlanmasıyla, 2011 yılı başından itibaren her türlü sorgulama ve takyidat elektronik ortamda yapılabilmektedir.

Bakanlığımız ile ilgili karar verici kurumlar arasında yapılacak protokollerle; gemi sahipiliği, haciz, ipotek, seferden men vb. kararların ifası, elektronik ortamda yapılabilecektir.

Kıyı Tesisleri İşletme İzni

Bakanlığımızca kıyı tesislerine işletme izni verme işlemleri 18.02.2007 tarihli ve 26438 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kıyı Tesislerine İşletme İzni Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" kapsamında 214 kıyı tesisine işletme izni/geçici işletme izni belgesi düzenlenmiştir.

Envanter Programı

Ülkemizde yer alan kıyı tesislerine yönelik veritabanı oluşturabilmek ve Coğrafi Bilgi Sistemi'ne entegre edilmesini sağlamak amacıyla, güncel ve erişilebilir yönetim bilgi sistemi oluşturularak veri standardı sağlanmıştır.

ANA ARAMA KURTARMA KOORDİNASYON MERKEZİ

(AAKKM) FAALİYETLERİ

2002-2012 yılları arasında toplam 1526 olaya, 2012 yılı içinde Eylül ayı sonu itibari ile 123 olaya, başarı ile müdahale edilmiştir.

Uydu Haberleşme Sistemleri Tesisi

Gemilerle daha etkin haberleşmenin sağlanabilmesi için AAKKM'ye Aralık 2004'de INM-C, M4GAN uydu haberleşme cihazları kurulmuştur.

COSPAS-SARSAT (Uydu Yardımlı Arama Kurtarma Sistemi)

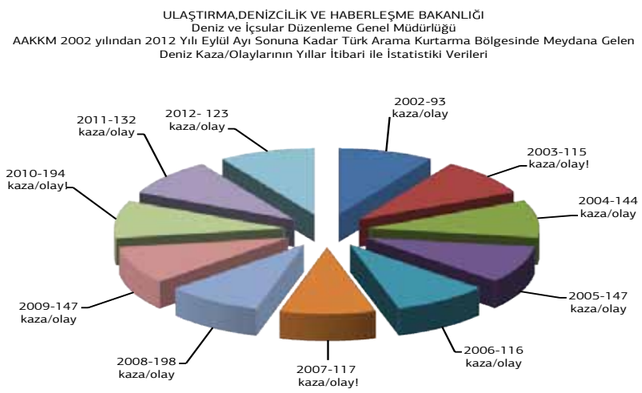
Ülkemiz COSPAS-SARSAT sistemine 11 Haziran 2005 tarihinde Yer Kesimi Servis Sağlayıcı (Ground Segment Provider) ülke olarak üye olmuştur. 6 Ekim 2005 tarihinde Başlangıç Operasyonel Kabiliyeti (Initial Operational Capability - IOC) yeterliliği kazanmıştır. 17 Ocak 2006 tarihinde Tam Operasyonel Kabiliyeti (Full Operation Capability – FOC) safhasına geçmiştir. 1 Haziran 2006 tarihinde İran, Irak ve Afganistan Arama Kurtarma İrtibat Noktası (Sar Point of Contact – SPOC) Ülke sıfatıyla Türk Görev Kontrol Merkezinin (TRMCC) sorumluluğu altına alınmıştır.

Yeni nesil COSPAS-SARSAT Sistemi olarak da bilinen MEOSAR sisteminin (Medium Earth Orbit Search and Rescue Satellite System/Orta İrtifalı Kutupsal Yörüngeli Arama Kurtarma Uydu Sistemi) kurulumu Ağustos 2010 içerisinde tamamlanmıştır. Başlangıç olarak 2 adet MEOLUT (MEOSAR anten sistemi) kurulmuştur. Ülkemiz bu sistemi kuran 6. ülke konumundadır.

Arama Kurtarma Kaza/Olay İstatistikleri

2012 yılı kaza ve olayları 01.01.2012-30.09.2012 tarihlerini kapsamaktadır. 2002-2012 yılları arasındaki süreçte toplam 1.526 olaya müdahale edilmiştir (Grafik 34).

Grafik 34

2012 Yılında Ev Sahipliği Yaptığımız Uluslararası Toplantılar

Cospas-Sarsat Sistemi Merkezi Veri Dağıtım Bölgesi Toplantısı; Fransa, İngiltere, İtalya, Yunanistan, Norveç ve Güney Kıbrıs Rum Kesimi temsilcilerinin katılımıyla 22-23 Mayıs tarihleri arasında Bakanlığımız Ana Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezinin koordinesinde İzmir'de gerçekleştirilmiştir.

GEMİ TRAFİK HİZMETLERİ

Gemi Trafik Yönetim Sistemi (GTYS) Projesi:

Gemi Trafik Yönetim Sistemi (GTYS) Projesi; Kocaeli Körfezi, İzmir Körfezi ve Kuzey Ege ile Mersin ve İskenderun Körfez Bölgelerini kapsayan Bölgesel Gemi Trafik Hizmetleri Sistemleri (GTHS), Tek bir ülke resminin oluşturulduğu Gemi Trafik Yönetim Merkezi (GTYM) ve Olağan dışı durumlarda sistemin kesintisiz çalışmasını sağlayacak, Felaket Kurtarma Sistemi (FKS) olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır (Harita 7).

Bölgesel GTH Sistemleri ile;

- *Deniz trafik emniyeti ve verimliliğinin arttırılması ve deniz çevresinin korunması amacıyla, gemilerle etkileşim içinde, gemi trafik hareketlerinin izlenmesi, düzenlenmesi, organize edilmesi, yönetilmesi,*
- *Bölgesel GTH alanlarının bir bölümü ya da tamamında bilgi, seyir yardımı ve trafik organizasyonu hizmetlerinin sağlanması*

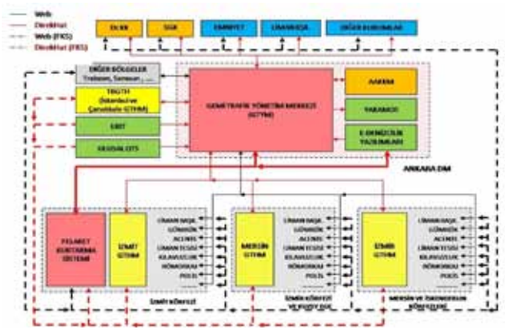
amaçlanmaktadır.

Gemi Trafik Yönetim Merkezi (GTYM) ile;

- *Bölgesel GTHM'lerinde (TBGTHS, İzmit GTHS, İzmir GTHS, Mersin GTHS) oluşan deniz resimlerinin birleştirilmesi ve diğer sistemlerle (LRIT, OTS, e-denizcilik yazılımları) entegre edilmesi sureti ile tek bir ülke resminin oluşturulması,*
- *Ülke genelindeki tüm limanların, daha verimli ve emniyetli kullanılabilmesi amacıyla bu limanlardaki gemi ve yük hareketlerinin (varış öncesi ilk bildirimlerinden, liman alanını terk edene kadar yapacakları tüm hareket ve operasyonların) izlenip takip edilebilmesi,*
- *Pilot olarak seçilen Kocaeli Körfezinde petrol kirliliğinin takibi,*
- *Olağanüstü durumlarda kriz yönetimi (SAR),*
- *Sistemdeki tüm limanların ve sisteme dahil olan diğer kullanıcıların sistemin bir parçası olarak bilgi almalarının yanı sıra sisteme bilgi girişi de yapabilmeleri,*
- *Üst düzey yetkililerin, ülke resminin tamamını veya belirli bir kısmını görev mahallerinden izlemesi ve yönetmesi*

sağlanacaktır.

GTYS projesi, 24 adet Trafik Gözetleme İstasyonu (TGİ) ve 3 adet Gemi Hizmetleri Merkezinin (GTHM) altyapı kurulumları ile Ankara Gemi Trafik Yönetim Merkezinin de (GTYM) dahil olduğu teçhizatların ve yazılımların kurulumunu içeren üst yapı işlemleri olmak üzere 2 ana koldan paralel olarak ilerlemektedir.

Kocaeli Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi;

1 adet GTHM ve 4 adet TGİ'den oluşmaktadır. İnşaatların kesin kabul işlemleri tamamlanmış olup, Elektrik/elektronik donanımı ve yazılımının kısmi geçici kabul işlemleri devam etmektedir.

İzmir Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi

1 adet GTHM ve 12 adet TGİ'den oluşmaktadır.

TGI ve GTHM inşaatları tamamlamış olup Kasım ayı içerisinde geçici kabul işlemlerine başlanılacaktır. İnşaatların kabullerinin tamamlanmasına müteakip yüklenici firmaya yer teslimi yapılarak yazılım ve elektrik/elektronik donanımı ekipmanlarının monte işlemlerine başlanılacaktır. İzmir Gemi Trafik Hizmetleri Sisteminin, Eylül 2013 tarihinde devreye alınması planlanmaktadır.

Mersin Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi

1 adet GTHM ve 8 adet TGİ'den oluşmaktadır. 7 adet TGİ inşaatı tamamlanmış olup kesin kabulleri yapılmıştır. GTHM binası ve 1 adet TGİ inşaatı devam etmektedir. İnşaatların kabullerinin tamamlanmasına müteakip yüklenici firmaya yer teslimi yapılarak yazılım ve elektrik/elektronik donanımı ekipmanlarının monte işlemlerine başlanılacaktır. Mersin Gemi Trafik Hizmetleri Sisteminin, Nisan 2014 tarihinde devreye alınması planlanmaktadır.

KIYI EMNİYETİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün amacı denizlerimizde ve karasularımızda seyreden Türk ve yabancı bayraklı gemilerin seyir güvenliğine yardımcı olmak, kıyı emniyeti ve gemi kurtarma hizmetleri ile kılavuzluk, römorkörcülük hizmetleri yapmak ve bunlarla ilgili cihaz ve tesislerini kurmak, işletmek, can, mal ve gemi kurtarmak, yardım, çeki, batık çıkarmak ve bunlarla ilgili römorkaj ve dalgıçlık hizmetlerini yürütmek, güvenli seyre yönelik kurulmuş ve kurulacak olan sahil telsiz istasyonları, otomatik tanımlama sistemi, dGPS ve benzeri sistemlerle ilgili her türlü yatırımı yapmak ve tekel şeklinde işleterek seyir emniyetini artırmaktır.

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü faaliyetlerini 3 adedinde otorite olmak üzere 7 temel alanda sürdürmektedir.

- *Belirlenen Saha İçerisinde Tekel Olmak Üzere Tüm Denizlerde Gemi Kurtarma*
- *Tahlisiye (Can Kurtarma)*
- *Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Otoritesi*
- *Fenerler Otoritesi*
- *Deniz Haberleşmede Hesaplaşma Otoritesi ve Navteks Yayın Koordinatörü*
- *Kılavuzluk Hizmeti*
- *Römorkaj Hizmeti*

Seyir Yardımcıları Hizmetleri:

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne ait toplam 524 seyir yardımcısı bulunmaktadır. Kuruluş seyir yardımcılarını tekel şeklinde işletmekte olup kıyılarımızda seyir yardımcılarının modernizasyonunu sürekli olarak takip etmektedir.

Dünyada teknolojinin gelişmesiyle birlikte denizde seyir yapan gemilerde ve bu gemilerin kullandığı teçhizatlarda önemli değişmeler yaşanmış ve yaşanan bu etki teknolojinin gelişimi ile devam etmiştir. Günümüzde elektronik seyir konseptine uyum sağlamak amacıyla gemilerde AIS cihazının zorunlu tutulmasını müteakip bir seyir yardımcısı olan AIS AtoN cihazlarının bu sistem üzerinde önemi daha da artmış bulunmaktadır. Günümüzde birçok ülke seyir yardımcılarını uzaktan kumandalı sistemle takip etmektedir. Bu takip sisteminde veri haberleşmesi GSM ve VHF aşamalarından sonra daha hızlı ve doğru bilgi aktarımı sağlayan GPRS veri iletişim yapısı kullanılmaya başlanılmıştır.

Dünyada İngiltere ve Malaca geçidinde kullanılan bu sistemin ülkemizde kurulması ile ülke olarak dünya sektörünün öncüleri arasında yer alınması sağlanmıştır.

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünce verilen Seyir Yardımcıları Hizmeti, IMO (International Maritime Organization) Uluslararası Denizcilik Örgütü ve IALA (International Association Of Marine Aids To Navigation and Lighthouse Authorities) Uluslararası Seyir Yardımcıları ve Fener Otoriteleri Birliği'nin tüm yayınları ve ilgili AB direktifleri ile tam bir uyum içerisindedir.

Tahlisiye (Can Kurtarma) Hizmetleri:

Dünyada arama kurtarma sistemi genellikle devletin kurumları tarafından veya gönüllü kuruluşlarca yapılmaktadır.

İngiltere'de deniz arama kurtarma görevi Ulaştırma Bakanlığı sorumluluğunda icra edilmektedir. Almanya'da arama kurtarma faaliyeti devletin büyük ölçüde katkı sağladığı resmi ve gönüllü kişilerden oluşan Die Deutsche Gesellschaft zur Rettung Schiffbrüchiger (DGzRS) yapılmaktadır.

Amerika'da arama kurtarma Amerikan Sahil Güvenlik Komutanlığı United States Coast Guard (USCG)'ın sorumluluğunda yapılmaktadır. Ayrıca sahil kesimlerinde ve plajlarda A.B.D Coast Guard ve Ulaştırma Bakanlığının desteklediği gönüllü kuruluşlarca da arama kurtarma faaliyetleri yapılmaktadır.

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü bu alandaki faaliyetlerinin uluslararası standartlarda yürütülebilmesini sağlamak amacıyla ilk adı ILF (Uluslararası Can kurtarma Federasyonu) olan şimdiki adıyla IMRF›e (International Maritime Rescue Federation) Uluslararası Denizde Can Kurtarma Birliğine üyedir.

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Can kurtarma hizmetlerini can kurtarma personeli tarafından günün 24 saati nöbet, gözetleme ve VHF dinleme hizmeti ile yapmakta, bayrak farkı gözetmeksizin kazaya uğrayan gemilere can kurtarma hizmetleri denizden ve karadan vermektedir.

Gemi Trafik Hizmetleri

Gemi trafiğinin yoğun olduğu dar sularda ve limanlarda seyir güvenliğini fenerler ve diğer seyir yardımcılarıyla sağlamak mümkün olmadığı için dünyada bu yörelerde Gemi Trafik Kontrol Sistemleri kurulmuştur. Türk Boğazlarında Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından işletilmektedir.

Hizmet alanlarımızdan İstanbul Boğazı, tarihi kültürü ve güzellikleri barındırması açısından dünyada bir eşi ve benzeri olmayan özelliklere sahiptir. Bunun yanında, yaklaşık 50 ayrı ülkede 500'e yakın Gemi Trafik Hizmetleri (GTH) sistemi bulunmakta olup, bu sistemlerin hizmet alanlarının uzunluğu ve sistem bileşenleri dikkate alındığında Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri Sistemi (TBGTH) en büyük sistemlerden biridir.

TBGTH, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) ve Uluslar arası Seyir Yardımcıları ve Fener Otoriteleri Birliği'nin (IALA) tüm yayınları ve ilgili AB direktifleri ile tam bir uyum içerisindedir.

Kılavuzluk Hizmetleri

Dünya deniz ticaretinde, dolayısıyla dünya ekonomisinde önemli bir yer tutan Boğazlarımız, son yıllarda Karadeniz petrolünün dünyaya yayıldığı bir enerji yolu haline de gelmiştir. Yıllık ortalama 55 bin geminin geçiş yaptığı Türk Boğazları'nda, bu geçişlerden kaynaklanan riskleri asgariye indirmek için Kuruluşumuzca verilen kılavuzluk hizmetleri de hem geçiş yapan gemiler, hem de bu bölgede yaşayanlar için büyük ve hayati bir önem taşımaktadır.

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile İzmir'de vermiş olduğu kılavuzluk hizmetlerinin kalitesini arttırmak, daha emniyetli kılavuzluk hizmeti sunmak ve yaşanan gelişmeleri yakından takip ederek gerektiğinde müdahil olmak amacıyla, bir kılavuz kaptanımız Uluslararası Kılavuz Kaptanlar Birliği (IMPA)'da Başkan Yardımcılığı, bir başka kılavuz kaptanımız da Avrupa Kılavuz Kaptanlar Birliği (EMPA)'da Başkan Yardımcılığı görevini yürütmektedir.

Gemi Kurtarma Hizmetleri:

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Karadeniz'de Şile Feneri ile Karaburun Feneri arasındaki Türk karasuları ile Ege Denizi'nde, Bozcaada ve Gökçeada (İmroz) sahilleri de dahil olmak üzere Bababurnu ile Saroz Körfezi'nde Kemikli mevkii arasında kalan Türk karasularında ve bu iki sınır arasındaki Karadeniz ve Çanakkale Boğazları ve Marmara denizinde gemi kurtarma hizmetlerini tekel şeklinde yürütmektedir.

Dünyanın her yerinde çalışan gemi kurtarma şirketlerinin menfaatlerini korumak ve çevre kirliliğini önleyebilmek maksadıyla ISU (International Salvage Union) Uluslararası Gemi Kurtarma Birliği kurulmuştur. ISU üyeliği, başarılı kurtarma ve çevre kirliliğini önleme sicili iyi olan şirketlerle sınırlandırılmıştır. Üyelerden profesyonel kurtarıcılardan beklenen yüksek seviyede uzmanlığa sahip olmaları beklenmektedir. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü 27.9.1984 tarihinden itibaren ISU üyesidir.

Deniz Haberleşme Hizmetleri

Deniz Haberleşmesi, Seyir Güvenliği Mesajları, Denize Yönelik Meteoroloji ve Sağlık Yayınları ve Tehlike Emniyet Haberleşmesine ilave olarak, ülkemiz adına Navtex Koordinatörlüğü ve Deniz Haberleşmesi Hesaplaşma Otoriteliği sorumluluğunu da üstlenen Türk Radyonun Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne devri ile özellikle seyir emniyeti ile ilgili yayınların uzak mesafelerdeki gemilere yönelik yapılması mümkün hale gelmiştir.

GMDSS (Global Maritime Distress and Safety System) Küresel Denizcilik Tehlike ve Emniyet Sisteminin 1 Şubat 1999'da tam olarak uygulamaya başlaması ile dünyada deniz haberleşmesinde de önemli değişiklikler olmuştur. Ticari haberleşme giderek azalmasına karşılık gemilerin seyir emniyeti ve güvenliğinin arttırılmasında teknolojik yenilikler halen artmaya devam etmektedir. EPIRB ve DSC teknolojileri üzerinden gemilerin tehlike, acelelik ve rutin çağrıları gönderilmeye başlanmıştır. Daha sonra AIS sistemi geliştirilmiş gemiler kıyıdan 50-60 mil mesafede izlenebilir hale gelmiştir. Şimdi de dünyada yeni uygulamaya geçen LRIT (Long Range Identification and Tracking) Uzak Mesafe Gemi İzleme Sistemi ile gemiler 1000 mil mesafede izlenmektedir. AIS siteminde transmisyon olarak telsiz teknolojisi kullanımına karşın, LRIT sisteminde uydu teknolojisi kullanılmaktadır. Dünya'da standartları henüz belirlenmeden ticari amaçla kullanılmakta olan VHF –HF Data haberleşmesi ve VHF internet hizmetinin uygulanmasına yönelik çalışmalar ise ITU (International Telecommunication Union) Uluslar arası Telekominikasyon Örgütü nezdinde halen devam etmektedir.

SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın İlgili Kuruluşu olan Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında kurulmuş kamu yararı ve verimlilik ilkelerine göre karlılık ve mevzuat bakımından özel sektör için uygun olmayan ana faaliyet gruplarında hizmet veren bir Kamu İktisadi Kuruluşudur. Faaliyet alanlarında genellikle kamu adına hizmet verildiğinden rekabet söz konusu değildir (Tablo 16).

Tablo 16. Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünün verdiği hizmetler

Sıra	Faaliyetin Tanımı	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 Eylül
1	Gemi Trafik Hizmeti										
	Geçen Gemi Sayıları (adet)										
	- İstanbul Boğazı	46.939	54.564	54.794	54.880	56.606	54.396	51.422	50.871	49.798	36.505
	- Çanakkale Boğazı	42.648	48.421	49.077	48.915	49.913	48.978	49.453	46.686	45.379	33.493
1.1	Tehlikeli Yük Taşıyan Gemi Sayıları (adet)										
	- İstanbul Boğazı	8.097	9.399	10.027	10.153	10.054	9.303	9.299	9.274	9.103	6.730
	- Çanakkale Boğazı	8.114	9.016	8.813	9.567	9.271	8.758	9.567	9.252	8.818	6.741
	Taşınan Tehlikeli Yük Miktarı (Tankerlerle Taşınan) (m/t) (bin/ton)										
	- İstanbul Boğazı	134.604	143.898	143.567	143.452	143.939	140.357	144.660	146.750	138.496	96.880
	- Çanakkale Boğazı	145.155	155.562	148.951	152.726	149.320	149.052	152.106	156.929	154.606	113.390
2	Tahlisiye (Can Kurtarma) (Kişi)	132	70	100	104	98	150	115	177	124	134
3	Gemi Kurtarma (adet)	18	11	20	22	28	24	15	18	12	12
4	Refakat (adet)	232	356	502	1.021	1.147	1.358	1.463	1.460	1.568	1.396
5	Römorkaj (adet)	334	117	82	523	637	895	377	3.649	6.687	4.869
6	Balık Adam (adet)	1	7	9	8	4	8	3	1	4	1
7	Çeki (adet)	1	12	18	28	18	13	4	13	2	10
8	Deniz Haberleşme Hizmetleri (adet)										
	Tehlike ve Emniyet Mesajı	58	42	60	63	99	96	73	76	66	45
	Navteks Yayınları	68.068	80.642	95.500	113.051	127.454	141.900	163.982	181.543	129.373	100.945
	Meteoroloji Yayını	6.852	6.840	5.040	11.898	12.410	12.444	9.656	5.840	5.840	4.384
9	Kılavuzluk Hizmetleri (adet)										
	Boğazlar										
	- İstanbul Boğazı	21.175	22.318	24.494	26.589	26.685	27.001	25.073	26.035	26.011	18.711
	- Çanakkale Boğazı	13.020	14.404	15.661	16.871	16.885	18.334	18.588	18.678	18.920	14.115
	Limanlar										
	- İstanbul				4.645	5.475	5.110	4.380	3.556	4.351	2.484
	- İzmir				5.648	5.308	4.760	5.252	4.002	4.664	3.519

YATIRIM PROJELERİ

TAMAMLANAN YATIRIM PROJELERİ

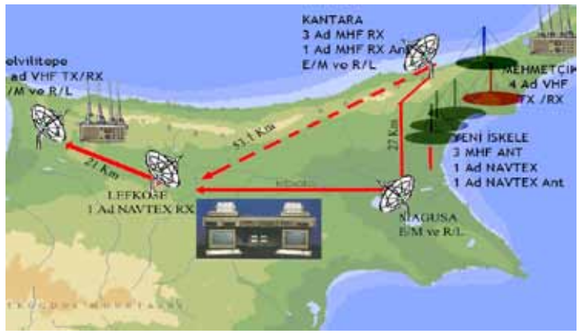
2 Adet Yeni İnşa Fi-Fi 1 Römorkörü Türk Boğazlarında Hizmete Girdi

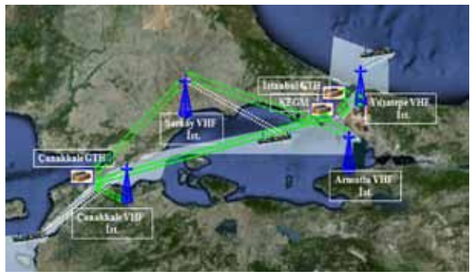
Türk Boğazları Bölgesinde seyir, can mal ve çevre emniyetini arttırmak maksadıyla inşa edilen yüksek manevra kabiliyetine haiz, çeki gücü (65 bp), gerek püskürtme kapasitesi (2400 m3/h), gerekse manevra kabiliyeti bakımından mutlak üstünlüğü olan 2 adet yeni inşa fi-fi 1 römorkörü 15 Temmuz 2005 tarihinde hizmete girmiştir.

Deniz Haberleşmesinde KKTC Denizde Daha da Güçlendirildi.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin Akdeniz'de güçlendirilmesi amacıyla Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından finanse edilen "Kıbrıs Türk Radyo" projesi tamamlanarak 31 Mart 2006 tarihinde hizmete girmiştir.

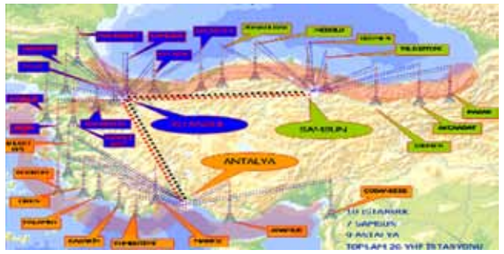
VHF Acil Haberleşme Sistemi İle Türk Boğazları Bölgesinde Denizde Kesintisiz Haberleşme Sağlanmıştır.

Bu sistem ile Türk boğazları ve Marmara denizini kapsayan mevcut TBGTH sisteminin bağımsız yedeği olan, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü kriz merkezinden kontrol edilebilen, deprem gibi olağanüstü hallerde haberleşmenin devamlılığını sağlayan ve ses kaydı yapılabilen haberleşme sistemi devreye alınmıştır.

2006'da devreye alınan TBGTH VHF acil haberleşme sistemine Armutlu-Şarköy VHF istasyonu eklenerek yedeklenmesi sağlandı. Bu sistem ile İstanbul-Çanakkale Boğazları ve Marmara Denizini kapsayan mevcut TBGTH Sisteminin bağımsız yedeklemesi, kriz merkezinden kontrolü, deprem gibi olağanüstü hallerde haberleşmenin devamlılığı sağlanmaktadır.

VHF Deniz Haberleşme Sistemi

1982 yılında kurulumuna başlanan ve 26 İstasyonda kurulu bulunan VHF sistemi ekonomik ömrünü tamamlamış olup, yeni teknolojiye uyumlu 80 adet Kara Tipi VHF deniz bandı cihazı ve 80 adet VHF anteninin alımı ile DSC ve Remote Kontrolü sağlayan yazılım ve donanım temin edilerek 2008 yılı itibariyle günün teknolojisine uygun hale getirilmiştir.

Bulunduğumuz Coğrafyada İlk ve Tek Olan 2 Adet Fi- Fi 2 Römorkör Hizmete Girmiştir.

"Yangın Savaşçıları Görevde"

Tüm Türkiye kıyılarında olası can, mal ve çevre olaylarına müdahale edebilecek özellikle saatte 7200 m3 su basabilen 2 adet Fi-Fi 2 römorkörü 28/01/2009 tarihinde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü filosuna katılmıştır.

Deniz Kirliliğine Müdahale Yatırımı Yakıt Toplama Gemisi

Boğazlar bölgesinde oluşabilecek deniz kazalarında can ve mal emniyeti ile çevre koruma, fenerlerin bakımı faaliyetlerini yürütebilecek manevra kabiliyeti yüksek, 15 ton kaldırma kapasiteli kreyni ve deniz yüzeyindeki yağ, yakıt gibi petrol türevi atıkları kendi bünyesinde toplayıp ısıtarak transfer yapabilecek özelliklerdeki yakıt toplama gemisi 2011 yılında filoya katılmıştır. Öncelikle İstanbul ve Çanakkale Boğazları, Marmara Denizi ile sahillerimizde kurtarılan gemilerden kaynaklanan deniz kirliliğini önlemek için görevlendirilmektedir.

Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu 4 Adet

"Her Türlü Hava Koşullarında Can Kurtarma"

Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye botları; Türk Boğazlarında, Marmara Denizinde ve KEGM yetki sahası içindeki mevkilerde oluşabilecek kazalarda ve diğer hallerde, can kurtarmak amacıyla arama ve kurtarma çalışmalarını yapmak üzere, tüm denizlerde, çok ağır hava koşullarında çalışabilecek şekilde dayanıklı ve yüksek süratlere erişebilmek üzere dizayn edilen bu botlar 2011 yılında filoya katılmıştır. Botlar bütün deniz şartlarında, kendi kendine düzelebilme (Self Righting) özelliği olan ve yüksek süratlerde kolaylıkla manevra kabiliyetine sahiptir.

3 Adet Fener Bakım ve Transfer Botu

Seyir güvenliğini arttırmak, deniz üzerindeki yüzer ve sabit seyir yardımcısı sistemlerinde meydana gelen arızaların süratle giderilmesini sağlamak, IALA tavsiyelerinde yar alan seyir yardımcılarının çalışabilirlik standardının (yüzde 99,8) üzerinde tutulmasında, Fenerlerin Bakım Onarım işlerinde, malzeme ve personel transferi amacıyla 1 adedi 2008 yılında, 2 adedi de 2011 yılında olmak üzere 3 adet Fener Bakım ve Transfer Botu temin edilmiştir.

Deniz Haberleşme Altyapısının Modernizasyonu

2011 yılı itibariyle Deniz Haberleşme alt yapısının modernizasyonu ile 6 adet verici 5 kw MF-HF verici, 15 adet alıcı, 1 adet Navteks cihazı (1 kw) ile 4 adet 490/518 kHz'i aynı anda alabilen Navteks alıcı cihazları ile 2 adet vertical log peryodik anten ile 1 adet HF Rx anteni yeniden kurulmuştur. Ayrıca HF data haberleşmesine imkan tanıyan yazılım ve donanımlar ile operatör konsolları yeniden yapılmış, vericiler Kemerburgaz'da bulunan Osmaniye verici istasyonuna, alıcı tarafı ise Yeşilköy alıcı istasyonuna kurulmuş, Jeneratör UPS ile voltaj regülatörleri yenilenmiştir.

Römorkör Temini Projesi 4 Adet
"Coğrafyamızda İlk ve Tek"

Türk Boğazlar bölgesinde oluşabilecek deniz kazalarında can ve mal emniyeti ile çevre koruma, arama-kurtarma faaliyetlerini yürütebilecek manevra kabiliyeti yüksek, Fi-Fi 1 yangın söndürme klasında 2 adedi 60, 2 adedi 80 ton çeki gücünde toplam 4 adet yangın ve eskort notasyonu sertifikasına haiz römorkörlerden 2 adedi 2011 ve 2 adedi de 2012 yılında filoya katılmıştır.

DEVAM EDEN YATIRIM PROJELERİ

Fenerlerin Uzaktan İzlenmesi

Seyir güvenliğinin arttırılması, kıyıda tesis edilmiş merkezler vasıtası ile gemilerin takip edilmesi, deniz araçlarıyla diğer gemi ve kıyı birimleri arasında gerçek zamana yakın bir bilgi akışının sağlanması herhangi bir tehlike durumunda seyir yardımcılarından kaynaklanan olumsuzlukların önlenebilmesi amacıyla kademeli olarak tüm Seyir Yardımcılarının Uzaktan İzlenmesi projesine geçilmesi hedeflenmiştir.

Birinci Etap Türk Boğazları (2006), ikinci Etap Batı Karadeniz, Marmara, Kuzey Ege'de Sistem devreye girmiştir(2010). 2011–2012 Yılları programına alınan Güney Ege, Akdeniz ve Doğu Karadeniz'i kapsayan üçüncü etabın tamamlanması ile Türkiye sahillerinde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğunda bulunan tüm seyir yardımcılarının uzaktan izlenmesi sağlanacaktır.

Liman Römorkörü (2 Adet)

Proje ile koster tip gemilerin, büyük römorkörlerin ulaşamadığı yerlerdeki (İstanbul/Haliç bölgesinde, köprülerin kapalı olması durumu) gemilerin, su derinliğinin az olduğu ve limanlardaki düşük draftlı gemilerin ihtiyaç duyduğu küçük tonajlı römorkör ihtiyacını gidermek için Liman Römorkörü temini hedeflenmiştir. 25/07/2012 tarihinde 3.297.900,00 Euro bedelle sözleşme imzalanmıştır. Römorkörlerin 2013 yılında filoya katılması planlanmaktadır.

Kılavuzluk Hizmet Botu (4 Adet Kılavuz Bot)

Proje ile ağır deniz koşullarına dayanıklı, süratli, üst düzey emniyet koşullarına uygun donanımlı kılavuzluk botlarının alınması hedeflenmiştir.

Kılavuzluk Botları ile kılavuz kaptanların Türk boğazlarından uğraklı veya uğraksız geçiş yapan, Türk Boğazları bölgesindeki demir yerlerine demirleme ve demirden kalkma ile limanlar, iskeleler, rıhtımlar ve şamandıralara bağlama ve ayrılma manevralarını yapan gemilere zor hava ve deniz koşullarında da ulaşmasının sağlanması hedeflenmiştir.

(Proje Tutarı: 11.000.000 TL, Proje Dönemi: 2012-2013)

Acil Durum Müdahale Gemisi (Fi-Fi 3)

Proje ile Türk Boğazlar bölgesi başta olmak üzere tüm denizlerimizde can, mal, çevre ve seyir güvenliğinin sağlanmasına katkıda bulunmak, olası kazalarda kazanın etkilerini önleyici ve azaltıcı ilk müdahaleyi yapmak, gemilerde oluşan yangınlar ile karadan-denize, denizden-karaya sirayet edebilecek yangınlara müdahale edebilmek, en sert hava koşullarında dahi ihtiyaç duyulan hizmeti verebilecek Acil Durum Müdahale Gemisi temini hedeflenmiştir.

Acil Durum Müdahale Gemisi, Fi-Fi 3 klasında, çeki gücü yüksek, her türlü operasyonda deniz üzerinde bir komuta merkezi olabilecek, üzerindeki helikopter pisti ile kara irtibatını en kısa sürede sağlayacak, deniz suyu analizlerini yapabilecek, deniz yüzeyinde mevcut kirliliğin yeri tespit edebilecek ve operasyonlarda lojistik destek gemisi görevini yerine getirecektir.

(Proje Tutarı: 70.000.000 TL, Proje Dönemi: 2012-2014)

PLANLANAN ÖNEMLİ YATIRIM PROJELERİ

2 adet Çok Maksatlı Hızlı Tahlisiye Botu (2013-2015)

Tüm denizlerde, çok ağır hava koşullarında çalışabilecek şekilde dayanıklı ve yüksek süratlere erişebilmek üzere dizayn edilecek botlar bütün deniz şartlarında, kendi kendine düzelebilme (Self Righting) özelliğine sahip ve yüksek süratlerde de kolaylıkla manevra edilebilir olacaktır. Küçük çapta tekne kurtarma ve olay mahalline diğer römorkörlerden hızlı olmaları nedeniyle süratle intikal edip, yangına ilk müdahale hizmetlerini yaparak bu yolla oluşabilecek kayıpların önlenmesi amaçlanmıştır.

4 adet Römorkör Temini (2014-2015)

Türk Boğazlar bölgesinde oluşabilecek deniz kazalarında can ve mal emniyeti ile çevre koruma, arama/kurtarma faaliyetlerini yürütebilecek manevra kabiliyeti yüksek, yangın söndürme klasında yüksek çeki gücünde toplam 4 adet yangın ve eskort notasyonu sertifikasına haiz Römorkörün temini projenin hedefidir.

Römorkörler öncelikle tekel sahamız olan İstanbul ve Çanakkale Boğazları, Marmara Denizi ile sahillerimizde uygun görülen bölgelerin emniyetini sağlamak için görevlendirilecektir.

4 adet Kılavuzluk Hizmet Botu (2014-2015)

Proje ile; ağır deniz koşullarına dayanıklı, süratli, üst düzey emniyet koşullarına uygun donanımlı kılavuzluk botlarının alınması hedeflenmiştir.

Kılavuzluk Botları ile kılavuz kaptanların Türk boğazlarından uğraklı veya uğraksız geçiş yapan, Türk Boğazları bölgesindeki demir yerlerine demirleme ve demirden kalkma ile limanlar, iskeleler, rıhtımlar ve şamandıralara bağlama ve ayrılma manevralarını yapan gemilere zor hava ve deniz koşullarında da ulaşmasının sağlanması hedeflenmiştir.

VHF İnternet Haberleşme Sistemi (2015-2016)

Dünya Radyo Konferansı toplantılarında (WRC) belirtildiği üzere, 2017 yılında VHF kanallarının büyük çoğunluğunun sayısal teknolojilere (internet, e-mail vb.) ayrılacağı öğrenildiğinden proje bu yönde güncellenmiştir.

İŞLETME FAALİYETLERİ

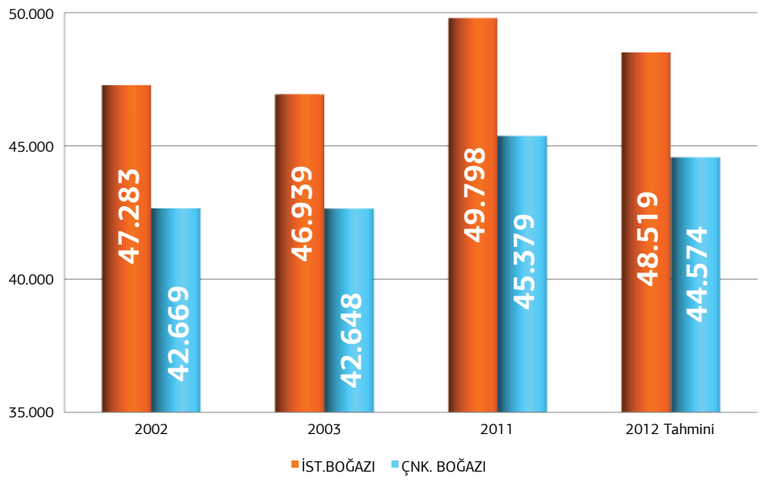
Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nce;

- *2003 yılı ile 2012 Ağustos döneminde toplam, 179 Gemi Kurtarma-Yardım, 1198 Tahlisiye (Can Kurtarma), 10.323 gemiye refakat 17.509 gemiye römorkaj, 118 gemiye çeki ve 46 balık adam hizmeti verilmiştir.*
- *2003 yılı ile 2012 Ağustos döneminde İstanbul Boğazı'ndan geçen toplam 506.616 adet gemiye seyir yardımı ve gemi trafik hizmeti verilmiştir (Grafik 35).*
- *2003 yılı ile 2012 Ağustos döneminde Çanakkale Boğazı'ndan geçen toplam 459.186 adet gemiye seyir yardımı ve gemi trafik hizmeti verilmiştir (Grafik 35).*
- *İstanbul Boğazı'ndan 2003 yılı ile 2012 Ağustos döneminde toplam 90.696 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçmiştir. Bu gemilerle 2003 yılı ile 2012 Ağustos döneminde toplam 1.366.463.754 m/t tehlikeli yük taşınmıştır (Grafik 36-37).*
- *Çanakkale Boğazı'ndan ise 2003 yılı ile 2012 Ağustos döneminde toplam 87.192 adet tehlikeli yük taşıyan gemi geçmiştir. Bu gemilerle 2003 yılı ile 2012 Ağustos döneminde toplam 1.466.515.006 m/t tehlikeli yük taşınmıştır (Grafik 36-37).*

Ayrıca; 2010 yılı Haziran ayı itibariyle Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nce verilmeye başlanan kılavuzluk hizmeti kapsamında;

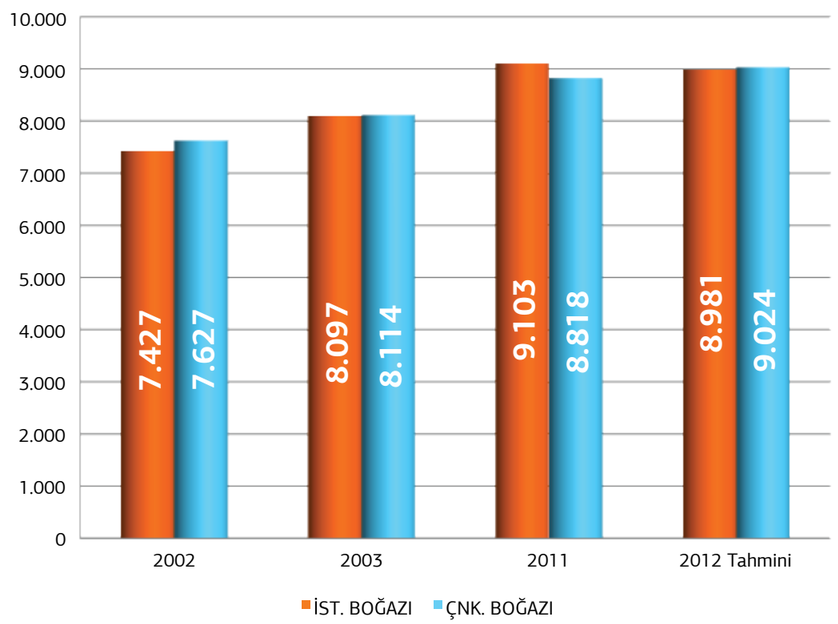
- *2003 yılı ile 2012 Ağustos döneminde İstanbul Boğazı'nda 241.935 adet, Çanakkale Boğazı'nda 163.839 adet gemiye kılavuzluk hizmeti verilmiştir (Grafik 38).*

Grafik 35. Boğazlardan geçen gemi sayıları

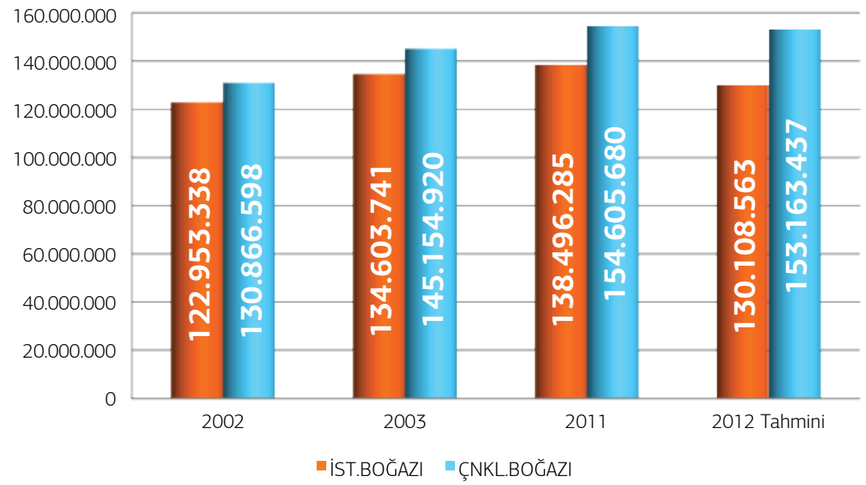

Kaynak: UDHB

Grafik 36. Boğazlardan geçen tehlikeli yük taşıyan gemi sayıları

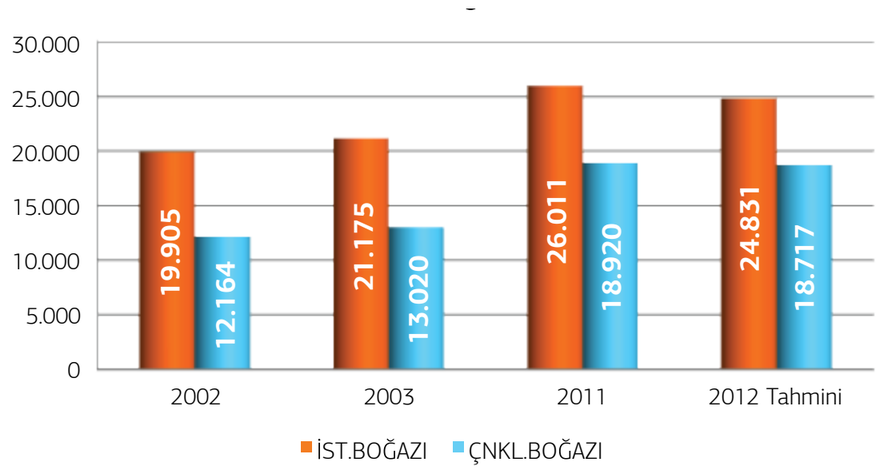

Kaynak: UDHB

Grafik 37. Boğazlardan gemilerle taşınan tehlikeli yük miktarları (M/Tons)

Kaynak: UDHB

Grafik 38. Boğazlardan geçen gemilere verilen kılavuzluk hizmetleri sayıları

Kaynak: UDHB

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün Uluslararası Alandaki Başarıları;

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü uluslararası alanda da başarılar sağlamıştır. Bu bağlamda;

- *IMO gibi uluslararası denizcilik örgütlerine ev sahipliği yapmıştır.*
- *Can-mal ve gemi kurtarma hizmetlerinde gösterilen başarılar Bulgaristan ve Ukrayna hükümetleri tarafından da takdir edilerek resmi teşekkür ve takdir mektupları ile memnuniyetleri iletilmiştir.*
- *12. Uluslararası VTS Sempozyumu 10-14 Eylül 2012 tarihlerinde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.*
- *Uluslararası 53.IALA Gemi Trafik Hizmetleri Konsey Toplantısı, 18-22 Haziran 2012 tarihleri arasında, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.*
- *Uluslararası Seyir Yardımcıları Ve Fener Otoriteleri Birliği'nin 16. Genel Kurulu'nda alınan kararla, KEGM 22 üye ülkeden oluşan IALA konseyinde 2006 ile 2010 yılları arasında ülkemizi temsil etmiş, 17. Genel Kurulda ise 2010–2014 dönemi için tekrar konsey üyeliğine seçilmiştir.*
- *Ayrıca 2010 senesinde bir GTH Baş Operatörümüz 4 yıllığına IALA-VTS Komitesi Başkanlığına seçilmiş, bir kılavuz kaptanımız Uluslararası Kılavuz Kaptanlar Birliği (IMPA)'da Başkan Yardımcılığı, bir başka kılavuz kaptanımız da Avrupa Kılavuz Kaptanlar Birliği (EMPA)'da Başkan Yardımcılığı görevini yürütmektedir.*

GELİŞİM SÜRECİNDE YENİ GÖREVLER VE GELİŞMELER

Deniz Haberleşmesi Hizmetleri

Seyir emniyetinin artırılmasında hizmet bütünlüğü sağlanması amacıyla Deniz Haberleşme Hizmetleri Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır. Böylece uydu üzerinden verilen deniz haberleşme hizmetleri hariç "Deniz Haberleşme ve Seyir Güvenliği Hizmetleri" Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir. Türk Radyo ile Navteks Koordinatörlüğü ve Deniz Haberleşme Hesaplaşma Otoritesi (TR01) 01.07.2005 tarihinde yürürlüğe giren protokol ile fiilen Kuruluşa geçerek bu kapsamda verilen hizmetlerde bütünlük sağlanmıştır.

5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile artık telsiz haberleşme sistemleri kurma ve işletme ruhsatlarını Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü veriyor.

Kılavuzluk ve Römorkaj Hizmetleri

04.05.2010 tarih ve 2010/29 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla Türkiye Denizcilik İşletmelerinin Türk Boğazlarında ve İzmir'de vermekte olduğu kılavuzluk ve römorkaj hizmetleri 15.06.2010 tarihinden itibaren Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından verilmektedir.

Liman Kontrol ve Hızlı Tahlisiye Botlarının Kullanımıyla İlgili İl Çevre Ve Orman Müdürlüğü İle Sözleşme Yapılmıştır.

Denizlerimizdeki faaliyetlerin mevzuat çerçevesinde düzenli olarak denetlenebilmesi ve meydana gelebilecek deniz kazalarında oluşabilecek kirliliğin tespitinin yapılabilmesi ve gerekli deniz araçlarının temini için liman kontrol ve hızlı tahlisiye botlarının kullanılması yönünde 2006 yılında, T.C. İstanbul Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü ile KEGM arasında sözleşme imzalanmıştır.

Operasyonel Faaliyetlerde İyileştirme Sağlandı

Fener arızalarına müdahalede dünya standartlarının üzerine çıkılarak, fenerlerin çalışabilirlilik oranı % 99,8 olan IALA kriterlerine çıkarılmış, fener arızalarına müdahale süresi 2.53 güne indirilmiştir. Can kurtarma hizmetlerinde müdahaleye hazırlık süresi 6 dakikaya, gemi kurtarma operasyonlarında müdahaleye hazırlık süresi 15 dakikaya indirilmiştir.

Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Yararlanılmaktadır

Seyir yardımcılarının daha temiz, uygun maliyetli ve çevre dostu sistemlerle çalıştırılabilmesi amacıyla mümkün olduğu kadar yenilenebilir enerji kaynaklarından faydalanma yönünde adımlar atılmaktadır. Eski sistemlerle (Asetilenli-Bütangazlı v.s) çalışan sinyaller güneş enerjili sisteme çevrilmekte ve (tarihinde ilk defa) 2003 yılından bu yana rüzgâr jeneratörlerinden de faydalanılmaktadır. 1997 yılında yenilenebilir enerji kaynaklarından yararlanma oranı % 25 iken, bugün itibariyle bu oran % 71 olmuştur.

Fenerlerin Turizme Açılması

Denizci Millet Denizci Ülke olma yolunda halkımızın denizle buluşmasını sağlamak üzere, tarihi fenerlerimizin turizme kazandırılması projesi kapsamında 6 fener (Ahırkapı, Fenerbahçe, Yeşilköy, Anadolu, Rumeli ve Şile Feneri) pilot seçilerek proje yerel yönetimlerle işbirliği ile başlatılmış ilk olarak Şile Feneri düzenlenen törenle hizmete girmiş ve bu proje ile ülkemizde fener turizmi başlatılmış ve yine bu kapsamda Türkeli ve Anadolu Fenerleri'de Turizme açılmıştır. Son olarak da kiraya verilen Sivrice Deniz Feneri halkımızla buluşmuş ve Deniz Feneri Kütüphanesine dönüştürülmüştür.

Kaynakların Etkin Kullanılması

Kaynakların etkin kullanılma kapsamında Kuruluşa ait üzerinde hizmete müteallik tesislerden gelir elde edilmesi bağlamında 26 adet fener kiraya verilmiştir. Kiraya verilmesi planlanan diğer taşınmazlardan, 53 adedi için Kültür ve Turizm Bakanlığı (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'den izin alınmış, 5 adedi için izin beklenmektedir. Ayrıca 29 adet fener seyir emniyetini sağlamasının yanında GSM Baz İstasyonu olarak da hizmet vermesi için kiraya verilmiştir. Kiraya verilen gayrimenkuller kapsamında 100 kişi dolaylı olarak istihdam edilmektedir.

Türk Boğazları'nda Risk Yönetimi, Kurtarma ve Enkaz Paneli Yapıldı.

İstanbul Barosu ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nün 27.05.2010 tarihinde ortaklaşa düzenlediği Türk Boğazları'nda Risk Yönetimi, Kurtarma ve Enkaz konulu panel, KEGM Anadolu Hisarı Eğitim Tesisleri'nde İstanbul Barosu, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü, Denizcilik Müsteşarlığı İstanbul Bölge Müdürlüğü, Doğa Savaşçıları Çevre Örgütü, İstanbul Çevre Konseyi, Hukuk Büroları, Sigorta Sektörü ve basından temsilcilerin geniş katılımıyla yapılmıştır.

Petrol Kirliliğine Müdahale Müşterek Tatbikatı Gerçekleştirildi

Türkiye Cumhuriyeti (TC) ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) arasında planlanan 'Petrol Kirliliğine Müdahale Müşterek Tatbikatı' 28-29.11.2011 tarihlerinde KKTC Gazimağusa bölgesinde gerçekleştirilmiştir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde petrol kirliliği konusunda yapılan ilk tatbikat özelliğine de sahip olan, Türkiye ve KKTC'den Bakanlık temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör temsilcilerinin katılımı ile gerçekleştirilen tatbikat başarı ile tamamlanmıştır.

Çağrı Merkezi "444 Kıyı" Kurulmuştur.

2010 yılında 30 ili kapsayan Çağrı merkezi (call center) sistemi teknik kurulumları yapılmış, çağrı merkezi için 444 54 94 (444 KIYI) numarası alınmıştır.

Acil Durumlarda Denizcilerimizin Hizmetinde Olacak 151 Alo Kıyı Emniyet Hizmete Girmiştir.

"151 Alo Kıyı Emniyet Denizcilerimizin Hizmetinde"

2006 yılında ücretsiz olarak verilmeye başlanan bu hizmet ile denizcilerimizin huzurlu ve güvenli seyir yapabilmeleri için 24 saat 7 gün boyunca dinleme yapılmakta, olası gemi ve can kurtarma olayları gibi acil durumlara zamanında ihbar ve müdahale sağlanabilmektedir.

DOĞAL AFETLERDE HABERLEŞME İMKÂNLARI ARTIRILDI

Kızılay İle Protokol

Türk Kızılay'ının doğal afetlerde haberleşme ihtiyacını karşılamak üzere, 05.01.2011 tarihinde Kızılay ile KEGM arasında bir protokol düzenlenmiştir.

Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü İle Protokol

Ülkemizin değişik bölgelerinde ve dünyanın farklı ülkelerinde meydana gelecek savaş, doğal afetler (deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ vb.) ve olağanüstü durumlarda Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatının haberleşme ihtiyacını karşılamak üzere, 09.12.2011 tarihinde Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile KEGM arasında bir protokol düzenlenmiştir.

Fenerlerden Denizcilere Meteorolojik Bilgi Hizmeti

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü'nce, Seyir Yardımcıları Uzaktan İzleme ve Kontrolü Projesi kapsamında 185 adet seyir yardımcısının (İnebolu'dan Didim'e kadar olan sahil kesimi ve tüm Marmara Denizi) uzaktan izlenmesi ve kontrolüne başlanmıştır.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü ile işbirliği sonucunda fenerler üzerindeki AIS-atonlar vasıtasıyla 5 dakika güncelleme aralıklarıyla meteorolojik bilgiler çevredeki denizcilere yayınlanmaktadır.

Denizcilik Araştırmalarına Büyük Destek

Alemdar II Gemisinin İstanbul Üniversitesine Devri

Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünde Laid-Up statüsünde bulunan Alemdar II Gemisi, İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Araştırmacılığı Enstitüsüne Dışişleri Bakanlığı'nın talepleri doğrultusunda, Ege ve Akdeniz'deki Uluslararası sularda araştırma yapmak, bayrak göstermek, Karadeniz'de, Marmara'da ve İstanbul Boğazında devam eden proje çalışmalarını kesintisiz sürdürebilmek amacıyla 1 Temmuz 2008 tarihinde iz bedelle devredilmiştir.

Söndüren 11 Gemisinin Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesine Devri

Söndüren 11 Gemisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Rektörlüğü, Su Ürünleri Fakültesi Dekanlığına 14 Nisan 2010 tarihinde iz bedelle devredilmiştir.

Pilot 66 Botu'nun Dokuz Eylül Üniversitesine Devri

Pilot 66 Botu Dokuz Eylül Üniversitesine 08 Nisan 2011 tarihinde iz bedelle devredilmiştir.

Liman Kontrol 3 Botunun Dokuz Eylül Üniversitesine Devri

Liman Kontrol 3 Botu Dokuz Eylül Üniversitesine 06.06.2011tarihinde iz bedelle devredilmiştir.

Dünya Denizcileri İstanbul'da Buluştu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı himayesinde ve Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ev sahipliğinde ülkemizde ilk kez gerçekleştirilen "Uluslararası Gemi Trafik Hizmetleri Sempozyumu", İstanbul Lütfi Kırdar Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilmiştir. 10-14 Eylül 2012 tarihleri arasında yapılan 41 ülkeden 350'ye yakın katılımcının yer aldığı sempozyumda, Denizde durumsal farkındalık ve VTS'in rolü, Liman ve Suyollarının etkin kullanımı, Kutup bölgelerinde VTS'lerin etkinliği, Gemi raporlama ve rota planlama, Elektronik seyir ve AIS Uygulamaları ile uydu AIS sistemleri, VTS'ler arası veri değişimi ve yönetimi, Geliştirilmiş seyir yardımı ve yeni VTS'ler, Radar ve AIS ile diğer algılayıcılar konusunda gelişmeler, Operatör ve eğitim yeterlilikleri, ATC ile kıyaslama, Riski azaltmada VTS'in rolü, VTS Eğitimleri ve yetkilendirme gibi konularda oturumlar düzenlenmiştir.

HABERLEŞME

> *BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM SEKTÖRÜ*
  > *BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM GÖSTERGELERİ*
> *HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ*
> *BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM ALANINDAKİ FAALİYETLER*
> *İŞLETMECİ KURULUŞLARIN FAALİYETLERİ*
  > *PTT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ*
  > *TÜRKSAT*
> *SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİ*

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM SEKTÖRÜ

Bakanlığımızın sektöre ilişkin oluşturduğu politikalar ile yasal düzenlemelerle bilgi teknolojileri ve iletişim sektöründe on yıl içerisinde çok önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Ülkemizde özellikle 1990'lı yıllarda mobil telefon hizmetlerinin sunulmaya başlanmasıyla birlikte, sektörde yer alan oyuncu sayısında ve sunulan hizmetlerde artışlar görülmeye başlanmıştır. Bu süreçte, 2000 yılında, bugünkü adı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu olan düzenleyici kurum faaliyete geçmiş, sabit telefon işletmeciliğindeki tekelin 01.01.2004 tarihinde sona ermesiyle birlikte pazara yeni operatörlerin girmesi mümkün olmuştur. Sabit telefon altyapısının yaygınlığı ve mobil telefon altyapısının çok hızlı gelişmesi sonucunda bugün ülkemizin her köşesinde temel iletişim hizmetleri rahatlıkla sunulur haldedir. Bilgi ve iletişim teknolojileri ile posta hizmetlerindeki yenilikler, ekonomik ve sosyal yaşamın her alanını ve toplumun tüm kesimlerini çeşitli yönlerden etkilemekte, halkımızın bilgi ve iletişim sektöründeki hizmetlere erişimini mümkün ve kolay kılmakta ve toplumu "Bilgi Toplumu"na dönüştürmektedir.

Bakanlık olarak; elektronik haberleşme ve posta hizmetlerinin istenilen hız ve kalitede kesintisiz olarak sunulmasını sağlayacak bilgi ve iletişim alt yapılarının ve posta hizmetlerinin ülkenin her köşesinde kurulmasındaki en önemli stratejik hedefimiz, bölgelerarası bilgi ve sayısal uçurumun asgari seviyeye indirmektir.

Bakanlığımız özellikle kırsal bölgelere elektronik haberleşme hizmetini ulaştırmak amacıyla, Evrensel Hizmet Kanunu kapsamında bilişim alt yapısını yaygınlaştırarak başta gençlerimiz ve çocuklarımız olmak üzere, sosyal sorumluluk ve eğitim alanında önemli projeleri gerçekleştirmiştir.

Bu çerçevede Bakanlığımız;

- *Sayısal okuryazarlığın arttırılması,*
- *İnternet erişiminin yaygınlaştırılması,*
- *Elektronik haberleşme sektöründe rekabetin geliştirilmesi,*
- *Bilgi ve iletişim hizmetlerinin ucuzlatılması,*
- *Karasal sayısal yayıncılığa geçişin sağlanması,*
- *Uydu hizmetlerinin geliştirilmesi,*
- *Posta hizmetlerinin geliştirilmesi,*
- *E-Devlet uygulama kapsamının genişletilmesi,*
- *Bilişim sektörüne yönelik Ar-Ge faaliyetlerinin sağlanması*

konularında kapsamlı çalışmalar yapmaktadır.

Haberleşme hizmetlerinde; erişilebilirlik, hız ve kalitenin artırılmasını, Ar-Ge faaliyetleri ile yeni teknolojilerin kullanılmasını destekleyen bir anlayışla hareket ettik.

Bu kapsamda özellikle genişbant erişim alt yapılarının kurulmasını teşvik eden düzenlemeler yaptık. Bugün artık, vatandaşlarımız herhangi bir alt yapıya, herhangi bir cihaza bağımlı olmadan hizmete erişebilmekte ve sadece sabit genişbant alt yapılarından değil aynı zamanda mobil genişbant erişim alt yapılarından da faydalanabilmektedir. Ayrıca, ülkemizde yerli üretim oranını artırmak ve Ar-Ge faaliyetlerini geliştirmek için 3. nesil mobil telefon hizmeti sunmak üzere yetkilendirilmiş işletmecilere, en az 500 mühendisin çalıştığı Ar-Ge merkezleri olan tedarikçilerden alım yapma mecburiyeti getirilerek, hem yerli üretim teşvik edilmiş hem de gençlerimize iş imkanı sağlanmıştır. Böylece bilişim alanındaki Ar-Ge faaliyetlerinin, toplam Ar-Ge faaliyetleri içerisindeki oranı arttırılmıştır.

Bakanlık olarak çalışmalarımızda; daima insanı esas alan, vatandaşına değer veren bir anlayışla hizmet edilmektedir. Bu kapsamda;

- *Engelli vatandaşlarımıza indirimli internet hizmeti verilmesi,*
- *Engelli vatandaşlarımıza mobil işletmeciler tarafından sesli mesajla fatura ve tarife değişiklikleri ile ilgili bilgilendirme yapılması,*
- *Kullanıcıların talebi halinde faturalarına üst sınır getirilmesi,*
- *Kullanıcıların mağduriyetini önlemek için, kontör/TL transferlerinde sınırlama getirilmesi,*

gibi birçok düzenleme yapılmaktadır.

Bakanlığımızca 10 yılda yapılan düzenlemeler ve elektronik haberleşme sektöründeki yatırımlar ile ülkemizin bilgi toplumu göstergelerindeki değişim Afrika seviyesinden Avrupa Birliği ülkelerinin birçoğunun üzerine çıkmıştır.

Bakanlık olarak ülkemizin bilgi toplumuna dönüşümünü sağlamak amacıyla; haberleşme sektöründe yenilikçi ve sürdürülebilir hizmet anlayışına özel önem vermekteyiz. Eylül 2009'da gerçekleştirilen 10. Ulaştırma ve Haberleşme Şurası'nda 2023 bilgi toplumu hedefleri belirlenmiştir. Buna göre 2023 yılı itibariyle;

- *Bilişim sektörünün büyüklüğünün: 160 milyar ABD Doları,*
- *Ar-Ge harcamalarının GSYH'ye oranının: %3,*
- *Genişbant abone sayısının: 30 milyon,*
- *Her haneye 1 Gbit/sn fiber erişimin*

olması sağlanacaktır.

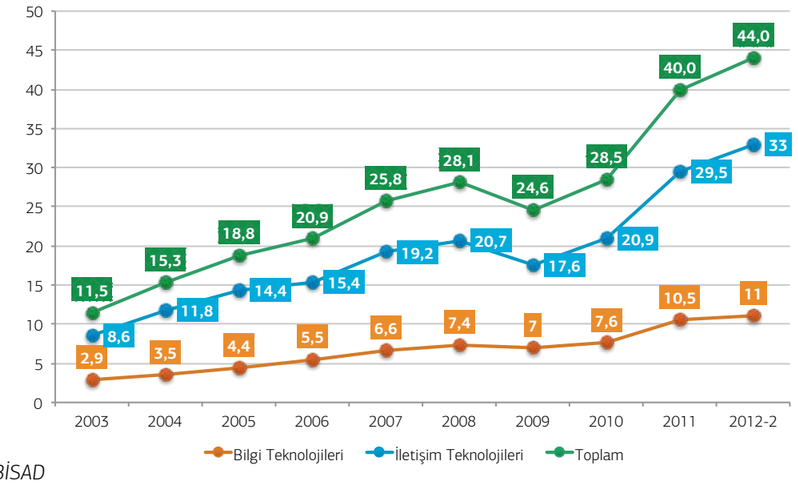
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM GÖSTERGELERİ

Hükümetimiz döneminde sektörde yapılan düzenlemeler ve kamu-özel yatırımlarıyla bilişim otoyolları açılmıştır. Bilgi toplumu hedeflerine erişmek için yapılan çalışmaların sonuçlarından bazıları aşağıda görülmektedir.

Bilişim Sektörü Büyüklüğü

Bilişim sektörünün toplam gelirleri 2003'te 11,5 milyar ABD doları iken, 2011'de 40 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılı sonunda ise 2003'e göre 3 kat artışla 44 milyar ABD dolarına ulaşması beklenmektedir (Grafik 1).

Grafik 1. Bilişim Sektörü Büyüklüğü

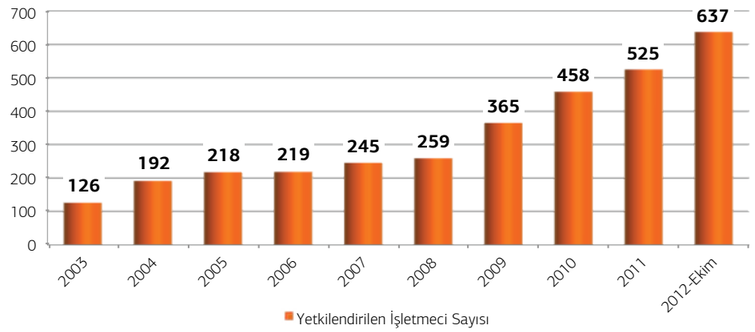

Kaynak:TÜBİSAD

Yetkilendirme Sayısı

- *2003 yılı itibariyle 126*
- *2008 yılında 259*
- *2012 Ekim ayı itibariyle 637*
- *Artış 2003 yılına göre yaklaşık 4,5 kat, 2008'e göre yaklaşık 2 kat (Grafik 2).*

Görüldüğü gibi özellikle yeni EHK'nın 2008 yılında yürürlüğe girmesi sonrasında yetkilendirmelerde çok hızlı bir artış gerçekleşmiştir. Bu da sektörde serbestleşme ve rekabet sürecinin hızlanması anlamına gelmektedir.

Grafik 2. Yetkilendirme Sayısı

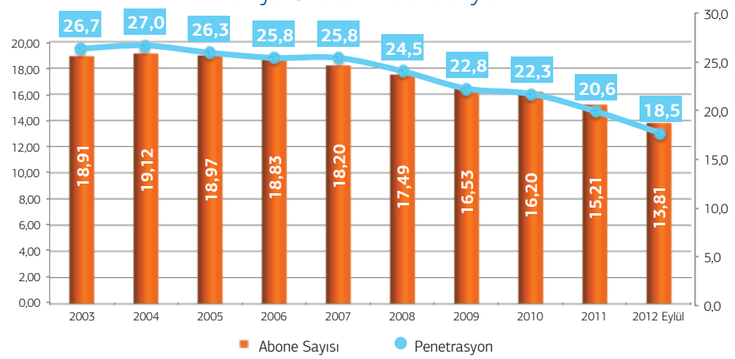

Kaynak: BTK

Sabit Abone Sayısı

- *2003 yılında 18,92 milyon*
- *2012 Eylül ayı itibariyle 13,82 milyon*
- *Sabit abone yaygınlık oranı: %19 (Grafik 3)*

Teknolojik gelişmeler sonucu yakınsayan hizmetlerin artması ve mobil iletişimin yaygın olarak kullanılmaya başlamasıyla birlikte dünyada olduğu gibi ülkemizde de sabit abone sayısında azalma vardır (Grafik 3).

Grafik 3. Sabit Abone Sayısı

Kaynak: BTK

Mobil abone sayısı

- *2003 yılında 23 milyon*
- *2012 Eylül ayı itibariyle 67,2 milyon*
- *Artış yaklaşık 3 kat (Grafik 4)*

Özellikle 3. nesil mobil abone sayısının 2009'dan bugüne hızla artması (2012 Eylül itibariyle 40,3 milyon) Türk toplumunun yenilikçi ve teknolojik ürünlere ne kadar yatkın olduğunu çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır. Ülkemizden 8-10 yıl önce 3. nesil uygulamasına başlayan ülkeler bugün hâlâ Türkiye'nin abone sayısı düzeyine gelememişlerdir. Bu da bu konuda yetkilendirme zamanlamasının ne kadar isabetli gerçekleştiğini göstermektedir.

Grafik 4. Mobil Abone Sayısı

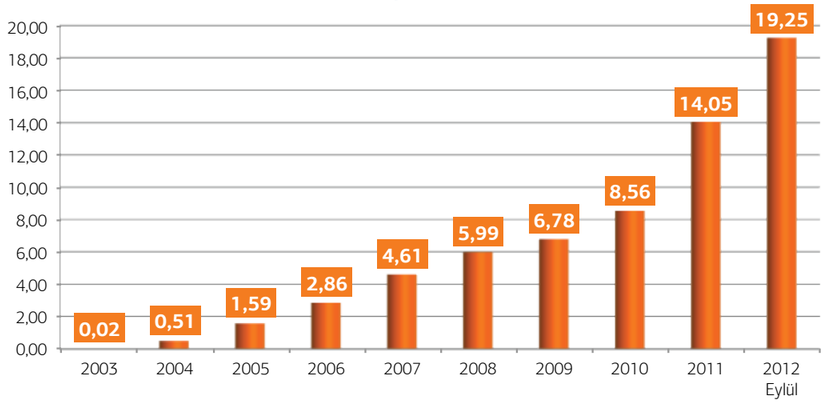

Kaynak: BTK

Genişbant Abone Sayısı

- *2003 yılında 20 bin*
- *2012 Eylül ayı itibariyle 19,25 milyon*
- *Artış yaklaşık 950 kat (Grafik 5)*

Yapılan altyapı yatırımlarıyla internet erişiminde çevirmeli bağlantıdan genişbant internete geçiş yapılmış, böylece 56 Kbit/sn bağlantı dönemi tarih olmuş, 1000 Mbit/sn bağlantı hızı verilir hale gelmiştir. Böylece internet erişim hızında 18.000 kat artış sağlanmıştır. Genişbantta abone sayısı 2003'te 20 bin iken, yıllık ortalama %65 artışla 2012 yılında 19 milyonu geçmiştir. Bu abonelerden yaklaşık 8 milyonu sabit ve 11 milyonu ise mobil abonedir.

Grafik 5. Genişbant Abone Sayısı

Kaynak: BTK

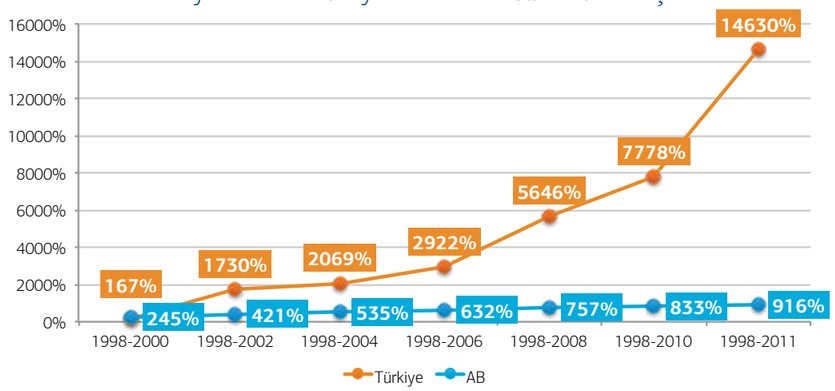
Genişbant internet kullanıcı[1] sayısı Eylül 2012 itibariyle 45 milyon civarındadır. Bu kapsamda, toplam genişbant internet kullanıcı sayısının ülke nüfusuna oranı %62'dir.

AB ve Türkiye'de İnternet Kullanıcıları Artış Hızları

Türkiye'de internet kullanımı hızla artmaktadır. Artış hızı AB ortalamasının da üzerinde seyretmektedir. 1998-2011 döneminde AB'de artış hızı %916 iken Türkiye'de bu artış %14.630'dur (Grafik 6).

1 Genişbant kullanıcı sayısının hesaplanmasında {[(Sabit Genişbant + Mobil Bilgisayar)*3,76] + (Mobil Cep * 1)} formülü kullanılmıştır. Formülde kullanılan 3,76 değeri, TÜİK tarafından 2011 yılı için tespit edilmiş olan ortalama hanehalkı büyüklüğünü ifade etmektedir.

Grafik 6. AB ve Türkiye'de İnternet Kullanıcıları Artışı

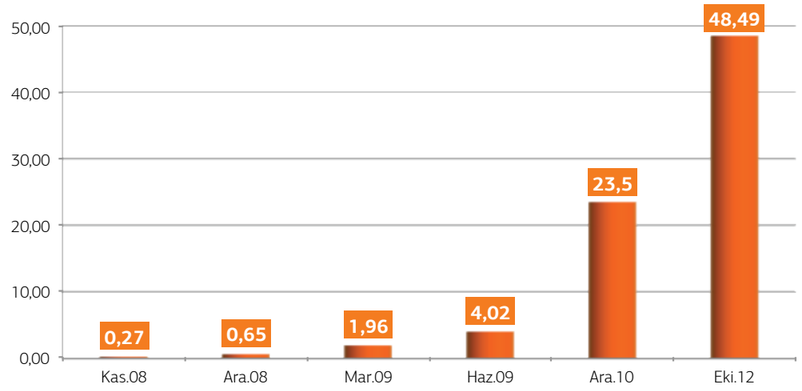

Kaynak: internetworldstats.com

Mobil-Sabit Numara Taşınabilirliği

Bilindiği gibi numara taşınabilirliği uygulamasından önce aboneler tarafından işletmeci değişikliği yapıldığında kullandıkları numara da değişiyordu. Söz konusu düzenlemeyle abonelerin ücretsiz olarak basit bir yöntemle, kısa bir süre içerisinde numara değişikliği yapmasına gerek kalmaksızın dilediği işletmeciye geçiş imkanı getirilmiştir. Dolayısıyla bu düzenleme sonucunda sektördeki rekabetin ve hizmet kalitesinin artması sağlanmıştır.

Mobil numara taşınabilirliği 9 Kasım 2008'de uygulamaya geçmiştir. Kısa süre içerisinde taşınan numara sayısı hızla artmış ve 2012 Ekim itibarı ile toplam 48,5 milyon mobil numara taşıma işlemi gerçekleştirilmiştir (Grafik 7). Sabitte ise numara taşınabilirliği 10 Eylül 2009'da uygulamaya girmiş, Ekim 2012 itibariyle de taşınan numara sayısı 283 bini geçmiştir.

Grafik 7. Mobil Numara Taşınabilirliği

Kaynak: BTK

Ses-SMS ve İnternet Kullanım Süreleri

Abonelerin mobil telefon ile aylık ortalama görüşme süresi 300 dakika civarında olup, bu miktar AB içinde en yüksek kullanım oranıdır (2011 yılında AB'de en çok mobil telefonu kullanan ülke olan İspanya'nın aylık görüşme süreleri 247 dakika idi). Abonelerin aylık SMS miktarı 210 adet olup, bu miktar AB içinde en yüksek kullanım oranıdır (Grafik 8).

Grafik 8. Sabit-Mobil Abone Başına Aylık Ses Trafiği

Elektronik Haberleşme Sektöründe İstihdam Verileri

Elektronik Haberleşme sektöründeki serbestleşmeyle birlikte hizmet çeşitliliği ile hizmet sunan işletmecilerin sayısı artmıştır. Buna bağlı olarak Tablo 1'de de görüldüğü gibi yeni iş alanları istihdamın artmasını sağlamıştır. Sektörde istihdam edilen çalışan sayısı Eylül 2012 itibariyle 104 binin üzerindedir. Bu sayıya dolaylı istihdam dahil değildir.

Tablo 1. Elektronik Haberleşme Sektörü İstihdam Verileri Tablosu

	ÇALIŞAN SAYISI
Türk Telekom	24.200
Mobil İşletmeciler	8.441
Diğer İşletmeciler	4.277
Çağrı Merkezleri	62.300
Sayısal Arşiv Merkezleri	1.350
Tedarikçiler	3.500
TOPLAM	104.068

Kaynak: BTK

HABERLEŞME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Haberleşme hizmetlerinin, bilgi ve iletişim teknolojilerinin tüm kullanıcılar için; kaliteli dengeli, güvenli, çevreye duyarlı, eşit, rekabete açık ve ekonomik olarak üretilmesini sağlayarak ülkemizin çağdaş, ileri iletişim altyapısını oluşturacak politikalar belirlemek, uygulamak, ilgili kuruluşlarla koordinasyon sağlamak ve bu kapsamda projeler gerçekleştirmek Haberleşme Genel Müdürlüğünün görevi aynı zamanda temel politika ve önceliğidir.

Türkiye'de telekomünikasyon sektörüne yönelik esasları düzenleyen temel kanun 21/02/1924 tarihinde yürürlüğe giren 406 sayılı "Telgraf ve Telefon Kanunu" dur. Söz konusu Kanun ile telekomünikasyon ve posta hizmetleri 1994 yılının ikinci yarısına kadar Posta Telgraf Telefon İşletmesi Genel Müdürlüğü (PTT) tarafından yürütülmüştür. Dünya telekomünikasyon pazarında meydana gelen yapısal değişim rüzgârlarından Türkiye de etkilenmiş, özellikle son yıllarda önemli değişiklikler kaydedilmiştir. Bahse konu yapısal değişim, 18/06/1994 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4000 sayılı "Telgraf ve Telefon Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bazı Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun"un kabulüyle başlayan bir süreç içerisinde gerçekleşmiştir.

4000 sayılı Kanun ile PTT'nin posta ve telekomünikasyon hizmetleri birbirinden ayrılarak, münhasıran telekomünikasyon hizmetlerini yürütmek üzere, 233 sayılı "Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile özel hukuk hükümlerine tabi bir kamu iktisadi kuruluşu olarak Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom) kurulmuştur. Diğer taraftan, posta ve telgraf tesis ve işletmesine ilişkin hizmetleri yürütmek üzere Posta İşletmesi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Telekomünikasyon sektöründeki en önemli yapısal değişiklik 29.01.2000 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4502 sayılı Kanun ve bunu müteakiben 23 Mayıs 2001 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4673 sayılı Kanun ile gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu kanunlar ile sektörde politika belirleme, düzenleme yapma ve işletmecilik fonksiyonları birbirinden ayrılmıştır. Bu çerçevede, telekomünikasyon sektörüne yönelik düzenlemeleri yapmak üzere idari ve mali özerkliğe sahip Telekomünikasyon Kurumu kurulmuştur. Kurum fiyatlandırma, ara bağlantı, hizmet kalitesi vb. konularda yönetmelikler ve diğer idari düzenleme ve işlemleri yapmaya, görev sözleşmesi, imtiyaz sözleşmesi, telekomünikasyon ruhsatları ve genel izinleri vermeye ve bunların şartlarına uyulmasını denetlemeye ve şartlara uyulmaması durumunda idari para cezaları uygulamaya yetkili kılınmıştır.

Diğer taraftan, söz konusu düzenlemeler ile telekomünikasyon alanında sektör politikalarının genel ilke ve esaslarının belirlenmesi hususlarında da Bakanlığımız yetkili kılınmıştır.

Bu çerçevede, görev sözleşmesi veya imtiyaz sözleşmesi imzalama, telekomünikasyon ruhsatı veya genel izin verme yetkisi Bakanlığımızdan Telekomünikasyon Kurumuna devredilmiştir. Diğer taraftan, söz konusu Kanunlarla imtiyaz sözleşmesi akdedilerek yürütülecek olan telekomünikasyon hizmetleri veya altyapısına yönelik yetkilendirmeye ilişkin planların Kurum tarafından hazırlanması, hazırlanan planların Bakanlığımızın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından onaylanması ve Kurum tarafından yürütülmesi hükme bağlanmıştır. Buna göre; görev ve imtiyaz sözleşmeleri, telekomünikasyon ruhsatı ve genel izinlerin asgari değerleri, Kurumun teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecektir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenlemelerle oluşan mer'î mevzuatımızda şirketlerin telekomünikasyon pazarına girişlerine ve yetkilendirilmesine ilişkin temel ilke, hiç kimsenin Telekomünikasyon Kurumu ile bir görev, imtiyaz sözleşmesi yapılmış veya telekomünikasyon ruhsatı veya genel izin verilmiş olmadıkça, telekomünikasyon hizmeti yürütemeyeceği ve/veya altyapısı kuramayacağı ve işletemeyeceği ilkesidir. Ancak, bir gerçek veya tüzel kişinin, kendi kullanımındaki taşınmazların dahilinde ve her bir taşınmazın sınırları dışına taşmayan, münhasır olarak şahsî veya kurumsal ihtiyaçları için kullanılan ve üçüncü şahıslara herhangi bir telekomünikasyon hizmeti verilmesinde kullanılmayan kişisel telekomünikasyon tesisleri ile kamu kurum ve kuruluşlarının münhasıran verdikleri hizmetlerle ilgili olarak özel kanunları uyarınca kurdukları telekomünikasyon tesisleri bu hükmün kapsamı dışındadır.

Tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de elektronik haberleşme sektörü son 10-15 yıl içerisinde çok önemli gelişme kaydetmiştir. Gelişen bu bilgi ve iletişim teknolojilerinin gerektirdiği çağdaş hizmet sunumunun ülkemizde de sağlanması için çalışmalar yapılmasına gerek duyulmuştur. Ülkemizde uzun yıllardır telekomünikasyon hizmetlerini, Türk Telekomünikasyon A.Ş. yürütmekte iken serbestleşmenin 1990'lı yıllarda başladığı mobil telefon alanında 1998 yılından itibaren lisansa geçmek suretiyle iki işletmecinin sektörde yer alması, 2000 yılında ise GSM 1800 işletmecilerinin hizmete girmesiyle sağlanan serbestleşme ortamında oluşan etkin rekabet ortamı hali hazırda mevcuttur.

Sabit telekomünikasyon hizmetlerinde ise serbestleşme 2003 yılı başından itibaren başlamıştır. Buna bağlı olarak Telekomünikasyon Kurumu tarafından Uzak Mesafe Telefon Hizmetleri (UMTH) yetkilendirmeleri yapılmış ve yerel ağın paylaşıma açılması konusunda Kurum gerekli çalışmaları yapmıştır. Ayrıca buna bağlı olarak özelleşmenin gerçekleşmesi ile ülkede verilecek olan asgari hizmetler alanında kapsamlı bir düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulmuş ve bu alanda çalışmalar yapılmıştır. Bakanlığımızca Avrupa Birliği düzenlemeleri de dikkate alınarak yapılan bu çalışmalar neticesinde "Evrensel Hizmet Kanunu" hazırlanmış ve 16/06/2005 tarihinde 5369 sayı ile kabul edilmiş olup, 25/06/2005 tarihli ve 25856 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu sektörü tam anlamıyla düzenleyen bir çerçeve Kanuna ihtiyaç duyulmuş ve Başbakanlığın 30 Kasım 2002 tarihli ve 2002/55 sayılı Genelgesi ile başlatılan Acil Eylem Planında, yeni telekomünikasyon kanunu çıkarılması yer almıştır. Avrupa Birliği uyum çalışmaları çerçevesinde; Acil Eylem Planında da yer aldığı üzere telekomünikasyon sektöründe dağınık mevzuatın toplanması, 406 sayılı Kanunda yer almayan numaranın taşınabilirliği, tesis paylaşımı ve ortak yerleşim yetkilendirme rejiminin AB'ye uyumu, sektörün sağlıklı etkin rekabet ortamında gelişmesi, serbestleşmenin hızlanması ve sektörün önünün açılmasını sağlayacak Elektronik Haberleşme Kanunu 05.11.2008 tarihinde 5809 sayı ile kabul edilmiş, 10.11.2008 tarih ve 27050 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile elektronik haberleşme sektöründe düzenleme ve denetleme yoluyla etkin rekabetin tesisi, tüketici haklarının gözetilmesi, ülke genelinde hizmetlerin yaygınlaştırılması, kaynakların etkin ve verimli kullanılması, haberleşme alt yapı, şebeke ve hizmet alanında teknolojik gelişimin ve yeni yatırımların teşvik edilmesi ve bunlara ilişkin usul ve esasların belirlenmesini sağlayacak çalışmaların yapılması amaçlanmış ve Telekomünikasyon Kurumu'nun adı "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu" olarak değiştirilmiştir.

Ülkemizde telekomünikasyon sektörü, internet ve sabit telefon kullanımının yaygınlığı ve mobil telefon sektörünün çok hızlı büyümesi nedeni ile temel iletişim hizmetlerinde Genişbant internet abone sayısı 19,25 milyon, internet kullanıcı sayısı 45 milyon, sabit hatlı telefon abone sayısı 13,82 milyon, mobil telefon abone sayısı 67,2 milyon, bilgisayar sayısı 12,5 milyon ve GSM kapsama oranı %96'lara ulaşmıştır.

Haberleşme Genel Müdürlüğünün Mevzuata Yönelik Yeni Çalışmaları

Geçiş Hakkı Yönetmeliği

655 sayılı KHK ile Bakanlığımıza verilen görev kapsamında;

Ülkemiz elektronik haberleşme altyapı sektöründe alternatif altyapıların gelişmesini , elektronik haberleşme altyapısı kurulumunda kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak, geçiş hakkına ilişkin tarife belirlemek, sektörde yaşanan diğer sorunları gidermek ve Bakanlığımızın "Her Eve Fiber" hedefinin gerçekleşmesini hızlandırmak amacıyla geçiş hakkına ilişkin yönetmelik hazırlık çalışmaları yapılmıştır.

Hazırlanan yönetmelik taslağı ile;

- *Kamu kurum ve kuruluşlarından ve işletmecilerden alınan görüşler neticesinde Bakanlığımızca özel mülkiyet dışında kalan kamuya ait veya kamunun tasarrufunda kalan taşınmazlar için geçiş hakkı bedelleri ve buna ilişkin tarife belirlenmiştir.*
- *Elektronik haberleşme altyapısı kurulması için işletmeci tarafından talep edilen güzergah üzerinde kurulu bir tesis mevcut ise ve teknik açıdan tesis paylaşımı mümkün ise tesis paylaşımına gidilerek bu tesisler işletmeciler tarafından ortak kullanılacaktır.*
- *Geçiş hakkına ilişkin tüm denetimler Bakanlığımız tarafından yapılacaktır.*
- *Elektronik haberleşme altyapı bilgilerinin coğrafi bilgi sistemi ile entegre edilecek şekilde kaydedilmesi için Bakanlığımızca Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgi (EHAB) sistemi kurulacak ve böylece ülkemizdeki elektronik haberleşme altyapısı tek bir sistem üzerinden görülebilecektir. Böylece karar alma ve politika belirlemede kolaylık sağlanmış olacaktır.*

Hazırlanan yönetmelik taslağı ile elektronik haberleşme altyapısı kurulumunun hızlandırılması, altyapı kurulum maliyetlerinin düşürülmesi suretiyle altyapı üzerinden verilen elektronik haberleşme hizmetlerinin fiyatlarının düşürülmesi ve genişbant altyapısının tüm bölgelerde yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi beklenmektedir.

Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Baz İstasyonu ve Her Türlü Tesisatın Kurulmasına İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmesi

655 sayılı KHK ile Bakanlığımıza verilen görevlerden birisi de; sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü baz istasyonu, anten, kule, dalga kılavuzu, konteynır ve benzeri araç, gereç ve tesisatın kurulması, bunların taşınmazlar üzerine yerleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar ile uygulanacak ücret tarifelerinin belirlenmesidir.

Bu amaçla; Bakanlığımızca hazırlanan yönetmelik taslağı kamuoyu ve kamu kurum-kuruluşlarının görüşlerine açılmıştır.

Elektronik Haberleşme, Uzay ve Havacılık Sektöründe Araştırma Geliştirme (Ar-Ge) Projelerinin Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik

Bakanlığımızca 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'na ve 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye dayanılarak; elektronik haberleşme, uzay, havacılık sistemlerinin yerli tasarım ve üretimine ilişkin araştırma geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi amacıyla hazırlanan yönetmelik 12.09.2012 tarihli ve 28409 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Elektronik haberleşme ile ilgili projeler için Yönetmelik kapsamında 10 milyon TL'ye kadar destek verebilecektir. Böylece bilgi ve iletişim teknolojileri alanında ülkemizin uluslararası arenada öne çıkmasını sağlayacak yüksek bütçeli ve önemli projeler desteklenebilecektir. Hem yatırım açısından hem de araştırma geliştirme faaliyetleri açısından daha yüksek maliyetler içeren uzay ve havacılık alanındaki projeler için ise destek oranı 20 milyon TL'ye kadar çıkarılabilecektir. Bu sayede havacılık ve uzay alanında yerli üretime öncülük yapacak araştırma geliştirme faaliyetlerinin desteklenmesi sağlanmış olacaktır. Sözkonusu Ar-Ge çalışmalarına verilecek destek miktarları Bakan yetkisinde ihtiyaca göre her yıl yeniden belirlenebilecektir.

YATIRIM PROJELERİ

Projelerimizde önceliklerimiz; ülkemizdeki bilgi toplumunun geliştirilmesi, sosyal desteğe muhtaç olan yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın hayatlarını kolaylaştırılması, eğitime destek projeleri (FATİH, BT Sınıfları, Fen Laboratuarları, KİEM'ler, Uzaktan Eğitim Merkezleri, YÖK-102 Üniversiteye 204 Yabancı Dil Eğitim Merkezi gibi), bilgisayar okur-yazarlığının artırılması, karasal sayısal yayıncılığa geçişin hızlandırılması, e-Devlet uygulamaları, Kızılay'a Uydu Üzerinden Acil Yardım Haberleşme Sistemi ve afet durumunda sabit ve mobil haberleşmenin kesintiye uğraması halinde uydu üzerinden haberleşme imkanı sağlamak olmuştur.

İnternet Altyapısı Olmayan Okullara Altyapı Kurulması

İnternet Altyapısı Kurulan Okullarımızdan Biri

Ülkemizde sayısal uçurumun giderilmesi amacıyla, İşletmeciler tarafından yüksek maliyet nedeniyle gidilemeyen, nüfus yoğunluğunun az olduğu özellikle de kırsal kesimlerde, internet erişimi olmayan 4918 okula uydu teknolojisi, 5600 okula da ADSL teknolojisi ile toplam 10518 okula genişbant internet erişimi sağlanmıştır.

Bakanlığımızca tüm okullarımızın internet kullanımı ile Kredi Yurtlar Kurumuna bağlı yurtların internet erişim altyapısı kurulum ücreti ile yurtlarda kalan tüm öğrencilerimizin kullanım ücretleri Bakanlığımızca Evrensel Hizmet Bütçesinden ödenmektedir.

Bilgi Teknoloji Sınıflarının Kurulması

Bakanlar Kurulunun 28.02.2006 tarih ve 10038 sayılı Kararı ile "Bilgi toplumunun oluşumuna katkı sağlamak amacıyla bilgisayar okur yazarlığı da dahil olmak üzere bilgi teknolojilerinin yaygınlaştırılmasına yönelik hizmetlerin "5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu" kapsamına alınması üzerine, Milli Eğitim Bakanlığınca yürütülmekte olan eğitime %100 destek kampanyası kapsamında Bakanlığımız ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan İş Birliği Protokolleri gereğince, ülke genelinde; toplam 20.279 okula "Bilgi Teknolojileri Sınıfı (BT Sınıfı)" kurulumu gerçekleştirilmiş ve Milli Eğitim Bakanlığına devredilmiştir.

Bilgi Teknolojileri Sınıfından Bir Görünüm

Taşınabilir Elektronik Deney Seti

Bilişim Teknolojileri Destekli Fen Laboratuarı Kurulması Projesi

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Fen ve Anadolu Liselerine "Taşınabilir Elektronik Deney Seti" alımı yapılmış ve Milli Eğitim Bakanlığına devredilmiştir.

Bu proje ile bilişim destekli fen laboratuarı kurulmuştur.

Öğrenme Nesnesi Yazılımı Projesi

Öğrencilerin; web sayfası tasarımı, resim işleme, animasyon hazırlama, video ve ses işleme konularında yeteneklerinin geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla, 2009 yılında 18.481 okuldaki yaklaşık 90.000 bilgisayara Öğrenme Nesnesi Yazılımı alımı yapılmıştır.

Öğrenme Nesnesi Yazılımı

Kamu İnternet Erişim Merkezleri (KİEM) Kurulması

Kamu İnternet Erişim Merkezi

Bakanlığımızca;

Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı'nda kurulması öngörülen Kamu İnternet Erişim Merkezleri kurularak ilgili Kurumlara devredilmiştir.

Genelkurmay Başkanlığına bağlı 358 Kışlaya, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı 884 Halk Eğitim ve 271 Mesleki Eğitim Merkezine, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı 186 Kütüphaneye, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'na (SHÇEK) bağlı 151 merkeze KİEM kurulmuştur.

Ayrıca, Bakanlığımızın koordinasyonunda bütün ilçe merkezlerinde, Türk Telekom tarafından 1000 adet "İnternet Evi" kurulmuştur.

Kaymakamlıklarla yapılan protokollerde KİEM'lerde vatandaşlarımızın ücretsiz olarak kullanılması ve eğitilmesi ile sertifika verilerek meslek sahibi olmaları sağlanmıştır.

F@tih Projesi

(Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi)

Etkileşimli Tahta, Yazıcı ve Doküman Kamerası

Bakanlığımız ile Milli Eğitim Bakanlığı işbirliği ile başlatılan F@TİH Projesi, gerek öğrenci sayısı, gerek derslik sayısı ve gerekse proje bedeli bakımından dünyada bir ilktir.

Bu proje ile 4 yıl içerisinde tüm okullarımızdaki yaklaşık 620.000 dersliğin Etkileşimli Tahta ile donatılması ve bütün öğrencilere El Bilgisayarı (Tablet) verilmesi hedeflenmiştir. Projeden yaklaşık 15 milyon öğrenci yararlanacaktır.

F@TİH projesi beş bileşenden oluşmaktadır. Bu proje bileşenlerinden; Etkileşimli Tahta, Yazıcı ve Doküman Kameralarının alımı ile internet erişimi bileşenleri Bakanlığımızca gerçekleştirilecektir.

Birinci bileşene ait 3.657 okuldaki 85.000 derslikte kurulumlar gerçekleştirilmiştir. Okul içi kablolamanın tamamlanmasını müteakip geri kalan 535.000 dersliğin ihalesine çıkılacaktır.

Ayrıca, tek noktadan çok noktaya hizmet veren 110 adet Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Merkezi kurulumu tamamlanmıştır.

Ülkemizin bilgi toplumu hedeflerine FATİH Projesi ile ulaşmayı hedeflemekteyiz.

F@TİH Projesi'nin amaçları;

- *Eğitimde fırsat eşitliği,*
- *Bilgi teknolojileri alt yapısının tamamlanması,*
- *Öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma yetkinliğinin kazandırılması,*
- *Bilgi ve iletişim destekli öğretim programlarının geliştirilmesi.*

F@TİH Projesi'nin katma değeri;

- *Proje sonunda fiber altyapısı yaygınlaştırılarak gelişmiş ülkelerdeki bant genişliği ve internet hızına erişilmiş olacaktır. Zira proje kapsamında, ülke genelinde en az 40.000 km yeni fiber optik hat döşenecektir. Bu altyapı, aynı zamanda okulların olduğu bölgedeki yerleşim yerlerine de hizmet verecektir.*
- *Tüm okullarda fiber alt yapısı kurulacağından, bu alt yapı ile aynı zamanda diğer e-Devlet faaliyetlerinin alt yapısı da geliştirilmiş olacaktır.*
- *Gelişmiş ülkelerle ülkemiz arasındaki sayısal uçurum ortadan kalkacaktır.*
- *İnternet kullanım oranı artmış olacaktır.*
- *F@tih Projesi kapsamında okullara alınacak donanım ve yazılımlarda yerli katkı oranının azami düzeye çıkarılması amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. Ürünlerin Türkiye'de üretilmesinin sağlanmasıyla, başta istihdam olmak üzere, bilişim sektörünün gelişmesi gibi konularda da bir katma değer oluşacaktır.*
- *Elektronik ortamdaki eğitim içeriklerinin kalitesi ile üretici firmalarının ülkemizdeki e-içerik kalitesi artmış olacaktır.*

Web Tabanlı İngilizce Dil Eğitim Sistemi ve Multimedya Dil Sınıfı

Web Tabanlı Dil Eğitim Sistemi ve Multimedya Dil Sınıfları Kurulması

Bakanlığımız ile Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı arasında imzalanan protokol ile 102 Üniversitemize 2'şerden 204 Dil Sınıfı kurulmuştur.

Bu proje ile yüksek öğrenim öğrencileri yerden ve zamandan bağımsız 7 gün 24 saat hizmet alabileceklerdir. Buradaki amaç ODTÜ, Boğaziçi, İTÜ gibi Üniversitelerde verilen yabancı dil eğitimi kalitesinde Üniversitelerimizde de etkileşimli yüksek kalitede dil öğrenme imkanını sağlamaktır.

Üniversite öğrencilerimizin bu hizmet için herhangi bir ücret ödemeleri sözkonusu değildir. Öğrencilerin kullanımına açılacak olan çevrimiçi (online) dil materyali; sadece okuma, dinleme, yazma ve konuşma becerilerini desteklemekle kalmayıp öğrencilerin haftanın belirli saatlerinde dil uzmanları ile canlı görüşme ve konuşma pratiği yapmalarına da imkân tanıyacaktır.

Ayrıca, bu kurulumdan 102 Üniversitemizin dışındaki Üniversitelerimiz ile kamu kuruluşlarımız da yararlanabileceklerdir.

Akıllı Sınıf

Akıllı Sınıf Kurulumu

Dünyada ve ülkemizde gelişen e-Devlet ve e-öğrenme yaklaşımlarına paralel olarak eğitim faaliyetlerinde de "uzaktan eğitim" metodunun kullanılması artık bir gereklilik olarak görülmektedir.

Emniyet Genel Müdürlüğümüzde çalışan personel zaman ve mekandan bağımsız olarak yerinde eğitimini alabilecek, bunun sonucunda eğitim alacak personel görev yerinden ayrılmadan bir merkezden 82 noktaya konusunda uzman kişilerden eğitim hizmetlerini alabilecektir. Bu da kamuya zaman ve maliyet açısından önemli ölçüde tasarruf sağlayacaktır.

Gören Göz Cihazı

Gören Göz Projesi

Bakanlığımızca Ar-Ge ve sosyal sorumluluk projesi olan "Gören Göz" projesi 2007 yılında başlatılmıştır. Türkiye'de ilk defa uygulanacak olması sebebiyle alt yapıya yönelik uzun bir araştırma dönemi geçirmiştir. Bu proje ile görme engelli vatandaşlarımızın yaşamını kolaylaştırmak, herhangi bir yerden gitmek istediği bir yere kolay ve en uygun biçimde ulaşımını sağlamak amacıyla, gideceği yeri kullanıcısına sesli olarak uyaracak projeye ait yazılım Türk Mühendislerince gerçekleştirilmiştir. Cihazların dağıtımı sayısal haritası en sağlıklı olan Ankara ve İstanbul ilinde gerçekleştirilmiştir.

Sistem modüler olduğundan, kullanıcılardan gelen öneriler yazılım mühendislerince değerlendirilmiş ve talepler yerine getirilerek sistem güncellenmiştir. Yüklenici firma 7/24 saat kullanıcılara teknik destek hizmeti verecek Çağrı Merkezi kurmuştur.

Gören Göz projemiz bütün illerimizde bulunan görme engelli vatandaşlarımızın hizmetine sunulacaktır.

Cihaz ve kullanım eğitimi ücretsiz olup ayrıca GSM telefonu olarak da kullanılabilmektedir.

Uydu Telefonu

Acil Durum Haberleşmesine Yönelik Uydu Telefonu Temini

Karasal haberleşmenin kesintiye uğradığı afet dönemlerinde Başbakanlık, Bakanlıklar, Valilikler ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun daha sağlıklı bir şekilde sağlanması ve acil durumun daha etkin yönetilebilmesi amacıyla söz konusu kurumlara alternatif haberleşme imkânı sağlamak üzere 723 adet uydu telefonu alınarak Türkiye genelindeki Valilik ve Kaymakamlıklara dağıtımı yapılmıştır.

Kızılay'ın Acil İletişimi İçin Kesintisiz İletişim Projesi

Uydu (VSAT) Terminali

Türkiye Kızılay Derneği'nin, afet durumunda uydu üzerinden ses, veri ve görüntü dahil gerekli olan her türlü haberleşme hizmetlerinin etkin ve kesintisiz yapılabilmesi için 42 adet Uydu Terminali'nden (VSAT) 39 adeti Kızılay'ın ilgili birimlerine kurulmuş diğer 3 adeti de tamamlanmak üzeredir.

Bu sistem Kızılay'ın kan ihtiyaçlarının karşılanması ve insani yardım faaliyetlerinin sevk ve idaresinde de kullanılabilmektedir.

Her türlü acil durum ve felaket anında, Kızılay'ın kesintisiz iletişiminin sağlanması için HF bandından yayın yapan telsiz sistemi ile de yedeklenmiştir.

Afet ve Acil Durumlarda Kesintisiz Mobil İletişim

Afet ve acil durumlarda kesintisiz mobil iletişimin sağlanması için 25 ayrı bölge oluşturulmuş (Tablo 2), bu noktalardan ihtiyaç halinde bölge dışındaki noktalara iki saat içerisinde erişilebilecektir. Van-Erciş depreminde bu mobil baz istasyonları hemen devreye girerek mobil iletişimin kesintisiz sağlanmasına destek olmuştur.

Tablo 2. 25 Bölge Bazında Baz İstasyonlarının Kurulduğu İller

Antalya	Çanakkale	İstanbul	Konya	Siirt
Adıyaman	Diyarbakır	Kastamonu	Kütahya	Sivas
Ankara	Erzincan	Kars	Muğla	Tekirdağ
Antalya	Erzurum	Kayseri	Sakarya	Trabzon
Bursa	İzmir	Kocaeli	Samsun	Van

İnternet Erişim Noktası

İnternet Erişim Noktaları Kurulması

Proje kapsamında ilk etapta 16 Büyükşehir'de vatandaşların yoğun olarak bulunduğu havaalanı, gar, terminal ve PTT merkezlerinde İnternet Erişim Noktası kurulumu TÜRKSAT tarafından yapılmaktadır.

Altyapı Kurulumu

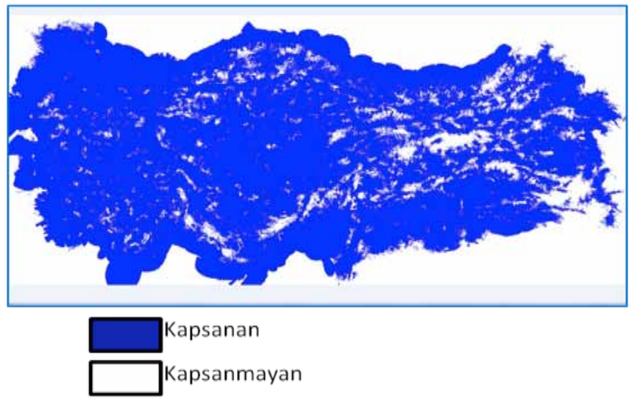
Elektronik Haberleşme Altyapısı Olmayan Yerleşim Yerlerine Altyapı Kurulması

Elektronik haberleşme altyapısı olmayan yaklaşık 2.500 yerleşim yerine kablosuz erişim teknolojisi kullanılarak, elektronik haberleşme hizmetleri götürülmüştür.

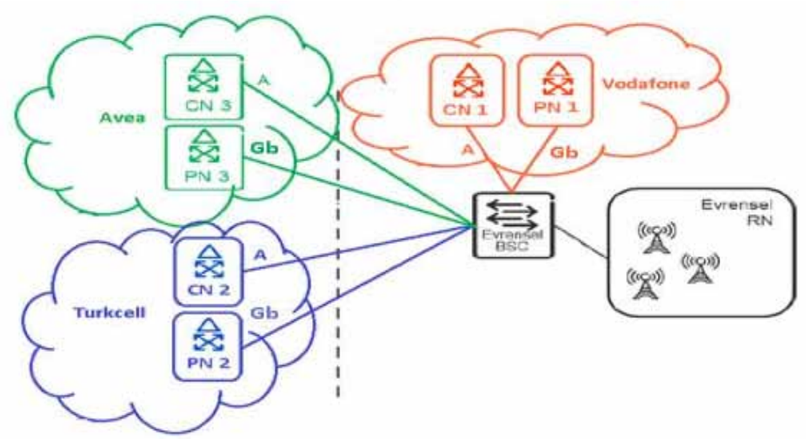
GSM Kapsama Alanlarının Genişletilmesi ve İyileştirilmesi Projesi

Nüfusu 1- 500 arasında olan ve GSM iletişim altyapısı olmayan, 2.128 yerleşim yerinin GSM kapsama alanına alınmasıyla ilgili çalışmalarımız devam etmektedir. (Harita 1- Şekil 1).

Harita 1. 2.128 Yerleşim Yerinin Harita Üzerindeki Dağılımı

Şekil 1. Kurulacak Şebekenin Topolojisi

Karasal Sayısal Yayın Kuleleri

Sayısal Yayıncılık, Ortak TV ve Verici Anten Kuleleri Kurulumu

Sayısal Televizyon Yayıncılığına 2015 yılına kadar geçilecek olup, Sayısal Yayıncılığa altyapı oluşturmak, şehirlerimizdeki verici kuleleri kirliliğini ortadan kaldırmak ve elektromanyetik olumsuzlukların önüne geçmek amacıyla Ortak Verici Kuleleri kurulacaktır.

İlk uygulama İstanbul ve Çanakkale'de yapılacak olup, daha sonra tüm il merkezlerine yaygınlaştırılacaktır.

Sayısal Yayıncılıkla ilgili olarak RTÜK ve BTK ile birlikte koordineli çalışmalar yapılmaktadır. Halihazırda, 470-862 MHz bandı analog televizyon yayınları için kullanılmaktadır. Sayısal Yayıncılıkta ise Analog Yayıncılığa göre bir kanaldan 4-6 kat daha fazla sayıda kanal yayın yapabilmektedir. Bu nedenle, 790-862 MHz frekans bandı boşa çıkmaktadır. Dolayısıyla, 470-790 MHz bandı (TV 21-60 kanallar) Sayısal Yayıncılık için fazlasıyla yeterlidir. Hatta bu banttan dahi spektrum kapasitesi tasarruf edilebilecektir.

Ülkemizde analog yayınlar sona erdirildikten sonra, boşa çıkacak olan UHF 790-862 MHz bandı; yayıncılık hizmetleri dışında, ülkemiz ihtiyaçları doğrultusunda mobil haberleşme, acil durum haberleşmesi gibi ihtiyaç olabilecek alanlara tahsis edilebilecektir.

Ulusal Siber Güvenlik Teknoloji Geliştirme Programı

Bakanlığımız ile TÜBİTAK Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile imzalanan işbirliği protokolleri kapsamında Elektronik Haberleşme Altyapısı - Üstyapısı, Siber Güvenlik, E-Devlet Hizmetleri, Bulut Bilişim ile Ar-Ge Projelerine ilişkin hizmetlerin TÜBİTAK'tan alınmasını teminen Haberleşme Genel Müdürlüğü ile TÜBİTAK arasında "Ulusal Siber Güvenlik Teknoloji Geliştirme Programı Konusunda Danışmanlık Hizmetleri Alımı Sözleşmesi" imzalanmıştır.

Söz konusu Sözleşmede;

- *Güvenlik Duvarı Yönetim Sistemi Geliştirilmesi,*
- *Siber Tehdit Tespit ve Önleme Sistemi Geliştirilmesi ve İşletilmesi,*
- *Gelişmiş Siber Casusluk Tehdit (APT) Analizi,*
- *Zararlı Yazılım ve Mücadele Analiz Merkezi,*
- *Ulusal İnternet Sürekliliği Planlanması Projesi*

yer almaktadır.

Siber güvenlik; siber ortamda kurum, kuruluş ve kullanıcıların varlıklarını korumak amacıyla kullanılan araçlar, politikalar, güvenlik kavramları, güvenlik teminatları, kılavuzlar, risk yönetimi yaklaşımları, faaliyetler, eğitimler, en iyi uygulamalar ve teknolojiler bütünüdür. Kurum, kuruluş ve kullanıcıların varlıkları, bilgi işlem donanımlarını, personeli, alt yapıları, uygulamaları, hizmetleri, telekomünikasyon sistemlerini ve siber ortamda iletilen ve/veya saklanan bilgilerin tümünü kapsamaktadır.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM ALANINDAKİ FAALİYETLER

Sabit Toptan Genişbant Erişim, Yerel Ağın Paylaşıma Açılması (YAPA) ve Kiralık Devre Hizmetlerinde Yaşanan Gelişmeler

Yerel Ağa Ayrıştırılmış Erişime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ 19.01.2010 tarih ve 27467 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İlk olarak 2004 yılında yayımlanan ve AB mevzuatına uyum çerçevesinde 5809 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinin ardından 08.09.2009 tarih ve 27343 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği'ne uyumlu olarak 2010 yılı itibariyle yenilenen söz konusu Tebliğ; son kullanıcı tarafındaki şebeke sonlanma noktasını, son kullanıcıların bağlı olduğu ana dağıtım çatısına bağlayan 'yerel ağ'ın rekabete açılması, kaynakların etkin bir şekilde kullanımı, farklılaştırılmış ve rekabetçi telekomünikasyon hizmetlerinin sunulması adına büyük önem arz eden hükümler ihtiva etmektedir. Gerekli düzenleyici altyapının oluştuğu gerekçesiyle 2009/140 sayılı Avrupa Komisyonu direktifi ile yürürlükten kaldırılan 2887/2000 sayılı AB Tüzüğünde öngörülen ve tüm AB üyesi ülkelerde bir zorunluluk olan yerel ağın paylaşıma açılmasını öngören bu Tebliğ; darboğaz (zorunlu unsur) niteliğindeki söz konusu yerel ağ bileşenlerinin erişime açılmasına ve maliyet esaslı tarifeler üzerinden sunulmasına imkân tanıyarak, etkin rekabetin tesisi ve nihai olarak tüketicilerin, başta genişbant olmak üzere, gelişmiş elektronik haberleşme hizmetlerinden yararlanmalarına zemin hazırlamaktadır.

Aynı zamanda, Elektronik Haberleşme Kanunu'nun yürürlüğe girmesinin ardından ortak yerleşim ve tesis paylaşımına ilişkin mevcut düzenlemelerin de gözden geçirilmesi ihtiyacı hasıl olmuş ve bu doğrultuda, 31.12.2003 tarih ve 25333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ortak Yerleşim ve Tesis Paylaşımı Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ"in yerine geçmek üzere hazırlanan ve kamuoyu görüşleri alınmasını müteakip nihai hale getirilen "Ortak Yerleşim ve Tesis Paylaşımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" 02.12.2010 tarih ve 27773 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Tebliğ ile ortak yerleşim ve tesis paylaşımı hizmetlerinin sunulmasında tarafların hak ve yükümlülüklerine ilişkin genel bir düzenleyici çerçeve yürürlüğe konulmuş ve bu sayede, yerleşik işletmecilere ait altyapı ve tesisler başta olmak üzere ilgili şebeke bileşenlerinin hizmetten yararlanan (erişim talep eden) işletmecilerce yeniden kurulmasına gerek kalmaksızın, maliyetlerde etkinlik sağlayarak; işletmecilerin rekabet avantajlarının kullanıcı lehine ve sektör geneline yayılmasına yönelik gerekli tedbirler alınmıştır.

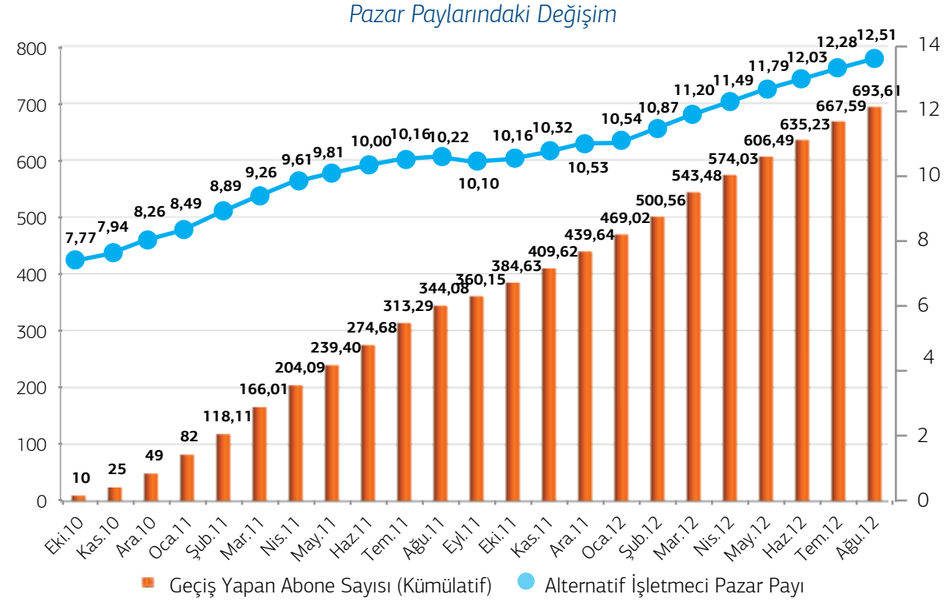
xDSL internet abone sayısı açısından geçtiğimiz yıllardaki hızlı artış trendi sona ermiş ve özellikle 2012 yılı itibariyle fiber internete geçiş hızlanmıştır. Buna ek olarak pazarda G.SHDSL ve VDSL teknolojileri üzerinden internet hizmetleri de sunulmaktadır.

Genişbant internet erişimi hizmetleri açısından 2012 yılında rekabetin artırılmasına yönelik düzenlemelerimiz devam etmiş, daha önce gerçekleştirilen düzenlemelerin olumlu sonuçları görülmeye başlanmıştır. Bu pazarda Türk Telekom, BTK tarafından onaylanan referans teklifler kapsamında İSS'lere toptan seviyede hizmet sağlamaktadır. İnternet servis sağlayıcılar yeniden satış, veri akışı erişimi ve yerel ağın paylaşıma açılması gibi yöntemler aracılığı ile genişbant hizmetleri sunmaktadır.

2010 yılı sonlarında yürürlüğe giren "telefon aboneliği olmadan ADSL internet erişimi abonesi olunmasına imkan tanıyan" Yalın DSL hizmetini tercih eden abonelerin sayısı Ağustos 2012 itibariyle 510 bin seviyesine ulaşmıştır.

Ayrıca, son kullanıcıların DSL internet hizmeti aldıkları işletmecilerini hızlı, kolay ve asgari hizmet kesintisi (toptan erişim modeline göre değişmek üzere en fazla 2 saat veya en fazla 3 saat) ile değiştirebilmelerine imkân tanıyan İSS değişikliğinin uygulanmaya başladığı Ekim 2010 tarihinden Ağustos 2012 sonuna kadar geçen dönemde yaklaşık 693.000 tüketici hizmet aldığı İnternet Servis Sağlayıcısını değiştirmişlerdir. Grafik 10'da kümülatif olarak aylık bazda DSL internet işletmeci değişiklik sayıları gösterilmektedir.

Grafik 10. İnternet Servis Sağlayıcısını Değiştiren Abone Sayısı (Kümülatif) ve TTNet Harici İSS'lerin Pazar Paylarındaki Değişim

Kaynak: BTK

Grafik 10'da görüldüğü üzere, DSL İnternet işletmeci değişikliği düzenlemesinin uygulamaya geçirildiği süreçte, piyasada yer edinmeye çalışan yeni İnternet Servis Sağlayıcıların toplam DSL internet hizmetlerindeki pazar payı %7 seviyelerinden %12 seviyelerine yükselmiş ve rekabet ortamının gelişimiyle birlikte tüketicilerin

seçenekleri artmış ve alternatif İSS'lerin pazar paylarında önceki döneme göre bariz bir artış yaşanmıştır. Bu durumun; sabit genişbant internet pazarında rekabeti artırdığı ve tüketicilere daha kaliteli hizmetlerin daha uygun fiyatlara sunulmasına zemin hazırladığı değerlendirilmektedir.

İlgili pazar analizi sonucunda getirilen yükümlülük uyarınca Türk Telekom tarafından hazırlanan taslak Referans ATM/FR/ME İnternet Al-Sat Yöntemiyle Toptan Satış Teklifi (RAFMET), alınan kamuoyu görüşleri ve yapılan değerlendirmeler sonrasında Temmuz 2011'de ilk defa onaylanmıştır. RAFMET kapsamında yer alan ATM/FR/ME internet hizmetleri Türk Telekom tarafından toptan seviyede işletmecilere sunulmaktadır. Özellikle bireysel ve kurumsal kullanıcılara internet erişim hizmeti sunan İSS'lerin altyapı ihtiyaçlarının karşılanmasında RAFMET kapsamında yer alan hizmetler büyük önem arz etmektedir.

RAFMET'te tarifeler, bağlantı ve iptal, arıza ıslah ve nakil/devir hususları başta olmak üzere yapılan iyileştirmeler neticesinde işletmecilerin daha makul ücret, hüküm ve koşullarla hizmet alması sağlanmıştır. İşletmeciler tarafından en çok tercih edilen hizmet olan Metro Ethernet İnternet hizmetine ilişkin olarak hâlihazırda geçerli olan tarifeler üzerinden %14 ile %32 arasında değişen oranlarda ve ortalama %18 seviyesinde indirim yapılmış ve ayrıca 125 Mbit/sn, 2.500 Mbit/sn, 3.000 Mbit/sn, 4.000 Mbit/sn ve 7.000 Mbit/sn kapasiteli bağlantılar tarife portföyüne eklenmiştir. Ayrıca İnternet Servis Sağlayıcılara yönelik SSG İnternet isminde yeni bir hizmete ilişkin tarifeler BTK tarafından onaylanmış olup, xDSL internet hizmetini IP VAE/ATM VAE/YAPA modelini kullanarak sunan ve SSG'lerini Türk Telekom VAE trafik teslim noktalarında ve YAPA kapsamında paylaşıma açılan santrallerde ortak yerleşimde bulunan İSS'lerin omurga internet kapsamında kullandıkları Metro Ethernet İnternet hizmetinden %10 indirimli olarak faydalanmaları mümkün hale gelmiştir.

İlgili pazar analizi sonucunda getirilen yükümlülük uyarınca Türk Telekom tarafından hazırlanan taslak Referans Kiralık Devre Teklifi (RKDT), alınan kamuoyu görüşleri ve yapılan değerlendirmeler sonrası Aralık 2011'de ilk defa onaylanmıştır. Kiralık devre hizmetleri, işletmeciler tarafından elektronik haberleşme şebekesi kurulumu ve kurulu şebekenin genişletilmesi, şebekeler arasında arabağlantı, veri iletimi ve internet erişimi gibi hizmetlerde temel girdi niteliğinde bir altyapı hizmetidir. Artan veri trafiği ile birlikte günümüzde özellikle bireysel ve kurumsal kullanıcılara ses ve veri iletimi hizmetleri sunan işletmecilerin hizmet ve altyapı ihtiyaçlarının karşılanmasında büyük önem arz etmektedir.

RKDT'nin onaylanması ile kiralık devre tarifelerinde önemli indirimler gerçekleştirilmiştir. İşletmeciler tarafından (toplam kapasite açısından) en çok tercih edilen hizmet olan Yurtiçi Kiralık Devre hizmetine ilişkin olarak farklı hız ve kademelere (aynı santral, farklı santral, iliçi, illerarası) göre değişmekle birlikte yaklaşık olarak %1 ile %66 arasında değişen oranlarda ve ortalama %15 indirim yapılmıştır. Yıllar itibariyle kullanım yaygınlığı artan noktadan noktaya Metro Ethernet hizmetinde ise mevcut tarifelere göre % 4,4 ile % 58,4 arasında değişen oranlarda ve ortalama %18 indirim yapılmıştır. Ayrıca, kiralık devre hizmetlerinin tesisi için mevcut durumda 5,6 TL/metre olarak uygulanan bir çift fiber optik kablo bağlantısına ilişkin ücrette de %32 seviyesinde bir indirim gerçekleştirilerek 3,8 TL/metre'ye düşürülmüştür. Diğer taraftan, gerçek zamanlı, kritik ve standart veri gibi parametreleri içeren devre bazlı Metro Ethernet hizmeti TTunel adıyla sunulmaya başlanmıştır. Ayrıca Metro Ethernet hizmetinde mevcut hız kademelerine 3.000 Mbit/sn, 4.000 Mbit/sn ve 7.000 Mbit/sn kapasiteli bağlantılar eklenmiştir. Tüketici tercihlerinin artması ve tarife seviyelerindeki düşüşle birlikte tüketicilerin elde edecekleri faydanın da artacağı öngörülmektedir. BTK tarafından onaylanan kiralık devre tarifeleri AB ve OECD ülkelerine bakıldığında en düşük seviyedeki tarifeler arasında yer almaktadır.

Kullanıcıların makul bir ücret karşılığında elektronik haberleşme şebeke, altyapı ve hizmetlerinden yararlanmasının sağlanması, tüketici hak ve menfaatlerinin gözetilmesi, toptan genişbant erişim hizmetlerinin kullanımının teşvik edilmesi yönüyle elektronik haberleşme hizmetleri arzı ve yeni yatırımların özendirilmesi, serbest ve etkin rekabet ortamının sağlanması ve korunması gibi hususlar göz önünde bulundurularak Türk Telekom tarafından sunulan Yeni Müşteri Kampanyası, Satış Performans Kampanyası, Sadakat Kampanyası, Pazarlama Faaliyeti Desteği, VDSL2 Kampanyası, Yüksek Hızlı DSL paketlerine Yönelik Kampanyalar, G.SHDSL Hizmetlerinde İki Kat Hız Kampanyası, Üniversite Öğrencilerine Yönelik DSL Kampanyası, Yeni Satış Kampanyası, TTVPN-Kiralık Devre Kampanyası, Kiralık Devrelerde İki Kat Hız Kampanyası, Yurt içi Kiralık Devrelerde 1+1 Kampanyası, ADSL/VDSL2 Hat Dondurma Kampanyası gibi bir dizi kampanya teklifi muhtelif tarihlerde BTK tarafından onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Ayrıca, Van ilimizde yaşanan elim deprem hadisesi sonrası gerek Devlet Kurumları gerekse Sivil Toplum Kuruluşları tarafından uygulamaya konulan kampanyalar ile deprem mağduru vatandaşlarımıza destek olmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda, Van ilinde 01.11.2011-30.06.2012 tarihleri arasında aylık 100 MB'dan az trafik üreten aboneler için İSS'lere toptan seviyede Türk Telekom tarafından aylık ücret yansıtılmamasına karar verilmiştir. Ayrıca deprem bölgesine özel olarak 23.10.2011-01.02.2012 tarihleri arasında Türk Telekom noktadan noktaya devreler, internet devreleri vb. bağlantı ürünleri için nakil ücretlerinin alınmamasına ilişkin kampanya onaylanmıştır.

Sosyal açıdan korunmaya muhtaç bir kullanıcı kitlesi olan engelli tüketicilerin özel durumlarının ve ihtiyaçlarının dikkate alınması suretiyle bu kesime indirimli DSL internet hizmeti sunulmasına ilişkin çalışmalar BTK tarafından gerçekleştirilmiştir. Yapılan düzenleme ile engelli son kullanıcılara DSL internet hizmeti sunacak İSS'lerin bu hizmeti toptan seviyede Türk Telekom'dan %25 indirimli alması sağlanmıştır. 01.02.2012 tarihi itibariyle yürürlüğe giren tarifelere göre özür oranı %40 ve üzerinde olan engelli vatandaşlarımıza yönelik belirlenen 6 adet DSL internet paketi için mevcut tarifeler üzerinden indirim yapılmıştır. Benzer şekilde, Türksat'tan kablo internet hizmeti alan engelli vatandaşlarımızın da bazı paketlerden %25 indirimli faydalanması sağlanmıştır.

Engelli vatandaşlarımıza yönelik indirimli internet tarifelerinin hem engelli vatandaşlarımıza ekonomik avantaj sağlayacağı hem de internet penetrasyon oranının artmasına katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Bunun yanı sıra, söz konusu indirimli DSL internet paketlerinin kapsamı Ekim 2012'den itibaren gaziler, şehit eşleri ile bunların birinci derece yakınlarını da içerecek şekilde genişletilmiştir.

İnternet kullanıcılarının şikâyetlerine konu olan Adil Kullanım Noktasına ilişkin onaylanan tarifeler kapsamında, xDSL İnternet kullanımında adil kullanım noktası aşımında düşürülen hız Ağustos 2012 itibarıyla 1 Mb/sn'den 3 Mb/sn'ye çıkarılmıştır.

Temmuz 2012 döneminde işletmecilerin imzaladıkları genişbant toptan erişim sözleşmeleri için Türk Telekom'a ayrı ayrı teminat vermeleri uygulamasına son verilerek, alınan tüm hizmetler için tek teminat verilmesi uygulaması başlatılmıştır.

Türk Telekom'un fiber altyapı üzerinden Al-Sat ve Veri Akış Erişimi yöntemleriyle sunulmakta olan hizmetlere ilişkin olarak; mevzuata aykırı olduğu tespit edilen sözleşme hükümlerinde düzeltme yapılmasını teminen işlem tesis edilmiştir.

Ayrıca, Temmuz 2012'de ROYTEPT (Referans Ortak Yerleşim ve Tesis Paylaşımı Teklifi)'te değişiklik yapılarak;

- *Alternatif işletmecilerin Türk Telekom santrallerinde ortak yerleşim taleplerinde, talebin niteliğine göre başvuru ücreti kademelendirilmiş, buna göre sıfırdan bir tesis talebinde başvuru ücretinin tamamı talep edilirken, mevcut bir cihaza donanım veya kart eklenmesi durumunda bu ücretinin dörtte biri seviyelerinde bir ücretin alınması, tesis paylaşımı uygulaması kapsamında ise birden fazla Türk Telekom santraline giriş başvurusunun aynı anda yapılması halinde tek bir başvuru ücreti ödemeleri,*

- *Türk Telekom tarafından santrallere girişlerde işletmecilerden altyapının kime ait olduğuna dair belgeler istenmesi yerine sadece işletmeci beyanının esas alınması*

sağlanmıştır.

Öte yandan, 03.10.2011 tarih ve 2011/DK-10/511 sayılı Kurul Kararı çerçevesinde Türk Telekom tarafından Al-Sat ve VAE modelleri ile toptan seviyede İSS'lere sunulmaya başlanan fiber hizmetleri kapsamında Ağustos 2012 sonu itibariyle 145 binden fazla hat tesis edilmiştir.

Sabit Arabağlantıda Yaşanan Gelişmeler

BTK tarafından yetkilendirilen Sabit Telefon Hizmeti (STH) işletmecilerinin Türk Telekom'un sabit telefon hizmetine tam ikame olacak şekilde ve abonelerine tek fatura ile hem sabit telefon şebekesine erişim hem de arama hizmetleri sunmalarına imkan tanıyan Toptan Hat Kiralama düzenlemesi gerçekleştirilmiştir. Sabit telefon aboneliğinin (PSTN, ISDN) yeniden satış amacıyla toptan olarak STH'lere kiralanmasını içeren ve yeni bir hizmet olan "*Toptan Hat Kiralama*" hizmetinin sunulabilmesini teminen 2011 yılı Temmuz ayında Türk Telekom Referans Arabağlantı Teklifi'nin eki olarak onaylanan "*Toptan Hat Kiralama*" teklifi ile birlikte altyapıya dayalı rekabete geçiş sürecinde önemli bir yeri bulunan Toptan Hat Kiralama hizmetine ilişkin usul, esas ve ücretler belirlenmiştir.

Toptan hat kiralama uygulamasından faydalanan abone sayısı Eylül 2012 itibariyle 152 bine ulaşmıştır.

Diğer yandan, işletmecilerin talep edeceği arabağlantı sistemlerinin kurulması, ek kapasite taleplerinin karşılanması, arızaların giderilmesi, arabağlantı testlerinin yapılması ve taşıyıcı ön seçimi yöntemi çerçevesinde yönlendirme ve yönlendirmeyi iptal vb. taleplerine ilişkin başvuruların karşılanması hususları başta olmak üzere, arabağlantıya ilişkin usul, esas ve müeyyidelerin belirlenmesini teminen Türk Telekom tarafından BTK'ya sunulan "Hizmet Seviyesi Taahhüdü" BTK tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde değerlendirilmiş ve kamuoyu görüşlerinin alınması sonrasında, ilgili mevzuat kapsamında yapılan gerekli değişikliklerin ardından, Türk Telekom Referans Arabağlantı Teklifi'nin eki olacak şekilde Temmuz 2011'de onaylanmıştır. Söz konusu hizmet seviyesi taahhüdü hükümlerine uyumun takip edilmesini teminen 3 aylık raporlar BTK'ya sunulmakta ve incelemeler yapılmaktadır.

Buna göre, gerek yeni bir hizmet olan Toptan Hat Kiralama'nın yürürlüğe girmesiyle, gerekse arabağlantı hizmetlerinde hizmet seviyesi taahhüdünün uygulanmaya başlaması ile birlikte sabit telefon hizmetlerinde etkin ve sürdürülebilir rekabet ortamının tesis edilmesi amaçlanmıştır.

Ayrıca, vatandaşlarımızın bankacılık, havayolu vb. birçok hizmet için kullandıkları 444XXXX numaraları için çağrı sonlandırma hizmeti ücretinin maliyet esaslı belirlenmesine yönelik olarak BTK tarafından çalışma başlatılmış, söz konusu çalışma akabinde bu numara grubunun arabağlantı ücretinin tek bir ücret kademesi olarak 1,87 Kr/dk şeklinde belirlenmesi ve söz konusu ücretin 01.04.2012 tarihinden itibaren yürürlüğe girmesi hususuna karar verilmiştir.

Türk Telekom'un perakende sabit ses hizmetlerinde uyguladığı tarife ve kampanyalara paralel olarak, STH işletmecilerinin de benzer perakende tarife ve kampanyalar uygulayabilmelerine imkân sağlanmasını teminen BTK Kararı ile mevcut arabağlantı indirim kampanyasının 2012 yılı sonuna kadar uzatılmasına karar verilmiştir.

YAPA-Genişbant ve Sabit Arabağlantıya İlişkin Planlanan Düzenlemeler

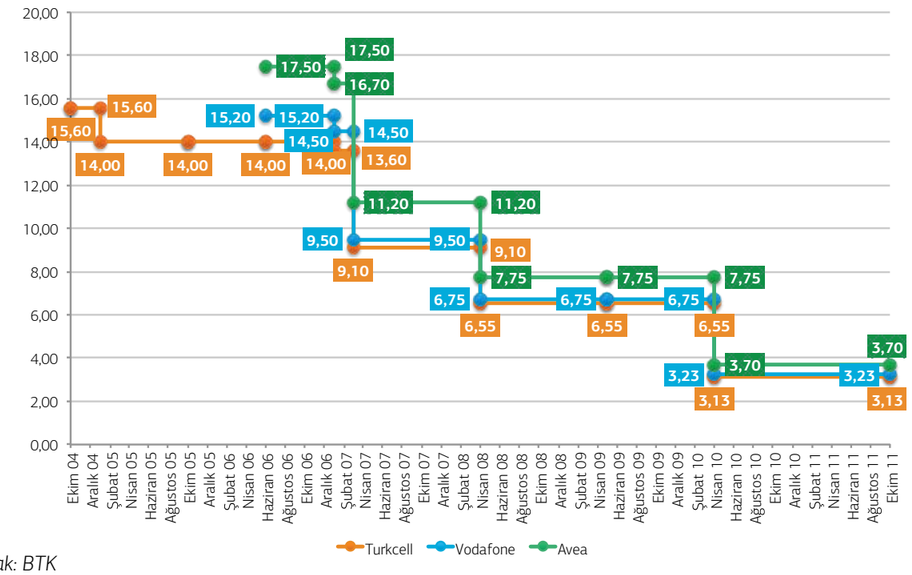
Son bir yıl içinde gerçekleştirilen düzenlemeler fiyat ve hizmet eksenli rekabetin artışında önemli gelişmeler anlamına gelmekte ise de altyapı bazlı rekabet için atılması gereken ilave adımlara ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir. Bu anlamda; fibere dayalı yeni nesil şebeke ve teknolojilerin yaygınlaşması için işletmecilerin alternatif şebeke özellikle birden fazla fiber şebeke kurmalarının özendirilmesi, fiber şebekesine sahip olan işletmecilerin büyük ölçüde kullanılmayan kapasitesinin makul fiyatlarla diğer telekom işletmecilerine kiralanabilmesi, mevcut göz ve kanalların kullanımının yaygınlaştırılması, yatırımların teşvik edilmesi, kamu kurum ve kuruluşlarının üzerinde söz sahibi oldukları alan, arsa ve arazilerde fiber kablo döşenmesinin kolaylaştırılması ve kolay, hızlı bir şekilde geçiş izni vermeleri hususu da göz önünde bulundurularak ücretlendirme kriterlerinin gözden geçirilmesi ve ek düzenlemeler yapılması önem arz etmektedir.

Arabağlantı Ücretleri

İlgili Kanun ve Yönetmelik maddeleri gereğince; Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından arabağlantı ücretlerinin maliyet esaslı belirlenmesine ve gelecek yıllardaki seyrine ilişkin değerlendirmelerin geliştirilmesi amacıyla işletmecilerden elde edilen finansal veriler ve trafik değerleri ile maliyet modelleri dikkate alınarak arabağlantı ücretlerinin hesaplamasına yönelik çalışmalar yapılmakta ve Etkin Piyasa Gücüne (EPG) sahip işletmeciler için belirlenen Arabağlantı Ücret Tarifeleri yayımlanmaktadır.

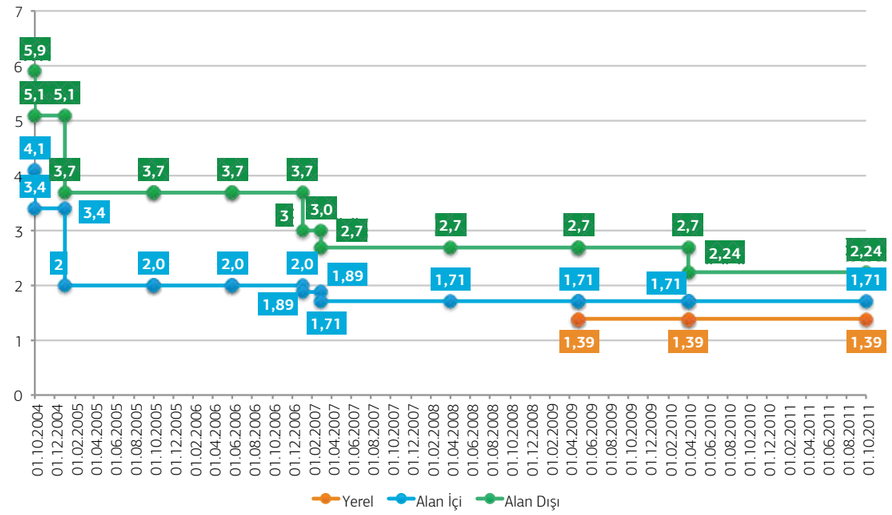
İşletmeciler arasında birbirlerine teslim edilen çağrılar için uygulanan ve bir işletmeci abonelerinin diğer işletmeci abonelerini aramasında doğrudan bir maliyet kalemi oluşturan, dolayısı ile son kullanıcı tarifelerinin seviyesini etkileyen arabağlantı ücret tarifeleri 2004 yılından itibaren düzenlenmeye başlanmış olup, ilk düzenlemenin yapıldığı 2004 yılı ile nihai düzenlemenin yapıldığı 2010 yılı arasında mobil arabağlantı ücretleri yaklaşık %80 (Grafik 11), sabit arabağlantı ücretleri ise yaklaşık %60 oranında (Grafik 12) düşürülmüştür.

Grafik 11. Mobil Arabağlantı Ücretleri, Kr/dk

Kaynak: BTK

Grafik 12. Sabit Arabağlantı Ücretleri, Kr/dk

Kaynak: BTK

Diğer taraftan aboneler tarafından yaygın olarak kullanılan (2011 yılında toplam 161,4 milyar adet SMS gönderilmiş olup, 2012 yılı sonuna kadar bu rakamın 164,3 milyar olarak gerçekleşeceği tahmin edilmektedir) SMS hizmetlerine yönelik arabağlantı düzenlemeleri konusu da BTK gündemine alınmış ve söz konusu hizmetlerin arabağlantı ücretleri düzenlenerek yayımlanmıştır. Nihai düzenleme ile bahse konu ücretler yaklaşık %45 düşürülmüştür.

Referans Erişim/Arabağlantı Teklifleri

Referans teklifler, etkin piyasa gücüne sahip işletmecilerle yapılacak sözleşme şartlarının ortaya konularak sektörde belirginliğin sağlanması ve özellikle sektöre yeni girecek işletmecilerin hangi şartlarla piyasaya girebileceklerini öngörebilmeleri açısından büyük öneme sahiptir.

Etkin piyasa gücüne sahip işletmecilere referans teklif yayımlama yükümlülüğü getirilmesi tüm dünyada yaygın biçimde kabul gören bir düzenleme prensibidir. Türkiye'de de referans tekliflere ilişkin hükümler 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 19 uncu maddesinde "Referans Erişim Teklifi" başlığı altında, Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği'nin 11inci maddesinde "Referans Erişim Teklifleri ve Şeffaflık" başlığı altında düzenlenmiştir. İlgili mevzuat uyarınca Türk Telekom ve üç mobil işletmeci (Avea, Turkcell, Vodafone) tarafından sunulan Referans Erişim/Arabağlantı Teklifi taslakları; taslakların kamuoyu görüşüne açılmasını müteakip gelen görüşler ile başta 5809 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri olmak üzere, konuya ilişkin diğer mevzuat hükümleri kapsamında değerlendirilmekte, ilgili maddelerde gerekli değişiklikler yapılarak onaylanmakta ve yayımlanmaktadır.

Uzlaştırma Faaliyetleri

İlgili mevzuat uyarınca işletmeciler arasında erişim ve arabağlantıya ilişkin konularda anlaşma sağlanamaması halinde, taraflardan herhangi biri BTK'dan uzlaştırma prosedürü işletmesini talep edebilmektedir. EHK'ya uyumun sağlanmasını teminen 2009 yılında yeni Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesiyle BTK tarafından yürütülen uzlaşmazlıkların çözümüne ilişkin süreçlerde değişiklikler yaşanmış ve uzlaşmazlık prosedürü işletilmesinde geçen süreler kısaltılmıştır. Erişim ve arabağlantı konularında işletmeciler arasında anlaşma sağlanamaması veya mevcut sözleşmelerde ihtilaf vuku bulması durumunda taraflardan herhangi birinin başvurusuna bağlı olarak BTK'nın konuya müdahil olmasını ve erişim sözleşmelerinin hüküm, koşul ve ücretlerini belirlemesini ifade eden uzlaştırma prosedürü işletme yetkisi kapsamında, işletmeciler tarafından 2004 yılından itibaren söz konusu prosedürün işletilmesi için başvurularda bulunulmuş, yapılan başvurular çerçevesinde yaklaşık 160 uzlaştırma prosedürü işletilmiş olup, uzlaşmazlık bulunan hususlara ilişkin erişim/arabağlantı sözleşmeleri için uygun görülen hüküm, koşul ve ücretler belirlenmiştir.

Mobil Erişim ve Arabağlantıya İlişkin Planlanan Düzenlemeler

Referans erişim tekliflerinin revize edilmesi

Mobil işletmeciler tarafından 2012 yılı içerisinde sunulan Referans Arabağlantı Teklifi taslaklarının, güncel gelişmeler dikkate alınarak ilgili mevzuat hükümleri kapsamında değerlendirilmesini müteakip onaylanması ve yayımlanması planlanmaktadır.

Diğer taraftan 'Mobil Şebekelere Erişim ve Çağrı Başlatma Pazarı'nda EPG ilan edilmesine bağlı olarak Turkcell tarafından sunulan Referans Erişim Teklifi'nin, alınan kamuoyu görüşlerinin de değerlendirilmesini müteakip BTK tarafından onaylanarak yayımlanması beklenmektedir. İlgili mevzuat uyarınca referans tekliflerin bağlayıcı olduğu düşünüldüğünde, yayımlanacak Referans Erişim Teklifi ile birlikte özellikle Sanal Mobil Şebeke Hizmeti işletmecilerinin EPG'ye sahip işletmeci ile müzakerelerinin hızlanması ve daha kolay ve hızlı bir şekilde anlaşma yapmaları mümkün olabilecektir.

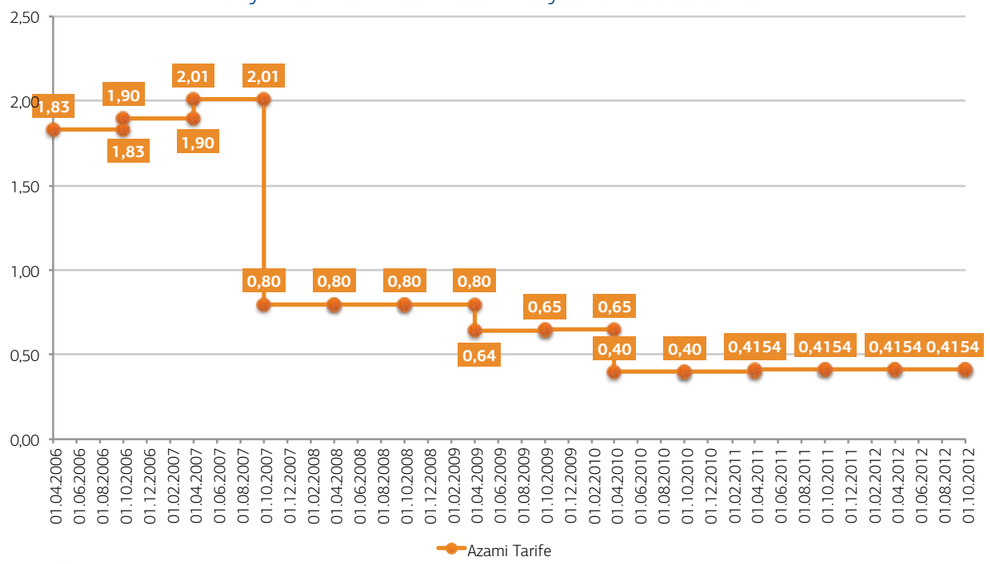
Arabağlantı ücretlerine ilişkin düzenleme

Hâlihazırda yürürlükte olan ses ve görüntülü çağrılar ile SMS çağrılarının arabağlantı ücret tarifelerinin, nihai işletmeci verilerinin esas alınması ile hesaplanan çağrı maliyetlerindeki değişim ve mevcut pazar yapısı dikkate alınmak suretiyle incelenmesi ve gerekli görülmesi halinde mezkûr tarifelerin revize edilerek yeni arabağlantı ücret tarifelerinin belirlenmesi planlanmaktadır.

2012 Yılı Azami Tarife Düzenlemesine İlişkin Gelişmeler

Mobil Azami Tarife Düzenlemesi ile öncelikle sunulan hizmetler karşılığında tüketicilerden alınan ücretler için makul bir sınır belirlenerek tüketici hak ve menfaatlerinin gözetilmesi amaçlanmaktadır. Buna ilaveten, anılan düzenleme ile işletmecilerin şebeke içi ücretler ile şebekeler arası ücretler arasında aşırı bir marj oluşturamaması; diğer bir ifadeyle etkin ve serbest rekabetin tesisi için elverişli bir piyasa ortamının oluşturulması da amaçlanmaktadır. Mobil Azami Tarife Düzenlemesine göre Mobil-Mobil ve Mobil-Sabit aramalarına ilişkin olarak azami ücret seviyesi, 01.04.2011 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 0,4154 TL/dk (41,54 Kuruş/Dakika) olarak belirlenmiştir. 2011 Eylül ve 2012 Mart aylarında, anılan ücretlerde bir değişiklik yapılmamıştır. Grafik 13'de (Mobil-Mobil Azami Tarifesinin Tarihsel Süreci) de açık bir şekilde görüldüğü üzere mobil azami ücretleri yıllara göre hızlı bir şekilde düşüş eğilimindedir. Nitekim 2007 yılının Mart ayında 2,01 TL olan bu ücretler, 2012 yılının Nisan ayı itibariyle vergiler dahil 0,4154 TL seviyesine kadar düşmüştür.

Grafik 13. Mobil-Mobil Azami Tarifesinin Tarihsel Süreci

Kaynak: BTK

22.08.2012 tarihli Kurul Kararı ile işletmecilerin, mevcut bir abonelik paketinin ücretleri dışındaki unsurları (hizmetler ile sağlanan faydanın miktarı, uygulama şartlarındaki değişiklikler, vs.) değiştirmeleri durumunda BTK'ya "yeni tarife bildirimi"nde bulunmalarını sağlamaya yönelik karar alınmıştır. Böylece abonelerin, rızası dışında bu paketlere geçirilmesinin engellenmesi sağlanmış olacaktır.

Sabit Telekomünikasyon Hizmet Tarifeleri

Mevcut durum itibariyle sabit telekomünikasyon hizmetlerinin tarifeleri, Elektronik Haberleşme Kanunu ve 12.11.2009 tarih ve 27404 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tarife Yönetmeliği kapsamında düzenlenmektedir. Tarife Yönetmeliği uyarınca, aksi BTK tarafından belirtilmediği sürece etkin piyasa gücüne sahip işletmecilerin son kullanıcı tarifeleri "Bildirim Usulü"ne tabi kılınmıştır.

Sabit Telefon Tarifelerine ilişkin gelişmeler

2012 yılında gerçekleştirilen önemli düzenlemeler arasında, 444XXXX numaralara doğru aramaların, abonelerin paketlerinde yer alan görüşme sürelerine dahil edilmesi yer almaktadır. Buna göre, giderek yaygınlaşan her yöne tarife paketleri kapsamında 444'lü numaralar da sabit hat kategorisinde değerlendirilerek vatandaşlarımızın ilave ücret vermelerinin önüne geçilmiştir.

2012 yılında Türk Telekom, yeni pazarlama stratejileri gereği bireysel ve kurumsal abonelere belirli sürelerde şebeke içi, mobil ve uluslararası arama yönlerine doğru görüşme haklarının verildiği dakika tarife seçenekleri ve kampanyalarını ön plana çıkarmıştır. Örneğin; 2012 yılında uygulamaya giren "Ev Avantajlıya Her Yöne 500 Dakika Kampanyası" Ev Avantaj tarifelerinde bulunan tüketicilere paket dakikalarının yanında şebeke içi, yurt içi GSM ve Uluslararası 1. Kademe yönlerine doğru kullanabilecekleri 500 hediye dakika içermektedir. Ayrıca abonelere akşam saat 19:00 ile sabah 07:00 saatleri arasında kullanabilecekleri aylık şebeke içi 3000 dakika görüşme hakkı tanıyan 7'den 7'ye Bedava Kampanyası tarifeye dönüştürülerek sürekli hale getirilmiştir. Bunun yanında belli bir ücret karşılığında görüşme hakkı istemeyen ve sadece sabit telefon şebekesine erişim isteyen abonelere yönelik bir tarife paketi olan "SadeHATT" 2011 yılından bu yana sunulmaya devam etmektedir. Bu çerçevede 2012 yılı, sabit şebekede tüketici lehine fiyatların oluştuğu ve tarifelerde çeşitliliğin arttığı bir yıl olmuştur.

Kablo TV hizmetine ilişkin gelişmeler

Ülkemizde kablo TV altyapısı üzerinden sunulmakta olan hizmet çeşitliliği, son dönemde sayısal yayıncılık ve daha yüksek hızlı kablo internet erişim hizmetlerinin sunulması ile birlikte artmaya başlamıştır.

Ancak kablo internet erişim hizmetleri dışındaki çeşitlilik özellikle kablo TV abone sayısında kayda değer artışa yol açmamış, belki abone kayıplarının durdurulması açısından etkili olabilmiştir. 2012 yılı 3. çeyreği itibariyle Türksat'ın kablo TV abone sayısı 1.248.231, kablo internet abone sayısı 492.126 olarak gerçekleşmiştir. Buna ilaveten Trabzon'da hizmet sunan Metronet'in 2012 yılı 2. çeyreği itibariyle 562 kablo TV abonesi ve 639 kablo internet abonesi bulunmaktadır.

GSM 900 İlave Frekans İhalesi

Kıt ve değerli bir kaynak olan frekansın daha etkin ve verimli şekilde kullanılması ilkesi çerçevesinde, GSM 900 frekans bandının yeniden düzenlenmesi ve daha önce kullanılmayan frekansların GSM işletmecilerine tahsis edilmesi amacıyla, BTK tarafından "GSM 900 İlave Frekans Bandı İhaleleri" (1-55, 57-111, 113-124 aralıkları) 20.06.2008 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulunun 01/07/2008 tarihli ve 2008/IK-11/391 Nu.lı Kararı ile onaylanan ihaleleri Avea İletişim Hizmetleri A.Ş., Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ve Vodafone Telekomünikasyon A.Ş. kazanmıştır. Söz konusu şirketlerle BTK arasında parafe edilen imtiyaz sözleşmesi değişiklikleri düşüncesi alınmak üzere Danıştay Başkanlığı'na gönderilmiştir. Danıştay'ın 04.02.2009 tarihinde düşüncesini BTK'ya göndermesi üzerine ihale şartnamesi uyarınca, ihale bedelinin yatırılması da dahil yükümlülüklerini yerine getiren şirketlerle imtiyaz sözleşmeleri 25.02.2009 tarihinde imzalanmıştır.

'GSM 900 İlave Frekans Bandı İhaleleri' sonucu ihaleyi kazananlar tarafından Hazine Müsteşarlığı hesabına KDV dâhil toplam 50.495.740 TL yatırılmıştır. Böylece, GSM işletmecilerince kullanılan frekansların etkinliği artırılmış, yeni frekanslar tahsis edilmek suretiyle şebeke topolojisinin oluşturulmasında işletmecilere esneklik sağlanmış, kullanıcıların daha kaliteli hizmet alabilmelerine imkan sağlanmıştır.

IMT-2000/UMTS (Üçüncü Nesil Mobil Haberleşme) Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme İhalesi

IMT–2000/UMTS Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme ihalesi kapsamında KDV dahil yaklaşık 2,5 Milyar TL (970 milyon Euro kur:1Euro=2,5TL) hazineye aktarılmıştır. Bu kapsamda; üç işletmecimiz 30.07.2009 tarihinde 3N hizmetini abonelerine sunmaya başlamıştır.

IMT-2000/UMTS Yatırım Şartları

Üçüncü nesil (3N) mobil telekomünikasyon hizmetlerinin yetkilendirme çalışmaları çerçevesinde 2008 yılı içinde gerçekleştirilen ihale neticesinde mevcut mobil telekomünikasyon işletmecileri (Turkcell, Vodafone ve Avea) IMT-2000/UMTS hizmetini sunmaya hak kazanmıştır. Üçüncü nesil mobil hizmetleri, kullanıcılara sabit bir noktada iken 2-14,4 Mbit/sn, hareket halinde ise 384 Kbit/sn'ye kadar veri iletim hızları sunabilmekte, yüksek veri hızı ve kapasitesi gerektiren video, görüntülü görüşme ve eğlence uygulamaları gibi birçok yenilikçi hizmeti desteklemektedir.

Söz konusu hizmeti sunacak olan işletmecilerin 3N'ye yönelik önemli miktarda altyapı yatırımı yapması gerekmektedir. Söz konusu yatırımların büyüklüğü ve ilgili altyapı ekipmanlarının yoğunlukla ithalat yoluyla temin edileceği öngörüsü nedeni ile 3N ihalesinin düzenlenmesi öncesinde hazırlanan yetkilendirme planı, ihale şartnamesi ve imtiyaz sözleşmesinde IMT-2000/UMTS hizmet ve altyapılarına yapılacak yatırımlara yönelik düzenleyici hükümler belirlenmiştir. Söz konusu hükümler kapsamında AR-GE ve yerli üretimi teşvik amacıyla işletmecilerin yapacakları yatırımlarda temin edilecek yazılım ve donanımların %40'ını Türkiye'de bilgi ve iletişim teknolojileri alanında AR-GE projeleri geliştirmek üzere birinci yıl en az 200, ikinci yıl en az 300, üçüncü ve sonraki yıllar için en az 500 Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının çalıştığı AR-GE merkezi kurmuş olan tedarikçilerden, %10'unu ise Türkiye'de ürün veya sistem geliştirmek üzere kurulmuş olan KOBİ niteliğindeki tedarikçilerden alınması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Bu çerçevede yeni teknolojilerin kullanımını ve AR-GE'ye dayalı yerli üretimi teşvik etmek görevi kapsamında yürütülen çalışmalar neticesinde "IMT-2000/UMTS Şebekelerinde Kullanılacak Donanım ve Yazılım Yatırımlarının İncelenmesi ve Denetlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar" hazırlanmıştır.

Söz konusu Usul ve Esaslarla; Yetkilendirme Planı, ihale şartnamesi ve işletmecilerle imzalanan imtiyaz sözleşmelerinde yer alan yatırımlara yönelik hükümlerin uygulanmasının incelenmesi, denetlenmesi ve işletmecilerin yatırımlarla ilgili yükümlülüklerinin yerine getirmesinin sağlanması ile işletmecinin raporlama yükümlülüklerinin ve BTK'nın uygulayacağı yaptırımların belirlenmesi amaçlanmıştır. Hazırlanan Usul ve Esaslar 04.03.2009 tarih ve 2009/DK-09/109 sayılı Kurul Kararı ile kabul edilmiş olup, söz konusu Kurul Kararı 24.04.2009 tarih ve 27209 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Usul ve Esasların, işletmecilerin yapacakları yatırımlarda AR-GE, yerli üretim ve nitelikli AR-GE personelinin yetiştirilmesi ve istihdamını amaçlayan düzenlemelere uygun şekilde yazılım ve donanım temin etmesinin sağlanması ve buna yönelik prosedürleri belirlemek yolu ile yerli pazarın gelişimine önemli katkı sağladığı değerlendirilmektedir.

IMT-2000/UMTS Hizmetlerinde Kapsamaya İlişkin Sinyal Seviyesinin Belirlenmesi

30/04/2009 tarihinde yetkilendirilen 3N işletmecileri tarafından sunulan 3N hizmetlerinde kapsamaya ilişkin minimum sinyal seviyesi 25.04.2012 tarihli ve 2012/DK-12/180 sayılı Kurul Kararı ile tanımlanmıştır. Söz konusu Kurul Kararına göre, IMT-2000/UMTS Altyapılarının Kurulması ve İşletilmesi ile Hizmetlerin Sunulmasına İlişkin İmtiyaz Sözleşmelerinde tanımlanan kapsama yükümlükleri çerçevesinde kapsama yükümlülüğü olan yerlerde minimum sinyal seviyesi %95 kapsama olasılığıyla -110 dBm olarak belirlenmiştir.

Sabit Telefon Hizmeti (STH) Yetkilendirmesi

Evrensel Hizmet Kanunu'nun "Yetkilendirmede Geçiş Süreci" başlıklı Geçici 2 nci maddesi gereğince Evrensel Hizmet Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce telekomünikasyon ruhsatı veya genel izin ile yetkilendirilmiş olan işletmecilerin Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren BTK'ya bildirimde bulunmuş ve/veya kullanım hakkı almış sayılacakları esası getirilmiştir. Bu çerçevede Mayıs 2004'te Uzak Mesafe Telefon Hizmeti (UMTH) için yetkilendirilmiş olan sermaye şirketleri Yetkilendirme Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesi akabinde hiçbir işleme gerek kalmadan STH işletmecisi olarak kayıtlanmışlar ve UMTH yetkilendirmesinden daha geniş yeni haklara sahip olmuşlardır. Bu çerçevede, STH işletmecileri numara alıp almamalarına göre bildirim veya kullanım hakkı ile yetkilendirilmektedir. Halihazırda 47 adet bildirim ve 153 adet kullanım hakkı ile kayıtlanmış STH işletmecisi bulunmaktadır.

Sanal Mobil Şebeke Hizmeti İşletmeciliğinin Yetkilendirilmesine İlişkin Yapılan İşlemler

28.05.2009 tarih ve 27241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği" uyarınca hazırlanan "Elektronik Haberleşme Hizmet, Şebeke ve Altyapılarının Tanım, Kapsam ve Süreleri" düzenlemesinin "Bildirim Kapsamında Sunulan Kaynak Tahsisi İçermeyen Hizmetler" bölümünde bildirim kapsamında, "Sayısı Sınırlandırılmamış Kullanım Hakkı Kapsamında Sunulan Kaynak Tahsisi İçeren Hizmetler" bölümünde ise kullanım hakkı kapsamında sanal mobil şebeke hizmeti sunmak isteyen işletmecilere yönelik hükümler yer almaktadır. Sanal mobil şebeke hizmeti sunmak üzere yetkili işletmeci olmak için istenen belgelere http://www.btk.gov.tr/elektronik_haberlesme_sektoru/yetkilendirme/ yetkilendirme_basvuru_kilavuzu.php internet adresinden ulaşılabilmektedir. Halihazırda kullanım hakkı ile 9 işletmeci, bildirim ile 35 işletmeci bu hizmeti sunmak üzere yetkilendirilmiştir.

Acil Yardım Çağrıları

BTK ile GSM işletmecileri arasında imzalanan imtiyaz sözleşmelerinin "Verilecek Hizmetler" başlıklı 11 inci maddesinde yer alan "Abonelerin acil teknik yardım çağrıları için ücretsiz hizmet" hükmünün kapsamının belirlenmesi amacıyla söz konusu işletmecilerin de görüşleri alınmak suretiyle yürütülen çalışmalar tamamlanmış olup, konuya ilişkin olarak Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulunun 1/3/2010 tarihli ve 2010/DK-08/134 no.lu Kararı ile; "Abonelerin acil teknik yardım çağrıları için ücretsiz hizmet"in; GSM işletmecilerince ilgili mevzuata uygun olarak belirlenecek numaralar üzerinden; sinyal seviyesi, sim kart sorunları, arama aranma sorunları ve açılmayan yeni hat gibi işletmeci şebekesinden kaynaklanan, abonelerin haberleşmelerini engelleyen teknik sorunlarla ilgili çağrılarına ücretsiz olarak cevap verilmesi yoluyla yapılacağı, GSM işletmecilerince söz konusu hizmetin verilmeye başlanması ve resmi internet sitelerinde abonelerin kolaylıkla erişebilecekleri şekilde bu hizmetin ve numaraların yayımlanması dahil olmak üzere abonelerin bu hizmetten haberdar olmalarının sağlanması amacıyla her türlü tedbirin alınması hüküm altına alınmıştır.

5809 sayılı EHK çerçevesinde, işletmecilerin kullanıcılarının acil yardım hizmetlerine erişimi hususundaki yükümlülüklerin belirlenmesine yönelik olarak hazırlanan "Acil Yardım Çağrı Hizmetlerine İlişkin Usul ve Esaslar"ın uygulanmasına yönelik olarak acil yardım çağrılarına erişim yükümlülükleri, ücretlendirme, numaralandırma, acil yardım kuruluşlarına iletilecek çağrıların ve bu çağrılara ait konum verilerinin yönlendirilmesi, çağrı formatı ve iletimi gibi konularda Usul ve Esasların gözden geçirilerek revizesi çalışması kapsamında "Elektronik Haberleşme Sektöründe Acil Yardım Çağrı Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik" hazırlanmış ve 05/06/2012 tarih ve 28314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu yönetmelikle işletmecilerin yükümlülükleri kapsamlı olarak ifade edilmiş, konum ve adres verisi sağlama yükümlülüğüne ilişkin usuller yeniden belirlenmiş, tüm acil yardım çağrı hizmeti (AYÇH) sunan kurumlara konum ve adres verilerini alma hakkı getirilmiş, bahse konu Yönetmeliğin ekinde AYÇH numaraları belirtilmiş ve kullancılara KMH (SMS) ile AYÇH'lerden yararlanabilme imkanı tanınmıştır.

Kontör Uygulamasının Sona Erdirilmesi

İşletmecilerin özellikle ön ödemeli hatlarda kullandıkları kontör biriminin tanımının olmaması ve her işletmeci için değişkenlik göstermesi tüketici algısını etkilemektedir. Bu sistemde tüketiciler, aldıkları hizmetin TL karşılığını bulmak için ilave hesaplama yapmak zorunda kalmakta ve tarifeler arasında fiyat karşılaştırması yapamamaktadır. Bu kapsamda bilgi kirliliğinin önüne geçmek, birim fiyatı ortaya çıkarmak, tüketici algısını artırmak, tarife şeffaflığı sunmak ve uluslararası uygulamalara uyum sağlamak amacıyla Eylül 2009'da alınan Kurul Kararı ile 1 Nisan 2010 tarihinden itibaren kontör uygulamasına son verilerek TL bazlı tarife sistemine

geçiş öngörülmüş, böylelikle ön ödemeli ve faturasız hatlardaki ücretlendirme birimlerinde yeknesaklık sağlanmıştır.

Kontör Dolandırıcılığı

Kontör dolandırıcılığı ile ilgili yapılan çalışma neticesinde, dolandırıcılığın önüne geçilmesini teminen Mobil işletmeciler ve Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) tarafından tesis edilecek işlemler belirlenmiştir. Bu çerçevede, tüketicilerin bilinçlenmelerine katkıda bulunularak olası tüketici mağduriyetlerinin en aza indirgenmesi hedeflenmiştir.

Bu kapsamda 22.05.2012 tarihli Kurul Kararı ile dolandırılıcılığın engellenmesini teminen; transfer yoluyla elde edilen kontör/TL'lerin ikinci kez bir başka hatta transfer edilmemesinin ve bir hatta yapılan kontör/TL yüklemesinin en fazla %50'sinin transfer edilebilmesinin sağlanması hususunda karar alınmıştır.

Taahhütlü Kampanyalar

Taahhütlü kampanyalara ilişkin düzenlemeyle, tüketiciler ile işletmeciler arasında abonelik sözleşmesine ek nitelikteki hüküm ve şartlar ihtiva eden taahhütname, şartname gibi adlar altında imzalanan sözleşmelerde yer alan cezai şart ve/veya cayma bedellerine ilişkin hükümlerin tüketicilerin almadıkları hizmeti ödemeleri sonucunu doğuracak şekilde belirlenemeyeceği, bu kapsamda işletmeciler tarafından uygulanan taahhütnamelerin belirlenen süre bitiminden önce aboneler tarafından sona erdirilmek istenmesi halinde abonelerin almadıkları hizmet için kalan ay sayısı kadar tarife aylık ücretinin cezai şart veya cayma bedeli olarak ödemede bulunmalarına son verilmesi hüküm altına alınmıştır.

Online Şikayet Bildirim Sistemi

Online Şikayet Bildirim Sistemi https://tuketici.btk.gov.tr/giris/ adresinde tüketicilerin kullanımına açılmıştır. Tüketiciler şikayetlerini bu adresten iletebilmekte ve şikayetin hangi aşamada olduğunu takip edebilmektedir. Ayrıca, sistem ile işletmeci, konu, bölge vb. bazında raporlamalar alınabilmektedir.

Fatura Üst Sınırı Düzenlemesi

07.05.2012 tarihli Kurul Kararı ile "Fatura Üst Sınır Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar" belirlenmiştir. Abonelerin yüksek faturalarla karşılaşmalarının önlenmesi ve fatura tutarlarının kontrol edilebilmesinin sağlanmasının hedeflendiği bu düzenleme; sabit telefon, uydu, kablo TV, İnternet servis sağlayıcılığı ve GSM/IMT-2000/UMTS hizmetlerinde geçerli olacaktır.

Fesih Ücretinin İptal Edilmesi

İşletmeciler tarafından fesih talebinin, fesih işlem ücreti veya benzer bir isim altında herhangi bir ücret alınmaksızın yerine getirilmesini sağlamaya yönelik 28.08.2012 tarihli Kurul Kararı alınmıştır.

Hat Sorgulama Hizmeti

Mobil abonelerin üzerilerine kayıtlı hatları, TC kimlik numaralarını kullanarak öğrenebilmelerine imkan sağlayan "hat sorgulama (web-server)" hizmeti devreye alınmıştır. "Açık hat"ların azalmasına katkı sağlayacak olan bu hizmetle birlikte vatandaşların İnternet üzerinden adlarına kayıtlı tüm hatlardan tek bir sorgulama ile haberdar olmaları mümkün olabilecektir.

Pazar Analizleri

BTK tarafından öncül düzenleme yapılması amacıyla tanımlanan ilgili pazarlara yönelik ikinci tur pazar analizleri 2010 yılı Ocak ayı itibarıyla tamamlanmış olup, nihai raporlar BTK internet sayfasında yayımlanmıştır. Bu çerçevede, Avrupa Komisyonu'nun 11.02.2003 tarih ve C(2003)497 sayılı Tavsiye Kararı kapsamında öncül düzenlemeye tutulmaları tavsiye edilen toplam 16 pazara ilişkin pazar analizleri 2010 başı itibarıyla tamamlanmış olup, ülke şartları dikkate alınarak toplam 16 pazarı içeren 11 pazar analizi raporu yayımlanmıştır. BTK tarafından pazar analizlerinin ilgili ikincil düzenleme kapsamında en geç üç yılda bir tekrarlanması hüküm altına alındığı için, söz konusu pazarlara yönelik üçüncü tur pazar analizi çalışmalarının en geç 2013 yılı Ocak ayı itibarıyla tamamlanmış olması gerekmektedir. Bunun yanı sıra, AB komisyonunun analiz edilmesini tavsiye ettiği pazarlardan olmamasına karşın, ülkemizin özellikleri ve ihtiyaçları dikkate alındığında düzenleme gereksinimi olabileceği düşünülen pazarların da ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir. 2009-2010 yıllarında tamamlanmış olan pazar analizlerinin yenilenmesi sürecinde, özellikle perakende pazarlardaki tüketici eğilimlerinin değerlendirilmesi ve analizlerin tüketicilerden elde edilen verilere dayandırılmasının sağlanması amacıyla, 2012-2013 yıllarını kapsayan dönemde ülke genelini içerecek şekilde bir anket çalışması yaptırılması öngörülmektedir.

Rekabet Kurumu İşbirliği Protokolü

Rekabet Kurumu ile koordineli bir şekilde yapılan çalışmalar neticesinde hazırlanan ***"Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu ile Rekabet Kurumu Arasındaki İşbirliği Protokolü"*** imzalanmıştır. Söz konusu Protokol kapsamında; iki Kurum arasında gerçekleşmekte olan ve daha da etkinleştirilmesi amaçlanan işbirliğini artırıcı mekanizmalar ve özellikle "Bilgi aktarımı", "Görüş alınması" ve "Koordinasyon ve işbirliği" hususları düzenlenmektedir.

TTNet ve İSS Modem Kilitleri

TTNet A.Ş. ve diğer İnternet Servis Sağlayıcılar tarafından kullanıcılara sağlanan modemlere belli bir yazılımın yüklendiği, bu yazılım aracılığıyla modemlerin kullanımının yalnızca belirli bir şirketten internet hizmeti alınması ile sınırlandırıldığı ve bahse konu modemlerin diğer İSS'lerden hizmet alınması durumunda kullanılamadığı, İSS'ler tarafından abonelere temin edilen modemlerin bedelinin taahhüt süresi içerisinde aboneler tarafından ödendiği ve taahhüt süresi sonunda bu modemlerin tüketicilerin malı haline geldiği, ancak bu modemlere konan kilitler aracılığıyla işletmeciler arası abone geçişlerine engel olunduğu ile piyasadaki rekabetin olumsuz etkilendiğine ilişkin Rekabet Kurumu ve Serbest Telekomünikasyon İşletmecileri Derneği'nden (Telkoder) başvurular gelmiştir.

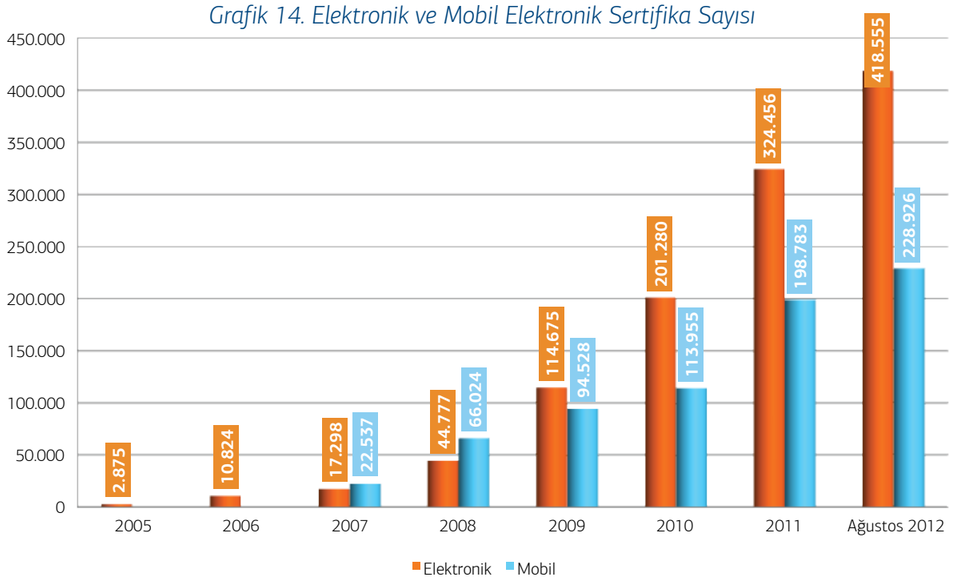
İSS'ler tarafından gerçekleştirilen modem uygulamasında modemlere konulan şifreler yolu ile modemlerin sadece bir İSS'nin altyapısı üzerinden hizmet alınması halinde çalışacak şekilde kilitlenmesi ve söz konusu kilitlerin kaldırılması için uzun ve zahmetli bir sürecin öngörülmesinin aboneleri yeni modem almaya sevk edeceği, zaman kaybına neden olacağı ve böylece tüketici mağduriyetine sebebiyet vereceği; modemlere kilit konulması uygulamasının işletmeci değiştirme maliyeti oluşturduğu ve bir çeşit piyasaya giriş engeli olduğu, bu uygulamaların YAPA ve/veya yalın ADSL uygulamalarının etkisini azalttığı, bu nedenlerle de rekabet karşıtı bir uygulama olduğu değerlendirilmiştir. Bu bağlamda mezkûr problemin bertaraf edilmesini teminen 13.04.2011 tarih ve 2011/DK-10/182 sayılı Kurul Kararı alınarak söz konusu uygulamalar yasaklanmıştır.

Elektronik İmza Düzenlemesi

Elektronik İmza Kanunu 23 Ocak 2004 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmış ve 23 Temmuz 2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun ile konuya ilişkin ikincil düzenlemeleri yapma ve denetleme görevleri

BTK'ya verilmiştir. Grafik 14'de ülkemizde 2004 yılından itibaren Ağustos 2012'ye kadar üretilen toplam elektronik ve mobil elektronik sertifika sayısı gösterilmektedir.

Grafik 14. Elektronik ve Mobil Elektronik Sertifika Sayısı

Kaynak: BTK

Bu görev kapsamında BTK tarafından hazırlanmış olan "Sertifika Mali Sorumluluk Sigortası Yönetmeliği" 26/08/2004 tarih ve 25565 sayılı Resmi Gazete'de, "Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ile "Elektronik İmza ile İlgili Süreçlere ve Teknik Kriterlere İlişkin Tebliğ" ise 06/01/2005 tarih ve 25692 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

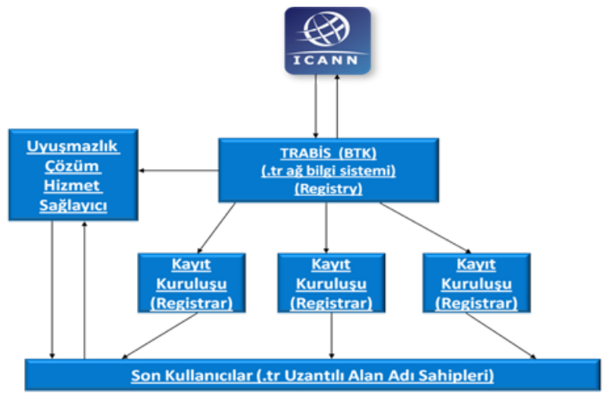
Son olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından "Sertifika Mali Sorumluluk Sigortası Yönetmeliği" doğrultusunda sigortaya ilişkin Genel Şartlar, Tarife ve Talimatı hazırlanmış, 27/01/2005 tarih ve 25709 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Düzenlemelerin tamamlanmasını müteakip nitelikli elektronik sertifika, zaman damgası ve elektronik imzalarla ilgili hizmetleri sunacak olan Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı'ları (ESHS) yetkilendirilmiştir. Hali hazırda özel sektöre nitelikli elektronik sertifika sağlayan 3 adet ve tüm kamu kurum ve kuruluşları çalışanlarının kurum içi ve kurumlararası işlemlerde kullanacakları kurumsal elektronik sertifika ihtiyaçlarını karşılayan TÜBİTAK Kamu Sertifikasyon Merkezi olmak üzere toplam 4 adet ESHS faaliyet göstermektedir. Ağustos 2012 tarihi itibariyle üretilen toplam 647.481 elektronik/mobil sertifikanın %63'ü özel sektör ve %37'si kamu kurum ve kuruluşu için üretilmiştir.

İnternet Alan Adları Yönetiminin Yeniden Yapılandırılması

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun 35 inci maddesi gereğince; internet alan adlarının tahsisini yapacak kurum veya kuruluşun tespiti ile alan adı yönetimine ilişkin usul ve esasları belirleme görev ve yetkileri Bakanlığımıza verilmiştir. Bakanlığımızca 07/11/ 2010 tarihinde İnternet Alan Adları Yönetmeliği Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu Yönetmelik ile ".tr" uzantılı internet alan adlarının tahsisine ilişkin iş ve işlemlerin yürütülmesi görevi Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'na verilmiştir. Bu yönetmelik çerçevesinde ".tr" uzantılı internet alan adı sisteminin ve buna ait merkezi veritabanının işletilmesine, rehberin oluşturulmasına, güncellenmesine ve rehberlik hizmetinin sunulmasına ve alan adı başvuru işlemlerinin gerçek zamanlı olarak yapılmasına imkân veren, tüm bu faaliyetlerin güvenli ve iş sürekliliğini sağlayacak şekilde gerçekleştirildiği sistem olan ".tr" ağ bilgi sistemi (TRABİS) BTK tarafından kurulacak ve işletilecek veya belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten itibaren en geç iki yıl içerisinde TRABİS'in üçüncü bir tarafça kurulması ve işletilmesi sağlanacaktır. Ayrıca alan adları ile ilgili ihtilafların çözümünü sağlamak amacıyla Uyuşmazlık Çözüm Hizmet Sağlayıcı (UÇHS) tanımı getirilmiştir (Şekil 2).

Şekil 2. İnternet Alan Adları Yönetimi

Siber Güvenlik Çalışmaları ve Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatları

Siber güvenlik, siber ortamda kurum, kuruluş ve kullanıcıların varlıklarını korumak amacıyla kullanılan araçlar, politikalar, güvenlik kavramları, güvenlik teminatları, kılavuzlar, risk yönetimi yaklaşımları, faaliyetler, eğitimler, en iyi uygulamalar ve teknolojiler bütünüdür. Kurum, kuruluş ve kullanıcıların varlıkları, bilgi işlem donanımlarını, personeli, altyapıları, uygulamaları, hizmetleri, telekomünikasyon sistemlerini ve siber ortamda iletilen ve/veya saklanan bilgilerin tümünü kapsamaktadır. Kurum konu ile ilgili araştırma, raporlama, kamuoyunu bilinçlendirme ve düzenleme çalışmalarına devam etmektedir. Bu çalışmalar kapsamında; Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatı-2011 (USGT-2011) finans, bilgi teknolojileri ve iletişim, eğitim, savunma, sağlık sektörlerinin; adli birimlerin, kolluk kuvvetlerinin ve çeşitli bakanlıkların ilgili birimlerinin temsilcilerinden oluşan 41 kamu kurumunun, özel sektör kuruluşunun ve sivil toplum kuruluşunun (STK) katılımıyla 25-28 Ocak 2011 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu kurum/kuruluşların altısı tatbikata gözlemci statüsünde katılmıştır. Tatbikatta katılımcı kurum/kuruluşlardan bilişim, hukuk ve halkla ilişkiler uzmanı statüsündeki 200'e yakın personel görev almıştır. Katılımcı kurumların siber saldırı durumunda verecekleri tepkilerin gerçek ortamdaki ve simülasyon ortamındaki saldırılarla ölçülmesiyle, kurumların hem teknik kabiliyetleri hem de kurum içi ve kurumlar arası koordinasyon yetenekleri değerlendirilmiştir.

25-28 Ocak 2011 tarihleri arasında gerçekleştirilen USGT-2011'in ilk iki günlük bölümünde katılımcılar çalışmalara kendi kurumlarından katılmıştır. USGT-2011'in son iki günlük bölümü ise toplu halde TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (ETÜ) Konferans Salonu'nda gerçekleştirilmiştir.

Siber saldırılara karşı önlem alınabilmesi amacıyla Mayıs 2012'de gerçekleştirilen "Siber Kalkan Tatbikatı 2012"ye Türkiye'de internet erişim hizmeti sunan ve internete erişim sağlayan elektronik haberleşme

sektörünün %99,9'unu teşkil eden 12 işletmeci katılmıştır. Söz konusu tatbikatta özellikle hizmeti aksatma saldırılarına karşı şebeke seviyesinde işletmeciler tarafından alınacak önlemlerle söz konusu saldırı trafiğinin hedef sistemlere ulaşmadan engellenebilirliği test edilmiştir.

Ayrıca, 8 Ağustos 2012'de ilk koordinasyon/bilgilendirme toplantısı 126 kişi ile yapılan ve Aralık 2012'de yenilenmesi planlanan Siber Güvenlik Tatbikatı 2012, BTK ile TÜBİTAK işbirliğinde gerçekleştirilecek olup, 50'nin üzerinde kurumun (kamu+özel) katılımı ile gerçek saldırılar ile yazılı senaryoların uygulanması hedeflenmektedir.

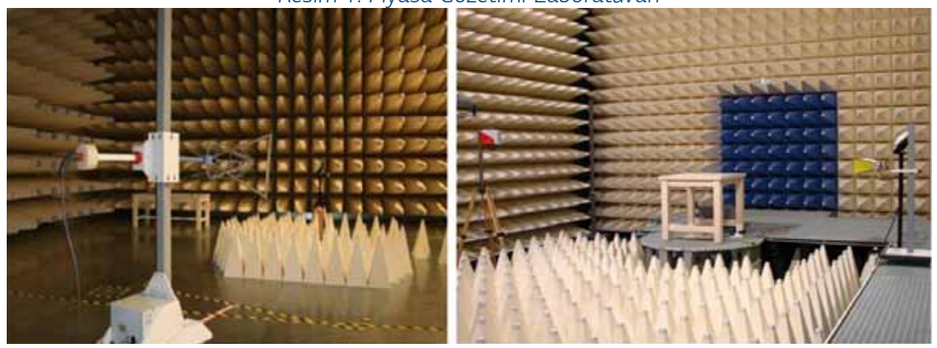
Diğer taraftan, Ulusal Siber Güvenlik Çalışmalarının Yürütülmesi, Yönetilmesi ve Koordinasyonuna İlişkin Karar 20 Ekim 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu karar gereğince bir Siber Güvenlik Kurulu oluşturulmakta ve bu kurulun başkanı ise Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı olmaktadır. Kurul, siber güvenlik konusunda devlet politikalarının oluşturulması, test ve denetim işlerinin yapılması ve oluşturulan politikalara kamu kurumlarınca uyum sağlanmasını koordine edecektir.

Bakanlar Kurulu tarafından imzalanan bu kararın amaç ve kapsamı; kamu kurum ve kuruluşlarınca bilgi teknolojileri üzerinden sağlanan her türlü hizmet, işlem ve veri ile bunların sunumunda yer alan sistemlerin güvenliğinin sağlanmasına ve gizliliğinin korunmasına yönelik tedbirlerin alınması ve bilgi ve iletişim teknolojilerine ilişkin kritik altyapıların işletiminde yer alan gerçek ve tüzel kişilerce uyulması gerekli usul ve esasları düzenlemek olarak tanımlanmaktadır.

Piyasa Gözetimi Laboratuvarı

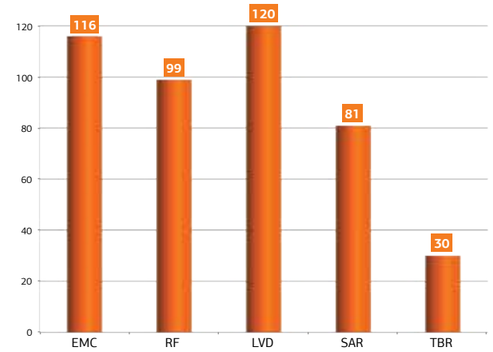
Piyasa Gözetimi Laboratuvarı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından piyasa gözetimi faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılmak üzere, Avrupa Birliği Mali İşbirliği Projesi kapsamında Hacettepe Üniversitesi Teknokent Alanı'na kurulmuştur. Toplam 4.8 milyon avro bütçe bedelinin 3.6 milyon avrosu AB tarafından karşılanan Piyasa Gözetimi Laboratuvarı 17 Nisan 2007 tarihinde hizmete başlamış ve 28 Nisan 2008 tarihinde de TÜRKAK (Türk Akreditasyon Kurumu) tarafından akredite edilmiştir.

Resim 1. Piyasa Gözetimi Laboratuvarı

Piyasa Gözetimi Laboratuvarında, denetim sırasında piyasadan numune olarak alınan telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanlarının standartlara uygunluğunu ve güvenirliliğini tespit etmeye yönelik test ve ölçümler yapılmaktadır. Piyasa Gözetimi Laboratuvarında yapılan bu test ve ölçümler sonucunda standartlara uygun bulunmayan cihazlar piyasadan toplatılmakta ve söz konusu ürünlerin piyasaya sunulması engellenmektedir. Piyasa Gözetimi Laboratuvarı kapsamında tamamı TÜRKAK tarafından akredite 5 farklı laboratuvar bulunmaktadır. Bunlar; EMC Laboratuvarı (Elektromanyetik Uyumluluk), RF Laboratuvarı (Radyo Frekans), LVD Laboratuvarı (Alçak Gerilim Direktifi), SAR Laboratuvarı (Özgül Soğurma Oranı) ve TBR Laboratuvarıdır (Düzenleme İçin Teknik Esaslar).

Grafik 15. 2012 I. ve II. Çeyrekte Deney Uygulanan Cihaz Sayıları

Kaynak: BTK

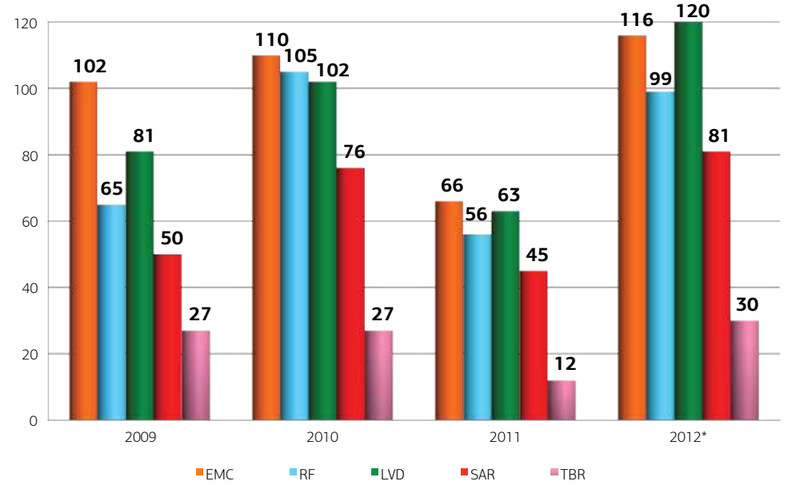
05.05.2010 tarihinde "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Piyasa Gözetimi Laboratuvarı İmkanlarından Yararlanılabilmesi için Usul ve Esaslar" yürürlüğe girmiştir. Bu Usul ve Esaslar ile piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri dışında yerli imalat ve AR-GE yapan kurum ve kuruluşlar ile üniversitelerden gelecek deney ve altyapı kullanım taleplerinin karşılanması hedeflenmiştir.

Piyasa Gözetim Laboratuvarı, 08.06.2011 tarihinde "Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Teşkilât Yönetmeliği" ile Piyasa Gözetim Laboratuvarı Müdürlüğü (PGM)'ne dönüştürülmüştür.

2012 yılı I. ve II. çeyrekte deney uygulanan cihaz sayıları Grafik 15'de verilmiş olup; ayrıca gümrükten gelen 399 kalem telsiz telefon ve telsiz cihazının ülke frekans planına uygun olup olmadığı RF Laboratuvarında kontrol edilmiştir.

2009-2012 yıllarında PGD Kapsamında Deney Uygulanan Cihaz Sayıları Grafik 16'da verilmiştir.

Grafik 16. PGD Kapsamında Deney Uygulanan Cihaz Sayıları (2009-2012)

*(*2012 yılı için Eylül ayı itibarıyla deney sayıları belirtilmiştir.)*
Kaynak: BTK

Spektrum Yönetimi Uygulamaları

Spektrum yönetiminde şeffaflığın sağlanması, spektrumun etkin ve verimli kullanılması ile telsiz yayınlarının zararlı elektromanyetik etkilerinin önlenmesi amacıyla kurumlar ve özel işletmeler arasında frekansların planlanması, tahsisi, koordinasyonu, Milli Frekans Planı'nın hazırlanmasına yönelik usulleri belirleyen "Spektrum Yönetimi Yönetmeliği" 02.07.2009 tarih ve 27276 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu düzenleme ile frekans tahsisleri uluslararası kurallara göre yapılacak, teknolojik yeniliklerin uygulanmasını sağlayacak planlama ile araştırma ve geliştirme faaliyetleri teşvik edilecektir. Milli güvenlik ile kamu düzeni gerekleri, doğal afetler gibi olağanüstü hallerde frekans kullanımlarında değişiklik yapma imkânının yanı sıra BTK teknolojik gelişmeler ve uluslararası standartlarda yapılacak yeni düzenlemeler çerçevesinde tahsisli frekansları geri alma veya iptal etme yetkisine sahip olacaktır. Devlet güvenlik ve istihbaratında zafiyet olmayacak şekilde tahsis edilen frekans bantlarının bir kısmı veya tamamı geri alınabilecektir.

5809 sayılı EHK'nın, telsiz kurma ve kullanma izni, telsiz ruhsatnamesi ve kullanıma ilişkin esaslar başlıklı 37 nci maddesinin 1, 2 ve 3 üncü fıkraları uyarınca, telsiz kurma ve kullanma izni ve telsiz ruhsatnamesi verilmesi, izin ve telsiz ruhsatnamesinin süresi, yenilenmesi, değişikliği ve iptali ile ilgili usul ve esaslar ile bu çerçevede öngörülen telsiz cihaz ve sistemlerinin kurulması, kullanılması, nakli, işletme tipinin değiştirilmesi, devri ve hizmet dışı bırakılmasında kullanıcıların tabi olacağı hususları içeren "Telsiz İşlemlerine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" 17.07.2009 tarih ve 27291 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

EHK'nın, 36 ve 37 nci maddeleri kapsamında; frekans tahsisine ihtiyaç duyulmayan özel amaçlar için tahsis edilmiş frekans bantlarında ve çıkış gücünde çalışan, diğer sistemlerde elektromanyetik girişime sebep olmadan ve elektromanyetik girişime açık olarak kullanılan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından belirlenen ilgili teknik düzenlemelere uygun telsiz cihaz ve sistemlerinin, herhangi bir telsiz kurma ve kullanma iznine ve telsiz ruhsatnamesine ihtiyaç göstermeksizin kurulması ve kullanılması ile ilgili usul ve esasları belirlemek üzere "Özel Telsiz Sistemleri Yönetmeliği", 18.07.2009 tarih ve 27292 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu düzenleme ile dar bölge telsiz çağrı (paging) sistemleri, halk bandı (CB) telsiz cihazları, kablosuz ses yayın sistemleri, amatör telsiz istasyonlarının herhangi bir telsiz kurma ve kullanma iznine ve telsiz ruhsatnamesine ihtiyaç göstermeksizin kurulup kullanma imkanı sağlanacaktır.

"Özel Telsiz Sistemleri Yönetmeliği", 28.04.2011 tarih ve 27918 sayılı Resmi Gazete'de güncellenerek, Ülke genelinde otoyol, köprü veya tünel gibi geçişlerde araçların tanınarak hızlı geçişleri için kullanılan kablosuz geçiş sistemlerine imkan sağlanmıştır. Bu kapsamda ayrıca, işletilmesi için frekans tahsisine ihtiyaç duyulmayan özel amaçlar için tahsis edilmiş frekans bantlarında ve çıkış gücünde çalışan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından kullanılacak BTK tarafından belirlenen teknik düzenlemelere uygun kısa mesafe erişimli alçak güçlü telsiz cihaz ve sistemlerinin yayın özelliklerini, frekans bantlarını, herhangi bir telsiz kurma ve kullanma iznine ve telsiz ruhsatnamesine ihtiyaç göstermeksizin kurulması ve kullanılması ile ilgili usul ve esasları belirleyen "Kısa Mesafe Erişimli Telsiz (KET) Cihazları Hakkında Yönetmelik" 11.09.2012 tarih ve 28408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sanayi, bilim ve tıp alanlarında kullanılan cihazların belirlenen frekans bandlarında kullanımına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla "Sınaî, Bilimsel ve Tıbbi Elektronik Cihazlar (SBT) Yönetmeliği", pek çok Avrupa ve Dünya ülkesi mevzuatları incelenerek hazırlanmıştır. Yönetmelik, 23.10.2011 tarihinde 28093 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

'Sayısal Pay' olarak da bilinen ve analog televizyon yayınlarının sayısal yayına geçişiyle birlikte boşalacak olan 790- 862 MHz bandı sayısal yayına geçişten sonra geçerli olmak üzere mobil haberleşme hizmetlerine tahsis edilmiştir.

Halihazırda GSM sistemleri için kullanılan 900 ve 1800 MHz bantlarının, uluslararası kuruluşların kararları da dikkate alınarak UMTS sistemleri için de kullanılabilmesini sağlamak amacıyla yapılan çalışmalar devam etmektedir. Bu çalışmayla özellikle kırsal alanda UMTS için oluşan şebeke maliyetlerinin düşürülmesi ve o yerlerin daha kolay kapsanabilmesi amaçlanmıştır.

Elektronik haberleşme altyapısından yoksun kalan köy, mezra ve benzeri yerleşim yerlerine telefon ve internet hizmetlerini götürmek üzere evrensel hizmetin yürütülmesini teminen Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığına tahsis edilen ve süresi 01.08.2011 tarihinde biten 3410-3425/3510-3525 MHz frekanslarının kullanım süresi 01.08.2016 tarihine kadar uzatılmıştır.

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'nın Faaliyete Başlaması

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu ile 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanunu'nda değişiklik yapan, 23.07.2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5397 sayılı yasa ile BTK bünyesinde Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı kurulmuştur. Telekomünikasyon İletişim Başkanlığınca çıkartılan "Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Tespiti, Dinlenmesi, Sinyal Bilgilerinin Değerlendirilmesi ve Kayda Alınmasına Dair Usul ve Esaslar ile Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Yönetmelik" de 10.11.2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Güvenlik ve istihbarat kurumlarımızın yasalarında yazılı istihbari ve Ceza Muhakemesi Kanunu çerçevesinde adli işlemlere ilişkin olarak yetkili ve görevli hakimlerden alınan kararlar ile gecikmesinde sakınca bulunan hallerde hakim onayına sunulmak üzere verilen yazılı emirler ve Cumhuriyet savcılığı kararları, 23.07.2006 tarihinden itibaren ilgili kurumlarca Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı'na gönderilecektir. Böylece telekomünikasyon yoluyla yapılan iletişimin tespiti, dinlenmesi, sinyal bilgilerinin değerlendirilmesi ve kayda alınması ile ilgili faaliyetler Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı üzerinden yürütülecektir.

İnternet İçerik Düzenlemeleri

5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi Ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun" 23 Mayıs 2007 tarihinde 26530 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle bu Kanunun uygulanması görevi de Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına verilmiştir.

5651 sayılı Kanunun uygulamasına ilişkin Başbakanlıkça hazırlanan 'İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 30.11.2007 tarihli ve 26716 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmesiyle, bahse konu düzenlemeler uyarınca (30 Kasım 2007 tarihinden itibaren) internet içerik düzenlemeleri ile ilgili uygulanmalara başlanmıştır.

Söz konusu yasa ile internet süjeleri (içerik sağlayıcı, yer ve erişim sağlayıcı, toplu kullanım sağlayıcı) ve bu süjelerin hak ve sorumlulukları ilk kez belirlenmiştir.

İnternet ortamında yayınlanan içerik nedeniyle haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişilere ilişkin; içeriğin yayından çıkarılmasını sağlama ve cevap hakkı uygulaması usul ve esaslarına "İnternet" özelinde ilk kez yer verilmiştir.

Yasada yazılı katalog suçlar bakımından erişimin engellenmesi usul ve esasları ilk kez düzenlenmiştir.

Konusu suç teşkil eden(ve/veya küçükler için zararlı oyunlar) içerik kapsamında filtreleme usulü ilk kez düzenlenmiştir.

Yine bu temel düzenlemelerle bağlantılı olarak;

Erişim ve yer sağlayıcıların faaliyet belgesi almalarına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş, ticari amaçla İnternet toplu kullanım sağlayıcıların (İnternet kafeler vb.) izin belgesi almalarına ilişkin usul ve esaslara yer verilmiş, bunların faaliyetlerinin; çocukların korunması, suçların önlenmesi ve suçluların tespiti yönünde gerçekleşmesini teminen (filtre programı, iç IP logları, kamera sistemi, sabit IP...) denetim usul ve esasları düzenlenmiş, yine suçların önlenmesi ve suçluların tespiti işlevi çerçevesinde İnternet aktörlerinin tutmaları gereken trafik bilgilerine (erişim sağlayıcının, yer sağlayıcının trafik bilgisi tutma yükümlülüğü...) ilişkin düzenlemeler gerçekleşmiş, uluslararası mevzuata paralel olarak bu bilgilerin tutulması usul ve esasları belirlenmiştir.

İnternet ortamındaki yayınlardan kanunda belirtilen katalog suçlara ilişkin olanlarla ilgili şikâyetlerin yapılabileceği İnternet Bilgi İhbar Merkezi kurulmuştur. Kanun'un amacının internet ortamında işlenen belirli suçlarla mücadele olduğu bu maddede ve Kanun'un genel gerekçesinde açıkça ifade edilmiştir.

5651 sayılı Kanunda Yer Alan Katalog Suçlar İle İlgili İhbarlar İçin 'Bilgi İhbar Merkezi' Kuruldu

5651 sayılı "İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun" kapsamında Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı tarafından belirli suçlarla mücadelede ihbarların alınması için 'Bilgi Ihbar Merkezi' kurulmuştur. Kanun'da sayılan, intihara yönlendirme, çocukların cinsel istismarı, uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma, sağlık için tehlikeli madde temini, müstehcenlik, fuhuş, kumar oynanması için yer ve imkan sağlama suçları ile 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanun'da yer alan suçlarla ilgili olarak ihbarda bulunacaklar, www.ihbarweb.org.tr web sitesinden online olarak; ihbar@ihbarweb.org.tr adresine e-posta göndererek veya 0 312 582 82 82 nolu telefonu arayarak ihbarda bulunabileceklerdir.

Denetim Faaliyetleri

BTK tarafından elektronik haberleşme sektöründe yer alan işletmecilere yönelik mali, teknik, hukuki ve idari düzenlemeler yapılmaktadır. Gerek işletmecilerin faaliyetlerinin lisans şartlarına uygunluğu, gerekse yetkisiz bir şekilde elektronik haberleşme hizmeti sunanlar ile ilgili olarak, BTK'ya yapılan ihbar ve şikayetler ile re'sen yapılan incelemeler neticesinde iddialar değerlendirilerek, gerekli işlemler gerçekleştirilmiştir.

2012 yılı Eylül ayına kadar toplam 71 denetim başlatılmış olup, bu denetimlerden 29'u 2012 yılında devam eden denetimlerdir.

IPV6 Konusundaki Faaliyetler

Ulusal IPv6 Altyapısı Tasarımı ve Geçişi Projesi tamamlanarak proje çıktıları erişime açılmıştır (**www.ipv6.net.tr**). Bu kapsamda yapılan çalışmalara aşağıda yer verilmektedir:

- *12-13 Ocak 2011, I. IPv6 Konferansı yapıldı.*
- *15 Şubat 2012, II. IPv6 Konferansı yapıldı.*
- *Başbakanlık Genelgesi: "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında IPv6'ya Geçiş Planı" (8.12.2010 tarihli ve 27779 sayılı Resmi Gazete)*
- *75 kamu kurumundan 152 adet katılımcıyla, IPv6 konusu ile ilgili tüm paylaşımların yapılacağı "IPv6GecisPlatformu" faaliyete geçirildi.*
- *115 kurumdan 385 adet personele IPv6'ya geçiş eğitimi verildi.*

İSS'ler Tarafından Yurtdışında Tutulan İçeriğin Türkiye'ye Getirilmesine İlişkin (Hosting) Düzenleme

İnternet Servis Sağlayıcılarının yurtdışında farklı ülkelerdeki merkezlerde ekonomik gerekçelerle tuttukları içeriğin Türkiye'ye getirilmesi ile ilgili yaklaşık 1 yıldır yapılan çalışmalar sonucu;

- *Daha önce Türk Telekom tarafından Megabit bedeli 13.6 TL olan Hosting ücreti, farklı tarihlerde yapılan 4 farklı düzenleme ile 3.69 TL'ye (yaklaşık 1.4 Euro-cent'e) düşürülmüştür.*
- *Böylece AB ortalaması yaklaşık 1.5 Euro-cent olan "Hosting ücretleri"nin de altında bir değere ulaşılmıştır. Bunun sonucu içeriğini yurtdışında tutan 6 Veri Merkezi Operatörüne ilişkin içerik Türkiye'ye taşınmıştır.*
- *Hem "Bilgi Güvenliği" hem de yurtdışı terminasyon nedeniyle ödenen döviz bedelinde çok büyük tasarruf temin edilmiştir.*

Engelli Vatandaşlarımıza Yönelik Düzenlemeler

15.05.2012 tarihli ve 2012/DK-14/206 sayılı Kurul Kararı ile mobil işletmeciler tarafından,

- *Tarifelerde ve hizmetin sunum koşullarında meydana gelen tüm değişikliklerin talep eden abonelere sesli mesaj olarak gönderilmesi,*
- *Talep eden abonelere sesli konum bilgisi verilmesinin sağlanması,*
- *Talep eden abonelere fatura ve kota dolum bilgilerinin sesli mesaj olarak gönderilmesi,*
- *Abonenin talebi doğrultusunda "Aradığınız kişi işitme engellidir" bilgisinin ücretsiz olarak sunulması,*
- *Ses hizmetinden bağımsız olarak sadece SMS paketi hizmeti sunulmasının sağlanması hususlarına Karar verilmiştir.*

Yüksek Hızlı Tren Güzergahlarının GSM/3N Kapsama Alanına Alınması

Ankara-Konya ve Ankara-Eskişehir Yüksek Hızlı Tren (YHT) güzergahlarında kesintisiz ses ve veri iletişimi sağlanabilmesi amacıyla bu güzergahlarda GSM/3N kapsama alanı sağlanması planlanmıştır. BTK koordinasyonunda yapılan çalışmalar ile 2012 yılı içerisinde;

- *Ankara-Konya YHT hattının yaklaşık %99,9'unda 3 işletmeci tarafından GSM/3N kapsaması,*
- *Ankara-Eskişehir YHT hattının ise yaklaşık %99'unda 2 işletmeci tarafından GSM/3N kapsaması, 1 işletmeci tarafından da sadece GSM kapsaması (bu güzergahta bir işletmecinin %57 oranında 3N kapsaması mevcuttur),*

sağlanmıştır. YHT setlerinin vagonlarının içerisinde daha kaliteli mobil ses ve mobil internet hizmeti sunulabilmesi amacıyla, 2012 yılı üçüncü çeyreğinde bu güzergahlarda çalışan toplam 11 YHT'den 6 tanesinin içerisine tekrarlayıcı donanım (repeater) montajı yapılmak suretiyle hem Ankara-Konya hem de Ankara-Eskişehir YHT hattında yüksek kalitede mobil ses ve internet hizmeti verilmeye başlanmıştır. 2012 yılı sonuna kadar, henüz montajı tamamlanmayan 5 adet YHT'nin içerisine de tekrarlayıcı montajının yapılması planlanmaktadır.

İŞLETMECİ KURULUŞLARIN FAALİYETLERİ
PTT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Küreselleşen dünyada, haberleşme sektöründe kaydedilen değişim; kişileri, toplumları, kurumları ve kuralları da beraberinde geliştirmektedir. Haberleşme sektörü ülke ekonomisinin büyümesine katkı sağlarken diğer sektörlerin de verimliliklerini arttırmaktadır. Bu nedenle gerek ülkemizde gerekse dünyada sektörün daha fazla gelişmesine, rekabetin artmasına ve vatandaşın menfaatlerinin korunmasına yönelik düzenlemeler yapılmakta ve belirli aralıklarla gözden geçirilmektedir.

Ülkemizde mevcut durumda yürürlükte olan 5584 sayılı Posta Kanununa göre açık ve kapalı mektuplar ile üzerinde haberleşme mahiyetinde yazı bulunan kartlar limitsiz posta tekeli altındadır. Ayrıca düzenleyici ve işletmeci olarak ayrı birimler bulunmamaktadır.

Ancak gerek ulusal bazda gerekse uluslararası anlaşma ve düzenlemelerde serbestleşmeye yönelik yeni hizmet ve teknolojilerin gündeme geldiği görülmektedir. Bu gerçeğe paralel PTT'nin anonim şirket şeklinde yeniden yapılandırılarak sektördeki diğer hizmet sunucularıyla eşit koşullarda rekabet edebilmesinin sağlanması hedeflenmiştir.

Böylece posta hizmetlerinin kaliteli, sürekli, tüm kullanıcılar için karşılanabilir bir ücretle, etkin rekabete dayalı esaslar çerçevesinde sunulması, sektörün serbestleştirilerek mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf hale getirilmesi, düzenleme ve denetim mekanizmasının kurulması sağlanacaktır.

SEKTÖREL BÜYÜKLÜKLER

Tablo 3. Ptt Genel Müdürlüğü Haberleşme Hizmet Büyüklükleri

HİZMETİN TÜRÜ	2011 YILI EYLÜL AYI SONU İTİBARİYLE GERÇEKLEŞME (1)	2011 YILSONU İTİBARİYLE GERÇEKLEŞME (2)	2012 YILI EYLÜL AYI SONU İTİBARİYLE GERÇEKLEŞME (3)	DEĞİŞİM ORANI (%) (3/1)
1-MEKTUP POSTASI				
Adet (Bin)	746.270	1.008.786	759.374	1,0
Gelir (Bin TL)	764.108	1.060.233	925.921	1,2
2-TELGRAF TRAFİĞİ				
Adet (Bin)	546	727	639	1,2
Gelir (Bin TL)	2.646	3.879	4.246	1,6
3-TELE-POST TRAFİĞİ				
Adet (Bin)	1.170	1.546	1.261	1,1
Gelir (Bin TL)	1.459	1.951	1.609	1,1
4-TELEPOST HİZMETİNE AÇIK ÜLKE SAYISI				
Adet	33	33	33	1,0
5-TELEPOST HİZMETİ VEREN İŞYERİ SAYISI				
Adet	1.340	1.340	1.339	1,0
6-TOPLAM POSTA GÖNDERİLERİ				
Adet (Bin)	747.986	1.011.059	761.274	1,0
Gelir (Bin TL)	768.213	1.066.063	931.776	1,2
7- HAVALE İŞLEMLERİ				
Adet (Bin) kabul+ödeme	28.986	38.186	26.447	0,9
Gelir (Bin TL)	92.134	126.159	106.707	1,2
8-ÇEK İŞLEMLERİ				
Adet (Bin) kabul+ödeme+aktarma	23.790	33.396	39.280	1,7
Gelir (Bin TL)	31.047	44.088	40.810	1,3
9-TOPLAM PTTBANK İŞLEMLERİ				
Adet (Bin)	216.240	289.594	220.494	1,0
Gelir (Bin TL)	273.369	370.520	282.601	1,0
10-KARGO GÖNDERİLERİ TRAFİĞİ				
Adet (Bin)	13.820	15.423	4.410	0,3
Gelir (Bin TL)	52.216	81.254	39.141	0,7
11-YURT DIŞI KOLİ GÖNDERİLERİ TRAFİĞİ				
Adet (Bin)	103	164	124	1,2
Gelir (Bin TL)	8.128	11.989	10.762	1,3
12-KURYE (Normal, Nitelikli, Ş.içi eksp) GÖNDERİLERİ TRAFİĞİ (ADET)				
Adet (Bin) Y.içi Kurye + APG adetleri	11.960	20.221	24.742	2,1
Gelir (Bin TL) Y.içi Kurye + APG adetleri	35.662	40.287	62.078	1,7
13-YURT DIŞI APG TRAFİĞİ				
Adet (Bin)	51	68	35	0,7
Gelir (Bin TL)	1.660	2.241	1.401	0,8
14-TOPLAM LOJİSTİK GÖNDERİLERİ				
Adet (Bin)	25.934	35.876*	29.312	1,1
Gelir (Bin TL)	97.666	135.771	113.381	1,2

** Yurtiçi APG ve KKTG hizmetleri 18/09/2011 tarihi itibariyle sona ermiş olup, 2012 programında Kargo ve Kurye adetleri bulunmaktadır. Kurye hizmeti tüm merkezlerde verilmektedir.*

YATIRIM PROJELERİ

Tablo 4. 2012 Yılı Yatırım Faaliyetleri

PROJE	PROJE ADI	PROGRAM	REVİZE ÖDENEĞİ	GERÇEKLEŞME 15 Ekim 2012	GERÇEKLEŞME ORANI
1996 E 11 0120	PTT Hizmet Binaları	35.250.000	20.808.000	10.221.688	49,12%
2007 E 11 0040	İşyerlerinin PttBank Olarak Düzenlenmesi	20.000.000	19.100.000	16.311.608	85,40%
2009 E 11 0030	İstanbul PİM, KİM ve Lojistik Üs İnşaatı	15.000.000	1.000.000	0	0,00%
2010 E 11 0020	Pttmatik	20.000.000	20.000.000	19.587.862	97,94%
2012 E 11 0010	Muhtelif İşler	49.750.000	79.092.000	58.080.738	73,43%
TOPLAM		140.000.000	140.000.000	104.201.896	74,4%

PTT Genel Müdürlüğünün güçlü bir altyapıya kavuşturulması, hizmetlerinin daha modern, güvenilir ve hızlı verilmesinin sağlanması amacıyla 2012 yılında Kuruluşa 140 milyon TL ödenek tahsis edilmiş, 15 Ekim 2012 tarihi itibariyle 104 Milyon 201 Bin 896 TL. harcama ile %74,4 oranında gerçekleşme sağlanmıştır (Tablo 4).

Tablo 5. 2013 Yılı Yatırım Programı Teklif Ödenek Dağılım Tablosu (Bin TL.)

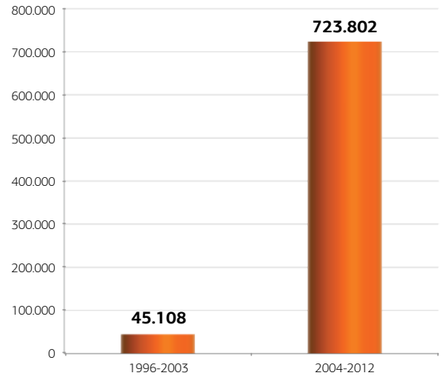
PROJE NO	PROJE ADI	PROGRAM
1996 E 11 0120	PTT Hizmet Binaları	43.000
2007 E 11 0040	İş Yerlerininin Ptt Bank Olarak Düzenlenmesi İstanbul	20.000
2009 E 11 0030	PİM, KİM ve Lojistik Üs İnşaatı	7.500
2010 E 11 0020	Pttmatik	1.500
2013 E.....	Posta Hizmetlerinin Mekanizasyonu ve Modernizasyonu	18.000
2013 E.....	Muhtelif İşler	50.000
TOPLAM		140.000

2013 yılında ise PTT'nin Yatırım Programı teklif ödeneği;

- *PTT Hizmet Binaları Projesi'ne 43 milyon TL,*
- *İşyerlerinin PTT Bank Olarak Düzenlenmesi Projesi'ne 20 milyon TL,*
- *İstanbul PİM, KİM ve Lojistik Üs İnşaatı Projesi'ne 7 milyon 500 bin TL,*
- *Pttmatik Projesi'ne 1 milyon 500 bin TL,*
- *Posta Hizmetlerinin Mekanizasyonu ve Modernizasyonu Projesi'ne 18 milyon TL,*
- *Muhtelif İşler Projesi'ne 50 milyon TL ödenek olmak üzere toplam 140 milyon TL'dir (Tablo 5).*

1995-2003 dönemi ile 2004-2012 dönemi yapılan yatırımların mukayesesi Grafik 17'de verilmiştir.

Grafik 17. 1995-2003 Dönemi ile 2004-2012 Dönemi Yapılan Yatırımların Mukayesesi

1995-2003 Yılları arasındaki 9 yılda;

45 Milyon 108 Bin TL'lik yatırım

2004-2012 Yılları arasındaki 9 yılda;

723 Milyon 802 Bin TL YATIRIM

16 KAT ARTIŞ

Kaynak: PTT

İŞLETME FAALİYETLERİ

1840 yılından bu yana varlığını sürdüren PTT tamamı On-Line hizmete açık 4.454 işyerinde ve 38.000'e yakın personeli ile vatandaşın hizmetinde olup; Posta, PTT Bank ve Lojistik olmak üzere 3 alanda faaliyet göstermektedir.

POSTA ALANINDAKİ HİZMETLER VE GERÇEKLEŞTİRİLEN ÖNEMLİ FAALİYETLER

Kayıtlı Posta Hizmetlerinin Otomasyonu Projesi

Çağı yakalamak ve gelişmiş posta idarelerinde uygulanan sistemleri ülkemiz postasına adapte edebilmek için 2003 yılında Kayıtlı Posta Hizmetleri Otomasyonu Projesi çalışmalarına başlanmış, ilk defa 2004 yılında 24 merkezde pilot uygulamaya geçilmiş olup bu hizmet 2012 Eylül ayı sonu itibariyle (3.396'sı merkez ve şube, 1058'i acentelik olmak üzere) toplam 4.454 işyerinde sürdürülmektedir (Grafik 18).

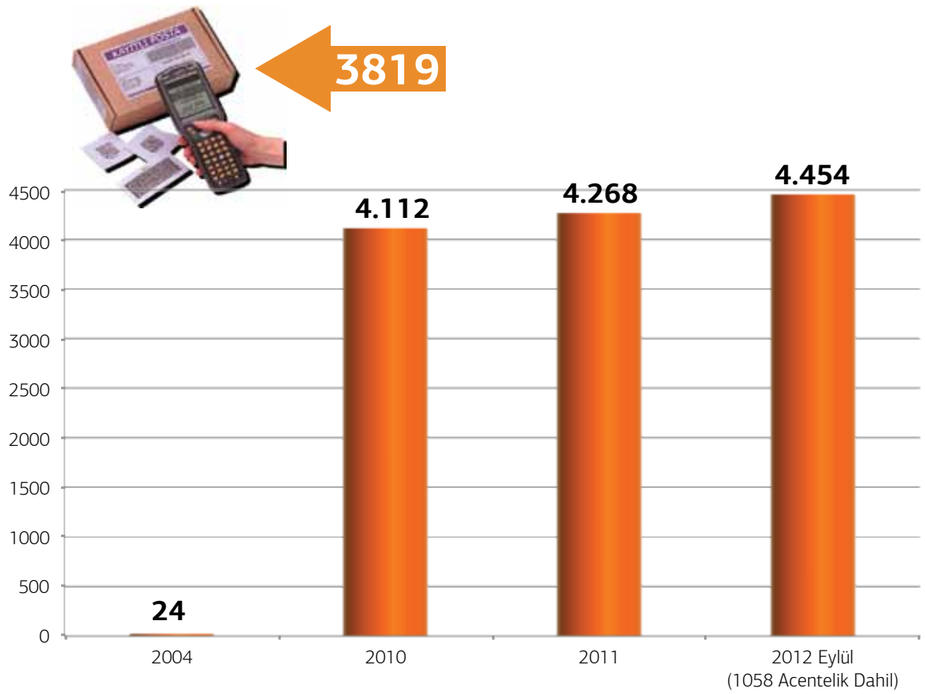
Kayıtlı Posta Hizmetlerinin Otomasyonu ile yurtiçi ve yurtdışı kayıtlı gönderiler; kabullerinden teslimine kadar geçen sürede www.ptt.gov.tr adresinden izlenebilmektedir.

Yurtdışı gönderilerde 85 ülke posta idaresi ile acele posta, 113 ülke posta idaresi ile koli ve 70 ülke posta idaresi ile mektup postası gönderileri için IPS (Uluslararası Posta Sistemi) vasıtasıyla bilgi transferi gerçekleştirilmektedir.

Bu ülkelere yollanan veya bu ülkelerden gelen kayıtlı gönderiler PTT'nin internet sayfasının "Yurtdışı Gönderi Takibi" menüsünden takip edilebilmektedir.

Bu kapsamda, gönderilerin takip ve kontrolünün eşzamanlı olarak gerçekleştirilebilmesi amacıyla SIM kart ile çalışan 3.819 adet el bilgisayarı kullanılmaktadır. El bilgisayarı ile tüm kayıtlı gönderilerin teslim tarihi, saati, teslim alan bilgileri Kayıtlı Posta Maddeleri Otomasyonuna anında aktarılarak işgücü ve zamandan tasarruf sağlanmıştır.

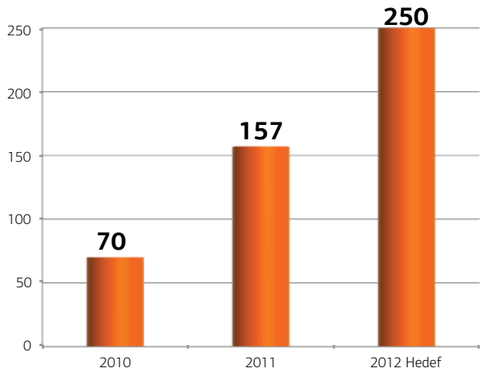
Grafik 18. Kayıtlı Posta Hizmetlerinin Otomasyonu Projesi

Kaynak: PTT

Birleşik Posta Projesi (Hybrid Mail)

Grafik 19. Birleşik Posta Projesi (Hybrid Mail) (Milyon)

Kaynak: PTT

Birleşik Posta ile ;
Gönderiler daha hızlı, güvenli ve hesaplı

Gönderiler kayıt altında...

Birleşik Posta Sistemi için İstanbul, Ankara, İzmir, Mersin, Erzurum olmak üzere 5 ayrı yerde Baskı Merkezleri ve Ankara'da Operasyon Merkezi kurulmuş, sistem 2010 yılı Ocak ayından itibaren hizmete alınmıştır.

Bu proje ile göndericiden; hesap ekstresi, fatura, bildirim, reklam dokümanı ve broşürlerin ihtiva ettiği bilgiler dijital ortamda alınmakta, baskı dizaynları yapılmakta, alıcı adresinin bulunduğu en yakın baskı merkezine elektronik ortamda iletilmekte, baskı merkezlerince de önceden belirlenmiş olan format ve düzende baskısı yapılarak katlanıp (istenilir ise içerisine insert eklenmek suretiyle) zarflanarak alıcılarına teslimi sağlanmaktadır. Bu kapsamda Tebrik Kartları ile ilgili olarak PTT ile TBMM arasında protokol imzalanmıştır.

Birleşik Posta Sisteminde 2010 yılında 70 milyon adet gönderi, 2011 yılında 157 milyon adet gönderi, 2012 yılı Eylül ayı itibariyle yaklaşık 110 milyon adet gönderi olmak üzere toplam 337 milyon adet gönderi üretimi yapılmıştır (Grafik 19).

Ayrıca bireysel müşterilerin web ortamında gönderiyi dizayn etmesi, alıcı adreslerinin ve içerik bilgilerinin girilmesi, ücret hesaplama ve web üzerinden ödeme yapılması için geliştirilen mektup sepeti projesi tamamlanmış olup yakın zamanda devreye alınacaktır.

İstanbul Hadımköy Posta İşleme Merkezi ve Lojistik Üssü

İstanbul Avrupa Yakası Çatalca İlçesi (Hadımköy) Yassıören-Akpınar sanayi bölgesinde bulunan toplam 213.555,41 m2 yüzölçümlü PTT'ye ait arsa üzerine (33.200 m2 PİM Binası, 3.342 m2 KİM Binası, 6.367 m2 Atölye, Araç Bakım ve Teshin Merkezi binası olmak üzere) toplam 42.909 m2 bina yapım işinin ihalesi (işletmeye yönelik konveyör sistemi de dahil olmak üzere) TOKİ tarafından yapılmış ve sözleşmesi 09/10/2009 tarihinde imzalanmış olup söz konusu bina 26/08/2011 tarihinde hizmete verilmiştir.

"PTT Lojistik ve Depolama Yönetimi" çalışmaları kapsamında başta sektör seçimi ile buna bağlı depo yeri seçimi olmak üzere yol haritasının belirlenmesi, bu kapsamda öncelikli olarak İstanbul Hadımköy'de PTT'ye ait araziye lojistik amaçlı kullanılmak üzere, seçilecek sektöre bağlı olarak lojistik üs yapılması planlanmıştır.

Akıllı Konveyör Sistemleri Projesi

Akıllı Konveyör Sistemi 09/06/2011 tarihinde teslim alınmış olup İstanbul Hadımköy Posta İşleme Merkezine kurulumu yapılmıştır. Söz konusu Sistem saatte 6.000 adet posta torba ve kutularını ileri teknoloji ürünü röntgen cihazlarıyla (Otomatik X-Ray cihazları) güvenlik kontrolü yaptıktan sonra üzerindeki barkod bilgisinden yararlanarak posta hatları itibarıyla otomatik ayrıma tabi tutmaktadır.

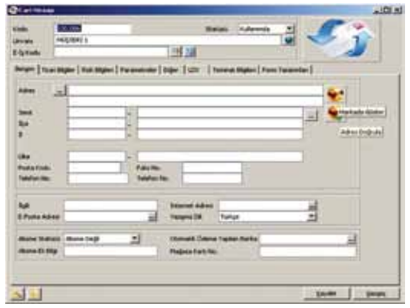
Otomatik Mektup Ayrım Sistemi Projesi

En çok trafiği olan İstanbul Avrupa Yakası Hadımköy Posta İşleme Merkezine kabul edilen gönderilerin otomatik olarak işleme ve ayrımlarını sağlamak amacıyla saatte 150 bin adet gönderinin 920 cihet bazında ayrımını yapabilecek nitelikte, modern bir "Otomatik Mektup Ayrım Sistemi" ihale yöntemi ile satın alınarak kurulumu yapılmış ve sistem 2011 yılı Eylül ayında devreye alınmıştır.

Diğer taraftan; 2012 Yılı Yatırım Programı kapsamında İstanbul Anadolu Yakası, Ankara ve İzmir'e de Otomatik Mektup Ayrım Sistemi alınması için teknik şartname çalışmaları tamamlanarak 24/07/2012 tarihinde ihalesi yapılmış olup, sözleşme aşamasındadır.

Adres Standartlarının Oluşturulması Projesi

Kuruluşa toplu gönderi veren kurum ve kuruluşlar kendi bünyelerinde oluşturdukları adres verisi kayıtlarında sağlıklı bir şekilde güncelleme yapamadıklarından güncel ve standart olmayan bu adres verileri ile hazırladıkları gönderilerin alıcısına ulaştırılmasında sıkıntı yaşanmaktadır.

Bu nedenle iade gönderi miktarları artmakta müşteri memnuniyeti olumsuz etkilenmekte ve posta maliyetleri yükselmektedir.

Bu olumsuzlukların giderilmesini teminen PTT'nin Adres Veri Tabanından yararlanarak müşteri adres veri kayıtlarının güncellenmesi ve iyileştirilebilmesi hedeflenmiştir.

Cihet İyileştirme Sistemi Projesi (CİS)

16/07/2010 tarihinde fizibilite çalışmaları tamamlanan proje; başlangıçta 80 adet cihazla pilot olarak uygulanmış, pilot uygulamanın başarılı sonuçlanması ile Türkiye geneline yaygınlaştırılması yönünde çalışmalara başlanmıştır.

Cihet İyileştirme Sistemi, intranet üzerinden ulaşılabilen uygulama sayesinde GPS cihazlarından gelen konum bilgileri ile dağıtım bölgelerinin (cihetler) düzenlenmesi, dağıtıcıların cihetlerindeki konum bilgilerinin alınarak harita üzerinde izlenmesi amacıyla planlanmıştır.

Türkiye genelinde kullanılmak üzere 5.760 adet GPS (Global Positioning System= Global Yer Belirleme Sistemi) cihazı ile bu cihazlardan alınacak konum bilgileri sayesinde cihet organizasyonu/ reorganizasyonu yapılmasını sağlayan donanım ve yazılımın alım süreci devam etmektedir.

Araç Takip Sistemi Projesi (ATS)

Harita 2.

Araç Takip Sistemi ile PTT araçlarının GPS ve GSM/GPRS teknolojileri kullanılarak sayısal haritalar üzerinde izlenmesi, takip edilmesi, raporlanması, uzaktan yönetilmesi ve benzeri işleri gerçekleştiren donanım ve yazılımlardan oluşan Araç Takip ve Yönetim Sistemi ile araç takip bilgilerinin (hareket saatlerini, nerede olduklarını ve ortalama varış sürelerini vb.) monitörlerden izlenilmesi hedeflenmiştir (Harita 2).

Ülke genelindeki 2.838 adet araca montajları yapılmış olup proje dâhilindeki LCD monitör, bilgisayar ve sunucuların kurulumları da tamamlanarak Araç Takip Sistemi kullanılmaya başlanmıştır.

Kayıtlı Elektronik Posta Projesi (KEP)

TACİRLER ARASINDA HUKUKEN GEÇERLİ ELEKTRONİK HABERLEŞME, E-FATURA VE DİREKT E-POSTA HİZMETLERİ VERİLECEKTİR.

KEP HİZMET SAĞLAYICISI YETKİ BELGESİ ALINMIŞ OLUP 1 OCAK 2013 TARİHİNDE KEP HİZMETİ DEVREYE ALINACAKTIR.

Kayıtlı Elektronik Posta Projesi (KEP) posta hizmetlerinde PTT'nin mevcut teknoloji düzeyini ileri götüren bir proje olup, posta pulunun elektronik ortamda eşdeğeridir. Tarih, saat, dijital tanımlama logosu, içerik doğrulama ve kriptolama özelliklerinin yanı sıra en önemli özelliği yapı-

sının değiştirilemez olmasıdır. Bu proje kapsamında kullanılan zaman damgası, gönderilerin elektronik olarak "orjinalliğinin bozulmadığı ve dokümanın değiştirilmediğinin" hukuki kanıtıdır.

"Kayıtlı Elektronik Posta Sistemi Kurulumu ve İşletimi" sisteminin kurulumu TÜRKSAT A.Ş tarafından yapılmıştır.

Bu proje ile tüm kamu kurumları arasındaki resmi yazışmaların PTT Kayıtlı Elektronik Posta Projesi (KEP) üzerinden sağlanması planlanmış olup 6 kurum (Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı) ile pilot çalışmalara başlanmış ve personel için hesap açılmıştır.

Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine ilişkin yönetmelik 01/07/2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu yönetmelik gereği 30/04/2012 tarihi itibariyle Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna PTT'nin KEPHS olarak yetkilendirilmesi için başvuruda bulunulmuş olup, BTK tarafından PTT'de denetimler tamamlanmış, yetki belgesi alınmıştır. 1 Ocak 2013 tarihinde KEP hizmeti devreye alınacaktır.

e-Tebligat Projesi

e-Tebligat uygulaması 7201 sayılı Tebligat Kanununa göre tebligat çıkarmaya yetkili merciler tarafından elektronik ortamda hazırlanmış olan tebligatların değiştirilemez ve inkar edilemez bir şekilde PTT'ce oluşturulan güvenli elektronik ortam vasıtasıyla alıcılarına iletilmesidir. 6099 sayılı Tebligat Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun 19/01/2011 tarih ve 27820 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kapsamda, Adalet Bakanlığı koordinatörlüğünde yürütülen e-Tebligat Yönetmeliği çalışmalarında son aşamaya gelinmiş olup anılan Yönetmeliğin Resmi Gazete'de yayınlanmasını müteakiben PTT ve Adalet Bakanlığı yetkilileri tarafından basın yayın kuruluşları aracılığı ile uygulamaya ilişkin duyuru müştereken yapılacaktır.

Hızlı Tebligat Hizmeti

Birbirine benzer özelliği olan ve farklı ücretler uygulanan Acele Posta Gönderisi (APG) ve Kapıdan Kapıya Teslim Gönderisi (KKTG) ek hizmetli tebliğ evrakının bir çatı altında toplanarak kaynakların etkin kullanılması, hizmet standardizasyonunun sağlanması ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi amaçlanmıştır. Tüm Türkiye'de aynı hizmet süreleri ve ücret uygulanmak suretiyle 04/07/2011 tarihinde "Hızlı Tebligat" hizmeti uygulamasına başlanmıştır.

Müşteriler http://ptt.gov.tr web sayfası üzerinden, 169 çağrı merkezini arayarak veya PTT merkezine giderek söz konusu hizmetten yararlanabilmekte, birden fazla Hızlı Tebligat göndermek istediğini bildiren kişi ve kuruluşların tebligatları, adreslerinden kabul edilmektedir.

e-Telgraf Hizmeti

Gelişen Teknolojik imkanlar kullanılarak ve çağın gerektirdiği yenilikleri kapsayarak, kabulünden teslimine kadar her aşamasında bilgisayar ortamında takibinin sağlandığı yeni bir sistem olan e-Telgraf hizmeti hayata geçmiştir.

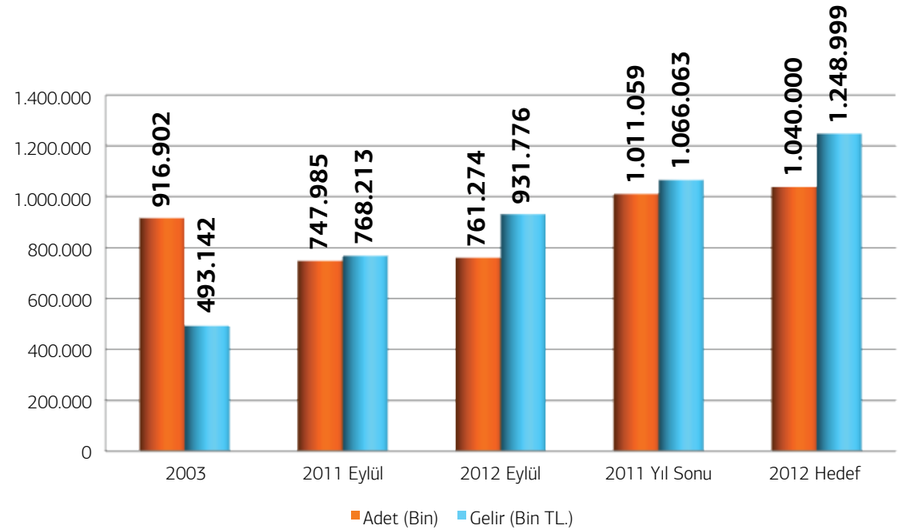
e-Telgraf gişelerden, Fonotel ve Fakstel kanalıyla kabul edilebildiği gibi PTT işyerlerine gitmeden www.ptt.gov.tr web sayfasından da gönderilebilmektedir.

İnternet üzerinden gönderilen e-Telgrafların ücretlerinin yaygın bir hizmet olan sanal POS Sistemi aracılığı ile kredi kartından tahsil imkânı da vatandaşlara sunulmuştur.

Bu hizmeti sıklıkla kullanan müşterilerimize ise e-Telgraf abonelik hizmeti verilmeye başlanmıştır. Sisteme tanımlanan aboneler için e-Telgraf ücretini posta çeki hesabından ödeme kolaylığı getirilmiştir.

Posta Hizmetleri Toplam Gönderi Trafiği ve Gelirleri (2003-2012)

Grafik 20. Posta Hizmetleri Toplam Gönderi Trafiği ve Gelirleri (2003-2012)

(Mektup Postası + Telgraf + Teleport)

Kaynak: PTT

- *2003 yılında 916 milyon 902 bin adet gönderi karşılığında 493 milyon 142 bin TL gelir elde edilmiş iken,*
- *2011 yılı sonunda 1 milyar 11 milyon 59 bin adet gönderi karşılığında 1 milyar 66 milyon 63 bin TL gelir elde edilmiştir.*

- *2011 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 747 milyon 985 bin adet gönderi karşılığında, 768 milyon 213 bin TL gelir elde edilmiş iken, 2012 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 761 milyon 274 bin adet gönderi karşılığında 931 milyon 776 bin TL gelir elde edilmiştir.*
- *2012 yılında ise 1 milyar 40 milyon adet gönderi karşılığında, 1 milyar 248 milyon 999 bin TL gelir elde edilmesi planlanmıştır (Grafik 20).*

PTTBANK HİZMETLERİ VE BU ALANDA GERÇEKLEŞTİRİLEN ÖNEMLİ FAALİYETLER

PTTBank Projesi bankacılık hizmetlerinin daha etkin, güvenli, süratli, ekonomik ve çağın gereğine uygun bir şekilde sunulmasını teminen uygulamaya konulmuştur.

PTTBank Projesi 3 bölümden oluşmaktadır.

1-PTT İşyerlerinin otomasyon altyapısına kavuşturulması.

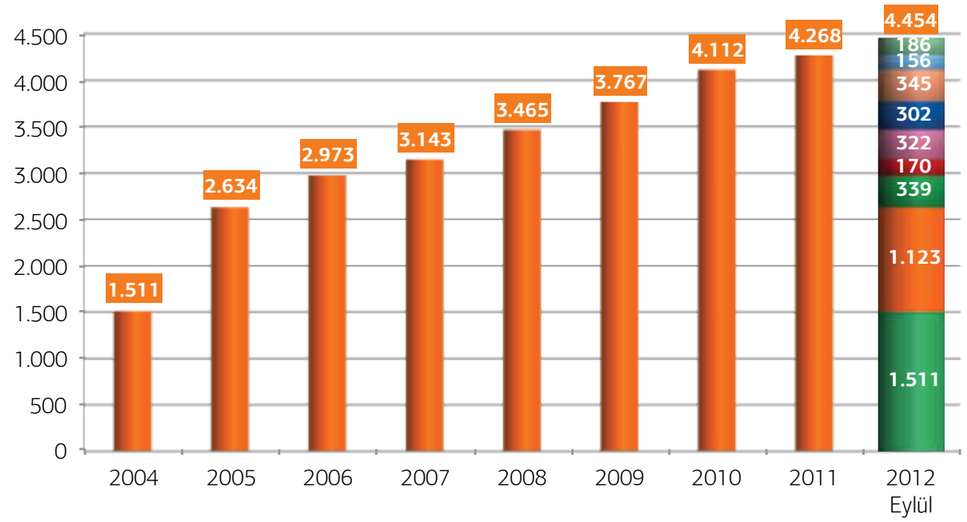
2-İş ve işlem çeşitliliğinin arttırılması.

3-PTT İşyerlerinin PTTBank yaklaşımına uygun şekilde yeniden tasarlanmasıdır.

Otomasyon Projesi

Hiçbir bankanın bulunmadığı 1.522 (36 ilçe, 1.251 belde ve 235 köy) yerleşim yerinde sadece PTT hizmet vermektedir

Grafik 21. Otomasyon Projesi

4454 İŞYERİNDE ON-LINE HİZMET

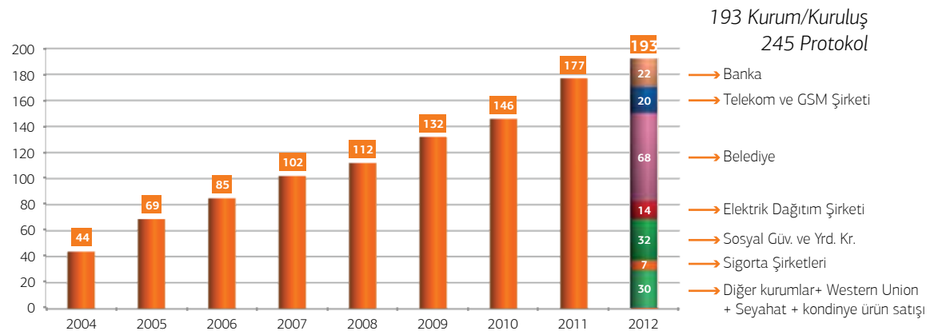
1995 yılında 27 PTT işyerinde başlatılan Gişe Otomasyonu Hizmeti, 2011 yılı sonunda 4268 işyerine ulaşmıştır.

Her geçen gün sayısı artan ve 2012 Eylül ayı sonu itibariyle 3.396'si merkez ve şube, 1058'i acentelik olmak üzere toplam 4.454'e ulaşan otomasyona açık işyeri ile halkımıza daha çağdaş ve kaliteli hizmet sunulmaktadır (Grafik 21).

Otomasyon Sistemi sayesinde Posta, Telgraf, Kargo ve tahsilat işlemlerinin yanında posta çeki hesaplarına para yatırma veya hesaptan para çekme işlemleri de herhangi bir PTT İşyerinden anında on-line olarak gerçekleştirebilmektedir.

İş ve İşlem Çeşitliliğinin Arttırılması

Grafik 22. İş ve İşlem Çeşitliliğinin Arttırılması

PTT İŞYERLERİNDE AYLIK ORTALAMA 25 MİLYON İŞLEM GERÇEKLEŞTİRİLMEKTEDİR.

Otomasyon alt yapısını kurmanın tek başına yeterli olmayacağı, bu sistemin etkin bir biçimde kullanılabilmesinin ancak müşteri beklentileri doğrultusunda yapılan iş ve işlem yelpazesinin genişletilmesiyle mümkün olacağı gerçeğinden hareketle, otomasyon sistemimizin yapılan işbirliği protokolleri ile değişik kamu ve özel sektör kuruluşlarının kullanımına açılması çalışmalarına ağırlık verilmiştir.

Bu kapsamda birçok banka, kamu ve özel kuruluşlarla işbirliği yapılmış olup, daha da geliştirilmeye çalışılmaktadır.

2003 yılına kadar 16 kurumla işbirliği yapılmış iken 2012 yılı Eylül ayı sonu itibariyle, 193 kurum ve kuruluş ile 245 protokol imzalanmıştır. PTT ülkemizin tahsilat merkezi olma yolunda emin adımlarla ilerlemektedir (Grafik 22).

PTTBank hizmetleri kapsamında;

- *Bankalara ait tahsilat işlemleri, (22 Banka)*
- *Tüm banka hesaplarına, kredi kartlarına ve isme on-line olarak TL, USD, EURO para cinslerinden bireysel nakit yatırma/ucuz para transferi (UPT) hizmeti ile para aktarımı işlemleri,*
- *Telekom ve GSM şirketlerine ait fatura tahsilatı ve arama kartı satışı, (20 Telekom Şirketi ve GSM)*
- *Belediyelere ait su, doğalgaz fatura tahsilatı ve doğalgaz satışı, (68 Belediye)*
- *Elektrik Dağıtım Şirketlerine ait elektrik fatura tahsilatı (14 Şirket)*
- *Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardımlaşma Kurumlarına ait ödemeler, (32 Kurum)*

- *Sigorta şirketlerine ait sigorta poliçe işlemleri, (7 Sigorta Şirketi)*
- *Muhtelif kurum ve kuruluşlara ait tahsilat ve ürün/bilet satış işlemleri, (30 Muhtelif Kuruluş)*

gibi hizmetler müşterilere sunulmaktadır.

"5584 Sayılı Posta Kanunu'nun 70. Maddesinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen Ek Madde" ile bankalara destek hizmeti verme yetkisini alan PTT, Eylül ayı sonu itibariyle özellikle hiçbir bankanın bulunmadığı 1.522 (36 ilçe, 1.251 belde ve 235 köy) yerleşim yerinde anlaşmalı bankalar aracılığıyla (kredi, mevduat, kredi kartı, vb.) vatandaşın finansal hizmetlerini karşılamaktadır.

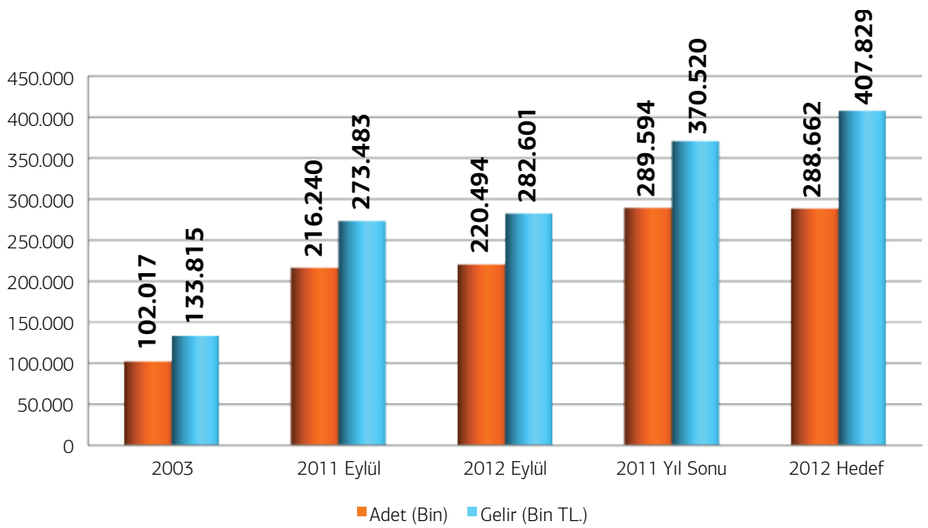
PTT'nin yaygın işyeri ağı ile sermaye piyasasına tüm vatandaşlarımızın ulaşması sağlanmaktadır.

Hizmet yelpazesinin genişlemesi çerçevesinde adaylara daha iyi hizmet verilmesini teminen PTT işyerleri ÖSYM Başvuru Merkezi olarak 24/09/2012 tarihinden itibaren hizmet vermeye başlamıştır.

2003 yılında aylık ortalama 8 milyon işlem gerçekleşmişken bu rakam bugün 24,5 milyona ulaşmıştır. Grafik 23'de toplam Pttbank işlem adet ve gelirleri yıllar itibariyle gösterilmektedir.

TÜRKİYE NÜFUSUNUN %20 si HER AY PTT İŞYERLERİNDE

Grafik 23. Toplam PttBank İşlem Adet ve Gelirleri (2003-2012 Yılları Mukayesesi)

(Mektup Postası+Telgraf+Tele Post)

Kaynak: PTT

PTTBank Konseptine Uygun İşyeri Modernizasyonu

Tablo 6. PTTBank Konseptine Uygun İşyeri Modernizasyonu

YILLAR	ADET
2004	8
2005	13
2006	200
2007	718
2008	369
2009	351
2010	338
2011	338
2012 Eylül	220
TOPLAM	2555

2014 yılı sonunda tüm işyerlerinin modernizasyonu tamamlanacaktır.

2004 yılından itibaren PTT işyerlerinin fiziki durumlarının bankacılık konseptine uygun olarak düzenlenmesi çalışmalarına başlanmış olup 2012 yılı Eylül ayı sonu itibariyle PTTBank düzenlemesi yapılan PTT İşyeri sayısı 2555'e ulaşmıştır (Tablo 6). 2014 yılı sonunda tüm işyerlerinin PTTBank konseptine uygun olarak düzenlenmesi tamamlanacaktır.

Pttmatik &Pttkart

Bu proje ile nakit tahsilatı yapan ve para üstü verebilen, 7 gün 24 saat kesintisiz hizmet sağlayan Pttmatik'ler aracılığıyla, vatandaşlarımızın sıra beklemeksizin fatura tahsilatı, maaş ödemeleri ve posta çeki işlemleri ile anlaşma sağlanan bankalara ait işlemleri yapabilmeleri sağlanmıştır.

Başka banka ATM'lerinin olmadığı 83 yerleşim yerinde Pttmatik'ler "Tek ATM" olarak tüm banka müşterilerine hizmet vermektedir.

Proje kapsamında;

2009 yılında 205 adet Pttmatik›in kurulum çalışmaları tamamlanarak müşterilerimizin hizmetine sunulmuştur.

2010 yılında ise 1021 adet PTTmatik'in Kurulumları tamamlanmıştır. Ayrıca 600 cihazın kurulum ve devreye alma çalışmaları devam etmektedir.

Yaklaşık 1400 Pttmatik, yurtiçi ve yurtdışı tüm banka müşterilerine hizmet verebilen "Ortak ATM" konumuna getirilmiştir. 2012 yılı sonunda Türkiye genelinde hizmet veren Pttmatik sayısının 1.826'ya ulaşması planlanmıştır.

Pttkart

PTT ile DenizBank A.Ş. arasında, posta çeki hesap sahiplerine debit kart verilmesi, ayrıca kredi kartı ile önyüklemeli kartların PTT Müşterilerinin kullanımına verilmesi kapsamında; 30/11/2010 tarihinde bir işbirliği protokolü imzalanmıştır.

İmzalanan işbirliği protokolü çerçevesinde "MasterCard" lisansı ile kredi kartı ve debit (banka) kartı posta çeki hesap sahiplerinin hizmetine sunulmuş olup ön yüklemeli kartlar ile ilgili çalışmalarda son aşamaya gelinmiştir.

2012 yılı Eylül ayı sonu itibariyle emekli hesapları dahil olmak üzere 3.115.112 adet Pttkart, Müşteriler tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. Hesap sahipleri bu kartları, PTT merkez ve şubelerinde posta çeki işlemlerinin yanı sıra, alışverişlerinde ve tüm ATM cihazları ile Pttmatik'lerde kullanmaya başlamışlardır.

PTT ile DenizBank A.Ş. arasında imzalanan "Kredili Mevduat Hesabı (KMH) işbirliği protokolü" kapsamında 14/09/2011 tarihinden itibaren posta çeki hesap sahiplerine PTT kredili hesap bağlama işlemine başlanmıştır. PTT Kredili Hesabı, posta çeki hesap sahibine hesabında yeterli bakiye olmaması durumunda acil nakit ihtiyaçları, otomatik ödemeleri ve alışverişlerde ek limit sağlayan bir Kredili Mevduat Hesabı'dır.

12/04/2012 tarihi itibariyle PTTBonus Kredi Kartı müşterilerin kullanımına verilmiştir. PTT Bonus Kredi Kartı nakit çekmede ve mal/hizmet alımında belirlenen kredi limitleri dahilinde kullanılabilecek MasterCard logolu kartlardır. PTT Bonus Kredi Kartı ile Bonus fırsat ve ayrıcalıklarından yararlanılmaktadır.

İnteraktif Posta Çeki Hizmeti (İPÇ)

Havale ve çek trafiğini artırmak, vatandaşımıza dahi kaliteli ve etkin bir hizmet sunabilmek amacıyla 1 Haziran 2006 tarihinde hayata geçirilen "İnteraktif Posta Çeki Projesi" ile müşterilerin posta çeki hesabına bağlı olarak para yatırma ve ödeme dışında gişelerde yapabilecekleri tüm işlemleri internet üzerinden yapabilmeleri hedeflenmiştir.

Bu hizmet ile müşteriler havale, kredi kartı borcu ve fatura tahsilatı, posta çeki hesapları arasında veya diğer banka hesaplarına para aktarma, otomatik ve periyodik ödeme talimatı, bakiye öğrenme gibi işlemleri internet üzerinden yapabilme imkânına sahip olmuştur. İPÇ sistemi üzerinden anlaşmalı kurumlara ait tahsilat işlemleri de gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca 03/05/2010 tarihinden itibaren Amerikan Doları ve Avro bazlı posta çeki hesap sahiplerinin de İPÇ üzerinden işlem yapması sağlanmıştır.

e- Ticaret

Epttavm 40.000'den fazla çeşit ürünü vatandaşlarımızın hizmetine sunarken KOBİ'lere de ürünlerini pazarlama imkanı vermektedir.

e-Ticaret Projesine göre PTT Türkiye'nin ilk 3 boyutlu e-ticaret sitesi (epttavm.com) oluşturulmuştur.

İnternet üzerinden çeşitli sektörlerde faaliyet gösteren şirketlere ait ürünlerin satılabileceği, müşterilerin internet üzerinden kolayca erişim sağlayarak çok sayıda ve farklı sektörlerdeki markaları tek bir platform üzerinden tercih edebileceği epttavm'nin açılışı 17/05/2012 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda Eylül ayı sonu itibariyle 97 firma ile protokol imzalanmış, 50 firma ile de görüşmeler sürdürülmektedir. Ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığı ile geleneksel el sanatlarının satışı kapsamında protokol imzalanmıştır. Halihazırda epttavm'de satışı sürdürülen ürün sayısı 40.000 adettir.

LOJİSTİK HİZMETLERİ VE BU ALANDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

PTT, ülke kalkınmasında üzerine düşen görevi en iyi biçimde yapma gayreti ve azmi ile hizmetlerini daha etkin ve verimli bir şekilde yerine getirmek için PTT Kargo hizmetini 2008 yılında tüm PTT işyerlerinde faaliyete geçirilmiştir.

Aktarma noktalarında kargoların en seri şekilde iletimini teminen münhasıran kargo hizmeti verilmesi için 15 Kargo İşleme Merkezi, 84 Kargo İşletme Şefliği, 32 Kargo Şube Şefliği, 10 adet de kargo şubesi ihdas edilmiştir.

Göndericiler kargo ve kurye takibini www.ptt.gov.tr adresinden yapabildikleri gibi, göndericinin kabul anında vereceği talimat üzerine kargo ve kurye teslim bilgileri SMS veya e-posta yoluyla da göndericilere ücretsiz olarak gönderilmektedir.

PTT işyerlerinden postaya verilecek kargo-kurye gönderilerinin kabul ücretleri posta çeki hesaplarından ve pos cihazı bulunan işyerlerinde kredi kartı ile ödenebilmektedir.

Ayrıca; kargo ve kurye hakkında cep telefonundan 1840'a kısa mesaj göndererek bilgi edinmek mümkündür.

PTT Kurye, Kargo Hizmeti

Yeni uygulama ile Kurye, Nitelikli Kurye, Şehiriçi Ekspres Kurye hizmetleri getirilmiştir. Ayrıca Kargo ve VIP Kargo hizmetlerimiz de yeniden düzenlenmiştir. Yurtiçi APG ve KKTG hizmeti kaldırılmış olup 19/09/2011 tarihinden itibaren 2 kg ve hacimsel olarak 2 desiye kadar olan gönderiler kurye, 2 kg ve 2 desinin üzerinde olanlar ise kargo olarak kabul, sevk ve teslim edilmektedir.

Kişiye özel bilgi içeren banka kartları, pasaport, ruhsat, kimlik belgesi gibi maddeleri kapsayan gönderiler, yurt içi varışlı nitelikli kurye gönderisi olarak kabul edilmektedir. Bu gönderiler sigortalı gönderiler gibi işleme tabi tutulur.

Kargo, Kurye gönderilerinin kabulü esnasında gönderinin ne zaman teslim edileceği bilgisi göndericilere verilmektedir.

Hacılara Kargo Hizmeti

Hacca giden vatandaşlarımızı yük taşıma külfetinden kurtararak hac ibadetini rahat ve huzur içinde yapmalarına yardımcı olmak, muhtemel istismar olaylarını önlemek amacı ile Diyanet İşleri Başkanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve PTT arasında imzalanan protokol çerçevesinde;

- *2008 yılı hac döneminde 1.211 ton ağırlığında,*
- *2009 yılı hac döneminde 1.009 ton ağırlığında,*
- *2010 yılı hac döneminde 1.077 ton ağırlığında,*
- *2011 yılı hac döneminde 1.227 ton ağırlığında,*
- *2012 yılı hac döneminde 19/10/2012 tarihi itibariyle 718 ton Kargo kabul edilerek Türkiye genelinde alıcı adreslerine teslimi sağlanmıştır.*

2010 yılında umre döneminde de bu hizmet verilmeye başlanmış olup,

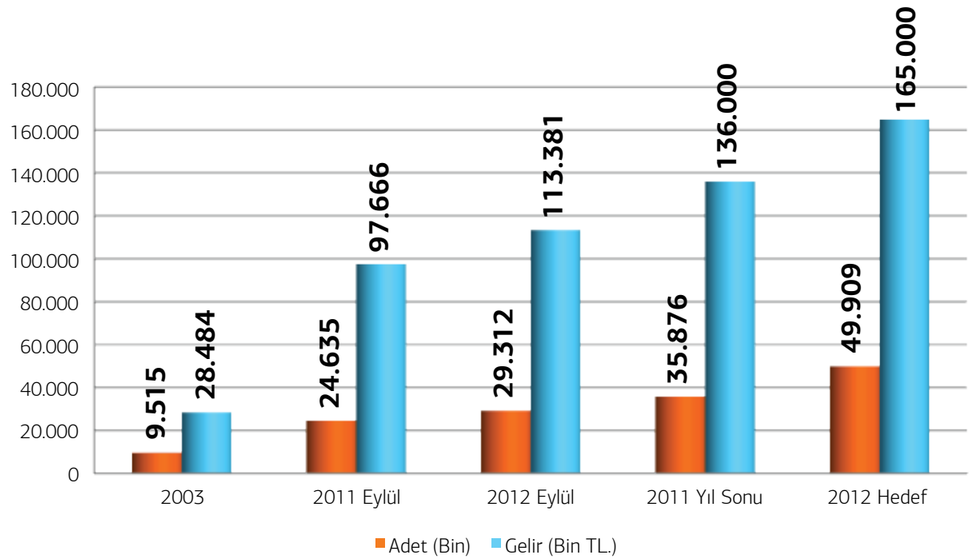
- *2010 yılı umre döneminde 938,4 ton,*
- *2011 yılında umre döneminde 1.945 ton,*
- *2012 yılı umre döneminde 1.058 ton (47.662 adet) olmak üzere toplam 9.183,4 ton ağırlığında kargo kabulü yapılmıştır (Tablo 7).*

Tablo 7. Hacılara Kargo Hizmeti

YILLAR	HAC KARGO (TON)	UMRE KARGO (TON)	TOPLAM
2008	1.211	-	1.211
2009	1.009	-	1.009
2010	1.077	938,4	2.015,4
2011	1.227	1.945	3.172
2012 (19/10/2012)	718	1.058	1.776
TOPLAM	5.242	3.941,4	9.183,4

Toplam Kargo - Kurye Gönderi Adet ve Gelirleri

Grafik 24. Toplam Kargo - Kurye Gönderi Adet ve Gelirleri (2003-2012)

(APG + Kargo/Koli + Kapıdan kapıya teslim + Kurye)

Kaynak: PTT

- *2003 yılında 9 milyon 515 bin adet gönderi karşılığında 28 milyon 484 bin TL gelir elde edilmiş iken,*
- *2011 yılında 35 milyon 876 bin adet gönderi karşılığında, 136 milyon TL gelir elde edilmiştir.*
- *2011 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 24 milyon 635 bin adet gönderi karşılığında, 97 milyon 666 bin TL gelir elde edilmiş iken, 2012 yılı Eylül ayı sonu itibariyle 29 milyon 312 bin adet gönderi karşılığında 113 milyon 381 bin TL gelir elde edilmiştir.*
- *2012 yılında ise 49 milyon 909 bin adet gönderi karşılığında, 165 milyon TL gelir elde edilmesi planlanmıştır (Grafik 24).*

DİĞER HİZMET ALANLARINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

Kişisel Pul

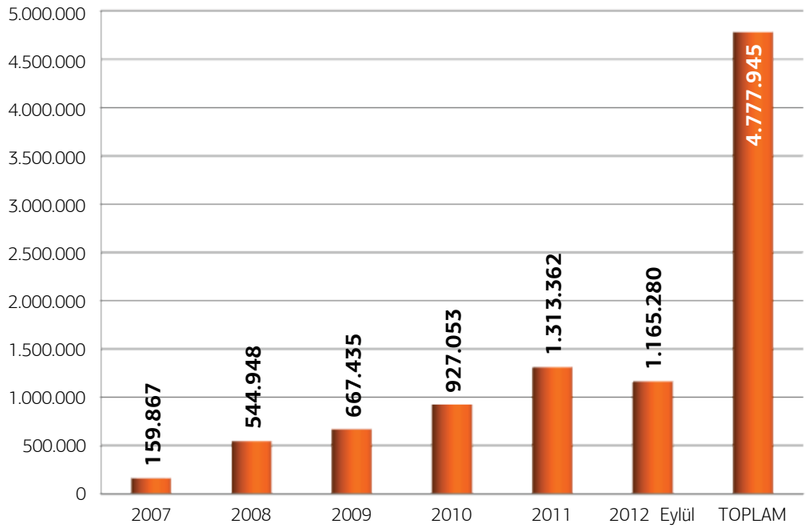
Kuruluşça Türk Pulculuğuna bir yenilik kazandırmak ve gelirleri artırmak amacıyla, 25/10/2005 tarihinde hayata geçirilen Kişisel Pul hizmetinde, gerçek ve tüzel kişiler kendilerine ait veya gerekli izinleri alınmış her objeyi, istedikleri posta gönderisi değerinde ve ücreti karşılığında pul olarak bastırabilmektedirler.

Kişisel Pul Projesi kapsamında PTT tarafından, 25/10/2005 tarihinden 02/10/2012 tarihine kadar 2.299 gerçek ve tüze kişiye 1.963.650 adet kişisel pul basılmış ve toplam 2.287.546,50 TL'lik gelir elde edilmiştir.

PTT Çağrı Merkezi (444 1 788)

7/24 Kesintisiz Hizmet

Grafik 25. PTT Çağrı Merkezi (444 1 788)

Kaynak: PTT

444 1 788 PTT Çağrı Merkezi, Posta çeki hesap bakiyeleri ve hesap hareketleri ile kayıtlı gönderi takibinin yapılabilmesini, interaktif posta çeki şifre sorunlarının daha kolay çözümlenebilmesini ve vatandaşlarımızın PTT ile ilgili herhangi bir konuda bilgi alabilmelerini, talep ve önerilerini dile getirmelerini veya PTT hizmetleri ile çalışanları hakkında şikayetlerini kolaylıkla bildirmelerini teminen 10/07/2007 tarihinde hizmete sunulmuştur. PTT Çağrı Merkezi bünyesinde yürütülen hizmetler; 7/24 IVR sistemi ve müşteri temsilcileri tarafından verilmektedir (Grafik 25).

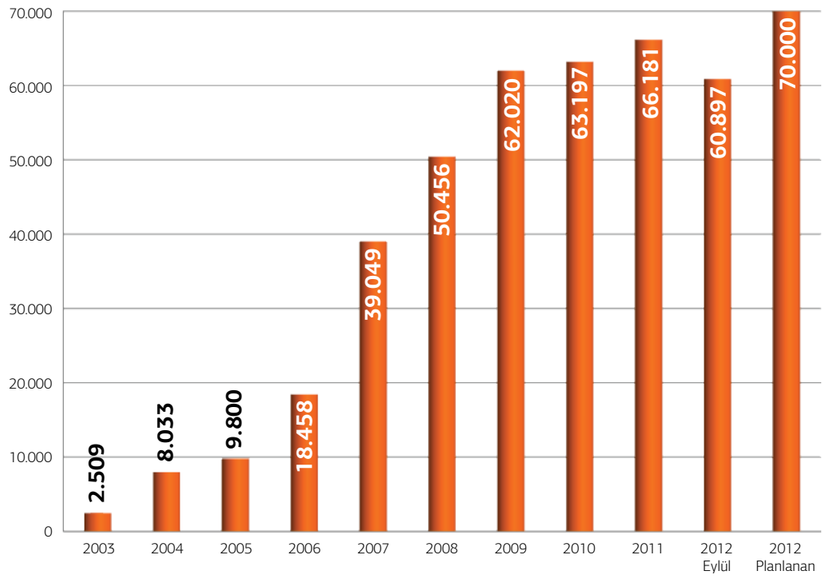

Kurumsal Çağrı Merkezi

PTT'nin Kurumsal Çağrı Merkezinin yeni bir lokasyonda, tüm hizmetlerine ait iletişim kanallarının birleştirilerek kurumsal bir yapıda müşterilerine sunulmasını teminen Kurumsal Çağrı Merkezi Projesinin hayata geçirilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Personelin Hizmet İçi Eğitimi

Grafik 26. Yıllar İtibariyle Eğitim Gören Personel Sayısı

Kaynak: PTT

PTT Genel Müdürlüğünce faaliyetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi, müşteri memnuniyeti, hizmet kalitesinin arttırılması ve personel motivasyonunun sağlanması için personelin mesleki ve kişisel eğitiminin öneminden hareketle personelin eğitimine önem verilmektedir.

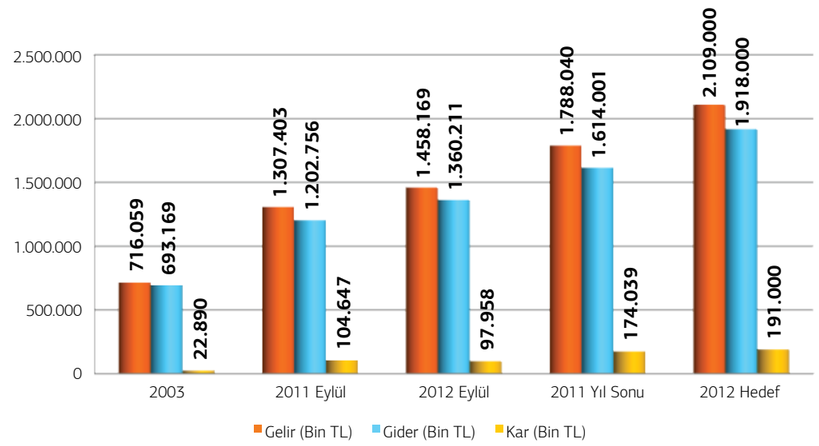
2012 yılı Eylül ayı sonu itibariyle, işbaşı eğitimlerde 14.384, kurum dışı eğitimlerde 44.970, eğitim merkezlerinde ise 1.522 personel olmak üzere toplam 60.897 personele hizmet içi eğitim verilmiştir.

Oluşturulan Stratejik Eğitim Planı ve yeni eğitim konsepti çerçevesinde alınan ve uygulanan tedbirlerle, 2003 yılında kişi başına düşen eğitim maliyeti 150 TL iken, 2011 yılında 66.181 personelin eğitimi gerçekleştirilmiş ve kişi başına düşen maliyet 2003 yılına oranla %65 azalarak 52,68.- TL olmuştur. Ayrıca 2012 yılında 70.000 personelin eğitilmesi planlanmıştır (Grafik 26).

Diğer taraftan 2013 yılında 72.000, 2014 yılında ise 75.000 personelin eğitime alınması planlanmaktadır.

MALİ DURUM

Grafik 27. PTT'nin Mali Durumu (2003-2012)

Kaynak: PTT

Tablo 8. Kârlılıkta PTT'nin Dünyadaki Yeri

YILLLAR	2002	2010
Mali Rakamlarını Açıklayan Ülke Sayısı	114	128
Türkiye' nin Karlılıktaki Sırası	22	14
Kar Eden Ülke Sayısı	70	75
Zarar Eden Ülke sayısı	44	53
ABD, Japonya, Çin, Hindistan, Rusya, İran, Suriye dahil 53 ülke zarar ederken Türkiye PTT' si karlılıkta 22. sıradan 14. sıraya yükselmiştir.		

Bütçe Planlaması

Tablo 9. PTT'nin Yıllar İtibariyle Bütçe Planlaması (Milyon TL.)

YILLLAR	2012	2013	2014	2015
GELİR	2.109	2.239	2.363	2.491
GİDER	1.918	2.033	2.151	2.271
KAR	191	206	212	220

SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİ

Engellilere Yönelik Yapılan Çalışmalar

1-Engelli vatandaşlarımızın ptt işyerlerine fiziki erişimi kolaylaştırılmıştır.

PTT Hizmet Binaları için yapılan proje çalışmalarında ilgili yasa ve yönetmeliklerde belirtilen hükümler doğrultusunda özürlülerin erişimine uygun fiziksel tedbirler alınmaktadır. Bu kapsamda 1957 PTT Binasına engelli rampası, 2 binasına engelli asansörü, 114 binasına engelliler için çağrı butonu yapılmış, 859 Merkezde özürlülerin kullanımına uygun ölçülerde banko yerleştirilmiş olup, diğerleri için çalışmalar sürdürülmektedir.

Ayrıca, PTT işyerlerinde kurulu bulunan 703 adet Sıramatik de önceliği engellilere verilmek üzere dizayn edilmiş ve engellilere göre kabartma harflerle Sıramatikler engellilere uygun hale getirilmiştir.

2-Görme engelli müşterilerinin de Pttmatikleri kullanabilmeleri için Pttmatiklerde kullanılan müşteri klavyesi uygun hale getirilmiştir.

3-Engelli vatandaşlarımızın aylıkları diledikleri yerde (konutta-işyerinde) ödenmektedir.

PTT ile Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı arasında imzalanan protokol kapsamında 2022 sayılı Kanun (65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz Ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun) kapsamında maaş alan engelli vatandaşlarımız talep etmeleri halinde maaşlarını hiçbir yaş sınırlamasına tabi olmaksızın ücretsiz konutlarında alabilmektedirler. Ayrıca 2022 sayılı kanun kapsamındakilerin adreslerine Pttkartları gönderilmeye başlanmış olup böylelikle kazanılmış olan haklarını Pttmatiklerden 7 gün 24 saat almaları sağlanmıştır.

4-PTT Web Sitesi engelli vatandaşlarımızın erişimine uygun düzenlenmiştir.

Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'nin 9 uncu maddesi kapsamında engellilerin PTT web sitesini rahatlıkla kullanabilmeleri konusunda Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığınca yayımlanan web içeriği erişilebilirliği kılavuzu kapsamına uygun olarak web sitemizde gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

5- Engelli dernekleri adına piyango bileti satışı gerçekleştirilmiştir.

PTT'ce, 2003 yılından başlanılmak suretiyle görme engelli vatandaşlarımızın çeşitli konularda bilgilerinin artırılması ve bunların topluma kazandırılması amacıyla PTT Merkezlerimizde; Türkiye Körler Federasyonu, Görmeyenler Kültür ve Dayanışma Derneği, Altınokta Körlere Hizmet Vakfı Başkanlığı, Görsem Görme Engelliler Dayanışma Derneği Merkezi tarafından bastırılan makbuz ve eşya piyangosu biletlerinin satışları adı geçen dernekler adına yapılmış olup, bu hizmetler için sadece posta ücreti alınarak satılan materyalin bedeli Derneklerin hesabına yatırılmıştır.

6-Engelli ve hasta vatandaşlarımıza kütüphanelerden kitap taşıma hizmeti sunulmaktadır.

PTT'ce ***kültüre daha fazla katkıda bulunulması amacıyla, kapsamında kitap bulunan gönderilerin, kabulü ve alıcılarına teslim edilmesi hususunda 18 Temmuz 2006 tarihinde Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Ulaştırma,*** Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı arasında imzalanan protokol kapsamında, Halk Kütüphanelerinden yararlanamayan, hayatlarını eve bağımlı olarak devam ettirmek durumunda olan hasta, yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın kütüphane hizmetlerinden yararlandırılması amacıyla ilk etapta 20 il merkezinde " Kütüphane" hizmeti altında uygulama başlatılmış, proje kapsamında kitaplar Halk Kütüphanelerinden teslim alınarak okuyucularına teslim edilmekte, okunan kitaplar da okuyuculardan alınarak Halk Kütüphanelerine teslim edilmektedir.

(Aksaray, Amasya, Balıkesir, Bartın, Batman, Burdur, Çanakkale, Çankırı, Elazığ, Erzincan, Gaziantep, Isparta, Kırıkkale, Kırşehir, Muğla, Nevşehir, Osmaniye, Sakarya, Samsun ve Uşak)

7- Engellilerle ilgili kampanyalara destek verilmiştir.

Dünya Engelliler ve Dostları Gelişim Derneği ile PTT arasında imzalanan "Kapak Topla Engellileri Sevindir" kampanyasının duyurulmasını teminen afiş tasarımı ve basımı yapılarak ülke genelinde tüm işyerlerimizde teşhiri sağlanmıştır.

Dünya Engelliler Spor Kulübü, Dünya Engelliler ve Dostları Gelişim Derneği ve Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi ile imzalanan protokol gereğince toplanan kapaklar ile hak sahiplerine verilecek olan engelli araçları PTT tarafından indirimli olarak taşınmaktadır. Toplanan kapaklar(35 Kg kadar) ve engelli vatandaşlarımıza ulaştırılacak tekerlekli sandalyeler PTT tarafından Türkiye'nin her yerine 5 TL'ye taşınmaktadır.

8-Mevzuatımızın izin verdiği her türlü indirimler engelli vatandaşlarımıza uygulanmaktadır.

Dünya Engelliler Spor Kulübü, Dünya Engelliler ve Dostları Gelişim Derneği ve Ege Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi adına gelen 35 Kg'a kadar olan kapaklar ve bu kurumların engellilere göndereceği tekerlekli sandalyeler 5 TL'ye taşınmaktadır.

İster kişisel haberleşme niteliğinde, ister genel nitelikte olsun görme engellilere özgü kabartma baskılar taşıyan kağıtlara «Görme Engellilere Özgü Yazılar» (Sekogram) denir. Bu yazılar, tarifemize göre 7 kg'a kadar 0,02 TL olarak ücretlendirilmektedir.

Ayrıca; taahhütlü olarak postaya verilen gönderilere 2,75 TL taahhüt ücreti uygulanmakta iken, görme engellilere özgü yazılara taahhüt ücreti indirimli olarak 0,25 TL uygulanmaktadır.

9- Engelliler haftasında anma pulu çıkarılmıştır.

Engelliler Haftasında Anma Pulu çıkarılmış, 10/05/2011 tarihinde "Sakatlar Haftası 10.05.2011 ANKARA" ibareli ilkgün damgası kullandırılmıştır.

Kan Bağışı, Ağaçlandırma ve Kadına Şiddetin Engellenmesi

PTT tarafından kan bağışı, ağaçlandırma gibi sosyal çalışmalar sürdürülmekte, kadına yönelik şiddetin engellenmesine destek verilmektedir.

KAN BAĞIŞI

Sosyal Sorumluluk Projesi kapsamında PTT ile Türk Kızılay'ı arasında imzalanan protokol kapsamında 2011 yılında toplam 5094 kişinin kan bağışında bulunması sağlanmıştır.

1.Etapta PTT personeli olan 1647 kişi, personel harici de 409 kişi olmak üzere toplam 2056 kişi ;

2.Etapta PTT personeli olan 834 kişi, personel harici de 951 kişi olmak üzere toplam 1785 kişi ;

3.Etapta PTT personeli 754 kişi, personel harici de 499 kişi olmak üzere 1253 kişi olmak üzere "PTT Kan Bağış Yılı" olan 2011 yılında toplam 5094 kişinin kan vermesi sağlanmıştır. 2012 yılında ise 1. Etapta 774 kişinin kan vermesi sağlanmış olup, kampanya devam etmektedir.

AĞAÇLANDIRMA

4122 sayılı Kanun ve 2008-2012 eylem planı çerçevesinde PTT ile Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Genel Müdürlüğü arasında bir protokol imzalanmış olup bu çerçevede her yıl 30.000 fidan dikimi yapılmaktadır. PTT'ye belirli sayıda kargo gönderisi veren özel ve tüzel kişilerin adına da fidan dikilmektedir.

Bugüne kadar Eylem Planı çerçevesinde;

Ankara, Samsun, Erzincan, Sivas, Kayseri, Kastamonu ve Malatya illerine 120 Bin adet, kargo verenler adına 16 Bin 750 adet olmak üzere toplam 136 Bin 750 adet fidan dikimi gerçekleştirilmiştir.

2012 y*ılında ise Osmaniye' ye 15.000, Samsun' a 15.000 adet olmak üzere toplam 30.000 adet fidan bedeli ödenerek* sonbahar mevsiminde dikilmesi planlanmıştır. Bugüne kadar toplam 150.000 adet fidan için 1.624.600 TL bedel Ağaçlandırma Genel Müdürlüğüne ödenmiştir.

PTT ile Orman Genel Müdürlüğü arasında 13.09.2012 tarihinde "PTT Çalışanları Hatıra Ormanı" oluşturulmasına ilişkin protokol imzalanmış olup, 2013-2017 yılları arasında PTT Genel Müdürlüğünde çalışan her bir PTT çalışanı adına bir fidan dikilecek olup, her yıl 30.000 adet fidanın dikilmesi sağlanacaktır.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETİN ENGELLENMESİ

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu (KEFEK) Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Türkiye ve BM Kadın ortaklığında yürütülmekte olan "Daha Adil Bir Dünya İçin Yanımda Ol" kampanyası ile bu kampanyaya katkı sağlamak için hazırlanan "Biz de Varız" bildirgesinin personelimizce de desteklenmesini teminen PTT internet sitesinin açılışı esnasında ekrana gelen "Biz de varız" bildirgesinin tüm personel taraf*ından onaylanması sağlanmıştır.*

Kadına Şiddete Hayır kampanyası ile ilgili 8 Mart 2012 Dünya Kadınlar Gününde 3 ayrı görsel ile 15 milyon adet pul tedavüle sunulmuş olup, bunların üzerine de sloganlar yazılmıştır.

Zarflara uygulanacak flam, özel hazırlanacak posta kutuları, konu hakkındaki mini filmler Kadına Şiddetin Engellenmesi konusunda hazırlanacak ve basılarak dağıtılacak el broşürlerinin dizaynı hususlarında TBMM Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu ve BM Türkiye'nin çalışmaları beklenmektedir.

PTT Genel Müdürlüğünce Van İlinde Meydana Gelen Deprem Sonrası Yapılan Yardımlar

Van ilinde meydana gelen deprem sonrası depremzedelere; 1.448.450 TL tutarında nakdi, 3.480.062 TL tutarında ayni yardım olmak üzere toplam 4.928.512 TL. yapılmıştır.

YAPILACAK PROJELER

2012-2013 döneminde; genel toplamda 14 milyon 591 Bin TL'lik yatırım yapılması planlanmıştır.

1-Van-Gürpınar Ptt Merkez Müdürlüğü Binası
Proje Tutarı: 631.000 TL

2-Van Ptt Başmüdürlük ve Pim(Kim) Binası :
Proje Tutarı: 8.200.000 TL

3-Van Ptt Merkez Müdürlüğü Binası :
Proje Tutarı: 1.200.000 TL.

4-Van Ptt Lojman Binaları
Proje Tutarı: 4.500.000 TL

5-Van-Muradiye Ptt Merkez Binasının tadilatı :
Proje Tutarı: 60.000 TL

TOPLAM : 14.591,000 TL

TÜRKSAT A.Ş.

Türksat A.Ş., 406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu'na 16 Haziran 2004 tarih ve 5189 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla eklenen hüküm uyarınca ülkemizin uydu yörünge haklarını kullanmak ve uydu işletmeciliği yapmak amacıyla 22 Temmuz 2004 tarihinde kurulmuştur.

Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş., Türksat uyduları ve diğer uydular üzerinden her türlü uydu haberleşmesini gerçekleştirmekte, Avrupa'dan Asya'ya uzanan geniş bir coğrafyada uydular üzerinden ses, veri, internet, TV ve radyo yayıncılık hizmetleri sağlamaktadır.

1 Nisan 2005 tarih ve 5335 sayılı Kanun ile "Türk Telekom'un Kablo TV altyapısı ve bu altyapı üzerinden yürütülen tüm hizmetler Türksat A.Ş.'ye devredilmiştir. Böylece, Türksat A.Ş. uydu operatörlüğü yanında 2005 yılından itibaren kablo operatörlüğü görevini de üstlenmiştir.

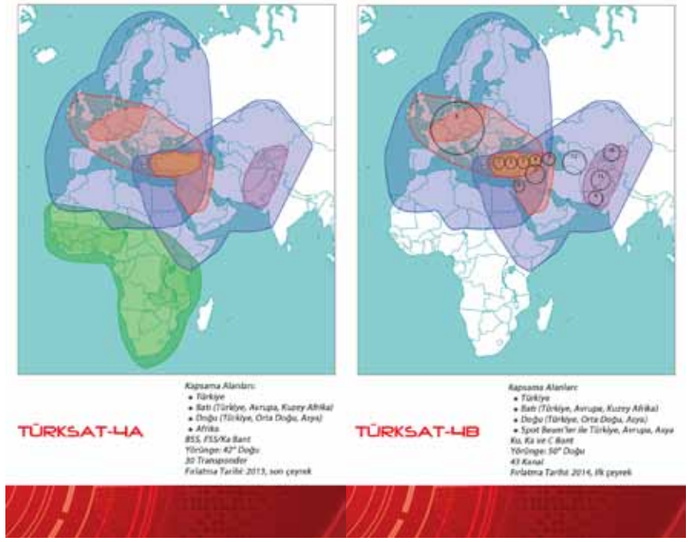
Ülkemizdeki e-Devlet hizmetlerinin kurulması, yaygınlaştırılması ve vatandaşa sunulan hizmetlerde hizmet erişimi ve kalitesinin artırılması amacı ile 24 Mart 2006 tarihli ve 2006/10316 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca kamu hizmetlerinin ortak platformda, tek kapıdan sunumu ve vatandaşın devlet hizmetlerine elektronik ortamdan güvenli ve hızlı bir şekilde erişimini sağlamak amacıyla hazırlanan e-Devlet kapısının kurulması, işletilmesi ve yönetilmesi görevi, Bakanlığımız koordinasyonu ile Türksat A.Ş.'ye verilmiştir.

Ayrıca, 10.11.2008 tarihli 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile kamu hizmetlerinin elektronik ortamda verilebilmesini sağlayan e-Devlet kapısı hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojileri alanında her türlü faaliyette bulunmak, Türksat A.Ş.'nin görev alanları arasına girmiştir.

UYDU HİZMETLERİ

Tablo 10. Türksat Uyduları Özellikleri

UYDULARIMIZ				
Uydu	*T2A*	*T3A*	*T4A*	*T4B*
Fırlatma Tarihi	*Ocak 2001*	*Haziran 2008*	*Kasım 2013*	*Şubat 2014*
Konum	*42°E*	*42°E*	*42°E*	*50°E*
Faydalı yük (XPN)	*34*	*24*	*34*	*24*
MHz	*1092*	*1296*	*1748*	*3392*
Hizmet Yılı	*15*	*20*	*30*	*30*
Görev Bitiş	*2016*	*2028*	*2043*	*2044*

Türksat 4A Uydusu Kapsama Alanı *Türksat 4B Uydusu Kapsama Alanı*

Türksat A.Ş. uydu filosunda hizmet veren Türksat 1B ve 1C uyduları yakıt ömürlerinin sonuna gelmeleri nedeniyle yörünge dışına çıkarılmışlardır. Türksat A.Ş.'nin aktif uydu filosu Türksat 2A ve 3A uydularından oluşmaktadır. Bu iki uydu sayesinde İngiltere'den Çin'e kadar, Avrupa, Kuzey Afrika, Orta Doğu, Türk Cumhuriyetleri ve Orta Asya kapsama alanımızda bulunmaktadır. Aktif uydu filomuzun kapasite kullanım oranının %90'ı aşması ve ilave talepler dikkate alınarak yeni uyduların hizmete alınması amacıyla 2009 yılında çalışmalara başlanmış ve 42° doğu boylamı ile 50° doğu boylamına iki yeni uydunun yerleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu proje uyarınca halen Japonya'da üretimi devam eden ve 2013 yılının Kasım ayında uzaya gönderilmesi planlanan Türksat 4A ile 2014 yılının Şubat ayında uzaya gönderilmesi planlanan Türksat 4B uydularımız sayesinde mevcuttaki kapsama alanlarına ilave olarak Afrika'nın tamamı kapsanmış olacak; C bant ve Ka bant gibi iki yeni frekans bandı kullanılmaya başlanacaktır (Tablo 10).

Türksat Teleport ve TV Yayın Projeleri

Yerel televizyon kanallarından başlamak üzere yayınların tek tek uyduya gönderilmesi uygulamasına 2008 yılında son verilmiş ve paket yayın sistemine geçilmiştir. Bu uygulamayla hem yayın kalitesinde artış sağlanmış, hem daha ekonomik fiyatlarla hizmet verilmeye başlanmış, hem de uydu kapasitesinin daha verimli kullanılma imkânı oluşmuştur.

Sayısal TV Paket Yayıncılık Hizmetleri

2012 yılında Gölbaşı yerleşkesinde yeni bir ilave headend kurulmuş olup, Ekim 2012 itibariyle iletilen yayın sayısı 89 TV, 35 Radyo, 12 Data servisine ulaşmıştır. 2012 yılı içinde 2 adet yeni sayısal paket çıkılarak Gölbaşı yerleşkesinden hizmet verilen sayısal paket sayısı 14'e yükselmiştir.

Gölbaşı dışında, 2012 yılı Ekim ayı itibariyle Almanya Headend'te 23 TV, 1 Radyo servisi, Kıbrıs Headend üzerinden 12 TV, 8 Radyo servisi verilmektedir. Kıbrıs'ta hem Headend hem de RF Uplink sistemi kurulumu Türksat teknik ekibince gerçekleştirilerek tüm Kıbrıs yayınlarının tek paket olarak Türksat uyduları üzerinden iletilmesi sağlanmıştır.

Türksat paket yayın sayısının artması ile yayın kalitesinin yükseltilmesi ve müşteri sorunlarına ilişkin daha bilimsel raporlama yapılabilmesi amacıyla tam profesyonel MPEG analizör sistemleri üzerinden Gölbaşı'ndan iletilen 10 paket ve Kıbrıs, İstanbul ve Almanya paketlerinin gerçek zamanlı analizi ve arıza kayıtları tutulmaktadır.

Bu uygulamalarla 2012 yılı Ekim ayı itibariyle Türksat-2A ve Türksat-3A uyduları üzerinden toplam 138 TV, 51 Radyo ve 12 OAD (On the Air Download) Receiver güncelleme datası yayını gerçekleştirilmektedir.

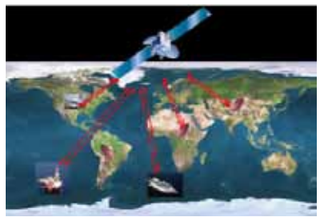
Sayısal yayıncılık faaliyetleri ile Şirketimize ve ülkemize doğrudan ve dolaylı olarak önemli miktarda katma değer sağlanmaktadır.

VSAT Hizmetleri

VSAT (Very Small Aperture Terminal) sistemi küçük çaplı antenlere (0,8 m–2,4 m) sahip uydu yer istasyonlarının genel adıdır. VSAT sistemi, Merkez Yer İstasyonu (Hub İstasyonu) ve coğrafi olarak birbirinden uzak noktalar arasında çift yönlü uydu iletişimini sağlayan bir sistemdir. VSAT Sistemleri ses, veri, internet, intranet, video konferans vb. birçok servisi desteklemektedir.

Türksat VSAT Sistemi

Türksat A.Ş., günümüzün gelişen ve çeşitlilik gösteren taleplerine paralel olarak oluşan uydu haberleşme ihtiyaçları doğrultusunda ses, veri, internet, intranet, e-sağlık (tele-medicine), e-eğitim (tele-education), acil durum haberleşmesi, VPN ve çoklu ortam (multimedia) gibi servisleri tek ya da paket halinde sağlayan Türksat VSAT Sistemini müşterilerine sunmaktadır.

Türksat VSAT Sistemi

Türksat uyduları üzerinden coğrafi şartlara bağlı kalmaksızın güvenilir, kaliteli ve kesintisiz hizmet garantisi sunan Türksat VSAT Sistemi; kamu kurum ve kuruluşlarının, bankaların, otellerin, hava yolu şirketlerinin, büyük mağaza satış merkezlerinin, gazete matbaalarının, sağlık kuruluşlarının, sigorta şirketlerinin, otomotiv endüstrisi firmalarının, gaz ve petrol şirketlerinin haberleşme ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Türksat A.Ş., ülkemizdeki çeşitli bakanlıklar ve bağlı kamu kuruluşları ile yaptığı anlaşmalarla, söz konusu kurumların merkez ve taşra teşkilatları arasında hızlı ve etkin haberleşmeyi sağlayacak teknik altyapı hizmetleri vermektedir. Kamu kuruluşları, TürksatVSAT kullanarak daha az maliyetle, daha güvenli bir şekilde haberleşmektedir. Ülke genelinde ve yurtdışında yaygın şube ve temsilcilikleri bulunan kurumlar, TürksatVSAT hizmetleri ile hızlı, güvenli ve interaktif iletişim ağı sisteminin sahibi olmaktadır.

Uydu erişim projesi kapsamında, Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Türkiye İşbirliği Kalkınma Ajansı (TİKA), Denizcilik Müsteşarlığı, Türk Kızılayı, Ziraat Bankası, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı, Devlet Hava Meydanları İşletmeleri, Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Turkish Petrollium International Cooperation, CFB-Pankobirlik, Adapazarı Belediyesi ve özel sektör kuruluşlarına hizmet verilmektedir.

Türksat VSAT Projeleri

Türk İşbirliği Kalkınma Ajansı (TİKA)

Türk İşbirliği Kalkınma Ajansı (TİKA) ile yapılan sözleşme kapsamında, Gürcistan, Kırım, Azerbaycan, Makedonya, Moldova, Kosova, Arnavutluk, Bosna Hersek, Afganistan (Kabil, Mezar-ı Şerif)Türkmenistan, Tacikistan, Filistin, Karadağ, Kazakistan, Özbekistan, Sudan-Hartum koordinatörlüklerinin, TİKA'nın Ankara'daki merkezi ile haberleşmesi TürksatVSAT ile uydu üzerinden sağlanmaktadır. 2012 yılı içerisinde sistem yenileme entegrasyonu kapsamında koordinatörlüklerde yer alan uydu sistemleri yenilenmeye başlanmıştır. 2 adet koordinatörlüğün sistemleri yenilenmiş olup, kalan koordinatörlüklerin yenilenme çalışmalar devam etmektedir.

Afganistan Kabil Büyükelçiliği VSAT Sistemi

Dışişleri Bakanlığı

Dışişleri Bakanlığı ile yapılan ek protokole göre, 15 adet Başkonsolosluk ve ofislerin (Aşkabat, Bağdat, Musul, Erbil, Tebriz, Urumiye, Tahran, Kabil, Mezar-ı Şerif, Şam, Basra, Vardak, Halep, Riyad ve Cevizcan) ses, data ve internet erişim hizmetleri uydu üzerinden sağlanmaktadır. 2012 yılı içerisinde sistem yenileme entegrasyonu kapsamında elçiliklerde yer alan uydu sistemleri yenilenmeye başlanmıştır. 4 adet elçiliğin sistemleri yenilenmiş olup, kalan elçiliklerin yenilenme çalışmaları devam etmektedir.

Kızılay VSAT Projesi

Kızılay VSAT Projesi kapsamında 2012 yılı içerisinde 2 Adet Mobil Anten, 5 adet flyaway ve 4 adet sabit istasyon kurulumları tamamlanarak, toplamda 17 adet Mobil Anten ve 10 adet Flyaway, 11 adet sabit istasyona VSAT terminali kurulumu gerçekleştirilmiştir.

Somali'ye giden Türkiye Kızılay Derneği ve Sağlık Bakanlığı yetkililerinin haberleşme ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Türksat AŞ'den iki ekip gönderilmiş, uydu üzerinden İnternet ve Voip telefon hizmetleri sağlanmıştır.

Kızılay Mobil Aracı ve VSAT Sistemi

Devlet Hava Meydanları İşletmeleri Genel Müdürlüğü (DHMİ)

Devlet Hava Meydanları İşletmeleri'nin (DHMİ) yurt genelindeki radar verilerinin iletimi TürksatVSAT hizmeti ile sağlanmaktadır. Yine DHMİ'nin yurt genelinde bulunan hava-yer telsiz cihazları ile radar cihazlarının ses ve veri haberleşmeleri, Esenboğa ve diğer devlet hava limanlarında bulunan Hava Trafik Kontrol Merkezleriyle irtibatı, Türksat uyduları üzerinden yapılmaktadır. Karasal hatlardan yapılan haberleşme, Türksat uyduları üzerinden yedeklenerek merkezler arasındaki iletişim daha güvenli ve kesintisiz bir şekilde sağlanmaktadır.

Bu projeyle, Devlet Hava Meydanları İşletmeleri'ne ait 4 merkez (gateway) ve bu merkezlere bağlı 21 uzak istasyonda bulunan hava yer telsizleriyle radar cihazlarına ait tüm verilerin, Hava Trafik Kontrol Merkezlerine iletilmesi sağlanmaktadır.

Yeni sistemler için 33 noktada 152 adet uydu modeminden oluşan VSAT mesh network yapısı kurulmuştur. 2012 yılında 8 adet nokta daha sisteme eklenerek toplamda 155 adet uydu modemi ile hizmet verilmektedir.

UydunetMarine

Ku Bant uydularımız üzerinden, UydunetMarine markası ile gemilere internet hizmeti verilmektedir. Bu kapsamda İspanya'da da UydunetMarine hizmeti Mayıs 2011 tarihinden itibaren verilmeye başlanmıştır. 2012 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığına 45 gün süre ile anten kiralanarak, servis sağlanmıştır. Deniz Kuvvetleri Komutanlığına 25 adet anten kurulumuna ait proje çalışması devam etmektedir.

Uydunet Sky

UydunetSky, özel bir anten sistemi ve bilgisayara bağlanacak bir modem yoluyla herhangi bir internet servis sağlayıcısına ve telefon hattına ihtiyaç duymaksızın uydu üzerinden bireysel kullanıcılara internet hizmeti sağlayan bir sistemdir.

UydunetSky, bant genişliği ve iki yönlü iletişimde teknik üstünlüğü ile internet, veri ve interaktif hizmetler sunan bir altyapıdır.

UydunetSky hizmetinin özellikle karasal altyapı ile internet götürülememiş yerleşim bölgelerinde ve yurt dışında yaygın olarak kullanılması amacıyla altyapı çalışmaları tamamlanmıştır. Mevcut uydularımızdaki kapasite yetersizliğinden dolayı yaygınlaştırılamayan bu hizmetin kullanımı, Türksat 4A uydumuzun hizmete girmesiyle artırılacaktır.

Van Erciş Depreminde Kurulan Uydu Sistemi

Acil Durum Haberleşmesi

Acil durum haberleşmesi doğal afetler ile savaş ve seferberlik durumlarında en çok ihtiyaç hissedilen unsurlardan biridir. Bu kapsamda klasik haberleşme sistemlerinin kesintiye uğradığı anlarda uydu iletişimi en uygun ve en kolay çözümdür.

TürksatVSAT, acil haberleşme hizmet ihtiyaçlarının oluştuğu durumlarda kolay taşınabilirlik ve pratik kullanım özellikleri sayesinde iletişim imkânı sunmaktadır.

Acil durum anlarında haberleşme için kullanılan terminaller helikopter ile istenilen yere çok kısa sürede ulaştırılıp kurulduğu bölgenin haberleşme ihtiyacını karşılamaktadır.

Ülkemizde 1999 yılında meydana gelen Marmara Bölgesi depreminde Yalova, Düzce, Adapazarı ve İzmit bölgelerinde TES sisteminden faydalanılarak iletişim sağlanmıştır.

Ülkemizde 23 Ekim 2011 tarihinde meydana gelen Van depremi sonrasında bölgenin acil durum ve GSM haberleşmesi için VSAT sistemi kullanılmış ve deprem sonrasında haberleşme hizmetlerinin kesintisiz yürütülmesinde Türksat uydu haberleşme alt yapısı kritik bir rol oynamıştır.

e-DEVLET KAPISI

"Devletin Kısayolu" olan e-Devlet Kapısı kullanıcı sayısı 13.6 milyonu aştı.

2006 yılında Bakanlığımız e-Devlet Kapısı kurma ve işletme görevini Türksat A.Ş.'ye vermiştir. e-Devlet kapısı, 18 Aralık 2008 tarihinde 22 temel hizmet ile açılmıştır. 01.11.2012 itibariyle kayıtlı kullanıcı sayısı 13.6 milyonu aşmış olup bu yılın ilk 10 ayında ortalama aylık kullanım sayısı 23.839.383'dir.

01.11.2012 tarihi itibariyle e-Devlet Kapısından toplam 469 adet değişik hizmet verilmekte olup, 55 ayrı kurum e-Devlet Kapısından hizmet sunmaktadır.

Bu kurumlardan bazıları aşağıdaki gibidir:

- *Adalet Bakanlığı*
- *Başbakanlık*
- *Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı*
- *Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu*
- *Cumhurbaşkanlığı*
- *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı*
- *Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü*
- *Çevre ve Şehircilik Bakanlığı*
- *Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü*
- *Dışişleri Bakanlığı*
- *Emniyet Genel Müdürlüğü*
- *Gelir İdaresi Başkanlığı*
- *Gümrük ve Ticaret Bakanlığı*
- *İçişleri Bakanlığı*
- *İŞKUR*
- *Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü*
- *KOSGEB*
- *Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü*
- *Maliye Bakanlığı*
- *Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.*
- *Millî Savunma Bakanlığı*
- *Milli Eğitim Bakanlığı*
- *Nüfus Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü*
- *PTT*
- *Sağlık Bakanlığı*
- *Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü*
- *Sosyal Güvenlik Kurumu*
- *Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü*
- *TBMM Başkanlığı*
- *T.C. Merkez Bankası*
- *Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı*
- *Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Genel Müdürlüğü*

www.turkiye.gov.tr adresi, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun Tescil Kaydı Sorgulama, Tahsis Talep ve Beyan Tahhüt Belgesi, 4A, 4B ve 4C hizmetleri, Toplum Destekli Polislik, Kredi ve Yurtlar Kurumu Yurt Başvurusu Sorgulama, Geri Ödeme Sorgulama, Yeniden Yapılandırma, Öğrenim Kredisi Sorgulama, Kredi Geri Ödeme Sorgulama, Katkı Kredisi Sorgulama, Burs Başvurusu Sorgulama, Kredi Numarası Sorgulama, Askerlik Celp Dönem Tercihi, Adres Değişikliği, Aile Hekimim kim?, Bimer Başvuru ve Sorgulama, Mahkeme Dava Dosyası, UYAP Portali Vatandaş / Avukat / Baro / Kurum Girişi ve Tapu Bilgileri Sorgulama gibi yüksek kullanım oranları olan hizmetlere de ev sahipliği yapmaktadır.

Yerel Yönetim Hizmetleri e-Devlet Kapısında

Yerel yönetimlerin sunmakta olduğu vatandaş odaklı hizmetlerin, e-Devlet Kapısı üzerinden kullanıcıların erişimine açılması amacıyla başlatılan çalışmalar neticesinde, Pendik Belediyesi, Üsküdar Belediyesi, Konya Büyükşehir Belediyesi, Gaziosmanpaşa, Bayrampaşa, Küçükçekmece, Tuzla, Beykoz, Odunpazarı, Zeytinburnu, Bilecik, Şarköy, Mezitli, Şehitkamil, Orhangazi, Bağcılar, Sincan ve Keçiören Belediyeleri hizmetlerinin e-Devlet Kapısı üzerinden sunulması sağlanmıştır.

Sosyal Medya ve Mobil Cihazlarla e-Devlet Hizmetleri

2012 yılı içerisinde Android ve Apple cihazlar için geliştirilen mobil uygulamalar üzerinden e-Devlet Kapısına erişim ve hizmet sunumu başlamıştır. Facebook ve Twitter üzerinden e-Devlet Kapısı sayfaları oluşturulmuş olup, buradan hem bilgilendirme yapılmakta hem de vatandaşların görüş ve önerileri alınarak soruları cevaplandırılmaktadır.

e-Devlet Kapısı IPv6 ile Hizmet Sunuyor

Avrupa Birliği IPv6 projesi çerçevesinde, e-Devlet Kapısına ve hizmetlere yeni IPv6 İnternet protokolü üzerinden erişilmesi sağlanmıştır.

Hizmet sunumlarına ek olarak, kurumdan kuruma güvenli ağ bağlantıları, tekil oturum ve e-İmza hizmetleri sunulmaktadır.

e-Devlet Kapısı İletişim ve İzleme Merkezi

e-Devlet Kapısı'nın izlenebilirliği ve hizmet sürekliğinin sağlanması maksadıyla kurulan iletişim ve izleme merkezi ekranlarına, 2012 yılı içerisinde e-Devlet Kapısı üzerinden hizmet veren kurumların bağlantı ve servis hatalarının 7/24 takip edildiği bir radar ekranı eklenmiştir.

e- Devlet Kapısı İletişim ve İzleme Merkezi

TÜRKSAT BİLİŞİM HİZMETLERİ

Orman Bilgi Sistemi (ORBİS) Projesi

2009 yılında Türksat A.Ş. ile Orman Genel Müdürlüğü arasında yapılan işbirliği anlaşması ile konumsal nitelikteki ormancılık verilerinin tek ve ortak bir veri modeli ve tüm iş ve işlemlere uygun bir veri erişim yetki mekanizması ile merkezi kaynaktan kullanıma açılması, verinin üretildiği yerde kayda geçirilmesi ve üreten tarafından yönetilmesi için gereken altyapıların tesisi amacı ile ORBİS projesi başlatılmıştır.

2011 yılında Ağ Altyapısı Geliştirme çalışmaları, Kurumsal Hizmet Envanteri Yönetimi modülleri başarıyla yürütülen ORBİS Projesinde 2012 yılında Elektronik Belge Yönetim Sistemi'nin (EBYS) yeni versiyonunun kurulumu ve yaygınlaştırılması çalışmaları başlatılmış olup, yılsonunda bu çalışmalar tamamlanmış olacaktır.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Bilgi Sistemi (TAKBİS) Projesi

TAKBİS Projesi, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün tapu ve kadastro tekniği ile ilgili işlemlerini standartlaştırarak tapu ve kadastro müdürlüklerinde yürütülen işlemlerin mevzuata uygun bir şekilde ve bilgisayar ortamında yürütülmesini sağlayan entegre bir bilgi sistemidir.

2009 Aralık ayında imzalanan işbirliği protokolü ile birlikte Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nde ön çalışmalara başlanmış ve 2010 yılı Mayıs ayında sözleşme imzalanmıştır. Taşra Teşkilatının BT Merkezi ile İletişiminin Sağlanması hizmeti 2011 yılı Ağustos ayında, Tapu Sicil Verilerinin Aktarım ve Tamamlama Hizmeti 2012 yılı Mayıs ayında tamamlanmıştır. İmzalanan sözleşme kapsamında Veri Yedekleme Hizmeti ve Sistem İşletim ve Teknik Destek hizmetleri başarıyla yürütülmektedir. TAKBİS projesinin Mayıs 2013'te bitirilmesi planlanmaktadır.

e-KKTC Projesi

e-KKTC Projesi ile K.K.T.C. kamu kurum ve kuruluşlarının elektronik ortamda entegre ve uyumlu hizmet vermesi için gerekli sistemlerin oluşturulması hedeflenmektedir.

2011 yılı Kasım ayında T.C. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Türksat A.Ş. arasında yapılan sözleşme ile başlayan projede Mevcut Durum Tespiti ve İhtiyaç Analizi çalışması devam etmektedir. Ayrıca Sistem Odası, e-Nüfus, e-Kimlik, EBYS projeleri birbirine paralel olarak yürütülmektedir.

MEB FATİH Projesi Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Projesi

FATİH Projesi "Eğitsel e-içeriğin Sağlanması ve Yönetilmesi Bileşeni" kapsamında hazırlanan Eğitim Bilişim Ağı (EBA); "e-Dönüşüm Türkiye" sürecinde bilgi toplumuna dönüşümü sağlamak, eğitimde bilişim kültürünü sistemli bir politika ile yaygınlaştırmak ve eğitimin bilişim gereksinimlerini karşılamak amacıyla; arama motoru, sosyal ağ, e-ansiklopedi gibi çağın dinamik sistemlerinden harmanlanarak oluşturulmuş, Milli Eğitim Bakanlığı'nın tüm eğitsel enformatik sistemini taşıyabilecek, genişleyebilir bir portaldır.

2011 yılı Aralık ayında başlanan projenin ilk aşaması olan Faz1'de EBA portalı tamamlanarak kullanıma açılmış, Faz2'de yeni modüller eklenmiş ve geliştirme faaliyetleri halen devam etmektedir. Türksat A.Ş. tarafından bu projeye teknik danışmanlık ve insan kaynağı desteği verilmektedir.

Türkiye Belediyeler Birliği e-Belediye Projesi

Temmuz 2011 tarihinde başlayan projede merkezi yapıda web tabanlı e-Belediye Yönetim Bilgi Sistemi oluşturularak Bütçe, Muhasebe ve Taşınır Uygulama Yazılımı, Personel Uygulama Yazılımı, Belediye Gelirleri Uygulama Yazılımı, Evrak ve Dokümantasyon Uygulama Yazılımı, Genel Yönetim Uygulama Yazılımı, Merkezi kurumlarda bulunan verilere erişimi sağlayacak altyapı uygulama geliştirilmektedir. Projenin devamında uygulama ilçe belediyelerinde de kullanıma açılacaktır. 2012 Aralık ayında uygulamanın pilot olarak seçilen bir belediyede uygulamaya alınması hedeflenmektedir.

Elektronik Belge Yönetimi Sistemi (EBYS) Projeleri

Kamu kurumlarının elektronik belge yönetimi, paylaşım ve arşivleme işlemlerini içeren "Elektronik Belge Yönetim Sistemi" geliştirilmiş ve bazı kamu kurumlarında uygulamaya geçilmiştir.

EBYS, kurumların oluşturdukları her türlü dokümantasyonun içerik, format ve ilişkisel özelliklerini korumayı ve bu dokümanların üretimden nihai tasfiyeye kadar olan süreç içerisinde güvenli ve etkin bir biçimde yönetmeyi amaçlayan otomasyon sistemidir.

EBYS projesi, Kurum bünyesinde T.C. Başbakanlık'ın Resmi Yazışmalarda Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmeliği ve 5070 sayılı Kanun'a tabi olan evrak ve standart idari evrak süreçlerini içeren yazılımın kurulması, gerekli eğitimlerin verilmesi, arşivlenmesi ve uygulamaya geçirilmesi işlerini kapsamaktadır.

Hazine Müsteşarlığı, Ankara Üniversitesi, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı EBYS projeleri yürütülmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İç İşleri Bakanlığı, PTT ve Orman Genel Müdürlüğünde projeler tamamlanmış ve EBYS kullanıma açılmıştır. Birçok Kamu kurumunda projeyi başlatmak için çalışmalar devam etmektedir. EBYS uygulaması ile kurumlarda belge sistemi otomasyonunun hayata geçirilerek kurumlar arası belge paylaşımı sürecine katkı sağlanması hedeflenmektedir.

e-Kurum Projesi

e-Kurum Projesi adı altında, kamu kurum ve kuruluşlarında ortak süreçler olarak değerlendirilen bütçe yönetimi, insan kaynakları, proje yönetimi gibi alanlarda uluslararası standartlarda tariflenen süreçlerden faydalanarak Kamu ERP yazılımı geliştirmek amacıyla çalışmalara başlanmıştır.

Bu konuda açık kaynak çerçeve (framework) yazılımlarının kullanılması ve bilgi güvenliği standartlarını da üst seviyede karşılayan modüler bir ürünün oluşturulması hedeflenmektedir.

KABLO TV VE KABLO İNTERNET HİZMETLERİ

Kablo TV; çok sayıda radyo ve TV yayınını ve interaktif hizmetleri fiber optik kablo, koaksiyel kablo ve benzeri bir fiziki ortam üzerinden evlerdeki alıcılara kadar ulaştıran çok kanallı sistemdir. Kablo TV şebekesi, Türksat A.Ş. tarafından aynı kablo altyapısı üzerinden Kablo TV ve İnteraktif hizmetleri sunan bir platformdur. Adana, Ankara, Antalya, Balıkesir, Bursa, Denizli, Edirne, Eskişehir, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Konya, Manisa, Mersin, Samsun, Tekirdağ, Yalova, Zonguldak olmak üzere 22 ilde hizmet verilmektedir.

Harita 3. Kablo TV Şebekesi Olan İller

Sayısal (Digital) Yayın:

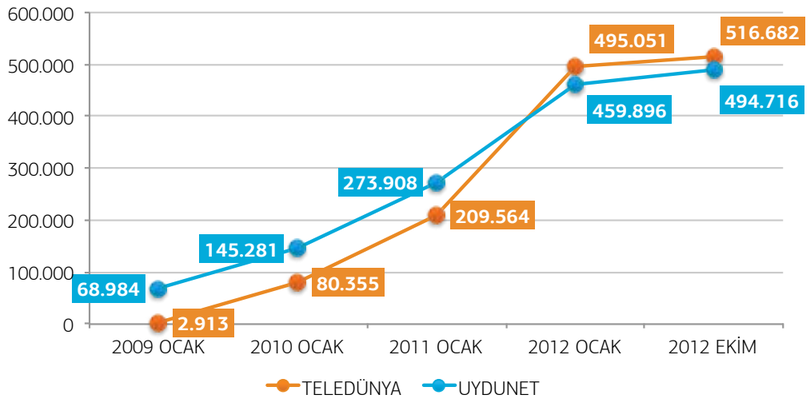

Kablo TV şebekesi üzerinden abonelere iletilen sayısal TV, radyo kanalları ve interaktif hizmetlerin sunulduğu platformdur. Kasım 2008'de Teledünya markasıyla 58 adet TV kanalıyla hizmet verilmeye başlanan dijital kablo yayınları, çok kısa bir sürede kablo altyapısının bulunduğu 22 ilin tamamında abonelere ulaştırılmıştır. Ekim 2012 itibariyle farklı içeriğe (HD, Sinema, Ulusal, Haber, Muhtelif, Spor, Müzik, Çocuk, Tematik, Yaşam, Alışveriş ve Yerel) sahip 171 adet TV kanalı ve 13 adet Radyo kanalının yer aldığı Teledünya yayın platformu geliştirilerek, yayınlanan kanal sayısının artırılmasına devam edilmektedir.

01.11.2012 tarihi itibariyle Teledünya abone sayısı 516.682'dir. Teledünya temel paket ve Teledünya üst paket olarak hizmet verilen Teledünya platformunda, bu paketlere ilave olarak müşteri memnuniyetinin ve abone sayısının artırılması amacıyla sinema paketleri de abonelere sunulmaktadır. 01.11.2012 tarihi itibariyle sinema paketi toplam abone sayısı 166.883'tür.

Kablo İnternet:

Kablo TV şebekesi üzerinden kablo modem kullanılarak sağlanan genişbant internet erişim sistemidir. Kablo internet hizmeti Uydunet ismiyle abonelere sunulmakta olup 01.11.2012 tarihi itibariyle Uydunet abone sayısı 494.716'dır (Grafik 28).

Grafik 28. Kablo Hizmetleri Abone Sayıları

Altyapının Yüksek Hızlı İnternet Hizmetlerine ve Yeni İlave Edilecek Hizmetlere Hazır Hale Getirilmesi:

teledünya

uydunet

Yüksek hızda internet hizmetinin verilebilmesi için 2009 yılında başlayan çalışmalar ile 2012 yılı başı itibariyle 22 ilimizin tamamı yüksek hızda internet hizmetine imkan veren Docsis 3.0 standardını destekleyen bir yapıya kavuşturulmuştur.

Gerçekleştirilen söz konusu yatırımlar neticesinde en çok 20 Mbps olarak sunulan internet hizmeti, 01.06.2012 tarihinden itibaren 40 Mbps ve 60 Mbps olarak da sunulmaya başlanmıştır.

2008 yılında başlanılan şebeke yenileme çalışmalarının ilk aşamalarını oluşturan aktif sistemlerin yenilenmesi tamamlanmıştır. 2010 yılında pasif sistemlerin yenilenmesi çalışmalarına başlanılmış olup, 2011 yılı sonunda çalışmalar tamamlanmış ve ileri yön kapasitesi 521 MHz'den 777 MHz'e çıkarılmıştır. Bu bağlamda, ortalama kapasite artışı %50 oranında gerçekleşmiştir. Bununla birlikte ilave edilen sistemler ve kullanılan yeni teknolojiler ile abone başına düşen Downstream ve Upstream internet kapasitesi büyük oranda artırılmıştır.

Güvenli İnternet:

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurulu'nun güvenli internet hizmetine ilişkin usul ve esaslar hakkında 24.08.2011 tarihli ve 2011/dk-14/461 sayılı kararı gereği güvenli internet hizmetinin sunumu için test süreci 22.11.2011 tarihinde sona ermiş ve bu tarihten itibaren müşterilerimize güvenli internet hizmeti sunulmaya başlanmıştır.

Kablo TV Şebeke Yönetim Yazılımı Geliştirilmesi Projesi

2012 yılı Eylül ayı itibariyle kablo şebekesinin yönetimi amacıyla sistem kurulması ve yazılım geliştirilmesi çalışmalarına başlanmıştır. Projenin tamamlanması 2013 yılı 2.çeyrek olarak planlanmaktadır. Yapılan çalışmalar sonrası şebekenin projelendirilmesi, altyapı çizimleri, kablo/cihaz konumlarının tespiti, aktif alarm takibi, teknik sinyal hesaplamaları, yerinde abonelik hizmetleri gibi uygulamalar bu proje üzerinden yürütülecektir.

Akıllı Eğitim Portalı: Astronot

06 Haziran 2012 tarihinde Türksat A.Ş. ile Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) arasında "AstroNot Eğitim Portalı" işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Astronot Eğitim Portalı, Fatih Projesi'ne uyumlu ilk ve tek eğitim portalı olup, portal üzerinden kişiye özel interaktif eğitim içerik hizmeti sunulmaktadır.

COĞRAFİ BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

2007 yılında imzalanan Uydu Görüntüleri Distribütörlük Anlaşması'nı takiben 2008 yılında Türksat A.Ş. bünyesinde kurulmuş olan Coğrafi Bilgi Teknolojileri Direktörlüğü bünyesinde, 2008 yılından günümüze kadar, kamu kurumları, yerel yönetimler (mahalli idareler ve belediyeler) ve özel sektöre TürksatGlobe markası ile coğrafi bilgi hizmetleri sunulmaktadır. e-Devlet ve Uydu Projelerinde olduğu gibi, TürksatGlobe hizmetlerinde de, öncelikle Orta-Doğu ve Orta-Asya, sonra Kafkasya, Balkanlar ve Afrika pazarındaki projelere destek verilmesi hedeflenmektedir.

TürksatGlobe Hizmetleri

Uydu Görüntüsü Temini ve İşleme Hizmeti:

Digitalglobe firması ile yapılan sözleşme çerçevesinde renkli yüksek çözünürlüklü (Worldview: 50 cm, quickbird: 60 cm) uydu görüntüleri temin edilmekte ve işlenmekte (ortorektifikasyon, mozaikleme, renk dengeleme, paftalama) ve istenen format, projeksiyon sistemi ve medya üzerinde kullanıma sunulmaktadır.

Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) Kurulumu Hizmeti:

Coğrafi bilginin toplanması, depolanması, işlenmesi, analizi ve sunulmasına yönelik olarak yazılım, donanım, personel ve veri bileşenlerinden oluşan coğrafi bilgi sistemleri tasarlanmakta ve kurulmaktadır. Bu kapsamda, kent bilgi sistemi, orman bilgi sistemi, tarım bilgi sistemi, belediye bilgi sistemi, altyapı bilgi sistemi, karayolları CBS tabanlı bilgi sistemi kurulumu hizmetleri sayılabilir.

Coğrafi Bilgi Teknolojilerinde Birlikte Çalışabilirlik Hizmeti:

Farklı coğrafi veri tabanlarındaki, farklı coğrafi veri modelindeki, farklı datum ve projeksiyon sistemlerindeki coğrafi veriler birbirine dönüştürülerek verilerin birlikte çalışabilirliği sağlanmakta; coğrafi veriler OGC standartlarında sunularak bu verilerin farklı ticari ve açık kaynak yazılımlar ile bir arada kullanılabilmesi gerçekleştirilmektedir.

Taşıt ve Filo Yönetimi Hizmeti:

2010 yılı Ocak ayından itibaren taşıtların ve taşıtlardan oluşan filoların internet ortamından izlenmesi, taşıtlara ilişkin anlık bilgilere (benzin durumu, hareket saati, durma saati, hareket süresi, kat ettiği mesafe, sürücüsü, vb.) internet ortamından erişilmesi sağlanmaktadır.

Web Üzerinden Uydu Görüntüsü Kullanımı Hizmeti:

Türksatmaps adı altında yüksek çözünürlüklü uydu görüntülerinin, web üzerinden görüntülenmesi, uydu görüntüleri kullanılarak değişiklik analizi yapılması, web üzerinden ticari ve açık kaynak CBS yazılımlarında temel altlık veri olarak kullanılması ve ayrıca web portallerinde altlık olarak kullanılması (API) sağlanmaktadır.

Uzun Mesafeli Gemi Tanımlama ve Takip Sistemi (LRIT)

LRIT (Long Range Identification And Tracking), üye ülkelere kendi bayraklarını taşıyan ve kıyı şeridinde hareket eden ya da kendi sınırları içerisindeki bir limana girmeye çalışan gemilerin konum raporlarına ulaşmalarını sağlayan bir denizcilik etki alanı bilinci (MDA) girişimidir. LRIT; sistemi kullanacak olan ülkelere güvenlik, çevre ve arama kurtarma alanlarında birçok fayda sağlayacaktır.

Dünyada kendi imkânları ile bu sistemi geliştiren ilk 11 ülke arasında yer alan ülkemizin LRIT sistemi 2010 yılı Mart ayı içinde Bütünleştirme (Integration) Testleri tamamlayarak canlı ortamda çalışmaya başlamıştır. İşletim süreci devam etmektedir.

> DIŞ İLİŞKİLER VE AVRUPA BİRLİĞİ İLİŞKİLERİ

- > BAKANLIĞIMIZ ULUSLARARASI FAALİYETLERİ
- > AVRUPA BİRLİĞİ İLE İLİŞKİLER
- > TÜRKİYE-AB MALİ İŞBİRLİĞİ KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN PROJELER

01.11.2011 tarihli ve 28102 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı ve AB Koordinasyon Dairesi Başkanlığı tek çatı altında birleştirilmiş olup, "Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü" adıyla Bakanlığımız ana hizmet birimlerinden biri olarak; Türkiye'nin ulaştırma, denizcilik, haberleşme, posta, havacılık ve uzay teknolojileriyle ilgili çok taraflı uluslararası anlaşmalara, sözleşmelere ve kuruluşlara katılmasına dair görüş hazırlamak, çevre ve iklim değişikliği konularında ulusal ve uluslararası kuruluşların yapılarını ve çalışmalarını izlemek, değerlendirmek, gerektiğinde bu çalışmalara katılmak, Bakanlık hizmet birimleri ve kuruluşlarının Avrupa Birliğine uyum çalışmalarıyla ilgili olarak yapacağı çalışmalar, toplantılar, ziyaretler ve benzeri faaliyetlerin yürütülmesine yardım etmek, Avrupa Birliği müktesebatı, uluslararası anlaşmalar ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde; ulaştırma operasyonel programını hazırlamak, ulaştırma operasyonel programı çerçevesinde desteklenecek yatırım ve faaliyetlere ilişkin projelerin seçimini, ihalesini ve sözleşmesini yapmak, yürütmek, kontrol ve izlemelerini gerçekleştirmek faaliyetlerini yürütmektedir. Bu çalışmaları Bakanlık ilgili hizmet birimleri ve kuruluşlarının yetki ve sorumluluğu çerçevesinde koordineli olarak yürütmeye devam etmektedir.

BAKANLIĞIMIZ ULUSLARARASI FAALİYETLERİ (01 Ocak – 31 Ekim 2012)

Bakanlığımız 2012 yılında ülkemizin dış politika önceliklerine ve uluslararası menfaatlerine uygun olarak bir dizi ikili ve çok taraflı uluslararası faaliyet gerçekleştirmiştir:

1. Yılbaşından bu yana 35'i Türkiye'de 15'i yurtdışında olmak üzere toplam 50 üst düzey ikili görüşmede bulunulmuştur.

2. Çok taraflı ilişkiler kapsamında, 45'i Türkiye'de 20'si yurtdışında olmak üzere toplam 65 toplantı ve komisyon çalışması gerçekleştirilmiştir.

3. Öte yandan, yine bu yıl içerisinde Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM Ankara'da görev yapan 6 büyükelçiyi makamında kabul etmiştir.

4. Bakanlığımız 2012 yılında 1 uluslararası organizasyona ev sahipliği yapmıştır: 29 Mayıs-2 Haziran 2012 tarihleri arasında Bakanlığımız girişimi ile "1. Türkiye-Afrika Sivil Havacılık Konferansı" İzmir'de düzenlemiştir.

5. Bakanlığımızın uluslararası faaliyetleri çerçevesinde toplam 8 metin (Anlaşma, Mutabakat Zaptı, Toplantı Tutanağı vb.) imzalanmıştır:

   - *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayolu ile Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Anlaşması*
   - *Türkiye-Bulgaristan Ulaştırma, Bilgi Teknolojisi ve Haberleşme Karma Komisyonu (UKK) 24. Dönem Toplantısı Protokolü*
   - *Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı*
   - *Fildişi Sahili Cumhuriyeti, Sierra Leone, Burundi, Ruanda ve Madagaskar ile Hava Ulaşım Anlaşması*

6. Sayın Bakanımızın katılım sağladığı uluslararası toplantılar ile Sayın Bakanımız başkanlığında gerçekleştirilen ikili görüşmelerden bazıları aşağıda ayrıntılı olarak sunulmaktadır:

   - *Türkiye-Bulgaristan Ulaştırma Karma Komisyonu (UKK) 24. Dönem Toplantısı 05-06 Ocak 2012 tarihlerinde Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM'ın başkanlığındaki ülkemiz heyetinin katılımı ile Sofya'da gerçekleştirilmiştir.*
   - *03 Şubat 2012 tarihinde Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM, KKTC İçişleri ve Yerel Yönetimler Bakanı Nazım ÇAVUŞOĞLU ile Ankara'da ikili görüşmelerde bulunmuştur.*
   - *Güney Kore Arazi, Ulaştırma ve Denizcilik Bakanı Do Youp Kwon, 06 Şubat 2012 tarihinde Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM'ı ziyaret etmiştir.*
   - *Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM, Butan İmar ve İskân Bakanı Lyonpo Yeshey Zimba ile 08 Şubat 2012 tarihinde ikili görüşmelerde bulunmuştur. Butanlı Bakanın, Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM'ın daveti ile gerçekleştirdiği ülkemiz ziyareti, Butan'dan ülkemize yapılan ilk resmi ziyaret olmuştur.*
   - *Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM "ArabNet Digital Summit" vesilesiyle 28-29 Mart 2012 tarihlerinde ziyaret ettiği Lübnan'ın başkenti Beyrut'ta Lübnan Başbakanı Najib Mikati, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanı Ghazi Aridi ve Telekomünikasyon Bakanı Nicolas Sehnaoui ile ikili görüşmelerde bulunmuştur.*
   - *Ukrayna Kırım Özerk Cumhuriyeti Başbakanı Anatoliy Mogilov Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM'ı 17 Nisan 2012 tarihinde makamında ziyaret etmiştir.*
   - *Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM, Finlandiya Avrupa İşleri ve Dış Ticaret Bakanı Alexander Stubb ile ikili görüşmelerde bulunmuştur.*
   - *Mısır Ulaştırma Bakanı Galal Mustafa Said, 23 Nisan 2012 tarihinde Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM'ı makamında ziyaret etmiştir.*
   - *Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM "Uluslararası Ulaştırma Forumu (ITF) Bakanlar Oturumu"na katılmak üzere 01-04 Mayıs 2012 tarihlerinde Almanya'yı ziyaret etmiştir. Anılan ziyaret çerçevesinde, Sn. Bakanımız Gürcistan, Kanada, Almanya, Güney Kore ve Letonya Ulaştırma Bakanları ile ikili görüşmelerde bulunmuştur.*
   - *Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM Başbakanımızın 20-24 Mayıs 2012 tarihlerinde gerçekleştirdiği Pakistan ve Kazakistan ziyaretinde kendisine eşlik etmiştir.*
   - *Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM, Milano Politeknik Üniversitesinde gerçekleştirilen Gebze-Orhangazi-İzmir (İzmit Körfez Geçişi Dâhil) Otoyolu Rüzgâr Tüneli Testi vesilesiyle 27-27 Mayıs 2012 tarihlerinde İtalya'yı ziyaret etmiştir.*
   - *Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM, Türkiye Vagon Sanayi A.Ş.'nin (TÜVASAŞ) Bulgaristan Demiryolları Kuruluşu (BDZ Holding EAD) için ürettiği lüks yataklı yolcu vagonların teslim törenine katılan Bulgaristan Ulaştırma, Bilgi Teknolojisi ve Haberleşme Bakanı Ivaylo Moskovski ile 20 Haziran 2012 tarihinde ikili görüşmelerde bulunmuştur.*
   - *Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM, Uluslararası Karayolları Taşımacılığı Birliği (IRU) Genel Sekreteri Martin Marmy ile 27 Haziran 2012 tarihinde Ankara'da ikili görüşmelerde bulunmuştur.*
   - *Bakanımız Sayın Binali YILDIRIM, Altın Çıpa Denizcilik Başarı Ödül töreni için İstanbul'a gelen Dünya Denizcilik Örgütü (IMO) Genel Sekreteri Koji Sekimizu ile 30 Haziran 2012 tarihinde ikili görüşmelerde bulunmuştur.*
   - *Sayın Bakanımız, Uluslararası Yol Federasyonu (IRF) Onur Komitesi üyeliği davetini kabul ederek, 2013 yılı Kasım ayına kadar faaliyetini sürdürecek olan IRF Onur Komitesi'nin üyesi olmuştur. Sayın Bakanımız IRF Onur Komitesi'nin 07 Eylül 2012 tarihinde Paris'te gerçekleştirilen 1. toplantısına katılım sağlamıştır.*

Ayrıca, Bakanlığımız görev alanına giren hususlar itibariyle, katılım sağlanan uluslararası toplantılar ile yürütülen uluslararası faaliyetlerden bazıları aşağıda daha ayrıntılı olarak sunulmaktadır:

- *23-27 Ocak 2012 tarihlerinde Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) heyeti, demiryolu alanında ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir.*
- *28 Mart 2012 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen TEM-TER Ortak Demiryolu/Karayolu Uzmanlar Grubu 2. İzleme Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.*
- *16 Nisan 2012 tarihinde Bakanlığımızın katılımıyla gerçekleştirilen Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) İslamabad-Tahran-İstanbul Taşımacılık Koridoru Üçlü Toplantısı kapsamında "EİT İslamabad-Tahran-İstanbul Taşımacılık Koridoru Eylem Planı" kabul edilmiştir.*
- *Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu İç Ulaşım Komitesi bünyesinde yürütülen TEM ve TER projelerine ilişkin toplantı Bakanlığımız koordinasyonunda 27–31 Mayıs 2012 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.*
- *"Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)/Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (AEK) Ortak Demiryolu Hukuku Çalıştayı" ile 11. EİT Demiryolu Kurumları Başkanları Toplantısı Bakanlığımız koordinasyonunda 26–28 Haziran 2012 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir.*
- *Akdeniz Liman Devleti Kontrolü (Akdeniz MOU) 14. Komite Toplantısı 08–10 Ekim 2012 tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirilmiştir.*
- *16–23 Şubat 2012 tarihlerinde Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) Deniz Çevresini Koruma Komitesi Toplantısına katılım sağlanmıştır.*
- *26 Şubat–02 Mart 2012 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen BM AEK İç Ulaşım Komitesi Büro Toplantısı ve 74. Komite Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.*
- *26 Şubat–03 Mart 2012 tarihlerinde Dünya Denizcilik Üniversitesi yüksek lisans öğrencileri ülkemizi ziyaret etmiştir.*
- *05 Mart 2012 tarihinde Bakanlığımızda IMO Bayrak Devleti Uygulamaları Ön Hazırlık Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.*
- *07–09 Mart 2012 tarihlerinde gerçekleştirilen Uluslararası Ulaştırma Forumu (ITF) Ulaştırma Yönetim Kurulu (TMB) 15. Toplantısı ile Görev Gücü 2012 (TF) 5. Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.*
- *03 Nisan 2012 tarihinde IMO Deniz Emniyeti Komitesi Ön Hazırlık Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.*
- *15–21 Nisan 2012 tarihlerinde İslamabad-Tahran-İstanbul Karayolu Koridoru Üçlü İstişare Toplantısı, Transit Taşıma Koordinasyon Komitesi (TTCC) 5. Toplantısı, TTCC Karayolu Komitesi 5. Toplantısı, TTCC Sigortacılık Komitesi 3. Toplantısı ve TTCC Transit Ticaret Komitesi 3. Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.*
- *27–31 Mayıs 2012 tarihlerinde Uluslararası Kuzey-Güney Ulaştırma Koridoru Ticari ve Operasyonel İşler Uzmanlar Grubu ile Gümrük İşleri ve İlgili Diğer Konular Uzman Grubu toplantılarına katılım sağlanmıştır.*
- *04–06 Haziran 2012 tarihlerinde Cenevre'de gerçekleştirilen BM AEK İç Ulaşım Komitesi Büro Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.*
- *06–08 Haziran 2012 tarihlerinde Londra'da IMO Teknik İşbirliği Komitesi 62. Dönem Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.*
- *11–14 Haziran 2012 tarihlerinde Londra'da IMO Konsey 108. Dönem Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.*
- *14 Haziran 2012 tarihinde gerçekleştirilen ITF TF 2013 2. Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.*
- *25–28 Haziran 2012 tarihlerinde Londra'da düzenlenen Uluslararası Mobil Uydu Örgütü (IMSO) Konseyinin 22. Oturumu'na katılım sağlanmıştır.*
- *Uluslararası Karayolu Federasyonu (IRF), Dünya Suyolu Ulaşımı Altyapısı Birliği (PIANC) ve ITS-ERTICO isimli uluslararası örgütlere üyelik süreci devam etmektedir.*
- *Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ) Bakanlar Zirvesi'nin 26–28 Kasım 2012 tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.*

7. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Sekretaryası (BMİDÇS)

Ülkemiz BMİDÇS'ye 24 Mayıs 2004, Kyoto Protokolüne ise 26 Ağustos 2009 tarihinde taraf olmuştur. İklim değişikliğiyle mücadele anlamına gelen bu sözleşme ve protokol çerçevesinde her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen Taraflar Konferansına/Toplantısına ve diğer çalışma grubu toplantılarına katılım sağlanmaktadır. Yine bu kapsamda ulaştırma sektöründen kaynaklanan emisyonların belirlenmesi, azaltılması veya sınırlandırılmasına yönelik ulusal ve uluslararası platformlarda yürütülen tüm çalışmalar ile çevre, iklim değişikliği, enerji konularında Birleşmiş Milletler (BM), Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu (BM-AEK), Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) bünyesinde gerçekleştirilen Deniz Çevresini Koruma Komitesi (MEPC), Uluslararası Havacılık Örgütü (ICAO), Avrupa Çevre Ajansı (AÇA), OECD gibi uluslararası kuruluşlar tarafından yürütülen çalışmalar takip veya koordine edilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ İLE İLİŞKİLER

Avrupa Birliği (AB)'ne adaylık sürecinde olan ülkemizde, ulaştırma ve haberleşme sektöründe yürütülen uyum çalışmalarının koordinasyonundan, yönlendirilmesinden ve takibinden Bakanlığımız sorumludur. Söz konusu uyum çalışmaları, ulusal mevzuatımızın ilgili AB müktesebatı ile uyumlaştırılması ve Türkiye-AB Mali İşbirliği çerçevesinde yürütülen projeler olmak üzere iki temel alanda yürütülmektedir.

MÜZAKERE SÜRECİ

Türkiye ile AB arasındaki ilişkilerde önemli bir dönüm noktası olan ve 3 Ekim 2005 tarihinde başlayan katılım müzakerelerinin ilk aşamasını oluşturan 'Tarama Süreci' 20 Ekim 2005 tarihinde başlamıştır. Tarama sürecinde, 35 başlık altında sınıflandırılmış olan AB Müktesebatının Bakanlığımızın görev ve sorumluluk alanıyla ilgili olan 11 adet faslın çalışmalarına katılım sağlanmıştır. Söz konusu 11 başlık arasında yer alan 14 No.lu Taşımacılık Politikası ve 21 No.lu Trans-Avrupa Ağları fasıllarında ise Bakanlığımız koordinatörlük görevini üstlenmiş, söz konusu fasılların tanıtıcı ve ayrıntılı tarama süreci Haziran - Eylül 2006 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Bilindiği üzere, AB ile müzakere sürecinde 8 fasıl başlığı askıya alınmıştır. Taşımacılık Politikası faslı da, askıya alınan başlıklardan biridir. Bu faslın askıya alınmasının sebebini teknik konulardan ziyade siyasi konular teşkil etmektedir.

Enerji, telekomünikasyon ve ulaştırma ağlarından müteşekkil olan 21 No.lu Trans-Avrupa Ağları faslı, 19 Aralık 2007 tarihinde gerçekleştirilen AB Hükümetlerarası Konferansı neticesinde müzakerelere açılmış olup, faslın müzakerelerinde karşılanması gereken siyasi ve teknik kriterler bulunmaktadır.

Tüm fasıllar için kapanış kriteri olarak kabul edilen Ek Protokol konusu, siyasi müzakereler çerçevesinde Dışişleri Bakanlığı ve Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından ele alınmakta olup, karşılanması gereken teknik kriterin bulunduğu Trans-Avrupa Ağları Faslının enerji ağları boyutuna ilişkin çalışmalar Enerji Bakanlığı, ulaştırma ağları boyutuna ilişkin çalışmalar ise Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmektedir.

Bakanlığımızın koordinasyonunda yürütülen teknik kriterin karşılanması amacıyla yapılan çalışmalar, TEN-T Dokümanının, 13 Aralık 2010 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen teknik kriter kapanış toplantısında Avrupa Komisyonunca "teknik kriterin karşılanması açısından yeterli" olarak değerlendirilmesiyle sonuca ulaşmış olup, TEN Faslına ilişkin olarak Bakanlığımız sorumluluk alanına giren konularda teknik müzakereler tamamlanmıştır.

TEN-T Dokümanı, 28 Aralık 2010 tarihinde teknik kriterin karşılandığının Komisyon tarafından yazılı olarak resmen teyit edilmesi ve AB Konseyi'nin bilgilendirilmesi için Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla Komisyona iletilmiştir. AB komisyonu adına yazılan ve Dışişleri Bakanlığı aracılığıyla 18 Mart 2011 tarihinde Bakanlığımıza iletilen mektupta, Komisyon bakımından, TEN faslının "teknik kapanış kriterinin" karşılanmış sayılabileceği, ancak yerleşik usuller çerçevesinde bu konuda nihai değerlendirmenin AB Konseyi tarafından yapılacağı belirtilmektedir.

TEN-T Dokümanının Avrupa Komisyonu'na gönderildiği tarih itibariyle hazırlanmasında temel alınan TEN-T rehber ilkelerinin Komisyon tarafından yenilenmesi sebebiyle, TEN-T Dokümanının ve TEN-T haritalarının yeni rehber ilkelere uyumlu hale getirilmesi gerekli olup, konuyla ilgili çalışmalar Bakanlığımızca sürdürülmektedir.

Avrupa Birliği'ne uyum sürecine ilişkin olarak, Türkiye İsveç Dönem Başkanlığı'nda 21 Aralık 2009 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen Hükümetlerarası Katılım Konferansı'nda 27 No'lu Çevre Faslının müzakerelere açılması resmi olarak ilan edilmiştir. Sözkonusu fasıl kapsamında ulaştırma sektörünü ilgilendiren konulara ilişkin yürütülen tüm çalışmalar takip veya koordine edilmektedir.

MEVZUAT UYUM ÇALIŞMALARI

2003 Ulusal Programı Kapsamında Yapılan Yasal Düzenlemeler

2008 yılına kadar gerçekleştirilen mevzuat uyum çalışmalarının temel hedefi AB Müktesebatı'nın Üstlenilmesine ilişkin 2003 Ulusal Programı'nda belirtilen yükümlülüklerin gerçekleştirilmesi yönünde olmuştur. Bu kapsamda, karayolu ulaştırması, demiryolu ulaştırması, denizyolu ulaştırması, havayolu ulaştırması, haberleşme, telekomünikasyon ve posta sektörlerinde olmak üzere "AB Müktesebatının Üstlenilmesine ilişkin 2003 yılı gözden geçirilmiş Ulusal Programı"nda toplam 12 adet kanuni düzenleme ve 63 adet ikincil düzenleme taahhüt edilmiş olup, 5 adet kanun ve 45 adet ikincil düzenleme yayımlanmıştır. 2003-2008 yılları arasında AB mevzuatına uyum oranı genel olarak %67'dir (Tablo 1).

Tablo 1. 2003 Ulusal Programı Kapsamında Yapılan Yasal Düzenlemeler

2003 Ulusal Programı	Kanuni Düzenleme	İkincil Düzenleme	Toplam
Taahhüt edilen	*12*	*63*	*75*
Yayımlanan	*5*	*45*	*50*
Genel Uyum Oranı		*%67*	

2008 Ulusal Programı Kapsamında Yapılan Yasal Düzenlemeler

Avrupa Birliği'ne tam üyelik perspektifi çerçevesinde, ilgili tüm kuruluşların katkılarıyla 35 başlık altında hazırlanan ve bu başlıklara ilişkin ülkemizin kısa, orta ve uzun vadede gerçekleştirmesi gereken yükümlülükleri kapsayan "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı"nın taslak hali 2008 yılında Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından yayımlanmıştır.

Bu çerçevede, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın sektör bazında çıkarmayı taahhüt ettiği 7 adet kanun ve 54 adet ikincil düzenleme bulunmaktadır (Tablo 2).

Tablo 2. 2008 Ulusal Programı Kapsamında Yapılan Yasal Düzenlemeler

SEKTÖR		Kanuni Düzenleme	İkincil Düzenleme	Toplam
Karayolu Ulaştırması		*-*	*8*	*8*
Havayolu Ulaştırması		*-*	*22*	*22*
Demiryolu Ulaştırması		*2*	*8*	*10*
Denizyolu Ulaştırması		*3*	*3*	*6*
Bilgi ve İletişim	*Haberleşme*	*-*	*1*	*1*
	Posta	*1*	*1*	*2*
	Telekomünikasyon	*-*	*8*	*8*
Dış İlişkiler ve AB G.M.[1]		*1*	*1*	*2*
Dış İlişkiler ve AB G.M / SGB[2]		*-*	*1*	*1*
Dış İlişkiler ve AB Genel M. / Altyapı Yatırımları Genel M. [3]		*-*	*1*	*1*
TOPLAM		*7*	*54*	*61*

2008 Ulusal Programı'na göre 2011 Eylül ayı itibarıyla çıkarılan toplam ikincil düzenleme sayısı 14 olup, 2008-2012 Eylül itibariyle AB mevzuatına uyum oranı yüzde 23'dür (Tablo 3).

Tablo 3.

2008 Ulusal Programı	Kanuni Düzenleme	İkincil Düzenleme	Toplam
Taahhüt edilen	*7*	*54*	*61*
Yayımlanan	*1*	*14*	*14*
Genel Uyum Oranı		*%23*	

2003 ve 2008 Ulusal Programları birlikte dikkate alındığında bu zamana kadar AB Mevzuatına uyum oranı yaklaşık yüzde 60'dır (Tablo 4).

1 655 sayılı Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamede AB mali yardımlarının kullanılmasına yönelik Değişiklik Yapılmasına İlişkin düzenlemeler

2 Petrol depolamadan kaynaklanan uçucu organik bileşiklerin kontrolüne ilişkin düzenlemeler (SGB: Strateji Geliştirme Başkanlığı)

3 Sera Gazlarının İzlenmesine Dair Yönetmelik

Tablo 4.

2003-2008 Ulusal Programı	Kanuni Düzenleme	İkincil Düzenleme	Toplam
Taahhüt edilen	*12*	*99*	*111*
Yayımlanan	*7*	*59*	*66*
Genel Uyum Oranı	*%60*		

Bahse konu düzenlemeler ile 2012 Eylül ayı ve sonrasında çıkarılacak mevzuata ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır:

Karayolu Sektörü

2012 yılı ve sonrasında çıkarılacak mevzuat sayısı: 8

- *Tehlikeli Maddelerin Taşınması Hususunda Görevli Güvenlik Danışmanlarına İlişkin Tebliğ*
- *Ticari Araçların Yol Kenarında Teknik Kontrollerinin Yapılmasına İlişkin Yönetmelik*
- *Kombine Yük Taşımacılığı Yönetmeliği*
- *Karayolları Genel Müdürlüğünün 8/3/2005 tarih ve B091TCK1303/720/0330 sayılı Genelgesinde Değişiklik*
- *Tünel İşletme Yönergesinde Değişiklik*
- *Otoyol İşletme Yönetmeliğinde Değişiklik*
- *Elektronik Ücret Toplama Sistemlerinin Birlikte İşletilebilirliğine Dair Düzenleme*
- *İstanbul Boğaziçi Köprüsü İşletme Yönetmeliğinde Değişiklik*

Demiryolu Sektörü

2012 yılı Eylül ayı ve sonrasında çıkarılacak mevzuat sayısı: 10 (2 Kanun ve 8 Yönetmelik)

- *Demiryolu Çerçeve Kanunu*
- *Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Kanunu*
- *Demiryolu Emniyeti Yönetmeliği*
- *Demiryolu İşletmeciliği Lisans Yönetmeliği*
- *Karşılıklı İşletilebilirlik Yönetmeliği*
- *Demiryolu Altyapısına Erişim Yönetmeliği*
- *Tehlikeli Maddelerin Demiryolu ile Taşınması Yönetmeliği*
- *Makinistlerin Brövelendirilmesi Yönetmeliği*
- *Yolcu Hakları Yönetmeliği*
- *Kamu Hizmeti Yükümlülüğü Yönetmeliği*

Denizcilik Sektörü

2012 yılı Eylül ayı itibarıyla çıkarılan mevzuat sayısı: 2

- *2002/6/AT sayılı Direktife uyum sağlanması amacıyla "Türk Limanlarına Gelen veya Türk Limanlarından Ayrılan Gemilerce Verilen Bildirim Formlarına İlişkin Tebliğ" 23 Temmuz 2010 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.*
- *782/2003/AT sayılı Tüzük ile uyumlu olmak amacıyla, "Gemilerin Teknik Yönetmeliği" (17.11.2009 ve 27409 sayılı Resmi Gazete) ve Yönetmeliğe ilişkin olan "Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolü ve Balast Tankları ve Çift Cidar Alanlarının Koruyucu Kaplamalarının Performansına Dair Tebliğ" çıkartılmış olup, AB Mevzuatına uyum sağlanmıştır.*

2012 yılı Eylül ayı ve sonrasında çıkarılacak mevzuat sayısı (3 kanun)

- *Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşmenin (MARPOL 73-78) III. EK'ine Taraf Olunmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun*
- *Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşmenin (MARPOL 73-78) IV. EK'ine Taraf Olunmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun*
- *1974 Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesine İlişkin 1988 Protokolüne (SOLAS Protokol 1988) Taraf Olunmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun*

Havacılık Sektörü

2012 yılı Eylül ayı itibariyle çıkarılan mevzuat sayısı: 6

- *Slot Uygulama Prensipleri Yönetmeliği*
- *Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Bakım Sistemi Yönetmeliği (SHY-M Rev.1)*
- *Yerli ve Yabancı Hava Araçlarının Emniyet Değerlendirmesi Yönetmeliği*
- *Hava Trafik Yönetiminde Emniyet Gözetimine ilişkin Yönetmelik*
- *Bilgisayarlı Rezervasyon Sistemleri Talimatı*
- *Yolcu Hakları Talimatı*

2012 yılı Eylül ayı ve sonrasında çıkarılacak mevzuat sayısı:16

- *Hava Sahasının Esnek Kullanımı İçin Ortak Kurallar Tüzüğüne uyum amaçlı düzenleme*
- *Hava Sahası Sınıflandırması Tüzüğüne uyum amaçlı düzenleme*
- *Hava Seyrüsefer Hizmetlerinin Sağlanması için Ortak Gerekler Tüzüğüne uyum amaçlı düzenleme*
- *Tek Avrupa Seması Çerçeve Tüzüğüne uyum amaçlı düzenleme*
- *Tek Avrupa Seması - Hizmet Sağlama Tüzüğüne uyum amaçlı düzenleme*
- *Tek Avrupa Seması - Hava Sahası Tüzüğüne uyum amaçlı düzenleme*
- *Tek Avrupa Seması - Avrupa Hava Trafik Yönetim Ağı Birlikte İşlerlik Tüzüğüne uyum amaçlı düzenleme*
- *Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22)*
- *Hava Yoluyla Taşınan Engelli ve Hareket Kabiliyeti Kısıtlı Kişilerin Haklarına İlişkin Yönetmelik*
- *Hava Trafik Kontrol Üniteleri Arasında Uçuşların Bildirimi, Koordinasyonu ve Transferi Amacıyla Uçuş Bilgisinin Değişimi için Otomatik Sistem Gerekliliklerine ilişkin Yönetmelik*

- *Tek Avrupa Seması için uçuş öncesi safhada uçuş planları için prosedürler üzerine gerekliliklere ilişkin yönetmelik*
- *Hava seyrüsefer hizmetleri için genel ücretlendirme yönetmeliği*
- *Hava Trafik Kontrol Üniteleri Arasında Uçuşların Bildirimi, Koordinasyonu ve Transferi Amacıyla Kullanılan Uçuş Mesajı Transfer Protokolünü Uygulama Gerekliliklerine ilişkin Yönetmelik*
- *Tek Avrupa Seması için Hava-Yer Ses Kanal Aralığı Gerekliliklerine ilişkin Yönetmelik*
- *Sivil Havacılık Hadiseleri ile ilgili Bilginin Merkezi bir Havuzda Birleştirilmesi için Uygulama Kurallarına dair Yönetmelik*
- *Sivil Havacılık Hadiseleri ile ilgili Bilginin ilgili Partilere dağıtımı için Uygulama Kurallarına dair Yönetmelik*

Bilgi ve İletişim Sektörü

Telekomünikasyon Sektörü

2011 yılı Eylül ayı itibariyle çıkarılan mevzuat sayısı: 1

- *Elektronik Haberleşme Cihazlarından Kaynaklanan Elektromanyetik Alan Şiddetinin Uluslararası Standartlara Göre Maruziyet Limit Değerlerinin Belirlenmesi, Kontrolü ve Denetimi Hakkında Yönetmelik (21 Nisan 2011)*

Posta Sektörü

2012 yılı Eylül ayı ve sonrasında çıkarılacak mevzuat sayısı: 2 (1 Kanun ve 1 İkincil Düzenleme)

- *Posta Hizmetleri Kanunu Tasarısı Taslağı*
- *Posta Hizmetleri Kanunu Tasarısı Taslağı kapsamında düzenlenmesi öngörülen Yönetmelikler*

Haberleşme Sektörü

2011 yılı sonu itibariyle çıkarılan mevzuat sayısı: 2

- *13 Ocak 2011 tarihli ve 27814 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2011/1247 sayılı ve "Bazı Hizmetlerin Evrensel Hizmet Kapsamına Alınmasına İlişkin Karar" başlıklı Bakanlar Kurulu Kararı.*
- *4 Temmuz 2011 tarihli ve 27984 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2011/1880 sayılı ve "Bazı Hizmetlerin Evrensel Hizmet Kapsamına Alınmasına İlişkin Karar" başlıklı Bakanlar Kurulu Kararı.*

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Genel Düzenlemeler

2011 yılı Kasım ayı itibariyle çıkan mevzuat sayısı: 1

- *Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname*

TÜRKİYE-AB MALİ İŞBİRLİĞİ KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN PROJELER

Kurumsal Kapasite Arttırılmasına Yönelik Projeler

Türk Radyonun Teknik ve Operasyonel Kapasitesinin Geliştirilmesi

Projenin Genel Hedefi: Türk Kıyı Sahasında can, mal, sefer ve çevre güvenliğinin artırılması ve deniz güvenliği konusunda AB müktesebatı ile uyumlu bir şekilde Türk kıyı radyosunun idari ve teknik kapasitesinin güçlendirilmesi.

Projenin Bütçesi: Projenin öngörülen toplam bütçesi 2.500.000 Avro'dur.

Mevcut Durum: Proje geçici kabul tutanağı 17.01.2012 tarihinde imzalanarak 20.01.2012 tarihinde Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB)'ne gönderilmiştir.

Türk Demiryollarının Reformu Projesi (devam ediyor)

Projenin Amacı: AB Müktesebatına uygun olarak Türk demiryolu sektörünü rekabete açmak üzere TCDD bünyesinde altyapı tahsisi, ücretlendirme, emniyet ve karşılıklı işletilebilirlik sistemleri dahil olmak üzere demiryollarının yeniden yapılandırılması ve reformu için çerçeve şartlarını oluşturmaktır.

Projenin Bütçesi: 3.600.000 Avro

Projenin Süresi: 24 ay

Projenin Bileşenleri:

1.Bileşen: Taslak mevzuat paketine uygun olarak demiryolu reformunu gerçekleştirmek üzere çerçeve şartları ortaya koyan bir strateji ve eylem planı oluşturulması.

2.Bileşen: Yeni TCDD'de altyapı tahsis ve ücretlendirme sisteminin kurulması ve şebeke bildiriminin geliştirilmesi de dâhil olmak üzere Altyapı Yönetiminin görevlerini yerine getirmek üzere TCDD'nin altyapı tahsisi ve ücretlendirilmesi konusundaki kapasitesinin güçlendirilmesi.

3.Bileşen: Yeni TCDD'de Altyapı Yönetimi ve Demiryolu İşletmesi (İşletmeleri) için Emniyet Yönetim Sistemi geliştirilmesi ile demiryolu emniyeti ve karşılıklı işletilebilirlik konularındaki kapasitenin güçlendirilmesi.

Mevcut Durum: Danışman firma tarafından analiz ve önerilerin yer aldığı "Strateji Raporu" taslağı hazırlanmıştır.

Türkiye'de Karayolu Güvenliğinin Artırılması Projesi

Proje Amacı: Devlet ve il yolları üzerinde kaza riski taşıyan kesimlerde geometrik ve fiziksel standartların iyileştirilerek kaza sayısı, ölü ve yaralı sayılarının azaltılması, bunun neticesi olarak da sosyal ve ekonomik kayıpların azaltılması hedeflenmiştir.

Projenin Bütçesi: 27.300.000 Avro

Projenin Süresi: 36 ay

Mevcut Durum: Projenin ana sözleşmeler itibariyle inşaat işleri 2010 yılı sonu itibariyle tamamlanmış olup, ana sözleşmede bulunmayan ancak yapımı zorunlu olan ilave işlerin yaptırılmasına karar verilmiştir. Proje kapsamında tamamı milli bütçeden karşılanmakta olan ilave işlerin yapım çalışmaları devam etmektedir. Proje 2011 yılı sonu itibariyle tamamlanmıştır.

Türkiye'de Gemi Kaynaklı Emisyonların Kontrolü Projesi

Projenin Hedefi: Gemi kaynaklı emisyonların yüksek düzeyde kontrolünün sağlanması için idari kapasitenin güçlendirilmesidir. Proje onaylanmış olup, eşleştirme seçimi tamamlanmış ve İspanya seçilmiştir.

Projenin Bütçesi: 1.650.000 Avro

Mevcut Durum: Projenin başlangıç toplantısı 9 Temmuz 2012 tarihinde yapılmıştır.

Türkiye'de Denizcilik Eğitim ve Öğretiminin Geliştirilmesi Projesi

Projenin Hedefi: Türk gemi adamlarının eğitim, öğretim ve sertifikalandırılması sisteminin güçlendirilmesi ve uzun süreli eğitim stratejisinin belirlenmesi, eğiticilerin eğitim ve mevzuat uyumunun sağlanmasıdır.

Projenin Bütçesi: 1.300.000 Avro

Mevcut Durum: Projenin eşleştirme seçimi tamamlanmış ve İtalya-Fransa-Litvanya'dan oluşan konsorsiyum seçilmiştir. Projenin resmi süresinin başladığını belirten bildirim mektubu 20 Haziran 2012'de AB Komisyonu tarafından onaylanmıştır.

Türkiye'de Intermodal Taşımacılığın Güçlendirilmesi Eşleştirme Projesi

Başlama Tarihi: Eylül 2011

Projenin Bütçesi: 1.000.000 Avro

Projenin Amacı: Dengeli, çevreyle dost, güvenli ve sürdürülebilir taşımacılık sistemini Türkiye'de geliştirmek, AB'nin 92/106 Sayılı Konsey direktifine uyumu sağlamak ve intermodal/kombine taşımacılık için Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın kapasitesini güçlendirmek.

Projeden Elde Edilecek Sonuçlar: Çalıştaylar, eğitimler, çalışma ziyaretleri ve stajlar sonucunda ilgili kurumların intermodal taşımacılığa yönelik insan kaynaklarının geliştirilmesi,

Proje çalışmaları doğrultusunda 92/106 Konsey Direktifi uyarınca Kombine Taşımacılık Yönetmeliği'nin oluşturulması,

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın idari yapısının yeniden yapılandırılmasını dikkate alan ve Türkiye'de intermodal taşımacılığın geliştirilmesi konusunda politika tavsiyeleri içeren bir Strateji Belgesi'nin oluşturulması.

Mevcut Durum: Projenin açılış toplantısı 12 Aralık 2011 tarihinde gerçekleştirilmiş olup eğitim ve mevzuat oluşturma çalışmaları devam etmektedir.

Ticari Araçlar İçin Ağırlık Ve Boyut Kontrolleri Uygulamalarının Güçlendirilmesi Projesi (Tedarik)

Başlama Tarihi: Kasım-Aralık 2011

Projenin Bütçesi: 10.600.000 Avro

Projenin Amacı: Karayolu trafik güvenliğinin artırmak, 2013 yılına kadar aşırı yüklü araçların denetiminde %50 oranında artış sağlamak, 2013 yılına kadar aşırı yüklü araçlarda %50 oranında azalma sağlamak, Paydaşlar nezdinde farkındalık ve davranış eğilimlerinde değişiklikler yaratmak.

Projeden Elde Edilecek Sonuçlar: Proje, iki ayrı finansman paketi öngörmektedir. Supply (Tedarik) finansman paketi ile Ağırlık ve Boyut Kontrol İstasyonlarında kullanılacak hardware ve software ekipman, mobilya malzemeleri, ağırlık ve boyut ölçümlemeye yarayan kalibrasyon aletleri temin edilmesi planlanmaktadır. Service (hizmet) finansman paketi ile birlikte bu ekipmanları kullanacak ve ağırlık ve boyut kontrollerini yapacak personele teorik ve pratik eğitim, politika oluşturucu merkezde bulunan personele mevzuat ve teorik eğitim ile ağırlık ve boyut kontrolünün önemine ilişkin reklam ve farkındalık kampanyalarının oluşturulması planlanmaktadır.

Mevcut Durum: Öngörülen teknik ekipmanların alımına yönelik "Teknik Şartname" hazırlanmış olup, projenin ihale duyurusu MFİB tarafından 17 Ağustos 2012 tarihinde yapılmıştır.

Engellilerin ve Hareket Kısıtı Olanların Yolcu Taşımacılığı Hizmetlerine Erişimin Geliştirilmesi (Hizmet)

Projenin Süresi: 24 ay

Projenin Bütçesi: 3.000.000 Avro

Mevcut Durum: Proje kabul edilmiş, ihale için ilgili Teknik Yardım Projesinin tamamlanması beklenmektedir.

Tehlikeli Eşya Taşımacılığının Geliştirilmesi (Eşleştirme)

Başlama Süresi: 18 ay

Projenin Bütçesi: 1.000.000 Avro

Mevcut Durum: Hazırlanan Proje Fişi, MFİB ve AB Delegasyonu görüşleri ışığında revize edilmiştir. Projenin yakın dönemde başlaması öngörülmektedir.

Acil Müdahale Merkezlerinin Kurulması Projesi

Projenin Süresi: 24 ay

Projenin Bütçesi: 67.000.000 Avro

Projenin Amacı: Projenin kabul edilmesi durumunda elde edilmesi beklenilen çıktılar ise şu şekildedir:

Acil Müdahale merkezlerine ve istasyonlarına materyal ve ekipman,

Türk Ulusal Acil Müdahale Merkezi için Yasal Çerçeve ve AB Müktesebatına uyum amacıyla taslak hukuki düzenlemeler,

Kılavuzlar ve rehberler ile sürdürülebilir bir "know-how" kaynağı,

Merkez ve ilgili kuruluşların personelinin eğitimi.

Mevcut Durum: Proje AB Delegasyonuna sunulmak üzere AB Bakanlığına teslim edilmiştir. AB tarafının kararı beklenmektedir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün İdari ve Kurumsal Kapasitesinin Artırılması Projesi

Projenin Süresi: 24 ay

Projenin Bütçesi: 2.500.000 Avro

Projenin Amacı: Projenin hedefi, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün AB sivil havacılık müktesebatına uyum sağlamasını teminen yasal, kurumsal, istatistiki ve denetim kapasitesi ile sivil havacılık alanında yüksek çevre standartlarına ulaşılabilmesi amacıyla AB Emisyon Ticaret Sistemi'ni (ETS) uygulama kapasitesinin güçlendirilmesidir.

Mevcut Durum: Projenin ihale şartlarının gerçekleşebilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Türk Sivil Havacılığının Emniyet ve Güvenlik Eğitim İhtiyacı Alanındaki İdari Kapasitenin Artırılması Kapsamında Eğitim Merkezi İnşa Edilmesi

Projenin Süresi: 24 ay

Projenin Bütçesi: 16.500.000 Avro

Projenin Amacı: Projenin amacı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü personelinin emniyet ve güvenlik eğitimi konusundaki bilgisinin arttırılmasıdır.

Mevcut Durum: Projenin ihale şartlarının gerçekleşebilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Elektronik Haberleşme Sektöründe Rekabet Karşıtı Davranışların Engellenmesine İlişkin Teknik Yardım

Projenin Süresi: 12 ay

Projenin Bütçesi: 1.000.000 Avro

Projenin Amacı: AB Müktesebatı tarafından öngörüldüğü şekilde işleyen bir rekabet ortamı sağlamak amacıyla gerekli önlemlerin ve tedbirlerin geliştirilmesi ve rekabeti bozucu davranışları değerlendirmek üzere BTK'nın icra kapasitesinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Mevcut Durum: Merkezi Finans ve İhale Birimi ile koordineli bir şekilde projeye ilişkin teknik şartname hazırlanmaktadır.

Bilgi Toplumuna Geçiş ve Tüketicilerin Yararına Olacak Yüksek Hızlı Genişbant Hizmetlerinin Sunumunun Teşvik Edilmesine Yönelik Teknik Yardım

Projenin Süresi: 18 ay

Projenin Bütçesi: 1.890.000 Avro

Projenin Amacı: Projenin amacı, işletmeciler arasında rekabetçi genişbant hizmetlerinin yaratılması ve yatırım yoluyla yüksek hızlı genişbant altyapısının geliştirilmesi ile tüketicilere yönelik makul ve karşılanabilir fiyatlarla somut faydaların elde edilmesini sağlayan düzenleyici önlemleri belirlemektir.

Mevcut Durum: Projenin bütçesinde revizyon talep edilmiş, ilgili revizyon yapılmıştır. Hâlihazırda Komisyonun görüşü ya da kabulü beklenmektedir.

BİT (Bilgi ve İletişim Teknolojileri) Sektörüne Yönelik Olarak Güçlendirilmiş Piyasa Gözetim Sistemi

Projenin Süresi: 12 ay

Projenin Bütçesi: 2.850.000 Avro

Projenin Amacı: Projenin amacı, AB'nin riskli ürünlerde hızlı bilgi alışverişi (European Union's rapid exchange of information RAPEX) sistemine uygun olarak standartlaştırılmış bilgi sistemlerinin oluşturulması, uygun idari yapının belirlenmesi, mevcut piyasa gözetimi yapısını güçlendirerek Türkiye'nin BİT sektöründe modern ve etkin bir ürün güvenlik sistemini kurmaktır.

Mevcut Durum: Çalışmalar devam etmektedir.

Ulaştırma Operasyonel Programı Altyapı Projeleri (2007-2013 Dönemi)

Altyapı ve İnşaat Projeleri

"Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı - Instrument for Pre-accession Assistance" (IPA)'nın III. bileşeni olan "Bölgesel Kalkınma" kapsamında hazırlanan ve ulaştırma sektörünün önceliklerini, müdahale alanlarını ve EK-1'de haritaları verilen TINA-Türkiye Çalışması'nın revizyonu niteliğindeki TEN-T Dokümanı kapsamındaki altyapı projelerini içeren Ulaştırma Operasyonel Programı, IPA fonu ve diğer uluslararası fonlarla desteklenebilecektir. 07 Aralık 2007 tarihinde Avrupa Komisyonunca onaylanan Ulaştırma Operasyonel Programı Ocak 2010 tarihinde yapılan revizyon çalışmaları ile 2007-2011 dönemini kapsayacak şekilde revize edilmiştir. Bu kapsamda, 2007-2011 dönemi için demiryolu ve liman altyapıları ile teknik destek projelerinde kullanılmak üzere 339.150.000 avroluk hibe niteliğindeki IPA fonu Program Otoritesi olan Bakanlığımıza tahsis edilmiştir. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı IPA kapsamında Program Otoritesi olarak belirlenmiş olup, ulaştırma alanına tahsis edilen fonların programlama, ihale-sözleşme ve mali yönetimi izleme ve değerlendirilmesi ile idaresinden sorumlu kılınmıştır.

2012-2013 dönemi için ise ilgili kurumlarla yapılan yazışmalar vasıtasıyla netleştirilen proje listesi komisyona iletilmiş olup, bu döneme ait revizyonun resmi olarak onaylanması beklenmektedir. Komisyon tarafından onaylandığı takdirde bu dönem için tahsis edilecek rakam 253.032.060 Avro olup, toplam IPA fonu tahsisi 2007-2013 dönemi için 592.182.060 Avro olarak öngörülmüştür.

IPA fonlarının eş finansmanıyla, Ulaştırma Operasyonel Programında öncelikli alanlar olarak belirlenen demiryolu ve liman altyapı projelerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Bu öncelikler bağlamında belirlenen sekiz öncelikli proje aşağıda yer almaktadır:

- *Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Demiryolu Hattının Köseköy-Gebze Kesiminin Yapımı Projesi (56 km)*
- *Irmak-Karabük-Zonguldak Demiryolu Hattının Rehabilitasyonu ve Sinyalizasyonu Projesi (415 km)*
- *Filyos Limanı (Zonguldak) Yapım Projesi- 1.Aşama (Altyapı)*
- *Mersin Konteyner Limanı Yapım Projesi*
- *Samsun-Kalın Demiryolu Hattının Modernizasyonu Projesi (378 km)*
- *Malatya-Narlı Demiryolu Hattının Modernizasyonu Projesi (198 km)*
- *Alayunt-Afyon-Konya Demiryolu Hattının Modernizasyonu Projesi (361 km)*
- *Halkalı-Kapıkule Demiryolu Hattının Yapımı Projesi (232 km)*

Ankara İstanbul Yüksek Hızlı Tren Projesi / Köseköy – Gebze Kesiminin Yapımı Projesi

Sözleşme Tarihi: 25.11.2011

Sözleşme Tutarı: 146.825.952,90 Avro

IPA Katkısı: 130.173.855,97 Avro

Ulaştırma Operasyonel Programı birinci önceliği olan "Demiryolu Altyapısının Güçlendirilmesi" altında öncelikli proje olarak belirlenmiş olan Ankara-İstanbul Hızlı Tren Hattı Köseköy-Gebze Kesiminin Yapımı Projesi'nin Büyük Proje Başvuru Formu 1 Mart 2010 tarihinde C(2010) 1069 sayılı Komisyon Kararıyla onaylanmıştır. Projenin IPA fonlarından karşılanmasına dair "İkili Anlaşma" Bakanlığımız ve Avrupa Komisyonu tarafları arasında 17 Mart 2010 tarihinde imzalanmıştır.

Bu proje, yapım işleri ve müşavirlik hizmetleri olmak üzere iki kısımda ihale edilmiştir. Yapım işleri sözleşmesi **146.8 milyon Avro** bedelle **14 Ekim 2011** tarihinde ile imzalanmıştır. Müşavirlik Sözleşmesi ise **6.3 milyon Avro** bedelle **31 Ekim 2011** tarihinde imzalanmıştır. Yapım işleri süresi 30 ay, müşavirlik işleri süresi ise 56 aydır.

Irmak-Karabük-Zonguldak Demiryolu Hattı Rehabilitasyonu ve Sinyalizasyonu Projesi

Sözleşme Tarihi: 14.12.2011

Sözleşme Tutarı: 219.969.300 €

IPA Katkısı: 188.309.000 €

İşe Başlama Tarihi: 25.01.2012

Operasyonel Programın birinci önceliğinin altında gerçekleştirilecek diğer proje "Irmak-Karabük-Zonguldak Demiryolu Hattı Sinyalizasyonu ve Rehabilitasyonu Projesi"dir. Bu proje, yapım işleri ve müşavirlik hizmetleri olmak üzere iki kısımda ihale edilmiştir. Yapım işleri sözleşmesi yaklaşık 220 milyon Avro bedelle 14 Aralık 2011 tarihinde imzalanmıştır. Müşavirlik Sözleşmesi ise 7.2 milyon Avro bedelle 04 Ocak 2012 tarihinde imzalanmıştır. Yapım işleri süresi 48 ay, müşavirlik işleri süresi ise 61 aydır.

Filyos Limanı Yapımı Projesi

Operasyonel Programın ikinci önceliği "Liman Altyapısının Geliştirilmesi"dir. Bu öncelik altında "Filyos Limanı Yapımı Projesi'nin IPA fonları ile finanse edilmesi kararlaştırılmıştır. 2008 yılında projenin Fizibilite ve ÇED dokümanlarının AB standardına getirilmesi, AB/uluslararası inşaat ihalesi prosedürlerine uygun olarak ihale dosyasının ve müşavirlik iş tanımının hazırlanması amacıyla başlayan SEIA fonları kapsamında yapılan teknik destek projesi son aşamada bulunmaktadır. Projeye ilişkin Büyük Proje Başvuru Formu 4 Mart 2011 tarihinde Komisyona gönderilmiştir. AB Türkiye Delegasyonu, 19 Ekim 2011 tarihli yazısıyla, projenin Büyük Proje Başvuru Formu (MPAF) ve Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporu dahil olmak üzere teknik dokümanlarının incelendiği bir değerlendirme raporu göndermiştir.

Mersin Konteyner Limanı Yapımı Projesi

Aynı öncelik altındaki Mersin Konteyner Limanı Yapımı Projesi'nin 2008 yılında Fizibilite ve ÇED dokümanlarının AB standardına getirilmesi, AB/uluslararası inşaat ihalesi prosedürlerine uygun olarak ihale dosyalarının ve müşavirlik iş tanımının hazırlanması amacıyla başlayan SEIA fonları kapsamında yapılan teknik destek projesi 2010 yılı Kasım ayı itibariyle tamamlanmıştır.

Teknik Destek Projeleri

IPA Birimi için Uygunluk Denetimi Projesi

İşe Başlama Tarihi: 26.01.2011

Sözleşme Tutarı: 72.250Avro

IPA Birimi için Uygunluk Denetimi Projesi 'ne ait iş tanımı, MFİB'ye 1 Ekim 2010 tarihinde gönderilmiş olup, 26 Ocak 2011 tarihinde başlamış ve Eylül ayında sonuçlanmıştır.

IPA Biriminin ve Nihai Faydalanıcıların Kapasitesinin Geliştirilmesi için Teknik Destek Projesi

Sözleşme Tarihi: 20.10.2011

Sözleşme Tutarı: 5.287.000 Avro

IPA Katkısı: 4.493.950 Avro

İşe Başlama Tarihi: 15.11.2011

Ulaştırma Operasyonel Programının üçüncü önceliği olan "Teknik Destek" önceliği kapsamında IPA katkısı toplam 12.000.000 avrodur. Teknik destek önceliği ilk tedbiri kapsamında "IPA Biriminin ve Nihai Faydalanıcıların Kapasitesinin Geliştirilmesi için Teknik Destek Projesi" ve "IPA Birimi için Uygunluk Denetimi Projesi" yer almaktadır. Bu tedbir altında ilk proje olan 'IPA Biriminin ve Nihai Faydalanıcıların Kapasitesinin Geliştirilmesi için Teknik Destek Projesi' için 20.10.2011 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. 15.11.2011 tarihinde işe

başlanmış olup, işin süresi 48 aydır. Sözleşme kapsamında amaçlanan; Ulaştırma Sektöründe Avrupa Birliği Finansal Yardımlarını kullanmak ve tüm taraflarca hazmetme kapasitesi yeteneğinin kurumsal, teknik ve idari kapasiteye son derece bağlı olduğu gerçeğine dayanarak AB mevzuatıyla uyumlu Ulaştırma Operasyonel Program öncelik ve tedbirlerinin izlenmesi, değerlendirilmesi, proje genellemesi ve uygulaması için kurumsal kapasiteyi güçlendirmektir. Buna bağlı olarak, Ulaştırma Operasyonel Programının başarılı bir şekilde uygulamasını garanti etmek için Program Otoritesinin ihtiyaç duyduğu idari, teknik ve insan kaynakları kapasitesini geliştirmek ve AB fonlarının yönetilmesinin güçlenmesini sağlamaktır. Bu amaçla 2012 Temmuz ayına kadar 13 modül eğitim başarıyla gerçekleştirilmiş olup, eğitim programı 2014 yılına kadar sürecektir.

Bilgilendirme ve Tanıtım Faaliyetleri için Teknik Destek Projesi

Sözleşme Tarihi: 01.11.2011

Sözleşme Tutarı: 1.866.100 Avro

IPA Katkısı: 1.586.185 Avro

İşe Başlama Tarihi: 15.11.2011

İkinci tedbir altında ise "Bilgilendirme ve Tanıtım Faaliyetleri için Teknik Destek Projesi" hazırlanmıştır. Proje için tüm gerekli şartlar sağlanmış ve nihayet 01.11.2011 tarihinde sözleşme imzalanmıştır. 15.11.2011 tarihinde işe başlanmış olup, işin süresi 36 aydır. Bu proje kapsamında sözleşmesi imzalanan önemli yapım projelerimizden, Ankara-İstanbul Yüksek Hızlı Tren Projesi / Köseköy – Gebze Kesimi Yapımının Temel Atma Töreni, 27 Mart 2012 tarihinde Köseköy Tren İstasyonunda ve Irmak-Karabük-Zonguldak Demiryolu Hattının Rehabilitasyonu ve Sinyalizasyonu Projesinin Temel Atma Töreni, 15 Mayıs 2012 tarihinde Karabük Tren Garında Ülkemizden ve AB tarafından yüksek düzeyde katılım sağlanarak Sayın Bakanımız Binali YILDIRIM tarafından gerçekleştirilmiştir.

Proje Havuzunun Geliştirilmesi Projesi

Üçüncü öncelik kapsamındaki son tedbir "Proje Havuzunun Geliştirilmesi" tedbiridir. Bu tedbir kapsamında; projelerin fizibilite, ÇED ve ihale dokümanlarının AB standartlarında hazırlanmasına yönelik teknik destek projeleri gerçekleştirilecektir. Öncelikli projeler;

- *Samsun-Kalın Demiryolu Hattı Modernizasyonu Projesi,*
- *Alayunt-Afyon-Konya Demiryolu Modernizasyonu Projesi,*
- *Malatya-Narlı Demiryolu Modernizasyonu Projesi olarak*
- *Halkalı-Kapıkule Demiryolu Hattı Yapımı Projesi*

değerlendirilmiştir.

Samsun-Kalın Demiryolu Hattının Modernizasyonu Projesi

Ulaştırma Operasyonel Programı'nın 2012-2013 yıllarındaki fon hazmetme kapasitesini artırmak ve ortaya çıkabilecek fon kaybetme riskini bertaraf etmek amacıyla, projeye ilişkin ihale sürecinin hızlandırılması son derece önem kazanmıştır. Sürecin hızlandırılması amacıyla, söz konusu projeye ait Fizibilite Raporu, Fayda/Maliyet Analizi, Çevresel ve Sosyal Etki Ön Çalışması, Büyük Proje Başvuru Formu, Yapım ve Müşavirlik ihalelerine yönelik ihale dosyalarının ve ilgili dokümanların TCDD Genel Müdürlüğü tarafından hazırlatılmasına karar verilmiştir. İlgili süreç başlatılmış olup, çalışmalar devam etmektedir. Teknik destek projesinin 2012 yılı sonunda tamamlanarak, yapım işleri sözleşmesinin 2013 yılı içerisinde imzalanması beklenmektedir.

Malatya-Narlı Demiryolu Hattının Modernizasyonu Projesi

04/07/2011 tarihli sayı ile Malatya-Narlı Projesi'ne ait iş tanımı ve bütçe MFİB'ne gönderilmiştir. AB Delegasyonu ve MFİB'den gelen yorumlara göre projenin iş tanımı ve bütçesi revize edilerek 28.02.2012 tarihinde MFİB'ye tekrar gönderilmiştir. Proje Ön İlanı (Forecast Notice) TCDD Genel Müdürlüğü'nün projenin çift hatlı olması konusunda talepte bulunması nedeniyle yayınlanamamıştır. Halen projenin ihale dokümanları üzerinde çalışılmaktadır.

Alayunt-Afyon-Konya Demiryolu Hattının Modernizasyonu Projesi

04/07/2011 tarihli sayı ile Alayunt-Afyon-Konya Projesi'ne ait iş tanımı ve bütçe Merkezi Finans ve İhale Birimi (MFİB)'ne gönderilmiştir. AB Delegasyonu ve MFİB'den gelen yorumlara göre projenin iş tanımı ve bütçesi revize edilerek 08.02.2012 tarihinde MFİB'ye tekrar gönderilmiştir. Projeye ait İhale Ön İlanı (Forecast Notice) 13 Temmuz 2012 tarihinde yayınlanmıştır. İhale dokümanları üzerinde çalışmalar devam etmektedir.

Halkalı-Kapıkule Demiryolu Hattının Yapımı Projesi

Halkalı-Kapıkule Demiryolu Hattının Yapımı Projesi, TEN-T Ağlarının gelişimine yapacağı katkı bağlamında 21 No.lu Trans-Avrupa Ağları faslı açısından büyük önem arz etmektedir. Bu projenin gerçekleşmesi ile birlikte, ülkemizin batı sınırına erişim kolaylığı sağlanmasının yanı sıra mevcut TEN-T ağları ve Pan-Avrupa IV. Koridoru ile de bağlantı sağlanacaktır.

Bu nedenle, söz konusu Proje önümüzdeki programlama dönemi için öncelikli projelerden biri olarak değerlendirilmektedir. Mevcut durumda, daha önce Avrupa Yatırım Bankası tarafından hazırlanmış olan teknik dokümanlar üzerinde çalışmalar devam etmektedir.

Bakanlığımız, proje havuzu geliştirme faaliyetlerimiz kapsamında, sonraki IPA programlaması dönemine ilişkin hazırlık çalışmalarına devam etmektedir.

Ulaştırma Operasyonel Programı altında uygulanmaya devam eden projeler için 2011 yılında 46 milyon avro AB katkısı, 8 milyon Avro ulusal katkı olmak üzere toplam 54 milyon avro harcama yapılmıştır.

Bu projelerin, daha geniş bir ifadeyle Operasyonel Programın yürütülmesine ilişkin olarak Bakanlığımız, IPA çerçevesinde önümüzdeki dönemde faaliyete geçmesi planlanan yeni bir idari yapılanma çalışmasını da tamamlamıştır. Bu çerçevede, 15.05.2007 tarihli Makam Onayı ile Bakanlığımız Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı bünyesinde IPA uygulama birimi kurulmuş olup, bu birim altında faaliyet gösterecek alt birimler ile alt birim personeli belirlenmiştir. Daha sonra, bahse konu Makam Onayı iptal edilerek, 02.06.2011 tarihli Makam Onayı ile 3348 sayılı Teşkilat Kanunumuzda bu hususta bir birim oluşturulmasına ilişkin düzenleme yapılıncaya kadar "Programlama", "İhale ve Sözleşme Yönetimi", "Mali Yönetim", "Kalite Güvence ve Kontrol" ve "İdari ve Mali İşler" alt birimlerinden oluşan müstakil bir "IPA Koordinasyon ve Uygulama Birimi" kurulmuştur. 07.06.2011 tarih ve B.11.0.PER.0.00.00/635 sayılı diğer bir Makam Onayı ile IPA Koordinasyon ve Uygulama Birimi Program Otoritesi Başkanı, IPA Koordinasyon ve Uygulama Birimi Başkanı, IPA Koordinasyon ve Uygulama Birimi Başkan Yardımcısı, Alt Birim Amirleri ve alt birimlerde görev alacak uzman personel belirlenmiştir. Hazine Müsteşarlığı koordinasyonunda, IPA kapsamında Operasyonel Programları yürütecek olan ilgili Bakanlıklardaki Program Otoritelerinin ve bu bağlamda Bakanlığımız Program Otoritesinin hukuki zeminini oluşturmak üzere kanun çalışmaları yürütülmektedir.

DIŞ İLİŞKİLER

İdari yapılanmanın haricinde, Bakanlığımız AB fonlarının kullanımına yönelik çalışmalarını da tamamlamış olup, 23.07.2009 tarihinde Bakanlığımızın Ulaştırma Operasyonel Programını yürütmesi hususunda AB Komisyonu tarafından Yetki Devri Kararı verilmiştir.

1 Kasım 2011 tarihli ve 28102 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 655 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Dış İlişkiler ve AB Genel Müdürlüğü bünyesinde IPA Biriminin yürüteceği faaliyetler de tanımlanarak birime yasal statü kazandırılmıştır.

İhale, sözleşmeye bağlama ve ödeme fonksiyonlarının MFİB'den devralınmasına yönelik akreditasyon süreci ise 4 Ekim 2010 tarihinde Ulusal Yetkilendirme Görevlisi'ne (Hazine Müsteşarı) yapılan başvuru ile başlamıştır. Sırasıyla "Eksikliklerin Belirlenmesi, Eksikliklerin Tamamlanması ve Uygunluk Denetimi" safhalarının tamamlanmasıyla birlikte 21-25 Kasım 2011 tarihlerinde Komisyon denetçilerince yapılan Doğrulama Denetimi sonrasında son aşamaya ulaşılmış bulunmaktadır. Yetki Devri Kararının 2012 yılı son çeyreğinde alınması beklenmektedir.

EĞİTİM FAALİYETLERİ

2012 yılı Ağustos ayı sonu itibariyle Bakanlık Merkez teşkilatı, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarından toplam 293 personel, eğitim amaçlı olarak belirli sürelerle yurtdışına gönderilmiştir.

AB HEDEFLERİMİZ

Bakanlığımızın AB ile ilgili 2023 yılı hedefleri; ulaştırma, haberleşme sektörü ve Trans-Avrupa Ağları ile ilgili müzakere fasıllarını kapatmak ve AB'ye tam üye olmaktır.

Diğer taraftan, EUROMED, TRACECA, HLG kapsamında yürütülen çalışmaların ve 21 No.lu Trans-Avrupa Ağları müzakereleri kapsamında hazırlanan TEN-T Dokümanı bağlamında yapılması öngörülen projelerin tamamlanmasıyla, ülkemizi Doğu-Batı, Kuzey-Güney ve İpek Yolu koridorlarına bağlayan ana aks bağlantıları tamamlanmış olacaktır.

DEĞERLENDİRME

İkili ve çok taraflı uluslararası faaliyetlerimiz sadece taşımacılık sektörlerinde değil aynı zamanda ulaştırma altyapısı alanında diğer ülkeler ile mevcut işbirliklerimizi pekiştirirken yeni işbirliği platformları oluşmasına da katkı sağlamıştır.

Özellikle, 2010 yılından bu yana bazı ülkelerle yapılmakta olan Hükümetlerarası Zirveler ile komşu ülkelerle başlatılan Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği girişimleri ve vize muafiyeti uygulamalarının, bu ülkelerle ulaştırma ve haberleşme alanındaki ilişkilerin canlanmasında önemli bir katkısı olmuştur. Bakanlığımızın da katılım sağladığı Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi toplantılarına 2012 yılında da devam edilmiştir.

Uluslararası ilişkilerin sürekli olarak takip edilmesinden kaynaklanan tecrübe, dış ilişkilerin yürütülmesinde temas halinde bulunulan Dışişleri Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı v.b. kurum ve kuruluşlarla deneyim paylaşımına imkân sağlamaktadır.

Bakanlığımızın yeniden yapılanması neticesinde kurulan Dış İlişkiler ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan Bakanlığımız uluslararası faaliyetleri çerçevesinde, ülkemizin uluslararası alandaki görünürlüğünü artırmak amacıyla 2013 yılında da çalışmalarımız sürdürülecektir.

> ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME 2023 HEDEFLERİ

- > KARAYOLU SEKTÖRÜ
- > DEMİRYOLU SEKTÖRÜ
- > HAVACILIK ve UZAY SEKTÖRÜ
- > DENİZCİLİK SEKTÖRÜ
- > HABERLEŞME (BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM) SEKTÖRÜ
- > AVRUPA BİRLİĞİ

ULAŞTIRMA, DENİZCİLİK VE HABERLEŞME 2023 HEDEFLERİ

Ekonomik, sosyal ve kültürel faaliyetlerimizin geliştirilip kolaylaştırmanın yanı sıra, ülkemizin rekabet gücünün arttırılmasına ve insanımızın yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkı sağlamak ve böylelikle Cumhuriyetimizin 100'ncü kuruluş yılı olan 2023 yılında ülkemizi, dünyanın en gelişmiş ilk on ekonomisi arasına taşımak amacıyla, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı olarak sorumlu olduğumuz sektörlerle ilgili olarak 2023 hedeflerimiz de belirlenmiş bulunmaktadır.

Buna göre; Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme için **2023 vizyonumuz;** ülkemizin **rekabet gücüne ve toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkı veren; güvenli, ekonomik, konforlu, hızlı ve çevreye duyarlı hizmetlerin sunulduğu, sürdürülebilir bir ulaştırma, denizcilik ve haberleşme sistemi kurmaktır**. Şeklinde belirlenmiştir.

Bu kapsamda, öncelikle ulaştırma türleri arası gerekli dengenin sağlanmasına yönelik projelere öncelik verilmeye devam edilecektir.

Tüm ulaşım sektörlerinde hizmet sunan sistemler vatandaş odaklı olarak geliştirilecek; farklı teknolojiler ile kolayca erişilebilir ve kullanılabilir olacaktır.

Güvenliğin öneminin her geçen gün arttığının bilinci ile ulaştırma altyapısı (karayolu, havayolu, demiryolu, denizcilik) elektronik sistemler ile sürekli denetlenecek ve güvenlik önlemleri artırılacaktır.

Konteyner ile yük taşımacılığının payı artırılacak, ulaştırma türleri arasında yük geçişleri kolaylaştırılacaktır. Gümrüklerden lojistik üslerine, denizcilikten, karayolları ve demiryollarına yük işaretleme ve geçiş belgesi sistemleri standart akıllı RFID etiketler ile işaretlenecektir. İşletmeciler ülke sathında kendilerine ait yüklerin trafiğini şeffaf olarak izleyebileceklerdir.

Karayolu, havayolu, demiryolu, denizcilik ve haberleşme sektörlerinde 2012-2015, 2016-2019 ve 2020-2023 dönemleri itibariyle hedeflerimiz aşağıda gösterilmiştir.

KARAYOLU SEKTÖRÜ

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Bölünmüş yollarımızın toplamı 36.500 km'ye çıkarılacaktır.	Bölünmüş yollarımızın toplamı 2015'te 26.500 km'ye çıkarılacaktır.	Bölünmüş yollarımızın toplamı 2019'da 31.000 km'ye çıkarılacaktır.	Bölünmüş yollarımızın toplamı 2023'te ise 36.500 km'ye çıkarılacaktır.
5.550 km ilave otoyol projeleriyle otoyol uzunluğu 7.827 km'ye çıkarılacaktır.	2015'e kadar 750 km otoyol yapılacaktır.	2019'a kadar toplam otoyol uzunluğu 6.118 km'ye erişecektir.	2023'e kadar toplam 5.550 km yeni otoyol yapılarak toplam otoyol uzunluğu 7.827 km'ye çıkarılacaktır.
Karayolu ağının 70.000 km'si Bitümlü Sıcak Karışım Asfalta (BSK) dönüştürülecektir.	18.000 km, Bitümlü Sıcak Karışım Asfalt (BSK) yapılacaktır.	2019'a kadar toplam 38.000 km Bitümlü Sıcak Karışım Asfalt (BSK) yapılacaktır.	2023'e kadar toplam 70.000 km karayolu ağının tamamı Bitümlü Sıcak Karışım Asfalt (BSK) yapılacaktır.
Büyük köprü ve yol projeleri tamamlanacaktır.	İstanbul Karayolu Tüp Geçişi, Boğaza 3. Köprü, İstanbul – İzmir Otoyolu ve Körfez Geçişi, İstanbul-Çanakkale-Tekirdağ tamamlanacaktır.		Çanakkale Boğaz Geçişi bitirilecektir.
Türkiye'nin transit bir ülke konumunda olması ve artan trafik talebine bağlı olarak otoyolların ve tesislerin **YİD** modeline göre yapılması ile yeni yatırımlarda özel sektörün katılımı sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Kamu-özel sektör işbirliğini, otoyolların yanı sıra devlet yollarının fiziki ve geometrik standartlarının iyileştirilmesinde de kullanarak, karayolu projelerine yönelik kamu katkı paylı değişik finansman modelleri hayata geçirilecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Ulaşım Ana Planı ile kent ulaşım planları entegre edilecektir. Şehir içi ulaşım ile şehirlerlerarası ulaşım birlikte çalışacak şekilde tasarlanacak, şehir geçişleri vatandaşlarımız için kolaylaştırılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Taşıt kayıt ve kontrol sistemleri, telematik uygulamaları ile gerçek zamanlı karayolu yönetim bilgi sistemleri geliştirilecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Tam erişim kontrollü otoyolların yanı sıra yarı erişim kontrollü ekspres yollar ile önemli sanayi, turizm ve tarım bölgeleri birbirleriyle bağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Liman ve Organize Sanayi Bölgeleri'nin bölünmüş yollarla bağlantıları kurulacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		

2023 HEDEFLERİ

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Karadeniz ve Akdeniz bölgelerindeki limanlarımızın birbirleri ile ve kara sınır kapılarımızla bağlantısını sağlayan Kuzey-Güney koridorları iyileştirilecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Karayollarında kaza kara noktaları ortadan kaldırılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Mevcut yol ağımızda bölünmüş yolların yapımı, iki şeritli yollarda standartların geliştirilmesi ve trafik akışını rahatlatan Akıllı Ulaşım Sistemleri (AUS) ve Trafik Yönetim Sistemleri'nin kullanılması ile ulaşımdaki hizmetin kalitesi artırılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Karayolu şehir geçişlerinde eksoz gazı emisyonu ve gürültüyü önleyici projeler ile bisiklet kullanımını özendirici düzenlemeler yapılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Trafik Güvenliği çerçevesinde yeterli işaretlemeler ve bilgilendirmelerin yanı sıra trafik denetimine ve yol kullanıcılarının eğitimine önem verilecektir. Trafik kazalarında can kaybı AB ortalamaları seviyesine indirilecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Mesleki yeterliliğe sahip, bilinçli ve eğitimli ticari araç sürücüleri artırılacak, araç muayene alt yapısı geliştirilecek, modern yol kenarı denetim istasyonlarının sayısı ve etkinliği artırılacaktır.	Mesleki Yeterliliğe sahip sürücü oranı: %30 Denetim istasyonu sayısı 180 adet olacaktır.	Mesleki Yeterliliğe sahip sürücü oranı: %60 Denetim istasyonu sayısı 300 adet olacaktır.	Mesleki Yeterliliğe sahip sürücü oranı: %90 olacaktır.
Karayolu taşımacılık piyasasındaki mevcut atıl kapasiteyi azaltmak ve çevre kirliliğinin azaltılmasına katkı sağlamak üzere, bugüne kadar olduğu gibi ekonomik ve teknik ömrünü doldurmuş araçlar trafikten çekilerek hurdaya ayrılmasına devam edilecektir.	Trafikten çekilerek hurdaya ayrılan araç sayısı toplam: 100.000 adet olacaktır.	Trafikten çekilerek hurdaya ayrılan araç sayısı toplam: 200.000 adet olacaktır.	Trafikten çekilerek hurdaya ayrılan araç sayısı toplam: 350.000 adet olacaktır.
Uluslararası taşımacılıkta karşılaşılan kota, geçiş ücretleri, sınır geçişleri gibi hususlardaki sorunları çözmek için yapılan çalışmalar etkin olarak sürdürülecek, karayolu taşımacılığında serbestleşmenin sağlandığı, kota ve diğer miktar kısıtlamalarının mütekabiliyet çerçevesinde ortadan kaldırıldığı, tam serbest bir taşımacılık pazarı tesis edilecektir.	Hedefimize ulaşmak için şu anda serbestleştirmeyi sağladığımız 24 adet olan ülke sayısının 36'ya çıkarılması için çalışmalara devam edilecektir.	Karayolu taşımacılığında serbestleşmenin sağlandığı ülke sayısının 50 ye çıkarılması için çalışmalara devam edilecektir.	Karayolu taşımacılığında ikili anlaşmamız bulunun bütün ülkelerle serbestleşmenin sağlanması için çalışmalara devam edilecektir.
Başta Kuzey Afrika ve Uzak Doğu ülkeleri olmak üzere yeni İkili Karayolu Taşımacılık Anlaşmalarının yapılması	4 ülke ile yeni Karayolu Taşımacılık Anlaşması yapılacaktır.	5 ülke ile Karayolu Taşımacılık Anlaşması yapılacaktır.	4 ülke ile Karayolu Taşımacılık Anlaşması yapılacaktır.

DEMİRYOLU SEKTÖRÜ

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Yüksek hızlı demiryolu hattı 10.000 km'ye çıkarılacaktır.	2015'e kadar toplam 3.500 km'ye, çıkarılacaktır.	2019'a kadar toplam 6.500 km'ye çıkarılacaktır.	2023'te toplam 10.000 km'ye çıkarılacaktır.
4.000 km yeni konvansiyonel demiryolu hattı yapılacaktır.	2015'e kadar toplam 1.300 km, yeni konvansiyonel demiryolu hattı yapılacaktır.	2019'a kadar toplam 2.600 km, yeni konvansiyonel demiryolu hattı yapılacaktır.	2023'e kadar toplam toplam 4.000 km yeni konvansiyonel demiryolu hattı yapılacaktır.
Trafik yoğunluğuna bağlı olarak belirlenecek öncelik sırasına göre 8.000 km hat elektrikli ve sinyalli hale getirilecektir.	2015'e kadar toplam 4.000 km hat elektrikli ve sinyalli hale getirilecektir.	2019'a kadar toplam toplam 6.800 km hat elektrikli ve sinyalli hale getirilecektir.	2023'e kadar toplam 8.000 km hat elektrikli ve sinyalli hale getirilecektir.
Yılda ortalama en az 500 km mevcut demiryolu ağı yenilenerek standartlarının yükseltilmesi sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Demiryolu sektörü serbestleşecek, özel sektörün işletmeci olarak sektöre katılımının önü açılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Garların ve istasyonların yenilenmesi tamamlanacak ve yeni hızlı tren garları inşa edilecektir. Tren garları şehir mimarisine uygun, kent içi toplu taşıma sistemlerine bağlantılı olacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Raylı taşıt sanayinin geliştirilmesi sağlanacaktır. Bu kapsamda cadde tramvayı, metro, hafif metro ve hızlı tren teknolojilerinin geliştirilmesi ve üretimi için teşvik ve destek uygulamaları sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Tüm demiryollarını kapsayan yönetim bilgi sistemleri tamamlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Lüks vagonlar, alternatif ödeme sistemleri, modern tarife ve kampanyalarla demiryolları ile seyahatin; hızlı, güvenli ve konforlu bir alternatif olarak diğer sektörler ile tam rekabeti sağlanacaktır. Yolcu trenlerinde erişim ve iletişim imkanları artırılarak, telefon ve internet erişimleri tren hatlarında kesintisiz olacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Organize Sanayi Bölgelerine, fabrikalara ve limanlara demiryolu bağlantıları inşa edilecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Banliyö hatlarının metro standardına getirilmesi sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Anahat ve bölgesel demiryolu ağının şehir içi ulaşım sistemleri ile bütünleşmesi sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Başta İstanbul-Kars-Tiflis-Bakü olmak üzere, Kavkaz-Samsun-Basra, Güneydoğu Asya, İstanbul-Basra, İstanbul-Halep-Mekke gibi ülkemizi demiryolu ile bölge ülkelerine bağlayacak yeni koridor ve bağlantıların oluşumuna yönelik projelere öncelik verilecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		

HAVACILIK ve UZAY SEKTÖRÜ

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Yeni yapılacak havaalanları ile mevcut havaalanlarının kapasite artırımı sonucunda yolcu kapasitesi toplam 386 milyon yolcu/yıla ulaştırılacaktır. Havayoluyla seyahat eden yolcu sayısı ise yıllık 350 milyona çıkartılacaktır.	2023 yılında beklenen yolcu sayısını karşılamak amacıyla; Kastamonu (2012), Aydın Çıldır (2012), ve Zafer Havalimanı (YİD-2012) sivil hava trafiğine açılması, Ağrı (2013), Adıyaman (2013), Balıkesir-Koca Seyit (2013), Mardin (2013), Kars Havalimanı(2013) Terminal Binaları Yapımı, Van-Ferit Melen Havalimanı (2014), Konya (2014) Terminal Binaları Yapımı, Adnan Menderes İç Hatlar Terminal Binası Yapımı (YİD- 2014), Çukurova Havalimanı Yapımı (YİD-2014), Diyarbakır (2015), Muş (2015), Sinop (2015), Çanakkale (2015), Balıkesir-Merkez(2015) Havalimanı Terminal Binaları Yapım	Kahramanmaraş (2016), Tokat (2016), Siirt (2017), Tekirdağ-Çorlu (2017) Havalimanı Terminal Binası Yapımı, İstanbul 3.Havalimanı Yapımı	
Kullanıcıların herhangi bir yöne ortalama 100 kilometre mesafede veya bir saat seyahat ederek bir havaalanına erişimi sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Havaalanları tüm ulaşım modlarıyla bütünleştirilecektir.	Gerekli mevzuat düzenlemeleri 2015'e kadar bitirilecektir.		
	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Türk Sivil Hava taşımacılığı filo yapısı, 200'ü bölgesel uçak olacak şekilde 750 uçaklık bir yapıya ulaştırılarak 2 katına çıkarılacaktır.	Bu hedefi desteklemek üzere halen 140 ülke ile yapılmış bulunan Hava Ulaşım Anlaşmalarının tüm Afrika Ülkeleri için 2015'e kadar tamamlanması hedeflenmektedir. 2023 yılına kadar tüm ICAO üyesi ülkeler ile Hava Ulaşım Anlaşmalarının tamamlanması hedeflenmektedir.		
Mevcut havaalanlarının tamamının mastır planları yapılarak, mevcut ve yapılacak tüm havaalanları, uluslararası standartlarda, manialardan arındırılmış, emisyon ve gürültü kirliliğine yönelik tedbirleri alınmış hale getirilecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Bütün havaalanları, "Engelsiz" ve "Yeşil Havaalanı" statüsüne ulaştırılacaktır.	Havaalanlarının %20'si bu statüye kavuşturulacaktır.	Havaalanlarının %50'si bu statüye kavuşturulacaktır.	Havaalanlarının %100'ü bu statüye kavuşturulacaktır.
Türk Uzay Kurumu kurulacaktır. Türkiye'de yürütülen ve yürütülecek tüm uzay faaliyetlerinde merkezi koordinasyon ve uluslararası temsil yapısı geliştirilecektir.	Dönem içerisinde hedefe ulaşılacaktır.		
İletişim Uyduları, Gözlem Uyduları, Konumlandırma, Meteoroloji Uyduları gibi uydularımızın yerli üretimi sağlanacak, bu amaçla Uydu Montaj, Entegrasyon ve Test Merkezi (UMET) faaliyete geçirilecektir. Bu alanlarda uzman insan kaynağı yetiştirilecek ve üniversitelerde araştırma merkezleri kurulacaktır.	Dönem içerisinde hedefe ulaşılacaktır.		
Uzaydaki uydu filomuz artırılarak Afrika kıtasının tamamı ve Kuzey Amerika'nın doğu kıyısından, Avustralya'nın batı kıyısına kadar olan coğrafya kapsama alanına alınacaktır.	Dönem içerisinde uydu sayısı artışı ve Afrika kapsama alanı genişlemesi hedefine ulaşılacaktır.	Dönem içerisinde uydu sayısı artışı ve diğer kapsama alanları hedefine ulaşılacaktır.	
Alternatif turizmi geliştirmek amacıyla havaalanlarına uzak bölgelerde küçük havaalanları ve/veya heliport yapımı desteklenecek, denizlere, göllere, su havzalarına inebilen hava ulaşım araçları yaygınlaştırılacaktır.	100 Heliport sayısına ulaşılacaktır. İlk operasyonun 2012'de yapılması ve 2015'e kadar en az 2 işletmenin operasyonu geliştirmesi hedeflenmektedir.	200 Heliport sayısına ulaşılacaktır.	300 Heliport sayısına ulaşılacaktır.
Havacılığın sevdirilmesi sağlanacak, amatör havacılık desteklenecektir.	Amatör Spor Federasyonu ile gerekli mevzuatlar tamamlanmış olacaktır. Amatör havacılığın geliştirilmesi için hizmet tarifelerinin düşürülmesi sağlanacaktır.		

DENİZCİLİK SEKTÖRÜ

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Ana limanlar demiryolu ağına bağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Akdeniz, Ege, Marmara ve Karadeniz sahillerimizde her bölgede en az birer adet ana aktarma limanı tesis edilecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
En az bir limanın, dünyanın en büyük on limanı arasında yer alması sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Konteyner taşımacılığındaki liman altyapısı, 32 milyon TEU elleçleyecek kapasiteye çıkarılacaktır.	23 milyon TEU elleçleyecek kapasiteye çıkarılacaktır.	27 milyon TEU elleçleyecek kapasiteye çıkarılacaktır.	32 milyon TEU elleçleyecek kapasiteye çıkarılacaktır.
Türk limanlarında elleçlenen kabotaj yüklerinde %2 olan elleçleme oranı %20'ye çıkartılacak, %13 olan toplam kabotaj yükleri %30'a çıkarılacaktır.	Elleçleme oranı %6'ya çıkartılacak, kabotaj yükleri %17'ye çıkarılacaktır.	Elleçleme oranı %10'a çıkartılacak, kabotaj yükleri %23'e çıkarılacaktır.	Elleçleme oranı %20'ye çıkartılacak, kabotaj yükleri %30'a çıkarılacaktır.
Liman altyapısı, genel ve kuru dökme yükte 500 milyon ton, sıvı dökme yükte 350 milyon ton elleçleyebilecek kapasiteye çıkarılacaktır.	Kuru dökme yükte 270 milyon ton, sıvı dökme yükte 254 milyon ton elleçleyebilecek kapasiteye çıkarılacaktır.	Kuru dökme yükte 380 milyon ton, sıvı dökme yükte 300 milyon ton elleçleyebilecek kapasiteye çıkarılacaktır.	Kuru dökme yükte 500 milyon ton, sıvı dökme yükte 350 milyon ton elleçleyebilecek kapasiteye çıkarılacaktır.
Limanlarımızın tamamı elektronik bilişim sistemleri ile donatılacaktır.	Dönem içerisinde hedefe ulaşılacaktır.		
Türkiye, bakım-onarım tersaneleri ve kapasitesi açısından Akdeniz'in en önemli merkezlerinden biri olacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Türkiye'nin gemi inşa kapasitesi 3,6 milyon DWT'den 10 milyon DWT'ye yükseltilecektir.	Türkiye'nin gemi inşa kapasitesi 5 milyon DWT'ye yükseltilecektir.	Türkiye'nin gemi inşa kapasitesi 8 milyon DWT'ye yükseltilecektir.	Türkiye'nin gemi inşa kapasitesi 10 milyon DWT'ye yükseltilecektir.
Gemi inşa sanayinde özellikle küçük ve orta tonajdaki kimyasal tanker ve ürün tanker alanında sağlanan başarının devamı sağlanacak; LNG, LPG, Car Carrier, Kruvaziyer, Ro-Ro, Ro-Pax gibi özellikli gemiler inşa edebilecek alt yapı ve teknolojiye sahip olunacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Gemi inşa sanayine yönelik OSB'lerin kurulması, yerli malzeme ve makine ile gemi inşa edilmesi sağlanacaktır.	%60	%75	%85
Tersanelerde istihdam kapasitesi arttırılacaktır.	30.000 Kişi	55.000 Kişi	100.000 Kişi
Mega yat inşa ve ihraç kapasitesi arttırılacaktır.	1 Milyar $	1,5 Milyar $	2 Milyar $

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Mevcut 15 bin olan yat bağlama ve konaklama kapasitemiz 50 bine çıkartılacak, marina sayısı 100'e yükseltilecektir.	Yat bağlama ve konaklama kapasitemiz 23 bine çıkartılacaktır.	Yat bağlama ve konaklama kapasitemiz 35 bine çıkartılacaktır.	Yat bağlama ve konaklama kapasitemiz 50 bine çıkartılacaktır.
210 adet balıkçı barınağının 55 adedi kademeli olarak yat limanına veya ortak kullanım modeline dönüştürülecektir.	15 balıkçı barınağı yat limanına veya ortak kullanım modeline dönüştürülecektir.	Toplam 30 balıkçı barınağı yat limanına veya ortak kullanım modeline dönüştürülecektir.	Toplam 55 balıkçı barınağı yat limanına veya ortak kullanım modeline dönüştürülecektir.
7 adet yeni kruvaziyer liman yapılacak ve kruvaziyer gemilere hizmet veren en az 3 adet liman, ana liman niteliklerinde hizmet verecek altyapıya kavuşturulacaktır.	2 adet yeni kruvaziyer liman yapılacaktır.	Toplam 4 adet yeni kruvaziyer liman yapılacaktır.	Toplam 7 adet yeni kruvaziyer liman yapılacaktır.
Artan gemi boyutları ve taşınan tehlikeli yük miktarına bağlı olarak açık denizlerde, Türkiye kıyılarında ve özellikle Türk Boğazlarında operasyonel yeteneğimiz geliştirilecektir. Kurtarılan gemilerden kaynaklanan deniz yüzeyindeki yağ, yakıt gibi petrol türevi atıkları kendi bünyesinde toplayıp ısıtarak transfer yapma imkânı arttırılacaktır.	1 Adet Acil Müdahale Gemisi (ERV), 2 Adet Liman Romörkörü, 4 Adet Romörkör ile 1 Adet Yakıt Toplama Gemisi tedarik edilecektir.	2 Adet Liman Romörkörü tedarik edilecektir.	
Kılavuzluk hizmet araçları modernize edilecektir. Tüm hava ve deniz koşullarında gemilere kılavuzluk verilecektir.	8 Adet Kılavuzluk Botu tedarik edilecektir.	4 Adet Kılavuzluk Botu tedarik edilecektir.	
Tüm hava ve deniz koşullarında can kurtarma operasyonları yapılacaktır.	2 Adet Hızlı Tahlisiye Botu tedarik edilecektir.	8 Adet Hızlı Tahlisiye Botu tedarik edilecektir.	8 Adet Hızlı Tahlisiye Botu tedarik edilecektir.
Deniz tehlike emniyet haberleşme altyapısının ve kapsama alanının iyileştirilmesi için 25-30 mil mesafeli VHF istasyonunun Karadeniz, Ege ve Akdeniz bölgelerine tesis edilmesi sağlanacaktır.	3 Adet VHF istasyonu kurulacaktır.		
Tüm seyir yardımcılarının uzaktan izlenmesini tamamlayarak seyir yardımcılarının çalışabilirlik oranını IALA kriterlerine uygun %99,80 seviyesinde sürdürülecek, e-navigasyon konseptine uygun hale getirilecektir.	Güney Ege, Akdeniz ve Doğu Karadeniz'i kapsayan üçüncü etabın tamamlanması sağlanacaktır.		

HABERLEŞME (BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM) SEKTÖRÜ

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Bilişim sektörünün büyüklüğü 160 milyar dolara çıkarılacaktır.	Bilişim sektörünün büyüklüğü 55 milyar dolara çıkarılacaktır.	Bilişim sektörünün büyüklüğü 90 milyar dolara çıkarılacaktır.	Bilişim sektörünün büyüklüğü 160 milyar dolara çıkarılacaktır.
Sabit ve Mobil iletişim, mobil geniş bant erişim altyapısı nüfusun tamamını kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacaktır. Yüksek hızlı genişbant erişim altyapısı ülke çapında yaygınlaştırılacak ve abone sayısı 30 milyona ulaşacaktır.	Genişbant abone sayısı 2012 yılı itibariyle 19,25 milyondur. Hedefimize ulaşmak üzere başlattığımız çalışmalar 2023 yılından önce tamamlanacaktır.		
Fiber internet erişimi hizmetlerinin yaygınlaşması sağlanacaktır.	BTK'nın, fiber internet erişimi hizmetlerinin yaygınlaşmasının teşviki ve altyapı eksenli rekabetin gelişmesini teminen fiber erişim altyapısının beş yıl boyunca veya fiber internet abonelerinin sabit genişbant aboneleri içindeki oranının %25 mertebesine ulaşana kadar fibere erişim hizmetlerinin (Eve/Binaya kadar fiber) pazar analizi sürecine dâhil edilmemesi kararı çerçevesinde; fiber altyapıların yaygınlaşması sağlanacaktır.		
Sabit ve mobil piyasalarda rekabet seviyesinin artırılmasına, etkin servis sağlayıcılarının pasif altyapısının paylaşıma açılmasına, toptan geniş-bant ürünlerinin sunumuna, genişbant internet hizmetlerinin rekabetçi bir ortamda sunulmasına yönelik gerekli ilave düzenlemeler tesis edilecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Kıt kaynak olan frekans spektrumunun daha etkin kullanılması ve mobil geniş bant erişiminin artırılması için gerekli düzenlemeler yapılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Ülkemizin bölge ülkeleri arasında fiber kesişim noktası (hub) olması sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Genişbant hizmetlerin, evlere kadar kurulacak fiber altyapı üzerinden kapasite sınırı olmadan sorunsuz iletilmesini ve alınmasını sağlayacak, ülke geneline yaygınlaştırılmış bir Fiber Optik şebeke oluşturulacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Bilişim Vadisi projesi ile bilgi teknolojileri alanında önde gelen yabancı firmaların ülkemize çekilmesi, yerli firmaların dışa açılması ve ülkemizin dünyanın önde gelen üretim ve operasyon merkezi haline gelmesi sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
İnternet ve bilişim sektöründe girişimcilik geliştirilecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Yerli bilişim ürünleri için AR-GE faaliyetleri desteklenecektir.	Sektöre yönelik yazılım ve donanım faaliyetleri ile yerli tasarımı geliştirme ve üretimine yönelik faaliyetler desteklenecektir.		
Bilişim sektöründeki Ar-Ge harcamalarının GSYH içindeki payının %3'e çıkartılması sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Bilişim Sektöründe yerli ürün ve hizmet kullanımı %50'ye çıkarılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Bilgisayarlar ve mobil cihazlar gibi bilgi ve iletişim teknolojileri altyapılarında kullanılan ekipmanı yeniden kullanıma kazandırmak üzere yenileme merkezleri kurulacak ve yeniden ekonomiye kazandırılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
e-Ticaret uygulaması yaygınlaştırılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Bilişim sektörünün hacminin GSYİH'daki payı %8'e çıkarılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Ar-Ge harcamalarında bilişim sektörünün payı %50'ye çıkarılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Türkiye, uluslararası e-dönüşüm sıralamalarında ilk 10 ülke arasına girecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Nüfusu 500'ün altında olan bütün yerleşim yerleri kapsama altına alınacaktır.	Dönem sonunda hedefe ulaşılacaktır.		
Kağıt ortamında sunulan ulaşım ve iletişime yönelik kamu hizmetlerinin %100'ü elektronik ortamda sunulacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		

2023 HEDEFLERİ

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Nüfusumuzun en az %80'i bilgisayar okur-yazarı olacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Ülkemizin kritik bilgi altyapılarının siber tehditlerden korunması sağlanacaktır.	Gerekli altyapının kurulmasına yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.	Çalışmalar ihtiyaçlara göre geliştirilecektir.	
Siber Güvenlik alanında sürekli ve düzenli iyileştirmeler yapılacak, yerli ürün ve sistemlerin geliştirilmesi sağlanacaktır.	Gerekli altyapının kurulmasına yönelik çalışmalar tamamlanacaktır.	Çalışmalar ihtiyaçlara göre geliştirilecektir.	
e-Demokrasi uygulamaları hazırlanacak, vatandaşlarımızın merkezi ve yerel karar süreçlerine elektronik ortamdan katılım imkanları artırılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Devlet hizmetlerinde işlemlerin yanı sıra tüm ödemeler elektronik bankacılık, kredi kartı veya diğer yeni nesil ödeme sistemleri ile yapılabilecektir.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Ülke genelinde Karasal Sayısal Televizyon Yayıncılığına ve Ortak Anten sistemine geçilecek, antenlerden oluşan çevre ve görüntü kirliliği kalkacaktır.	Karasal Sayısal Yayıncılığa geçilecektir.	Önceki dönemde Ortak Kule kurulması konusunda başlatılan çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.	
Yeni nesil teknolojileri geliştiren, dünya standartlarını belirleyen uluslararası organizasyonlarda katılımımız üst düzeye çıkartılacak, Türkiye bilişim alanında bilgiyi üreten, geliştiren bir ülke olacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Kamu Güvenliği ve Acil Durum Haberleşme altyapısı kurulacak, acil durum ve afet yönetimi için iletişim imkanları artırılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza ilgili Kurumlarla birlikte devam edilecektir.	İhtiyaçlara yönelik iletişim imkanları artırılacaktır.	
Cep telefonu üretimi desteklenecek ve yerli ürün kullanımı artırılacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Ülkemiz Avrupa'nın ve Bölgemizin çağrı merkezi ve veri merkezi üssü olması sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza 2023 yılına kadar devam edilecektir.		
Türkiye'nin küresel Bilgi ve İletişim Teknolojileri pazarında söz sahibi en az bir ulusal şirkete, en az bir ulusal markaya ve tasarım ve standardı ile bize ait en az bir ulusal ürüne sahip olması sağlanacaktır.	Hedefimize ulaşmak üzere başladığımız çalışmalarımıza devam edilecektir.		
Spektrum ticareti uygulamalarının başlatılması için düzenlemeler yapılacaktır.	Dönem içerisinde hedefe ulaşılacaktır.		

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Posta sektörü kontrollü ve kademeli bir şekilde serbestleştirilerek tam rekabetçi ortam sağlanacaktır.	Dönem içerisinde hedefe ulaşılacaktır.		
Posta sektöründe ihtiyaç duyulan her türlü cihaz, makine, araç ve gerecin (gönderi ambalajları, OMAS-Otomatik Mektup Ayrım Sistemi, Kargomatik, ATM ve Akıllı Posta Kutusu gibi) üretimini gerçekleştirecek tesisler yerel girişimcilerle işbirliği içinde kurulacaktır.	Dönem içerisinde hedefe ulaşılacaktır.		
Posta gönderilerinde, lojistik sektöründe, erişim kontrollü geçişler gibi uygulamalarda kullanılacak olan RFID teknolojisi için gerekli sistemler kurulacak ve işletilecektir.	Dönem içerisinde hedefe ulaşılacaktır.	Sektörde yaygınlaştırılacaktır.	
Posta sektöründeki işyerlerini devlet hizmetlerine fiziki olarak tek erişim noktası haline getirecek fiziki "Devlet Hizmetleri Erişim Kapısı" oluşturulacaktır.	Dönem içerisinde hedefe ulaşılacaktır.		
BRIC ülkeleri (Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin) ile ülkemiz arasında direkt hızlı posta hatları kurulacaktır. Ayrıca, Avrupa-Asya-Afrika kıtaları arasında ticarette köprü konumuna gelmek için ulusal ve uluslararası havayolu, denizyolu ve demiryolu hatlarının bulunduğu noktalara lojistik ve posta üsleri teşkil edilecektir.			Dönem içerisinde hedefe ulaşılacaktır.

2023 HEDEFLERİ

AVRUPA BİRLİĞİ

Hedefler	2012-2015 Dönemi	2016-2019 Dönemi	2020-2023 Dönemi
Ulaştırma, haberleşme sektörü ve Trans-Avrupa Ağları ile ilgili müzakere fasıllarının kapatılarak Ülkemizin AB'ye tam üye olmasına katkı sağlanacaktır.	Fasılların tamamının müzakerelere açılması ve açılan fasılların kapatılması sağlanacaktır.		
21 No.lu Trans-Avrupa Ağları müzakereleri bağlamında, AB'nin Trans-Avrupa Ağları ile altyapı entegrasyonunu gerçekleştirerek, Türkiye ile AB arasındaki mal, hizmet ve işgücünün serbest dolaşımına katkı sağlanacaktır.	Altyapı Entegrasyon Çalışmaları kapsamında Bakanlığımız bünyesinde Ulaştırma Koordinasyon Birimi kurulacaktır. (TCU) Mal, hizmet ve işgücünün serbest dolaşımı sağlanacaktır.	AB'nin Trans-Avrupa Ağları ile Entegrasyonu ve TEN-TEC ile eşgüdüm sağlanacaktır.	
14. No.lu Taşımacılık Faslı müzakereleri tamamlanacaktır.	14 no.lu fasıl müzakerelere açılacak, 14 no.lu fasıl müzakereleri tamamlanacak ve ilgili AB müktesebatı ile tam uyum sağlanacaktır.	"Akıllı ulaşım sistemlerine" dayalı, "daha güvenli", "daha konforlu", "daha etkin", "daha çevreci" ve intermodal bir taşımacılık sistemi kurulacaktır.	
EUROMED, TRACECA, HLG kapsamında yürütülen çalışmalar ve 21 No.lu Trans-Avrupa Ağları müzakereleri kapsamında hazırlanan TEN-T Dokümanı bağlamında yapılması öngörülen projeler tamamlanacak, Ülkemizin Doğu-Batı, Kuzey-Güney ve İpek Yolu koridorlarına bağlayan ana aks bağlantıları tamamlanacaktır.	Projelerin hazırlık (Fizibilite, ÇED, İhale dökümanları vb.) çalışmaları tamamlanacak ve uygulanacaktır.		Doğu-Batı, Kuzey-Güney ve İpek Yolu Ana Aks Bağlantıları Tamamlanacaktır.
Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından yapılan ve 2014 tam üyelik perspektifi ile hazırlanan "Üyelik Sonrası AB Bütçesinden Türkiye'ye Sağlanacak Net Katkı" başlıklı çalışmada, tam üyelikle birlikte ülkemize 2023 yılına kadar aktarılacak AB fonları miktarının yaklaşık 110 milyar Avro olacağı tahmin edilmektedir. Bakanlığımız, bahse konu fonların kendisine tahsis edilen kısmını (yaklaşık %30) taşımacılık politikası ve altyapı projelerinde kullanacaktır.	8 milyar Avro Fon kullanılacaktır.	11 milyar Avro Fon kullanılacaktır.	17 milyar Avro Fon kullanılacaktır.

2013 YILI BÜTÇE ÖDENEKLERİ

BAKANLIĞIMIZ 2013 YILI BÜTÇE ÖDENEKLERİ (Merkez) (Bin TL)

	2012	2013	Artış Oranı (%)	2014	2015
Personel Giderleri	122.116	129.740	6,24	143.023	156.388
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	22.039	25.214	14,41	27.795	30.391
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	28.000	33.062	18,08	34.880	36.868
Cari Transferler*	2.254.721	2.783.899	23,47	3.032.226	3.306.748
Sermaye Giderleri	3.492.620	4.442.000	27,18	5.020.911	4.877.339
Sermaye Transferleri*	3.099.878	3.276.684	5,70	4.133.491	5.528.965
TOPLAM	9.019.374	10.690.599	18,53	12.392.326	13.936.699

(*) Bakanlığımız Cari Transferler ve Sermaye Transferleri ödeneklerinden Özel Bütçeli kuruluş olan Karayolları Genel Müdürlüğüne aktarılmak üzere; 2012 yılında 5.271.358.000 TL, 2013 yılında ise 5.978.374.000 TL ödenek konulmuştur.

KARAYOLLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2013 YILI BÜTÇE ÖDENEKLERİ (Bin TL)

	2012	2013	Artış Oranı (%)	2014	2015
Personel Giderleri	807.426	1.003.128	24,24	1.105.747	1.208.991
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	163.368	193.394	18,38	213.179	233.084
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	1.578.013	1.943.992	23,19	2.050.912	2.167.814
Cari Transferler	5.052	5.860	15,99	6.183	6.533
Sermaye Giderleri	3.631.499	3.816.000	5,08	4.765.482	6.274.482
Sermaye Transferleri					
TOPLAM	6.185.358	6.962.374	12,56	8.141.503	9.890.904

SİVİL HAVACILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ 2013 YILI BÜTÇE ÖDENEKLERİ (Bin TL)

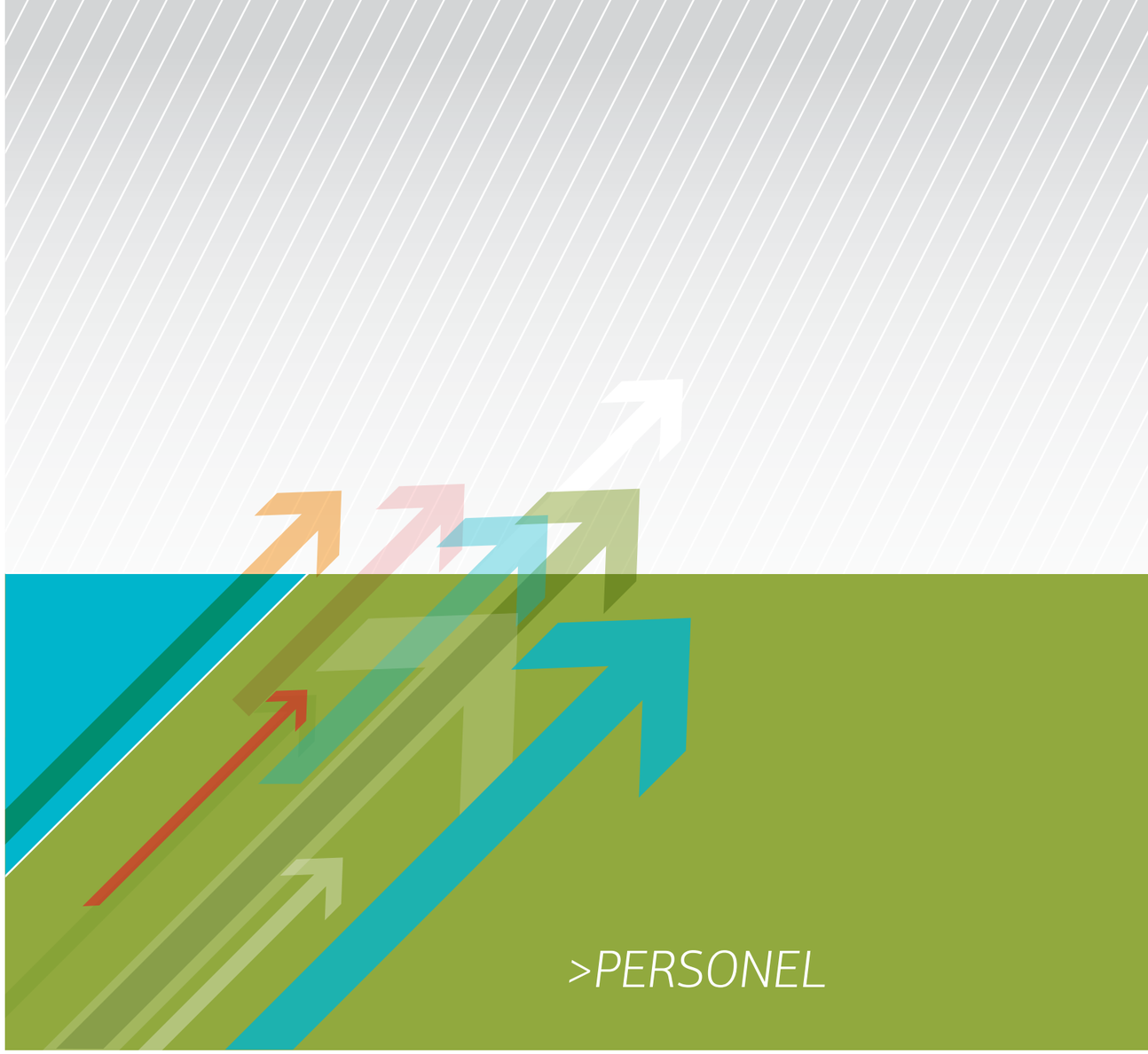
	2012	2013	Artış Oranı (%)	2014	2015
Personel Giderleri	5.988	9.907	65,45	10.925	11.948
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	773	1.017	31,57	1.122	1.227
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	6.100	6.411	5,10	6.764	7.150
Cari Transferler	1.111	1.285	15,66	1.336	1.377
Sermaye Giderleri	3.700	3.000	-18,92	4.204	4.418
Sermaye Transferleri					
TOPLAM	17.672	21.620	22,34	24.351	26.120

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU 2013 YILI BÜTÇE ÖDENEKLERİ (Bin TL)

	2012	2013	Artış Oranı (%)	2014	2015
Personel Giderleri	66.768	89.451	33,97	97.040	105.277
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	5.044	6.820	35,21	7.417	8.059
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	77.208	146.860	90,21	160.475	176.491
Cari Transferler	1.102.700	1.162.010	5,38	1.334.124	1.512.480
Sermaye Giderleri	90.280	104.859	16,15	66.244	38.793
Sermaye Transferleri					
TOPLAM	1.342.000	1.510.000	12,52	1.665.300	1.841.100

2013 YILI BÜTÇESİNİN KURULUŞLARIMIZ İTİBARİYLE BÜTÇE BÜYÜKLÜKLERİ (Bin TL)

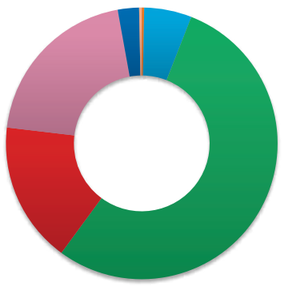
	2013			2012	2013 Toplam Bütçesinin 2012 Yılına Göre Artış Oranı (%)
Kuruluş Adı	Yatırım Ödenekleri	Diğer	Toplam	Bütçe Ödeneği	
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	4.442.000	6.248.599	10.690.599	9.019.374	18,53
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü	3.000	18.620	21.620	17.672	22,34
Karayolları Genel Müdürlüğü	3.816.000	3.146.374	6.962.374	6.185.358	12,56
Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu	104.859	1.405.141	1.510.000	1.342.000	12,52
Toplam	8.365.859	10.818.734	19.184.593	16.564.404	15,82

YILLAR İTİBARİYLE BAKANLIĞIMIZDA ÇALIŞAN PERSONEL TABLOSU

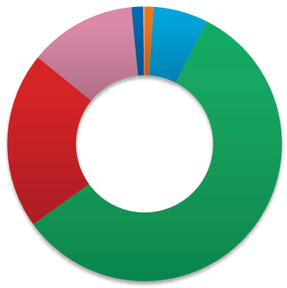
	Memur	İşçi	Sözleşmeli	TOPLAM
31.12.2003	1.105	1.048	31	**2.184**
31.12.2004	1.109	1.018	33	**2.160**
31.12.2005	1.082	848	62	**1.992**
31.12.2006	1.142	777	17	**1.936**
31.12.2007	1.148	701	19	**1.868**
31.12.2008	1.115	611	16	**1.742**
31.12.2009	1.211	569	17	**1.797**
31.12.2010	1.272	544	17	**1.833**
31.12.2011	1.564	500	0	**2.064**
31.10.2012	2.833	419	43	**3.295**

BAKANLIĞIMIZ PERSONELİNİN ÖĞRENİM DURUMLARININ DAĞILIMI (01.01.2003)

0,29 Doktora
5,66 Yüksek Lisans
54,10 Lisans
16,78 Ön Lisans
20,28 Lise
2,53 Ortaokul
0,31 İlkokul

BAKANLIĞIMIZ PERSONELİNİN ÖĞRENİM DURUMLARININ DAĞILIMI (31.10.2012)

1,07 Doktora
6,44 Yüksek Lisans
57,43 Lisans
20,78 Ön Lisans
12,62 Lise
1,38 Ortaokul
0,15 İlkokul

> MEVZUAT

- > KANUNLAR
- > KHK ve BAKANLAR KURULU KARARLARI
- > MİLLETLERARASI ANTLAŞMALAR
- > YÖNETMELİKLER

KASIM 2002 TARİHİNDEN KASIM 2012 TARİHİNE KADAR YAPILAN MEVZUAT DÜZENLEMELERİ

KANUNLAR

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
1	4874	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Kyoto (Pp-94) ve Minneapolis (Pp-98) Tam Yetkili Konferansları Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	07.06.2003 tarih ve 25131 sayılı Resmi Gazete
2	4882	Petrol Kirliliğine Karşı Hazırlıklı Olma, Müdahale ve İşbirliği ile İlgili 1990 Tarihli Uluslararası Sözleşme ve Eklerine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	17.06.2003 tarih ve 25141 sayılı Resmi Gazete
3	4925	Karayolu Taşıma Kanunu	19.07.2003 tarih ve 25173 sayılı Resmi Gazete
4	4971	Bazı Kanunlarda ve Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	15.08.2003 tarih ve 25200 sayılı Resmi Gazete
5	5018	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu	24.12.2003 tarih ve 25326 sayılı Resmi Gazete
6	5027	2004 Mali yılı Bütçe Kanunu	28.12.2003 tarih ve 25330 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
7	5044	Avrasya Posta Birliği Kuruluş Yasasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	20.01.2004 tarih ve 25352 sayılı Resmi Gazete
8	5045	Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Altıncı Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	20.01.2004 tarih ve 25352 sayılı Resmi Gazete
9	5070	Elektronik İmza Kanunu	23.01.2004 tarih ve 25355 sayılı Resmi Gazete
10	5071	Telgraf ve Telefon Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	29.01.2004 tarih ve 25361 sayılı Resmi Gazete
11	5094	Avrupa Radyokomünikasyon Ofisi Kuruluş Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	17.02.2004 tarih ve 25376 sayılı Resmi Gazete
12	5136	Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddeleri Hakkında Değişiklik Yapılması Hakkında 20.04.2005 Tarihli ve 5136 sayılı Kanun (TTK. 823-824-881-939-1245 m. Değişiklikleri)	28.4.2004 tarih ve 25446 sayılı Resmi Gazete
13	5163	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Marakeş Tam Yetkili Temsilciler (Pp-02) Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	12.05.2004 tarih ve 25460 sayılı Resmi Gazete
14	5176	Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	08.06.2004 tarih ve 25486 sayılı Resmi Gazete
15	5188	Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun	26.06.2004 tarih ve 25504 sayılı Resmi Gazete
16	5189	Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	02.07.2004 tarih ve 25510 sayılı Resmi Gazete
17	5216	Büyükşehir Belediyesinin Görev, Yetki ve Sorumluluklarına Dair Kanun	23.07.2004 tarih ve 25531 sayılı Resmi Gazete

Kanunlar (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
18	5228	Bazı Kanunlarda ve 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	31.07.2004 tarih ve 25539 sayılı Resmi Gazete
19	5234	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	21.09.2004 tarih ve 25590 sayılı Resmi Gazete
20	5266	Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında 02.12.2004 Tarihli ve 5266 sayılı Kanun	9.12.2004 tarih ve 25665 sayılı Resmi Gazete
21	5310	491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında KHK'de Değişiklik Yapılması Hakkında 02.03.2005 Tarihli ve 5310 sayılı Kanun	15.3.2005 tarih ve 25756 sayılı Resmi Gazete
22	5312	Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun	11.3.2005 tarih ve 25752 sayılı Resmi Gazete
23	5313	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	08.03.2005 tarih ve 25749 sayılı Resmi Gazete
24	5335	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	27.04.2005 tarih ve 25798 sayılı Resmi Gazete
25	5369	Evrensel Hizmetin Sağlanması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	25.06.2005 tarih ve 25856 sayılı Resmi Gazete
26	5393	Belediye Kanunu	13.07.2005 tarih ve 25874 sayılı Resmi Gazete
27	5397	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	23.07.2005 tarih ve 25884 sayılı Resmi Gazete
28	5398	Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik yapılması Hakkında Kanun	21.07.2005 tarih ve 25882 sayılı Resmi Gazete
29	5408	Uluslararası Demiryolu Taşımacılığına İlişkin 9 Mayıs 1980 Tarihli Sözleşme (COFİT)'ye Değşiklik Getiren 3 Haziran 1999 Tarihli Protokôlün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	12.10.2005 tarih ve 25964 sayılı Resmi Gazete
30	5431	Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun	18.11.2005 tarih ve 25997 sayılı Resmi Gazete
31	5434	Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	06.12.2005 tarih ve 26015 sayılı Resmi Gazete
32	5436	Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	24.12.2005 tarih ve 26033 sayılı Resmi Gazete
33	5453	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	07.02.2006 tarih ve 26073 sayılı Resmi Gazete
34	5457	Telgraf ve Telefon Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	15.02.2006 tarih ve 26081 sayılı Resmi Gazete
35	5494	3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	02.05.2006 tarih ve 26156 sayılı Resmi Gazete
36	5495	2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	10.05.2006 tarih ve 26164 sayılı Resmi Gazete

Kanunlar (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
37	5501	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	20.05.2006 tarih ve 26173 sayılı Resmi Gazete
38	5538	Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelere Eklenmesi ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	12.07.2006 tarih ve 26226 sayılı Resmi Gazete
39	5594	Büyükşehir Belediyesi Kanunu, Belediye Kanunu, İl Özel İdaresi Kanunu ve Mahallî İdare Birlikleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	10.03.2007 tarih ve 26458 sayılı Resmi Gazete
40	5605	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasıda Batum Uluslararası Havalimanının Ortak Kullanılmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun	20.03.2007 tarih ve 26468 sayılı Resmi Gazete
41	5606	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	20.03.2007 tarih ve 26468 sayılı Resmi Gazete
42	5618	Deniz Emniyeti Komitesinin 82. Oturumunun 29 Kasım 2006 - 8 Aralık 2006 Tarihleri Arasında İstanbul'da Yapılmasına Dair Türkiye Cumhuriyeti ile Uluslararası Denizcilik Örgütü Arasında Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun	04.04.2007 tarih ve 26483 sayılı Resmi Gazete
43	5619	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Arasında 2006 Yılı Tam Yetkili Temsilciler Konferansının Organizasyonu, Gerçekleştirilmesi ve Finansmanına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun	04.04.2007 tarih ve 26483 sayılı Resmi Gazete
44	5625	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	26.04.2007 tarih ve 26504 sayılı Resmi Gazete
45	5628	Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	04.05.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazete
46	5651	İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun	23.05.2007 tarih ve 26530 sayılı Resmi Gazete
47	5728	Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	08.02.2008 tarih ve 26781 sayılı Resmi Gazete
48	5762	Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapılması Hakkında Kanun	21.05.2008 tarih ve 26882 sayılı Resmi Gazete
49	5766	Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
50	5779	İl Özel İdarelerine ve Belediyelerine Genel Bütçe vergi Gelirlerinden Pay verilmesi Hakkında Kanun	15.07.2008 tarih ve 26937 sayılı Resmi Gazete
51	5790	Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun ve Limanlar Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (16.07.2008 Tarihli ve 5790 sayılı Kanun)	29.07.2008 tarih ve 26951 sayılı Resmi Gazete
52	5793	Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	06.08.2008 tarih ve 26959 sayılı Resmi Gazete
53	5794	Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	06.08.2008 tarih ve 26959 sayılı Resmi Gazete
54	5809	Elektronik Haberleşme Kanunu	10.11.2008 tarih ve 27050 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
55	5812	Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	05.12.2008 tarih ve 27075 sayılı Resmi Gazete
56	5824	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Avrupa Toplulukları Komisyonu Arasında Katılım Öncesi Yardım Aracı ile Temin Edilen Yardımın Uygulanması Çerçevesinde Türkiye Cumhuriyetine Sağlanan Avrupa Topluluğu Mali Yardımlarıyla İlgili İşbirliği Kuralları Hakkında Çerçeve Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	07.12.2008 tarih ve 27077sayılı Resmi Gazete

Kanunlar (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
57	5838	Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	28.02.2009 tarih ve 27155 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
58	5850	Asya Karayolları Ağı Hükümetler arası Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	10.04.2009 tarih ve 27196 sayılı Resmi Gazete
59	5854	Denizde Seyir Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Sözleşmeye Ait 2005 Protokolü	10.04.2009 tarih ve 27196 sayılı Resmi Gazete
60	5864	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	14.04.2009 tarih ve 27200 sayılı Resmi Gazete
61	5866	Hava Yoluyla Uluslararası Taşımacılığa İlişkin Belirli Kuralların Birleştirilmesine Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	14.04.2009 tarih ve 27200 sayılı Resmi Gazete
62	5877	Bakü-Tiflis-Kars Yeni Demiryolu Bağlantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	14.04.2009 tarih ve 27200 sayılı Resmi Gazete
63	5893	Posta Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	16.05.2009 tarih ve 27230 sayılı Resmi Gazete
64	5897	Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	16.5.2009 tarih ve 27230 sayılı Resmi Gazete
65	5904	Gelir vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	03.07.2009 tarih ve 27230 sayılı Resmi Gazete
66	5909	Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	24.06.2009 tarih ve 27277sayılı Resmi Gazete
67	5917	Bütçe Kanunlarında Yer alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelere Eklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun	10.07.2009 tarih ve 27284 sayılı Resmi Gazete
68	5921	İşsizlik Sigortası Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	18.08.2009 tarih ve 27323 sayılı Resmi Gazete
69	5964	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Svilengrad-Kapıkule Demiryolu Sınır Geçişi Faaliyetlerinin ve Kapıkule Sınır Mübadele Garındaki Demiryolu Sınır Hizmetlerinin Düzenlenmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	24.03.2010 tarih ve 27531 sayılı Resmi Gazete
70	5995	Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	24.06.2010 tarih ve 27621 sayılı Resmi Gazete
71	6001	Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun	13.07.2010 tarih ve 27640 sayılı Resmi Gazete
	6011	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) Kuruluş Yasası ve Sözleşmesinde Değişiklik Yapan Antalya Tam Yetkili Temsilciler Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	31.07.2010 tarih ve 27658 sayılı Resmi Gazete
72	6012	Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) 2003 Dünya Radyokomünikasyon Konferansı Sonuç Belgelerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	31.07.2010 tarih ve 27658 sayılı Resmi Gazete

Kanunlar (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
73	6009	Gelir vergisi Kanunu ile Bazı Kanun ve Gelir vergisi Kanununu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	01.08.2010 tarih ve 27659 sayılı Resmi Gazete
74	6038	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	11.11.2010 tarih ve 27756 sayılı Resmi Gazete
75	6044	Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Arama ve Kurtarma Hizmetlerinin Koordinasyonuna Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun	14.11.2010 tarih ve 27759 sayılı Resmi Gazete
76	6075	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	30.11.2010 tarih ve27771 sayılı Resmi Gazete
77	6078	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	30.11.2010 tarih ve 27771 sayılı Resmi Gazete
78	6111	Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	25.02.2011 tarih ve 27857 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
79	6130	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	10.03.2011 tarih ve 27870 sayılı Resmi Gazete
80	6131	Uluslararası Denizcilik Örgütü Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	10.03.2011 tarih ve 27870 sayılı Resmi Gazete
81	6194	Uluslararası Kuzey-Güney Ulaştırma Koridoru Hükümetler arası Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	29.03.2011 tarih ve 27889 sayılı Resmi Gazete
82	6199	Samsun Limanı (Türkiye Cumhuriyeti) ve Kavkaz Limanı (Rusya Federasyonu) Üzerinden Demiryolu Feribotu ile Uluslararası Karma Taşımacılığın Organize Edilmesi Hakkında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	29.03.2011 tarih ve 27889 sayılı Resmi Gazete
83	6235	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	26.04.2011 tarih ve 27916 sayılı Resmi Gazete

KHK ve BAKANLAR KURULU KARARLARI

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
1	KHK/655	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	01.11.2011 tarih ve 28102 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
2	KHK/661	Avrupa Birliği Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname	02.11.2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
3	2003/5868	Türk Uluslararası Gemi Siciline ve Millî Gemi Siciline Kayıtlı Kabotaj Hattında Münhasıran Yük ve Yolcu Taşıyan Gemilere, Ticarî Yatlara Hizmet ve Balıkçı Gemilerine verilecek Yakıtın Özel Tüketim vergisinin Sıfıra İndirilmesine İlişkin Karar	16.07.2003 tarih ve 25170 sayılı Resmi Gazete
4	2003/6098	Edirne-İstanbul Otoyolu Km: 57+750 Kmdeki Babaeski C Tipi Otoyol Hizmet Tesisinin Yapımı, Bakımı, İşletilmesi ve Görev Süresi Sonunda Karayolları Genel Müdürlüğü'ne Bedelsiz Devri İşi için OPET Petrolcülük Anonim Şirketinin Görevlendirilmesi Hakkında Karar	13.09.2003 tarih ve 25228 sayılı Resmi Gazete
5	2003/6154	Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin karar	01.10.2003 tarih ve 25246 sayılı Resmi Gazete
6	2004/7220	Zonguldak/Kilimli Alaçaağzı Mevkii Alanının Gemi İnşa Bakım, Onarım ve Söküm Yeri Olarak Belirlenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı	11.05.2004 tarih ve 25459 sayılı Resmi Gazete 05.06.2004 tarih ve 25483 sayılı Resmi Gazete
7	2004/7298	Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin karar	15.05.2004 tarih ve 25463 sayılı Resmi Gazete
8	2004/8255	Karayolları Genel Müdürlüğünce Yapılacak Bölünmüş Yol İnşasında Çalışan Personele Yaptırılacak Fazla Çalışmanın Süresi, Şekli ve Ücret Esasları Hakkında Karar	05.01.2005 tarih ve 25691 sayılı Resmi Gazete
9	2004/8336	Ulaştırma Bakanlığı Taşra Teşkilatına İlişkin 26.11.2004 tarihli ve 2004/8336 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	27.01.2005 tarih ve 25709 sayılı Resmi Gazete
10	2005/9043	Karataş ve Tatvan Liman Başkanlıklarının Kurulması Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı	30.06.2005 tarih ve 25861 sayılı Resmi Gazete
11	2005/9464	Ankara Gar ile Esenkent İstasyonları Arasında Yapılacak Yeni Demiryolu Bağlantısı İçin Haritada Gösterilen Güzergâhta Yer Alan Gayrimenkullerin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü tarafından acele kamulaştırılmasına ilişkin 2005/9464 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	12.10.2005 tarih ve 25964 sayılı Resmi Gazete
12	2006/10038	Bilgi toplumunun geliştirilmesine katkı sağlamak amacıyla bilgisayar okur yazarlığı da dahil olmak üzere bilgi teknolojilerinin yaygınlaştırılmasına yönelik hizmetlerin, evrensel hizmet kapsamına dahil edilmesi hakkında Karar.	27.04.2006 tarih ve 26151 sayılı Resmi Gazete
13	2006/10195	Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin karar	06.04.2006 tarih ve 26131 sayılı Resmi Gazete
14	2006/10318	Farklı yayın ortamları ve teknolojisi kullanılarak yapılan sayısal yayıncılığın (DVB-T, DVB-S, DVB-C) karasal sayısal vericiler üzerinden ülkemizdeki yerleşim alanlarının tamamını kapsayacak şekilde sunulmasına yönelik hizmetlerin, evrensel hizmet kapsamına dahil edilmesi hakkında Karar.	06.04.2006 tarih ve 26131 sayılı Resmi Gazete
15		Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 716 sayılı İlke Kararı	11.06.2006 tarih ve 26195 sayılı Resmi Gazete
16	2007/11543	Karayolları Genel Müdürlüğünün Taşra Teşkilatı Olarak Üç Adet Başmühendislik Kurulması Hakkında Karar	17.01.2007 tarih ve 26406 sayılı Resmi Gazete
17	2007/11622	Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin karar	02.03.2007 tarih ve 26450sayılı Resmi Gazete

KHK ve Bakanlar Kurulu Kararlar (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
18	2007/12319	2007 Yılı Yatırım Programında 2007E010120 Proje Numarasıyla Yer Alan Ankara-Sivas Demiryolu Projesi Kapsamında Yapılması Planlanan Ankara-Sivas Demiryolu Güzergahına Tesadüf Eden ve Ekli Planda Belirtilen Sahaların, Ulaştırma Bakanlığı (Demiryollar, Limanlar ve Hava Meydanları İnşaatı Genel Müdürlüğü)'nca Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	30.06.2007 tarih ve 26568 sayılı Resmi Gazete
19	2007/12401	Bazı Limanların Özelleştirilmesinden Elde Edilecek Gelirlerin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne Devredilmesine İlişkin Karar	29.07.2007 tarih ve 26597 sayılı Resmi Gazete
20	2007/12821	Türkiye Kızılay Derneğinin, kan ihtiyaçlarının karşılanması ve insani yardım faaliyetlerinin sevk ve idaresi ile afetler için gerekli olan haberleşmenin etkin ve kesintisiz sağlanmasını teminen, uydu üzerinden ihtiyaç duyacağı ses, veri ve görüntüdahil tüm telekomünikasyon hizmetlerinin, evrensel hizmet kapsamına dahil edilmesi hakkında Karar.	28.087.2007 tarih ve 26714 sayılı Resmi Gazete
21	2007/12554	Denizcilik Müsteşarlığı Taşra Teşkilatında Antalya Bölge Müdürlüğüne Bağlı Olarak Manavgat Liman Başkanlığının Kurulması Hakkında Karar	29.08.2007 tarih ve 26628 sayılı Resmi Gazete
22	2007/12567	GSM 900 Frekans Bandından Tahsis Edilecek İlave Frekans Kanallarından Her Birinin Yıllık Asgari Değerinin Belirlenmesine İlişkin Karar	29.08.2007 tarih ve 26628 sayılı Resmi Gazete
23	2007/16048	Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin karar	30.12.2007 tarih ve 26742 sayılı Resmi Gazete
24	2008/14488	Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin karar	29.12.2008 tarih ve 27097 sayılı Resmi Gazete
25	2008/14400	2008/14400 KGM Yatırım Programında Yer Alan ve Finansmanı Kısmen veya Tamamen Müteahhit Firmaların Temin Ettiği Dış Kredilerle Sağlanan Projelerin Kalan Finansman İhtiyacının İç Bütçe Kaynaklarından Karşılanmasına Dair Karar	18.12.2008 tarih ve 27084 sayılı Resmi Gazete
26	2009/15105	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında İmzalanan "Demiryolu Taşımacılığı Alanında İşbirliği Anlaşması"nın Onaylanmasına Dair Karar	06.07.2009 tarih ve 27280 sayılı Resmi Gazete
27	2009/45081	Bazı Mallara Uygulanacak Katma Değer vergisi ve Özel Tüketim vergisi Oranlarının Belirlenmesine Dair Karar	22.08.2009 tarih ve 27327 sayılı Resmi Gazete
28	2009/15760	Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin karar	29.01.2010 tarih ve 27477sayılı Resmi Gazete
29	2010/3	Denizcilik Müsteşarlığı Taşra Teşkilatında Trabzon Bölge Müdürlüğüne Bağlı Olarak Bitlis İli Tatvan İlçesinde Kurulan Liman Başkanlığının İstanbul Bölge Müdürlüğüne Bağlanması Hakkında Karar	04.02.2010 tarih ve 27483 sayılı Resmi Gazete
30	2010/162	Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşmeyi Tadil Eden 1996 Protokolü'ne Çekinceyle Katılmamız Hakkında Karar	13.03.2010 tarih ve 27520 sayılı Resmi Gazete
31	2010/238	Büyükşehir Belediyeleri, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bunların Bağlı Kuruluşlarının Borçlarına Karşılık Genel Bütçe vergi Gelirleri Tahsilat Toplamı Üzerinden Ayrılacak Paylardan Yapılacak Kesintilere İlişkin Esaslar Hakkında Karar	19.03.2010 tarih ve 27526 sayılı Resmi Gazete
32	2010/485	Gemi Bağlama Limanlarının Tabi Bulundukları Gemi Sicil Dairelerinin Coğrafi Sınırlarının Belirlenmesine Dair Karar	29.06.2010 tarih ve 27626 sayılı Resmi Gazete
33	2010/569	Bazı Hizmetlerin Evrensel Hizmet Kapsamına Alınmasına İlişkin Karar	29.06.2010 tarih ve 27626 sayılı Resmi Gazete
34	2010/917	Pakistan'daki Sel Felaketi Nedeniyle Bu Ülkeye Gönderilecek İnsani Yardım Malzemelerinin Nakliyesinin Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Tarafından Yapılması ve Oluşacak Masrafların Görev Zararı Olarak Hazine Tarafından Ödenmesi Hakkında Karar	14.10.2010 tarih ve 27729 sayılı Resmi Gazete

KHK ve Bakanlar Kurulu Kararlar (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
35	2011/1245	2011/1245 Tokat-Sivas Devlet yolu Yapımı Nedeniyle Bazı Taşınmazların KGM tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	13.01.2011 tarih ve 27814 sayılı Resmi Gazete
36	2011/1247	Bazı Hizmetlerin Evrensel Hizmet Kapsamına Alınmasına İlişkin Karar	13.01.2011 tarih ve 27814 sayılı Resmi Gazete
37	2011/1374	Denizcilik Müsteşarlığı Taşra Teşkilatında Yer Alan Çanakkale Bölge Müdürlüğü Bünyesinde 2 Adet Şube Müdürlüğü Kurulması Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı	12.02.2011 tarih ve 27844 sayılı Resmi Gazete
38	2011/1472	Fırat Liman Başkanlığı kurulması hakkında Bakanlar Kurulu Kararı	03.03.2011 tarih ve 27863 sayılı Resmi Gazete
39	2011/1511	Ankara-İstanbul Hızlı Tren Projesi kapsamında İnönü-Vezirhan, Vezirhan-Köseköy yapım işleri projelerinde sözleşme bedelinin %40'ı kadar iş artışına izin verilmesi	29.03.2011 tarih ve 27889 sayılı Resmi Gazete
40	2011/1513	2011/1513 Rize İli Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Taşınmazların KGM Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	09.04.2011 tarih ve 27900 sayılı Resmi Gazete
41	2011/1514	2011/1514 Diyarbakır Kuzeybatı Çevre Yolu ile Diyarbakır Güneybatı Çevre Yolu Üzerindeki Bazı Taşınmazların KGM tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	09.04.2011 tarih ve 27900 sayılı Resmi Gazete
42	2011/1668	Denizcilik Müsteşarlığı İstanbul Bölge Müdürlüğüne Bağlı Olarak Kurulan İzmit Liman Başkanlığının Adının, Kocaeli Liman Başkanlığı Olarak Değiştirilmesi Hakkında Karar	09.04.2011 tarih ve 27900 sayılı Resmi Gazete
43	2011/1667	Denizcilik Müsteşarlığının Taşra Teşkilatında Yer Alan (10) Adet Gemi Sicil Dairesinin Kaldırılması ve Bunların Yerine (10) Adet Gemi Sicil Müdürlüğü Kurulması Hakkında	09.04.2011 tarih ve 27900 sayılı Resmi Gazete
44	2011/1821	Karayolları Genel Müdürlüğünün Taşra Teşkilatında Yer Alan Kars Bölge Müdürlüğü Bünyesinde 12 Adet Başmühendislik ile 3 Adet Şube Müdürlüğü Kurulması ve Adı Geçen Genel Müdürlüğe Ait Dolu ve Boş Kadrolarda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar	11.06.2011 tarih ve 27961sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
45	2011/1802	2011/1802 Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esasların Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar	11.06.2011 tarih ve 27961sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
46	2011/1807	3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanunun Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı	11.06.2011 tarih ve 27961 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
47	2011/1809	Fakir ailelere kömür yardımı yapılmasına ilişkin karar	11.06.2011 tarih ve 27961 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
48	2011/1880	Bazı Hizmetlerin Evrensel Hizmet Kapsamına Alınmasına İlişkin Karar	04.07.2011 tarih ve 27984 sayılı Resmi Gazete (2. Mükerrer)
49	2011/2089	2011/2089 Ağrı Şehir Geçişi Kağızman Caddesinde Yer alan Bazı Taşınmazların KGM tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar	20.08.2011 tarih ve 27961 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
50	2011/2342	EXPO 2020 İzmir Yönlendirme Kurulunun ve Organlarının Teşkili ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Karar	26.10.2011 tarih ve 28096 sayılı Resmi Gazete
51	655	Ulaştırma, Denizcilik Ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname	01.11.2011 tarih ve 28102 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
52	3595	Şehir İçi Raylı Ulaşım Sistemleri, Metrolar ve Bunlarla İlgili Tesislerin Ulaştırma Bakanlığınca Devralınması ve Tamamlanmasını Müteakip Devri ile İlgili Şartların Belirlenmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar"ın yürürlüğe konulmasına ilişkin Karar.	27.08.2012 tarih ve 28405 sayılı Resmi Gazete

MİLLETLERARASI ANTLAŞMALAR

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
1	5380	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması, 19.09.2002 tarihinde imzalanmıştır.	03.04.2003 tarih ve 25068 sayılı Resmi Gazete
2	5093	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapan Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	17.02.2004 tarih ve 25376 sayılı Resmi Gazete
3	5096	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Türkiye Cumhuriyeti ile Ukrayna Hükümeti Arasında Ticari Denizcilik Anlaşması'na Değişiklik Getiren Protokol 19.06.2003'te imzalandı.	11.04.2004 tarih ve 25430 sayılı Resmi Gazete
4	5053	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 19 Aralık 1994 tarihinde Denizcilik Anlaşması Ankara'da imzalanmıştır.	25.04.2004 tarih ve 25443 sayılı Resmi Gazete
5	2004/7145	Türkiye Cumhuriyeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında İmzalanan, Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapan Notaların Onaylanması Hakkında Karar	03.05.2004 tarih ve 25451 sayılı Resmi Gazete
6	2004/7227	Türkiye Cumhuriyeti - Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Karadeniz'de Denizde Arama ve Kurtarma Alanında İşbirliği Anlaşması'nın Onaylanması Hakkında Karar	11.05.2004 tarih ve 25459 sayılı Resmi Gazete
7	2004/7247	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığı ile Rusya Federasyonu Ulaştırma Bakanlığı Arasında İmzalanan Açık Denizlere Giden Gemilerin Mürettebat Üyelerinin Sertifikalarının Karşılıklı Tanınması Anlaşmasının Onaylanması Hakkında Karar	13.05.2004 tarih ve 25461 sayılı Resmi Gazete
8	2004/7483	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karadeniz'de Denizde Arama ve Kurtarma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onayına Dair Karar	03.07.2004 tarih ve 25511 sayılı Resmi Gazete
9		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Denizcilik Anlaşması	23.09.2004 imzalandı. Onay Süreci devam etmektedir.
10		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	16. 12. 2004 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
11		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etiyopya Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	13. 01. 2005 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
12	2005/8618	Demiryolu Boğaz Tüp Geçişi Projesinin Finansmanı Amacıyla Türkiye Cumhuriyeti ile Japonya Hükümeti Arasında Teati Edilen Nota ve Eki Müzakere Kaydı ile Nota Teatisi'ne Bağlı Olarak Japonya Uluslararası İşbirliği Bankası ile İmzalanan Kredi Anlaşması'nın, Yürürlüğe Girmesi ve Söz Konusu Nota, Eki Müzakere Kaydı ve Kredi Anlaşmasına Dair Karar	01.04.2005 tarih ve 25773 sayılı Resmi Gazete
13	2005/8627	Çeken Araçların İmal ve Temini ile Modernizasyonu Projesi Kapsamında DE Anahtar Lokomotifi İmal ve Temininin Finansmanı için Türkiye Cumhuriyeti ile The Toronto-Dominion Bank ve ABD Eximbankı Arasında İmzalanan İhracat Kredisi ile Ticarî Krediye İlişkin Anlaşmaların Onayına Dair Karar	12.04.2005 tarih ve 25784 sayılı Resmi Gazete(Mükerrer)
14	2005/8995	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması	22.06.2005 tarih ve 25853 sayılı Resmi Gazete
15	2005/9709	Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin 9 Mayıs 1980 Tarihli Sözleşme (COTİT)ye Değişiklik Getiren 3 Haziran 1999 Tarihli Protokolün Onayı Hakkında Karar	24.12.2005 tarih ve 26033 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
16	2006/10930	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması, 21.04.2004 tarihinde Ankara'da imzalandı.	7.10.2006 tarih ve 26312 sayılı Resmi Gazete
17		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	19.04.2007 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
18	SERAPIS: 2002/0152	Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Yatırım Bankası Arasında Akdedilen, İzmir Banliyö Treni Projesi Garanti ve Tazminat Anlaşması ile Finans Sözleşmesi	01.12.2007 tarih ve 26717 sayılı Resmi Gazete
19	2008/13248	Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı ile Suriye Arap Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Yapılan Lokomotif, Vagon ve Diğer Ray Hizmetlerini de Kapsayan Demiryolu Araç ve Gereçlerinin Yapımı, Geliştirilmesi, Yenilenmesi, Bakımı ve Onarımı ile İlgili Karşılıklı Anlaşma Protokolü'nün Onaylanması Hakkında Karar	07.03.2008 tarih ve 26809 sayılı Resmi Gazete
20		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Krallığı Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	21.08.2008 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
21		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	02.12.2008 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
22	2009/14632	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında İmzalanan "Karayoluyla Yolcu ve Yük Taşımacılığının Düzenlenmesi Hakkında Anlaşma"nın Onaylanması Hakkında Karar	03.02.2009 tarih ve 27130 sayılı Resmi Gazete
23		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kenya Hükümeti arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	20.02.2009 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
24	5864	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması	14.04.2009 Tarihli ve 27200 sayılı Resmi Gazete
25		Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallık Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 09.09.1977 Tarihinde Yapılmış Olan Uluslararası Karayolu Nakliyatına İlişkin Anlaşmayı Tadil Eden Anlaşma	20.04.2009'da imzalanmıştır. Onay süreci devam etmektedir.
26	2009/15105	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında İmzalanan "Demiryolu Taşımacılığı Alanında İşbirliği Anlaşması"nın Onaylanmasına Dair Karar	06.07.2009 tarih ve 27280 sayılı Resmi Gazete
27		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	18.02. 2010 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
28		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yeni Zelanda Hükümeti Arasında Hava Hizmetlerine Dair Anlaşma	04.03.2010 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
29		Türkiye Cumhuriyeti ile Ürdün Haşimi Krallığı arasında Denizcilik Anlaşması	24.03.2010 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
30		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	28.04.2010 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
31		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	05.05.2010 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
32		Türkiye Cumhuriyeti ile Rusya Federasyonu arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşması 12.05.2010 tarihinde imzalanmıştır.	Onay Süreci devam etmektedir.
33		Türkiye Cumhuriyeti ile Endonezya Cumhuriyeti arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşması	28.06.2010 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
34	2010/496	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İmzalanan "Svilengrad-Kapıkule Demiryolu Sınır Geçişi Faaliyetlerinin ve Kapıkule Sınır Mübadele Garındaki Demiryolu Sınır Hizmetlerinin Düzenlenmesine İlişkin Anlaşma"nın Onaylanması Hakkında Karar	03.07.2010 tarih ve 27630 sayılı Resmi Gazete
35		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zambiya Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	12.07.2010 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
36	2010/607	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşması'nın Onaylanması Hakkında Karar	03.08.2010 tarih ve 27661 sayılı Resmi Gazete
37	2010/908	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karşılıklı Kültür Merkezleri Kurulması Hakkında Mutabakat Muhtırası'nın Onaylanması Hakkında Karar	08.10.2010 tarih ve 27723 sayılı Resmi Gazete

Milletlerarası Antlaşmalar (devamı >)

Milletlerarası Antlaşmalar (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
38	2011/1443	Türkiye Cumhuriyeti ile Yemen Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşması'nın Onaylanması Hakkında Karar	09.11.2010 tarih ve 27919 sayılı Resmi Gazete(Mükerrer)
39		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun	11.11.2010 tarih ve 27756 sayılı Resmi Gazete
40		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arjantin Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	21.01.2011 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
41	2011/1348	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Alanında Arama-Kurtarma Anlaşması	16.02.2011 tarih ve 27848 sayılı Resmi Gazete
42	2011/1399	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Deniz Ulaştırması Alanında İşbirliği Anlaşması'nın Onaylanması Hakkında Karar	25.02.2011 tarih ve27857 sayılı Resmi Gazete
43		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gana Cumhuriyeti Hükümeti arasında İkili Hava Hizmetleri Anlaşması	24.03. 2011 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
44	2011/1509	Bakü-Tiflis-Kars Yeni Demiryolu Bağlantısına İlişkin Anlaşma'nın Onaylanması Hakkında Karar	10.04.2011 tarih ve 27901 sayılı Resmi Gazete
45		Türkiye Cumhuriyeti ile Yemen Cumhuriyeti Arasında Denizcilik Anlaşması	29.04.2011 tarih ve 27919 sayılı Resmi Gazete
46		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Meksika Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	23.06.2011 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
47	2011/1896	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Arasında Denizcilik Anlaşması'nın Onaylanması Hakkında Karar	04.07.2011 tarih ve 27984 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
48	2011/1976	Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması'nın Onaylanması Hakkında Karar	05.07.2011 tarih ve 27985 sayılı Resmi Gazete
49		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	26.07.2011 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
50		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Venezuela Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	06.09.2011 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
51		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Peru Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	09.09.2011 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
52		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	22.09.2011 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
53		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Paraguay Hükümeti Arasında Hava Ulaştırması Anlaşması	19.10.2011 tarihinde imzalandı. Onay süreci devam ediyor.
54	2311	Güneydoğu Avrupa'da Yüksek Performanslı Bir Demiryolu Ağının Kurulması Anlaşması	28.10.2011 tarih ve 28098 sayılı Resmi Gazete
55		Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşması	14.12.2011 tarih ve 28142 sayılı Resmi Gazete

YÖNETMELİKLER

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
1		PTT Teftiş Kurulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	22.11.2002 tarih ve 24999 sayılı Resmi Gazete
2		Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Başkanlığı Kuruluş ve Görev Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	30.03.2003 tarih ve 25064 sayılı Resmi Gazete
3		Gezi Tekneleri Yönetmeliğinin 17inci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Yönetmelik	03.04.2003 tarih ve 25068 sayılı Resmi Gazete
4		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına dair Yönetmelik	10.04.2003 tarih ve 25075 sayılı Resmi Gazete
5		Gemi Adamları Yönetmeliğinin 15 inci Maddesinde Değişiklik Yapılmasına dair Yönetmelik	17.05.2003 tarih ve 25111 sayılı Resmi Gazete
6		Yurtiçi ve Yurtdışı Acele Posta Servisi Yönetmeliğinin 6 ncı Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik	23.05.2003 tarih ve 25116 sayılı Resmi Gazete
7		Uluslararası Denizcilik Forumları Koordinasyon Yönetmeliği	30.05.2003 tarih ve 25123 sayılı Resmi Gazete
8		Gemi ve Deniz Araçlarının İnşası-Tadilatı, Bakım ve Onarımlarında Uygulanacak Hususlara İlişkin Yönetmeliğe Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Yönetmelik	11.07.2003 tarih ve 25165 sayılı Resmi Gazete
9		Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Personeli Atama ve Görevde Yükselme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	20.07.2003 tarih ve 25174 sayılı Resmi Gazete
10		Yurtiçi ve Yurtdışı Acele Posta Servisi Yönetmeliğinin 5 ve 16 ncı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik	16.08.2003 tarih ve 25201 sayılı Resmi Gazete
11		Türk Bayraklı Gemilerde Bayrak Devleti Adına Hareket Edecek Kuruluşların Seçimi ve Yetkilendirilmesine İlişkin Yönetmelik	01.10.2003 tarih ve 252461 sayılı Resmi Gazete
12		Kılavuz Kaptan Yeterlikleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	08.11.2003 tarih ve 25283 sayılı Resmi Gazete
13		Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünün 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3/g Maddesi Uyarınca Yapacağı Mal ve Hizmet Alımlarında Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik	15.11.2003 tarih ve 25290 sayılı Resmi Gazete
14		Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Personeli Atama ve Görevde Yükselme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	02.12.2003 tarih ve 25304 sayılı Resmi Gazete
15		Gezi Tekneleri Yönetmeliğinin 17 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik	09.12.2003 tarih ve 25311 sayılı Resmi Gazete
16		Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü İhale Yönetmeliği ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Mal ve Hizmet Alımları Muayene Yönetmeliği	21.12.2003 tarih ve 25323 sayılı Resmi Gazete
17		Türk Bayraklı Gemilerde Bayrak Devleti Adına Hareket Edecek Kuruluşların Seçimi ve Yetkilendirilmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	03.01.2004 tarih ve 25335 sayılı Resmi Gazete
18		Denizcilik Uzman Yardımcılığı Giriş Sınavı ile Denizcilik Uzmanlığı Yeterlik Sınavı ve Denizcilik Uzmanlarının Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik	14.01.2004 tarih ve 25346 sayılı Resmi Gazete
19		Kişisel Bilgilerin İşlenmesi ve Gizliliğin Korunması Hakkında Yönetmelik	06.02.2004 tarih ve 25365 sayılı Resmi Gazete
20		Telekomünikasyon Sektöründe Kişisel Bilgilerin İşlenmesi ve Gizliliğin Korunması Hakkında Yönetmelik	06.02.2004 tarih ve 25365 sayılı Resmi Gazete
21		Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayii Anonim Şirketi (TÜDEMSAŞ) Genel Müdürlüğü 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3/g Maddesi Kapsamında Yapılacak Mal ve Hizmet Alımlarında Uygulanacak Satın alma ve İhale Yönetmeliği	06.02.2004 tarih ve 25365 sayılı Resmi Gazete
22		Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliğinin 20.Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	06.02.2004 tarih ve 25365 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
23		Türkiye Vagon Sanayii Anonim Şirketinin (TÜVASAŞ Genel Müdürlüğü) 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3/g Maddesi Uyarınca Yapacağı Mal ve Hizmet Alımları İçin Satın Alma ve İhale Yönetmeliği	25.02.2004 tarih ve 25384 sayılı Resmi Gazete
24		Karayolu Taşıma Yönetmeliği	25.02.2004 tarih ve 25384 sayılı Resmi Gazete
25		Kamu Kurum ve Kuruluşları Personel Servis Hizmet Yönetmeliği	25.02.2004 tarih ve 25384 sayılı Resmi Gazete
26		Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımaları Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	25.02.2004 tarih ve 25384 sayılı Resmi Gazete
27		Onaylanmış Kuruluşlara Dair Yönetmelik, Numaralandırma Yönetmeliği	26.02.2004 tarih ve 25385 sayılı Resmi Gazete
28		Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3/g Maddesi Uyarınca Yapacağı Mal ve Hizmet Alımlarında Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik	27.02.2004 tarih ve 25386 sayılı Resmi Gazete
29		Gemi Söküm Yönetmeliği	08.03.2004 tarih ve 25396 sayılı Resmi Gazete
30		Gemilerden Atık Alım Hizmeti Yönetmeliği	11.03.2004 tarih ve 25399 sayılı Resmi Gazete
31		Gemi ve Deniz Araçlarının İnşası, Tadilatı, Bakım-Onarımlarında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik (08.07.2005 Tarih ve 25869 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan aynı konulu Yönetmelikle yürürlükten kaldırılmıştır)	15.03.2004 tarih ve 25403 sayılı Resmi Gazete
32		Ulaştırma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği	06.04.2004 tarih ve 25425 sayılı Resmi Gazete
33		Müfettişlerin kıdemi ve müfettişler arasında kıdem sıralamasına ilişkin düzenlemeler öngören "Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Yönetmeliği"nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	15.05.2004 tarih ve 25463 sayılı Resmi Gazete
34		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	18.05.2004 tarih ve 25466 sayılı Resmi Gazete
35		Telsiz Operatör Yeterlikleri Sınav Yönetmeliği	04.06.2004 tarih ve 25482 sayılı Resmi Gazete
36		Gemilerden Atık Alım Hizmeti Yönetmeliğinin Geçici 2 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik	04.06.2004 tarih ve 25482 sayılı Resmi Gazete
37		Gezi Tekneleri Yönetmeliğinin 17 inci Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik	04.06.2004 tarih ve 25482 sayılı Resmi Gazete
38		Bakanlığımız ilgili kuruluşu TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünce hazırlanan, kariyer ve liyakat ilkeleri çerçevesinde hizmet gereklerini esas alan düzenlemeler öngören "TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü ve Bağlı Ortaklıkları Personelinin Görevde Yükselme Esaslarına Dair Yönetmelik"	12.06.2004 tarih ve 25490 sayılı Resmi Gazete
39		Amatör Denizci Yönetmeliği	01.07.2004 tarih ve 25509 sayılı Resmi Gazete
40		Ticari hava taşımacılığında kullanılan her türlü hava aracına hizmet verecek bakım kuruluşlarının esas ve usullerini düzenleyen "Onaylı Bakım Kuruluşları Yönetmeliği	09.07.2004 tarih ve 25517 sayılı Resmi Gazete
41		Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Bakım Sistemi Yönetmeliği	19.08.2004 tarih ve 25558 sayılı Resmi Gazete
42		Telekomünikasyon Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği	26.08.2004 tarih ve 25565 sayılı Resmi Gazete
43		Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlik Eğitimi Yönetmeliği	03.09.2004 tarih ve 25572 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
44		Telekomünikasyon Kurumu Tarafından İşletmecilere Uygulanacak İdarî Para Cezaları ile Diğer Müeyyide ve Tedbirler Hakkında Yönetmelik	05.09.2004 tarih ve 25574 sayılı Resmi Gazete
45		Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	08.09.2004 tarih ve 25577 sayılı Resmi Gazete
46		PTT Alım Satım Yönetmeliği	07.09.2004 tarih ve 25576 sayılı Resmi Gazete'de
47		Karayolu Taşıma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	08.09.2004 tarih ve 25577 sayılı Resmi Gazete
48		Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelik	23.09.2004 tarih ve 25592 sayılı Resmi Gazete
49		Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşa Tesislerinin Teşviki Hakkında Kanunun Uygulanması ile İlgili Yönetmelik	24.09.2004 tarih ve 25593 sayılı Resmi Gazete
50		Türkiye Vagon Sanayii Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Disiplin Amirleri Yönetmeliği	24.10.2004 tarih ve 25623 sayılı Resmi Gazete
51		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25.10.2004 tarih ve 25624 sayılı Resmi Gazete
52		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	07.11.2004 tarih ve 25636 sayılı Resmi Gazete
53		Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşa Tesislerinin Teşviki Hakkında Kanunun Uygulanması ile İlgili Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	19.11.2004 tarih ve 25645 sayılı Resmi Gazete
54		Karayolu Taşıma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	15.12.2004 tarih ve 25671 sayılı Resmi Gazete
55		Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii Anonim Şirketi Genel Müdürlüğünün (TÜLOMSAŞ Genel Müdürlüğü) 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3/g Maddesi Uyarınca Yapacağı Mal ve Hizmet Alımları İçin Satın Alma ve İhale Yönetmeliği	16.12.2004 tarih ve 25672 sayılı Resmi Gazete
56		Gemi ve Deniz Araçlarının İnşa, Tadilat, Bakım, Onarım ve Söküm İşlemlerinde Gazdan Arındırma Yönetmeliği	22.12.2004 tarih ve 25678 sayılı Resmi Gazete
57		Tüketici Hakları Yönetmeliği	21.12.2004 tarih ve 25677 sayılı Resmi Gazete
58		PTT Reklam Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	22.12.2004 tarih ve 25677 sayılı Resmi Gazete
59		Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği	26.12.2004 tarih ve 25682 sayılı Resmi Gazete
60		Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	05.01.2005 tarih ve 25691 sayılı Resmi Gazete
61		Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	06.01.2005 tarih ve 25692 sayılı Resmi Gazete
62		Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayi Anonim Şirketinin (TÜDEMSAŞ Genel Müdürlüğü) 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3/g Maddesi Kapsamında Yapacağı Mal ve Hizmet Alımları İçin Satın alma ve İhale Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Yönetmelik	11.01.2005 tarih ve 25697 sayılı Resmi Gazete
63		T.C.Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Taşınmaz Mallar İhale Yönetmeliği	13.01.2005 tarih ve 25699 sayılı Resmi Gazete
64		TUGS Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	19.01.2005 tarih ve 25705 sayılı Resmi Gazete
65		Denizcilik Müsteşarlığı Tarafından Gerçekleştirilecek Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	16.02.2005 tarih ve 25729 sayılı Resmi Gazete
66		Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin Bazı maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	26.02.2005 gün ve 25739 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
67		Telekomünikasyon Sektöründe Hizmet Kalitesi Yönetmeliği	03.03.2005 gün ve 25744 sayılı Resmi Gazete
68		Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlik Eğitimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	19.03.2005 tarih ve 25760 sayılı Resmi Gazete
69		Karayolları Genel Müdürlüğü Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	29.03.2005 tarih ve 25770 sayılı Resmi Gazete
70		T.C.Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü Hatlarında Diğer Şahıslara Ait Trenlerin İşletilmesine Dair Yönetmelik	20.04.2005 tarih ve 25791 sayılı Resmi Gazete
71		Amatör Denizci Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	17.05.2005 tarih ve 25818 sayılı Resmi Gazete
72		Üyesi bulunduğumuz Avrupa Havacılık Otoriteleri Birliği (JAA) tarafından yayımlanan Onaylayıcı Bakım Personeli konulu JAR-66'nın hükümleri doğrultusunda hazırlanan "Hava Aracı Onaylayıcı Personel Yönetmeliği"	16.06.2005 tarih ve 25847 sayılı Resmi Gazete
73		Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	23.06.2005 tarih ve 25854 sayılı Resmi Gazete
74		Gemi Su Araçlarının İnşa Tadilat Yönetmeliği	08.07.2005 tarih ve 25869 sayılı Resmi Gazete
75		Gemi İnşa-Tadilat Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	12.08.2005 tarih ve 25904 sayılı Resmi Gazete
76		Gemi ve Deniz Araçlarının İnşa, Tadilat, Bakım, Onarım ve Söküm İşlemlerinde Gazdan Arındırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	01.09.2005 tarih ve 25923 sayılı Resmi Gazete (Mükerrer)
77		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	02.09.2005 tarih ve 25924 sayılı Resmi Gazete
78		Denizcilik Müsteşarlığı Personeli Görevde Yükselme ve Atama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	15.09.2005 tarih ve 25937 sayılı Resmi Gazete
79		Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Meslekî Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	29.09.2005 tarih ve 25961 sayılı Resmi Gazete
80		Gemi Teçhizatı Yönetmeliği	23.10.2005 tarih ve 25975 sayılı Resmi Gazete
81		Denizcilik Uzman ve Yardımcılarının Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	25.10.2005 tarih ve 25977 sayılı Resmi Gazete
82		Karayolları Genel Müdürlüğü Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	27.10.2005 tarih ve 25979 sayılı Resmi Gazete
83		Amatör Denizci Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	27.10.2005 tarih ve 25979 sayılı Resmi Gazete
84		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	27.10.2005 tarih ve 25979 sayılı Resmi Gazete
85		Ulaştırma Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme Yönetmeliği	28.10.2005 tarih ve 25980 sayılı Resmi Gazete
86		Gemi Acenteleri Hakkında Yönetmelik	31.10.2005 tarih ve 25982 sayılı Resmi Gazete
87		Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22) de Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	02.11.2005 tarih ve 25984 sayılı Resmi Gazete
88		Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan iletişimin Tespiti, Dinlenmesi, Sinyal Bilgilerinin Değerlendirilmesi ve Kayda Alınmasına Dair Usul ve Esaslar ile Telekomünikasyon iletişim Başkanlığının Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Yönetmelik	10.11.2005 tarih ve 25989 sayılı Resmi Gazete
89		Türk Hava Sahasında Uçuş Yapan Türk ve Yabancı Sivil Hava Araçlarının Yaptırması Gereken Üçüncü Şahıs Malî Mesuliyet Sigortası Yönetmeliği	15.11.2005 tarih ve 25994 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
90		Denizcilik Müsteşarlığı Denizcilik Uzman Yardımcılığı Giriş Sınavı ile Denizcilik Uzmanlığı Yeterlik Sınavı ve Denizcilik Uzmanlarının Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	15.11.2005 tarih ve 25994 sayılı Resmi Gazete
91		Amatör Denizci Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	21.12.2005 tarih ve 26030 sayılı Resmi Gazete'de
92		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	21.12.2005 tarih ve 26030 sayılı Resmi Gazete'de
93		Deniz Kazalarının İncelenmesine İlişkin Yönetmelik	31.12.2005 tarih ve 26040 sayılı Resmi Gazete'de
94		Dökme Yük Gemilerinin Güvenli Bir Şekilde Yüklenmesi ve Boşaltılması Hakkında Yönetmelik	31.12.2005 tarih ve 26040 sayılı Resmi Gazete'de
95		Karayolu Taşıma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	18.01.2006 tarih ve 26053 sayılı Resmi Gazete
96		Denizcilik Eğitimi Denetleme ve Kalite Standartları Esasları Hakkında Yönetmelik	13.02.2006 tarih ve 26079 sayılı Resmi Gazete
97		Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	14.02.2006 gün ve 26080 sayılı Resmi Gazete
98		Balıkçı Gemilerinin Emniyeti Hakkında Yönetmelik	23.02.2006 tarih ve 26089 sayılı Resmi Gazete
99		Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Temsilciliklerinin Çalışma Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik	28.02.2006 tarih ve 26094 sayılı Resmi Gazete
100		Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	08.03.2006 gün ve 26102 sayılı Resmi Gazete
101		Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Personeli Atama Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	09.03.2006 gün ve 26103 sayılı Resmi Gazete
102		Amatör Denizci Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	25.03.2006 tarih ve 26119 sayılı Resmi Gazete
103		Liman Devleti Denetimi (PSC) Yönetmeliği	26.03.2006 tarih ve 26120 sayılı Resmi Gazete
104		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	13.04.2006 tarih ve 26138 sayılı Resmi Gazete
105		Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teknik Denetçilerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul Esasları Hakkında Yönetmelik	15.04.2006 tarih ve 26140 sayılı Resmi Gazete
106		Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Havacılık Uzman Yardımcılığı ve Havacılık Uzmanlığı Sınav, Görev, Çalışma Usul Esasları Hakkında Yönetmelik	29.04.2006 tarih ve 26153 sayılı Resmi Gazete
107		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	29.04.2006 tarih ve 26153 sayılı Resmi Gazete
108		Hava Aracı Bakım Eğitimi Kuruluşları Yönetmeliği	30.04.2006 tarih ve 26154 sayılı Resmi Gazete
109		Telekomünikasyon Hizmetlerinin Yürütülmesinde Geçiş Hakkına İlişkin Yönetmelik	02.05.2006 tarih ve 26156 sayılı Resmi Gazete
110		Ro-Ro Yolcu Gemileri ve Yüksek Hızlı Tekneler Hakkında Yönetmelik	05.06.2006 tarih ve 26189 sayılı Resmi Gazete
111		Uçak Pilotu Lisans Yönetmeliği	06.06.2006 tarih ve 26190 sayılı Resmi Gazete'de
112		Dalabilir Deniz Araçları Hakkında Yönetmelik	23.06.2006 tarih ve 26207 sayılı Resmi Gazete
113		Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	06.07.2006 tarih ve 26220 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
114		Karayolları Genel Müdürlüğü Erişme Kontrollü Karayolu (otoyol) Yapımı Bakımı ve İşletilmesi ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	07.07.2006 tarih ve 26221 sayılı Resmi Gazete
115		Gemilerden Rasat Yapılması Hakkında Yönetmelik	16.07.2006 tarih ve 26230 sayılı Resmi Gazete
116		Gemilerde Meteorolojik Rasat Yapılması Hakkında Yönetmelik	16.07.2006 tarih ve 26230 sayılı Resmi Gazete
117		Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Gelirlerinin Tarh, Tahakkuk ve Tahsilâtına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	22.07.2006 tarih ve 26236 sayılı Resmi Gazete
118		Posta Çekleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	27.07.2006 tarih ve 26241 sayılı Resmi Gazete'de
119		SOLAS ve MARPOL Sözleşmelerine Göre Bildirimlere İlişkin Yönetmelik	11.08.2006 tarih ve 26256 sayılı Resmi Gazete
120		Yolcu Gemilerinin Emniyetine ve Gemideki Yolcuların Kayıt Altına Alınmasına İlişkin Yönetmelik	14.08.2006 tarih ve 26259 sayılı Resmi Gazete
121		Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlik Eğitimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	16.08.2006 tarih ve 26261 sayılı Resmi Gazete
122		PTT Personel Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	20.08.2006 tarih ve 26265 sayılı Resmi Gazete
123		Bakanlığımız ilgili kuruluşu Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğünce hazırlanan Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Disiplin Amirleri Yönetmeliği	20.08.2006 tarih ve 26265 sayılı Resmi Gazete
124		Türkiye Vagon Sanayii Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Sözleşmeli Personel Sicil Amirleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	20.08.2006 tarih ve 26265 sayılı Resmi Gazete
125		Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşa Tesislerinin Teşviki Hakkındaki Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	29.08.2006 tarih ve 26724 sayılı Resmi Gazete
126		Karayolu Taşıma Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	09.09.2005 tarih ve 25931 sayılı Resmi Gazete
127		Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Tespiti, Dinlenmesi, Sinyal Bilgilerinin Değerlendirilmesi Ve Kayda Alınmasına Dair Usul Ve Esaslar İle Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının Kuruluş, Görev Ve Yetkileri Hakkında Yönetmelik	10.11.2005 tarih ve 26090 sayılı Resmi Gazete
128		Evrensel Hizmet Gelirlerinin Tahsili Ve Giderlerin Yapılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	29.06.2006 tarih ve 26213 sayılı Resmi Gazete
129		Kıyı Emniyeti ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü Taşınmaz Kiraya verme İşlemleri Genel Hizmet Yönetmeliği	15.09.2006 tarih ve 26290 sayılı Resmi Gazete
130		Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Tesislerinden İstifade Edecek Kamu ve Özel Kuruluşların Sistem, Cihaz ve Donanımlarına Yer Tahsisi, Kule Kullandırılması vb. Hizmetlerin Sağlanmasına İlişkin Yönetmelik	15.09.2006 tarih ve 26290 sayılı Resmi Gazete
131		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	16.09.2006 tarih ve 26291 sayılı Resmi Gazete
132		Türk Uluslararası Gemi Sicili Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	17.09.2006 tarih ve 26292 sayılı Resmi Gazete
133		Telsiz Operatör ve Yeterlikleri Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	26.09.2006 tarih ve 26301 sayılı Resmi Gazete
134		İç Su Araçları Yönetmeliği	21.10.2006 tarih ve 26326 sayılı Resmi Gazete
135		Gemilerin Genel Denetimi ve Belgelendirilmesi Hakkında Yönetmelik	10.11.2006 tarih ve 26342 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
136		Bakanlığımız ilgili kuruluşu TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğünce hazırlanan, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne Ait Taşınmazların Satışı ve Değerlendirilmesi Hakkında Yönetmelik	09.11.2006 tarih ve 26341 sayılı Resmi Gazete
137		Türkiye Cumhuriyeti Sınırları İçinde İniş veya Kalkış Yapan Türk ve Yabancı Sivil Hava Araçları Malî Mesuliyet Sigortası Hakkında Yönetmelik	15.11.2006 tarih ve 26347 sayılı Resmi Gazete
138		Kılavuz Kaptanların Yeterlikleri, Eğitimleri, Belgelendirilmeleri ve Çalışma Usulleri Hakkında Yönetmelik	28.11.2006 tarih ve 26360 sayılı Resmi Gazete
139		TCDD Gn. Müd. Bağlı Ortaklıkları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	23.12.2006 tarih ve 26385 sayılı Resmi Gazete
140		Gezi Tekneleri Yönetmeliği	28.12.2006 tarih ve 26390 sayılı Resmi Gazete
141		Hava Trafik Yönetim Hizmetleri ile Bağlantılı Emniyet Olaylarının Rapor Edilmesi ve Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik	30.01.2007 tarih ve 26419 sayılı Resmi Gazete
142		Hava Trafik Kontrol Hizmetleri Personeli Lisans ve Derecelendirme Yönetmeliği	31.01.2007 tarih ve 26420 sayılı Resmi Gazete
143		Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli Sertifika ve Lisans Yönetmeliği	31.01.2007 tarih ve 26420 sayılı Resmi Gazete
144		Numara Taşınabilirliği Yönetmeliği	01.02.2007 tarih ve 26421 sayılı Resmi Gazete
145		Ceza Muhakemesi Kanununda Öngörülen Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan iletişimin Denetlenmesi, Gizli Soruşturmacı ve Teknik Araçlarla İzleme Tedbirlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik	14.02.2007 tarih ve 26434 sayılı Resmi Gazete
146		Gemi Trafik Hizmetleri Sistemlerinin Kurulması ve İşletilmesine İlişkin Yönetmelik	18.02.2007 tarih ve 26438 sayılı Resmi Gazete
147		Kıyı Tesislerine İşletme İzni verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	18.02.2007 tarih ve 26438 sayılı Resmi Gazete
148		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	04.03.2007 tarih ve 26452 sayılı Resmi Gazete
149		Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Güvenlik Kodu Uygulama Yönetmeliği	20.03.2007 tarih ve 26468 sayılı Resmi Gazete
150		Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanları Yönetmeliği	24.03.2007 tarih ve 26472 sayılı Resmi Gazete
151		Telekomünikasyon Kurumunun Denetim Çalışmalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	30.03.2007 tarih ve 26478 sayılı Resmi Gazete
152		Elektronik İmza Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	30.03.2007 tarih ve 26478 sayılı Resmi Gazete
153		Kıyı Tesislerine İşletme İzni verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	31.03.2007 tarih ve 26479 sayılı Resmi Gazete
154		Sefer Bölgeleri Yönetmeliği	10.04.2007 tarih ve 26489 sayılı Resmi Gazete
155		Amatör Denizci Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	10.04.2007 tarih ve 26489 sayılı Resmi Gazete
156		Kabotajda Çalışan 400 GRT'den Küçük Petrol Tankerlerine Dair Yönetmelik	14.04.2007 tarih ve 26493 sayılı Resmi Gazete
157		Gemi Adamı Yetiştirme Kursları Yönetmeliği	22.04.2007 tarih ve 26501 sayılı Resmi Gazete
158		Denizcilik Müsteşarlığı Denizcilik Uzman Yardımcılığı Giriş Sınavı ve Denizcilik Uzmanlığı Yeterlik Sınavı ile Denizcilik Uzmanlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	22.04.2007 tarih ve 26501sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
159		Bakanlığımız ilgili kuruluşu DHMİ Genel Müdürlüğünce hazırlanan, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	02.05.2007 tarih ve 26510 sayılı Resmi Gazete
160		Telsiz Operatörleri ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	04.05.2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazete
161		Hava Aracı Bakım Personeli Lisans Yönetmeliği	16.05.2007 tarih ve 26524 sayılı Resmi Gazete
162		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hk. Yönetmelik	25.05.2007 tarih ve 26532 sayılı Resmi Gazete
163		Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği	01.06.2007 tarih ve 26539 sayılı Resmi Gazete
164		Kabotajda Çalışan 400 GRT'den Küçük Petrol Tankerlerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	08.06.2007 tarih ve 26546 sayılı Resmi Gazete
165		PTT Acentelikleri Yönetmeliği	16.06.2007 tarih ve 26554 sayılı Resmi Gazete
166		Onaylı Bakım Kuruluşları Yönetmeliği	17.07.2007 tarih ve 26585 sayılı Resmi Gazete
167		Zirai Mücadele Amaçlı Uçuşlarda Kullanılan Hava Araçları İçin Temin Edilmesi Gereken Üçüncü Şahıs Mali Mesuliyet Sigorta Limitlerinin Yeniden Düzenlenmesini İçeren Yönetmelik	28.07.2007 tarih ve 26596 sayılı Resmi Gazete
168		Kabotajda Çalışan 400 Gros Tondan Küçük Petrol Tankerlerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	16.08.2007 tarih ve 26615 sayılı Resmi Gazete
169		Kıyı ve Liman Yapıları, Demiryolları, Hava Meydanları İnşaatlarına İlişkin Deprem Teknik Yönetmeliği	18.08.2007 tarih ve 26617 sayılı Resmi Gazete
170		Gemi ve Su Araçlarının İnşası, Tadilatı, Bakım-Onarımlarında Uygulanacak Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik	23.08.2007 tarih ve 26622 sayılı Resmi Gazete
171		Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği	28.08.2007 tarih ve 26627 sayılı Resmi Gazete
172		DM Denizcilik Uzman Yardımcılığı Giriş Sınavı ve Denizcilik Uzmanlığı Yeterlik Sınavı ile Denizcilik Uzmanlarının Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	22.09.2007 tarih ve 26651 sayılı Resmi Gazete
173		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	11.10.2007 tarih ve 26670 sayılı Resmi Gazete
174		Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanlarının Piyasa Gözetimi ve Denetimine Dair Yönetmelik	19.10.2007 tarih ve 26675 sayılı Resmi Gazete
175		Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Kadrolu Personel Sicil Amirleri Yönetmeliği	19.10.2007 tarih ve 26675 sayılı Resmi Gazete
176		Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Sözleşmeli Personel Sicil Amirleri Yönetmeliği	19.10.2007 tarih ve 26675 sayılı Resmi Gazete
177		Telekomünikasyon Kurumu Tarafından Erişim Sağlayıcılara ve Yer Sağlayıcılara Faaliyet Belgesi verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	24.10.2007 tarih ve 26680 sayılı Resmi Gazete
178		Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Taşınır Mal Satış İşlemleri Yönetmeliği	27.10.2007 tarih ve 26683 sayılı Resmi Gazete
179		İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik	01.11.2007 tarih ve 26687 sayılı Resmi Gazete
180		İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	30.11.2007 tarih ve 26716 sayılı Resmi Gazete
181		Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği	01.12.2007 tarih ve 26717 sayılı Resmi Gazete
182		Yolcu Gemilerinin Emniyetine ve Gemilerdeki Yolcuların Kayıt Altına Alınmasına İlişkin Yönetmelik	12.12.2007 tarih ve 26728 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
183		Ro-Ro Yolcu Gemileri ve Yüksek Hızlı Yolcu Tekneleri Yönetmeliği	30.01.2008 tarih ve 26772 sayılı Resmi Gazete
184		Profesyonel Su Altı Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	15.02.2008 tarih ve 26788 sayılı Resmi Gazete
185		Kıyı Tesislerine İşletme İzni verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	16.02.2008 tarih ve 26789 sayılı Resmi Gazete
186		Özel Teknelerin Donatımı, Kaydı ve Belgelendirilmesi ile Özel Tekneleri Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelik	02.03.2008 tarih ve 26804 sayılı Resmi Gazete
187		Gemi Acenteleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	19.03.2008 tarih ve 26821 sayılı Resmi Gazete
188		Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Terminaller ile Sıhhi İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik	05.04.2008 tarih ve 26838 sayılı Resmi Gazete
189		Anten ve Ortak Anten Sistem ve Tesislerinin Kurulmasına ve Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	16.04.2008 tarih ve 26849 sayılı Resmi Gazete
190		Telsiz Operatör Yeterlikleri ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	02.05.2008 tarih ve 26864 sayılı Resmi Gazete
191		Posta ve Telgraf Teşkilatının 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 Üncü Maddesinin (G) Bendi Kapsamında Yapacağı Mal ve Hizmet Alımlarında Uygulanacak Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik	16.05.2008 tarih ve 26878 sayılı Resmi Gazete
192		Ulaşımda Enerji verimliliğinin Artırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	09.06.2008 gün ve 26901 sayılı Resmi Gazete
193		Kılavuz Kaptan Yeterlikleri Eğitimler,Belgelendirilmeleri ve Çalışma Usulleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	04.07.2008 tarih ve 26926 sayılı Resmi Gazete
194		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	09.07.2008 tarih ve 26931 sayılı Resmi Gazete
195		Elektronik Haberleşme Güvenliği Yönetmeliği	20.07.2008 tarih ve 26942 sayılı Resmi Gazete
196		Karayolları Genel Müdürlüğü Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25.07.2008 tarih ve 26947 sayılı Resmi Gazete
197		Denizcilik Müsteşarlığı Tarafından Gerçekleştirilecek Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	01.08.2008 tarih ve 26954 sayılı Resmi Gazete
198		Gemi ve Deniz Araçlarının İnşa, Tadilat, Bakım, Onarım ve Söküm İşlemlerinde Gazdan Arındırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	01.08.2008 tarih ve 26954 sayılı Resmi Gazete
199		Tersane, Tekne İmal ve Çekek Yerlerine İşletme İzni verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	10.08.2008 tarih ve 26963 sayılı Resmi Gazete
200		Gemilerin Genel Denetimi ve Belgelendirilmesii Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	10.09.2008 tarih ve 26993 sayılı Resmi Gazete
201		Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Terminaller ile Sıhhi İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik	10.09.2008 tarih ve 26993 sayılı Resmi Gazete
202		Kıyı Emniyeti Ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü Tesislerinden Yararlanacak Kişi, Kamu Ve Özel Kuruluşların Sistem, Cihaz Ve Donanımlarına Yer Tahsisi Ve Kule Kullandırılması Hizmetlerinin Sağlanmasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	24.09.2008 tarih ve 27007 sayılı Resmi Gazete
203		PTT Acentelikleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25.09.2008 tarih ve 27008 sayılı Resmi Gazete
204		İçsu Araçları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	21.10.2008 tarih ve 27031 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
205		Petrol Tankerlerinin Çift Cidar veya Eşdeğer Tasarım Şartlarının Uygulama Esasları ve Kabotajda Çalışan Petrol Tankeri Operasyonlarının Emniyetli Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik	03.11.2008 tarih ve 27043 sayılı Resmi Gazete
206		PTT Yurtiçi Havale ve Posta Çeki Yönetmeliği	01.12.2008 tarih ve 27071 sayılı Resmi Gazete
207		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik	30.12.2008 tarih ve 27096 sayılı Resmi Gazete
208		Heliport Yapım ve İşletim Yönetmeliği	23.01.2009 tarih ve 27119 sayılı Resmi Gazete
209		Ro-Ro Yolcu Gemileri ve Yüksek Hızlı Yolcu Tekneleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	04.02.2009 tarih ve 27131 sayılı Resmi Gazete
210		Tersane, Tekne İmal ve Çekek Yerlerine İşletme İzni verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	13.02.2009 tarih ve 27140 sayılı Resmi Gazete
211		Karayolu Taşımacılık Faaliyetleri Mesleki Yeterlilik Eğitimi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	20.02.2009 tarih ve 27147 sayılı Resmi Gazete
212		Gemi ve Su Araçlarının Tonilatolarını Ölçme Yönetmeliği	12.03.2009 tarih ve 27167 sayılı Resmi Gazete
213		Denizcilik Müsteşarlığı Tarafından Gerçekleştirilecek Piyasa Gözetimi ve Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	14.04.2009 tarih ve 27200 sayılı Resmi Gazete
214		PTT Genel Müdürlüğü Taşınır Mal Satım İşlemleri Yönetmeliği	25.04.2009 tarih ve 27210 sayılı Resmi Gazete
215		Kısa Mesaj Hizmetlerinde Türkçe Karakter Kullanımına Dair Yönetmelik	16.05.2009 tarih ve 27230 sayılı Resmi Gazete
216		Seyir Yardımcıları Yönetmeliği	25.05.2009 tarih ve 27238 sayılı Resmi Gazete
217		Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği	28.05.2009 tarih ve 27241 sayılı Resmi Gazete
218		İşletmecilere Ait Ticari Sırların Korunması ile Kamuoyuna Açıklanabilecek Bilgilerin Yayımlanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	28.05.2009 tarih ve 27241 sayılı Resmi Gazete
219		Gezi Tekneleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	09.06.2009 tarih ve 27253 sayılı Resmi Gazete
220		Karayolu Taşıma Yönetmeliği	11.06.2009 tarih ve 27255 sayılı Resmi Gazete
221		Balıkçı Gemilerinin Emniyeti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	23.06.2009 tarih ve 27267 sayılı Resmi Gazete
222		Gemi ve Deniz Araçlarının İnşa, Tadilat, Bakım, Onarım ve Söküm İşlemlerinde Gazdan Arındırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	26.06.2009 tarih ve 27270 sayılı Resmi Gazete
223		Numaralandırma Yönetmeliği	27.06.2009 tarih ve 27271 sayılı Resmi Gazete
224		Elektronik Kimlik Bilgisini Haiz Cihazlara Dair Yönetmelik	27.06.2009 tarih ve 27271 sayılı Resmi Gazete
225		Kıyı Tesislerinde İşletme İzni verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	01.07.2009 tarih ve 27275sayılı Resmi Gazete
226		Numara Taşınabilirliği Yönetmeliği	02.07.2009 tarih ve 27276 sayılı Resmi Gazete
227		Spektrum Yönetmeliği	02.07.2009 tarih ve 27276 sayılı Resmi Gazete
228		Telsiz İşlemlerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	17.07.2009 tarih ve 27291 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
229		Özel Telsiz Sistemleri Yönetmeliği	18.07.2009 tarih ve 27292 sayılı Resmi Gazete
230		Telgraf Hizmetleri Yönetmeliği	30.07.2009 tarih ve 27304 sayılı Resmi Gazete
231		Elektronik Haberleşme Sektöründe Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmeciler ile Bu İşletmecilere Getirilecek Yükümlülüklerin Belirlenmesi Hakkındaki Yönetmelik	01.09.2009 tarih ve 27336 sayılı Resmi Gazete
232		Erişim ve Ara Bağlantı Yönetmeliği	08.09.2009 tarih ve 27343 sayılı Resmi Gazete
233		Özel Teknelerin Donatımı, Kaydı ve Belgelendirilmesi ile Özel Tekneleri Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	13.09.2009 tarih ve 27348 sayılı Resmi Gazete
234		Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliği	14.09.2009 tarih ve 27349 sayılı Resmi Gazete
235		Gezi Tekneleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	19.09.2009 tarih ve 27354 sayılı Resmi Gazete
236		Özel Teknelerin Donatımı ve Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	02.10.2009 tarih ve 27364 sayılı Resmi Gazete
237		Ulaştırma ve Haberleşme Uzman ve Uzman Yardımcılarının Sınav, Atama, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	16.10.2009 tarih ve 27378 sayılı Resmi Gazete
238		Karayolları Genel Müdürlüğü Sicil Amirleri Yönetmeliği	24.10.2009 tarih ve 27386 sayılı Resmi Gazete
239		Uluslararası Emniyet Yönetim Kodunun Türk Bayraklı Gemilere ve İşletmecilerine Uygulanmasına Dair Yönetmelik	27.10.2009 tarih ve 27389 sayılı Resmi Gazete
240		Tarife Yönetmeliği	12.11.2009 tarih ve 27404 sayılı Resmi Gazete
241		Gemilerin Teknik Yönetmeliği	17.11.2009 tarih ve 27409 sayılı Resmi Gazete
242		Araç Muayene İstasyonlarının Açılması, İşletilmesi ve Araç Muayenesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	07.01.2010 tarih ve 27455 sayılı Resmi Gazete
243		Elektronik Haberleşme Sektörüne İlişkin Yetkilendirmeye İlişkin İhale Yönetmeliği	15.01.2010 tarih ve 27463 sayılı Resmi Gazete
244		Hava Trafik Yönetimi Yazılımları Hakkında Yönetmelik	27.01.2010 tarih ve 27475 sayılı Resmi Gazete
245		Amatör Telsizcilik Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği	03.02.2010 tarih ve 27482 sayılı Resmi Gazete
246		Elektronik Haberleşme Hizmetlerinin Yürütülmesinde Geçiş Hakkına Dair Yönetmelik	03.02.2010 tarih ve 27482 sayılı Resmi Gazete
247		Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli Sertifika ve Lisans Yönetmeliği	24.02.2010 tarih ve 27503 sayılı Resmi Gazete
248		Denizcilere Mahsus Kıyafet Yönetmeliği	28.02.2010 tarih ve 27507 sayılı Resmi Gazete
249		Kısa Mesafe Erişimli Telsiz Cihazlar (KET) Yönetmeliği	20.03.2010 tarih ve 27527 sayılı Resmi Gazete
250		Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	23 03.2010 tarih ve 27530 sayılı Resmi Gazete
251		Gemi ve Su Araçlarının Tonilatolarını Ölçme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	02.04.2010 tarih ve 27540 sayılı Resmi Gazete
252		Bağlama Kütüğü Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	24.04.2010 tarih ve 27561 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
253		Yerli ve Yabancı Hava Araçlarına Yapılan Emniyet Değerlendirmelerine Dair Yönetmelik	14.05.2010 tarih ve 27581sayılı Resmi Gazete
254		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	28.05.2010 tarih ve 27594 sayılı Resmi Gazete
255		Türkiye Vagon Sanayi A.Ş. Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	29.05.2010 tarih ve 27595 sayılı Resmi Gazete
256		Gemi İnşa Yönetmeliği	05.06.2010 tarih ve 27602 sayılı Resmi Gazete
257		Yurtiçinde Üçüncü Şahıslarca Üretilen Yük Vagonu ve Vagon Ana Aksamlarının Teknik Kabulü Hakkında Yönetmelik	01.07.2010 tarih ve 27628 sayılı Resmi Gazete
258		Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	10.07.2010 tarih ve 27637 sayılı Resmi Gazete
259		Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	10.07.2010 tarih ve 27637 sayılı Resmi Gazete
260		Elektronik Haberleşme Sektöründe Tüketici Hakları Yönetmeliği	28.07.2010 tarih ve 27655 sayılı Resmi Gazete
261		Türk Bayraklı Gemilerde Bayrak Devleti Adına Hareket Edecek Kuruluşların Seçimi ve Yetkilendirilmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	21.08.2010 tarih ve 27679 sayılı Resmi Gazete
262		Elektronik Haberleşme Sektöründe Hizmet Kalitesi Yönetmeliği	12.09.2010 tarih ve 27697 sayılı Resmi Gazete
263		Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Gerçek ve Tüzel Kişilerin Elektronik Haberleşme Hizmeti İçinde Kodlu ve Kriptolu Haberleşme Yapma Usul ve Esasları Yönetmeliği	23.10.2010 tarih ve 27738 sayılı Resmi Gazete
264		İç Sularda Çalışan Gemi ve İç Su Araçları Yönetmeliği	31.10.2010 tarih ve 27745 sayılı Resmi Gazete
265		Deniz Alacaklarına İlişkin Gemilerin Sigortalandırılması ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik	14.11.2010 tarih ve 27759 sayılı Resmi Gazete
266		Deniz Yolu ile Yapılacak Düzenli Seferlere Dair Yönetmelik	25.11.2010 tarih ve 27766 sayılı Resmi Gazete
267		Tersane, Tekne İmal ve Çekek Yerleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	11.12.2010 tarih ve 27780 sayılı Resmi Gazete
268		Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	18.12.2010 tarih ve 27789 sayılı Resmi Gazete
269		Kılavuz Kaptanların Yeterlikleri, Eğitimleri, Belgelendirilmeleri ve Çalışma Usulleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	22.12.2010 tarih ve 27793 sayılı Resmi Gazete
270		Gemi Trafik Hizmetleri Sistemlerinin Kurulmasına ve İşletilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	31.12.2010 tarih ve 27802 sayılı Resmi Gazete
271		Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne Ait Taşınmaz Kira Yönetmeliği	31.12.2010 tarih ve 27802 sayılı Resmi Gazete
272		Denizyoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod Kapsamında Eğitim ve Yetkilendirme Yönetmeliği	04.02.2011 tarih ve 27836 sayılı Resmi Gazete
273		Deniz Yolu ile Yapılacak Düzenli Seferlere Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	19.02.2011 tarih ve 27851 sayılı Resmi Gazete
274		Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Amatör Telsizcilik Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	20.02.2011 tarih ve 27852 sayılı Resmi Gazete
275		Hücresel Sistem Anten Tesislerinin Tasarımı, Kurulumu ve Paylaşımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	18.03.2011 tarih ve 27878 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
276		Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	19. 04,2011tarih ve 27910 sayılı Resmi Gazete
277		Elektronik Haberleşme Cihazlarından Kaynaklanan Elektromanyetik Alan Şiddetinin Uluslararası Standartlara Göre Maruziyet limit değerlerinin Belirlenmesi, Kontrolü ve Denetim Hakkında Yönetmelik	21.04.2011 tarih ve 27912 sayılı Resmi Gazete
278		Hava Trafik Yönetiminde Emniyet Gözetimi Hakkında Yönetmelik	27.04.2011 tarih ve 27917 sayılı Resmi Gazete
279		Özel Telsiz Sistemleri Yönetmeliği	28.04.2011 tarih ve 27918 sayılı Resmi Gazete
280		Gemi Adamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	31.05.2011 tarih ve 27950 sayılı Resmi Gazete
281		Gemi Acenteleri Yönetmeliği	02.06.2011 tarih ve 27952 sayılı Resmi Gazete
282		PTT Kargo ve Kurye Gönderileri Hakkında Yönetmelik	11.06.2011 tarih ve 27961 sayılı Resmi Gazete
283		Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü Kadrolu Personel Sicil Amirleri Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	12.06.2011 tarih ve 27962 sayılı Resmi Gazete
284		Kayıtlı Elektronik Posta Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	25.08.2011 tarih ve 28036 sayılı Resmi Gazete
285		Karayolları Genel Müdürlüğü Görev Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği	05.09.2011 tarih ve 28045 sayılı Resmi Gazete
286		Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan iletişimin Tespiti, Dinlenmesi, Sinyal Bilgilerinin Değerlendirilmesi ve Kayda Alınmasına Dair Usul ve Esaslar ile Telekomünikasyon iletişim Başkanlığının Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	09.09.2011 tarih ve 28049 sayılı Resmi Gazete
287		Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Terminaller ile Sıhhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte (Shy-33b) Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	01.10.2011 tarih ve 28071 sayılı Resmi Gazete
288		Havaalanı Yapım, İşletim ve Sertifikalandırma Yönetmeliği (SHY 14A)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	02.10.2011 tarih ve 28072 sayılı Resmi Gazete
289		Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	02.10.2011 tarih ve 28072 sayılı Resmi Gazete
290		Deniz Uçakları ile Hava Taşıma İşletmeciliği Yönetmeliği	02.10.2011 tarih ve 28072 sayılı Resmi Gazete
291		Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü Deniz ve Hava Bandı Telsiz Haberleşme Sistem veya Cihazları ile Seyrüsefer Cihazlarına Kurma ve Kullanım İzni verilmesi, Ruhsatlandırılması ile Tarifelerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik	14.10.2011 tarih ve 28084 sayılı Resmi Gazete
292		Kıyı Tesislerine İşletme İzni verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik	21.10.2011 tarih ve 28091 sayılı Resmi Gazete
293		Sınai Bilimsel ve Tıbbi (SBT) Cihazları Yönetmeliği	23.10.2011 tarih ve 28093 sayılı Resmi Gazete
294		Havayolu ile Seyahat Eden Yolcuların Haklarına Dair Yönetmelik (SHY-YOLCU)	03.12.2011 tarih ve 28131 sayılı Resmi Gazete
295		Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği (SHY M)	21.12.2011 tarih ve 28149 sayılı Resmi Gazete
296		Sivil Havacılıkta Emniyet Yönetim Sistemi Yönetmeliği (SHY-SMS)	13.01.2012 tarih ve 28172 sayılı Resmi Gazete
297		Gemi Acenteleri Yönetmeliği	05.03.2012 tarih ve 28224 sayılı Resmi Gazete

Yönetmelikler (devamı >)

MEVZUAT

SIRA NO	MEVZUAT NO	ADI	YAYIN TARİHİ
298		PTT Acentelikleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	27.03.2012 tarih ve 28246 sayılı Resmi Gazete
299		PTT Şubeleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	27.03.2012 tarih ve 28246 sayılı Resmi Gazete
300		Sivil Havacılık İşletmeleri Yetkili Denetim Kuruluşları Yönetmeliği (SHY-YDK)	05.04.2012 tarih ve 28255 sayılı Resmi Gazete
301		Kıyı Emniyeti Ve Gemi Kurtarma İşletmeleri Genel Müdürlüğü Taşınmaz Kiraya Verme İşlemleri Genel Hizmet Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	03.05.2012 tarih ve 28281 sayılı Resmi Gazete
302		Elektronik Haberleşme Sektöründe Acil Yardım Çağrı Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik	05.06.2012 tarih ve 28093 sayılı Resmi Gazete
303		Havacılık Uzmanlığı Yönetmeliği	17.07.2012 tarih ve 28356 sayılı Resmi Gazete
304		Elektronik Haberleşme Sektöründe Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Gizliliğinin Korunması Hakkında Yönetmelik	24.07.2012 tarih ve 28363 sayılı Resmi Gazete
305		Hava Aracı Bakım Eğitimi Kuruluşları Yönetmeliği (SHY-147)	18.08.2012 tarih ve 28388 sayılı Resmi Gazete
306		Gemiadamları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik	23.08.2012 tarih ve 28390 sayılı Resmi Gazete
307		Kısa Mesafe Erişimli Telsiz (Ket) Cihazları Hakkında Yönetmelik	11.09.2012 tarih ve 28408 sayılı Resmi Gazete
308		Yer Tabanlı Radyo Seyrüsefer Sistemleri Uçuş Kontrol Yönetmeliği (SHY-UK)	15.09.2012 tarih ve 28412 sayılı Resmi Gazete
309		Heliport Yapım ve İşletim Yönetmeliği (SHY-14B)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	06.10.2012 tarih ve 28433 sayılı Resmi Gazete
310		Karayolu Taşıma Yönetmeliği	23.10.2012 tarih ve 28450 sayılı Resmi Gazete
311		Limanlar Yönetmeliği	31.10.2012 tarih ve 28453 sayılı Resmi Gazete
312		Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Personeli Disiplin Amirleri Yönetmeliği	06.11.2012 tarih ve 28459 sayılı Resmi Gazete
313		Araçların Yüklenmesine İlişkin Ölçü Ve Usuller İle Tartı Ve Boyut Ölçüm Toleransları Hakkında Yönetmelik	08.11.2012 tarih ve 28461 sayılı Resmi Gazete

> KISALTMALAR

- > KARAYOLU SEKTÖRÜ
- > DEMİRYOLU SEKTÖRÜ
- > HAVACILIK ve UZAY SEKTÖRÜ
- > DENİZCİLİK SEKTÖRÜ
- > HABERLEŞME (BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM) SEKTÖRÜ
- > DIŞ İLİŞKİLER VE AB İLİŞKİLERİ

KISALTMALAR

KARAYOLU

AB: Avrupa Birliği

ADR: Tehlikeli Malların Karayolu İle Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşması

AUS: Akıllı Ulaşım Sistemleri

BL.HD.: Bölge Hududu

BSK: Bitümlü Sıcak Karışım

BSY: Büyük Sanat Yapıları

BY: Bölünmüş Yol

COTIF: Uluslararası Demiryolları Taşımacılığı Sözleşmesi

DAP: Doğu Anadolu Projesi

DGR: Tehlikeli Maddelere İlişkin Düzenlemeler

GAP: Güneydoğu Anadolu Projesi

HGS: Hızlı Geçiş Sistemi

IATA: Uluslararası Havayolu Taşımacılık Birliği

ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü

ICAO-TI: Havayolu İle Tehlikeli Malların Güvenli Taşınması İçin Teknik Talimatlar

***IMDG KOD** (International Maritime Dangerous Goods Code):* Denizyolu İle Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kod

***IMO** (International Maritime Organization):* Uluslararası Denizcilik Örgütü

INTERMODAL TAŞIMACILIK: Taşıma Şekilleri Değiştirilirken Yük Üzerinde Herhangi Bir İşlem Yapmadan Birden Fazla Noktaya Yükün Birden Fazla Taşıma Modeliyle Taşınması Yöntemidir.

KGM: Karayolları Genel Müdürlüğü

KGS: Kartlı Geçiş Sistemi

***MSC** (Maritime Safety Committee):* Deniz Güvenliği Komitesi

***NATM** (New Austrian Tunelling Method):* Yeni Avusturya Tünel Metodu

OGS: Otomatik Geçiş Sistemleri

OTIF: Uluslararası Demiryolu Taşımacılığı Hükümetler Arası Örgütü

RFID: Radyo Frekansı ile Tanımlama

RID: Tehlikeli Malların Demiryolu İle Uluslararası Taşınmasına İlişkin Yönetmelik

SK: Sathi Kaplama

***SOLAS** (Safety of Life At Sea):* Denizde Can Emniyeti

SRC5: Tehlikeli Mal Taşımacılığı Mesleki Yeterlilik Belgesi

STAUM: Sayısal Takograf Araştırma Ve Uygulama Merkezi

***TBM** (Tunnel Boring Machine):* Tünel Açma Makinesi

TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları

***TEM** (Trans European Motorway):* Avrupa Transit Karayolu

TİKA: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TY: Tek Yol

YİD: Yap-İşlet-Devret

YKDİ: Yol Kenarı Denetim İstasyonu

DEMİRYOLU

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABİGEM: Avrupa Birliği İş Geliştirme Merkezleri

ATS: Otomatik Frenleme Sistemi

AYB: Avrupa Yatırım Bankası

AYGM: Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü

Balast: Demiryolu taş taşıma vagonu

BC1: Demiryolu Boğaz Geçişi Sözleşmesi

BDZ: Bulgaristan Demiryolları Projesi

CR2: Marmaray Projesi Araç Temini Sözleşmesi

CR3: Gebze-Haydarpaşa, Sirkeci-Halkalı Banliyö Hatlarının İyileştirilmesi Elektro-Mekanik Sistemler Sözleşmesi

DATEM: Demiryolu Araştırma ve Teknoloji Merkezi

DE: Dizel Elektrikli

DE Anahat Lokomotifi: Dizel Elektrikli Anahat Lokomotifi

***DMU** (Diesel Multiple Unit):* Dizel Tren Seti

EKSONSER: Distribitör Firma Adı

***EMU** (Electric Multiple Unit):* Elektrikli Tren Seti

***EN** (European Norms):* Avrupa Normları

ENR: Mısır Demiryolları Projesi

ESO: Eskişehir Sanayi Odası

EUROTEM: HYUNDAİ/ROTEM, TCDD ve ASAŞ Ortaklığı ile Kurulan Raylı Taşıtlar Şirketi

Falns: Cevher taşıma vagonu

Gabs: Kapalı yük vagonu

GAP: Güneydoğu Anadolu Projesi

GE: General Electric

Habbillnss: Bojili, kayar duvarlı kapalı vagon

Habis: Kayar yan duvarlı kapalı yük vagonu

Hbbillnss: İki dingilli alüminyum kayar yan duvarlı kapalı yük vagonu

HRS: Hafif Raylı Sistem

Hs: Personel mobil konaklama vagonu

IRR: Irak Demiryolları Projesi

İBB: İstanbul Büyükşehir Belediyesi

İTÜ: İstanbul Teknik Üniversitesi

İZBAN: İzmir Banliyö Sistemi

KARDEMİR: Karabük Demir Çelik Fabrikaları

Ks: İki dingilli açık yük vagonu

Loko: Lokomotif

M + K: Modernizasyon Vagonları

MARGAN: Raylı Taşıt Firması (İspanyol)

MKEK: Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu

OSB: Organize Sanayi Bölgesi

RIC: Uluslararası Vagon Kuralları

SANGEM: Sanayi Geliştirme Merkezi

Sgss: Konteyner taşıma vagonu

SİTAŞ: Sivas Travers İmalat Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Ss: Bojili açık yük vagonu

TCDD: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları

***TSI** (Technical Specification for Interoperability):* Avrupa Birliği Demiryolları Karşılıklı İşletilebilirlik Teknik Şartları

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu

TÜBİTAK BİLGEM: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Bilişim ve Bilgi Güvenliği İleri Teknolojiler Araştırma Merkezi

TÜBİTAK MAM: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Marmara Araştırma Merkezi

TÜDEMSAŞ: Türkiye Demiryolu Makineleri Sanayii A.Ş.

TÜLOMSAŞ: Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş.

TÜVASAŞ: Türkiye Vagon Sanayii A.Ş.

TVS 2000: Vagon Seri İsmi

Uas: Travers taşıma vagonu

UDSP: Ulusal Demiryolu Sinyalizasyon Projesi

***UIC** (International Union of Railways):* Uluslararası Demiryolları Birliği

URAYSİM: Ulusal Raylı Sistemler Mükemmeliyet Merkezi

VADEMSAŞ: Voastalpine Kardemir Demiryolu Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.

YHT: Yüksek Hızlı Tren

YİD: Yap-İşlet-Devret

Zaes: Petrol taşıma vagonu

TERİM DİZİNİ

60 kg/m'lik ray: Bir metresinin ağırlığı 60 kg olan ray.

B70 Beton Travers: 60'lık raylar için kullanılan beton travers.

Banliyo: Hafif raylı sistem.

Blok: Tren Yükün yüklendiği istasyondan boşaltılacağı istasyona kadar, lokomotif ve vagonların değiştirilmediği taşımacılık sistemi.

Boji: Vagonun hareket etmesini sağlayan tekerlek takımı.

Dara: Vagonun yüksüz ağırlığı.

Elleçleme: Limanlardaki yükleme ve boşaltma işlemi.

Hamton-Km: Bir kilometrede taşınan hamton yük miktarı.

İltisak Hattı: Fabrika, liman ve OSB'lere bağlanan demiryolu.

Jeneratör Vagonu: Dizi için elektrik üreten vagon.

Komponent: Bir bütünü oluşturan parçalar.

Konstrüksiyon: Kaynakla birleştirilmiş çelik yapı.

Manevra Lokomotifi: Ambar, gar ve iltisak hatlarında vagonların bir yoldan başka bir yola alınması ve değişik yollarda bulunan vagonların bir araya toplanması için kullanılan lokomotif.

Metro: Yeraltında çalışan hafif raylı taşıtlar.

Platform Vagon: Kasa yüksekliği düşük olan havaleli (yüksek boyutlu) eşya taşımaya yarayan vagon.

Prototip: İlk örnek.

Sarnıçlı Vagon: Sıvı ve akıcı yüklerin taşınmasına yarayan silindirik görünümlü vagon.

Ton-Km: Bir kilometrede taşınan ton cinsinden yük miktarı.

Varyant: İki nokta arasındaki mevcut demiryolunun daha kısa ve daha geniş kurp yarıçapıyla yeniden bağlanması.

Viyadük: Açıklığı ve yüksekliği çok büyük olan köprüler.

Yolcu-Km: Bir kilometrede taşınan yolcu miktarı.

KISALTMALAR

HAVACILIK

***ACC** (Area Control Center):* Saha Kontrol Merkezi

***ACEC** (American Council of Engineering Companies):* Amerikan Mühendislik Konseyi

***ACI** (Airports Council International):* Uluslararası Havalimanları Konseyi

***AFTN** (Aeronautical Fixed Telecommunication Network):* Havacılık Sabit Haberleşme Şebekesi

***AMC** (Aero Medical Center):* Havacılık Tıp Merkezi

***APP** (Approach Control):* Yaklaşma Kontrol Merkezi

***ATM** (Air Traffic Management):* Hava Trafik Yönetimi

***CNS / ATM:** (Communication Navigation Surveillance and Air Traffic Management):* Sivil Havacılık Alanında Haberleşme, Seyrüsefer ve Gözetim/Hava Trafik Yönetimi.

***D-8** (Developing Eight):* Gelişmekte olan 8 ülke (Türkiye, İran, Pakistan, Bangladeş, Malezya, Endonezya, Mısır ve Nijerya)

***EASA** (European Aviation Safety Agency):* Avrupa Havacılık Güvenliği Kurumu

***EDS** (Explosive Detection System):* Patlayıcı Tespit Sistemleri

***ENAC** (L'Ente Nazionale per l'Aviazione Civile):* İtalyan Sivil Havacılık Otoritesi

***ETD** (Explosive Trace Detection):* Patlayıcı Tarama Cihazı

***EUROCONTROL** (European Organisation for the Safety of Air Navigation):* Avrupa Hava Seyrüsefer Güvenliği Organizasyonu

***FAA** (Federal Aviation Administration):* Amerikan Sivil Havacılık Otoritesi

***ICAO** (International Civil Aviation Organization):* Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı

ICAO Doc.: Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Yayını

***JAR - FCL** (Joint Aviation Requirements Flight Crew License):* Müşterek Havacılık Gereksinimleri Uçuş Mürettebatı Lisansı

KEI: Karadeniz Ekonomik İşbirliği

KÖİ: Kamu - Özel Sektör İşbirliği

OVERFLIGHT: Üst Geçiş

PAT: Pist, Apron, Taksiyolu

***PCC** (Provisional Council Coordinating Committee):* Eurocontrol Geçici Konsey Koordinasyon Komitesi

***RSOO** (Regional Safety Oversight Organisation):* Bölgesel Emniyet Gözetim Organizasyonu

***SAFA** (Safety Assessment of Foreign Aircraft):* Yabancı Uçakların Emniyet Değerlendirmesi

***SANA** (Safety Assessment of National Aircraft):* Yerli Uçakların Emniyet Değerlendirmesi

***SESAR** (Single European Sky ATM Research):* Tek Avrupa Hava Sahası Hava Trafik Yönetimi Araştırmaları

SHGM: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü

SHY-14: Hava Alanı Yapım, İşletim ve Sertifikalandırma Yönetmeliği

SHY-M: Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu Yönetmeliği

SMART: Türkiye'deki ATM Kaynaklarının Sistematik Modernizasyonu

T-MAG: Türkiye-Ortadoğu Havacılık Grubu

TRACECA: Avrupa-Kafkasya-Asya Ulaşım Koridoru

YİD: Yap – İşlet – Devret

DENİZCİLİK

KISALTMALAR

AAKKM: Ana Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezi

***AIS** (Automatic Identification System):* Otomatik Tanımlama Sistemi

CBS: Coğrafi Bilgi Sistemi

***COMSAR** (Communication and Search And Rescue):* Haberleşme, Arama ve Kurtarma

***dGPS** (Differential Global Positioning System):* Diferansiyel Küresel Konumlama Sistemi

***DSC** (Digital Select Calling):* Sayısal Seçmeli Arama

***DWT** (Dead Weight Tone):* Bir geminin taşıyabileceği en çok ağırlık olup, ham yükün, yakıtın, suyun, kumanyanın, yolcu ve gemi adamlarının kendilerinin ve eşyalarının ağırlıklarının toplamı.

***EMPA** (European Maritime Pilots Association):* Avrupa Deniz Kılavuz Kaptanlar Birliği

***EMSA** (European Maritime Safety Agency):* Avrupa Deniz Güvenliği Ajansı

***Fi- Fi** (Fire Fighting):* Yangın Söndürme

***GMDSS** (Global Maritime Distress and Safety System):* Küresel Denizcilik Tehlike ve Emniyet Sistemi

GTH: Gemi Trafik Hizmetleri

GTHM: Gemi Trafik Hizmetleri Merkezi

GTKH: Gemi Trafik ve Kılavuzluk Hizmetleri

GTS: Gemi Trafik Sistemleri

HF (High Frequency): Yüksek Frekans

***IALA** (International Association Of Marine Aids To Navigation and Lighthouse Authorities):* Uluslararası Seyir Yardımcıları ve Fener Otoriteleri Birliği

***IMO** (International Maritime Organisation):* Uluslararası Denizcilik Örgütü

***IMPA** (International Maritime Pilots Association):* Uluslararası Deniz Kılavuz Kaptanlar Birliği

***IMRF** (International Maritime Rescue Federation):* Uluslararası Denizde Can Kurtarma Birliği

***ISM** (International Safety Management):* Güvenli Yönetim Sistemi

***ISPS** (International Ship and Port Security):* Uluslararası Gemi ve Liman Tesisi Güvenliği

***ISU** (International Salvage Union):* Uluslararası Gemi Kurtarma Birliği

***ITU** (International Telecommunication Union):* Uluslararası Telekomünikasyon Örgütü

KEGM: Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü

***LRIT** (Long Range Identification and Tracking):* Uzak Mesafe Gemi

***MF** (Medium Frequency):* Orta Frekans

***PARİS MoU** (Paris Memorandum of Understanding on Port State Control):* Paris Liman Devleti Denetimi Mutabakat Zaptı

PH: Performans Hedefi

***RHIB** (Rigged Hull Inflatable Boat):* Sabit Karinalı Şişme Bot

***Ro-Ro** (Roll-on/ Roll-off):* Tekerlekli Araç Taşıma Gemisi

SA: Stratejik Amaç

***SAR** (Search and Rescue):* Arama ve Kurtarma

SH: Stratejik Hedef

***SOLAS 1974** (International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974, as amended (SOLAS 1974)):* 1974 Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi

***STCW 1978** (International Convention on Standarts of Trainning Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978,as amended (STCW 1978)):* Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme

TBGTH: Türk Boğazları Gemi Trafik Hizmetleri

***TEU** (Twenty-Feet Equivalent Unit):* 20'lik Konteyner Birimi

TGİ: Trafik Gözetleme İstasyonu

***TRMCC** (Turkish Mission Control Centre):* Türk Görev Kontrol Merkezi

TÜBİTAK-MAM: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Marmara Araştırma Merkezi

UDHB: Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

***VHF** (Very High Frequency):* Çok Yüksek Frekans

***VTS** (Vessel Traffic Services):* Gemi Trafik Yönetim Sistemi

YEB: Yola Elverişlilik Belgesi

YİD: Yap-İşlet-Devret

YÖK: Yüksek Öğretim Kurulu

TERİMLER:

ALAMET: Tali seyrüsefer yolları üzerinde bulunan seyre engel teşkil eden karasal noktaların işaretlenmesinde kullanılan seyir yardımcısıdır. Görsel seyirde kullanılır, ışıksızdırlar.

AIS ATON: VHF Radyo menzilinde bulunan istenilen özellikteki deniz fenerlerini, gemilere bir elektronik harita üzerinde vektör olarak gösteren sistemdir.

BOFOR: Rüzgâr Skalası

BARİYER: Su yüzeyindeki petrolün yayılımını engelleyen ekipman.

e-Navigation: Rıhtımdan rıhtıma seyir ve ilgili hizmetlerin denizde emniyet, güvenlik ve deniz çevresinin korunması amacına yönelik olarak geliştirilmesi için, denizcilikle ilgili bilgilerin gemi ve sahilde elektronik anlamda uyumlu bir şekilde toplanması, entegre edilmesi, paylaşımı, sunulması ve analizidir.

FENER: Gemilere yer/yön belirleme ve işaretleme amaçlı deniz sinyali.

NAVTEKS: Denize yönelik yazılı seyir uyarıları.

RACON: Radyo (Telsiz) parıldağı

RADYOFAR: 305 – 435 kHz frekanslarda çalışan Yön Bulucu (Direction Finding) cihazlara yön bulma için radyo dalgaları gönderen istasyondur.

SİS Düdükleri: Sisli günlerde, deniz fenerlerinden faydalanılamadığından deniz tehlikeleri veya kara parçaları, kayalık, sığlık bölgelerin bulunduğu yerde denizcileri uyarmak için kullanılan düdük.

ŞAMANDIRA: Üzerlerinde ışıldak bulunan veya bulunmayan deniz tabanına sabitlenmiş denizde yol göstermeye, bir tehlikeyi belirtmeye veya teknelerin bağlanmasına yarayan yüzer cisim.

Fi-Fi 1: Yangın söndürme 1 klası (2400 m3/h su ve köpük püskürtme kapasiteli)

Fi-Fi 2: Yangın söndürme 2 klası (7200 m3/h su ve köpük püskürtme kapasiteli)

Fi-Fi 3: Yangın söndürme 3 klası (9600 m3/h su ve köpük püskürtme kapasiteli)

KISALTMALAR

HABERLEŞME

3N: Üçüncü Nesil

AB: Avrupa Birliği

***ADSL** (Asymmetric Digital Subscriber Line):* Asimetrik Sayısal Abone Hattı

APG: Acele Posta Gönderisi

APT : Gelişmiş Siber Casusluk Tehditi

Ar-Ge: Araştırma – Geliştirme

ATS: Araç Takip Sistemi

AVPİD: İstanbul Avrupa Yakası Posta İşleme ve Dağıtım Başmüdürlüğü

AYÇH: Acil Yardım Çağrı Hizmeti

BT: Bilgi Teknolojileri

BTK: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

CBS: Coğrafi Bilgi Sistemi

***CDR** (Critical Design Review):* Kritik Tasarım Gözden Geçirme

CİS: Cihet İyileştirme Sistemi Projesi

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

EBYS: Elektronik Belge Yönetimi Sistemi

EHAB: Elektronik Haberleşme Altyapı Bilgileri

EHK: Elektronik Haberleşme Kanunu

EPG: Etkin Piyasa Gücü

ESHS: Elektronik Sertifika Hizmet Sağlayıcı

ETSI: Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü

FATİH: Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi

***GPS** (Global Positioning System):* Global Yer Belirleme Sistemi

***GSM** (Global System For Mobile Communication):* Mobil İletişim İçin Küresel Sistem

HF: Yüksek Frekans

HGS: Hızlı Geçiş Sistemi

IPS: Uluslararası Posta Sistemi

***ITU** (International Telecommunication Union):* Dünya Telekomünikasyon Birliği

İPÇ: İnteraktif Posta Çeki Hizmeti

İSS: İnternet Servis sağlayıcı

KEP: Kayıtlı Elektronik Posta

KEPHS: Kayıtlı Elektronik Posta Hizmet Sağlayıcısı

KGS: Kartlı Geçiş Sistemi

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

KİEM: Kamu İnternet Erişim Merkezi

KKTG: Kapıdan Kapıya Teslim Gönderisi

***LRIT** (Long Range Identification And Tracking):* Uzun Mesafeli Gemi Tanımlama ve Takip Sistemi

MHZ: Megahertz

***OAD** (On the Air Download):* Receiver Güncelleme Datası

OGS: Otomatik Geçiş Sistemi

PTT: Posta Telgraf Telefon İşletmesi

RFID: Radyo Frekanslı Tanımlama

RKDT: Referans Kiralık Devre Teklifi

ROYTEPT: Referans Ortak Yerleşim ve Tesis Paylaşımı Teklifi

RTÜK: Radyo Televizyon Üst Kurulu

SHÇEK: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu

STH: Sabit Telefon Hizmeti

***TES** (Telephony Earth Station):* Telefon Yer İstasyonu

TTTE: Telsiz ve Telekomünikasyon Terminal Ekipmanı

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

UÇHS: Uyuşmazlık Çözüm Hizmet Sağlayıcı

***UHF** (Ultra High Frequency):* Oldukça Yüksek Frekans

UMET Merkezi: Uydu, Montaj, Entegrasyon ve Test Merkezi

UMTH: Uzak Mesafe Telefon Hizmetleri

UPT: Ucuz Para Transferi

***VSAT** (Very Small Aperture Terminal):* Çok Küçük Huzmeli Terminaller

YAPA: Yerel Ağın Paylaşıma Açılması

YHT: Yüksek Hızlı Tren

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

DIŞ İLİŞKİLER VE AB İLİŞKİLERİ

AB: Avrupa Birliği

AÇA: Avrupa Çevre Ajansı

AEK: Avrupa Ekonomik Komisyonu

AKDENİZ MOU: Akdeniz Liman Devleti Kontrolü

BM: Birleşmiş Milletler

BMİDÇS: Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi

ÇED: Çevresel Etki Değerlendirmesi

EİT: Ekonomik İşbirliği Teşkilatı

ICAO: Uluslararası Havacılık Örgütü

IMO: Dünya Denizcilik Örgütü

IMSO: Uluslararası Mobil Uydu Örgütü

IPA: Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı

IRF: Uluslararası Karayolu Federasyonu

IRU: Uluslararası Karayolları Taşımacılığı Birliği

ITF: Uluslararası Ulaştırma Forumu

ITF TF: Uluslararası Ulaştırma Forumu Görev Gücü

KEİ: Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı

KİK: Körfez İşbirliği Konseyi

MEPC: Deniz Çevresini Koruma Komitesi

MPAF: Büyük Proje Başvuru Formu

PIANC: Dünya Suyolu Ulaşımı Altyapı Birliği

TMB: Ulaştırma Yönetim Kurulu

TTCC: Transit Taşıma Koordinasyon Komitesi

UKK: Ulaştırma Karma Komisyonu